

RANNIKOLTA RINTAMALLE

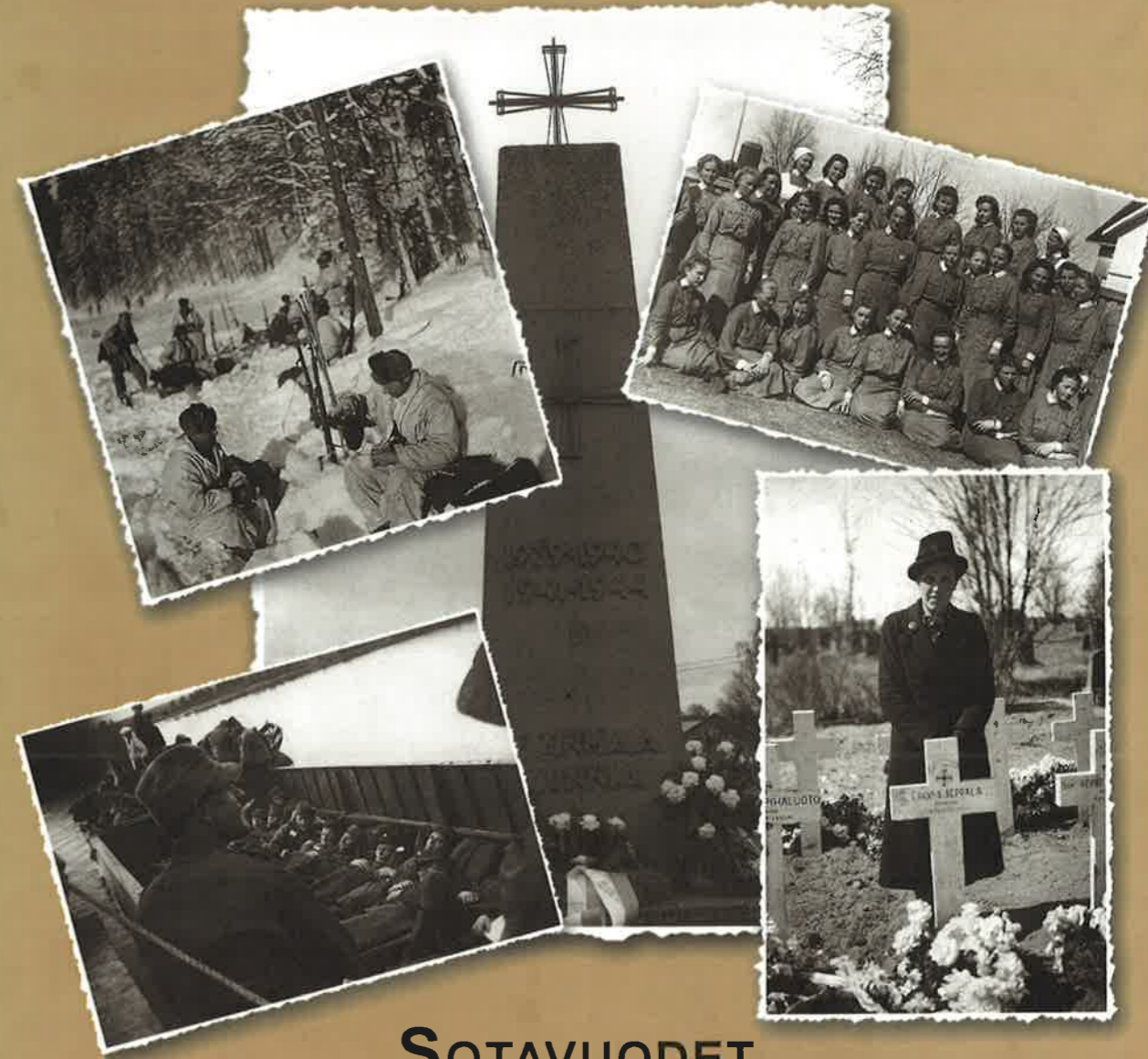
Rannikolta rintamalle -kirja kertoo Pyhäjoen ja pyhäjokisten sotavuosista 1918, 1939 - 40 ja 1941 - 45. Henkilötietojen lisäksi kirjaan on koottu pyhäjokisten sotakokemuksia, muistoja ja valokuvia. Teos ei keskity yleiseen sotahistoriaan vaan niihin tunnelmiin, joita sotavuodet pyhäjokisissä ovat herättäneet. Tämä kirja on kunnianosoitus kaikille niille Pyhäjoen miehille ja naisille, joista monet uhrasivat henkensä ja vielä useammat terveytensä ja parhaat vuotensa itsenäisen Suomen puolesta.

ISBN 952-90-5901-9

PYHÄJOKI

RANNIKOLTA RINTAMALLE

SOTAVUODET

1918 1939 - 40 1941 - 44

PYHÄJOKI

Splisais - Spljannomms Sotaveteraanipiirille
31. 10. 1994.

PYHÄJOEN SOTAVETERAANIT r.y.

Urho Alon Mattila Baso Kasikko Esko Hyman

RANNIKOLTA RINTAMALLE

SOTAVUODET
1918 1939 - 40 1941 - 44
PYHÄJOKI

ISBN
KP-paino Kokkola 1994
Julkaisija: Pyhäjoen Sotaveteraanit ry

LUKIJALLE

Sinulla on kädessäsi kirja, joka sisältää arvokasta pyhäjokista historiaa Suomen itsenäisyyden ajalta. Kirjan sivuilla on matrikkelitiedot noin 1150 sotaveteraanista tai lotasta.

Löydät kirjasta lyhyesti kerrottuja elämäntaloita. Löydät sankarikertomuksia, löydät hiljaista, sitkeää taistelua ja uurastusta. Löydät kärsimystä, surua, menetyksiä, mutta myös uhrimieltä ja nöyryyttä. Kirjan niukkasanaiset tiedot avautuvat parhaiten sille, jolla on omakohtaisia kokemuksia tapahtumista, joihin tässä on voitu vain viitata mainitsemalla nimiä, päivämääriä ja taistelupaikkoja.

Henkilötietojen lisäksi kirjoitukset ja kuvat kertovat pyhäjokisten kokemuksista niin rintamalla kuin kotonakin kolmen sodan ajoilta. Kirjan tekstiosuuteen on otettu mukaan vain sellaista materiaalia, joka tavalla tai toisella liittyy pyhäjokisten omiin kokemuksiin. Siksi on vältetty laajoja yleiskatsauksia sota-ajoista ja rintamatapahtumista. Yleistä sotahistoriaa ja muuta sotakirjallisuutta on maassamme julkaistu runsaasti.

Kirjan julkaisemisen tavoitteena on ollut kertoa siitä työstä, jonka aikanaan on tehnyt nyt jo nopeasti väistymässä oleva sukupolvi Pyhäjoen ja koko Suomen hyväksi.

On tunnustettava, että tämän matrikkelin julkaiseminen tapahtuu hyvin myöhään. Monet, jotka olisivat ansainneet itse nähdä tämän kirjan, eivät enää ole joukossamme. Mutta ihmisten kiitettävällä alttiudella on nyt kuitenkin tämä työ saatu sellaiseen päätökseen kuin on vielä ollut mahdollista.

Suppeudestaan huolimatta kirja kertoo niistä sankariteoista, joihin sen sivuilla kuvatut pyhäjokiset ovat osallistuneet. Kannustakoot ja rohkaiskoot veteraanien kokemukset lukijaa vaikeiden elämänvaiheiden yli.

Paljon arvokasta aineistoa on jo vaipunut maan multiin tai unohtunut. Joistakin veteraaneista on onnistuttu löytämään vain henkilötiedot. Joku nimi on saattanut unohtua kokonaan pois monista tarkastuksista huolimatta. Muutama nimi puuttuu myös siksi, että asianomainen itse ole halunnut tulla tässä kirjassa mainituksi.

Tiedoissa saattaa olla myös virheitä, koska usein on jouduttu turvautumaan vain omaisten muistitiedon varaan. Kaiken saadun tiedon tarkistaminen on ollut mahdotonta. Olemme joutuneet luottamaan niihin tietoihin, mitä haastattelukeräys tuotti.

Matrikkeliin on otettu vapaussodan, heimosotien, talvisodan ja jatkosodan veteraanit ja lotat. Myös vakaumuksensa puolesta taistelleet on huomiota. Mutta näitä nimiä tuli esiin vain kaksi.

Mukaan on otettu Pyhäjoelta sotiin lähteneet tai myöhemmin täällä asuneet, joilla on rintamasotilas-, rintamapalvelus- tai rintamatunnus. Joskus varsinkin lottien kohdalla rajan vetäminen on ollut vaikeaa.

Väheksymättä kotirintamatyötä, on pelkästään näissä tehtävissä toimineet jätetty kuitenkin matrikkelista pois, koska vaarana oli, että matrikkeli paisuisi käsittämään lähes koko sodanaikaisen pyhäjokisen väestön.

Ajatus Pyhäjoen sotaveteraanimatrikkelin julkaisemisesta lienee ollut monen veteraanin mielessä jo pitkään. Lopullisen aloitteen työn toteuttamisesta teki Pyhäjoen - Merijärven Lions Clubin clubikokous 19. 12. 1991.

Tämän liikkeellelähdön jälkeen kutsuttiin eri kansalaisjärjestöt keskustelemaan asiasta 28. 1. 1992. Tässä

kokouksessa olivat edustettuina Pyhäjoen sotaveteraanit, sotainvalidit, kaatuneiden omaiset, kunta, seurakunta, maataloustuottajat, reservin aliupseerit, opettajat ja eläkeläiset.

Kokous valitsi matrikkeli-toimikunnan ja sen puheenjohtajaksi **Maunu Vehkalan**. Matrikkeli-toimikunta puolestaan valitsi varsinaisen työn toteuttajaksi työvaliokunnan.

Työvaliokunta kokoontui ensimmäisen kerran 13.2. 1992. Se valitsi puheenjohtajakseen **Aaro Leipälän** ja kutsui sihteerikseen **Esko Varilan** ja hänen avustajakseen **Veikko Kudjoin**.

Varsinaisen matrikkeliaineiston keruutyön suoritti 36 veteraanien ystävää. He kaivoivat esiin tiedon murusiakin hämmästyttävällä taidolla ja utteruudella. Matrikkeli-toimikunta kiittää heitä kaikkia suuriarvoisesta työstä. Kiitämme veteraaneja ja heidän omaisiaan myönteisestä suhtautumisesta tietojen hankintaan.

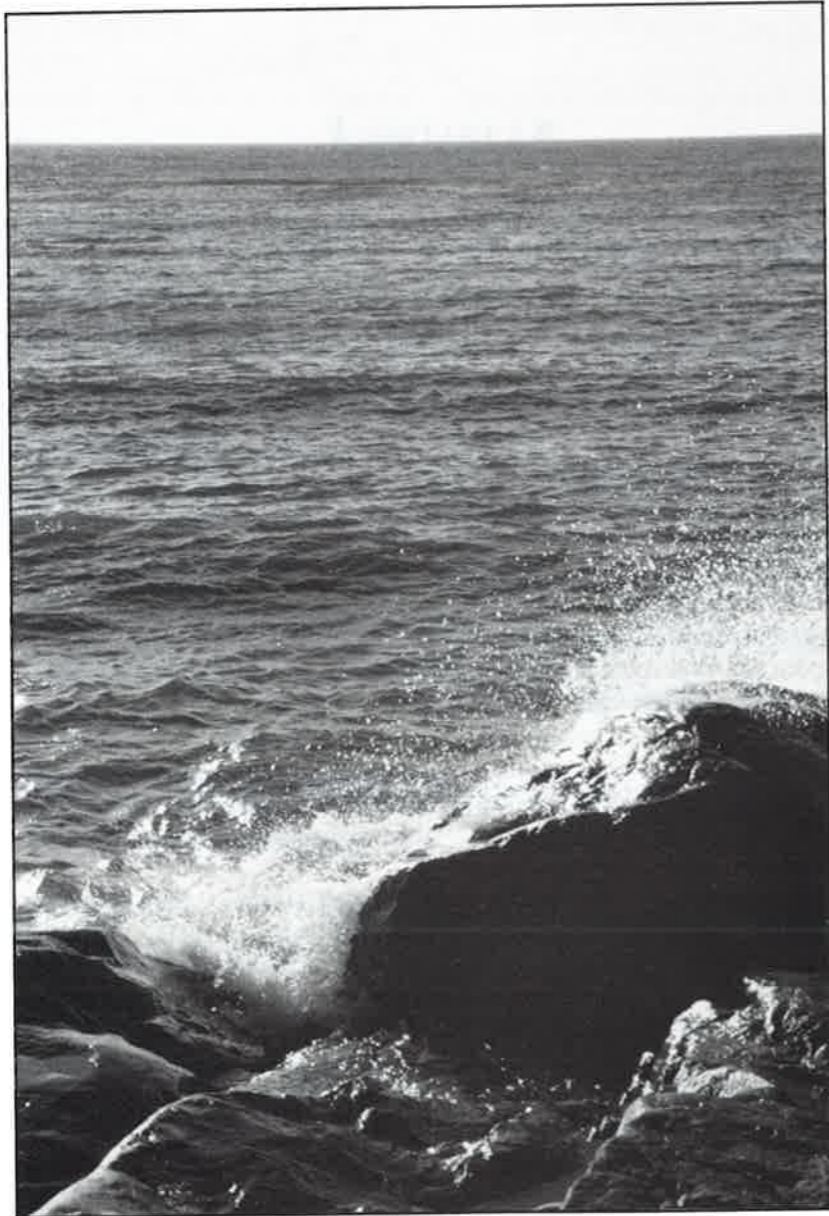
Kiitämme sihtereitämme, erityisesti Esko Varilaa, joka on suorittanut suuren työn tietojen järjestelyssä, tarkistamisessa ja täydentämisessä. Kiitämme Oulaisten Sotilastoimistoa ja erityisesti sen toimistosihteerinä **Päivi Luiskalaa** korvaamattomasta avusta vaikeimmin saatavissa olleiden matrikkelitietojen tavoittamiseksi. Kirjan lopullisen toimitustyön ja taiton on suorittanut ammattitaidolla **Raili Viirret-Heiskari**. Myös kirjan ulkoasu on pääosin hänen suunnittelemansa. Lausumme hänelle parhaat kiitokset.

Kiitämme Pyhäjoen kuntaa ja muita yhteisöjä, järjestöjä ja yksityisiä henkilöitä antamastanne taloudellisesta tuesta ja arvokkaista vihjeistä tietojen löytämiseksi.

Pyhäjoella 10.3. 1994
Aaro Leipälä

Matrikkelin työvaliokunta:

Aaro Leipälä, puheenjohtaja
Esko Varila, sihteeri
Veikko Kudjoi, avustava sihteeri
Esko Hemmilä
Helli Karsikko
Aino Keskitalo
Vilho Oravisjärvi
Maunu Vehkala

SYNNYINMAA

*Oli aika armoton yllättänyt,
jota kukaan ei toivonut
Se löytyi vain edestä jokaisen,
jonka koti oli helmassa Suomenmaan.*

*Sain kutsun rajalle rakkaan maan,
jota kukaan ei halunnut luovuttaa.
Vaikka mä pelkäsin, pelkäsin vaan,
niin juoksin, juoksin kohti kohtaloain.
Se löysi mut poteroni pohjalta
kesken kaivauksen,
jonka alkanut olin mä suojaksein.*

*Luojani armo ei päättynyt tähän:
mun matkani jatkuu vieläkin
- armosta Herran -
minkä luulin päättyvän kerran.
Sillä oli juoksuni kesken matkalla maan,
sitä lähteä sain rampana jatkamaan.*

*Jos joku luulee: mä katkera oon,
niin häpeään vaipukoon.
Olen löytänyt paikkani renkaasta elämän,
minkä tunnen mä omaksein
ja omaksi jäi myös synnyinmaa.*

Kalle Keskitalo 26.12. 1975

Pyhäjokiset lähtivät vapaussotaan Raahen ja Oulun komennuskuntien kautta. Kuvassa myös pyhäjokisia Raahen keskikoululla, josta rintamamatka monelle alkoi.
(Kuva Vilho Oravisjärven)

Oulun rintamakomennuskunnan miehiä, joukossa myös pyhäjokisia vapaussotureita.
(Kuva Arvo Kittilän)

VAPAUSSOTA

Pyhäjokisia vapaussotureita ja suojeluskuntalaisia. Vasemmalta takairivissä Alekski Kittilä, Valtteri Vuotila, kaksi tuntematonta, Aleksander Oravisjärvi, kolme tuntematonta ja Matti Oravisjärvi. Alarivissä Armas Annala, Tuikkala, Johannes Tapanila, Aksel Salmu, Akseli Rantala, Niilo Kemiö, Armas Koskela ja Eino Kittilä.
(Kuva Olavi Salmun)

KOKEMUKSIA VAPAUSSODASTA

Pyhäjokinen Herman Tirilä toimi Raahen komppanian II joukkueenjohtajana. Tirilän päiväkirjat vapaussodan ajoilta ovat säilyneet Kalle Tirilällä. Seuraavassa otteita päiväkirjasta 25.2. - 11.5. 1918 väliseltä ajalta.

Punaisten väijytys ei onnistunut

"Lähtö kotoa 25. päivänä helmikuuta 1918. Pyhäjoelta lähtijät kokoontuivat ryhmäksi. Lähtö tapahtuu hevosilla ja mukana kuormastossa oli myös elintarvikkeita. Lähtö oli yleisesti tiedossa. Pyhäjoen punaset olivat suunnitelleet väijytyksen Lahnaojan seudulle, mutta tieto vuoti. Tämän tiedon toi lähtijöille Ida Toikkanen. Matkasuunnitelma muuttui, ajettiin talvitietä kiertäen Parhalahdelle. Näin välttyttiin yhteenotolta, koska lähtijät olivat aseettomia. Punaset olivat olleet ihmeissään, miten se näin kävi.

Saavuimme Weisselin talon hiukan Raahen puolelle, niin näemme ilmassa ensimmäisen kerran ilmalaivan, matalalla lentäen.

Raahen saavumme hyvään aikaan ja saavuttiin "Lentävän" kasarmin kohdalle. Menimme esikuntaan ja tulimme kirjatuiksi "lentävien" nimiluetteloon. Asunnoksi määrättiin kauppakoulu. Illalla mentiin keittiöön syömään, siellä oli voita leipää ja rukiista puuroa, jota pantiin lakki pyttyihin, ja vedellä sekoitettua maitoa korvattomassa lakkimotissa. Ensimmäisenä yönä ei uni tahtonut maistaa!"

"26. päivänä nousiin kello 6. 7 aamulla ruokapaikkaan. Harjoitukset alkoivat ½ 9 aamulla. Oli vain yksi kivääri, joka annettiin sille joka lähti vuorollaan "vahtiin".

Illanviettoja olivat järjestäneet Raahen keskikoulun oppilaat, seminaarioppilaat ja seurakunta."

"1. maaliskuuta tuli junalla lasti kivääreitä ja ammuksia. Maanantaina oli ensimmäiset ampumaharjoitukset. Tänään tuli myös paljon nuoria miehiä Siikajoelta."

"5.3. Illalla tuli Paavolasta 40 uutta miestä ja kasarmimme tuli jokseenkin täyteen."

"Perjantaina 8. p:nä maaliskuuta. Sain vaivalla luvan käydä kotona A Siirtolan, J Savikankaan ja A Oravisjärven kera. Saatiin uudet puvut. Lomamme lähdettiin Savikankaan hevosella. Maanantai-aamuna klo 3 lähdettiin takaisin Raahen."

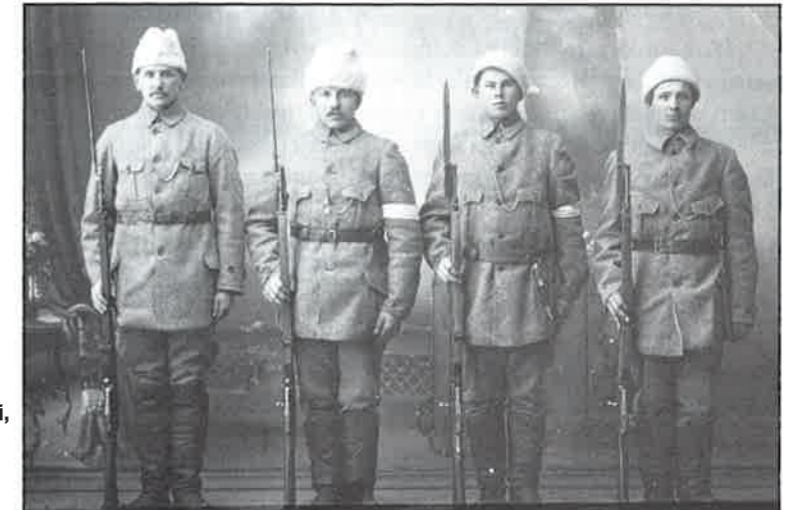
Matka kohti rintamaa alkaa

"16.3. kello 10 Kokoonnuttiin raatihuoneen edustalle, jossa jaettiin numerokortit ja voileipiä sitten marssittiin suunnattoman ihmisjoukon saattelemana asemalle. Näin lähdettiin kohti etelää. Puolenyön tienoilla saavuttiin Seinäjoelle, jossa tarjottiin ruokaa. Siitä jatkettiin matkaa Kauhavalle, jossa yövyttiin."

"17.3. sunnuntai-aamuna asemalla saatiin sajuja ja voileipiä. Siitä lähdettiin hevosilla Kankaanpään Lohikoskelle. Sieltä matka jatkui Jämijärven kirkolle, jossa ruokailu. Matka jatkui Ikaalisten kauppalan."

"8.3. kello 10 sain kutsun päällystön puheille, jossa ilmoitettiin, että minut on nimetty joukkueen päälliköksi. Siitä en oikein pitänyt. Kello ½ 12 saapui osastooni päällikkö Pihlström ja antoi tiedon saamastani päiväkäskystä."

"19.3. aamulla kello 4 syötiin, lähdettiin jatkamaan matkaa. Matkalla Osaraan näkyi taistelujen jälkiä ja rikkinäisiä taloja ja rakennuksia. Osarassa meidän päällikkömme Pell esitti meille itsensä. Menttiin Mikkolaan, jossa eversti Linder tervehti poikia."

Herman Tirilä, Aleksander Oravisjärvi, Johan Valtter Savikangas ja Aleksi Kivimäki.
(Kuva Helmi Erkkilän)

Taistelut alkavat Järvikylässä

"Lauantaina 23.3. oli ensimmäinen taistelu, jolloin saavuttiin Järvikylään."

"24.3. saavuttiin Nuutinkylän, josta maanantaina 25. p:nä matka jatkui Kyröskoskelle ja sieltä Hämeenkyrön kirkolle, josta Hillankylään. Sinne saavuttua punaset olivat paenneet sieltä. Paikkakunnalta kerrottiin, että "punikit" oli ollut aivan kauhuissaan kuullessaan, että pohjalaiset tulevat. Tähän saapuneet pakolaiset olivat kertoneet, että ne pohjalaiset on niin kauheita, että ne menee vaikka tykin suusta sisälle, jos vain pääsevät. Ja ne tulee vaikka kuin ampui. Ne ampuu niin tarkasti, että niiltä ei pääse missään kyllin hyvään suojaan, ja kuin ne ampuvat aina päähän, että siitä heti kuolee!"

Uhreja ja haavoittuneita

"Keskiviikkona 27. p:nä saavuttiin Nokialle. Sieltä suurella kiireellä Epilään. Yöllä ketjussa paleltu J Savikankaalta molemmat jalat, kolmelta Yppäriin pojalta varpaita".

"28. P:nä Pisilä Yppäristä oli haavottunut jalkaan ja Matti Eilo vasempaan käteen."

"Pitkäperjantaina 29.3. miehille selitettiin, että meidän on vallattava Saunasaari ja sinne lähdettiin. Taistelussa kaatui Herman Arola.

Iltapäivällä hyökkäyksen jälkeen nousi minulle kova kuume. Minun täytyy ajaa Pitkänrannan sairaalaan. Siellä lääkäri määräsi sairaalaan pariksi päiväksi levähtämään."

"30.3. Pitkänrannan sairaalassa. Aamulla sain kuulla, että Otto Silvola Parhalahdelta on yöllä täällä kuollut niihin haavoihinsa, jotka hän sai samana yönä, samassa ketjussa, jossa minä vilustuin.

Täällä sairaalassa tapasin haavoittuneet Väinö Niskasaaren, käteen, ja Herman Koskelan, selkään Yppäristä. Ylivoimaisia ne ponnistukset lienee olleetkin, koska nyt kahden viikon kuluttua koko Raahen komppaniasta on vain puolet riviin kykeneviä, toiset on sairaana, toiset haavoittuneina Täällä sairaalassa meitä on useita kymmeniä".

"6.4. Tampere antautunut"

18. huhtikuuta viimein kuume laski ja nyt pääsin kuukauden toipumislomalle. Pitkärannan sairaalasta sain kyytin Tampereen asemalle läpi taistelualueiden. Hirvitti se, jos minne päin silmänsä loi, kaikkialla näkyi hävityksen jälkiä, suurempaa ja pienempää, tuskin yhtään tervettä taloa koko taipaleella.

Juna täysi ihmisistä. Kun saavuin Oulaisten asemalle, Oulaisten suojeluskunta järjesti kyytin Pirttimäelle ja sieltä toi Pajanderin Jaakko Kyykkylän mutkaan, josta kävelin kotia. Olin kotona 19. p:nä huhtikuuta klo 11 illalla. Olin heikossa kunnassa ja väsynyt. Suloselta tuntui panna levolle omalle vuoteelle. Tuskinpa koti milloinkaan on tuntunut niin hyvältä kuin nyt, päästä vaimon ja pikkupojan luokse.

Sota päättyy

Toukokuun 10 P:nä uskalsin lähteä Raahen polkupyörällä. Tämä oli ensimmäinen suurempi voimainpönnistus. Olin tähän saakka ollut huoneella. Matkani tarkoituksena on saada lupaani, joka päättyy t.k. 18 p:nä jatketuksi tämän kuun loppuun, voitakseni suorittaa kylvönteon. Lupa jatkuikin Raahen suojeluskunnan esikunnan avulla.

11. päivänä toukokuuta. Yöllä on tullut meidän pojat pois sotaretkeltä, mikä suuri riemu. Olen iloinen, pojat ovat iloisia, kaikki ihmiset ovat iloisia ja erinomaisen huomaavaisia! Sota on päättynyt! Maassa on rauha! Suomi on vapaa, pojat ovat vapaat. Eikö ole syytäkin iloon!

**Herman Tirilän päiväkirjasta
poiminut Kalle Tirilä**

Pyhäjokisten vapaussodassa kaatuneiden hauta 1918. Herman Arola, Simon Rantala ja Otto Silvola (Hautala) siunattiin yhteishautaan 23.4. 1918. "Seppeleitä laskettiin runsaasti ja ne muodostivat kauniin kummun", on Herman Tirilä kirjoittanut päiväkirjassaan. (Kuva Helmi Erkkilän)

VAPAUSSOTUREIDEN HAUTAJAISET

Vapaussodassa kaatuneiden sankarivainajien hautajaisista on säilynyt kaksi kirjoitusta: Herman Tirilän päiväkirja ja rovasti Orkamaan muistelu.

"Kotona lauantaina 20.4. paljon vieraita tuli kyselemään pojista ja tapahtumista.

Sain tänään tietää, että Herman Arolan ruumis oli vasta tuotu kotia. Hänen isänsä kävi pyytämässä vainajaa kantamaan, sillä hänet haudataan ensi viikolla.

Paikallisen suojeluskunnan puheenjohtaja kävi pyytämässä puhumaan aseveljen haudalla. En tiedä kuinka jaksan, kuinka saan liikutukseni salatuksi? Täytyy koettaa parhaansa, olenhan pohjalainen sotilas. Tänään siis toimitetaan vapaustaistelijain hautaus.

Saavuttiin kirkkopihahan, jossa oli jo odottavaa yleisöä huomattavan paljon. Arolan saattoväki saapui ensin ja sitten parhalahtisten Otto Silvolan ja Simo Rantalalan saattoväki. Määräajan tultua kannetaan arkut suojeluskuntalaisten muodostamaa kunniakujuja myöten kirkkoon soittokunnan soittaessa. Arkut asetetaan kuoriin. Kantajat asettuvat kuoripenkkeihin, yleisö täytyy kirkon ääriään myöten. Kaikki eivät mahtu sisällekään, vaan osan täytyy jäädä ulos. Kalajoen pastori A J Sariola puhui Raamatun sanojen johdolla, "ottakaa kivi pois". Pastori Åkerman siunasi ruumiit, soittokunta soitti, kuoro lauloi, yleisö hartaana kaikkeen yhtyi.

Arkut kannetaan ulos, lipunkantaja edellä, sitten papit ja niiden jälkeen ensin Herman Arola, Simuna Rantala ja Otto Silvola.

Hautaan laskiessa kunnianlaukaukset ampu suojeluskunta. Seppeleitä laskettiin runsaasti, että ne muodostivat kauniin kummun. Puhuin vainajien muistolle."

Herman Tirilän päiväkirjasta poiminut Kalle Tirilä

Rovasti muistelee

Vapaussotatalvi oli vuonna 1918 oli raskasta aikaa kaikkialla maassamme, ei kuitenkaan niin raskasta Pohjanmaalla kuin Etelä-Suomessa, ihmiset olivat jakautuneet kahteen rintamaan valkoiseen ja punaiseen, Rintamalle etelään lähti miehiä Pyhäjoeltakin. Muistan heistä muutamia, jotka kävivät ennen lähtöään sielunsa asioissa. Nämä miehet ajattelivat ja tahtoivat saada asiansa selväksi kaatumisensa varalta. Sitten tulikin kaatumisilmoituksia kolme.

Huhtikuun 23. p:nä oli kolme arkkua kirkon alttarin edessä. Niissä lepäsivät talonpoika Herman Antinpoika Arola, kuullessaan 21 v, 8 kk 28 pv Pirttikoskelta ja talonpoika Simon Simoninpoika Rantala, ikä 28 v, 5 kk 13 pv sekä itsell. Otto Albertinpoika Silvola, ikä 22 v 1 kk 25 pv, jälkimmäiset Parhalahdelta.

Siunaustilaisuudessa oli apunani past. A.J. Sariola Kalajoelta, joka piti ruumissaarnan saarnatuolista, minä puhuin ennen ruumiiden siunausta Ps 137 5-6 johdolla. Loppualttaripalveluksen suoritimme yhdessä. En ole koskaan nähnyt Pyhäjoen kirkkoa niin täynnä, kuin se silloin oli, kun ihmisiä jäi uloskin, kun eivät sisälle mahtuneet. Tilaisuus oli suuri surujumalanpalvelus. Kun ruumiit oli siirretty kirkosta vanhalle hautausmaalle ja veljeshauta peitetty, puhui sankarivainajien muistolle maanviljelijä Herman Tirilä aiheenaan: "Maan eestä kuolisitko tänään?" Miehet lepäävät viime unessaan rinnatusten ja heille on pystytetty sankaripatsas.

Näin oli kolme kotia muuttunut erikoistavalla surukodeiksi. Mutta koko seurakunta otti osaa vainajien omaisten suruun. Toteutui raamatun sana: "Itkekää itkevien kanssa".

Sankarihaudalta oli pastori Sariola kanssani kutsuttu rovastin pappilaan kahville. Siellä jouduimme pieneen "tentiin". Kahvipöydässä istuessamme sanoi rovasti Sariolaan päin kääntyen: "No tämä Åkerman ei olisi saanut niitä sankarivainajia yksin siunatuksi, kun sinun piti tulla Kalajoelta asti apumieheksi".

Hätkähdin ja säikähdin. Mutta Sariola, joka oli erittäin viisas mies, vastasi: "Nyt on niin vakava ja raskas aika, että ihmisten pitää saada kuulla kahdenkin miehen julistamaa Jumalan sanaa. Suru on suuri maassa,

tarvitaan lohduttajia." Loppujen lopuksi kaikki meni sittenkin hyvin.

Olin saanut tehtäväkseni näiden vainajien ruumiinsiunauksen ja kun olin nähnyt sanomalehdistä, miten muissakin seurakunnissa oli sankarivainajat juhlallisesti haudattu, koetin juhlallistuttaa hautaustilaisuutta ja siis pyysin naapuripappia avukseni siinä tarkoituksessa. Mutta luullakseni rovasti Ask ei kannattanut mitään erikoisia juhlallisuuksia muutenkaan. Eipä sitten hänen kuoltuaan hänen hautaustilaisuudessa ollut kuin yksi pappi.

Kuolema vieraili saman vuoden syksyllä monissa kodeissa toisella tavalla. Espanjantauti-epidemia niitti paljon saalista. Suuri oli kuolleisuus Pyhäjoen seurakunnassakin. Muutamien viikkojen kuluessa kävi kuolema kymmenissä kodeissa toisella tavalla. Oli silloin papilla työtä ei vain haudan partaalla, vaan myös kodeissa, joissa pidettiin muistoseuroja.

Antti Orkamaa
c. Åkerman

SIMON RANTALAN KAATUMINEN

Simon Rantalalta olivat ammuksent loppuneet ja hän oli lähtenyt niitä hakemaan. Hän oli eksynyt vahvassa sumussa vihollisen ammuslaatikolle, johon samaan aikaan oli tullut ammusten hakuun vastapuolen soturi.

Sisukkaana miehenä Simon ei lähtenyt kypälämäkeen ilman ammuksia ja miehille oli syntynyt tappelu. Tämän oli nähnyt Anssi Saarinen -niminen punaisten mies, joka oli kiirehtinyt paikalle ja surmannut pistimellä Rantalan.

Omat aseveljet hautasivat hänet Kyröskosken Mannanmäelle. Rauhan tultua pyhäjokiset poliisikonstaapeli Piukku ja maanviljelijä Matti Salmu hakivat Rantalan ruumiin oman kirkkomaan sankarihautaan.

Simon Rantalan viimeisen taistelun silminäkiä oli ollut lähellä olleen sahan johtaja ja hän oli kertonut siitä Rantalan hakijoille.

Tapahtuman on kertonut Rantalan omaisille
Aleksi Kittilä

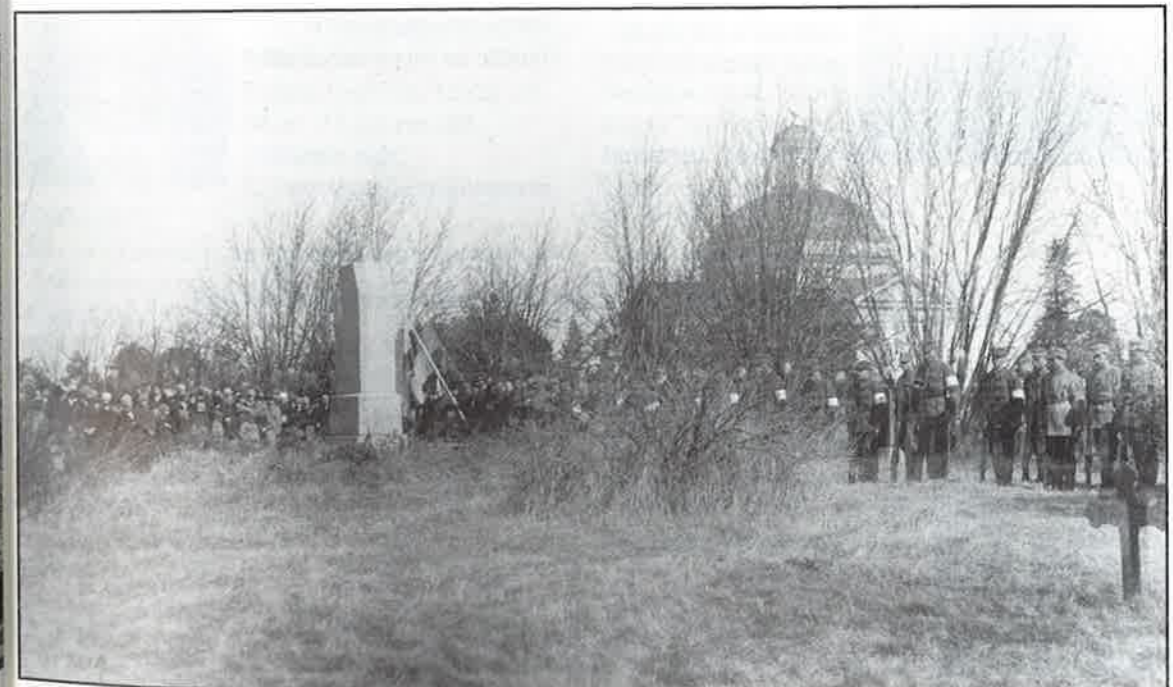
Vapaussodan sankarivainajat lepäävät Pyhäjoen Vanhalla hautausmaalla yhteisen muistopaasin alla. Kuvassa pikkulotat sankarihaudalla 30-luvulla. (Kuva Maunu Vehkalan)

Vapaussotureiden haudalla suojelukuntalaiset vasemmalla, vapaussoturit takana ja lotat oikealla. Kuva on otettu 30-luvun lopulla. (Kuva Maunu Vehkalan)

VAPAUSSODAN SANKARIVAINAJAT

- Heimosodat ja Petsamon retki

Kunniakäynti sankarihaudalla 16.4. vapaussodan päättymisen vuosipäivänä 30-luvun alussa. (Kuva Olavi Salmun)

AROLA HERMAN

Maatyömies, s. 1.7. 1896 Pyhäjoella, kaatui 29.3. -18 Epilässä. Vapausota: Sotilas Arola kuului Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan. Hän osallistui kiväärimiehenä Kyröskosken ja Epilän taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

SIMON RANTALA

Maanviljelijä, s. 6.10. 1889 Pyhäjoella, kaatui 19.3. -18 Kyröskoskella. Vapausota: Sotilas Rantala kuului Oulun krenatöörirykmenttiin. Hän osallistui Mannanmäen ja Kyröskosken taisteluun. Rantalalle on myönnetty VsMm.

PETSAMON RETKEN SANKARIVAINAJA

KOSKI OTTO HERMAN

Maanviljelijä, s. 2.12. 1897 Pyhäjoella, kaatui. 1.4. -20 Salmijärvellä. Petsamon retki: Koski osallistui Petsamon retkelle 1919-20 ja kaatui siellä.

SAARI ILMARI SAMULI

Työmies, s. 20.8. 1887 Multialla, ammuttiin vakaumuksensa puolesta 20.3. 1918 Raahessa. Puoliso vuodesta -14 Nanny Maria o.s. Penttilä, s. 12.2. 1891 Pyhäjoella, k. 30.4. -76 Pyhäjoella. Lapset: Oiva -17. Vapausota: Ilmari Saari kieltäytyi lähtemästä rintamalle ja hänet teloitettiin Raahen kasarmilla

"Ilmari Ammuttu Raahessa Vuonna 1918 3/20. Toveri. Se oli katkera aika", on kirjoitettu Ilmarin valokuvan taakse."

SILVOLA (HAUTALA) OTTO

S. 2.6. 1896 Pyhäjoella, kaatui 31.3. -18 Tampereen taistelussa. Vapausota: Silvola kuului Raahen II rintamakomennuskuntaan. Hän osallistui Kyröskosken ja Tampereen taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

HEIMOSOTURIT JA PETSAMON RETKI

MARTINMÄKI JOHAN VILHELM

S. 7.5. -03 Pyhäjoella, muutti Raaheseen -26.

Heimosota: Martinmäki osallistui heimosodan retkiin. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

LOHIKOSKI JOHAN EINO

Maanviljelijä, kalastaja, s. 4.11. 1898 Pyhäjoella, k. 21.12. -85 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -23 Anna Matilda o.s. Petäjäsoja, s. 26.9. -1899 Pyhäjoella, k. -69 Pyhäjoella.

Lapset: Pentti 24, Tenho -29, Alvar -31 ja Eero -37.

Petsamon retki: Lohikoski osallistui Petsamon

retkelle 1920.

Talvisota: Lohikoski palveli JR 25:ssa Kuhmossa ja Löytövaaralla ja osallistui konekiväärimiehenä Löytövaaran taisteluihin.

Jatkosota: Lohikoski palveli 24. LK:ssa lääkintämiehenä. Hän osallistui Uhtuan suunnan ja Kiestingin taisteluihin. Sotamies Lohikoskelle on myönnetty JsMm.

TAPANILA BENJAMIN

S. 12.6. 1899 Kestilässä, k. 17.12. -39 rintamalla sydänkohtaukseen. Tapanila oli muuttanut Kuhmoniemen 21.2. -24.

Vapausota: Tapanila osallistui sotaan.

Heimosota: Tapanila osallistui sotaan.

Talvisota: Väapeli Tapanila oli armeijan palveluksessa vapausodasta lähtien ja oli mukana myös talvisodassa. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

TAPANILA JOHANNES

Maanviljelijä s. 10.12. 1893 Muhoksella, k. 31.3. -46 Paavolassa.

Muutti 11.7. -21 Tyrvälle. Puoliso vuodesta -22 Anna Magdalena o.s. Ränä s. 6.12. 1898 Lumijoella, k. 12.7. -89 Lohjalla.

Lapset: Johannes Uolevi -24, kaatui itärintamalla 17.8. -41, Oiva Pietari -26, Otto Jaakko -28 ja Maija Anneli -

34.

Vapausota: Tapanila kuului Oulun I rintamakomennuskuntaan. Hän osallistui Limingan, Oulun, Suodenniemen, Hämeenkyrön, Mouhijärven, Karkun ja Vammalan taisteluihin.

Heimosota: Tapanila oli mukana myös heimosodassa. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

Hänelle on myönnetty VsMm.

TAPANILA VÄINÖ

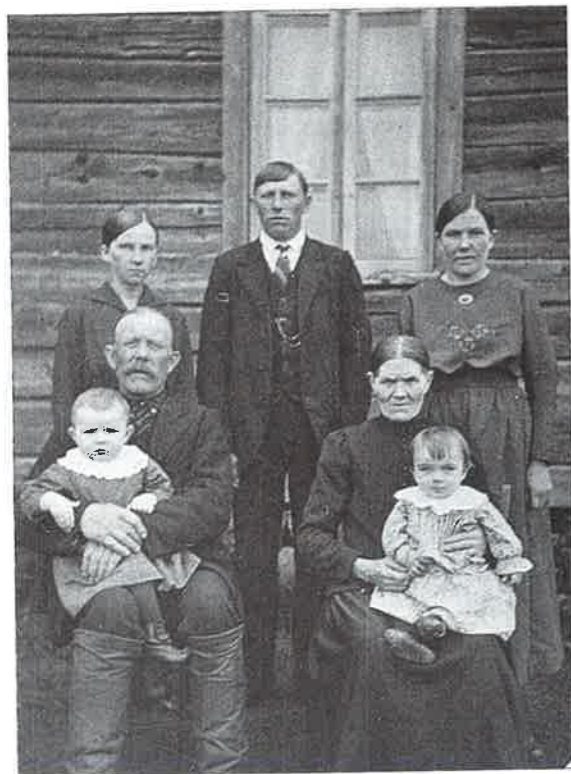
s. 19.9. 1892 Muhoksella, muutti 31.8. 1931 Tyrnävälle naimattomana.

Kansalaissota: Tapanila kuului Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan. Hän otti osaa Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin.

Hänelle on myönnetty VsMm.

Hän osallistui myös heimosodan retkiin. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

RAUTIO SETTI ARVID

Kuvassa keskellä Setti Rautio.

Maanviljelijä, s. 20.6. 1897 Pyhäjoella, k. 4.7. -65 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -22 Impi o.s. Hourula, s. 13.4. -03 Kanadassa, k. 18.4. -79 Pyhäjoella.

Lapset: Arvi -25, Oiva -26, Tauno -28, Väinö -30, Kaarlo -32, Martti -35 ja Aarne -36.

Petsamon retki: Rautio osallistui Petsamon v. 1919 retkeen, jossa osallistui Salmijärven taisteluun. Hän joutui norjalaisten vangiksi Kirkkoniemeen 8 kuu-kaudeksi.

Talvisota: Rautio oli mukana talvisodassa Kuhmon taisteluissa.

Jatkosota: Rautio palveli JR 32:ssa ja JR 11:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran sekä Uhtuan suunnan taisteluihin.

RÄÄVI ELIS

Maanviljelijä, s. 10.10. 1897 Ylitorniossa, k. 27.12. -85 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -24 Nanni Katariina o.s. Tokola, s. 14.9. -00, k. 11.10. -81 Pyhäjoella.

Heimosota: Räävi osallistui heimosotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

VIINIKANGAS ELI ALBERT

Työmies, s. 4.7. 1894 Pyhäjoella, k. 17.4. -19 Salmissa, haudattu Salmin hautausmaahan.

Jääkärikausi: Viinikangas liittyi 9.11. -153. K:aan. Hän osallistui Missejoen, Riianlahden ja Aa-joen taisteluihin. Hänet siirrettiin 11.10. -17 täydennysjoukkoihin ja päästettiin siviiliin.

Vapaussodan jälkeen Viinikangas palasi Suomeen 12.12. -28 ja liittyi Aunuksen retkikuntaan -19.

VAPAUSSOTURIT

Vapaussotureita Oulussa 1918. Joukossa on myös pyhäjokisia. (Kuva Vilho Oravisjärven)

ALAKANGAS ARVO OSKAR

S. 19.12. 1892 Pyhäjoella, k. 18.4. -36 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -17 Johanna, o.s. Mäkelä, s. 2.5. 1885 Pyhäjoella, k. 4.3. -34.
Lapset: Aili Maria -19, Aino Mirjam -21, k. -36, Väinö Ilmari -25, k. -51, Aune Esteri -27, Lahja Annikki -30, k. -34, Arvo Johannes -22, k. -90 ja Terttu Elina

-33, k. -34.

Vapaussota: Alakangas osallistui vapaussotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

ALAKIISKILÄ SET AUGUST

Lämmittäjä, s. 14.5. 1897 Pyhäjoella, k. 6.4. -80 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -17 Saimi Henrika, o.s. Hirvi, s. 15.3. 1898 Kemissä, k. 8.6. -71 Pyhäjoella.
Lapset: Eva Aurora -18, Leevi Rafael -23, Anni Emilia -24 ja Saara Kaisu -26.
Vapaussota: Alakiiskilä osallistui vapaussotaan. Tarkemmat tiedot

puuttuvat.

ALA-MATTILA GUSTAF ANSELMI

Maanviljelijä, s. 1.10. 1895 Pyhäjoella, k. 15.1. -59 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -15 Ida Eufemia o.s. Pirkola, s. 28.8. 1893 Pyhäjoella, k. 29.1. -58 Pyhäjoella.
Lapset: Tauno -16, Onni -17, Onerva -20, Urpo -21, Veikko -23, Niilo -26, Paavo -29, Raimo -32 ja Reino -38.

Vapaussota: Isänmaan kohtalonpäivänä -18 Kusti Ala-Mattila sanoi: "Meiltä on myös jonkun lähden tävä, jos ei nuorempi mies lähde, niin sitten lähden minä". Niin Kustin poika Anselmi lähti Oulun 3. Rintamakomennuskuntaan sotilaaksi. Hän kuitenkin

sairastui koulutusaikanaan keuhkonkuumeeseen, eikä ehtinyt mukaan rintamalle.

ANTTILA JAAKKO

Maanviljelijä, s. 25.7. 1883 Pyhäjoella, k. 2.1. -68 Pyhäjoella.
Vapaussota: Anttila astui palvelukseen Oulun koulutuskeskukseen, josta hänet kotiutettiin.

ANTTILA JOHAN AUGUST

Maanviljelijä, s. 4.1. 1885 Pyhäjoella, k. 31.8. -70 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -21 Anna Maria o.s. Kemppainen, s. 25.5. -01 Ristijärvellä, k. 4. -47 Pyhäjoella.
Lapset: Kaarina -22, Reino -25, Eero -28, Kaija -31 ja Matti -35.
Vapaussota: Anttila palveli kiviäärinmiehenä ja osallistui Tampereen ja Vesijärven taisteluihin.

ANTTILA VALTER

Maanviljelijä, s. 14.11. 1888 Pyhäjoella, k. 29.9. -79 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -08 Anna Maria o.s. Röning, s. 18. 1886 Pyhäjoella, k. 16.9. -58 Pyhäjoella.
Lapset: Kalle -09, k. -11, Lauri Johannes -11, Pekka Johannes -20, kaatui -41 ja Kalle Valter -22.
Vapaussota: Valter Anttila astui palvelukseen koulutuskeskukseen Ouluun, josta hänet siirrettiin K.K.K 2:een Lapualle. Hän osallistui Tampereen valtaukseseen, jonka jälkeen hänet kotiutettiin.

kin sairastui koulutusaikanaan keuhkonkuumeeseen, eikä ehtinyt mukaan rintamalle.

APULI JOHANNES

S. 4.8. 1895 Pyhäjoella, muutti Kanadaan -23, Pyhäjoen kihlakunnanoikeus julisti kuolleeksi -38.

kuolinpäiväksi määrättiin 1.1. -34.
Puoliso vuodesta -19 Nanni Gustava o.s. Pyhälä s. 22.3. 1895 Pyhäjoella, k. 14.12. -79 Pyhäjoella.
Lapset: Pentti Johannes -20, Kerttu Kyllikki -22, ja Väinö Edward -24.
Vapaussota: Apuli palveli KJP:ssa ja osallistui Tampereen ja Vesilahden taisteluihin.

Kolme vapaussoturia: John Kaivola, Ville Arola ja Sigfrid Penttilä.

AROLA ANDERS WILHELM (VILLE)

Maanviljelijä, s. 20.4. 1891 Pyhäjoella, k. 29.5. -48 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -21 Henni Alina o.s. Kupulisola, s. 8.7. 1897 Pyhäjoella, k. 2.2. -67 Pyhäjoella.
Lapset: Kyllikki -22, Hermann -24, Bertta -26, Martta -28, Antti -30.
Vapaussota: Arola kutsuttiin palvelukseen 3.4. -18 koulutuskeskukseen Ouluun. Matkalla rintamalle hänet palautettiin Lapualla takaisin, koska sota oli päättynyt.

ASIKKALA NESTORI

Heino Ruha ja Nestori Asikkala.

Maanviljelijä, s. 13.4. 1894 Pyhäjoella, k. 14.8. -75 Pyhäjoella.
Vapaussota: Asikkala kuului Oulun jääkäripataljoonaan ja hän osallistui Kilijärven taisteluun.
Talvisota: Asikkala paljousjoukko-osastoissa JvKouluK 5 ja 5./ErPsk.
Jatkosota: Hän osallistui myös jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat. Asikkalalle on myönnetty VsMm.

Vuoden 1918 nuoria Pyhäjoelta. Kolmas vasemmalta on Robert Asikkala.

ASIKKALA ROBERT

Talollisen poika, s. 28.3. 1890 Pyhäjoella, k. 1.2. -31 Pyhäjoella.
Vapaussota: Sotilas Asikkala kuului Raahen komppaniaan ja osallistui vartiointitehtäviin.

EILO MATS FRITIOF

Maanviljelijä, puuseppä, s. 16.1. 1893 Pyhäjoella, k. 17.1. -67 Raahessa.
Puoliso vuodesta -17 Betti o.s. Tirilä, s. 3.11. 1892 Pyhäjoella, k. 19.6. -69 Raahessa.
Lapset: Rauha Ellen -23.
Perhe muutti Raaheseen -50.
Vapaussota: Sotilas Eilo liittyi Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan. Hän taisteli kiviäärinmiehenä Kyröskoskella ja Saunasaaressa. Eilo haavoittui Saunasaaressa taistelussa 28.3. -18 vasempaan käteensä. Hänelle on myönnetty VsMm ja VM1. Eilo oli aktiivisesti mukana nuorisoseuratyössä nuoruusvuosinaan.

EILO VILHO MIKAEL

Maanviljelijä s. 30.9. 1888 Pyhäjoella, k. 24.9. -59 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -14 Augusta Liisa o.s. Oravisjärvi, s. 7.5. 1888 Pyhäjoella, k. 13.4. -52 Pyhäjoella.
Lapset: Aune -14, Yrjö -15, Helmi -18, Taimi -20, Rauni -22 ja Olavi -25.
Vapaussota: Sotilas Vilho Eilo kuului todennäköisesti Oulun komennuskuntaan ja hän osallistui kiviäärinmiehenä Tampereen taisteluihin. Eilo oli Kanadassa yli 30 vuotta.

ERKKILÄ TUOMAS ALBERT

Maanviljelijä, s. 25.11. 1896 Kalajoella, k. 18.2. -73 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -18 Jenny Eedit o.s. Pahkala, s. 21.4. 1895 Pyhäjoella, k. 31.1. -87 Pyhäjoella.

Lapset: Alpo -18, Arvi -24, Irja -27, Eero -29, Saara -32, Helmi -36.

Vapausota: Erkkilä liittyi Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan ja palveli

kiväärimiehenä. Hän osallistui Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin. Hän oli mukana myös Kotkan valloituksessa. Erkkilä haavoittui Karkun ja Tyrvään välillä panssarijunassa. Hänelle on myönnetty VsMm soljella, Tamp. valt.Mm ja SininenR.

Erkkilä toimi useissa kunnallisissa luottamustehtävissä mm. kunnanvaltuutettuna, kansakoulun johtokunnan puheenjohtajana, sekä eri lautakunnissa.

FLINK OSKARI

Suutari, s. 11.5. 1894 Pyhäjoella, k. 23.9. -75 Pyhäjoella.

Puoliso Milda Elviida o.s. Söderberg, s. 27.6. 1891 Keuruulla, k. 11.2. -74 Pyhäjoella.

Lapset: Salli -19, Anna-Reetta -21, Otto -26, Kersti -28 ja Raija -34.

Vapausota: Flink kuului Oulun 3. rintamakomennuskuntaan ja osallistui Tampereen valtaukseseen.

FLINK VÄINÖ JOHANNES

Työmies, s. 26.5. -02 Pyhäjoella, k. 8.5. -84 Vihannissa.

Puoliso vuodesta -27 Sigfrid Sofia o.s. Pohjanoja, s. 4.12. 1898 Pyhäjoella, k. 17.4. -86 Vihannissa.

Lapset: Armi Margitta -32 ja Alli Marjatta -34.

Vapausota: Flink osallistui todennäköisesti vartiointitehtäviin.

Talvisota: Flink astui palvelukseen 6.12. -39 3./1./JR 40:ään. Hän palveli kiväärimiehenä ja osallistui Pelkosenniemen taisteluun 18.12. -39, Pikkuakan-

Väinö ja Sigfrid Flink.

joen taisteluun ja Savukosken taisteluun 21.12. -39 sekä Salla-Kotalan taisteluihin 21.1. -40.

Jatkosota: Sotamies Flink palveli 2./1./JR 32:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran ja Tetrivaaran taisteluihin. Flink haavoittui Kis-Kisjärvellä 21.8. -41 ja häntä hoidettiin Siilinjärven Sotas:ssa. Hänet vapautettiin palvelusta 31. 3. -42.

FORS TUOMAS

S. 19.10. 1878 Pyhäjoella, k. 17.10. -24 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta 1899 Beata Alina o.s. Harakka s.3.11. 1875 Himangalla, k. 21.6. 1902 Pyhäjoella.

Lapset: Saima Sofia -99 ja Herman -02.

Puoliso vuodesta 1903 Anna Liisa o.s. Koskenlaine, e. Pislä, s. 21.9. 1876, k. 27.2. 1947.

Lapset: Lempi Maria -03, Toivo Ragnar -05, Hanna -09, Martta -13, Tuomas Lennart -16, k. -18, Antti Aleksanteri -18 ja Aarne Ensio -18.

Vapausota: Fors liittyi Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan ja osallistui Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

GREKULA YRJÖ MIKAEL

Maanviljelijä, s. 28.7. 1899 Pyhäjoella, k. 29.7. -51 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -21 Liisa Kustaava, o.s. Rapu, s. 11.2. 1895 Alavieskassa, k. 12.8. -65 Pyhäjoella.

Lapset: Anni -22, Hanna -24, Heino -26, Arvo -33 ja Elvi -38.

Vapausota: Mikko Grekula osallistui kansalalaisuuteen sotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

Talvisota: Grekula osallistui talvisotaan.

Jatkosota: Grekula palveli jatkosodassa lääkintämiehenä ja jääkäriinä, ei tarkempia tietoja.

HALUNEN ALEKSI

Maanviljelijä, s. 31.7. 1895 Pyhäjoella, k. 29.9. 1975 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -24 Hanna o.s. Mattila s. 30.8. 1902 Pyhäjoella, k. 11.11. 1943 Pyhäjoella.

Lapset: Olavi -25, Matti -27, Maija -30, Juhani -33, Elsa -35, Aino -38 ja Terttu -41.

Vapausota: Aleksi Halunen liittyi Oulun III rintamakomennuskuntaan ja osallistui kiväärimiehenä Vesilahden, Karkun, Valkealan ja Kotkan taisteluihin. Hän haavoittui Tampereen lähistöllä. Hänelle on myönnetty VsMm.

HALUNEN ANDERS HERMAN

Maanviljelijä, s. 15.7. -1897 Pyhäjoella, k. 1.10. -80 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -27 Aune o.s. Seppälä, s. 6.8. -05 Pyhäjoella, k. 26.1. -81 Pyhäjoella.

Vapausota: Halunen osallistui vapaaehtoiseen kansalalaisuuteen.

Talvisota: Halunen kutsuttiin palvelukseen 17.2. -40.

Jatkosota: Jääkäri Halunen palveli 2./Lin

Psto 6:ssa. Hän osallistui Kananaisen, Sohjanan ja Kiestingin itämaaston asemasotataisteluihin.

Mikko Grekula kuvassa alarivissä oikealla.

HALUNEN ANDREAS NIKOLAI

S. 29.8. 1897 Pyhäjoella, muutti 3.7. 1936 Kärämäelle.

Vapausota: Halunen kuului Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan ja hän osallistui Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

Kersantti Ahvola, kersantti Kujanpää, alikersantti Takala, kersantti Johannes Halunen, kersantti Liikanen ja alikersantti Kaukiainen.

HALUNEN JOHANNES

Maanviljelijä, s.25.9. 1899 Pyhäjoella, k. 25.5. -67 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -39 Olga Maria o.s. Tähjä, s. 5.2. -17 Merijärvellä, k. 12.10. -85 Pyhäjoella.

Lapset: Terttu -39, Taina -42, Leena -46, Erkki -48 ja Raija -52.

Vapausota: Halunen kuului Raahen komppaniaan ja osallistui vartiointitehtäviin.

Talvisota: Halunen toimi joukkueen varajohtajana ja osallistui Pelkosenniemen ja Viipurinlahden taisteluihin.

Jatkosota: Halunen palveli joukkueen varajohtajana 24.LK:ssa 3. AK:ssa ja osallistui Vasovaaran, Lehtojärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan taisteluihin.

Kersantti Haluselle on myönnetty TsMm ja JsMm. Johannes Halunen toimi kunnanvaltuutettuna.

HEIKKILÄ ANTTI ABNER

Maanviljelijä, s. 13.3. 1896 Pyhäjoella, k. 24.5. -52 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -29 Hilma Maria o.s. Viirretjärvi, s. 13.2. 1894 Pyhäjoella, k. 3.1. -69 Pyhäjoella..

Lapset: Sauli Oskari -31, Nelli Mari -33, Antti Eevertti -35 ja Martti Valdemar -37.

Vapausota: Heikkilä osallistui Tampereen ja Vesilahden taisteluihin

HEISKARI VÄINÖ HENRIK

Maanviljelijä, s. 13.6. 1893 Pyhäjoella, k. 2.11. 1989 Oulunsalossa.

Puoliso vuodesta 1918 Hanna o.s. Helander s. 12.10. 1897 Ylivieskassa, k. 30.8. 1977 Oulunsalossa.

Lapset: Martti Johannes -20, Asta Adele -22, k. -94, Agnes Elisabeth -24, Jorma Henrik -26, k. -94, Kosti Valentin -28,

k.-83, Jouko Alvari -30, Ritva Sylvania -34, Hanna Helena -37, k., Urpo Ensio -39 ja Saara Linnea -41. Vapausota: Heiskari osallistui vapausotaan. Hän lähti koulutukseen maaliskuussa. Tarkemmat tiedot puuttuvat. Ennen sotaa hän oli poikamiehenä töissä Pietarissa portierina ja Murmanskissa ratatöissä Väinö ja Hanna Heiskari viljelivät maata Liminkäskylällä. Eläkepäivänsä he viettivät Oulunsalossa.

HELAAKOSKI MATTI AARNE ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 19.9. 1901 Merijärvellä, k. 27.4. 1977 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -26 Esteri o.s. Helaakoski, s. 1900 Pyhäjoella k. -39 Pyhäjoella.

Lapset: Toini -26 ja Taina -31. Puoliso vuodesta -42 Eeva o.s. Saikkonen, s. 1897 Pyhäjoella k. -80 Pyhäjoella.

Vapausota: Arne Helaakoski osallistui vartiointi-

tehtäviin Raahen komppaniassa.

Talvisota: Helaakoski astui palvelukseen 13.12. -39 KKK 64:een. Hän toimi lääkintämiehenä ja osallistui taisteluihin Suomussalmella ja Laatokan pohjoispuolella.

Jatkosota: Helaakoski astui palvelukseen 15.6. -41 E/1./JR 32:een. Hän palveli lääkintämiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Sotamies Helaakoskelle on myönnetty VMI, VM2 TsMm, KarjalanR ja Sininen R.

HIITOLA EMIL

S. 10.8. 1898 Pyhäjoella, k. 4.12. -61 Merijärvellä. Puoliso vuodesta -27 Tyyne Elisabeth o.s. Saarilampi, s. 4.9. 1899 Merijärvellä, k. 12.8. -91 Merijärvellä.

Lapset: Martta Annikki -27, Bertta Iida Katariina -29, Niilo Johannes -30, Väinö Mikael -33, Aarne Eemeli -39 ja Irja Anneli -42. Perhe muutti 25.6. 27 Merijärvelle.

Vapausota: Sotilas Hiitola kuului Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan. Hän oli mukana Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluissa. Hiitolalle on myönnetty VsMm ja Tamp.valt.Mm.

HOURLA ERKKI ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 2.10. 1900 Pyhäjoella, k. 8.10. 1981 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -30 Hilja Sofia o.s. Ylileppälä, s. 17.3. -10 Pyhäjoella.

Lapset: Eeva -31, Kaisa -32, Paavo -34 ja Esko -44. Vapausota: Hourula palveli Kaart.Jääk.Patt.kk komppaniassa vangintatijana.

Talvisota: Hourula astui palvelukseen 11.12. -39 L.

KKK/JR 40:ään. Hän toimi joukkueenjohtajana ja oli mukana Pelkoseniemen, Savukosken, Sallan Saijan ja Säkijärven taisteluissa.

Jatkosota: Hourula palveli puolijoukkueenjohtajana JR 32:ssa. Hän osallistui Vasaovaaran, Latvajärven, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsipuolen ja Jyvälahden taisteluihin.

Hourula haavoittui lievästi Rukalahdella 2.9. -41 ja joutui sairaalaan hoidettavaksi. Hänelle on myönnettu VM2, Pvk 12 ja SininenR. Hourula ylennettiin 26.1. -42 ylikersantiksi

HUHTALA JOHAN HENRIK

S. 15.9. 1896 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -19 Ida Vilhelmiina o.s. Muikkula, s. 31.3. 1897 Pyhäjoella. Muuttivat -31 Rovaniemelle.

Vapausota: Huhtala kuului Oulun III rintamakomennuskuntaan ja hän osallistui Vesilahden, Karkun, Valkealan ja Kotkan taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

HÄKKILÄ JALMARI

Työnjohtaja, s. 31.7. 1890 Oulaisissa, k. 29.10. -77 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -19 Anna o.s. Seppänen, s. 9.12. 1897 Utajärvellä, k. 25.3. -47 Oulaisissa.

Lapset: Paavo -21, Eero -22, Elviira -24 ja Pentti -26.

Puoliso vuodesta -49 Hanna Matilda o.s. Tirola, s. 19.12. 1900 Pyhäjoella, k. 3.8. 1992 Pyhäjoella.

Vapausota: Häkkilä liittyi Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan ja hän toimi ryhmänjohtajana Tampereelle ja edelleen Viipurin asti. Hän oli mukana myös Kotkan ja Haminan taisteluissa. Anna Seppänen, joka myöhemmin avioitui Häkkilän kanssa, oli Raahessa sotilaiden muonitus- ja vaatetustehtävissä 1918. Hän oli myös muonitustehtävissä sairausjunassa Tampereen taisteluun asti. Häkkilälle on myönnetty VsMm, VM2 ja Tamp.valt.Mm.

IMPOLA FRANS

Maanviljelijä, s. 20.10. 1887 Pyhäjoella, k. 31.8. -46 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -12 Lyydia o.s. Koskela, s. 13.9. 1890 Pyhäjoella, k. 10.9. -60 Pyhäjoella.

Lapset: Helvi -12, Pauli -14, Frans -16, Lauri -18, Arvi -20, Eeva -22, Rauha -24, Frans -26 ja Irja -29.

Vapausota: Impola liittyi X komppaniaan 26.4. -18. Hän palveli aseellisena, mutta ei osallistunut taisteluihin.

Takarivissä keskellä Niilo Impola.

IMPOLA NIILLO

Maanviljelijä, s. 29.8. 1895 Pyhäjoella, k. 11.12. -64 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -20 Hilda Sofia o.s. Lahti, s. 15.8. 1896 Pyhäjoella, k. 28.12. -38 Pyhäjoella.

Lapset: Lauri -26, Vieno -20, Bertta -22, Tyyne -24, Aino -28 ja Maire -37.

Vapausota: Impola astui vapaaehtoisena palvelukseen 15.2. 1918 Raahen komppaniaan. Hänet siirrettiin 15.8. -18 Ouluun ja edelleen Vaasan vartiopataljoonaan ja Helsingin vartiopataljoonaan Itämeren JR I:een. 25.4. -18 Impola siirrettiin Pohjois-Pohjanmaan rykmenttiin ja ylennettiin korpraaliksi 16.4. -19.

Hän osallistui Kyröskosken, Tampereen, Karkun, Valkealan ja Kouvolan taisteluihin.

Talvisota: Impola astui palvelukseen 26.2. -40 2./JvKouluK.5:een. Hänet vapautettiin palveluksesta ja kotiutettiin 6.4. -40 vuoden 1895 ikäluokkaan kuuluvana.

Jatkosota: Impola palveli sairaankantajana 2./24 LK:ssa 11.6. -27.6. -41 ja LtPst 6:ssa lääkintämiehenä 28.6. -18.7. -41.

Korpraali Impolalle on myönnetty VM1.

ISOTALO SETH

s. 9.3. 1893 Pyhäjoella.

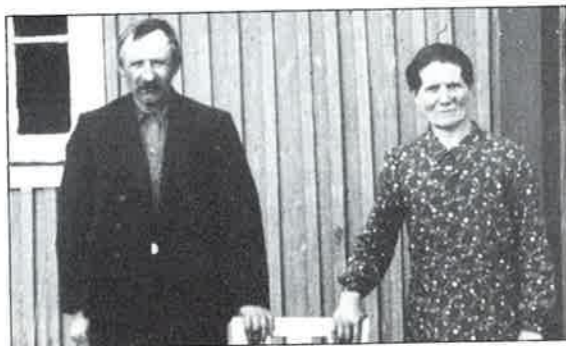
Muutti Oulaisiin 11.2. 1931.

Vapausota: Isotalo palveli Raahen II vapaaehtoisessa komennuskunnassa. Hän osallistui Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

JAAKOLA JOHAN VILJAMI

Maanviljelijä, s. 3.1.1890. Puoliso vuodesta -13 Martta Johanna o.s. Kopisto, s. 13.10.1891 Pyhäjoella. Lapset: Sylvi -17, Esteri -19, -Taimi -21, Rauha -23, Kerttu -25, Antti -27, Annikki -30, Pentti -31 ja Veikko -33.

Vapaussota: Sotilas Jaakola liittyi Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan ja osallistui vartiointitehtäviin Oulussa. Hän kuului Pyhäjoen kunnanvaltuustoon, oli kunnanhallituksen jäsenenä, kansakoulun johtokunnassa sekä Säästöpankin hallituksessa.

Johan Petteri ja Ida Johanna Joki.

JOKI JOHAN PETTERI

Pienviljelijä, s. 19.3.1883 Pyhäjoella, k. 21.10.-63 Oulaisten sairaalassa. Puoliso Iida Johanna o.s. Nokela, s. 21.3.1885 Pyhäjoella, k. 18.3.-65 Pyhäjoella. Vapaussota: Sotilas Joki kuului Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan ja osallistui kiväärimiehenä Hämeenkyrön, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

JUNNIKKALA ALFRED ALEKSANDER

S. 28.12.1895 Pyhäjoella, k. 4.5.-48 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -21 Alma Emilia o.s. Eveli, s. 8.5.-01 Pyhäjoella, k. 18.9.-28 Pyhäjoella. Lapset: Uno Jalmar -22, Kerttu Annikki -24 ja Toivo Aleksander -28. Puoliso vuodesta -30 Hilma Sofia o.s. Mustakallio, s. 8.1.-06 Pyhäjoella, k. 17.8.-42 Pyhäjoella. Lapset: Signe Anneli -31, Toini Matilda -34, Aino

Annikki -36 ja Aarne Ilmari -42. Vapaussota: Junnikkala kuului Oulun II krenatöörirykmenttiin. Hän osallistui kersanttina Kyröskosken, Tampereen, Lempäälän, Luhtaan ja Hiljakalan taisteluihin. Talvisota: Junnikkala kutsuttiin ensin JvKoulu.K.5:een ja hänet siirrettiin 2/Er P 36:een. Hän palveli kiväärimiehenä. Hänelle on myönnetty VsMm.

JUNNIKKALA VELI ILMARI

S. 23.10.1899 Pyhäjoella, k. 22.1.1986 Pyhäjoella. Puoliso Aili o.s. Mäkelä, s. 3.9.1901 Pyhäjoella, k. 1.4.-31 Pyhäjoella. Lapset: Ahti -29 ja Anja -31 k. -76. Vapaussota: Junnikkala liittyi Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan ja oli mukana Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluissa.

Junnikkala palveli Lapin rajavartiostossa 7.12.-22 -31.12.-22. Talvisota: Junnikkala osallistui Pitkärannan ja Impilahden taisteluihin. Jatkosota: Korpraali Junnikkala palveli lääkintämiehenä JR32:ssa. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen ja Uhtuan ympäristön taisteluihin. Hänelle on myönnetty TsMm, JsMm ja VsMm.

KAIPONEN JOHANNES

Talollinen, s. 12.5.1893 Muhoksella. Puoliso vuodesta -16 Taimi Saimi o.s. Keskitalo, s. 10.9.1897 Pyhäjoella. Lapset Eeva -17 ja Esko -19. Perhe muutti Ouluun -19. Vapaussota: Kaiponen liittyi Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan ja palveli vartiointitehtävissä.

KAIVOLA JOHAN (JANNE)

Maanviljelijä, s. 27.12.1885 Pyhäjoella, k. 19.8.-65 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -20 Amanda Lydia o.s. Kemppainen, s. 10.9.1896 Oulaisissa, k. Pyhäjoella. Lapset: Aune -19, Ahti -21, Alpo -24, Agne -34 ja Eino -38. Vapaussota: Janne Kaivola kutsuttiin 3.4.-18 koulutukseen Ouluun. Kaivola palasi Lapualta matkaltaan rintamalle takaisin, koska sota oli päättynyt. Kaivola on yhteiskuvassa Anders Arolan kanssa sivulla 15

KAIVOSOJA HERMAN VIKTOR

Työmies, s. 29.5.1896 Pyhäjoella, k. 17.12.-87 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -19 Saima Kristiina o.s. Luoto, s. 13.12.1898 Kalajoella, k. 13.5.-32 Pyhäjoella. Lapset: Herman -19, Aino -20, Eino -22, Frans -24 ja Anni -27. Vapaussota: Kaivosoja liittyi Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan ja osallistui lähettinä Kyröskosken, Epilän, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin. Talvisota: Kaivosoja oli mukana Karjalan Kannaksen linnoitustöissä. Jatkosota: Sotamies Kaivosoja oli Juntusrannassa 1941-42 ja Litsavuonossa 1942-43 työpalvelussa. Hänelle on myönnetty VsMm.

KALLIO GEORG JOHANNES

Maanviljelijä, s. 21.4.1891 Pyhäjoella, k. 16.8.-64 Oulaisissa. Puoliso vuodesta -17 Henna Alina o.s. Seppälä, s. 11.10.1896 Pyhäjoella, k. 16.10.-74 Raahessa. Lapset: Vieno -19 ja Veikko -34. Vapaussota: Sotilas Kallio oli Raahen komppanian mukana vartio- ja huoltomiehenä.

KANGASNIEMI HJALMAR ALEKSANDER

S. 18.11.1890 Pyhäjoella, k. 20.11.-48 Pyhäjoella. Puoliso Jenny Johanna o.s. Halunen, s. 23.12.1895 Pyhäjoella, k. 2.12.-71 Raahen sairaalassa. Lapset: Annikki -18 ja Toini -23. Vapaussota: Sotilas Kangasniemi oli Raahen komppanian mukana Tampereen alueen taisteluissa.

KARJALUOTO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 2.3.1886 Pyhäjoella, k. 11.2.-76 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -10 Maria Kristina o.s. Toikkoja, s. 12.10.1886 Kalajoella, k. 17.2.-67 Pyhäjoella. Lapset: Eva Kristina -11, Elli Augusta -12, Eeti Iines -15, k. -30, Elma Maria -17, Elsa Josefiina -20, k. -34, Eine Regina -21, Niilo Johannes -24, k. -34, Lauri Leevi -26, k. -30, Enni Vilhelmiina -27, Elvi Anna-Liisa -29, Lauri Leevi -31, k. -34. Kansalaisota: Johannes Karjaluo oli mukana sotilaskoulutuksessa, mutta hän palasi Lapualta, matkaltaan rintamalle, takaisin, koska sota oli päättynyt.

Maria Kristiina ja Johannes Karjaluo.

KARJALUOTO SET ILMARI

S. 18.9. 1896 Pyhäjoella, k. 17.9. -90 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -30 Saimi Estero s. Lohikoski, s. 17.5. 1899 Pyhäjoella, k. 7.3. -84 Pyhäjoella.

Vapausota: Karjaluoeto liittyi Oulun III vapaaehtoiseen komennuskuntaan.

Hän osallistui Vesilahden, Karkun ja Valkealan taisteluihin. Hänelle on myön-

netty VsMm..

KARSIKKO ALEKSANDER

Maanviljelijä, s. 9.5. 1895 Pyhäjoella, k. 8.8. -78 Saloisissa.

Puoliso Maria o.s. Tapanila, s. 30.11. 1895 Utajärvellä, k. 9.7. -74 Saloisissa.

Lapset: Mauno -21, Viljo -24, k. -81, Ilma -27, Eini Maili -31, Anna-Liisa -35 ja Laina Annikki -37.

Vapausota: Tykkimies Karsikko kuului Pietarsaaren 20. haubitsipatteriin. Hän osallistui Lempäälän ja Vesilahden taisteluihin. Talvisota: Karsikko palveli Tyk.KouluK4:ssä tykkimiehenä. Jatkosodan tiedot puuttuvat. Karsikolle on myönnetty VsMm, TsMm, JsMm, Lempäälän Mm, SL.Ar ja Kunnallisl.hop.am. Karsikko toimi kunnanvaltuustossa, kunnanhallituksessa ja lautamiehenä.

KARSIKKO JOHAN

Maanviljelijä. s.15.1. 1891 Pyhäjoella, k. 8.11. -31 Pyhäjoella.

Puoliso Matilda o.s. Parhaniemi, s. 19.2. 1886 Pyhäjoella, k. 9.8. -54 Raahessa.

Lapset: Olavi -15, Arvo -17, Lauri -20, Rauha -21, Iikka -25, Helmi -27 ja Esteri -29.

Vapausota: Karsikko osallistui vartiotehtäviin Oulun taisteluissa. Hänelle on myön-

netty VsMm.

Emil Edvard Karvonen kuvassa vasemmallä.

KARVONEN EEMIL EDVARD

Konemestari, s. 8.7. 1895 Perhossa, k. 25.3. -77 Raahessa.

Puoliso vuodesta -16 Naima Lydia o.s. Hihnala, s. 14.2. 1894 Kalajoella, k. 27.7. -25 Kalajoella.

Lapset :Elmi -17.

Puoliso vuodesta -27 Martta o.s. Rautio, s. 24.5. -08 Pyhäjoella, k. 25.4. -92 Raahessa.

Lapset: Teuvo Emil -28, Irma Tellervo -32 ja Matti Tapani -44.

Vapausota: Karvonen palveli Vaasan rykmentissä kiväärimiehenä. Hän osallistui Tampereen, Viipurin ja Pohjanmaan alueen taisteluihin.

Hänelle on myönnetty VsMm. ks vapaussodan matkikkeli.

KAUNELA ALEKSANDER

Työmies, s. 26.7. 1890 Pyhäjoella, k. 18.9. 1930 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -27 Jenny o.s. Anttila, s. 18.12. 1898 Pyhäjoella, k. 26.4. 1976 Pyhäjoella.

Lapset: Elmi Esteri -28. Jenny avioitui leskeksi jäätyään Matti Villiam Kopiston kanssa.

Vapausota: Kaunela kuului Oulun III rintamakomennuskuntaan ja osallistui Lempääl-

län ja Vesilahden taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

KESKITALO IIVAR JOHAN

Maanviljelijä, s. 7.5. 1891 Pyhäjoella, k.4.4. -59 Merijärvellä.

Puoliso vuodesta -24 Laura Sofia o.s. Alapetäys, s. 8.3. 1904 Jalasjärvellä, k. Helsingissä.

Lapset: Tapio -25, Erkki -26, Päivi -28, Pasi -31, Leena -33 ja Martti -35.

Vapausota: Keskitalo oli mukana Oulussa koulutuksessa, tarkempaa tietoa ei ole.

Keskitalo osallistui aktiivisesti Merijärven kunnalliseen toimintaan.

KESTILÄ ALBERT

Maanviljelijä, s. 22.11. 1893 Pyhäjoella, k. 27.5. -74 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -16 Hilma Eedit o.s. Översti, s. 10.1. 1898 Pyhäjoella, k. 9.10. -74 Pyhäjoella.

Lapset: Kirsti Kaarina -17, Verna Kyllikki -18, Martta Annikki -20, Aino Tuulikki -23, Rauha Maria -25, k.-26, Albert Johannes -27, Oiva

Osvald -30, Helle Astrid -31, Ellen Tellervo -34 ja Toivo Valdemar -36.

Vapausota: Kestilä liittyi Oulun III rintamakomennuskuntaan ja hän osallistui kiväärimiehenä Tampereen ja Vesilahden taisteluihin. Hän haavoittui lievästi jalkaansa Vesilahdella.

KESTILÄ KARL JOHAN

S. 9.1. 1897 Pyhäjoella, k. 6.7. -62 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -27 Anna Maria o.s. Saari, s.4.11. 1906 Merijärvellä, k. 21.8. 1979 Michiganissa USA:ssa.

Lapset. Anita, Reino ja Hugo. Perhe muutti Amerikkaan v. 1929. Kaarlo Kestilä kuoli vierailumatkallaan Pyhäjoella -62.

Vapausota: Kaarlo Kestilä osallistui Tampereen ja Vesilahden taisteluihin.

Yppäriäiskaverukset sotaan lähdössä. Vasemmalta Seth Kiviniemi, Karl Johan Kestilä ja Alarik Suni.

KESTILÄ SVANTE HENRIK

Maanviljelijä, s. 6.11. 1895 Pyhäjoella, k. 13.10. 1984 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -24 Johanna o.s. Luoma, s. 13.12. 1903 Kalajoella, k. 8.2. -88 Pyhäjoella.

Lapset: Heikki -24, Enni -26, Anni -28, Aili -32, Niilo -33, Aune -39 ja Yrjö -42.

Vapausota: Kestilä palveli Oulun komppaniassa kiväärimiehenä ja osallistui Tampereen, Vesilahden, Lempäälän, Inkeröisten ja Kotkan taisteluihin.

Tämän kuvan Svante Kestilä on lähettänyt postikorttina veljelleen Teemulle 29.3. -18 Oulun koulutuskeskuksesta. Hän kirjoittaa: "Hyvä päivä minä laita sinule velimies tämä valokuvan. Tällä on tosi hurina tällä menee päivät hupasesti, tervenä minä ole ollu. Terveisiä minulta. Hauska Päsijästä."

KIISKILÄ KAARL ALEKSANDER

Maanviljelijä, s. 10.9.1901 Pyhäjoella, k. 14.4.1974 Oulaisissa. Puoliso vuodesta -39 Jenny Irene o.s. Mattila, s. 5.4.1909 Nastolassa, k. 2.2.-88 Pyhäjoella. Lapset: Aino Annikki -41.

Vapaussota: Kalle Kiiskilä osallistui vapaussotaan. Hän toimi myös Pyhäjoen Suojeluskunnan paikallispäällikkönä.

Talvisota: Kiiskilä palveli 1./TykR:ssä, josta hänet siirrettiin 20. TalK:aan komppanian vääpeliksi.

Kalle Kiiskilä oli aktiivinen kunnallismies, hän toimi mm. Pyhäjoen kunnanhallituksen puheenjohtajana.

KITILÄ JOHAN ALEKSANDER (ALEKSI)

Maanviljelijä, s. 30.6.1895 Pyhäjoella, k. 3.8.1966 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -20 Hilda Emilia o.s. Luoto, s. 14.9.1896 Pyhäjoella, k. 16.2.-56 Pyhäjoella.

Lapset: Sylvi -21, Helvi -23, Viljo -27, Arvo -30, Anna-Liisa -33 ja Pentti -39.

Vapaussota: Kittilä liittyi Oulun III rintamakomennuskuntaan.

Hän osallistui Vesilahden, Karkun, Valkealan ja Kotkan taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

Kittilä osallistui aktiivisesti erilaisiin luottamustehtäviin. Hän toimi Pyhäjoen Osuuskaupan hallituksen jäsenenä ja puheenjohtajana, Pyhäjoen Osuusmeijerin hallituksen puheenjohtajana, Metsänhoitoyhdistyksen hallituksessa, Maamiesseuran johtokunnan puheenjohtajana, Pohjankylän kansakoulun johtokunnan puheenjohtajana, palolautakunnan puheenjohtajana, Pyhäjoen srk:n kirkkohallituksen puheenjohtajana sekä Oulun Talousseuran valtuuskunnan ja johtokunnan jäsenenä.

KITILÄ JOHAN (JANNE)

Kaupanhoitaja, s. 10.10.1893 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -19 Maria Henrika o.s. Tyyskä, s. 13.7.1897 Merijärvellä.

Lapset: Toini Mirjam -20. Perhe muutti 21.3.-22 Kärämäelle.

Vapaussota: Janne Kittilä kuului Oulun III vapaaehtoiseen rintamakomennuskuntaan ja hän osallistui Valkealan ja Kotkan taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

KITILÄ TUOMAS ALFRED (ALLE)

Alfred Kittilä ja Aleksis Fisk.

Työmies, s. 23.12.1887 Pyhäjoella, k. 15.11.-59 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -17 Ihanelma o.s. Mäkinen, s. 1.6.1894 Uusaisissa, k. 2.3.-70 Pyhäjoella.

Lapset: Lahja Ilona -28.

Vapaussota: Kittilä osallistui vapaussotaan. Hänet koulutettiin Lapualla. Tarvittavat tiedot puuttavat.

KIVIMÄKI ALEKSI

Maanviljelijä, s. 1.10.1891 Pyhäjoella, k. 31.1.-74 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -18 Lyyti Maria o.s. Nokela, s. 4.8.-01 Pyhäjoella, k. 31.10.-80 Pyhäjoella. Lapset: Toivo -19, Lahja -21, Elli -22, Antti -24, Sylvi -25, Martta -30, Tauno -32 ja Aina -35.

Vapaussota: Sotilas Kivimäki palveli Raahen II vapaaehtoisessa komennuskunnassa. Hän osallistui Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm ja Tamp.valt.Mm. Hän osallistui luottamustoimiin, hän toimi mm. kansakoulun johtokunnassa ja taksoituslautakunnassa.

KIVINIEMI SETH LEANDER

S. 30.10.1900 Pyhäjoella, k. 30.1.-80 Kanadassa. Puoliso vuodesta -24 Aili Suleima o.s. Nikula-Simi, s. 8.4.-01 Kalajoella.

Lapset: Verna Suleima -24.

Seth Kiviniemi muutti Kanadaan -25. Vaimo muutti Merijärvelle -36.

Toinen puoliso Lempi o.s. Brocke.

Lapset: Eila ja George.

Vapaussota: Kiviniemi palveli Raahen II vapaaehtoisessa komennuskunnassa ja otti osaa Kyröskosken, Tampereen ja Karkun taisteluihin. Hän haavoittui Karkussa.

Kiviniemelle on myönnetty VsMm.

Kiviniemen kuva on sivulla 29.

KLEMETTILÄ ABRAHAM

Maanviljelijä, s. 23.12.1892 Pyhäjoella, k. 20.12.1975 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -37 Lempi Maria o.s. Verronen, s. 4.7.1899 Kalajoella, k. 29.6.-80 Pyhäjoella.

Lapset: Eeva -37, Veikko -39, Esko -40, Tellervo -42 ja Tapio -44.

Vapaussota: Klemettilä palveli Raahen II vapaaehtoisessa komennuskunnassa. Hän osallistui Kyröskosken, Tampereen,

Karkun ja Tyrvään taisteluihin.

Klemettilälle on myönnetty TsMm, Tampereen valt.Mm ja SininenR.

KORPELA NORE ALBERT

Talollisen poika, s. 5.7.1897 Amerikassa, k. 22.12.-21 Pyhäjoella.

Vapaussota: Sotamies Albert Korpela palveli Raahen II vapaaehtoisessa komennuskunnassa ja osallistui kiväärimiehenä Hämeenkyrön, Saunasaaressa, Tampereen ja sitä seuraaviin taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm ja Tamp.valt.Mm.

Nore Albert Korpela ystävänsä kanssa.

Antti Koskela kuvassa takarivissä keskellä.

KOSKELA ANTTI

Maanviljelijä, s. 30.12.1896 Pyhäjoella, k. 25.2.-58 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -21 Henna Augusta o.s. Alatalo, s. 29.6.1899 Pyhäjoella, k. 25.2.-82 Pyhäjoella.

Lapset: Vieno -21 ja Matti -31.

Vapaussota: Koskela palveli Raahen komppaniassa, PohjoisPohjanmaan rykmentissä Oulun vartiopataljoonassa, Helsingin vartiopataljoonassa ja Hämeen JvR:n 1.pataljoonassa 1.komppaniassa tykkimiehenä. Hän osallistui Kyröskosken, Tampereen ja Karkun taisteluihin.

Talvisota: Koskela palveli 22.2.-6.4.-40 TykK 4:ssa tykkimiehenä ja osallistui Muolaan taisteluihin.

Jatkosota: Korpraali Koskela astui palvelukseen 18.7.-41 1./4./1. TykK:aan Hän toimi sairaankantajana ja osallistui Suomussalmen taisteluihin.

KOSKELA ASSER HERMAN

S. 29.7.1899 Pyhäjoella, k. 25.3.-53 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Martta Emilia, e. Tuhkala, o.s. Björkbacka, s. 8.7.1910 Alavieskassa.

Lapset: Paavo Ilmari -46.

Vapaussota: Koskela osallistui Kyröskosken, Tampereen, Inkeröisen ja Saunasaaressa taisteluihin. Hän haavoittui Saunasaaressa.

Koskelalle on myönnetty VsMm.

KREKELÄ MATTI

Maanviljelijä, kyläkauppias, s. 28.11. 1888 Pyhäjoella, k. 6.11. 1918.
Puoliso vuodesta -13 Iida Maria o.s. Sillanpää, s. 17.12. 1888 Pyhäjoella, k. 14.10. 1966 Raahen aluesairaalassa.
Lapset: Vilho Ilmari -13 ja Hilma Esteri.
Vapaussota: Matti Krekelä kutsuttiin asepalvelukseen 3./8./Kiväärikomppaniaan Ouluun huhtikuussa 1918.

Krekilä sairastui ja kuoli marraskuussa samana vuonna. Häntä hoidettiin Oulun sotasairaalassa.

KUPULISOJA MATTI

Maanviljelijä, s. 31.5. 1887 Pyhäjoella, k. 19.7. -46 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -12 Anne Gustava o.s. Nivala, s. 8.7. 1888 Merijärvellä, k. 16.9. -64 Pyhäjoella.
Lapset: Martta Elina -12, Jenni Maria -15, Elma Kaarina -18, Saimi Esteri -22 ja Pentti Matias -27.
Vapaussota: Sotamies Kupulisoja palveli Raahen II vapaaehtoisessa komennuskunnassa ja oli mukana Hämeenkyrön, Tampereen ja Karkun taisteluissa.

KUPULISOJA VILJAMI

Maanviljelijä, s. 19.7. 1899 Pyhäjoella, k. 18.12. -75 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -13 Emilia o.s. Nivala, s. 17.12. 1890 Merijärvellä, k. 2.6. -66 Pyhäjoella.
Lapset: Kalle -14, Aino -17, Aili -19, Eeva -22, Hilda -23, Svante -25 ja Elsa -35.

Vapaussota: Kupulisoja palveli Raahen II vapaaehtoisessa komennuskunnassa ja osallistui vartiointitehtäviin.

KÄRENAHO MARTTI VILJAMI

S. 15.8. 1888 Saloisissa, k. 23.12. 1929 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -17 Aili Elisabeth o.s. Yli, s. 25.8. 1895 Lumijoella.
Lapset: Eila -18.
Perhe muutti 21.11. -46 Lumijoella.
Vapaussota: Sotilas Kärenaho palveli Raahen II vapaaehtoisessa komennuskunnassa kiväärimiehenä. Hän osallistui Saunasaaren, Hämeenkyrön, Tampereen ja sitä seuraaviin taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm ja Tamp.valt.Mm.

LEPPÄLUOTO FRANS MIKAEL

S. 14.7. 1870 Pyhäjoella, k. 1.6. -51 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -07 Johanna Natalia o.s. Kittilä, s. 29.9. 1860 Pyhäjoella, k. 12.6. -34 Pyhäjoella.
Vapaussota: Leppäluoto osallistui sotaan, tarkemmat tiedot puuttuvat.

LUOTO ARON ALFRET

S. 15.5. 1893 Pyhäjoella, k. 26.3. -46 Kanadassa.
Puoliso vuodesta -24 Edla o.s. Tirilä, s. 26.5. 1894 Pyhäjoella, k. 4.12. -70 Pyhäjoella.
Lapset: Niilo -20 ja Kauko -26.
Luoto muutti Kanadaan 1926.
Vapaussota: Sotilas Luoto liittyi Oulun II rintamakomennuskuntaan ja otti osaa Vesilahden taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

MAIJALA NESTOR ALEKSANTERI

Maanviljelijä, liikemies, s. 27.4. 1893 Pyhäjoella, k. 19.4. -50 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -20 Emma o.s. Mikkonen, s. 3.9. 1894 Amerikassa, k. 21.10. -50.
Lapset: Kalle -21 ja Kaija -23.
Vapaussota: Väepeli Maijala liittyi Vöyrin sotakoulun 6. komppaniaan. Hän otti osaa Vaskiveden, Kurun, Sorilankylän, Messukylän ja Tampe-

reen taisteluihin.
Talvisota: Maijala toimi Raahen Skp:n aluepäällikkönä 12.10. -39 - 31.10. -40.
Jatkosota: Maijala toimi noin vuoden ajan kuljetus-

joukkojenjohtajana 10.6. -41 alkaen. Hän palveli JvP 2:ssa ja 27.JvK:ssa. Hän toimi joukkueenjohtajana ja jalkaväkikomppanian päällikkönä ja osallistui 1941-44 Vuokkiniemen ja Pistojoen taisteluihin. Hän toimi Viipurin joukkueen johtajana 1.11. -41 alkaen ja 28.11. -41 alkaen Js komppanian joukkueenjohtajana. 15.11. - 28.11. -43 hän toimi Er.Koulu.Jv:n komppanian päällikkönä.
Maijala siirrettiin 2.4. -44 JvP 2:n keskusjoukkueenjohtajaksi ja edelleen 16.4. -44 Raahen Skp:n E:aan. 27./JvK.Er.KouluK:n päällikkönä. Hän toimi 10.7. - 16.7. -44. Maijala ylennettiin reservin vänrikiksi 26.2. -40. Hänelle on myönnettu VsMm ja Tamp.valt. Mm.

MARJOMÄKI ISAK VALDEMAR

Toimitusjohtaja, s. 8.1. 1899 Ilmajoella, k. 18.12. -74 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -29 Selmi Elina o.s. Flinkkilä, s. 18.1. -04 Peräseinäjoella, k. 14.10. -81 Pyhäjoella.
Lapset Hilikka -29 ja Seppo -31.

Vapaussota: Marjomäki kuului Suomenlinnan pataljoonan

3. komppaniaan. Hän otti osaa Länkipohjan, Oriveden, Kangasalan, Vesilahden ja Lempäälän taisteluihin.

Talvisota ja jatkosota: Marjomäki toimi sotien ajan ja myös niiden jälkeen kansanhuoltolautakunnan puheenjohtajana ja siirtoväenhuollon puheenjohtajana.

Hän toimi puheenjohtajana huolto-, sosiaali- ja urheilulautakunnissa sekä jäsenenä taksoitus-, tie- ja vaalilautakunnissa. Hän kuului myös Kala-Pyhäjoen kilakson B-mielisairaalan liittovaltuuskuntaan, Revon Sähkön johtokuntaan sekä Osuus-kassan hallintoon. Lisäksi Marjomäki toimi tilintarkastajana mm. srk:ssa ja Osuusmeijerissä.
Alikersantti Marjomäki on myönnetty SLR. Ar.

MATTILA ANTTI

Työmies, s. 24.10. 1901 Pyhäjoella, k. 8.11. 1984 Oulussa.
Puoliso vuodesta -35 Henna Esteri, o.s. Korpela, s. 29.9. 1906 Pyhäjoella, k. 29.4. 1979 Pyhäjoella.
Lapset: Taisto -41 ja Eero -43.
Vapaussota: Sotamies Mattila liittyi Raahen komp-

paniaan ja oli mukana Tampereen ja sen lähiseudun taisteluissa.
Jatkosota: Mattila palveli nostomiehenä 1944. Tarkemmat tiedot puuttuvat.
Sotamies Mattilalle on myönnetty VsMm ja Tamp.valt.

Oikealla Antti Eemil Mattila, keskellä seisoo Antin veli Heikki Mattila, vasemmassa reunassa Aleksi Kittilä ja istumassa Nestori Maijala.

MATTILA ANTTI EEMIL

Maanviljelijä, s. 7.1. 1898 Pyhäjoella, k. 6.6. -62 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -22 Aino Maria o.s. Hourula, s. 25.6. 1901 Pyhäjoella, k. 28.4. -91 Pyhäjoella.
Lapset: Eila -23, Elina -27, Hilikka -28, Eero -33, Marjatta -34, Martti -36, Anna-Liisa -39 ja Heikki -41.
Vapaussota: Mattila palveli Raahen II vapaaehtoisessa komennuskunnassa. Hän osallistui kiväärimiehenä Kyröskosken, Tampereen, Nuutinkylän ja Tuohikotin taisteluihin.
Sotamies Mattilalle on myönnetty VsMm.

MATTILA GUSTAV HENRIK (HEIKKI)

Rajavartija, s. 7.11. 1899 Pyhäjoella, k. 28.1. -23 Inarissa.
Vapaussota: Mattila liittyi Raahen II vapaaehtoiseseen komennuskuntaan ja otti osaa kiväärimiehenä mm. Tampereen taisteluun.
Heikki Mattila palveli rajavartiostossa ja kuoli siellä tapaturmaisesti. Hän törmäsi kantaan mäkeä laskiessaan, loukkaantui vakavasti ja kuoli saamiinsa vammoihin. Heikki Mattila oli tuolloin vasta 23-vuotias.
Mattilalle on myönnetty VsMm.

Einari Mikkilä.

Alle Teerelä, Kalle Jaakola
ja Aleksanteri Mäkelä

Alfred Nikula

Arvo Nikula

MIKKILÄ JOHAN EINAR

S. 15.7. 1895 Amerikassa, k. 8.4. -67 Amerikassa. Vapaussota: Mikkilä palveli Raahen II vapaaehtoisessa komennuskunnassa ja osallistui Tampereen taisteluihin.

MÄKELÄ ALEKSANDER (ALD)

S. 22.2. 1887 Pyhäjoella, k. 28.1. -21 Pyhäjoella. Vapaussota: Ali Mäkelä osallistui vapaussotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

NIEMELÄ ERIK

S. 21.3. -1897 Pyhäjoella, k. 21.7. -24 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -22 Ida Maria o.s. Rantoja, s. 11.9. 1898 Nivalassa. Lapset: Katri -23.

Vapaussota: Niemelä oli mukana vapaussodassa, mutta varmaa tietoa yksiköstä ja taisteluista ei ole.

NIKULA ALFRED

Maanviljelijä, s. 2.7. 1891 Pyhäjoella, k. 18.4. -71 Pyhäjoella. Puoliso Matilda o.s. Riemula, s. 30.6. 1895 Pyhäjoella, k. 18.4. -74 Pyhäjoella. Lapset: Arvo, Lauri, Aune, Sulo, Aarne, Aino, Setti, Elli, Esko ja Jaakko. Vapaussota: Sotamies Nikula kuului Oulun rakuunakomppaniaan ja oli mukana Tampereen valloituksessa kiväärimiehenä.

NIKULA ARVO JOHANNES

Työmies, s. 14.6. 1901 Pyhäjoella, k. 6.5. -86 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -24 Jenny Sofia, o.s. Tuuttila, s. 18.6. 1895 Pyhäjoella, k. 3.6. -73 Pyhäjoella.

Lapset: Martti -24, Urho -26, Salme -27 ja Sirkka -30.

Vapaussota: Nikula palveli vartiotehtävissä. Talvisota: Nikula oli mukana talvisodassa. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

Jatkosota: Alikersantti Nikula kuului LinPsto 6.een ja KTR 16.een. Hän palveli lääkintämiehenä ja osallistui Kiestingin, Lohivaaran, Ahvenlahden ja Uhtuan suunnan taisteluihin.

NISKASAARI AUKUSTI AATAMI

Maanviljelijä, s. 1.1. 1895 Pudasjärvellä, k. 18.3. -81 Merijärvellä. Puoliso vuodesta -16, Aina Kustaava o.s. Paavola, s. 20.12. 1892 Merijärvellä, k. 26.4. -65 Merijärvellä. Lapset: Viljo -16, Reino -17, Pauli -21, Vieno -24, Elsa -30, Väinö

-32, Elli -34, Eino -36, Aino -37 ja Martta -40. Vapaussota: Sotilas Niskasaari kuului Raahen komppaniaan ja hän toimi aseajoneuvon kuljettajana. Hän oli mukana Saunasaaressa, Hämeenkyrön, Kyröskosken, Tampereen ja sitä seuraavissa taisteluissa. Talvisota: Niskasaari palveli JvKouluK 5:ssä ja ErP 36:ssa.

Hänelle on myönnetty VsMm ja Tamp.valt. Mm.

NISKASAARI VÄINÖ

Metsuri, s. 10.2. 1901 Pudasjärvellä, k. 20.12. -80 Ruotsissa. Puoliso vuodesta -29 Edla o.s. Eilo, s. 4.9. 1903 Pyhäjoella, k. 21.11. -69 Ruotsissa. Lapset: Heikki -30 ja Aino -36.

Vapaussota: Niskasaari kuului Raahen komppaniaan ja oli mukana kiväärimiehenä Saunasaaressa, Hämeenkyrön ja Tampereen taisteluissa. Hän haavoittui 30.3. -18 käteen.

Talvisota: Niskasaari kuului KTR 23:een. Hän oli mukana Pienperon ja Talin taisteluissa.

Jatkosota: Niskasaari palveli JR32:ssa ajomiehenä. Hän oli mukana Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluissa. Hänet kotiutettiin Uhtualta 10.2. -42.

Niskasaaren harrastuksiin kuuluivat Suomi-seura, kalastus, ulkoilu ja hiihto.

Hänelle on myönnetty VM2, VsMm, TsMm ja JsMm.

OJALA EINAR ELIEL

Maanviljelijä, s. 10.5. 1895 Pyhäjoella, k. 9.5. -62 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -21 Hanna Fredrika o.s. Impola, s. 17.4. 1900 Pyhäjoella, k. 15.8. -88 Oulussa.

Lapset: Anni Maria -22, Aune Anne -24, Tyyne Armiida -27, Ernsti Kristian -29, Helli Amanda -32, Matti Eliel -35, Erkki Mikael -37 ja Liisa Kaari -41, k.

Vapaussota: Einari Ojala kuului Oulun III rintamakomennuskuntaan ja hän oli mukana Tampereen ja Vesilahden taisteluissa. Ojala haavoittui Vesilahdella 10.4. -18.

Hänelle on myönnetty VsMm.

Yppäriin poikia sotavarusteissa. Vasemmalta ylhäältä Einari Ojala, Albert Kestilä, Svante Kestilä ja Antti Heikkilä. Alarivissä vasemmalta: Alekski Kaivosoja, Alirik Suni, Kaarlo Kestilä ja Ahti Petäjäsoja.

OJALA ERNST HJALMAR

S. 11.12. 1891 Pyhäjoella, k. 9.3. -20 Pyhäjoella. Vapaussota: Ojala kuului Oulun III rintamakomennuskuntaan. Hän loukkaantui Vesilahden taistelussa 8.4. -18. Hänelle on myönnetty VsMm.

OJALA NIKOLAI

S. 15.3. 1889 Pyhäjoella, k. 21.6. -51 Pyhäjoella. Vapaussota: Ojala kuului Oulun III rintamakomennuskuntaan. Hän otti osaa Vesilahden, Karkun, Valkealan ja Kotkan taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

Otto Einari
Ollila.**OLLILA OTTO EINARI**

S. 23.1. 1890 Merijärvellä, k. 30.9. -80 Pyhäjoella. Puoliso Sylvi Maria o.s. Hourula e. Martinmäki s. 23.3. -05 Pyhäjoella, k. 30.9. -87 Pyhäjoella.

Lapset: Tapio Alvari -36.

Vapaussota: Ollila oli mukana työkompaniassa.

ORAVISJÄRVI ALEKSANDER

Maanviljelijä, herastuomari, s. 26.7. 1885 Pyhäjoella, k. 26.5. -62 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -20 Aili o.s. Seppälä, s. 31.1. 1895 Pyhäjoella, k. 24.11. -55 Pyhäjoella.

Lapset: Rauha -20 ja Sylvi -23.

Vapaussota: Oravisjärvi palveli Raahen II rintamakomennuskunnassa. Hän toimi ryhmänjohtajana Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluissa.

Hänelle on myönnetty VsMm ja Tamp.valt.Mm.

Hän on toiminut lautamiehenä, kunnanvaltuutettuna, kirkkovaltuutettuna sekä kansakoulun johtokunnassa. Hän oli suojelukunnan jäsen.

Kuvassa vasemmalla
Antti Oravisjärvi.

Janne Oravisjärvi.

Janne Palosaari.

Nikolai Pahkala

Alfred Petäjäsöja.

Seth Pinola.

ORAVISJÄRVI ANTTI

S.19.9. 1895 Pyhäjoella, k. 7.2. -25 Pyhäjoella.
Vapaussota: Sotilas Oravisjärvi kuului Raahen II vapaaehtoisen komennuskuntaan. Hän osallistui Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin kiväärimiehenä.
Hänelle on myönnetty VsMm.

ORAVISJÄRVI JANNE

Maanviljelijä, s. 21.6. 1889 Pyhäjoella, k. 5.4. -64 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -19 Anna Kristina o.s. Jaakola, s. 25.2. 1884 Pyhäjoella, k. 14.2. -53.
Lapset: Väinö -20 ja Vilho -25.
Vapaussota: Janne Oravisjärvi lähti 3.4. -18 Oulun koulutuskeskukseen. Hänet palautettiin Lapualta kotiin, ollessaan matkalla rintamalle, koska sota oli päättynyt.
Oravisjärvi oli nuoruudessaan töissä Ameriikassa. Hänelle on myönnetty VsMm ja Sk.am. Sotilasarvoltaan hän oli korpraali.
Oravisjärvi oli mukana Pyhäjoen kunnanvaltuutuksessa.

PAHKALA ALEKSANTERI NIKOLAI

Maanviljelijä, s. 4.6. 1894 Pyhäjoella, k. 2.4. 1954 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -21 Henna Maria o.s. Keskitalo, s.5.12.1897 Pyhäjoella, k. 29.12. -88 Pyhäjoella.
Lapset: Eino -22, Elli -24, Elina ja Martti.
Vapaussota: Sotilas Pahkala kuului Raahen II vapaaehtoisen komennuskuntaan. Hän oli mukana Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluissa.
Hänelle on myönnetty VsMm ja Vm2.
Pahkala kuului kansakoulun johtokuntaan.

PALOSAARI SETTI JOHANNES (JANNE)

Pienviljelijä, postinkantaja, s. 28.5. 1888 Vihannissa, k. 30.5. -63 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -14 Elisabeth, o.s. Polus, s. 30.8. 1888 Pyhäjoella, k. 10.12. -27 Pyhäjoella.
Lapset: Viljo Seth -15, Hannes Viljami -16, Lauri Mikael -18, Matti Aleksander -20, Kaarlo Henrik -22, Aino Alina -24, Anni Maria -25 ja Erkki -27.
Vapaussota: Palosaari kuului Oulun komppaniaan ja osallistui vartiointitehtäviin Oulussa ja Viipurin valtaukseseen.

PENTTILÄ JOHAN

Maanviljelijä, s. 1.8. 1887 Pyhäjoella, k. 27.10 -63 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -14 Jenny Sofia, o.s. Riemula, s. 20.8. 1889 Pyhäjoella, k. 17.4. -23 Pyhäjoella.
Lapset: Svante -15 ja Lempi -17.
Puoliso vuodesta -26 Hilda Lusia o.s. Kopisto, s. 16.10. 1893 Pyhäjoella, k. 13.4. -65 Pyhäjoella.
Lapset: Linnea -26.
Vapaussota: Penttilä astui palvelukseen 3.4. -18 Oulussa. Hänet palautettiin kotiin matkaltaan rintamalle Lapualta, koska sota oli päättynyt.

PENTTILÄ SIGFRID

Maanviljelijä, s. 5.1. 1894 Pyhäjoella, k. 30.3. -46 Pyhäjoella.
Vapaussota: Penttilä kutsuttiin koulutukseen 3.4. -18 Ouluun. Hänet palautettiin kotiin matkaltaan rintamalle Lapualta, koska sota oli päättynyt.
Sigfid Penttilä on yhteiskuvassa Anders Arolan kanssa sivulla ?.

PETÄJÄSOJA JOHAN ALFRED

S. 13.12. 1899 Pyhäjoella, k. 27.3. -60 Ameriikassa.
Puoliso vuodesta -21 Lyydi Ester o.s. Grekula, s. 19.2. 1899 Pyhäjoella, k. 14.1. -28.
Lapset: Kauno Alfrid -22 ja Kaino Margit -25.
Puoliso vuodesta -38 Sylvi Sofia o.s. Puistolampi, s. 12.8. 1918 Pyhäjoella.
Lapset: Tauno Alvari -37, Reeta Liisa -42 ja Mauno Antero -44.
Vapaussota: Petäjäsöja liittyi Oulun II vapaaehtoisen rintamakomennuskuntaan. Hän osallistui Vesilahden, Karkun ja Valkealan taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

PIETILÄ KALLE EINARI

Maanviljelijä, s. 23.10. 1887 Pyhäjoella, k. 1.3. 1988 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -11 Lyyli Elisabet o.s. Juutinen, s. 1.10. 1887 Saloisissa, k. 17.2. -20 Pyhäjoella.
Lapset: Kaarlo Niilo -12, Vieno Elisabet -13, Taimi Maria -15 ja Tyyne Annikki -17.

Vapaussota: Pietilä kuului Oulun vartiokomppaniaan ja otti osaa vartiointitehtäviin.
Pietilä oli mukana Pyhäjoen kunnanvaltuutuksessa, huolto- ja taksoituslautakunnissa, kirkkovaltuutuksessa sekä Säästöpankin hallituksessa ja isännistössä.

PIHLAJAMAA JOHAN VILLIAM

Maanviljelijä, s. 11.11. 1901 Pyhäjoella, muutti Vaasaan -21.
Puoliso vuodesta -24 Iida o.s. Juntunen, s. 9.3. -02

Suomussalmella.
Lapset: Lahja -29, Aune -32, Pentti -34, Matti -36, Paavo -40, Eino -41, Heikki -46 ja Leena -47.

Vapaussota: Pihlajamaa kuului Raahen II vapaaehtoisen komennuskuntaan. Hän oli mukana Kyröskosken, Tampereen,

Karkun, Tyrvään ja Kotkan taisteluissa kiväärimiehenä.

Talvisota: Pihlajamaa palveli 25. RajaK:ssa ja otti osaa Suomussalmen ja Raateen taisteluihin.

Jatkosota: Pihlajamaa toimi joukkueenjohtajana 1./JR 53:ssa. Hän osallistui Kiimasvaaran, Sohjanan ja Kiestingin taisteluihin. Hän haavoittui Kiestingissä, mistä oli seurauksena 20 % invaliditeetti.

Hänelle on myönnetty VsMm, VM1, VM2, TsMm, JsMm, Kain.mr, P. Vienan.mr ja Rj.mr.
Sotilasarvoltaan hän oli ylikersantti.

PINOLA SETH

Maanviljelijä, s. 15.9. 1886 Pyhäjoella, k. 7.2. 1957 Pyhäjoella.
Vapaussota: Pinola kutsuttiin koulutukseen 3.4. -18 Ouluun. Hänet palautettiin kotiin matkaltaan rintamalle Lapualta, koska sota oli päättynyt.

PISILÄ ALEKSI ARVID

S. 1.9. 1886 Pyhäjoella, muutti 1921 Raahen.
Vapaussota: Pisilä oli mukana sodassa. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

PISILÄ ANDERS

S. 19.12.1891 Pyhäjoella, k. 19.4. 1948 Kalajoella muutti Kalajoelle 8.7. -47.
Vapaussota: Pisilä osallistui Tampereen ja Vesilahden taisteluihin. Hän haavoittui ja invalidisoitui sodassa.

POHJANOJA HANNES EEMIL

Maanviljelijä, s. 15.9. -01 Pyhäjoella, k. 28.2. -78.
Puoliso vuodesta -24 Saimi Martta o.s. Alatalo, s. 11.6. 1902 Pyhäjoella, k. 27.1. -75 Pyhäjoella.
Lapset: Katri -24, Kaarlo -27, Unto -29, Salli -31, Liisa -35 ja Leena -45.

Vapaussota: Pohjanoja osallistui koulutukseen.

Talvisota: Pohjanoja palveli 9./ELK:ssa.

Jatkosota: Muonittajana ja keittäjänä palvelut Pohjanoja kuului 3./JR 32:een. Hän osallistui Ponkalahden, Vasovaaran, Vuokkiniemen, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin.

Sotamies Pohjanojalle on myönnetty TsMm ja JsMm. Pohjanoja kuului vaali- ja taksoituslautakuntiin.

POKELA ARVI ALEKSANDER

Maanviljelijä, s. 18.7. -02 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -28 Hilja Katarina o.s. Kittilä, s. 1.10. -01 Pyhäjoella, k. 24.7. -84 Pyhäjoella.
Lapset: Kaarlo Johannes -29.

Vapaussota: Pokela osallistui vartiointitehtäviin Raahen piirissä.

Talvisota: Pokela palveli JR 40:ssä asealiupseerina. Hän otti osaa Pelkosenniemen, Savukosken, Märkäjärven, Vilajoen ja Viipurinlahden taisteluihin.

Jatkosota: Pokela palveli asealiupseerina 2./JR 32:ssa. Hän osallistui Uhtuan suunnan, Pistojoen, Korpivaaran ja Kis-Kiskukkuloiden taisteluihin.

Kersantti Pokelalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

Pokela on kuulunut eri lautakuntiin ja toimikuntiin ja sotaveteraaniyhdistykseen.

PUDAS VALTER HERMAN

Maanviljelijä, s. 20.8. 1885 Pyhäjoella, k. 29.3. -30 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -26 Saima Sofia o.s. Fors, s. 7.11. 1899 Pyhäjoella, k. 18.8. -29 Pyhäjoella.

Lapset: Saima -26 ja Toivo -28.

Vapaussota: Pudas kutsuttiin koulutukseen 3.4. -18 Ouluun. Hänet palautettiin kotiin Lapualta, matkalta rintamalle, koska sota oli päättynt.

PYHÄLUOTO EELIS ALEKSANDER

Maanviljelijä, s. 5.4. 1896 Pyhäjoella, k. 18.2. -78 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -25 Helmi Maria o.s. Björkbacka, s. 23.9. 1901 Alavieskassa, k. 21.3. -94 Pyhäjoella.

Lapset: Paul Samuel -35.

Vapaussota: Pyhälä kuului Oulun komppaniaan. Hän oli mukana Tampereen ja sen ympäristön taisteluissa.

PYHÄLUOTO EENOKKI KRISTIAN (EINO)

S. 16.4. 1890 Pyhäjoella, k. 3.12. -36 Kanadassa.

Puoliso vuodesta -17 Ida Elisabet o.s. Simi, s. 4.2. 1895 Saloisissa, k. 14.12. -71 Kanadassa.

Lapset: Kerttu Kaarina -20, Inkeri Elisabeth -24.

Vapaussota: Eino Pyhälä kieltäytyi lähtemästä rintamalle

ja oli ammuttavana punaisten joukossa Raahen karsarmilla. Hän kuitenkin pyörtyi ja pelastui sen ansiosta. Pyhälä lähti sodan jälkeen Kanadaan ja hänen perheensä muutti sinne myöhemmin.

PYY ANDERS HERMAN

Maanviljelijä, s. 26.3. 1894 Pyhäjoella, k. 25.9. -60 Pyhäjoella.

Vapaussota: Sotilas Pyy osallistui koulutukseen Oulussa. Hän oli mukana Tampereen ympäristön ja sitä seuranneissa taisteluissa kiväärimiehenä.

PÄRKKÄ HEIKKI

Maanviljelijä, s. 30.6. 1896 Merijärvellä, k. 20.1. -76 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -15 Nanni Maria o.s. Pakkala, s. 11.3. 1894 Merijärvellä, k. 15.4. 1966 Pyhäjoella.

Lapset: Ilta Vieno -16, Lempi Lahja -18, Sylvi Annikki -

20, Veikko Henrik -22, Nanni Ellida -24, Oiva Johannes -26, Väinö Arvid -28, Terttu Marjatta -31, Helmi Mirjami -33 ja Aune Sisko -35.

Vapaussota: Pärkkä kuului Pohjois-Pohjanmaan Jääk. II komppaniaan. Hän otti osaa Lempäälän, Sainion ja Viipurin taisteluihin.

Talvisota: Korpraali Pärkkä palveli JvKoulu.K. 5./EK:ssa hevosmiehenä.

Hänelle oli myönnetty herastuomarin arvonimi.

RAJANIEMI JOHAN LENNART

Maanviljelijä, s. 19.8. 1892, k. 8.10. -55 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -14 Senja Maria o.s. Anttila, s. 7.1. 1894 Pyhäjoella, k. -79 Pyhäjoella.

Lapset: Helvi -14, Setti -17, Oiva -20, Kerttu -23, Väinö -25, Vilho -30, Eljas -33 ja Elvi -36.

Vapaussota: Rajaniemi osallistui vartiointitehtäviin Oulussa.

RANTALA JOHAN SIIVERT (HANNES)

S. 31.5. 1900 Saloisissa, k. 16.2. -64 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -30 Maria Alina o.s. Sarpola, s. 23.11. 1898 Pyhäjoella, k. 6.5. -36 Pyhäjoella.

Lapset: Terttu Eliina -31, Eini Annikki -33, Pentti Johannes -34 ja Pekka Henrikki -36.

Puoliso vuodesta -45 Hilda o.s. Koljonen, s. 23.2. -09 Lapinlahdella. Lapset: Antti Aukusti -45.

Vapaussota: Rantala osallistui sotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

Jatkosota: Rantala kuului EK/1./JR 32:een. Hän palveli sairaankantajana ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

Rantala kotiutettiin 10.2. -42.

RANTALA JOHAN NIKOLAI

Työmies, s. 16.12. 1894 Pyhäjoella, k. 28.7. 1973 Espoossa.

Puoliso vuodesta -22 Katri Matilda o.s. Ala-Mattila, s. 23.6. -02 Pyhäjoella, k. 9.7. -90 Espoossa.

Lapset: Rauni -22, Lauri -24, Helmi -30, Aili -33, Pauli -39, Tauno -41 ja Kaarlo -45.

Vapaussota: Rantala kuului Oulun Krenatööreihin. Sotilas Rantala otti osaa Kyröskosken, Mannanmäen ja Lempäälän taisteluihin.

Hänelle on myönnetty VsMm.

RAUTIO VALTTER EINARI

Maanviljelijä, s. 5.9. 1891 Pyhäjoella, k. 5.3. -78 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -19 Edla Johanna o.s. Korpela, s. 6.9. 1893 Pyhäjoella, k. 5.2. -62 Pyhäjoella.

Lapset: Setti -21, Viljo -22, Eeva -24, Ilmari -26, Matti -28 ja Niilo -28.

Puoliso vuodesta -62 Anna Sofia o.s. Korkala, e. Rimpeläinen, s. 15.4. 1898 Tyrnävällä, k. 10.9. -77

Vapaussota: Rautio kuului joukko-osastoon Helsingissä. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

Valtter Einari Rautio kuvassa keskellä.

RIEMULA KARL ALEKSANDER (KALLE)

Työmies, s. 17.6. 1885 Pyhäjoella, k. 19.2. -57 Pyhäjoella.

Vapaussota: Riemula toimi vankileirin vartijana Oulussa ja mahdollisesti myös Kotkassa.

RIEMULA ROBERT

Työmies, s. 3.11. 1887 Pyhäjoella, k. 24.7. -63 Pyhäjoella.

Vapaussota: Riemula toimi vankileirin vartijana Oulussa.

Jussi Roukala.

ROUKALA JOHAN (JUSSI)

Työmies, s. 13.11. 1880 Pyhäjoella, k. 13.4. -61 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -03 Sanna o.s. Maikkula, s. 3.6. 1875 Merijärvellä, k. 9.1. -52 Pyhäjoella.

Lapset: Henna Maria -03, Matti Aleksander -05, Siiri Dagmar -06, Toivo Johannes -08, Taimi Helena -11, Nanni Katarina -13 ja Age Aleksander -18. Vapaussota: Sotilas Roukala kuului Raahen kompaniaan ja osallistui vartiointitehtäviin Oulussa.

RÖNING EMIL

Mylläri, s. 28.9. 1896 Pyhäjoella, k. 3.5. -78 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -21 Elsa Maria o.s. Isoaho s. 20.6. 1894 Reisjärvellä, k. 29.11. -75 Pyhäjoella.

Vapaussota: Röning kuului Oulun III rintamakomennuskuntaan. Hän oli mukana Vesilahden, Karkun, Valkealan ja Kotkan taisteluissa ja ylennettiin alikersantiksi. Hänelle on myönnetty VsMm.

RÖNING JOHAN ERIK (JANI)

S. 29.3. 1892 Amerikassa, k. 18.7. -66 Pyhäjoella. Vapaussota: Röning kuului jalkaväkeen ja osallistui Helsingin taisteluihin.

RÖNN ANTTI AUKUSTI

Työmies, s. 4.6. 1895 Merijärvellä, k. 22.3. -87 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -26 Milia Alina o.s. Karjaluo, s. 12.11. 1895 Pyhäjoella, k. 22.12. -70 Pyhäjoella.

Lapset: Olavi Andreas -26, Hilikka Marjatta -29, Toini Tellervo -30, Voitto Vilhelm -34, Meeri Lydia -37 ja Aini Heleena -39. Ensimmäinen vaimo Beata o.s. Karttunen k. 19.3. -20.

Vapaussota: Rönn osallistui sotaan, tarkemmat tiedot puuttuvat.

Emil Röning.

Jani Röning.

SARPOLA JOHAN ALEKSANDER (ALEKSI)

S. 23.4. 1883 Pyhäjoella, k. 8.8. 1936 Pyhäjoella. Vapaussota: Sarpola osallistui sotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

SARPOLA JOHANNES (JANNE)

Maanviljelijä, s. 21.2. 1897 USA:ssa, k. 26.2. -53 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -22 Nanni Kustaava o.s. Junnikkala, s. 18.2. 1901 Saloisissa, k. 2.3. -81 Pyhäjoella.

Lapset: Lempi -22, Aili -23, Johan -25, Matti -28, Veikko -31, Tuomas -33, Vappu -36, Reetta -38 ja Martti -43.

Vapaussota: Sarpola palveli Raahen II vapaaehtoisessa komennuskunnassa. Hän osallistui Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin kiväärimiehenä. Sarpola haavoitui Hämeenkyrön taistelussa 23.3. -18.

Talvisota: Sarpola palveli pikakivääriamupujana RsPsto 8.ssa. Hän toimi Oulaisissa, Teijolassa, Stormessa, Vöyrissä ja Kaskelassa.

Jatkosota: Sarpola palveli 24./LK:ssa sairaankantajana. Hän oli mukana Kananaisen, Sohjanan, Kekossalmen ja Kiestingin radan suunnan taisteluissa. Sotilasarvoltaan Sarpola oli alikersantti. Hänelle oli myönnetty VsMm, TsMm ja JsMm.

Hän toimi palolautakunnassa.

Alekski Sarpola.

SAVIKANGAS JOHAN VALTER

Talollisen poika, s. 5.7. 1897 Pyhäjoella, k. 19.2. -25 Pyhäjoella.

Vapaussota: Savikangas liittyi Raahen II vapaaehtoiseen rintamakomennuskuntaan. Hän osallistui kiväärimiehenä Hämeenkyrön, Saunasaa- ren ja Tampereen taisteluihin. Hänsäi paleltumavammoja molempiin jalkoihin

27.3. -18.

Savikankalle on myönnetty VsMm ja Tamp. valt. Mm.

SILLANPÄÄ TUOMAS ALEKSANDER (ALI)

S. 21.6. 1884 Pyhäjoella, k. 29.7.-30.

Puoliso vuodesta -15 Aukusta o.s. Mäkelä, s. 24.2. 1884 Pyhäjoella, k. 31.1. -23 Pyhäjoella.

Lapset: Hanna Sofia -19, k. -22 ja Heimo Aleksander -21, k. -23.

Vapaussota: Sillanpää osallistui sotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat

SILVOLA ANDERS AUGUST (ANTTI)

(Haarala) S. 9.10. 1893 Pyhäjoella, k. 31.1. -64 Amerikassa, jonne muutti -21.

Vapaussota: Silvola osallistui sotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

SILVOLA ANDERS AUGUST (AUKUSTI)

(Koivula) s. 29.9. 1892 Pyhäjoella, k. 24.9. 1964 Oulussa.

Puoliso vuodesta -22 Fanny Katarina o.s. Mikkola, s. 23.9. -01 Pattijoella, k. 24.10. -76 Oulussa.

Fanny ja Aukusti Silvola

Einari Silvola kuvassa keskellä.

Lapset: Anders Ilmari -23, kaatui 24.6. -44 Lavolas- sa, Lyyli Irene -29 ja Sanni Raakel -34. Silvolat muuttivat -61 Kempeleeseen.

Vapaussota: Sotilas Silvola palveli Oulun III rintamakomennuskunnassa. Tarkemmat tiedot puuttuvat. Hänelle on myönnetty VsMm.

SILVOLA EELI JAKOB

S. 22.7. 1896 Pyhäjoella, k. 21.11. 1957 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -19 Ida Nanny o.s. Röning, s. 2.1. 1895 Pyhäjoella, k. 26.7. -74 Pyhäjoella.

Lapset: Pauli -20, k. -25, Niilo Johannes -24, Annikki -27 ja Pauli Elis -28.

Vapaussota: Silvola osallistui sotaan, tarkemmat tiedot puuttuvat.

SILVOLA HENRIK (HEIKKI)

(Välilä) s. 9.11. 1893 Pyhäjoella, k. 21.4. -61 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -29 Anna Elisabet o.s. Sarpola, s. 10.11. 1903 Pyhäjoella, k. 20.6. -42 Pyhäjoella.

Lapset: Laura Annikki -29, Pekka Henriikki -36 ja Hilikka Marjatta -40.

Vapaussota: Silvola kuului Oulun komennuskuntaan.

SILVOLA JOHAN EINAR

(Ahola) s. 31.1. 1887 Pyhäjoella, k. 19.6. -52 Pyhäjoella.

Vapaussota: Silvola osallistui sotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

SILVOLA MATIAS SIVERT

S. 26.3. 1901 Pyhäjoella, k. 18.5. -66 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -28 Ida Kristina o.s. Sarpola, s. 11.4. 1906 Pyhäjoella, k. 13.1. -47 Pyhäjoella. Lapset: Olavi Siivert -29, Allan Henriikki -30, Toini Eliina -32, Hilka Sofia -33, Pirkko Anna-Liisa s. ja k. -40, Eila Annikki s. ja k. -43, Jorma Antero s. ja k. -46.

Puoliso vuodesta -48 Irja Kyllikki o.s. Mattila, s. 12.2. 1908 Pyhäjoella, k. 5.1. -78.

Vapaussota: Silvola osallistui sotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

Talvisota: Silvola palveli E/JR 40:ssä ajomiehenä. Hän osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Sallan ja Säkijärven taisteluihin.

Jatkosota: Silvola palveli E/1./JR 32:ssa kivääri- ja ajomiehenä. Hän oli mukana Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluissa. Silvola vapautettiin palvelusta 10.2. -42. Hänelle on myönnetty JsMm.

SILVOLA VILLE EMANUEL

(Syrjälä) s. 29.1. 1893 Pyhäjoella, k. 28.4. -73 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -35 Hilma Ester o.s. Silvola, e. Kitinprami, s. 16.5. -04 Pyhäjoella, k. 21.4. -76 Pyhäjoella.

Vapaussota: Silvola osallistui sotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

SILVOLA VÄINÖ HERMAN

S. 14.9. 1899 Pyhäjoella, k. 4.11. -55 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -23 Seena Sofia os. Kopsakangas, s. 15.7. -03 Salon emäsrk:ssa.

Lapset: Aune Maria -24, Anja Margareeta -26, Väinö Allan -29, Toivo Matias -36 ja Anna-Liisa -45.

Vapaussota: Silvola osallistui sotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

Talvisota: Silvola kuului Kv.os. 13:een. Hän osallistui vapaaehtoisena talvisotaan ja palveli ajomiehenä.

Jatkosota: Sotamies Silvola palveli E/1./JR 32:ssa ja hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hän toimi ajomiehenä. Silvola vapautettiin palvelusta 10.2. -44.

SUNI ALARIK

Maanviljelijä, s. 1.8. 1898 Pyhäjoella, k. 9.9. -41 Seinäjoella.

Vapaussota: Suni oli mukana Vesilahden ja Tampereen taisteluissa. Suni loukkaantui pahoin tykinammuksen räjähtäessä hänen lähellään. Hän menetti pitkäksi aikaa tajuntansa. Yppäriläiset kaverit löysivät hänet ruumiiden joukosta. Lääkärintlausunnon mukaan Alarik Suni sai pahan aivotärähdyksen, eikä hän koskaan toipunut vammastaan vaan joutui elämään loppuelämänsä sairaalassa. Alarik Suni on yhteiskuvassa Karl Johan Kestilän ja Seth Kiviniemen kanssa sivulla 29.

SUNI ALFFI HENRIK (HEIKKI)

S. 19.1. 1891 Michiganissa, USA:ssa, k. 24.6. -59 Kalajoella. Puoliso vuodesta -13 Hilma o.s. Impola, s. 29.12. 1890 Pyhäjoella, k. 25.6. -69 Kalajoella.

Lapset: Aarne -14 ja Lauri -18.

Vapaussota: Suni osallistui vartiotehtäviin Oulaisissa ja Oulussa.

Heikki Suni perheineen. Kuvassa vaimo Hilma o.s. Impola, vasemmalla Lauri ja oikealla Aarne Suni.

TAPANILA VÄINÖ

S. 19.9. 1892 Muhoksella, muutti 31.8. -31 Tyrnävälle.

Vapaussota: Tapanila kuului Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan. Hän otti osaa Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

TAPANILA YRJÖ

Maanviljelijä, s. 21.9. 1897 Kestilässä, k. 6.2. -86 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -24 Hilma Kristina o.s. Sillanpää, s. 30.3. 1894 Pyhäjoella, k. 6.12. -80 Pyhäjoella.

Lapset: Oiva Alvari -25, Lauri Kustaa -27, Suoma Maria -29, Olavi Henriikki -31 ja Siiri Irene -33. Yrjö ja Hilma Tapanila muuttivat Raahen -73.

Vapaussota: Tapanila kuului Oulun III rintamakomennuskuntaan. Hän oli mukana Tampereen, Karkun, Vammalan, Inkeröisten ja Kotkan taisteluissa.

Alikersantti Tapanilalle on myönnetty VsMm, Tamp.valt. Mm ja SininenR.

TIKKALA JUHO MATIAS (MATTI)

Maanviljelijä, s. 27.10. -02 Saloisissa, k. 20.1. -84 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -21 Hilma Sofia o.s. Latvakoski, s. 11.6. -00 Ylivieskassa, k. 27.1. -91 Pyhäjoella.

Lapset: Johan -23 ja Pauli -25.

Vapaussota: Matti Tikkala osallistui vartiotehtäviin Raahen komppaniassa.

Talvisota: Tikkala palveli 1./JR 40:ssä ja otti osaa Sallan, Pelkosenniemen, Viipurinlahden ja Vilajoen taisteluihin 6.12. -39 - 13.3. -40.

Jatkosota: Tikkala palveli 5.6. -41 alkaen 5086:ssa. Hänet siirrettiin 3./26./JR 32:een 15.8. -41 ja JvKouluK20:een 29.9. -41. Hän otti osaa Latvajärven, Vasavaaran, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran ja Tetrivaaran taisteluihin. Tikkala sairastui 10.8. -41 ja hänet vapautettiin palvelusta 11.10. -41.

Korpraali Tikkalalle on myönnetty P.Vienan mr, TsMm ja JsMm.

TIRILÄ HERMAN

Maanviljelijä, s. 7.9. 1885 Pyhäjoella, k. 18.3. -39 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -17 Ida Johanna o.s. Pajala, s. 24.9. 1898 Kälviällä, k. 22.4. -84 Raahessa.

Lapset: Aarne -17, Antti -21, Kalle -23 ja Matti -25.

Vapaussota: Sotamies Tirilä liittyi Raahen II rintamako-

mennuskuntaan 25.2. -18. Hän oli II joukkueenjohtajana mukana Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluissa ja sairastui Saunasaaren taistelun jälkeen.

Korpraali Tirilälle on myönnetty VsMm, Tamp.valt. Mm ja Sk.ansioMm.

Tirilä toimi kunnanvaltuuston puheenjohtajana, hän oli Pirttikosken NS:n perustajajäseniä ja hoiti NS:n PPL-neuvojan tehtäviä.

TOPPARI VIHTORI

Maanviljelijä, s. 5.9. 1895 Kauhavalla, k. 27.7. -71 Pyhäjoella. Puoliso Hilma o.s. Seppälä, s. 23.1. -00 Lapualla, k. 15.7. -48 Pyhäjoella.

Lapset: Helle -22, Väinö -24, Veli -26, Liisa -28, Kerttu -30, Raili -32, Vappu -34, Venni -37 ja Pentti -40.

Vapaussota: Sotilas Toppari kuului Lapuan Laurilan pataljoonaan ja hän osallistui Tampereen ja Oriveden taisteluihin kiväärimiehenä

TUHKALA EMIL AUGUST

S. 7.10. 1888 Pyhäjoella, k. 19.8. -31 Pyhäjoella.

Vapaussota: Tuhkala kuului Oulun I krenatöörirykmenttiin. Hän oli mukana Ylöjärven, Mouhijärven, Karkun, Lempäälän ja Lamminkosken taisteluissa. Hänelle on myönnetty VsMm.

TUIKKALA OSKAR

S. 15.12. 1893 Pyhäjoella, k. 19.10. -68 Pyhäjoella naimattomana.

Vapaussota: Tuikkala osallistui sotaan, tarkemmat tiedot puuttuvat.

Oskari Tuikkala

William Tuikkala.

Eeli Tyybäkinaja.

TUIKKALA WILLIAM

S. 24.2. 1896 Pyhäjoella, k. 16.5. -54 Pyhäjoella. Vapausota: Tuikkala osallistui sotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

TYYBÄKINOJA ALEKSANTERI (ALEKSI)

Maanviljelijä, s. 12.3. 1899 Pyhäjoella, k. 1.4. -31 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -23 Hilda Kristiina o.s. Flink, s. 27.10. -02 Pyhäjoella, k. 26.1. -27 Pyhäjoella. Lapset: Taimi Kristiina -26.

Vapausota: Sotilas Tyybäkinaja liittyi Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan ja palveli kiväärimiehenä. Hän osallistui Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm

TYYBÄKINOJA EELI JAAKOB

Maanviljelijä, s. 12.6. 1897 Pyhäjoella, k. 12.10. -74 Raahessa.

Puoliso vuodesta -30 Jenny Sofia o.s. Sarpola, s. 1.8. -00 Pyhäjoella, k. 10.1. -68 Pyhäjoella. Lapset: Henrik -31, Martti -32, Anna-Liisa -35, Vappu -39 ja Marjatta -41.

Vapausota: Sotilas Tyybäkinaja liittyi Raahen II rintamakomennuskuntaan. Hän osallistui kiväärimiehenä Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

VAIHOJA ARMAS ALEKSANDER

S. 28.8. 1896 Pyhäjoella, k. 1.6. -49 Alahärmässä. Vapausota: Vaihoja liittyi Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan. Hän osallistui kiväärimiehenä Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin.

Sotilas Vaihojalle on myönnetty VsMm.

Armas Vaihoja

Kaarlo, Hilja, Aino ja Aili Vehkala.

VEHKALA KAARLO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 3.3. 1893 Saloissa, k. 23.5. -44 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -20 Hilja Ailia o.s. Tuomaala, s. 12.12. 1895 Kemin maalaiskunnassa, k. -72 Oulaskankaan sairaalassa.

Lapset: Aino Mirjami -21, Aili Marjatta -22, Hilja Annikki ja Maunu Gabriel -24 ja Martta Elisabet -28.

Vapausota: Sotilas Vehkala osallistui Lempäälän, Tampereen ja Viipurin valtaustaisteluihin. Vehkala oli Viipurissa silloin, kun säveltäjä Toivo Kuula ammuttiin. Hän joutui vartiotehtävissä tapahtumapaikalle ampumisen jälkeen. Vehkala kävi myös todistamassa myöhemmin oikeudessa, kun tapausta käsiteltiin.

Talvisota: Vehkalan tehtävänä oli lihan hankinta ja luovutusten määrääminen kotirintamalta armeijan tarpeisiin sotilaspiirin ohjeiden mukaan.

Vehkala toimi kunnallisissa ja seurakunnallisissa luottamustoimissa sekä Pyhäjoen osuuskassan hoitajana ja Pyhäjoen seurakunnan taloudenhoitajana.

VIIRRET HERMAN

Maanviljelijä, s. 28.3. 1888 Pyhäjoella, k. 2.7. 1973 Pyhäjoella.

Vapausota: Herman Viirret osallistui vapausotaan ja oli joissakin tehtävissä Oulussa. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

Herman Viirret takana vasemmalla.

Matti Viirret kuvassa vasemmalla.

VIIRRET MATTI VIKTOR (VIKKE)

Maanviljelijä, s. 25.2. 1890 Pyhäjoella, k. 7.10. -69 Pyhäjoella.

Puoliso Aili Katariina o.s. Pistemaa, s. 6.2. 1898 Paaivolassa, k. 9.8. -71 Pyhäjoella.

Lapset: Erkki -27, k., Kerttu -29, Sylvi -30, Eero -31, Leena -33, Risto -36, Martti -40 ja Sakari -43.

Vapausota: Vikke Viirret palveli Oulun komppaniassa ja osallistui Tampe-

reen ja Vilppulan taisteluihin.

Vikke Viirret toimi kunnanvaltuutettuna.

VIIRRET MATS ALFRED

Maanviljelijä, s. 28.10. 1892 Pyhäjoella, k. 25.5. -47 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -13 Jenny Henrika o.s. Tuikkala, s. 20.10. 1891 Pyhäjoella, k. 4.9. -80 Pyhäjoella.

Lapset: Katri -15, Olavi -18, Pentti -21, Vappu -28, Laura -32, Elsa -36 ja Maija-Liisa -39.

Vapausota: Viirret palveli Oulun III vapaaehtoisessa pataljoonassa soti-

laana. Hän osallistui Tampereen, Vilppulan ja Lempäälän taisteluihin.

Alfred Viirret toimi useissa kunnallisissa ja muissa luottamustehtävissä. Hän mm. suunnittelei yhdessä kanttori Ojalan kanssa valtion verotuksen Pyhäjoella, oli mukana taksoitus- ja verolautakunnissa, toimi Säästöpankin tilintarkastajana ja isännistössä sekä Etelänkylän Sähköosuuskunnan johtajana.

VIIRRET MATS ALFRED (MATTI)

Kansakoulunopettaja, s. 12.4. 1884 Pyhäjoella, k. -10.2. -80 Oulussa, haudattu Pyhäjoelle.

Lapset: Kaisa-Liisa -25.

Vapausota: Matti Viirret oli Vöyrin sotakoulun mukana Hämeen rintamalla ja osallistui taisteluihin välillä Vaskivesi - Tampere. Hän toimi sen jälkeen P.PohR. Täyd.P:n komppanian vääpelinä Lapualla ja Oulussa. Hän oli Muhoksen suojelukuntatyössä mukana vuodet 1926-36.

VIIRRETJÄRVI FERDINAND AADOLF

Maanviljelijä, s. 18.10. 1899 Pyhäjoella, k. 1.12. -63.

Puoliso vuodesta -25 Iida, o.s. Vuoti, s. 14.9. -00 Pyhäjoella, k. 14.2. -71.

Lapset: Taimi -26, Tauno -30, Kauno 34 ja Ismo -47. Perhe muutti Merijärvelle -26.

Vapausota: Sotilas Viirretjärvi kuului Raahen II vapaaehtoiseen komennuskun-

taan. Hän otti osaa Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin. Hän haavoittui sodassa ja hänelle on myönnetty VsMm.

Iivari Viirretjärvi vasemmalla.

VIIRRETJÄRVI IIVAR HENRIK

Puuseppä, s. 12.3. 1895 Pyhäjoella, k. 7.10 -67 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -30 Vilhelmiina o.s. Kestilä, s. 22.5. 1898 Pyhäjoella, k. 20.6. -78.

Vapaussota: Iivari Viirretjärvi liittyi Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan. Hän osallistui Kyröskosken, Tampereen, Karkun ja Tyrvään taisteluihin.

75-vuotispäivänsä haastattelussa sanomalehti Liitossa Viirretjärvi muistelee, kuinka Kyröskosken taistelussa kuula meni lakin läpi, mutta henki säilyi. "Kotkassa kuljettiin vihollisen kanssa samoissa junissa. Vihaa ei tunnettu. Vain isänmaan vapautta pidettiin tärkeänä ja sitä oltiin puolustamassa", Viirretjärvi kertoo haastattelussa. Kun vapaussota päättyi, palasi Viirretjärvi kotikyläänsä Pirttikoskelle. Yppäriin hän muutti 1932. Kehoituksista huolimatta hän ei tuntenut anteeksipyyntöä tarvetta, koska tiesi olleensa oikealla asialla., kerrotaan haastattelussa.

VUOTILA VALTER SANDER

Maanviljelijä, s. 15.8. 1897 Pyhäjoella, k. 13.12. -66 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -32 Aili Augusta, o.s. Pudas, s. 23.1. 1893 Pyhäjoella, k. 21.5. -34 Toinen puoliso vuodesta -36 Fanni Josefina o.s. Heikkilä, s. 5.6. 1901 Pyhäjoella, k. 26.1. -53 Pyhäjoella.

Lapset: Arvi Valter -37, Martti Aleksi -40, Ilmo Johan Antero -41, k. -62.

Vapaussota: Vuotila kuului Oulun I krenatöörirykmenttiin. Hän osallistui Ikaalisten, Kyröskosken, Lempäälän, Epilän, Tampereen ja Karkun taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

Valter Vuotila.

YLILEPPÄLUOTO JOHANNES (JANNE)

Maanviljelijä, s. 23.12. 1885 Pyhäjoella, k. 25.1. -77 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -13 Sigrid Lusina o.s. Ojakangas, s. 21.12. 1888 Pyhäjoella, k. 2.8. -16 Pyhäjoella.

Lapset: Nelly Maria -14.

Toinen puoliso vuodesta -20 Matilda o.s. Keskitalo, s. 10.2. 1883 Pyhäjoella, k. 16.6. -69 Pyhäjoella.

Vapaussota: Ylileppäluoto koulutettiin Oulussa ja hän lähti rintamalle KKK 2:n mukana. Hänet palautettiin Lapualta takaisin, koska sota oli päättynyt.

YLILEPPÄLUOTO OSKARI ARVID

S.14.12. 1893 Pyhäjoella, k. 24.8. -67 Pyhäjoella.

Vapaussota: Oskari Ylileppäluoto palveli työkompaniassa Oulussa.

YLIMATTILA JOHAN ALEKSANDER (ALD)

S. 8.11. 1901 Pyhäjoella, muutti Saloiisiin -24.

Vapaussota: Ylimattila kuului Raahen II vapaaehtoiseen komennuskuntaan. Hän osallistui Kyröskosken, Karkun, Tampereen, Inkeröisten ja Kotkan taisteluihin. Hänelle on myönnetty VsMm.

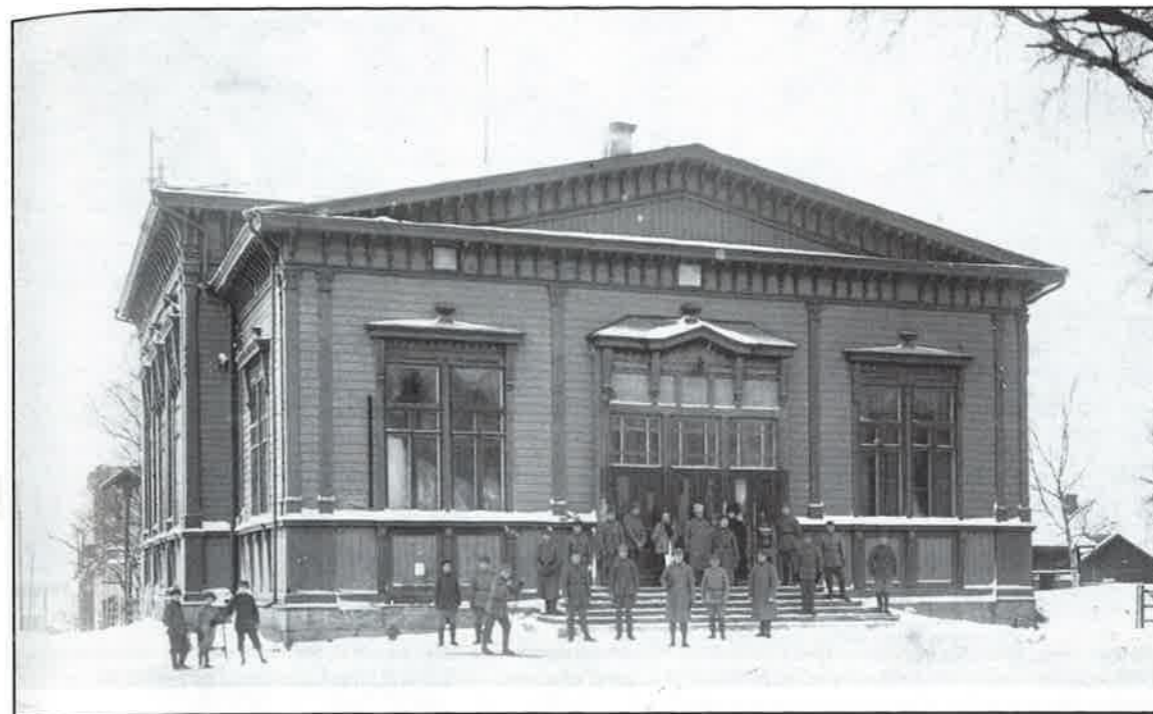
ÖVERSTI FRANS AUGUST

S. 16.5. 1888 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -26 Nanny Maria o.s. Raitala, s. 22.8. 1892 Nivalassa. Muuttivat -34 Kalajoelle.

Vapaussota: Översti palveli Pietarsaaren 20. Hau pitsipatterissa. Hän osallistui Lempäälän ja Vesilahden taisteluihin.

Överstille on myönnetty VsMm.

Vapaussotureita Raahessa. (Kuva Vilho Oravisjärven)

Pyhäjokisia vapaussotureita. Vasemmalla Aleksi Kittilä, istumassa Nestori Majjala. Keskellä seisoo Heikko Mattila ja oikealla Antti Mattila. (Kuva Arvo Kittilän)

Naisten apua tarvittiin vapaussodassa sotilaiden varustamisessa, muonituksessa ja haavoittuneiden hoitamisessa. Kotirintaman naiset rohkaisivat veljiään yhteisesti asiaksi koetussa sodassa. Kolmas vasemmalta pyhäjokinen Anna Seppänen, joka toimi sairaanhoitotehtävissä.

NAISET VAPAUSSODASSA

Tammi-helmikuun vaihteessa 1918 vapauttivat eteläpohjalaiset valkoiset joukot Raahen kaupungin. Näiden valkoisten poikien muonituksesta ja evästyksestä pitivät kaupungin naiset huolen.

Paikkakunnan puhdistuttua, jatkoivat naiset työtänsä muonittamalla ja vaatettamalla kaikkia rintamaharjoituksiin saapuneita tarjokkaita koko vapaussodan ajan.

Jokainen rintamalla menevä mies sai repun, kahdet alusvaatteet, kahdet sukat, kahdet käsineet, kaksi nenäliinaa, kaksi pyyheliinaa, tyynyn ja peitteet.

Lisäksi varustettiin viisi täydellistä ambulanssisänkyä ja vielä suuri määrä vuodevaatteita.

Kaikki työt naiset hoitivat yhteistoiminnassa. Töihin otti osaa 20 - 100 naista. Ompeluseura toimi rukoushuoneella. Seminaarin oppilaat ottivat myös osaa tehokkaasti työhön.

Seminaarin yläikäytävä ja voimistelusalit näyttivät tuohon aikaan suurilta käsityösaleilta. Kaksitoista raahelaista naista toimi valkoisten puolella myös rintamalla sairaanhoitajina, kirjureina ja muonittajina, ilmenee Lotta Svärd-hakuteoksesta raahelaisnaisten osuudesta vapaussotaan.

Mainittujen 12:en rintamalle lähteneen naisen joukkoon kuului myös Anna Seppänen, myöhemmin Jalmari Häkkinen vaimo, joka toimi Vilppulassa sairaanhoitotehtävissä.

Koko maakunnassa vedottiin voimakkaasti sotaan lähtijöiden avustamiseksi.

Oululainen sanomalehti kirjoittaa asiasta mm. 28.3. 1918 ja toivoo sotaan lähtevän III vapaaehtoisen rintamakomppanian tarpeiksi tuomaan Oulun Suomalaiselle tyttökoululle kaikenlaista vaatetavaraa, ruoka-aineita, varsinkin leipää, perunoita, sokeria, kahvia, teetä, voita, suolakalaa, lihaa, tupakkaa, tulitikkuja ym.

Sellaisia, jotka eivät edellämainittuja tavaroita voi tuoda, pyydetään hyväntahtoisesti tuomaan rahalahjoja.

Kirjoituksen lopussa muistutetaan vielä, että lähtijöiden joukossa on paitsi oululaisia, mielisiä Pyhäjoelta, Tyrnävältä, Limingasta jne.

Muutamia kymmeniä pareja sukki...

Siitä, että vastaavaa työtä tehtiin myös Pyhäjoella, kertoo mm. sotilas Aleksis Kittilälle Oulun I Rykmenttiin lähetetty kortti, jonka Pyhäjoen Suojeluskunnan ompeluseuran puolesta on kirjoittanut Aino Santaholma:

"Pyhäjoki 29/IV -18

Pyydämme kysyä, olisiko pojilla sukki-en tarvetta rintamalla? Jos ei, - onko sieläpäin muita tositärpeessä? Meillä täällä olisi muutamia kymmeniä pareja valmiina jotka olisimme valmiit antamaan tarvitseville rintamalla olijoille. Meidän kaikkien terveiset Teille ja muille P-jokisille."

Tämä kuva lienee otettu Raahen asemalta, kun miehet olivat lähdössä rintamalle. Kuvan lähetti rintamalle Aino Santaholma.

Pyhäjoen Suojeluskunnan paikallispuhlikko vääpeli Nestori Majjala on lokakuussa 1919 laatinut

Sotaan lähtevien III:n vapaaehtoisen rintamakomppanian tarpeiksi on sanomalehti ilmoittanut seuraavasti: Oulun Suomalaiselle tyttökoululle, jossa mainittu komppania majoitetaan. Laajoja otetaan vastaan kaikenlaisia vaatetavaraa, ruoka-aineita, marjantähteitä, perunoita, sokeria, kahvia, teetä, voita, lihaa, suolakalaa, tupakkaa, tulitikkuja y. m. Sellaisia, jotka eivät edellämainittuja tavaroita voi tuoda, pyydetään hyväntahtoisesti tuomaan rahalahjoja. Kirjuriin summat sekä muut lahjat otetaan kunnollisuudella vastaan. Muistutetaan, armoisat kansalaiset, että ellei itse voi mahdollisesti ottaa osaa vapaaehtoisuuksiin, voitte lähettää avustamalla kunniaan kotonne isänmaan kitarille.

Sotaan lähtevän III:n vapaaehtoisen rintamakomppanian tarpeiksi on sanomalehti ilmoittanut seuraavasti: Oulun Suomalaiselle tyttökoululle, jossa mainittu komppania majoitetaan. Laajoja otetaan vastaan kaikenlaisia vaatetavaraa, ruoka-aineita, marjantähteitä, perunoita, sokeria, kahvia, teetä, voita, lihaa, suolakalaa, tupakkaa, tulitikkuja y. m. Sellaisia, jotka eivät edellämainittuja tavaroita voi tuoda, pyydetään hyväntahtoisesti tuomaan rahalahjoja. Kirjuriin summat sekä muut lahjat otetaan kunnollisuudella vastaan. Muistutetaan, armoisat kansalaiset, että ellei itse voi mahdollisesti ottaa osaa vapaaehtoisuuksiin, voitte lähettää avustamalla kunniaan kotonne isänmaan kitarille.

Sanomalehti Liiton numerossa 28.3. 1918 kehoitetaan kotirintamaa tukemaan sotilaita raha- ja tavaralahjoituksin.

luettelon niistä pyhäjokisista henkilöistä, jota olematta varsinaisesti vapaussotureita, ovat oikeutettuja samaan vuoden 1918 vapausmitalin.

Luettelosta ilmenee, että sairaanhoitaja Anna Lämsä on toiminut Karjalan rintamalla sanitäärinä, Ida Miilukangas Hämeen rintamalla keittäjätyönä. Armeijan avustajina ovat toimineet rouva Aino Santaholma, rovastinna Irene Ask ja rouva Lilli Svaljung.

Aineellisen huollon lisäksi naiset kirjeillään ja korteillaan halusivat tukkia sodassa olevia. Korteja ei lähetetty vain oman perheen pojille, vaan kaikki kotikylän sotapojat olivat tärkeitä.

Rohkaisevat ja kannustavat terveiset puettiin ajan tavan mukaan usein runoasuun. Tästä esimerkkejä ovat Setti Karjaludon saamat kortit.

Pyhäjoella 21.IV -18 leimatun kortin on lähettänyt Yppäriin koulun opettaja Rosa Tanttila.

"S:lle

Urhon lailla taistele.

Maata isäis puoltele.

Näytä maasi sortajalle,

Ett elää vielä isäin henki

Urhon lailla taistele,

Älä väisty, pakoile.

Totuus oikeus voittoon vie,

Se on sankareimme tie.

Sydämelliset terveiset naapurista. Jos siellä on muitakin yppäriläisiä, niin sano heillekin terveitemme.

R. T:la"

KIRJEITÄ RINTAMALTA

Huomenta rakas Elsa...

Röningin Eemeli, Mylläri-Eemeli oli juuri ennen sotaan lähtöään löytänyt Elsan.

Niinpä sotareissulla kalvoi jatkuvasti ikävä mieltä ja Elsa sai runsaasti rakkauskirjeitä Eemeliltä.

Kirjeistä ilmenee myös tavallisen rivisotamiehen kokemukset sodasta.

"Oulu 31 Päivä v 1918 Huomenta rakas Elsa!

Taaski lähestyn sinua rakas Elsa tällä paperilevyllä. Ja sytämän rakkaat kiitoksen kirjeesi etestä jonka sain tänä aamuna vastaan ottaa. Sillä se toi ilon minun surevalle sytämmelleni. Sinä Rakas Elsa et ole yhtään hetkiä pois minun mielestäni sillä sinä tunnut nyt paljo rakkaammalta kuin ennen vaikka minä olen sinua Elsa rakas aina rakastanut koko sytämestäni. Jonka sinä Elsa olet tullut tuntemaan aikoja sitten siitä asti kun ensi kerran oltiin yhdessä niin silloin jo minä sinun rakastuin. Sillä Jumala oli jo silloin meitä toisiin yhtistäny. "

... "Minä kun olen jonku aikaa rintamalla niin minä otan sieltä loman ja tulen sitten sinne Elsa rakas puhutteleen. Käskinhän minä sanua Kittilän Jannen sinulle terveisiä minulta ettei surra minua kyllä täällä pärjätään jossai se ole aina niin hupaisaakaan sillä tahtoohan se epäusko päästä joskus valloilleen vai Jumalan avulla minä pääsen epäuskon vallasta irti sillä hän on minun johtajanani joutun minä minne tahansa.

Täältä lähti tänä päivänä Pyhäluon Emil ja Enni ja pikkutuvan Nanni kotijaan. Aattelin minäkin silloin että kuin minäkin saisin lähtijä rakkaan Elsan luokse vai ei se ajatus sitte tule vielä täytetyksi vai kyllä minäkin vielä tulen yhtä varmasti sinne, usko sinäki Elsa niin se tapahtuu. Kyllä se Nanni sano olevan sinulla minua ikävän sano sinun laihtuneen sitten kuin minä lähtin sieltä sinun luotas. Syö rakas Elsa etten aivan luiksi laihtu syön minäkin vaikka ei se aina tahtos maistuakkaan vai ei sitä syömättä kauvon elä.

Jos minä olisin nyt kotona niin minä olisin nyt tällä hetkellä sinun luonas sillä ilta on nyt myöhänen. vai en ole vaan saan täällä sinua muistella ja sinä rakkaani siellä.

Kyllä sitä vielä Elsa rakas saahan olla yhdessä sieläki kuin tämä kohtalon kova isku mene ohi. silloin meillä on taas lysti olla. Silloin saamme puhua kaikki asiat keskenämme toisillemme eikä tarviihtä

Elsa ja Emil Röningin kihlajaiskuva vuodelta 1917. (Kuva Elsa Kukan)

Tyrvään maisemia keväältä -18, taustalla kirkko.

sitten enää paperia sotkia niin kuin nyt. Vai saamme syleillä toisiamme rakkautemme syleilyllä ja vaihtaa suu- telot toisillemme. Älä rakas Elsan sure tätä aikaa vain ole vahva uskomaan niin kaikki käy hyvin.

Täällä oli Hellin ystävä Aleksi tänä päivänä pitänyt lähtijä pohjoiseen päin ja on kai niitä menny sinne ainaki viiskymmentä miestä luullakseni rajalle vahtiin vai kyllä sielläki saa monta jäneksen palavaa ottaa minua ei pelota yhtään rintamalle lähtö vain olen uljaana niin minä uskon että Jumala on minun kanssani sielläki ja sitte minun on niin helppo mennä. Minä olen saanu sarka vaatteet tänä päivänä ja käyn ottamassa valokuvan ihestäni ennenkuin lähten rintamalle ja laitan sinun nimelläs .

...sano Liljalle terveisiä ja kiitoksia kortin etestä minä sain tänään kirjeen sinulle ja Liljalta kortin yhtä aikaa sano terveisiä kaikille ja jos käyt meillä niin sano muorille terveisiä jos vai ei minulta tule sinne kirjoitetuksi.

Hyvästi rakas Elsan ja jää Herran haltuun näitä piirteli oma Eemelis hyvästi näkemiin

Eemil Röning. (Kuva Elsa Kukan)

Tampere huhtikuun 6 päivänä Rakas Elsan

Tervehtin sinua Elsa rakas täältä Tampereelta saavuin tänne puolen päivän aikana tänä lauantaina sillä me olimme matkalla melkein kaksi vuorokautta ja matka meni aika hyvin. Tämäki kaupunki se on nyt valkoisten hallussa kyllä tässä on ollut luja paikka vai ei täällä ole paljo valkosia kaatunu mitä lie jonkun verran kaapunkiin tullessa vai kaapunkissa ei ole kaatunut kuin puoli kymmentä valkoista vai kyllä täällä on silti raatoja punakaartisista makaa suurissa läjissä rautatien varsilla ja katuilla Ja ryssiä on kansa sillä ne ammutaan kaikki mitä nähhään mei ei ole täällä muuta kuin sen aikaa kuin syömässä käymmä kapunkilla sillä me palaamme vähä takasi ja menemme Lempäälle se on kai joku kylä paikka siitä se sitte alkaa rintama josta marssimme Helsinkiin asti ei täällä pelota yhtään vaikka näkee kaatuneitaki sillä luonto on hyvä ja raitis.

...Minä näjtin täällä Maijalan Nestorinkin ja puhuttelinki se on ollu jo monessa taistelussa ja on yhtä reipas kuin ennenki kyllä täällä luonto vain kasvaa jota lähemmäs rintama tulee taitan lopettaa tämän ja kirjoitan sitten lisää kuin tietän laittaa sinulle Elsa rakas osotteeni että saa sinulta kirjeen ja kuulla kuinka sinä siellä voit. Hyvästi vain ja voi hyvin näitä piirteli oma Eemelis Jää herran haltuun.

Lempäällä huhtikuun 6 päivä v 1918 Rakkain Elsan

Täällä sitä nyt ollaan Lempäällä...

...tähänki kuulu tykin laukauksia molemmin puolin sillä punaset ja valkoset ovat vastakalla tästäki oli punaset pajenneet juoksujalassa sivvuu sillä meitä ei piijätä mitenkään sillä Jumala on meidän kanssamme tääläki meitäki taitaa pitää lähtijä huomenaamuna rintamalle punikeita vastaan ja Jumalan avulla lähten taisteleen niitä vastaan tästä ei ole kuin kolme kilometriä niitten aseisiin vai kyllä se siirtyy kuin me tästä lähetään niitä ajamaan takaa...

...sano nyt terveisiä kaikille minulta ja kaikilta koko komppanian pojilta että pojat on ilosia vaikka pauke kuuluu ja tulipalonlieska näkyy vai semmoistahan se sota on vai ääntä täällä ei peljätä.

**Tyrvällä huhtikuun 20 päivä v. 1918
Huomenta Rakas Elsa!**

Lähestyn sinua rakas Elsa taaskin täältä vaikka kirjoitin sinulle Karkuusta Kutalan kylästä, vain taaskin tekee mieleni kirjoittaa Elsalleen kuin en saa muutenkaan sanoja vaihtaa toisillemme...

... me olemme olleet jo monessa taisteluissa vain en ole vielä verinaarmua saanut. Lähimmä Kutalasta asema vastaan jossa tuli kova vastakalla olo jota kesti puoli päivää jolloinka punaset perääntyivät ajoimme sitten heitä takaa monta kilometriä vain menimmät liijan rohkiasti sillä ne meni joken yli ja polttivat sillan ja asettuivat taas meitä vastaan ja me menimmät niin lähelle että ei ollut kuin kiven heitto väliä ja silloin ne alko ampua meitä niin paljon kuin kerkesivät vai ei siinä haavottunut kuin viis miestä otimme sitten punasilta yösjän ja olimme siinä kaksi yötä jolla ajalla taas ajomme punaset hyppyyn ja lähimmä sitten taas ajamaan niitä takaa vain emme heitä enää saavuttaneet vaikka kolmatta peninkulmaa marssimme ja saavuumme sitten tänne Tyrvälle. Täällä on punaset polttaneet ainaki viiskymmentä taloa aivan poroksi ja ovat tappaneet talon isäntiä jos kuinka paljo.

Kyllä tämä paikka on hävityksen paikka vain on tästäkin nyt punikit pajenneet sillä täällä on nyt rauhallista. En tietä vieläkö niitä punikkeja saavutetaankaan. Meidän on puhe saapua Helsinkiin vappuna jolloinka pitää olla rauha...

... Hyvästi näkemiin näitä piirteli oma Eemelis.

osote: I Pohjanmaan Rykmentti

II Pataljoona III Komppania

**Vehkalahten pitäjä Metsäkylä
19 8/5 18**

Rakkain Elsani

Sytämmeni lämpimimmät terveiset Sinulle rakkain Elsani ja myöskin kiitokseni tervetulleista kirjeistä joita sain tänä aamuna suureksi ilokseni vastaan ottaa, sain sinulta rakkain Elsani kolme kirjettä ja yhen kortin ja kotuva sain kolme ja Nantelta yhen kaikkijaan kaheksan oli niissä kappaleeksi aikaa lukemista, sillä ne ovat päässeet kassottummaan tänne, kuin olemme kulkeneet paikasta toiseen etteivät ne ole meitä saavuttaneet vaan sinä rakas Elsani et ole minulta saanut toista viikkoon mitään tietoa kuin en ole joutanut sinulle kirjoittaan kuin on oltu myötäänsä kulun päällä...

Minä olen ollut hyvin terve tähän asti ja voinut hyvin paitsi täit pakkaa minua täällä hyväileen enkä minä niistä yhtään tykkää vain ehkäpä neki vielä minusta eron ottavat kuin tulen sinne takasin sinun luokses, sillä minä kaipaen joka hetki sinua ja silti nuita lie minuun tullutkin. Eihän sitä tietä jos minäki olen sinun luonas rakas Elsani Helluntainpyhinä ei enne ainakaan, sillä meidän pitää mennä Helsinkiin paraatiin 15 päivä tätä kuuta sillä täällä on loppunut sota

Tulimme tänne maanantaina sillä meitä kai vielä harjotetaan ennen kuin mennään Helsinkiin että ossaamma esiintyä siellä räkäsien nenäliinan kansa vain ei tuosta ole vielä mitään tullut sillä meidän päälliköt ovat ruvenneet juopottelleen ovat aivan sikahumalassa päivät päästään että olemme jo meinanneet omin päin pois kuin ei tästä tule mitään koko hommasta. Vain jos tuon vielä kojetas kestää jos se pijan päätyisi tämä homma että sitten pääsen takasin rakkaan Elsani luokse sinä sanoit käynees tehtaan rännin päälläki itkemässä kuin ei minua ollut siellä vain kuin minä tulen niin sitten loppuu rakkaalta Elsalta itku ja saamme taas olla yhtessä ja kertoa toisillemme surumme joita olemme tällä ajalla saaneet kokea...

...Hyvästi vain näkemiin, näitä piirteli oma Eemelis

**Eemil Röningin kirjeistä poiminnut
Raili Viirret-Heiskari**

VOITTAJAT

Valkoiset valtasivat Raahen 1. helmikuuta, jolloin oli menossa Raahessa talvimarkkinat. Siellä syntyi valkoisten ja punaisten välillä pienoinen tulitaistelu, jonka pelästyttämänä markkinaväki, etunenässä mustalaiset, lähti hevosilla ajamaan pois kaupungista niin lujaa kuin hevosen kavioista vauhtia lähti.

Hanhelan Eetu kertoi olleensa Pyhäjoella myllyssä ja nähneensä markkinaväkeä painuvan kirkonkylän ohi, seassa yksikin hevosen, jolla ei ollut kuin aisat perässä, reki oli jäänyt.

Eräs mustalaisseurue poikkesi puhalluttamaan hevosta ja lämmittämään Parhalahdelle Mattilan Kustin taloon. Perheen päämies hieroi käsiään takkatulen ääressä ja sanoi talon isännälle: "Hai isäntä, kyllä se oli hyvä, että mejän puoli voitti!"

Muistiin merkitsi Olavi Salmu

KASAKAT PYHÄJOELLA

Oli vuosi 1917. Ensimmäinen maailmansota pauhasi parhaillaan. Pyhäjoelle oli sijoitettu venäläisiä sotilaita vahtimaan korkeimmilta paikoilta, tapulista ja kirkontornista, näkyisikö ehkä Pohjanlahdelta vihollisen laivoja.

En muista varmasti, oliko miehiä majoitettu muualle, mutta rovastin pappilan pikkupuolelle kylläkin. Se oli heidän hallussaan. Siellä he ruokansa valmistivat ja aterioivat. Hyviä leipureita olivatkin. Naapurit kertoivat, että miehet muurasivat uunin suun kiinni joka kerran kun leivät oli uuniin pantu paistumaan. Siellä ne paistuivat kypsiksi ja maukkaiksi palamatta, nuo korkeat ja muutenkin isokokoiset ruisleivät. Ei ollut pyhäjokinen ennen sen mallisia ja kokoisia leipiä nähnyt.

Sai niitä maistellakin aina yksi ja toinen ja hyvän tunnustuksen jokainen tästä leivästä antoi.

Monesti kävi allekirjoittanut, joka asui apulaispappina pappilassa näitä sotilaita tervehtimässä, osinpa vähän venättäkin, kun olin koko oppikoulun aina ylioppilaaksi tuloon saakka lukenut venäjän kieltä, ja silloin sain minäkin maistella sotilaiden paistamaa korkeaa ja maukasta limppua.

Kerran sattui pappilan pihalla pieni näytelmä. Sotilaat olivat ilmoittaneet tahtovansa tulla asumaan, ainakin jotkut, pappilan isolle puolelle. Tämä ilmoitettiin pappilan isännälle, rovasti Askille. Hän otti kepin ja ilmestyi pappilan pihamaalle. Hänen eteensä tuli tällöin pari kolme sotilasta uusimaan pyyntöään.

Pelottomana löi rovasti kepillään maahan ja sanoi sotilaille: Sinne ette tule, ja jos minä teidän maltsikkien kieltä osaisin, saisitte kuulla enemmän. Vaikka tähän paikkaan ammutte minut, en pelkää, minulla ovat selvät välit Jumalan ja ihmisten kanssa, en pelkää kuolemaakaan..."

Minä jo ruustinnan kanssa, kun satuimme paikalle, astuimme kiireesti syrjään, sillä luulimme, että kohta paukahtaa.

Sen enempiä ei kuitenkaan tapahtunut, rovasti käveli sisälle ja sotilaat pikkupuolelle. Sen koommin eivät sotilaat "herraspuolelle" pyrkineet. Aikanaan vuoden 1918 alkupuolella jättivät he pappilan ja Pyhäjoen.

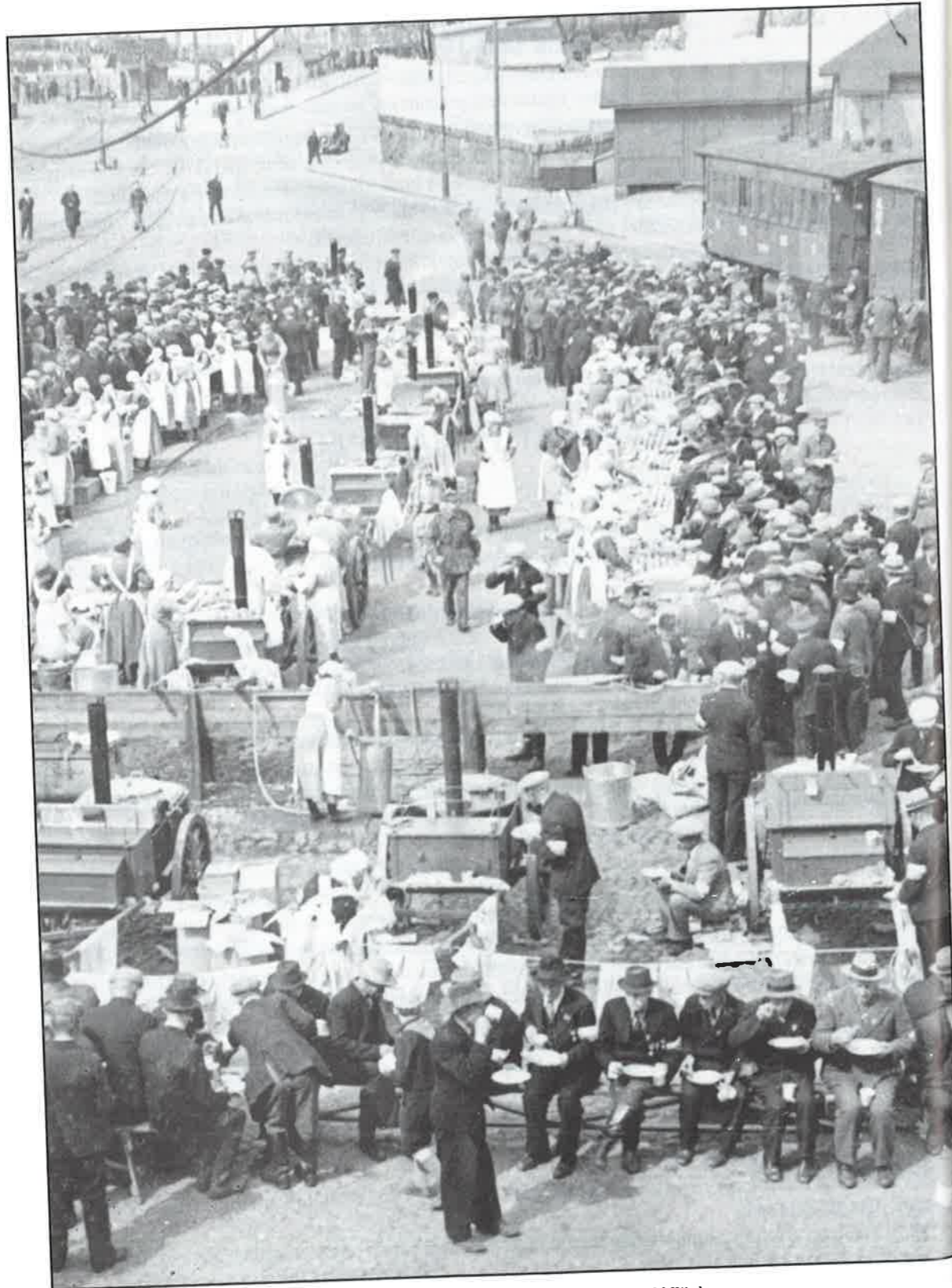
Ratsujensa kanssa "äkseerasivat" sotilaat mielellään kirkon edustalla olevalla avaralla kirkkopihalla. Nuo hurjan näköiset tupsutukkaiset raisut kasakat ravasivat kirkkopihan hevosineen aivan mustalle muralle.

Jumalanpalvelusten aikanakin he siinä kiertelivät niin, etteivät vanhemmat ihmiset, varsinkaan naiset, tahtoneet tohtia kirkkoon tulla.

Eivät miehet kuitenkaan kenellekään mitään pahaa tehneet. Näitä silloin kärsittiin, eihän ollut vielä Suomen itsenäisyyttä saatu.

Jälestä päin on selvinnyt, mitä siivottomuutta kirkon lakassa vahtia pitäneet sotilaat olivat siellä tehneet ymmärrettävistä syistä, kun eivät aina olleet viitsineet hankalasti päästävistä tornista alas laskeutua.

Antti Orkamaa

Entiset vapaussoturit kokoontuivat Helsinkiin vuonna 1938. (Kuva Helmi Erkkilän)

Pyhäjoen Suojeluskuntatalo rakennettiin vuonna 1936. 1938 taloon asennettiin elokuvalaitteet talouden turvaamiseksi. Talo muutettiin suojeluskuntien lakkauttamisen jälkeen työväentaloksi (Kuva Maunu Vehkalan)

SUOJELUSKUNTA

- Kuvien kertomaa

Pyhäjoen Suojeluskunta perustettiin 1918. Virallinen lipunkantaja Aleksander Kittilä ja suojeluskunnan ensimmäinen paikallispuhemies G.A. Tervonen. (Kuva Arvo Kittilän)

*"Jos rauha tään kalliin isäimme maan
viel' sotaan sortuis kerran,
niin kalpahan tartumme kostavaan:
Meill' antavi voiman voitokkaan
vain uskomme Taivahan Herraan.
Sen turvissa taatot ne sotahan sai
vuossataiset monet sitten
ja kestivät kourissa ahdistajain
viel' ruton, nälän surmaavain
vainovuottenkin kauheitten.
Ei lapsista laji ole muuttunut:
Taas uhkassa tuhon viekkaan,
se vaikkapa kyntävi maata nyt,
min' on isiltänsä perinyt,
voi se vaihtaa auransa miekkaan,
ja muistaen Pulkkilan tappelun,
Revonlahden, Siikajoen
ja Yppärin taistelun kunnian
se iskee iskun ankaran,
kuin voimalla miehen kahden.
ja sortajan sortaen maahan lyö,
pois häättää vielä kerta.
Taas juhlia rauhan juhliitaan,
taas voiton laulu se riemuisaan
soi halliten maata ja merta!"*

Raahen Suojeluskuntapiirin
kunniamarssista

Pyhäjoen suojeluskunnan harjoitukset 10.4. -21. Kuvassa ovat mm. Aleksi Kittilä, heimosoturit Johannes ja Väinö Tapanila. (Kuva Arvi Pokelan)

Alueen suojeluskuntalaiset kokoontuivat leireille ja harjoituksiin. Kuva on otettu Oulaisisten leiriltä, joka pidettiin 28.6. - 3.7. -25. (Kuva Arvi Pokelan)

Pyhäjoen suojeluskunnan harjoitukset Lahnaojalla 1931 tai -32. Etualalla Väinö Koskela, harjoituksia johtava kapteeni Nissinen makaa suuren männyn juurella. (Kuva Olavi Salmun)

Pyhäjoen suojeluskuntalaisia 20-luvun lopulta. Vasemmalla Kalle Kiiskilä, A. Annala, piippu suussa luutnantti Mäkelä. Kolmas oikealta Nantte Röning. Ampumisen ohella suojeluskuntalaiset harrastivat hiihtoa, ampumahiihtoa ja partiohiihtoa. Myös pesäpalloa pelattiin paljon. (Kuva Arvi Pokelan)

Suojeluskuntalaiset harjoituksissa Kylmälän luona 1929-30 Letkaa vetää luutnantti Mäkelä, perässä hiihtävät mm. Yrjö Tapanila, Setti Peltoketo, Ali Krekelä ja Akseli Salmu. (Kuva Olavi Salmun)

Pyhäjoen suojeluskunnan VSS-joukko 1941. (Kuva Helmi Erkkilän)

Suojeluskunnan ja vapausotureiden kunniamarssi sankarihaudalle 30-luvulla. Taustalla näkyy vanhan kirkon nurkka, suojeluskuntatalo, viljamakasiini ja vanha kunnantalo. (Kuva Erkki Kestilän)

*Pyydämme Teitä ystävällisesti saapumaan
Pyhäjoen Suojeluskuntaan*

20-VUOTISJUHLAAN

helmikuun 27 p:nä 1938.

OHJELMA:

- Klo 10 jumalanpalvelus kirkossa
- " 12 käynti sankarihaudalla
- " 12,30 kirkkokahvi Sk. talossa
- " 14 PÄIVÄJUHLA SK. talossa

Pyhäjoen Suojeluskunta Esikunta.

Pyhäjoen Suojeluskunnan 20-vuotisjuhlia vietettiin helmikuussa 1938. Se oli perustettu 2.2. -18 ja jo ensimmäisenä päivänä siihen liittyi 253 jäsentä. Venäjän vallankumouksen jälkeen Pyhäjoella majoilleet venäläissotilaat estivät suojeluskunnan perustamisaikheet. Kun venäläiset siirtyivät Raaheen, saatiin suojeluskunta perustettua. Vapaussodan jälkeisen innostuksen jälkeen toiminta laantui, mutta virisi 30-luvulla uudelleen. paikallispuhlikkoinä toimivat G.A. Tervonen, Nestori Majjala ja Kalle Kiiskii. Matti Viitanen toimi mm. poikatyön johtajana.

Sotilaspojat Ruukissa ryhmänjohtajakurssilla 5.11. -40. (Kuva Maunu Vehkalan)

Poikaleiripäivät Piehinkijokisuulla 1931. Kuvassa pyhäjokisia poikia Matti Teräslähti, Eemeli Keskitalo ja Olavi Salmu. Oikealla aluepääliikkö vänrikki Vesänen. (Kuva Olavi Salmun)

Pyhäjoelta oli mukana talvisodassa noin 550 miestä. (Kuva Katri Viirteen)

YLIPÄÄLLIKÖN PÄIVÄKÄSKY N:O 1

Tasavallan Presidentti on 30.11. 1939 nimittänyt minut Suomen puolustusvoimain ylipäälliköksi. Suomen uljaat sotilaat! Ryhdyn tähän tehtävään hetkellä, jolloin vuosisatainen vihollisemme jälleen hyökkää maahamme. Luottamus päällikköön on onnistumisen ensimmäinen ehto. Te tunnette minut ja minä tunnen Teidät ja tiedän, että jokainen teistä on valmis täyttämään velvollisuutensa aina kuolemaan asti. Tämä sota ei ole mitään muuta kuin vapaussotamme jatkoa ja loppunäytös. Me taistelemme kodin, uskonnon ja isänmaan puolesta.

Mannerheim

TALVISOTA

Talvisota on ohi, mutta joukko miehiä komennettiin vielä sodan jälkeen Kuusamoon. Kuusamon kirkon portailta keväällä -40 takarivissä vasemmalta Svante Tirola, Kalle Karjaluoto, Lassi Piukkala, Heino Lohikoski, Leevi Hietala, Arvo Sarpola ja Yrjö Tuhkala, alarivissä 2 tuntematonta, Jorma Tuikkala ja Erkki Hourula. (Kuva Esko Sarpolan)

PYHÄJOEN MIESTEN TAISTELUJEN TIE 1939-1944

Talvisota

Kun sodan uhka oli peruuttamattomasti muuttunut sodaksi, keskitettiin maavoimistamme kaksi kolmasosaa Karjalan Kannakselle, josta päähyökkäyksen arveltiin tulevan. Näin myös tapahtui.

Summan lohko Länsi-Kannaksella ja Taipaleen lohko Kannaksen itäosassa olivat vihollisen päähyökkäyssuunnat.

Suomalaiset suojajoukot, jotka joutuivat ottamaan vastaan 30.11. -39 alkaneen suurhyökkäyksen, eivät voineet pitää asemiaan, vaan joutuivat vetäytymään pääpuolustuslinjalle.

Joulukuun aikaisten suurhyökkäysten torjuntataisteluista ovat pysyvästi painuneet suomalaisten mieliin erityisesti sellaiset paikkakunnat kuin Kirvesmäki, Mustaoja ja Terenttilä, jotka olivat Taipaleen loholla ja Summasta Lähteen lohko.

Matrikkeliimme saaduista henkilötiedoista voi laskea, että noin 550 pyhäjokista miestä osallistui talvisodan aikaisiin sotatoimiin. Noin puolet heistä taisteli Karjalan Kannaksella eri joukko-osastoissa, pääosa, n. 200 miestä kuitenkin JR 26:n riveissä.

JR 26 ei ollut rintamavastuussa joulukuisen suurhyökkäyksen aikana, mutta kylläkin siinä tulimyrskysä, joka puhkesi helmikuun 1. päivänä ja jonka puna-armeija tarkoitti sodan lopulliseksi ja ratkaisevaksi iskuksi.

Pyhäjoen miesten sotilaspassit kertovat osallistumi-

Pyhäjokisia oli mukana talvisodassa mm. Pelkosenniemen taisteluissa. Perunoita keittämässä mm. Arvo Sarpola edessä oikealla. (Kuva Esko Sarpolan)

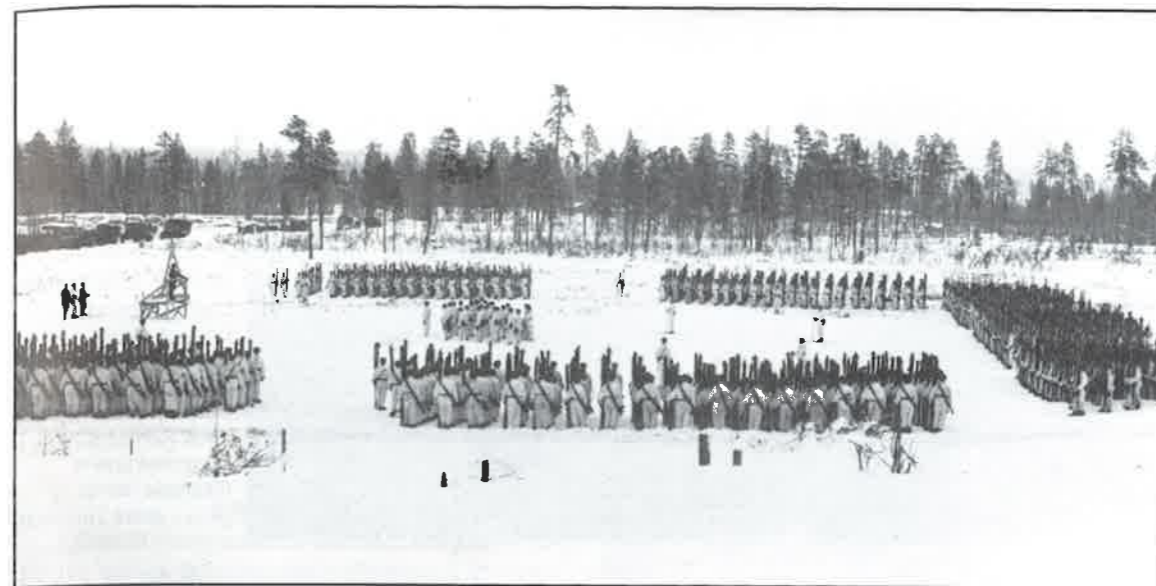

Kiestingin tienviitta on tuttu monelle pyhäjokiselle veteraanille. (Kuva Olavi Salmun)

sesta mm. Kyyrölän, Vuolaanjärven, Oinolan ja Vuokselan taisteluihin. Useita kotikuntamme miehiä oli mukana myös Kannaksen suunnan viimeisessä taistelussa Vuosalmella. Täällä suomalaisten asema oli käymässä todella kestäättömäksi juuri ennen vihollisuuksien päättymistä.

Talvisodassa kaatuneista 27 pyhäjokisesta 15 taisteli viimeisen taistelunsa Karjalan Kannaksella.

Taistelut Vuolaanjärvellä 12.1. ja Vuokselassa 15.2. -40 olivat Pyhäjoelle raskaita menetyksen paikkoja. Molemmissa taisteluissa kaatui neljä Pyhäjoen miestä.

JR 11:n lähtöparaati Uhtualta maaliskuussa -44. (Kuva Antti Kivimäen)

Kotikuntamme miehiä oli mukana myös Laatokan Karjalan ja itärajan taisteluissa, joille tyypillistä olivat urhoolliset alueiden takaisinvaltaukset, motitukset ja suuret sotasaaliit. Laatokan Karjalassa taisteli mm. JR 64, joka siirrettiin Pitkärantaan Suomussalmen ja Raatteen suunnalta. Siihen kuului kolmisenkymmentä pyhäjokista. Muutamien miestemme passeista on mainintoja osallistumisesta myös Ilomantsin, Tolvajärven ja Kollaan maineikkaisiin taisteluihin.

Kahta eri tietä Kuhmoa kohti edennyt vihollinen uhkasi vakavasti kirkonkylää, mutta suomalaisten 29.1. aloittama raju vastahyökkäys pelasti sen ja johti neuvostokolonnien paloitteluun useaan eri mottiin. Pyhäjokiset, joita osallistui Kuhmon taisteluun lähinnä JR 25:n joukoissa kokivat täällä kuuden miehen menetyksen.

Kahdesta suunnasta Suomussalmea kohti hyökkäneet neuvostojoukot kohtasivat toisensa 7.12. edellisenä päivänä poltetussa kirkonkylässä. Suomalaisten vastahyökkäys, johon mm. JR 64 osallistui, johti alueiden takaisinvaltauksen ja tuotti valtavan sotasaaliin. Samoin tapahtui pihitaktiikalla toteutetussa Raatteen tien taistelussa, joka Suomussalmen taistelun ohella poisti Kajaaniin ja Ouluun kohdistuneen hyökkäyksen uhan.

Sallan - Pelkosenniemen taisteluihin osallistuneista Pyhäjoen miehistä kuului suurin osa, n. 50 miestä, JR 40:ään. Tällä alueella neuvostojoukot olivat edenneet n. 125 km vallaten mm. Sallan kirkonkylän.

Ratkaiseva taistelu käytiin Pelkosenniemellä 18.12., jonka seurauksena vetäytyneet venäläisjoukot jäivät sodan loppuun saakka aseisiin Märkävaaran länsirinteelle.

Rauhansopimus allekirjoitettiin Moskovassa 12.3. -40 ja tuli taukosi talvisodan rintamilla 13.3. 1940 klo 11.00.

Tienviitta Röhön tienhaarassa. Numerot viittaavat rykmentteihin. (Kuva Väinö Alatalon)

Autokolonnat matkalla Lapin sodassa. Edessä näkyy savupilvi, saksalaiset polttavat Lappia. Kuormurinsa kyljessä Pauli Romppainen odottelee jonon liikkeelle lähtöä. (Kuva Anna Tuikkalan)

Jatkosota

Suomen hallitus julkaisi 26.6. 1941 tiedonannon, jossa katsottiin maan olevan sodassa. Tällöin Mannerheim antoi joukoilleen luvan vastata tuleen. Tätä oli edeltänyt saksalaisten 22.6. aloittama hyökkäys Neuvostoliittoon ja venäläisten suuri pommihyökkäys Etelä-Suomen asutuskeskuksiin 25.6. -41.

Suomalaisten hyökkäys alkoi 10.7.-41. Sen painopiste oli aluksi Laatokan Karjalassa ja vähän myöhemmin Kannaksella.

Näissä taisteluissa oli mukana myös Pyhäjoen miehiä, niinpä Syvärin alueen taistelut mainitaan n. 30 miehen matrikelitiedoissa.

Tyypillisin jatkosodan pyhäjokinen sotilas taistelu kuitenkin Uhtuan suunnalla, sillä yli 500 miehellä on passissaan maininta jostakin Uhtuan - Kiestingin alueen taistelusta.

Joukko-osastomerkinnoista on tyypillisin JR 32, johon sodan jossakin vaiheessa kuului n. 330 pyhäjokista. Toiseksi yleisin merkintä on JR 11, joka löytyy n. 150 miehen passista.

Kaikkiaan jatkosodan aikaisiin sotatoimiin osallistui pidemmän ja lyhyemmän ajan n. 890 joko silloin täällä asunutta, tai myöhemmin tänne muuttanutta pyhäjokista miestä sekä kymmenlukuinen määrä naisia erilaisissa lottatehtävissä.

Uhtuan suunnan sotureiden tie eteni Vuokkinien ja Vuonnisen valtauksen kautta Uhtuan ja Kis-Kisjärven linjalle. Pyhäjokisille tutuiksi tulleita taistelupaikkoja ovat edellisten lisäksi Latvajärvi, Korpivaara, Tetrivaara ja ennen muuta Pistojoen, jonka taistelut jäivät viimeiseksi 16:lle Pyhäjoen miehelle.

Uhtuaa ei saatu vallatuksi, mutta kotikuntamme miehiä taisteli satamäärin sen länsi- ja pohjoispuolen taisteluissa ja Uhtua on merkitty kaatumispäiväksi 15:lle Pyhäjoen sankarivainajalle.

Uhtuan - Kiestingin suunnan taisteluissa kaatui tai siellä saamiinsa vammoihin kuoli koko jatkosodan aika huomioiden 50 pyhäjokista.

Vuoden -41 taistelut merkitsivät suuria menetyksiä, mutta myös suuria menetyksiä. Asemat siirtyivät pitkälle itään ja etelään, mutta sen hintana menetettiin tällöin enemmän ihmisiä kuin talvisodan aikana. Näin myös Pyhäjoella. Vuonna 1941 kaatui tai silloin saamiinsa vammoihin kuoli kaikkiaan 45 Pyhäjoen miestä.

Vuoden -42 alusta alkanutta ja kesäkuun alkupuolelle 1944 jatkunutta vaihetta sodassamme kutsutaan asemasodaksi. Silloinkin toki käytiin taisteluja ja jouduttiin viettämään sankarihautajaisia, mutta tilanne oli kuitenkin suhteellisen rauhallinen.

Venäläisten suurhyökkäyksen alkaminen Kannaksella 9.6. -44 muutti hetkessä kaiken. Kymmenen päivän kuluttua vihollinen oli jo Viipurin edustalla.

Huomattava osa Uhtuan suunnan sotilaistakin siirrettiin Kannakselle, jossa pyhäjokiset osallistivat mm. Kivennavan, Heinjoen, Vuoksen, Vuosalmen, Vuokselan ja Antrean taisteluihin, joissa heitä myös kaatui.

Kesäkuun 9. päivän jälkeiset taistelut merkitsivät Pyhäjoella 30 sankariristiä. Niiden alla tai tuntemattomassa lepopaikassaan lepäävistä miehistä 20 kaatui Kannaksella ja 10 muilla rintama-alueilla.

Kannaksella alkanut hyökkäys laajeni koko so-

tarintamallemme. Tässä kirjassa on Syvärin taisteluista niissä mukana olleen **Urpo Alamattilan** kuvaus.

Kannaksen alueen viimeiset suuret taistelut käytiin heinäkuun alkupuolella Ihantalassa ja Vuosalmella.

Hyökkäykset Loimolan ja Tolvajärven alueella laantuivat heinä - elokuun vaihteessa ja elokuun alkupäivinä myös Ilomantsissa.

Sota sai tämän jälkeen asemasodan luonteen, jollaisena se säilyi aselepoon saakka, joka alkoi suomalaisjoukoille 4.9. ja neuvostojoukoille päivää myöhemmin. Väli rauhansopimus allekirjoitettiin 19.9. -44.

Lapin sota

Väli rauhansopimuksen mukaan Suomen oli riittävä aseista ja luovutettava Neuvostoliiton sotilasjohtolle Suomeen 5.9. -44 jääneet saksalaiset sotavoimat. Tehtävä ei ollut helppo. Se tiesi sotaa ja hävitystä.

Ennen taistelujen alkamista suomalaiset olivat linjoilla Suomussalmi - Puolanka - Ylikiminki - Ii.

Matrikkeliimme saatujen tietojen perusteella voi laskea, että Lapin sotaan osallistui noin 200 kotikuntamme miestä. Lapin sodan keskeisistä taisteluista on kirjassamme **Esko Hemmilän** erillinen kuvaus.

Tämän Lapin asutuksen tuhonnut sota oli maaleemme raskas monella tavoin. Niin myös meillä täällä Pyhäjoella, josta Lapin sodan seurauksena menetettiin kaatuneina kahdeksan miestä.

Pyhäjoen kirkkoherra J.I. Tihinen vieraili Uhtuan suunnalla Pyhäjoen sotilaiden luona. Tihinen oikealla. (Kuva Lauri Viirteen)

Suomen ankara talvi koetteli sotilaita niin talvi- kuin jatkosodassakin. Lumipuku oli monen sotapojan henkivakuutus. (Kuva Katri Viirteen)

Esko Varila

SANKARIHAUDALLA

*Valkoristien rivi
kumpua kaunistaa.
keskellä suuri kivi -
heistä se muistuttaa.*

*Sataapi lunta hiljaa
kummulle sankarten.
Isänmaan kallista viljaa
maanpoveen peittäen.*

*Siellä he rakkahimmat,
voittajat vaienneet,
urhoista uljahimmat,
taistonsa päättäneet,*

*lepäävät mullassa vapaan,
kärsineen Suomenmaan,
taatontaattojen tapaan
aikansa taisteltuaan.*

*Kumpunne ääreen palaan
Teitä taas muistamaan
ystävät, yhtyen valaan
teidän jo vannomaan:*

*Yksi tahto on aina:
Vapaus Suomenmaan.
Sortajan miekka ei paina
pieniä kansaammekaan!*

*Sataapi lunta hiljaa,
kummulle sankarten.
Isänmaan kallista viljaa
maanpoveen peittäen.*

Viljo Vänskä 6.12.

TALVISODAN SANKARIVAINAJAT

Ennen muistokivien pystyttämistä Pyhäjoen sankarihaudoilla oli valkoiset puuristit. (Kuva Alma Moisanen)

ANTTILA JOHAN PETTER

Maanviljelijä, puuseppä, s. 7.2. 1897 Pyhäjoella, kaatui 13.3. -40 Kuhmossa.

Puoliso vuodesta -24 Saimi Helena o.s. Maijala. s. -00 Pyhäjoella, k. -70 Pyhäjoella. Lapset: Matti 25, Pauli -27, Aino -31, Eino -32, Arvo -35 ja Mikko -38.

Talvisota: Anttila kuului 5./2./JR 65.een. Hän oli kiväärimiehenä mukana mm. Löytövaaran ja Kuhmon taistelussa.

ANTTILA SELIM HENRIK

Työmies, s. 31.5. -02 Pyhäjoella, kaatui 2.1. -40 Suomussalmella.

Talvisota: Sotamies Anttila osallistui kiväärimiehenä Suomussalmen taisteluihin.

BJÖRKMAN VÄINÖ VIKTOR

Maanviljelijä, s. 28.2. -12 Pyhäjoella, kaatui 15.2. -40 Vuokselassa.

Talvisota: Kiväärimiehenä palvellut sotamies Björkman oli 1./JR 26:n mukana Vuokselan taisteluissa. Hän kaatui samassa kranaatti-iskussa, jossa saivat surmansa myös Verner Huttula ja Erkki Hourula.

HAARALA MARTTI JOHANNES

Maanviljelijä, s. 11.6. -14 Pyhäjoella, kuoli haavoihinsa Tukholman sotilassairaalassa 4.5. -40.

Talvisota: Sotamies Haarala oli mukana Kannaksen taisteluissa. Hän haavoittui kuolettavasti Kannaksella 4.3. -40. Hänelle on myönnetty VM2.

Suomen Aseveljien Liiton kehystoimisto myi talvisodan jälkeen kuvanveistäjä Arvi Tynyksen suunnittelemaa sankarivainajain valokuvakehyksiä. "Tarkoitus on tämän kehyksen avulla saada sankarivainajain kuvat kodeissa yhtenäisellä ja arvokkaalla tavalla niiden ansaitsemalle kunniapaikalle. Kehysesitteessä Erkki Hourulan kuva.

HOURLA ERKKI

Maanviljelijä, s. Pyhäjoella, kaatui 15.2. -40 Vuokselassa.

Puoliso vuodesta -34 Martta, o.s. Kallio, s. 4.8. -11 Pyhäjoella, k. 15.1. -92 Pyhäjoella.

Lapset: Anna-Liisa -35 ja Voitto Johan -39.

Talvisota: Hourula kuului II/JR 26:een. Hän osallistui Vuokselan lohkon taisteluihin ja sai surmansa kranaatti-iskussa.

HUTTULA VERNER

Työmies, s. 11.2. -16 Pyhäjoella, kaatui 15.2. -40 Vuokselassa.

Puoliso vuodesta -39 Toini Maria o.s. Virtanen, s. 28.1. -16 Merijärvellä.

Lapset: Toivo -39.

Talvisota: Sotamies Huttula osallistui ajomiehenä 1./JR 26:ssa Muolaan, Kyyrölän ja Vuosalmen taisteluihin. Hän sai surmansa Vuokselassa.

KASKI NILO

Työmies, s. 30.8. 1898 Pyhäjoella, k. 3.3. -40 Löytövaarassa.

Talvisota: Kaski palveli 7./JR 25:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Kuhmon ja Löytövaaran taisteluihin.

KEMIÖ NILO MIKAEL

Työnjohtaja, s. 5.12. -01 Pyhäjoella, kaatui 12.1. -40 Muolaan Oinolanjärvellä.

Puoliso vuodesta -36 Hanna Josefiina, o.s. Salmu, s. 7.11. -16 Pyhäjoella.

Lapset: Marja -38 ja Kaarlo -39.

Talvisota: Korpraali Kemiö oli JR 26:n mukana Muolaan taisteluissa tiedustelupartiomiehenä.

Hänelle on myönnetty TsMm.

KENAKKALA SVANTE ALBERT

Maanviljelijä, s. 1.11. -15 Pyhäjoella, kuoli 11.5. -40 sotilassairaalassa taistelussa saamiinsa vammoihin.

Talvisota: Sotamies Kenakkala oli 1./JR 26:en mukana Vuokselan, Kyyrölän ja Muolaan taisteluissa.

KITILÄ OSKAR

Maanviljelijä, s. 3.4. -15 Pyhäjoella, kaatui 2.3. -40 Tuppuransaassa.

Talvisota: Kittilä kuului laivastoon ja hän osallistui merisotamiehenä Tuppuransaaren taisteluun, jossa kaatui. Sotilasarvoltaan hän oli matruusi.

Matruusit Karjaluo, Kittilä ja Aaltonen kuvattuna 16.1. -40, puoli toista kuukautta ennen Kittilän kaatumista.

KOSKELA AALE BENJAMIN

Maanviljelijä, s. 29.1. -17 Pyhäjoella, kaatui 21.2. -40 Kammaralla.

Talvisota: Alikersantti Aale Koskela palveli pikakivääri-ryhmän johtajana Kannaksen taisteluissa.

Hänen viimeiseksi taistelupäiväkseen jäi Kamara.

KOSKELA ERKKI VIJJAM

Työmies, s. 3.3. -07 Pyhäjoella, kaatui 9.3. -40 Kuhmossa.

Talvisota: Jääkäri Koskela palveli 9./III/JR 25:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Lemetin taisteluihin.

LEPPÄLUOTO FRANS OSKAR

S. 25.9. -05 Pyhäjoella, kaatui 18.12. -39 Pelkosenniellä.
Talvisota: Leppäluoto osallistui kiväärimiehenä I/3./Tyk.osaston mukana Pelkosenniemen taisteluihin. Hän oli ensimmäinen talvisodan sankarivainaja Pyhäjoelta.

LESKELÄ TOIVO ARTTURI

Maanviljelijä, s. 6.10. -11 Lohtajalla, kaatui 6.3. -40 Säkkijärven Vilajoella.
Puoliso vuodesta -36 Taimi Elisabet o.s. Karsikko, s. 15.2. -15 Pyhäjoella, k. 27.3. -70 Helsingissä.
Lapset: Aila Anna-Liisa-36 ja Tapio Ensio -37.
Talvisota: Alikersantti Leskelä kuului JR 40.ään. Hän osallistui Pelkosenniemen, Savukosken ja Säkkijärven Vilajoen taisteluihin.

LIMINGOJA SETTI HENRIK

Maanviljelijä, s. 26.3. 1898 Pyhäjoella, kaatui 3.3. -40 Kuhmossa.
Puoliso vuodesta -39 Taimi o.s. Polus, s. 15.12. -10 Pyhäjoella.
Lapset: Antero -39.
Talvisota: Limingoja osallistui Kuhmon taisteluihin.

MILUKANGAS FRANS ALEKSANDER

Puuseppä, s. 19.1. -06 Pyhäjoella, kaatui 18.12. -39 Pelkosenniellä.
Talvisota: Sotamies Miilukangas osallistui Pelkosenniemen taisteluihin.

NIKKI ELJAS ABRAHAM

Autonkuljettaja, s. 2.7. -18 Pyhäjoella, kaatui 12.2. -40 Summassa.
Talvisota: Jääkäri Nikki kuului 3./JP 3:een. Hän palveli pikakivääriampujana ja osallistui Summan taisteluun.

OJALA NILO ELIEL

Maanviljelijän poika, s. 26.4. -15 Pyhäjoella, kaatui 18.1. -40 Kotkan satamassa.
Talvisota: Matruusi Ojala osallistui taisteluihin Suomenlahdella.
Jäänsärkijä Tarmo toimi sota-aikana myös taistelualuksena, siihen oli asennettu tykit. 18.1. -40 Tarmo oli palannut taistelutehtävistä Suomenlahdelta Kotkan satamaan. Miehistö oli juuri ehtinyt aloittaa ruokailun laivan messissä, kun vihollisen pommikone palasi takaisin ja pudotti pommin. Pommi lävisti laivan kannen ja räjähti messissä., Kaikki ruokailemassa olleet 39 miestä saivat surmansa, heidän joukossaan pyhäjokinen Niilo Ojala.

PAKKANEN UUNO

S. 28.12. -14 Sortavalan Mlk:ssa, kuoli 5.2. -40 sotasairaalassa.
Talvisota: Sotamies Pakkanen palveli radiomiehenä 1./JR 34:ssä ja osallistui Saaren, Pilvijärven ja Uomaan taisteluihin. Hän haavoittui Uomaalla 27.1. -40 ja kuoli haavoihinsa. Hänet on haudattu Pyhäjoelle.

SARPOLA TUOMAS AUGUST

Pientilallinen, s. 4.10. -11 Pyhäjoella, kaatui 12.1. -40 Muolaanjärvellä.
Talvisota: Sotamies Aukusti Sarpola palveli JR 26:ssa ja osallistui Muolaanjärven taisteluihin.

SAVIKANGAS JOHAN ALEKSANDER

Puuseppä, s. 13.5. -08 Pyhäjoella, kaatui 8.3. -40 Säkkijärvellä.
Puoliso vuodesta -34 Hilja o.s. Tirola, s. 29.9. -09 Pyhäjoella, k. 1.11. -43 Pyhäjoella.
Talvisota: Alikersantti Savikangas palveli ryhmänjohtajana JR 32:ssa. Hän osallistui Kannaksen taisteluihin mm. Säkkijärvellä.

TUIKKALA OIVA REINHOLD

Liikeapulainen, s. 18.9. -16 Pyhäjoella, kaatui 15.2. -40 Vuokselassa.
Talvisota: Alikersantti Tuikkala palveli 1./JR 26:ssa talousaliupseerina ja hän osallistui Vuokselan lohkon taisteluihin. Hän kaatui samassa tulituksessa Väinö Björkmannin, Erkki Hourulan ja Verner Huttulan kanssa.

TYYBÄKINOJA SVANTE ALEKSANTERI

S. 15.4. -09 Pyhäjoella, kaatui 23.12. -39 Pajasaaralla.
Talvisota: Sotamies Tyybäkinöja palveli taistelulähettinä PPP 7:ssä. Hän osallistui Aittojoen ja Tolvajärven taisteluihin.

VAIHOJA VÄINÖ LENNARD

Maanviljelijä, s. 12.5. -08 Pyhäjoella, kaatui 3.1. -40 Kuhmossa.
Puoliso vuodesta -30 Helmi o.s. Lindelä, s. 10.12. -11 Pyhäjoella, k. 26.1. -78 Pyhäjoella.
Lapset: Aila -31, Esko -32, Eero -34, Aira -37 ja Eeli -39.
Talvisota: Sotamies Vaihoja palveli 5./JR 25:ssa ja osallistui Kuhmon taisteluun.

VIIRRET VILJO JOHANNES

Työmies, s. 9.3. -14 Pyhäjoella, kaatui 12.1. -40 Muolaanjärvellä.
Puoliso vuodesta -39 Anna-Liisa o.s. Vähäkangas, s. 24.11. -18 Ylivieskassa.
Lapset: Yrjö Johannes -39.
Talvisota: Sotamies Viirret palveli 1./JR 26:ssa tähystäjänä. Hän osallistui Muolaanjärven taisteluihin.

VUOTI HEINO ERIK

S. 21.6. -11 Pyhäjoella, kaatui 12.1. -40 Muolaanjärvellä.
Puoliso vuodesta -38 Rauha Vilhelmiina o.s. Kestilä, s. 6.2. -16 Pyhäjoella.
Lapset: Pirkko Marjatta -39.
Talvisota: Alikersantti Vuoti palveli 1./JR 26:ssa. Hän osallistui Oinolan ja Muolaan taisteluihin.

YLILEPPÄLUOTO NANTTE HERMAN

S. 9.12. -18 Pyhäjoella, kaatui 29.2. -40 Kuhmossa.
Talvisota: Ylileppäluoto palveli JvKouluK 6:ssa ja osallistui Kuhmon taisteluun.

Lokakuussa 1939 tuli pyhäjokisille reserviläisillekin käsky saapua ylimääräisiin harjoituksiin. Harjoituksiin lähdettiin komeasti lippua kantaen. Harjoitus muuttui pian sodaksi, joka kesti 13.3. -40 saakka. (Kuva Martti Anttilan)

PYHÄJOKISTEN LÄHTÖ TALVISOTAAN

Elettiin vuotta 1939. Euroopan ilmapiiri tuntui painostavalta. Se heijastui myös pyhäjokisten elämään. Sotaan ei tosin uskottu pitkään aikaan. Taivaalla oli kuitenkin mustia pilviä.

Keväällä 1939 koulun loputtua olin Karjalan Kannaksella linnoitustöissä kaksi viikkoa. Siellä tehtiin uutterasti juoksuhautoja ja väännettiin valtavia kivilohkareita tankkiesteiksi, Mannerheimin linjaa valmisteltiin. Lämmin kesä kulki normaaliin tapaan. Syksy tuli ja koulut alkoivat. Mutta lokakuussa kaikki muuttui.

Sota oli Keski-Euroopassa jo alkanut: Saksa oli hyökännyt Puolaan syyskuun alussa, mustia pilviä leijaili jo Suomenkin yllä, mutta sotaan ei vielä uskottu. Muistaakseni lokakuun 13. tai 14. päivä sain monen muun Pyhäjoen reserviläisen kanssa paperin, jossa määrättiin YH eli kutsuttiin reserviläiset ylimääräisiin kertausharjoituksiin. Kutsutun tuli saapua Pyhäjoen suojeluskunnan talolle varustettuna määrätyn varustein hyvin lyhyellä varoitusaajalla, määrätynä päivänä ja kellonlyömällä.

Suojeluskuntalaiset olivat jakaneet saapumismääräykset kaukaisimpiakin taloja myöten. Jukon perälle joutui Tor Åkerman viemään viestin moottoripyörällä Oulaisten kautta.

Minun paperissani luki: Teidän on koottava Pyhäjoen reserviläiset ja johdettava heidät Raaheen ja sieltä Ouluun. Tämän valmistelun aikana oli monenlaista puuhaa.

Sekavin tuntein ja masentunein mielin täytyi jättää sairas perhe kotiin. Moni perheellinen mies koki samaa ahdistusta ja pelkoa.

Pidimme ennen lähtöä kenttähartauden: veisattiin virsi "Jumala ompe linnamme". Rovasti Tihinen piti isänmaallisen puheen ja tilaisuus päättyi virteen "Minä vaivainen oon, mato matkamies maan"

Hartauksen jälkeen kokoontuimme maantien varteen, missä Pyhäjoen hevosenottolautakunnan määräämät hevoset kärryineen olivat meitä odottamassa. Jokaiseen ajoneuvoon sijoitui kolme miestä ajajan lisäksi.

Ja niin alkoi reserviläisten matka kohti Raahea, ohitettiin Kommola, Pyhäjoen raja ja saavuttiin Hannilaan, jossa lotat olivat saaneet määräyksen muonittaa meidät. Siellä tuttavani lotta Siiri Juntunen tuli kauhistuneena ja sanoi: "Voi Matti-rukka miten meille nyt käy, kun Molotohvikin oli haukkunut meitä radiossa piikkisioiksi!" Koetin lohduttaa, ettei isä Aurinkoinen ole vielä meitä uhkaillut. Näin leikkiä laskien juttelimme.

Ruokailtuamme matka jatkui kohti Raahea. Sinne saavuttuamme majoituimme Suojeluskuntatalolle. Ne, joilla oli sukulaisia tai tuttavita, saivat majoittua heidän luokseen edellyttäen, että aamulla ollaan määrääkaan Raahen asemalla. Aamulla nousimme junaan härkävaunuihin ja niin johdin reserviläisporukan Ouluun. Junaan tulivat mukaan myös Raahen reserviläiset.

Majuri Toivonen oli meitä vastassa Oulun asemalla. Hän oli laatinut meille marssijärjestyksen ja kyseli kokemuksia matkasta. Majurilta sortui lopuksi äänikin, kun hän yritti pitää yllä sotilaallista järjestystä. Alkoi näet kova jos kovakin säpinä, kun jaettiin varusteet, aseet, henkilökohtaiset vaatteet - kaikki mikä sotilaalle kuuluu römpsiä myöten.

Kun kaikki oli saatu lääkärintarkastuksia ja valituksia myöten selväksi, muodostettiin jalkaväkirykmentti 26. Nousimme junaan ja lähdimme tuntematonta tulevaisuutta kohden.

Minut määrättiin konekiväärijoukkueen johtajaksi ja miehet olivat Raahesta ja Saloisista. Näin jouduin eroon pyhäjokisista.

Joukkueenjohtaja-tasolle ei ilmoitettu mihin ollaan menossa. Nimet oli asemilta poistettu. Kompassista katsottiin, mihin suuntaan oltiin menossa. Suunta näytti kaakkoon, niinkuin laulussa lauletaan: "Punainen on kaakon kulma, verta, tulta ennustaa". Kaakon kulmaan oltiin siis menossa, elikkä Karjalan Kannakselle.

Juna oli niin raskaasti lastattu, ettei veturi jaksanutkaan vetää meitä mäen päälle, vaan miesten oli hypättävä pois junasta ja niin me lykkäsimme koko junahomman mäen päälle. Ohitimme Viipurin, jonka tunsin ennestään. Saavuimme viimein Sairalan asemalle. Juna pysähtyi ja miehet poistuivat junasta.

Oli saavuttu määrääselle. Jokainen järjestyi yksikkönsä ja ryhmäänsä. Minä sain majuri Toivoselta määräyksen jäädä odottamaan ajoneuvoja, jotka olivat jääneet Ouluun.

Ajoneuvokolonna saapui aikanaan ja niin lähdin kolonnani kanssa kohti Räisälää.

Matti Viitanen

Liff. YH

№ 277610 * **KÄSKY** Sarja *30*

saapua reservin ylimääräisiin harjoituksiin.

Res. Tuikkala, Aarre Matias Matinp.

Reserviläisen sotilasarvo ja täydellinen nimi
Pyhäjoki, Etelänk.

Osoite

Nojautuen asevelvollisuuslain 7 §:n 2 momenttiin ja asevelvollisuuslain soveltamisesta annetun asetuksen 104 §:n 3 momenttiin, on Puolustusministeriö määrännyt Teidät kutsuttavaksi reservin ylimääräisiin harjoituksiin, ja on Teidän viimeistään 5 tuntia sen jälkeen, kun Te olette saaneet tämän käskyn lähdettävä tyhintä tietä Pyhäjoen kirkonkylään, jossa Teidän on ilmoitaututtava Nuorisoseurantalolla lauantaina lokakuun 14 p:nä klo 10:00 Sotilaspiirin päällikkö.

Tämä käsky on esiteltävä lähtöasemalla leimattavaksi, ja helpaa se leimattuna matkalla huppuna 3 luokassa.

Lähtöasema:

Lähtöaseman nimi- ja päiväleima

Käsky saapua reservin ylimääräisiin harjoituksiin tuli myös Aare Matias Tuikkalalle. Ilmottautumisen tapahtui Kirkonkylän Nuorisoseuralla 14.10. klo 10.

Käskyn toisella puolella lueteltiin ne varusteet ja tavarat, jotka reserviläisten tuli ottaa mukaan. Luettelosta löytyvät mm. saappaat, alusvaatteita, sukkia, villapaita, selkäreppu, pyyheliina, sotilasmallinen puku, puukko, neula ja lankaa, peltinen ruoka- ja juoma-astia, peite jne.

TOIVO MARTINMÄEN RENGASMATKAT

Toivo Martinmäki, joka osallistui talvisotaan ja kaatui jatkosodassa Pistojoella 23.7. -41, teki muistivihkoonsa tarkat merkinnät paikkakunnista, joille hän joukko-osastonsa JR 26:n ja yksikkönsä kanssa joutui.

Muistiinpanoista ilmenee, että Martinmäen talvisota-retki alkoi Oulusta 15.10. -39 ja jatkui seuraavasti:

20.10. Sairala, 20.10. Räisälä Ritalahti, 9.11. Vuoksenranta - Visulahti, 6.12. Vuoksela - Uusiky-
lä, 9.12. Kiviniemi - Raumanvalta, 10.12. Vuoksela
- Uusiky-
lä, 11.12. Pölläkkälä - Neitsytmiemi, 13.12.
Salomäkkälä - Ritosari, 25.12. Kyyrölä, 7.1. -40
Muolaa - Oinola, 16.1. Salo - Mälkilä, 19.1. -40
Vuoksela - Uusiky-
lä, 6.2. Virkkilä - ? 14.3. Virkkilä
- Alhola, 15.3. Räisälä kk, 16.3. Sairala as, 17.3.
Kirvu kk, 18.3. Kirvu - Tietävälä, 18.3. Jääski -
Saitila, 19.3. Ruokolahti - Lassila, 1.4. Ruokolahti
- Valkjärvi, 21.4. Pyhäjoki - Parhalahti, 1.5. Ruoko-
lahti - Valkjärvi, 13.5. Pyhäjoki - Parhalahti.

Rengasmatkat

15.10.39 Oula.
20.10. " Sairala.
20.10. " Räisälä - Ritalahti.
9.11. " Vuoksenranta - Visulahti.
30.11. " Vuoksela - Uusiky-
lä.
9.12. " Kiviniemi - Raumanvalta.
10.12. " Vuoksela - Uusiky-
lä.

Toivo Martinmäen muistiinpanot ovat säilyneet Aimo Martinmäellä.

Pyhäjokisia postia vastaanottamassa. Hevosien selässä luutnantti Suomala ja 1. joukkueen johtaja Arvo Rounaja. Kuvasta tunnistettu Rounajan takaa Svante Polus, Martti Anttila, Erkki Vuoti, Kalle Parkkonen, Toivo Sarpola, Akseli Salmu ja Jooseppi Tuomikoski. (Kuva kirjasta Talvisota)

KIRJEITÄ KOTIIN

Koti-ikävää rintamalla lievitettiin kirjeitse. Matti Tuikkalakin kirjoitti ahkerasti kotiin Aili-vaimolleen ja tyttärilleen. Seuraavassa otteita Matin kirjeistä.

1.1. -40

Terve rakkaimpani

Jumalan terve rakkaat omaiseni sinne kotiin, lähestyn teitä muutamalla rivillä, sain juuri kirjeen, jossa kerroit että Toimilla pitää olla aina jotain kätessä iltasin kun maata menette. Kyllä se on isän sytämelle rauhottavaa kuin sain kuulla että Toini muistaa isää joka ilta...

...jos et vielä ole laittanut pakettia tai jos laitat vielä niin pane ranelli paita sinne ja pikkuinen kamperttipullo, vain pitää kääriä sinne paitan sisään että ei särjy.

Saimme met sen paketin Erkin kanssa. Oiva sai kanssa paketin josta minäkin pääsin osille. Kyllä se on mukava kun tänne saa jotain kotoa. sukat kanssa saisit laittaa mulle, mulla olis täällä kyllä hyviä sukan varsia, vain mihinkäs minä net täällä panen ei niihin tarvis kutua varsia semmoise syylingät, kyllä net huopasaappaat oli tarpeeseen täällä on ollut kovat pakkaset. ...

...Mitenkän Ainon laita on, onko se pysynyt tervennä ja onko sulla aikaa pitää sitä kuivana että ei sen jalkoihin tulisi mitään tautia?... Vieläkö Toini kastelee housujaan, koeta pitää sitäkin huolella että ei se olis märkänä mäen laskussa, onko Sylvi kutonut Toimille sukkaa kun minä sitä pyysin, käykö Sylvi usein siellä meillä ja oletteko käyneet siellä Rajaniemessä, minäkin sain sieltä uuten vuoten kortin ja naapurin Marilta ja Jukalta josta saat vielä kiitokset, en ole saanut Antin osotetta, olis mukava se saata että saisin Antiille kirjottaa että miten siltä kaverilta menee.

Olishan siellä kotona se minun harmaa pulloveri panisin senkin siihen pakettiin, tämä minun villapaita on jo niin hikinen ja kulunut että se on niin kylmä, se pesuhomma kun on täällä sitä ja tätä...

...Jumalan rauhaa teille kaikille toivoo Isä

Isälle ja Äitille ja kaikille tuttaville paljon terveisiä

Matti

15.1. -40

Jumalan terve rakkaani

Kirjoitan taaskin sinulle armaani muutaman rivin, olen saanut sieltä kotoa nyt monta kirjettä ja sen paketin, jossa oli se kaakku ja sokeria, vain se paketti oli aivan hajallaan, pitäs panna sellaiseen pieneen vaneri laatikkoon, niin se pysys tervennä. Kyllä se tuntuu mukavalta kun tänne saa kirjeen kotoa, sain sen kirjeen, jonka olitte kirjoittaneet Marin kanssa yhdessä uuten vuoten aattona, taitaa se Mari käytä usein meillä, käytkös sinä kuulemassa siellä ratiota?...

...Panen tähän kirjeeseen tämän totistuksen sinun pitää vielä se huoltolautakunnalle että näet ja kuulet rupeammeko met saamaan sitä avustusta. Panin tulemaan postiosotuksena 150 mk laita sinäkin kengät nyt heti kun saat sen rahan...

..jääkää rakkaani Jeesuksen Kristuksen suojelukseen ja varjelukseen toivoo Isä

Sanohan Äitille ja Isälle paljon terveisiä ja kaikille tuttaville varsinkin naapurin väelle. Sanoppas Toimille ja Ainolle että taas tuli Isältä kirje ja lue tyttöin kuullen tämä kirje.

22.1. -40

Toimille ja Ainolle Isältä

Rakkaat lapseni Herrassa Jeesuksessa. Lähestyn teitä tällä pienellä paperipalaselalla rakkaat lapseni, täältä kaukaa kotiseutuvilta, täältä jossa maailman myrskyt pauhaa lakkaamatta. kyllä Isä muistaa teitä joka hetki täällä kulkeissani ja lähettää rukoukset Jeesuksen puoleen että hän varjelisi ja suojelisi teitä näiltä elämän vaaroilta ja onhan teillä lapseni Äiti siellä kotona joka ohjaa ja hoivaa teitä tällä elämän karulla tiellä, ettei maailma teitä viettelisi mihinkään vaaraan ja turmioon.

Voi lapseni jos Isä pääsisi vielä teitän tyköne sinne kotiin, kuinka met silloin kiittäisimme Jumalaa siitä

suuresta armosta jonka hän on meille antanut, varjellut Isän tämän elämän vaaroista ...

...Kyllä kait sinä Toini siellä laskettelet mäkeä tietysti, vain onko se sinun kelkka pysynyt tervennä että voit olla mäessä ja oletko saanut suksia: sano äitille että Isä käski hommata Toinille sukset ja kelkan jos ei muualta saa niin kääntykää Leppäluodon Jannen puoleen ja pyytäkää häntä tekemään net. Olishan se mukava Toininkin kun tulee laskeutumaan mäkeä naapurin mäestä heti kun saa rieskan syötyksi vain pitää varoa että ei tule vahinkoa, kun sinäkin Toini olet niin joutuisa niissä touhuissa: yhtä joutuisa kuin Isäkin, vaan Isän tyttöhän sinä oletkin, etkö niin Toini?.

Minä olen tässä kertoillut teille lapsukaiseni kaikenlaista ja panen tämän Toinin nimiin. Äitin pitää lukea tämä kamarissa Toinille ja Ainolle oikein raasun paisteella. Äitin pitää sanoa Toinille, että pitää kuunnella tarkasti. Jätän teitit lapsien ystävän Jeesuksen haltuun ja varjelukseen: Siis Jumalan rauhaa toivoo Isä.

osote vähä muuttunut:

Stm M Tuikkala

1./JR 26

Kenttäpostikonttori 4.

ISÄ EI PALANNUTKAAN

Aarre Matias (Matti) Tuikkala selvisi talvisodasta, mutta jatkosodan ensikuukauden jälkeen saapui Pyhäjoelle suruviesti:

"Rouva Aili Tuikkala
Pyhäjoki

Järkyttävänä on saapunut Teille sanoma puolisonne kaatumisesta Täällä kunniankentillä. Sydämenne on tämä raskas sanoma täyttänyt Tuskaikaisella kaipauksella ja surulla.

Inhimillisesti katsoen on kotinne turva ja tuki poissa miehenne annettua kaikkensa kodin, isänmaan ja uskonnon puolesta, kaiken sen puolesta, mikä meille täällä ajassa on pyhintä ja kalleinta. Surussanne nousee kysymys: Miksi näin piti tapahtua? Tämä on Jumalan Tahto. Koettakaa tyytyä siihen ja nöyrytä hiljaa kuuntelemaan Jumalan puhetta. Hän ei toivo omilleen mitään muuta kuin heidän omaa parastaan. Kutsuessaan pois rinnaltamme rakkaitamme pyrkii hän pääsemään itse meitä samalla yhä lähemmäs. Niin Teitäkin. Kun ehkä kyselette psalmin kirjoittajan tavoin: Ja nyt, mitä minä odotan Herra? Rauhoittukaa myös hänen kanssaan: Sinuun minä panen turvani. Ps 398.

Ei ole meillä muuta pysyvää toivoa kuin yksin hän, vanhurskas Jumala. Hän on toivon mukaan ollut puolisonnekin viimeinen toivo lähtiessään viimeiselle matkalle niin että hän on nyt päässyt voittajana perille. Siunattu olkoon hänen muistonsa joka täytti loppuun asti suomalaisen miehen kunniakkaimman tehtävän. Vaikka hänen tomumajansa lepääkin täällä Itä-Karjalan mullassa, ei yhteytenne häneen ole katkenut.

Kenellä on turva vanhurskaassa Jumalassa, hänellä on yhteys kuolematon kaikkiin hänen omiinsa.

Vaikka me saammekin täällä tuntea orpoutta, saamme toivon mukaan tavata vielä rakkaamme rajan tuolla puolen. Lohduttakoon teitä raskaassa murheessanne jälleennäkemisen ihana toivo! Puolisonne tomumaja on kätkeynä Hevoslammin sankarihautaan (paikka N:o 167) Ottakaa vastaan vilpittömimmät surunvalitteluni

Reino Papinen
5074, pastori"

*Rouva Aili Tuikkala
Pyhäjoki*

Järkyttävänä on saapunut Teille sanoma puolisonne kaatumisesta Täällä kunniankentillä. Sydämenne on tämä raskas sanoma täyttänyt Tuskaikaisella kaipauksella ja surulla. Inhimillisesti katsoen on kotinne turva ja tuki poissa miehenne annettua kaikkensa kodin, isänmaan ja uskonnon puolesta, kaiken sen puolesta, mikä meille täällä ajassa on pyhintä ja kalleinta. Surussanne nousee kysymys: Miksi näin piti tapahtua? Tämä on Jumalan Tahto. Koettakaa tyytyä siihen ja nöyrytä hiljaa kuuntelemaan Jumalan puhetta. Hän ei toivo omilleen mitään muuta kuin heidän omaa parastaan. Kutsuessaan pois rinnaltamme rakkaitamme pyrkii hän pääsemään itse meitä samalla yhä lähemmäs. Niin Teitäkin. Kun ehkä kyselette psalmin kirjoittajan tavoin: Ja nyt, mitä minä odotan Herra? Rauhoittukaa myös hänen kanssaan: Sinuun minä panen turvani. Ps 398. Ei ole meillä muuta pysyvää toivoa kuin yksin hän, vanhurskas Jumala. Hän on toivon mukaan ollut puolisonnekin viimeinen toivo lähtiessään viimeiselle matkalle niin että hän on nyt päässyt voittajana perille. Siunattu olkoon hänen muistonsa joka täytti loppuun asti suomalaisen miehen kunniakkaimman tehtävän. Vaikka hänen tomumajansa lepääkin täällä Itä-Karjalan mullassa, ei yhteytenne häneen ole katkenut. Kenellä on turva vanhurskaassa Jumalassa, hänellä on yhteys kuolematon kaikkiin hänen omiinsa. Vaikka me saammekin täällä tuntea orpoutta, saamme toivon mukaan tavata vielä rakkaamme rajan tuolla puolen. Lohduttakoon teitä raskaassa murheessanne jälleennäkemisen ihana toivo! Puolisonne tomumaja on kätkeynä Hevoslammin sankarihautaan (paikka N:o 167) Ottakaa vastaan vilpittömimmät surunvalitteluni

ENKÖ MINÄ KELPAA?

Leppäluodon Oskari oli ensimmäinen pyhäjokinen, joka joutui antamaan talvisodassa oman elämänsä maan vapauden puolesta.

Oskari oli syntynyt 25.9.1905. Hän oli Etelänselän poikia. Hänen kotinsa oli Röningin puhdon tuntumassa. Siellä Oskari varttui äitinsä ja Kalle-enonsa huolenpidon alla.

Elämä vuosisadan alussa ei suinkaan ollut helppoa. Selma-äiti hankki elämisen tarpeita kehräämällä ja kutomalla sukkaa ja lapasia. Monet olivat myöskin ne lämmitetyt kuppauksat, joissa Oskarin äiti harjoitti hyvällä ammattitaidolla kuppurin ammattia.

Oskari Leppäluoto, Erkki A. Pyhäluoto ja Alli-tamma Pyhäluodossa. (Kuva Kerttu Pyhäluodon.)

Oskari joutui jo varsin nuorena osallistumaan työntekoon auttamalla äitiään sukien ja lapasten kutomisessa. Jo poikasena hän kulki kodin ulkopuolella töissä Pyhäluodon, Vaaralan ja Röningin taloissa elantoaan vastaan. Oskari kasvoi noina nuoruusvuosinaan maatalon töihin kiinni niin, että vartuttuaan mieheksi, hän jatkoi tätä talojen työtä vuosirenkina.

Oskari oli renkinä kodissani vuosina 1936-37. Talon vaihto tapahtui aina kekrin aikaan ja jos työ jatkui edelleen samassa talossa, työntekijälle kuului vapaa viikko ns. römppäviikko.

Oskari oli pidetty työntekijä. Hän oli kaiken työn tekijä. Käsityöaitonsa sukan kutomisessa ja kehräämisessä hän halusi tuoda myös esiin.

Oskarin oli mukana myös nuoriseuratoiminnassa. Monet olivat ne näytelmät, joissa hän esitti jotain roolihenkilöä.

30-luvun toisella puoliskolla Pyhäjoella puhalsivat leppoisaat herätyksen tuulet. Kalajokilaaksosta kävi laestadiolaisen lähetyksiliikkeen matkapuhujia seurapidossa. Noissa naapurissa pidetyissä kotiseuroissa Oskarikin sai uuden sisällön elämäänsä, kuten myös veljessarja Kittilän talossa. Jouluvirsi 14 tuli tutuksi niin Oskarille kuin naapurienkin pojille. Se oli ahkerassa käytössä.

Vuodet vierivät ja tuli vuosi 1939. Neuvostoliitosta esitettiin yhä kiristyviä vaatimuksia alueluovutuksista. Neuvottelut ajautuivat umpikujaan, koska Suomen hallitus ei voinut niitä hyväksyä.

Syksyllä -39 tuli kutsu ylimääräisiin kertausharjoituksiin, koska oli odotettavissa hyökkäys Neuvostoliiton taholta.

Kutsut tulivat kaikille nuorille miehille, jotka olivat suorittaneet vakinaisen asepalveluksen. Oskari Leppäluoto ei saanut kutsua samaan aikaan. Oskari pahensi mielensä. Muistan kun hän naapurin pirtissä sanoi: "Olenko minä niin halpa-arvoinen, etten kelpaa turvaamaan tämän maan itsenäisyyttä?". Kaikille lähipiirissä oleville oli kutsu jo käynyt. Ja tuli Oskarillekin kutsu sitten aikanaan. Se oli vain eksynyt jossain matkalla.

Oskari joutui pohjoisrintamalle. Pelkosenniemen taistelussa 18.12. -39 hänen nuori elämänsä päättyi. Hän oli Pyhäjoen pojista ensimmäinen, joka joutui antamaan nuoren elämänsä rakastamansa isänmaan puolesta. Hän kaatui kodin, uskonnon ja isänmaan puolesta. Oskarin persoonassa ilmeni talvisodan henki ja uhrivalmius.

Maunu Vehkala

Matkaa teltoille oli noin kilometrin verran. Lähdimme nopeasti hiihtäen viemään sanaa vääpelille ja hevosmiehille. Lähimpänä vihollisen tulosuunnassa oli muonitusteltoa. Sinne ne olivat ahtautuneet, ja äänistä päätellen siellä kävi kova muonanjako.

Avasimme yllättäen tulen lähellä teltoa olevan kallion päältä. Naapurit olivat niin nälissään, etteivät muistaneet katsella ja kuunnella ja saivat näin rangaistuksen huolimattomuudestaan ja omavaltaisuudestaan. Osa heistä pääsi pakenemaan Laatokalle, mutta suurin osa jäi paikalleen. Nälkä motissa olevilla vihollisilla näytti olevan, koska kaatuneiden taskusta löytyi hevosen lihaa nahkoineen ja karvoineen.

Salmen vahvistuksena

Vihollisen oli pakko ottaa jäätie öisin huoltotieksi, vaikka se oli vaarallinen.

Meidän rantakalliolla olevat konekiväärimme oli suunnattu jäälle, jonne ammuttiin myöskin Maksimansaaresta. Matka oli kuitenkin liian pitkä, noin kilometri, joten tuli oli epätarkkaa ja tehotonta pimeässä.

Konekiväärien tulta täydentämään määrättiin alikersantti Kivijärven johdolla kuusimiehinen partio, johon minäkin kuului. Pienen joukkomme tulivoima oli kaksi pikakivääriä, yksi konepistooli ja kolme kivääriä. Toiminta-alueemme oli mantereen ja Maksimansaaren välisessä salmessa, johon konekiväärit eivät yletyneet. Jäälle niitä ei voinut viedä, koska vihollinen olisi ne sinne tykistöllä vaientanut.

Koirinojan lahden perukassa ja Pitkärannan tehtaan alueella paloivat merkkitulet, joiden mukaan kolonna pystyi suunnistamaan. Jäätä valaisevan valonheittimen valossa näimme milloin kolonna lähtee liikkeelle ja voimme laskea panssarivaunut, hevoset ja sotilaat.

Me partiomiehet odotimme jäällä. Annoimme kolonnan kärjessä etenevän partion mennä ohi ja jäimme odottamaan varsinaista saalista. Pian alkoikin kuulua rytinää: kolonna ajoi meitä kohti täyttä vauhtia. Ammuimme yhtäaikaista ja mahdollisimman tarkasti.

Vihollisia oli edessä ja takana ja osa yritti mennä sivulta ohi. Pian meiltä loppuivat patruunat ja lähdimme hakemaan rannalta lisää niitä ja käsikranaatteja. Aamulla palasimme jäälle ja ammuimme haavoittuneet hevoset. Myös elossa olevia vihollisia palasi aamulla omalle puolelle. Heidän annettiin mennä rauhassa. Oma porukka selvisi kahakasta tappioita ja suhteellisen helpolla. Jäälle oli jäänyt sinä yönä vihollisen 38 kaatunutta hevosta ja paljon kaatuneita sotilaita.

Kaatuneiden hevosten suojassa

Illalla hiivimme taas jäälle ja piilouduimme siellä olevien hevosten raatojen sekaan. Ensimmäisenä tuli kaksi panssarivaunua kiivaasti ympärilleen ampuen. Samaan aikaan vihollinen aloitti sulkutulen tien molemmin puolin. Meillä ei ollut hätää, koska olimme suojassa aikaisemmin tuhotun kolonnan seassa. Panssarivaunut ajoivat ohi ja ampuivat Koirinojan lahdella vihreän raketin.

Silloin alkoivat hevoset tulla. Ne tulivat lujaa ja niitä oli paljon. Kuormien päällä oli lisämiehiä rautalevyistä tehtyjen suojien sisällä. Hevosen kaaduttua miehet avasivat tulen ja heittelivät käsikranaatteja. Meidät pelasti vain sen, että yleisen sekasorron vallitessa pysyttelimme vihollisen ja kaatuneiden seassa. Oli meillä ihmeellinen varjelus, kun selvisimme pimeän suojassa vihollisen seassa ilman tappioita tälläkin kerralla.

Päivän valjettua alkoi jälleen evakuointi. Tällä kertaa tuli 10 omaa hevosta kuljettamaan muonaa. Tielle jääneessä kolonnassa oli terveitäkin hevosia. Siellä oli myöskin haavoittuneita vihollisia, jotka avasivat tulen ja heittelivät käsikranaatteja. Kaikesta huolimatta selvisimme ehjinä ja muonatäydennys onnistui. Tavaraa tuli paljon, vaikka osa olikin veren tahrinainen.

Ei yhtään miestä läpi

Päivällä tuli käsky, että seuraavana yönä ei saa päästää yhtään miestä eikä hevosta läpi. Illalla tulivat pioneerit avuksi. Tien poikki räjäytettiin railo ja vedettiin piikkilankaeste ja sen varteen kasattiin patruunoita ja käsikranaatteja. Tällä kertaa odotus kesti kauan. Pakkanen oli vallan mahdoton. Pelkäsimme, että railo ehtii jäätyä kantavaksi.

Viimein tuli jo vihollisen kärkipartiona yksi vaunu, jossa oli miehiä katolla ja perässä, vaunu meni sulaan ja miehet hyppäsivät pois kyydistä, jolloin ympärillä olevat miinat alkoivat räjähdellä. Me vielä iskimme lisää tehoa ampumalla läheltä ja tarkasti.

Kaatuneita venäläissotilaita Jelettetijärveltä keväällä -42.
(Kuva Olavi Salmun)

Pikakiväärituli oli tarkkaa pimeässäkin. Kärkipartio alkoi vetäytyä ampumatta vihreää merkkivaloa. Sen ampui meidän alikersanttimme Kivijärvi tehokkain seurauksin. Vihollisen kolonna alkoi merkin saatuaan tulla kovaa vauhtia, eikä heidän kärkipartionsa saanut sitä pimeässä pysähtymään tai kääntymään.

Vihollinen avasi aina ennen kolonnan tuloa valtavan tykistötulen suojaksi, että kolonnan kimpupun ei päästäisi, mutta me olimme jo siellä. Tapahtumat jäällä alkoivat edetä nopeasti. Vihollinen ampui sulkutulta kahdelta puolelta. Hurjistuneet hevoset laukkasivat railoon ja yli päässeet sekaantuivat piikkilanka-aitoihin. Me ammuimme tietysti parhaamme mukaan. Vihollinen keksi lähteä kiertämään railoa ja olimme jälleen kolonnan seassa. Taas kerran meiltä loppuivat patruunat ja Kivijärven kehotuksesta lähdimme siirtymään rantaa kohden.

Hiihdimme kuulasateessa. Kivijärvi kompastui ja minäkin kaaduin. Minulta luoti oli katkaissut sauvan. Pystyin kuitenkin jatkamaan matkaa ja jo kaatuneeksi luulemani Kivijärvikin tuli hiihtäen perässäni. Häneltä olivat lumipuvun housut pudonneet nilkkoihin, ja siksi hän oli kaatunut. Oli todella ihme, että selvitettiin hengissä.

Aamulla lähdettiin taas evakuoimaan. Jälki jäällä oli todella kamalaa. Sulaan menneistä paristakymmenestä hevosesta suuri osa oli vielä hengissä. Hevoset olivat jääneet länkien varaan päät jäsahjon yläpuolelle. Kärsiville hevosille annettiin kiireesti armonlaukaus ja terveet hevoset ajettiin kuormineen rannalle. Kaiken kaikkiaan jäälle jäi 120 hevosta, mutta paljon oli päässyt läpi.

Kaiken tämän keskellä huolto pelasi hyvin ja meillä oli ruokaa riittävästi. Vihollinen antoi aamulla rauhassa evakuoida kaiken tärkeimmän, koska jäällä mennä kyykki sen omiakin miehiä omalle puolelleen. Tykistö ampui vain kahta puolta tietä.

Huoltotiet menivät jäällä ristiin Maksimansaaren huollon kanssa. Jouduimme aina katsomaan välipaikkaa, että oma kolonna pääsisi saareen.

Jäällä käytiin yö toisensa jälkeen kovia kahakoita. Eversti Fagnäs kävi antamassa komennon, että hevosia ei saa päästää läpi, mutta pienellä partiolla ei ollut suuriakaan mahdollisuuksia kasvavaa vihollismäärää vastaan.

Eversti lupasi lähettää hiekkasäkkejä asemien vahvistamiseksi ja 10 miestä lisää seuraavaksi yöksi rykmentin hiihtojoukkueesta. Pitemmäksi aikaa ei voinut luvata, koska oli monta muutakin mottia, joissa he joutivat kiertämään.

Kuoleman tie

Lisämiehet tulivat ja saimme hiekkasäkkejä, joista iltahämärissä rakensimme asemat. Juuri kun ne oli saatu kuntoon, tuli kolonna.

Rakentamamme tulppa piti, eikä sinä yönä mennyt yhtään hevosta läpi, vaikka yrittäjiä oli paljon. He ajoivat laukalla päälle niin, ettei tahtonut etuaan ehtiä puhdistaa. Muuankin parivaljakko ajoi suoraan kohti ja ehdin nipin napin päästää sitä kohden luotisuihkun. Reki kaatui ja ajomies sai osuman.

Alikersantti arveli reessä olleen jotain erikoista, koska se oli komea. Varoituksista huolimatta hän meni katsomaan ja sai venäläisen upseerin luodin rintaansa.

Hän oli saman tuvan poikia jo varusmiesajoilta ja juuri sodan alussa mennyt kihloihin. Pahalta tuntui. Läheltä oli kaatunut aikaisemmin apulaiseni sotamies Kuvaja ja sotamies Pussinen Oulaisista.

Asemat motin ympärillä harvenivat uhkaavasti ja meillä oli edessä murskaava ylivoima. Vihollisella oli tykistöä asemissa aivan näkössä, vaikka kuinka paljon ja lentokoneet olivat aina päällä.

Taisteluja käytiin jatkuvasti. Väsymys sekoitti ajatukset niin, että vuorokaudetkin menivät sekaisin. Rivit harvenivat linjassa ja täydennystä tuli liian vähän.

Kaikesta huolimatta asemat pitivät 6. päivään saakka, jolloin jouduimme vähän perääntymään.

Pioneerien kanssa räjäytimme jääle uuden railon, koska entisen olivat tuhoutuneet kolonnat tukkiineet. Meillä oli hyvät hiekkasäkeistä, vihollisen panssarilevyistä ja limpuista tehdyt asemat.

Tien molemmin puolin lähestyi vahva vihollispartio panssarilevyjen suojassa, mutta osasimme nyt ampua heitä jaloille. Kivijärvi ampui taas valoraketin ja vihollinen meni lankaan. Kolonna alkoi tulla ja ryminä oli taas melkoinen. Meillä ei ollut hätää, koska miehiä oli nyt aikaisempaa enemmän ja asemat olivat hyvät.

Totiset paikat meillä kuitenkin oli. Minun asemani oli työnnetty edemmäksi, jotta osuisimme tarkemmin. Pikakiväärinkin kuumeni niin, että siihen tuli liian pitkä suuliekki ja siksi se piti välillä tuikata lumeen jäähtymään, ettei olisi erottunut viholliselle.

Vihollisen kovaääninen kuulutti: "Joste Pitkärannan verihurtat, ette jätä meidän huoltokolonna rauhaan, niin me tulemme ja tapamme teidät kaikki!"

Kesken taistelun kävi päässäni humahdus ja kuin olisi lyöty lujasti, kaaduin maahan ja menetin tajuntani. Heräsin välillä sen verran, että yritin huutaa lääkintämiestä. Pelkäsin jääneeni yksin, kotikin tuli mieleen. Välillä olin taas tajuton. Sain lääkintämieheltä viimein vastauksen ja kohta lääkintäalikersantti Pentti Haarakangas syöksyi henkensä uhalla luokseni. Se oli urhea teko.

Odottelimme vihollisen perääntymistä, muuten ei ollut mahdollista päästä pois. Pääsin huojuen ja heikkona ahkioiden luokse ja siitä alkoi sairaalamatka, josta en kaikin ajoin muista mitään. Minulle kävi kuitenkin hyvin - pääsin elokuussa sairaalasta käymään kotona ja seuraavana talvena kotiin.

Jo Raatteen tiellä oli nähty paljon tuhoa, mutta jäätien kaltaista ei ollut missään.

Jäällä oli sata metriä leveä ja satoja metrejä pitkä verinen ihmisten ja hevosten "Kuoleman tie". Sitä näkyä ei kukaan paikalla ollut koskaan unohda.

Sota-arkistoista tarkistettujen tietojen mukaan Laatokan jäätielle jäi 740 miestä ja 1270 hevosta.

Pauli Haapakoski

"UKKOSENILMA TÄÄLLÄ ON ..."

Vaikka rintamalla tuskin koskaan oli kovin kehuttavat oltavat, rauhoittelivat sotamiehet kotipuolen väkeä kehuen olojaan ja terveyttään. Tätä todistaa mm. Matti Viitasen kenttäpostikortti johtaja Isak Marjomäelle.

30.12. -39

"Terveiset täältä linjoilta. Hyvin täällä voidaan ja vielä toistaiseksi ovat pyhäjokiset saaneet olla terveinä, mutta sodassahan voi sattua usein sairautta. Ryssä ei kyllä tähtäämällä osaa, mutta sanotaanhan, että kyllä sokea kanakin jyvän löytää, joskus. Ukkosen ilma täällä on joka päivä ja yö. Mutta kaikkeen sitä ihminen tottuu. Me olemme täällä omimmalla paikalla, ryssä vastassa. Jokainen mies on paikallaan niinkuin tuleekin. Kyllä se ryssä tuli tynnyrin alle - se on minun mielipiteeni. Karilahdesta Laatokkaan me miekkalla piirräimme rajan, vai miten se oli tuo värssi. Jaa, kiitokset poikain ja omasta puolestani joulupaketeista. Tässä kompaniassa ei ollut pyhäjokisia niin paljon kuin paketeita, joten minä vein loput 1. kompaniaan, joka on yksinomaan pyhäjokisista kokoon pantu. En minä voinut kontroloida, kuka niistä oli ennen paketin saanut. Annoin vaan niin paljon, kuin niitä riitti. Hyvin ne tekivät kauppansa! Tupakasta ja tulitikuista tahtoo usein olla puutetta. Muuten on kaikkea mitä tarvitaan. Maha kasvaa ja poika lihoo. Asun tällä kertaa teltassa ymmärrettävistä syistä. Hyvin täällä tarkenee. Ei edes yskä minua vaivaa. Mutta minulla onkin aina ollut rautainen terveys. Et sinä vielä ole lähtenyt sotapolulle? Arvaan, että se on hiukan haikeaa olla kotona silloin kun arpa lyödään Suomen kohtalosta. Kirjoita kun joudat. Terveisin **Matti**

ERÄS SOTAMUISTO

Erkki Hourulan ennustus

Talvisota riehui kuumimmillaan. Raahelainen rykmentti JR 6 oli sijoitettuna Keski-Kannakselle, tarkemmin sanottuna Vuoksen lohkolle.

Eräs pyhäjokinen poika nimeltä Erkki Hourula palveli II pataljoonassa. Hänellä oli tunnetusti hieman tietäjän tai selvännäkijän oireita. Tietonsa tai ennustuksensa hän katsoi korteista. Kerran arvasi joku kavereista häneltä tiedustella tai kysyä, että sinä joka olet vähän niinkuin povari, sanopas milloin tulee rauha, sillä tämä savotta alkaisi jo kohta riittää. Poika kaivoi korttipakan taskusta, plarasi sitä hetken ja sanoi: "Joo, rauha tulee 15. helmikuuta, armon vuonna 1940."

Tiedustelu tapahtui noin kuukautta aikaisemmin. Kaikki läsnäolijat hämmästyivät jopa säikähtäen ja ihmettelivät ennustusta. Jotkut uskoivat, jotkut eivät. Nekin, jotka eivät uskoneet, jännäsivät kovasti mainittua päivämäärää ja toivoivat tietenkin, että ennustaja olisi oikeassa ja että siihen asti kestettäisiin.

Kun ennustettu päivämäärä alkoi lähestyä, tiedusteltiin pojalta uudelleen, että tuleeko se rauha todellakin. "Tarkistetaanpa varsin uudelleen", sanoi ennustaja ja kaivoi taas korttipakan esille. "Rauha tulee kuten silloin ilmoitin, eli 15.2. 1940, klo ... ja lupaan syödä jokaisen vainolaisen, joka silloin vielä on Suomessa!" Kellon aikaa en enää muista, mutta se oli joskus puolenpäivän tienoilla. Tuli se odotettu aika, jota lähes koko rykmentti jännäsi, tieto oli heti levinnyt ennustuksesta koko rykmentin alueelle.

Mitään ei näyttänyt tapahtuvan, eikä rauhasta, eikä edes neuvotteluista ollut mitään tietoa. Vaan tuliko vain osittainen rauha? Tulihan se, mutta juuri ennustajalle itselleen. Vuoksen yli Oravaniemen kohdalta tuli yksi ainoa tykin harhalaukaus, joka osui verrattain kaukana linjasta olevaan maalaistaloon, jossa ennustaja oli majoitettuna.

Hänestä ja muistamani mukaan muutamasta muustakin tuli sankarivainaja, osa lisäksi haavoittui. Ennustaja oli nähnyt rauhantulopäivän, mutta ei huomannut, että se koski vain häntä tovereineen, eikä koko valtakuntaa, johon rauha tuli vasta 13. maaliskuuta.

Pyhäjoen peruskoulun yläasteen marmorisessa sankaritulussa ja ilmeisesti myös kirkkomaan sankarihaudalla on Erkki Hourulan nimi ja kaatumisaika 15.2. 1940. Rauha hänen tomulleen.

Felix Onkka

V. R.		Sähkösanoma	
Lennätinkonttori		M. 1/20 26	
Mistä Ruabe		Luokka Sanojen luku Siikijätetty	
Vastaanotettu 28/12/39 klo 19.00		15 3 klo 15.55	
Miltä asemalta Kp. 205 johto n:o 40		Vikamallituksesta	
Vastaanotettu Kp. 205		Ford	
Tiesi Oiva kaatunut haudataan 8 päivä maaliskuuta Tsa			

Matti Tuikkalan saama sähkösanoma rintamalle kertoo hänen veljensä Oivan kaatumisesta. Oiva Tuikkala kaatui samana päivänä, samalla suunnalla kuin Erkki Hourulakin. Erkki Hourulan kanssa saivat surmansa tykki-iskussa myös Väinö Björkman ja Verner Huttula.

KAATUNEIDEN HUOLTOA KAINUUSSA

Astuin vakinaiseen asepalvelukseen 4.1. -39 Pohjan Rykmenttiin Kuopioon.

Alokasaikaa seurasi komennus aliupseerikouluun. Siellä sain taistelulähetti-aliupseerikoulutuksen. Toimin lähettinä 15.12. -39 - 29.12. -39 3./8./JR 64:ssa.

Jouduin umpisuolentulehduksen ja myöhemmin puhkeamisen takia Sakaran kenttäsairaalaan, josta minut vietiin leikkauksen jälkeen Hyrynsalmelle, mutta sitä matkaa en muista. Matkalla tulin tajuihini ja kysyin parikaverilta, että missä nyt ollaan. Hän sanoi, että kohta ollaan Kajaanissa.

Venäläiset hävittäjät ammuskelivat sitä linja-autoa, jossa makoilimme ja jalkeille kykenivät potilaat piileskelivät metsässä.

Olin Kajaanin yleisessä sairaalassa 13 vuorokautta. Sitten majuri Lehtinen, sairaalan johtava lääkäri lähetti minut seitsemän vuorokauden toipumislomalle. En olisi omin avuin päässyt edes asemalle, vaan sairaankantaja kantoi reppuni ja oli tukenani. Kun palasin lomalta määrä-aikana, ruotsalainen lääkäri määräsi minut rintamalle.

Menin muiden matkassa Sotkamoon Laatikalan taloon, jossa sijaitsi täydennyskomppania. Komppanian päällikkönä toimi kapteeni Littow Oulusta. Kysyin häneltä luvan esittää asiani ja vaivani. Niin sitten pudotin housut alas ja hän näki miten mätä valui märkivästä haavasta jalkaa pitkin. Niinpä hän tuumaili, että sinähän poikapoloinen palellut tuonne Kuhmon korpeen ja antoi puhelinpäivystäjän tehtävän yön ajaksi sekä yhtä sun toista pientä hommaa.

Sitten tuli puhelinsoitto Ontajoelta. Pastori Antila tahtoi Littowilta aliupseerin arvoista miestä. Littow kysyi minulta, kiinnostaako kaatuneiden sulattaminen ja arkuun laittaminen. Vastasin, etten ole tähän mennessäkään mistään tehtävästä kieltäytynyt. Seuraavana aamuna räntimikko antoi minulle uudet päällysvaatteet ja kaksi paria alusvaatteita ja illalla pääsin muonakolonnessa perille.

Ilmoittauduin pastori Armas Antilalle ja hän antoi välittömästi tehtävät. Tein miehistöluettelon ja sen jälkeen muonatilauksen omalle porukalle. Meitä oli toistakymmentä miestä ja naista.

Porukkaamme kuuluivat Antilan lisäksi pastori Kumpulainen Pudasjärveltä, muita olivat mm. kersantti Vilho Lapén Oulusta, opettaja Ida Niskanen Lieksasta, Inkeri Piirainen Ontajoelta ja lotta Elsa, jonka sukunimeä en muista. - Muistan kyllä, kuinka suurella antaumuksella Elsa pesi poikien kasvoja ja käsiä ennen arkuun nostamista. Nimeltä muistan vielä Matti Piiraisen Kuhmosta, Karjalaisen ja Roivasen Säräisniemeltä, Karjalaisen Vuolijoelta, Kilpeläisen ja Jauhiaisien Antin Jauhojärveltä Kuhmosta, Rinteen Einon Kemistä, Nahkalan ja Kauppisen Riston Oulusta ja Jalavan Kostin Tampereelta. Kokkina meillä oli Lempi Keränen.

Talo paloi tulipalopakkasella

Meillä oli käytössä kaksi riihtä ja sauna. Toinen oli Raution ja toinen Raketin riihi, saunatalon nimi on karannut muistista.

Varsinaiseen työhön ei tahtonut olla mahdollisuutta muulloin kuin pilvisellä säällä ja pimeän aikana, koska venäläisten latureitti kulki meidän työmaamme yli. Kolonnat toivat kaatuneita yöpimeässä. Antila antoi määräyksen, että Liuski- nimiseen taloon piti laittaa lavat. Teimme ne ja pian olikin iso tupa täynnä jäätyneitä poikia. Kannoimme heitä kahteen kamariinkin, koska ruumiita oli liki 50.

Läpikäätynyt ruumis kesti sulaa kolmekin vuorokautta, ennen kuin häneltä sai vaatteet ehjinä pois. Meillä ei ollut lupa käyttää teräsetta, sillä varusteet vietiin Kajaaniin pesulaan, josta ne, jotka korjaamalla sai kuntoon, vietiin uudelleen käyttöön.

Tulkoon mainituksi sellainenkin ikävä asia, että vainajilta oli usein sormia poissa. Jouduimme sitten poimimaan niitä autonlavalta ja hakemaan, kenelle mikin sormi kuuluu. Jäätynyt sormi oli kuin jääkynttilä ja ne katkesivat hyvin herkästi.

Kerran kävi niin onnettomasti, että kun pari vuorokautta oli kovasti lämmitetty Liuskin talon uunia, niin se yöllä leimahti palamaan. Hälyytin pojat kiireesti paikalle, mutta paljoa ei ollut tehtävissä. Vettä ei ollut tippaakaan ja aseina vain puolikymmentä lapiota, 27 vainajaa jäi palavaan rakennukseen, vain puolet sisällä olleista saimme vedettyä ulos hangelle.

Kun kaikki kekäleet olivat palaneet niin keräilimme vainajista, mitä kerättävissä oli. Muutamille oli

jäänyt tuntolevy rinnan päälle ja heidät lähetettiin omalle kirkkomaalleen.

Asian kuultuaan talon vanha isäntä tuli paikalle ja kirosi meitä, että senkin lahtarit, kun poltitte hänen uuden kotinsa. Talo oli kyllä uusi, mutta mehän teimme vain käskystä tätä hommaa.

Vaikka oli kylmä talviaika, niin haju oli sulatusriihissä aivan sietämätön. Riuhissa oli savesta tehdyt lattiat ja vainajista sulaessa valuva veri imeytyi saveen. Yritimme tärpätillä saada sitä muuttumaan, vaan ei siitä paljoakaan ollut apua.

Täitkin heräsivät, kun vainaja sulasi ja lämpeni. Sitä täitten määrää on turha yrittää edes kuvailla kenellekään. Housujen lahkeita piti pitää saappaanvarsien päällä, muuten niitä sai matkaansa ja tuli niitä joka tapauksessa.

Jouduimme kerran Kauppisen Riston kanssa Hirviniemen asemalle pommitukseen, kun olimme nostelemassa arkkuja auton lavalta junavaunuun. Sirpaleet repivät jonkun verran vaunun seinää, mutta suuremmilta vahingoilta säästyttiin.

Ja kävi kerran niinkin, että mukana oli tullut erehdyksessä yksi venäläinenkin. Varusteista päätellen hän kuului siihen hiihtoporukkaan, joka yritti tositarkoituksella vallata Kuhmon kirkonkylää, mutta veti vesiperän. Huollon puutteessa ja ankan pakkasen kourissa venäläiset hävisivät melko tarkoin, osaston vahvuus oli 700-800 miestä.

Kuulin lomalla käydessäni puhuttavan KEK:n miehistä, että he ovat niitä ruumiin ryöstäjiä. En ottanut asiaan kantaa, sen verran tiedän, että meidän porukka oli rehellistä. Yhdessä myöhemmin tullessa miehessä huomasimme vilppiä. Ilmoitin Antilalle asian ja tämä mies sai lähdön rintamalle.

Kuhmon suunnalla oli rintamalla myös pyhäjokisia. Kaatuneista muistissani ovat Setti Limingoja, Erkki Koskela, Hannes Anttila, Nante Ylileppäluoto sekä Kopsasta Jaarli Sovio.

Kuhmon rintamalla kaatui kaikkiaan 1348 miestä, joista kuhmolaisia 76. Aikaisemmin vainajat lähetettiin kotiin Lieksan ja Nurmeksen kautta. Meidän kauttamme lähetettiin kotiin noin 700 vainajaa.

Erkki A. Rantala

5010:n voittoisa viestijoukkue 1942. Heikkinen, Kovalainen, Pokkinen, Rantala ja Rytty. Rantala palveli jatkosodan aikana 5010:ssä. (Kuva Erkki Rantalan)

Hiihtopartio Uhtuan maastossa. (Kuva Leevi Hietalan albumista)

Venäläisten joukoissa (oik.) oli tunnetusti myös naissotilaita. Näiden naisten partiomatka päättyi kylmään hankeen. (Kuva Erkki Kestilän)

Vuokkiniemen asukkaat juhlistavat juhanusta Suomen lipulla 1942. (Kuva Olavi Salmun)

Rajajääkäriosasto marssitauolla Kananaisten ja Röhön välillä Kiestingin suunnalla keväällä -42, jolloin suomalaiset olivat luovuttaneet lohkon saksalaisille. (Kuva Olavi Salmun)

Kesällä -42 kävi Uhtualla Pyhäjoen kunnan ja seurakunnan vieraita. Kuvassa edessä keskellä Oskari Tuikkala, Aleksi Kittilä ja Samuli Ojala. Vasemmalta LK 24:n porukkaa Kalle Jussinoja, Kalle Pelttari, hänen takanaan tuntematon, Väinö Kallio, Herman Uusitalo, Toivo Kittilä, Matti Tuikkala (suikka päässä), Setti Haapakangas (männyn edessä) ja Erkki Kestilä. Väinö Sillanpää, Väinö Pyhäluoto (Ojalan vieressä), Kalle Riemula, Niilo Backman, Hannes Limingoja ja Kalle Mankinen.

JATKOSOTA JA LAPIN SOTA

JR 11:n II:n pataljoonan, 7. komppanian, 1. joukkue Uhtualla 22.3. -44. (Kuva Pentti Lohikosken)

Raahen SUOJELUSKUNTAPIIRI
 N:o 2553/I/53a
 Keskä kuun 2 p:nä 19 42.
 Pyhäjoki.

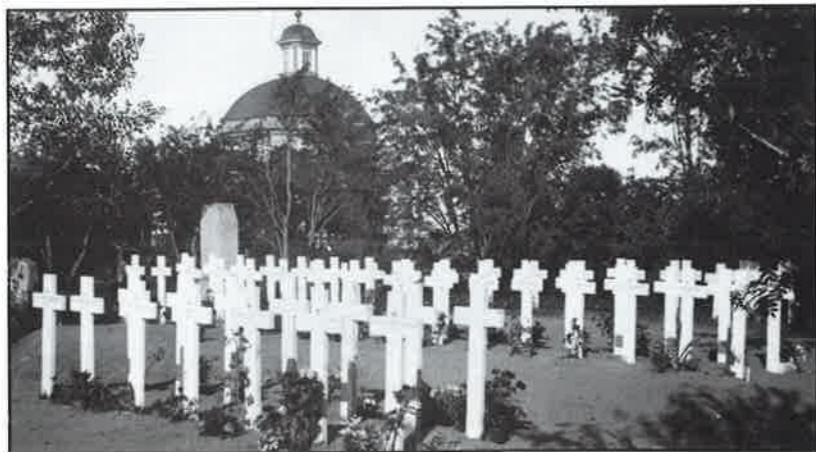
No 32201
 Kirkkoherranvirastolle

Isänmaan puolesta taisteltaessa on henkensä menettänyt

Nimi Röning, Esko Eemeli
 Tuntolevyn numero 890986
 Sotilasarvo sotamies Syntymäaika 12.6.22-päivä Pyhäjoki
 Osolte Pyhäjoki
 Lähin omainen ja hänen osoitteensa isä Matti, Pyhäjoki, Eteläkylä

Kuolintaika 20.5.42 -päivä Kis-Kisjärvi
 Kuolemansyy kiväärin luoti rintaan
 Valnaja lähetettiin KEK:sta sta osoitteella:
Pyhäjoen sk.
 Valnaja haudattiin Pyhäjoella in sotilas-, siviililohautusmaahan.
 Ruumiinsalauksen toimitteli J. P. Huusa kuun 7 p:nä 19 42

Ilmoituksen teki: Sk. piirin kenttäpappi: L. K. Kumpulainen
 L. K. Kumpulainen

Valkoisten ristien rivit lisääntyivät jatkosodan aikana. (Kuva Erkki Kestilän)

Useat pyhäjökiset joutuivat pahoin loukkaantuneina kenttä- ja sotasaairaaloihin. Hyvästä hoidosta huolimatta kävi monelle kuten Matti Kestilälle. Hän kuoli sotasaairaalla Tuusulassa usean sotasairaaloissa vietetyn vuoden jälkeen 13.12. -46. Kuva on otettu Oulun sotasaairaalla, jolloin toivottiin vielä toipumista. (Kuva Erkki Kestilän)

JATKOSODAN SANKARIVAINAJAT

Johan Henrikki (Heikki) Pyhälä oli vain 20-vuotias kaatuessaan. Hän haavoittui vaikeasti Hiisjärven taistelussa ja kuoli seuraavana päivänä 22.2. -44 vammoihinsa kenttäsaairaalla. Pyhälä siunattiin haudan lepoon Pyhäjoella. (Kuva Kerttu Pyhälän)

ALA-MATTLILA URHO EINARI

Maanviljelijä, s. 27.9. -21 Pyhäjoella, kaatui 27.2. -42 Maaselälällä.

Jatkosota: Sotamies Ala-Mattila palveli JvKouluK.13:ssa ja 45./JR II ja 8. D:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Maaselän taisteluun.

ALATALO LAURI PETTER (PEKKA)

S. 11.10. -21 Pyhäjoella, katosi 8.7. -44 Likolammilla.

Jatkosota: Pekka Alatalo palveli pikakivääriampujana joukko-osastoissa 2./JR 45, 5. kp 1519, 8. D ja II/15. Pr. Sotamies Alatalo osallistui Syvärin, Laatokan, Maaselän, Viteleen, Rajakonnun, Salmin, Uuksun ja Likolammin taisteluihin.

ANTTILA ALTTI VILJAMI

Maanviljelijä, s. 15.9. -15 Pyhäjoella, kuoli 24.7. -41 Pistojoen kenttäsairaalassa.

Talvisota: Anttila palveli puhelini- ja viestimiehenä pioneerikompaniassa Vuoksen varrella.

Jatkosota: Anttila palveli viesti- ja puhelini liikennetehtävissä pioneeri- ja viestikompaniassa. Hän osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin ja haavoittui Pistojoella 23.7.-41 vaikeasti ja menehtyi kenttäsairaalassa seuraavana päivänä.

ANTTILA ERKKI

Maanviljelijä, s. 9.5. -16 Pyhäjoella, kaatui 21.8. -41 Uhtualla.

Talvisota: Anttila osallistui kiväärimiehenä Kanaksen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Anttila palveli kiväärimiehenä JR 32:ssa ja osallistui Pistojoen ja Uhtuan suunnan taisteluihin.

Erkki Anttila kaatui monien muiden pyhäjokisten sankarivainajien tapaan Uhtuan suunnalla.

ANTTILA PEKKA JOEL

S. 9.5. -20 Pyhäjoella, kaatui 27.9. -41 Teteksanojalla.

Jatkosota: Anttila palveli Laaguksen osastossa lääkintämiehenä.

Anttila haudattiin 12.10. -41.

BRUSIN KALLE EEMELI

Suutari, s. 14.2. -15 Pyhäjoella, kaatui ja katosi 6.10. -41 Petsamossa.

Brusin oli muuttanut Helsinkiin v. -32.

Talvisota: Brusin palveli konepistoolimiehenä EK/JR 61:ssä. Hän osallistui Taipaleenjoen taisteluihin 18.2.-4.3.-40 ja Vuosalmen taisteluihin 6.3.-13.3.

Jatkosota: Korpraali Brusin palveli todennäköisesti EK/JR 61:ssä konepistoolimiehenä. Hänet on siunattu kentälle jääneenä Pyhäjoen sankarihautaan.

BÄCKMAN ARVI EFRAIM

S. 31.8. -21 Pyhäjoella, katosi 13.3. -44 Vienan kanavalla Poventsan lähellä.

Jatkosota: Sotamies Bäckman palveli JvKouluK 13:ssa ja 1./JR 33:ssa kivääri- ja konepistoolimiehenä. Hän osallistui venäläisen sissiprikaatin tuhoamistaisteluihin Pieningän salolla, Krivissä, Hiisjärven lohkolla, Kanavan lohkolla ja Poventsassa. Viholliset sieppasivat hänet silminäkiäjien mukaan 13.3. -44 myöhään illalla, kun hän oli menossa vartioon. Hänen vartiotoverinsa löydettiin surmat-

tuna sieppauspaikalta. Mitään vihjettä Arvi Bäckmanin mahdollisesta sotavankeudesta ei ole saatu.

EILO YRJÖ ALBERT

Maanviljelijä, s. 20.12. -15 Pyhäjoella, kaatui 21.5. -42 Kiestingin pohjoispuolella.

Talvisota: Eilo oli 3./I/5077:n mukana pikakivääriyhtymänjohtajana Pelkosenniemen, Savukosken ja Kotalan taisteluissa.

Jatkosota: Eilo kuului 2/I/JR 32:een. Hän osallistui ryhmänjohtajana Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan pohjois-

ja länsipuolen sekä Kiestingin pohjoispuolen taisteluihin. Kersantti Eilolle on myönnetty VM2 ja TsMm.

EK MATS AUGUST (MATTI)

Maanviljelijä, s. 6.11. -23 Pyhäjoella, kaatui 19.7. -44 Aittajoella.

Jatkosota: Korpraali Matti Ek palveli lääkintämiehenä ja hän osallistui Aittajoen taisteluun, jossa kaatui.

HAAPANIEMI JOHAN MATIAS

Metsuri, s. 14.2. -18 Pyhäjoella, kaatui 20.8. -41 Pistojoella.

Jatkosota: Sotamies Haapaniemi osallistui kiväärimiehenä Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Vuonnisen ja Pistojoen taisteluihin.

Johan Matias Haapaniemi toinen vasemmalta.

HAAPANIEMI TOIVO ADRIAN

Metsuri, s. 12.2. -22 Pyhäjoella, kaatui 20.5. -42 Kiestingissä.

Jatkosota: Sotamies Haapaniemi osallistui kiväärimiehenä Uhtuan suunnan taisteluihin. Sieltä hänet siirrettiin Kiestinkiin.

HOURLA MATTI

Maanviljelijä, s. 29.12. -10 Pyhäjoella, kaatui 23.7. -41 Pistojoella.

Puoliso vuodesta -30 Alma Elisabeth o.s. Peltomaa, s. 16.3. -07 Merijärvellä.

Lapset: Leevi -30, Anja -33, Elsa -35, Helge -37, Sirkka -38, Kaija -40 ja Anneli -45. Alma Hourula muutti -63 Kemiin.

Talvisota: Hourula oli 2.KKK/JR 26:en mukana Vuokselan, Punnusjoen, Salmenkaidan ja Vuosalmen taisteluissa. Hän toimi patruunankantajana. Jatkosota: Hourula kuului JR 32:een. Hän osallistui taisteluihin Pistojoen suunnalla.

HOURLA MATIAS ALEKSANDER (MATTI)

Työmies, s. 15.3. -11 Pyhäjoella, kaatui 23.7. -41 Pistojoella.

Puoliso vuodesta -39 Lempi Maria o.s. Penttilä, s. 12.3. -17 Pyhäjoella, k. 23.10. -74 Pyhäjoella.

Lapset: Kauko -40 ja Ritva -41.

Talvisota: Hourula oli JR 26:n mukana Kyyrölän, Muolaan-

järven ja Vuokselan taisteluissa. Jatkosota: Sotamies Hourula kuului JR 32:een ja hän osallistui Vuonnisen ja Pistojoen taisteluihin.

HÄLLSTRÖM MATIAS ALEKSANDER

S. 15.7. -16 Pyhäjoella, kuoli 19.3. -42 Kajaanin sotasairaalassa.

Talvisota: Hällström palveli taistelulähetinä 1/JR 26:ssa. Hän osallistui Muolaan, Vuokselan ja Kyyrölän taisteluihin.

Jatkosota: Korpraali Hällström palveli 2./I/JR 32:ssa ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, sekä Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin. Hän haavoittui 2.9. -41 Röhön tienhaarassa.

en, Korpivaaran, Tetrivaaran, sekä Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin. Hän haavoittui 2.9. -41 Röhön tienhaarassa.

JUKKOLA TOIVO MATIAS

S. 22.6. -20 Pyhäjoella, k. 27.7. -41 Salmassa.

Puoliso Vieno o.s. Tyyskä, s. 22.6. -13 Oulaisissa, k. 26.12. -88 Merijärvellä.

Jatkosota: Jukkola oli 3/JP 4:en mukana kiväärimiehenä. Hän osallistui Tuulosjoen ja Korpiselä taisteluihin ja kaatui Salmassa.

JÄRVELÄ MATTI AUGUST

Maanviljelijä, s. 14.5. -12 Pyhäjoella, kaatui 19.7. -44 Vuosalmella.

Puoliso vuodesta -42 Elsa Maria o.s. Pistemaa, s. 1.1. -23 Paavolassa.

Lapset: Reijo Uolevi -42 ja Raimo Matias -44. Perhe muutti -56 Pattijoelle.

Jatkosota: Järvelä saapui palvelukseen 15.6. -41 2/JR

32:een. 11.4. -42 hänet siirrettiin 2/JR 11:en ja 15.4. -42 2/I/IIPr:iin. 22.6. -42 Järvelä sai uudelleen siirron 2/JR 11:een. Hän oli mukana Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan suunnan, Kiestingin, Ahvenlahden, Nuoskuan, Vuoksen ja Vuosalmen taisteluissa. Hän palveli taistelulähetinä ja kiväärimiehenä.

Hän haavoittui 17.8. -41 ja palasi sairaalasta 13.10. -41 Viimeiseksi taisteluksi jäi Vuosalmi elokuussa -44. Korpraali Järvelälle oli myönnetty VM2.

JÄÄSKELÄINEN EINO OLAVI

Maanviljelijän poika, s. 31.7. -20 Pyhäjoella, kaatui 11.7. -41 Sallassa.

Jatkosota: Sotamies Jääskeläinen kaatui Sallassa. Hän oli jatkosodan ensimmäisiä sankarivainajia Pyhäjoelta. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

KARJALUOTO ERKKI SIIVERTTI

(Seppälä) Metsätyömies, s. 25.3. -07 Pyhäjoella, kaatui 23.7. -41 Pistojoella.

Talvisota: Erkki Karjaluoto oli mukana Kannaksen taisteluissa.

Jatkosota: Alikersantti Karjaluoto oli mukana taisteluissa rajalta Pistojoelle saakka.

KARJALUOTO MATTI SYLVESTERI

Maanviljelijä, s. 15.8. -09 Pyhäjoella, kaatui 8.9. -43 Uhtualla.

Puoliso vuodesta -41 Tyyne, o.s. Nevala, s. -20.

Talvisota: Karjaluoto oli mukana Muolaan ja Karjalan Kannaksen taisteluissa.

Jatkosota: Alikersantti Karjaluoto oli taisteluissa rajalta Uhtualle saakka. Hänelle oli

myönnetty VM2.

KARSIKKO AARNE KUSTAA

Maanviljelijä, s. 15.1. -10 Pyhäjoella, kaatui 9.6. -44 Rajajoella.

Puoliso vuodesta -34 Hilma Johanna o.s. Tyybäkinaja, s. 6.11. -11 Pyhäjoella.

Lapset: Risto Elias -34, Ritva Hillevi -36 ja Raija Anna-Liisa -39.

Talvisota: Arne Karsikko toimi viestiryhmän johtajana

JR 40:ssä. Hän oli mukana Pelkosenniemen, Sallan ja Viipurinlahden taisteluissa.

Jatkosota: Alikersantti Karsikko palveli 1/JR 32:ssa ja ErP13:ssa viestiryhmän johtajana. Hän osallistui Uhtuan suunnan ja Karjalan kannaksen taisteluihin.

KENAKKALA UUNO ALEKSANTERI

S. 31.3. -13 Pyhäjoella, kaatui 15.9. -41 Uhtuan länsipuolella.

Talvisota: Sotamies Kenakkala kuului 1/JR 26:een ja hän oli mukana Vuokselan, Vuosalmen lohkon. Muolaan ja Kyyrölän taisteluissa.

Jatkosota: Kenakkala kuului 2./JR 32:een ja hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan pohjois- ja länsipuolen taisteluihin. Hänelle oli myönnetty TsMm.

KESTILÄ MATTI

Maanviljelijä, s. 29.3. -20 Pyhäjoella, k. 13.12. -46 Tuusulan sotasairaalassa.

Jatkosota: Kestilä palveli PP 4:ssä Laguksen osastossa jääkärinä ja osallistui Syvärin taisteluihin.

Hän haavoittui huhtikuussa -42 Syvärillä ja vietti neljä vuotta sotasairaaloissa ennen kuolemaansa.

Hänelle on myönnetty VM1, VM2 ja VR4 mk.

KIVIMÄKI ARVO ALLAN

Työmies, s. 3.3. -24 Pyhäjoella, kaatui 13.10. -44 Rovaniemellä.

Jatkosota: Sotamies Kivimäki kuului JR 11:een. Hän palveli taistelulähetinä Uhtuan suunnan, Kivennavan, Heinjoen, Vuosalmen, Ihantalan, Tornion, Alavojakkalan ja Rovaniemen taisteluissa.

KIVIMÄKI OIVA HERMAN

Työmies, s. 14.8. -19 Pyhäjoella, kaatui 21.8. -41 Sallassa.

Jatkosota: Kivimäki astui palvelukseen -40. Alikersantti Kivimäki palveli JR 12:ssa ryhmänjohtajana. Hän osallistui Sallan taisteluun.

KOIVU MARTTI SANFRID

Myymälänhoitaja, s. 18.11. -13 Saloisissa, kaatui 11.9. -42 Uhtualla.

Puoliso vuodesta -34 Helmi Elisabet o.s. Hevosmaa, s. 10.1. -14 Saloisissa.

Lapset: Sirkka-Liisa -37 ja Saima Sinikka -41.

Talvisota: Koivu osallistui sotatoimiin Karjalan Kannaksella.

Jatkosota: Korpraali Koivu toimi kirjurina ja osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin.

KOSKELA KAARLO VILJO (KALLE)

S. 10.11. -16 Pyhäjoella, kaatui 24.7. -41 Pistojoella.

Talvisota: Koskela astui palvelukseen 10.9. -39 9./III/3. Priin. Hän palveli ryhmänjohtajana Nurmijärven, Muolaan, Munasuon, Kamaran ja Karisalmen taisteluissa.

Jatkosota: Kersantti Koskela palveli 2./JR 32:ssa joukkueen varajohtajana. Hän osallistui Uhtuan suunnan ja Pistojoen taisteluihin.

Hänelle oli myönnetty TsMm.

KUPULISOJA VEIKKO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 24.3. -18 Pyhäjoella, kaatui 21.8. -41 Uhtualla.

Jatkosota: Veikko Kupulisoja kuului 2./JR 32:een. Hän palveli lääkintä- ja kiväärimiehenä ja osallistui Pistojoen ja Uhtuan länsi ja pohjoispuolen taisteluihin.

KUUSINIEMI PAULI JOHANNES

Maanviljelijä, s. 30.7. -22 Raahessa, kaatui 18.6. -44 Kivennavalla.

Jatkosota: Sotamies Kuusiniemi palveli JvKouluK:ssa, 8./JR 11:ssä, 10./JR 11:ssä ja II/JR 11:ssä pikakivääriampujana ja panssarintorjuntamiehenä.

Hän osallistui Uhtuan, Jyväskylän, Vihtananmäen ja Kivenavan taisteluihin. Hänelle oli myönnetty VM2 -42.

LEPPIKARI NILO JOHANNES

Konemestari, s. 15.12. -05 Pyhäjoella, kaatui 25.11. -41 Kiestingissä.

Puoliso vuodesta -41 Agnes Elisabet o.s. Back, s. 27.7. -02 Ulvilassa, k. 21.6. -86 Raahessa.

Lapset: Onerva Irmeli -41. Jatkosota: Pioneerit Leppikari palveli kiväärimiehenä 5/II/JV.KouluK:ssa ja 5066:ssa.

Hän osallistui Kiestingin - Louhen suunnan taisteluihin.

LINDELÄ ARVI JALMARI

Työmies, s. 28.3. -13 Pyhäjoella, kaatui 19.8. -41 Uhtualalla.

Talvisota: Sotamies Lindelä osallistui Kannaksen taisteluihin konepistoolimiehenä.

Jatkosota: Lindelä osallistui taisteluihin Uhtuan suunnalla kaatumiseensa asti. Sotilaspassi on kadonnut ja tarkemmat tiedot puuttuvat.

LUOTO ARMAS JOONATAN

Maanviljelijän poika, s. 14.1. -20 Pyhäjoella, kaatui 1.8. -41 Kokkossalmeella.

Jatkosota: Sotamies Luoto palveli kiväärimiehenä 1./JR 53:ssä. Hän osallistui Kiestingin tien ja Kokkosalmen taisteluihin.

LUOTO JOHANNES

Maanviljelijän poika, s. 20.1. -24 Pyhäjoella, kaatui 5.9. -44 Vuosalmella.

Jatkosota: Luoto palveli Jv.KouluK 15:ssä ja 10./JR 7:ssä kivääri- ja konepistoolimiehenä.

Hän osallistui Karjalan Kannaksen, Inkerin, Siiranmäen ja Vuosalmen taisteluihin. Hän haavoittui 15.6. -44 Siiranmäellä.

Rauha oli julistettu 4.9. -44. Seuraavan, 5.9. päivän aamuna oli Johannes Luoto nostanut päätään poteroista luullen, ettei laukauksia enää ammuta. Tarkka-ampujan luoti osui häntä suoraan otsaan.

LUOTO NILO VIHTORI

Työmies, s. 17.9. 20 Pyhäjoella, kaatui 10.9. -41 Syvärin asemalla.

Talvisota: Luoto osallistui linnoitustöihin Karjalan Kannaksella.

Jatkosota: Luoto astui palvelukseen PpKouluK 1:een, sieltä hänet siirrettiin 27.5. -40 3./PPP 7:ään ja edelleen 15.11. -40 3./JP 4:ään.

Alikersantti Luoto toimi lääkintäaliupseerina ja osallistui Kokkarin, Vilokin, Koirinojan, Salmen, Viteleen, Tuuloksen, Aunuksen sekä Syvärin taisteluihin ja kaatui Syvärin asemalla. Hänelle oli myönnetty VM2.

LUOTO VÄINÖ OSSIAN

Työmies, s. 6.7. -16 Pyhäjoella, kaatui 1.11. -41 Kiestingissä.

Talvisota: Luoto kuului 1./JR 26:een. Hän osallistui kiväärimiehenä Vuokselan ja Muolaan taisteluihin. Jatkosota: Sotamies Luoto astui palvelukseen 15.6. -41 1./JR 32:een. Hän osallistui kiväärimiehenä Kiestinki - Louhen suunnan taisteluihin.

MAIJALA ESKO ELIAS

Työmies, s. 12.12. -22 Pyhäjoella, kaatui 27.6. -44 Antreassa.

Jatkosota: Sotamies Maijala kuului 3./JR 11:een. Hän palveli pikakiväärimiehenä ja osallistui Uhtuan pohjoispuolen, Kivenavan, Muolaan, Heinjoen ja Antrean taisteluihin.

Hänelle oli myönnetty VM2.

MAIJALA KALLE PIETARI

Maanviljelijä, kauppakoululainen, s. 5.5. -21 Pyhäjoella, kaatui 15.9. -44 Suomenlahdella.

Talvisota: Maijala osallistui vapaaehtoisena sotapoliisina talvisotaan.

Jatkosota: Alikersantti Maijala osallistui sotatoimiin Suomenlahdella 22.6. - 24.12. -41. Hän oli miinoitus- ja miinanraivaustehtävissä.

Hän kuului raivaaja Kuha 6:en miehistöön. Maijala kaatui, kun Kun Kuha 6 ajoi saksalaisten laskemaan miinaan Suomenlahdella.

MARTINMÄKI TOIVO KALERVO

Seppä, s. 2.10. -15, kaatui 23.7. -41 Pistojoella.

Puoliso Rauha o.s. Sarpola, s. 5.2. -18 Pyhäjoella, k. 11.2. -58 Pyhäjoella.

Talvisota: Martinmäki kuului JR 26:een. Hän osallistui Muolaan, Vuokselan ja Räisälän taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Martinmäki palveli taistelulähettinä

1./JR 32:ssa. Hän osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin. Hänelle oli myönnetty TsMm.

MATTILA JUSSI PELLERVO

Maanviljelijä, s. 24.7. -17 Pyhäjoella, kaatui 22.5. -44 Kiestingissä.

Talvisota: Mattila palveli ryhmänjohtajana 3./3. Pr:ssa. Hän osallistui Nurmijärven, Kattilaajan, Munasuon, Kilteen ja Leipäsuon taisteluihin.

Jatkosota: Kersantti Mattila palveli I/JR 32:ssa ja JR 11:ssä ryhmänjohtajana, joukkueen

varajohtajana ja joukkueenjohtajana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen Ahvenlahden ja Kiestingin taisteluihin. Hänelle oli myönnetty VM2 ja TsMm.

MIKKILÄ ARVI ELIAS

Maanviljelijä, s. 25.9. -04 Kuortaneella, kaatui 23.7. -41 Pistojoella.

Puoliso vuodesta -35 Sylvi Eliina o.s. Kivimäki, s. 15.8. -04 Pyhäjoella, k. 30.9. -73 Pyhäjoella.

Talvisota: Mikkilä palveli I VP/JR 32:ssa viestimiehenä. Hän osallistui Vuokselan ja Muolaan taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Mikkilä palveli I/I

VP/JR 32:ssa viestimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Korpivaaran, Uhtuan suunnan ja Pistojoen taisteluihin.

MUIKKULA ERNEST ARVID

Maanviljelijä, s.8.2. -16 Pyhäjoella, kaatui 9.10. -44 Paakkolas-
sa, haudattu Uudelle
hautausmaalle.
Talvisota: Muikkula
palveli 1./JR 26:ssa
ajomiehenä. Hän osal-
listui Kyyrölän, Muo-
laanrannan ja Vuok-
selan taisteluihin.
Jatkosota: 2./JR 32:ssa,
EK/II/JR 11:ssä ja 5./
JR 11:ssä ajomiehenä
ja kiväärimiehenä.

Hän osallistui Vuon-
nisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan
länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin, Kivennavan,
Muolaan, Heinjoen ja Vuosalmen taisteluihin sekä
Lapin sodassa Tornion ja Paakkolan taisteluihin.

MUSTAKALLIO YRJÖ JOHANNES

S. 1.8. -18 Pyhäjoella, kaatui
28.7. -41 Pistojoella.
Talvisota: Mustakallio palve-
li pikakivääriampujana 8./JR
64:ssä. Hän osallistui Suomus-
salmen, Raatteen ja Pitkäran-
nan taisteluihin.
Jatkosota: Mustakallio palve-
li kiväärimiehenä II/JR 32./
5077:ssä. Hän kaatui Pistojo-
ella ja hänet haudattiin He-
voslammin kenttähautausmaahan.

MUURINEN VILJO

S. 8.11. -24 Kuolemanjärvel-
lä, kaatui 3.10. -44 Alator-
niolla.
Jatkosota: Sotamies Muurinen
astui palvelukseen JvKouluK
15:een. Hänet siirrettiin
T.P.13./JR 11:een. Hän pal-
veli kiväärimiehenä ja osal-
listui Uhtuan länsipuolen,
Karjalan Kannaksen. Tornio-
en ja Alatornion taisteluihin.

MÖTTÖNEN VEIKKO VILJO

S. 24.4. -20 Pyhäjoella, kaatui
31.8. -41 Vammelhoella.
Jatkosota: Sotamies M
palvelipikakiväärime-
III/4. Pr:ssa. Hän kaati
meljoen taistelussa.

NIKULA EINO MIKAEL (MIKKO)

S. 29.8. -21 Pyhäjoella, k. 24.6.
-44 Aunuksen Kannaksella.
Jatkosota: Nikula palveli II/
JR 45:ssä ja 2./15. Pr:ssa ko-
nepistoolimiehenä.
Hän osallistui Maaselän, Laa-
tokan Syvärin, Kuuttilahden,
Pisin ja Aunuksen Kannak-
sen taisteluihin.

NIKULA MARTTI JOHANNES

S. 18.10. -24 Pyhäjoella, kaa-
tui 12.6. -44 Kivennavalla.
Jatkosota: Sotamies Nikula
kuului 1./JR 11:een. Hän pal-
veli kiväärimiehenä ja osal-
listui Uhtuan länsipuolen ja
Kannaksen taisteluihin. Hän
kaatui Kivennavan taisteluis-
sa ja jäi kentälle. Hänet on
haudattu tuntemattomana.

NIKULA SVANTE FELIKS

S. 12.5. -11 Kanadassa, kato-
si 4.8. -41 Uhtuan länsipu-
lella.
Talvisota: Nikula palveli 1./
JR 26:ssa. Hän osallistui
Vuokselan, Muolaan ja Kyy-
rölän taisteluihin.
Jatkosota: Sotamies Nikula
palveli KKK/II/JR 32:ssa. Hän
osallistui Vuonnisen, Pistojo-
en, Korpivaaran, Tetrivaaran

ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin.

NISSILÄ RAUNI OSSIAN

Metsätyömies, s.
3.7. -09 Pyhäjoel-
la, menehtyi sota-
sairaalassa 15.11.
-44.
Puoliso vuodesta -
44, Hilma e. Aho-
la, o.s. Marjomaa,
s.17.5. -16 Kärsä-
mäellä. Perhe
muutti Perniöön -
44.
Talvisota: Nissilä
palveli ammus-
miehenä KrhK/JR
69:ssä ja osallistui

Kollaanjoen taisteluihin.

Jatkosota: Jääkäri Nissilä kuului 7./JR 3:een Tuomolan ja Larvon os:in, III/JR 32:een ja 10/JR 32:een. Hän palveli kiväärimiehenä ja osallistui Uhtuan pohjoispuolen, Lintulan, Kivennavan, Suulajärven, Muolaan, Heinjoen, Noskuan, Vuoksen sekä Tornion ja Rovaniemen taisteluihin. Nissilä haavoittui Kaakamojoella 8.10 -44 ja kuoli vatsaansa saamiin vammoihin sotasairaalassa.

OJAKANGAS KAARLO HENRIK

S. 5.8. -10 Pyhäjoella, kuoli
30.10. -41 Oulun sotasa-
raalassa.
Puoliso vuodesta -36 Olga
Serefina o.s. Kittilä, s. 3.9.
1892 Pyhäjoella, k. 9.2. -49
Pyhäjoella.
Talvisota: Ojakangas palveli
kiväärimiehenä 6./JR 26:ssa.
Hän osallistui Vuokselan,
Punnusjoen, Salmenkaidan ja

Vuoksensalmen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Ojakangas kuului 2./JR 53:een. Hän palveli konepistoolimiehenä ja osallistui Kies-tinki - Louhen suunnan taisteluihin. Hänelle oli myönnetty VM2, VM1, TsMm ja JsMm.

OJALA TAUNO ALVAR

Työmies, s. 1.12. -20 Pyhäjoella, kaatui 11.6. -44 Kivennavalla.
Jatkosota: Korpraali Ojala palveli kiväärimiehenä 3./JP 4./Ps D:ssa. Hän osallistui Kokkarin, Vilokin,

Koirinojan, Salmin, Viteleen,
Tuuloksen, Aunuksen. Syvä-
rin, Petroskoin, Karhumäen,
Stalinin kanavan ja Kivenna-
van taisteluihin. Ojala haa-
voittui Petroskoissa syyskuus-
sa -41.

ORAVISJÄRVI ANTTI ALARIK

Työmies, s. 13.2. -10 Pyhäjo-
ella, kaatui 12.7. -42 Uhtuan
suunnalla.
Talvisota: Oravisjärvi palveli
kiväärimiehenä JR 26:ssa.
Hän osallistui Kannaksen,
Vuokselan ja Vuosalmen tais-
teluihin.

Jatkosota: Sotamies Oravis-
järvi palveli JR 32:ssa kivää-
rimiehenä. Hän osallistui

Vuonnisen, Pistojoen sekä Uhtuan länsi- ja pohjois-
puolen taisteluihin.

ORAVISJÄRVI KALLE

Työmies, s. 6.2. -14, k. 17.10.
-42 55. Sotasairaalassa.
Talvisota: Oravisjärvi palveli
lääkintämiehenä JR 26:ssa.
Hän osallistui Kannaksen,
Vuokselan ja Vuosalmen tais-
teluihin.

Jatkosota: Oravisjärvi palveli
JR 32:ssa lääkintämiehenä.
Korpraali Oravisjärvi osallis-
tui Vuonnisen, Pistojoen ja

Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hän
sairastui kentällä ja menehtyi sotasairaalassa.

ORAVISJÄRVI OIVA ARTTURI

S. 15.10. -17 Pyhäjoella, kaa-
tui 21.9. -41 Kontupohjan
pohjoispuolella.

Talvisota: Oravisjärvi palveli
laivastossa.

Jatkosota: Sotamies Oravis-
järvi osallistui konekivääri-
miehenä Kontupohjan poh-
joispuolen taisteluihin.

Hänelle oli myönnetty TsMm.

ORAVISJÄRVI VILJO

Talollisen poika, s. 17.7. -20 Pyhäjoella, kaatui 14.8. -41 Kiestingissä. Jatkosota: Panssarintorjuntamies Oravisjärvi osallistui Kiestingin suunnan taisteluihin.

PAAVILAINEN SULO

Sähkömies, s. 4.11. -01 Muolaalla, k. 9.8. -43 Karhumäellä. Puoliso vuodesta -35 Ellen Ester o.s. Ollikainen, s. 13.12. -05 Sortavalassa. Lapset: Leo -37, Salme -38, Urho -39 ja Kirsti -41. Jatkosota: Paavilainen palveli työvelvollisena ja kuoli tapaturmaisesti sähköiskuun.

Paavilainen oli siirtolaisena Pyhäjoella talvisodasta lähtien.

PAHKALA EINO EERIKKI

Maanviljelijä s. 25.5. -22 Pyhäjoella, kaatui 6.10. -44 Torniossa. Jatkosota: Sotamies Pahkala astui palvelukseen 18.9. -41 10./JvKouluK15:een. Hänet siirrettiin 3. D:aan 12./JR 11:een ja edelleen III/JR 53:een. Hän osallistui konepistoolimiehenä Uhtuan, Kilpisjärven, Kivennavan, Heinjoen, Antrean, Vuoksen ja Tornion taisteluihin.

PAHKAMAA EINO JAAKKO

Maanviljelijä, s. 19.2. -03 Rautiossa, kaatui 6.10. -44 Alatorniolla. Puoliso vuodesta -31 Elma Elina o.s. Takalojuntti, s. 4.7. -09 Oulaisissa, k. 19.5. -70 Pyhäjoella. Lapset: Jaakko -32, Aino -34 ja Pekka -39. Talvisota: Pahkamaa palveli 1./JR 26:ssa patruunankantajana. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanrannan ja Vuoksen taisteluihin. Jatkosota: Korpraali Pahkamaa toimi patruunan-

PAJALA MATTI

kantajana ja ryhmänjohtajana 2./JR 32:ssa. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran sekä Uhtuan pohjois- ja länsipuolen taisteluihin ja Lapin sotaan. Hän haavoittui 16.11. -41 Uhtuan lähistöllä.

Maanviljelijä, s. 30.5. -03 Pyhäjoella, kaatui 16.7. -41 Uhtualla. Puoliso Saimi o.s. Ahokangas, s. 27.7. -1896 Pyhäjoella, k. 18.1. -59 Pyhäjoella. Lapset: Tauno -29, Heino -31 ja Ritva -39. Talvisota: Pajala osallistui Laskujärven, Sallan ja Virolahden taisteluihin. Jatkosota: Alikersantti Pajala osallistui Uhtuan

suunnan taisteluihin.

PARKKONEN KALLE ARTTURI

Maanviljelijä, s. 28.8. -11 Pyhäjoella, k. 7.4. -47 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -41 Tyyne Airiina o.s. Impola, s. 1.10. -19 Pyhäjoella, k. 4.6. -50 Pyhäjoella. Lapset: Kalle Matias -41 ja Esko Antero -43. Talvisota: Parkkonen palveli 1./JR 26:ssa ja osallistui taisteluihin. Jatkosota: Parkkonen pal-

velsi joukko-osastoissa JR 32 ja 3./ErP 13 kiväärinmiehenä, taistelulähetinänä ja pikakivääriampujana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Lintulan, Kivennavan, Suulajärven, Muolaan, Heinjoen, Noskuan, Vuoksen ja Tornion taisteluihin. Hän haavoittui Muurolassa 15.10. -44 ja menehtyi saamiinsa vammoihin Pyhäjoella. Alikersantti Parkkoselle oli myönnetty VM2.

PALOSAARI LAURI MIKAEL

S. 16.7. -18 Pyhäjoella, kaatui 21.6. -44 Kannaksella. Puoliso vuodesta -43 Tyyne Maria o.s. Limingoja, s. 4.8. -15 Pyhäjoella, k. 6.4. -44 Pyhäjoella. Talvisota: Palosaari palveli kiväärinmiehenä 7/III/3. Pr:ssa. Hän osallistui Nurmijärven, Muolaan, Leipäsuon ja Kämärän taisteluihin.

Jatkosota: Alikersantti Palosaari palveli 6./II/JR 32:ssa ja EK/I/JR 11:ssä kiväärinmiehenä ja ryhmänjohtajana. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hän haavoittui Kannaksen taistelussa 21.6. -44 ja kuoli matkalla kenttä sairaalaan.

PELKONEN PENTTI ANSELMI

S. 26.5. -21 Pyhäjoella, kaatui 29.4. -42 Kiestingissä. Jatkosota: Pioneeripelkonen osallistui Vienan rintaman ja Kiestingin taisteluihin.

PETÄJÄSOJA JOHAN PETTER

S. 12.12. -09 Pyhäjoella, kuoli 15.10. -44 Pyhäjoella. Jatkosota: Sotamies Petäjäsoja palveli JvKouluK 20:ssä ja 5258 SissiP. 3:ssa konepistoolimiehenä. Hän osallistui Uhtuan suunnan ja Kiestiki - Louhen suunnan taisteluihin. Hän haavoittui 27.8. -41 Kiestiki - Louhen suunnalla. Petäjäsoja sairastui sodassa keuhkotautiin ja kuoli Pyhäjoella.

PIETILÄ VILJO SANFRIID

Maanviljelijä, s. 5.8. -25 Pyhäjoella, kaatui 24.11. -44 Palojoensuussa. Jatkosota: Sotamies Pietilä palveli JvKouluK 15:ssä Täyd.P 13:ssa ja JR 11:ssä kiväärinmiehenä ja ajomiehenä. Hän osallistui Uhtuan länsipuolen, Karjalan Kannaksen, Tornion, Rovaniemen, Muonion ja Palojoensuun taisteluihin. Hän haavoittui kaksi kertaa Kannaksella, toisen kerran kesällä -44.

PIHLAJAMAA AARNE IISAKKI

S. 14.5. -12 Raahessa, kaatui 5.7. -44 Viipurinlahdella. Puoliso vuodesta -43 Hjördis Ragnhild o.s. Rönn, s. 14.1. -18 Paraisilla. Lapset: Toivo Kalevi -44. Hjördis ja Toivo Pihlajamaa muuttivat 24.7. -44 Tampereelle. Talvisota: Pihlajamaa palveli 4./Täyd.P/HrLa:ssa ja Täyd.K 29:ssä lämmittäjänä. Hän osallistui Laukesin ja Mutanon taisteluihin. Jatkosota: Matruusi Pihlajamaa palveli laivastossa lämmittäjänä. Hän kaatui merellä vihollisen ilma- hyökkäyksessä Viipurinlahdella.

PIHLAJANIEMI VILJO VALTTERI

Maanviljelijä, s. 26.1. -19 Pyhäjoella, kaatui 26.8. -41 Uhtualla. Jatkosota: Alikersantti Pihlajaniemi palveli JR 11:ssä ryhmänjohtajana. Hän osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin.

PIRKOLA AARNE ILMARI

Maanviljelijä, s. 18.8.-21 Pyhäjoella, kaatui 4.7. -44 Palojärvellä.

Talvisota: Pirkola osallistui sotaan vapaaehtoisena ja osallistui Kannaksen taisteluihin. Jatkosota: Sotamies Pirkola palveli JvKouluK 13:ssa ja DE/8.D/III/JR 45:ssä konepistoolimiehenä. Hän osallistui Maaselän, Syvärin, Jandeban,

Syvärin sillanpääaseman, Paavoilan, Mäkrätjärven, Kotkatjärven, Vieljärven, Varloin ja Palojärven taisteluihin. Hän jäi kentälle.

PIRKOLA ANTTI

Maanviljelijä, s. 22.12. -14 Pyhäjoella, kuoli 24.7. -44 sotasairaalassa.

Puoliso vuodesta -39 Helvi Irene o.s. Tiirola, s. 4.2. -15 Pyhäjoella.

Lapset: Antti Juhani -39, Hilka Elina -41 ja Leena Anneli -42.

Talvisota: Pirkola palveli 1./JR 26:ssa pikakivääriryhmän johtajana ja oli mukana Muolaan ja Vuokselan taisteluissa.

Jatkosota: Ylikersantti Pirkola palveli 2./JR 32:ssa, 2./JR 11:ssä ja 2./I/11. Prssa varajoukkueenjohtajana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin, Ahvenlahden sekä Kannaksen viivytys ja torjuntataisteluihin. Pirkola haavoittui Kääntymässä 23.6. -44 ja kuoli sotasairaalassa kuukauden kuluttua. Hänelle oli myönnetty VM2.

PIRKOLA TUOMAS MIKAEL

S. 16.12. -24 Pyhäjoella, kaatui ja jäi kentälle 19.6. -44 Kannaksella.

Jatkosota: Sotamies Pirkola palveli JvKouluK 15:ssä, os. 5090:ssä ja 3./JR 11:ssä kivääri- ja konepistoolimiehenä. Hän osallistui Uhtuan länsipuolen ja Kannaksen taisteluihin.

PIRTTIMAA FRANS AUKUSTI

Työmies, s. 14.9. -17 Pyhäjoella, kaatui 6.10. -44 Torniossa. Pirttimaa on haudattu Oulun sankarihautaan.

Puoliso vuodesta -44 Impi Elisabeth o.s. Pehkonen, s. 8.6. -08. Jatkosota: Sotamies Pirttimaa palveli joukko-osastoissa 24. KssK, 27. KssK, 10./JR 53 ja 11./JR 53. Hän toimi savuheitin-, kaasunsuojelu- ja ki-

väärimiehenä ja osallistui Sohjanan, Louhensuun, Uhtuan länsipuolen, Kivennapa - Heinjoki lohkon, Noskua -Vuoksen lohkon, Kuparvaaran ja Tornion taisteluihin. Hän haavoittui 5.2. -42.

PIRTTIMAA TAUNO OLAVI

Työmies, s. 5.3. -19 Pyhäjoella, kaatui 29.8. -44 Ontajoella.

Muutti 26.7. -44 Urjalaan. Jatkosota: Sotamies Pirttimaa oli työpalvelutehtävissä ja kiväärimiehenä LinRakPTV 3:ssa, 5./JvKouluK 6:ssa ja 1./JR 10:ssä. Hän osallistui Rukajärven suunnan taisteluihin. Hänelle oli myönnetty

VM2.

PISILÄ SETTI JOHANNES

Työmies, s. 19.10. -18 Pyhäjoella, kaatui 21.6. -44 Pistojoella. Jatkosota: Pisilä palveli joukko-osastoissa JR 26 ja JR 32. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaan, Vuosalmen, Vuonnisen, Korpivaaran, Uhtuan suunnan ja Pistojoen taisteluihin.

PISILÄ SVANTE JALMARI

Maanviljelijä, s. 15.3. -21 Pyhäjoella, kuoli 5.1. -44 Oulun sotasairaalassa.

Jatkosota: Jääkäri Pisilä palveli RjP 5:ssä konepistoolimiehenä kaukopartiotehtävissä. Hän haavoittui ensimmäisen kerran talvella -43 Seesjärven ja Ontajärven maastossa. Toivuttuaan ja palattuaan rintamalle hän oli palaa-

massa kaukopartiosta, kun venäläiset yllättivät. Hän haavoittui vaikeasti vatsaan ja kuoli myöhemmin Oulun sotasairaalassa.

POKELA KALLE OSKAR

Maanviljelijä, s. 14.11. -12 Pyhäjoella, kaatui 23.6. -44 Heinjoella.

Puoliso vuodesta -43 Martta o.s. Suomela, s. 19.2. -15 Kauhajoella, k. 18.7. -90 Muuramessa.

Lapset: Aino Marja-Liisa -44.

Talvisota: Kalle Pokela palveli joukkueenjohtajana 1./JR 26:ssa. Hän osallistui Vuokselan, Vuosalmen lohkon, Muolaan ja Kyyrölän taisteluihin.

Jatkosota: Pokela palveli 2./JR 32:ssa ja II/JR 11:ssä joukkueenjohtajana ja tarkka-ampujana.

Hän oli mukana Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kivennavan, Muolaan ja Heinjoen taisteluissa sekä torjuntataisteluissa 17.6. - 19.6. -44 Noskuan - Vuoksen loholla. Pokela ylennettiin -39 kersantiksi ja sen jälkeen väapeliksi. Hänelle oli myönnetty VM1, VM2 ja TsMm.

Pokela kuului paikalliseen Suojeluskuntaan vuodesta -29.

POLUS HENRIK

Maanviljelijä, s. 15.12. -19 Pyhäjoella, kaatui 11.7. -41 Valkjärvellä.

Talvisota: Polus astui palvelukseen talvisodan aikana.

Jatkosota: Jääkäri Polus palveli 3./PioK 4:ssä pioneerinä. Hän osallistui Kannaksen taisteluihin ja kaatui Valkjärvellä. Hän oli ensimmäinen pyhäjokinen jatkosodan uhri.

Henrik Polus oikealla.

POLUS MARTTI

Rajavartiosotilas, s. 4.12. -17 Pyhäjoella, kaatui 23.10. -41 Sjargoserossa.

Talvisota: Polus palveli Krh.Os/III/3.Pr:ssa kranaatinheittimen suuntaajana. Hän osallistui Nurmijärven, Kattilaojan, Munasuon, Kilteen, Kämärän ja Karisalmen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Polus kaatui Syvärin Sjargoserossa.

PUDAS VÄINÖ ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 30.5. -21 Pyhäjoella, kuoli 15.3. -44 Hyrysalmen sotasairaalassa.

Puoliso vuodesta -43 Salli o.s. Riipinen, s. 7.7. -21 Kuivasjärvellä.

Lapset: Kalevi -43. Jatkosota: Sotamies Pudas palveli 53./3.D/ 12.Liik.K.:ssa ja huoltokeskuksessa Oulussa vartiomiehenä.

PURANEN ELJAS JALMARI

S. 9.5. -20 Pyhäjoella, kuoli 4.9. -41 Sotasairaala 22:ssa.
Jatkosota: Sotamies Puranen palveli 3./JR 8:ssa ja 1./JR 8:ssa. Hän osallistui Korpiselän, Salmin ja Itä-Karjalan suunnan taisteluihin. Hän haavoitui Kutiskavaarassa 3.9. -41 ja kuoli seuraavana päivänä sotasairaalassa.

PYHÄLUOTO LAURI

Työmies, s. 22.6. -17 Pyhäjoella, kaatui 23.7.-41 Pistojoella.
Talvisota: Pyhäluoto palveli talvisodan ajan RAUK:ssa. Jatkosota: Korpraali Pyhäluoto palveli 1./JR 32:ssa. Hän osallistui Pistojoen taisteluun.

PYHÄLUOTO JOHAN HENRIKKI (HEIKKI)

Maanviljelijä, s. 29.8. -23 Pyhäjoella, kuoli 22.2. -44 Hiisjärvellä kenttäsairasalassa.
Jatkosota: Sotamies Pyhäluoto palveli 6./JR 12:ssa ja 7./JR 12:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Äänisniemen, Viennan kanavan ja Hiisjärven taisteluihin. Pyhäluoto haavoitui 21.2. -44 Hiisjärvellä ja

menehtyi vammoihinsa seuraavana päivänä kenttäsairasalassa. Hänelle oli myönnetty VM2.

PYHÄLUOTO PAULI ESKO

Maanviljelijä, s. 12.6. -20 Pyhäjoella, kaatui 3.9. -41 Säämäjärvellä.
Jatkosota: Jääkäri Pyhäluoto palveli 1./JR 8:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui taisteluihin Laatokan Karjalassa mm. Kutismajoella.

RAJANIEMI SVANTE ALEKSANDER

Maanviljelijä, s. 10.4. -10 Pyhäjoella, kuoli 16.12. -42 keuhkotautiin Pyhäjoella.
Talvisota: Rajaniemi palveli JR 26:ssa ja 1./JR 32:ssa ajomiehenä. Hän osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.
Jatkosota: Sotamies Rajaniemi palveli 1./JR 32:ssa ajomiehenä. Hän osallistui Vuon-

nisen, Pistojoen, Korpivaaran, Petsamon ja Uhtuan taisteluihin. Rajaniemi sairastui sodassa keuhkotautiin ja kuoli kotonaan.

RAJANIEMI TUOMAS JOHANNES

Maanviljelijä, s. 28.9. -11 Pyhäjoella, kaatui 31.7. -41 Pistojoella.
Talvisota: Rajaniemi palveli tykkimiehenä 4. KTR 9:ssä ja osallistui Kis-Kisjärven taisteluun.
Jatkosota: Matruusi Rajaniemi palveli 4. KTR 9:ssä ja kaatui Pistojoen taistelussa.

RAUTIO TOIVO VALTER

S. 19.2. -16 Pyhäjoella, kuoli 4.5. -42 sotasairaalassa.
Jatkosota: Sotamies Rautio palveli Järj.K 2:ssa. Häntä hoidettiin vaikean sairauden vuoksi 55. ja 59. Sotasairaaloissa.

RIEMULA TOIVO YRJÄNÄ

S. 16.7. -15 Pyhäjoella, kaatui 23.6. -44 Heinjoella.
Talvisota: Riemula palveli 1./JR 26:ssa. Hän osallistui Vuokselan, Muolaan ja Kyyrölän taisteluihin.
Jatkosota: Korpraali Riemula palveli 2./JR 32:ssa ja 1./JR 11:ssä. Hän osallistui Vuon-

nisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan suunnan sekä Kivenavan, Muolaan ja Heinjoen torjuntataisteluihin 17.6. -19.6. -44 Noskua - Vuoksen lohkolla. Hänelle oli myönnetty TsMm

ROUKALA KAARLO MIKAEL (KALLE)

Suutari, s. 1.10.-09 Pyhäjoella, kaatui 23.7. -41 Pistojoella.
Puoliso Aini, o.s. Rautio.
Lapset: Aarne -35 ja Reino.
Talvisota: Roukala palveli JR 26:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.
Jatkosota: Sotamies Roukala palveli JR 32:ssa kiväärimie-

henä ja osallistui Muolaan, Vuokselan ja Pistojoen taisteluihin.

ROUKALA NILO MATIAS

Suutari, s. 22.5. -17 Pyhäjoella, kaatui 7.6. -44 Karhumäellä.
Talvisota: Roukala palveli sairaankantajana 1./JR 26:ssa ja hän osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.
Jatkosota: Sotamies Roukala palveli suutarina 3./KTR 5:ssä, 1./KTR 5:ssä ja JR 11:ssä. Hän osallistui Kies-

tingin, Hiisjärven ja Karhumäen taisteluihin. Hän haavoitui Kis-Kis-järvellä 8.8. -41.

RÖNING ESKO EMIL

S. 12.6. -22 Pyhäjoella, kaatui 20.5. -42 Kis-Kisjärvellä. Jatkosota: Sotamies Röning palveli 3./JR 11:ssä ja 9./JR 11:ssa pikakivääriampujana. Hän osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin ja kaatui Kis-Kisjärven taistelussa.

RÖNING FERDINAND VERNER (NANTTE)

Työmies, s. 12.8. -00 Pyhäjoella, kaatui 15.7. -41 Vuonniselä.
Puoliso vuodesta -36 Hilda Gustaava o.s. Ylijukuri, s. 9.12. -03 Haukiputaalla, k. 15.6. -74 Pyhäjoella.
Lapset: Terttu Orvokki -33 ja Bertha -39, k. -43.
Talvisota: Nantte Röning palveli JR 40:ssä ja Kv. Kolonnassa ajomiehenä.

Jatkosota: Sotamies Röning palveli 2./JR 32:ssa hevosemiehenä. Hän kuoli ajettuaan hevosella miinaan Vuonniselä.

RÖNING TOIVO

Maanviljelijä, s. 22.6. -14 Pyhäjoella, kuoli 11.6. -43 kenttäsairasalassa.
Talvisota: Röning palveli 1./JR 26:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.
Jatkosota: Röning palveli 2./JR 32:ssa ja EK/II/JR 11:ssa kivääri- ja ajomiehenä. Hän osallistui Vuon-

SAARI MARTTI ALVAR

Maa- ja metsätyömiehenä, s. 26.9. -19 Pyhäjoella, kaatui 19.6. -44 Pitmässä.
Jatkosota: Pioneeriksi Saari palveli JR 8:ssa, PioP 28:ssa, EK/JR 8:ssa, 3./PioP 28:ssa ja 2./PioP 28:ssa. Hän osallistui Petäjävaaran, Koirinvaaran, Jänisjoen, Lunkulan, Muntsniisaaren, Ignoilan, Säämäjärven, Pyhäjärven, Äänislinnan

ja Syvärin taisteluihin. Saari kaatui lentopommituksessa Pitmän sillalla ja jäi kentälle.

SARPOLA TUOMAS

Maanviljelijä, s. 14.1. -12 Pyhäjoella, kaatui 22.7. -41 Pistojoella.
Puoliso vuodesta -39 Taimi Maria o.s. Pietilä, s. 28.12. -15 Pyhäjoella, k. 20.1. -91 Pyhäjoella.
Lapset: Eine Maria -41.
Talvisota: Sarpola palveli 1./JR 26:ssa taistelulähettialiupeerina. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven, Oinolan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Alikersantti Sarpola palveli ryhmänjohtajana JR 32:ssa. Hän osallistui Vuonnisen ja Pistojoen taisteluihin. Hänelle oli myönnetty TsMm.

SAVIKANGAS AARNE

Työmiehenä, s. 20.12. -12 Pyhäjoella, kaatui 12.9. -42 Leppäjoella.
Jatkosota: Sotamies Savikangas palveli 2./JR 32:ssa ja 2./JR 32:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Kis-Kisjärven, Uhtuan, Uhtuanjärven ja Lepäjoen taisteluihin.

SEPPÄNEN PENTTI ADOLF

Maanviljelijä, s. 23.9. -23 Pyhäjoella, kaatui 4.7. -44 Kannaksella.
Jatkosota: Alikersantti Seppänen palveli 6./JR 12:ssa ja 5./JR 12:ssa kiväärimiehenä.
Hän osallistui Äänisniemen, Heisjärven ja Vienan kanavan taisteluihin. Hän haavoittui 12.11. -43 Hyrysalmella.

Pentti Seppänen.

Anders Silvola

SILVOLA ANDERS ILMARI

S. 30.11. -23 Pyhäjoella, kaatui 24.6. -44 Lavolassa. Jatkosota: Silvola palveli JR 22:ssa. Tarkkaa tietoa sotamies Silvolan joukko-osastoista ja taisteluista ei ole.

SILVOLA EINO ALEKSANDER

Työmiehenä, s. 3.12. -23 Pyhäjoella, kaatui 3.7. -44 Juustilassa.
Jatkosota: Sotamies Silvola palveli JR 22:ssa ja 20. Pr:ssa. Tarkkaa tietoa Silvolan tehtävistä ja taisteluista ei ole.

SILVOLA JOHAN HENRIK (JANI)

Työnjohtajana, s. 28.7. -12 Pyhäjoella, kaatui 23.7. -41 Pistojoella.
Puoliso Hilja o.s. Forsström, s. 3.5. -15 Oulaisissa.
Lapset: Leena -39 ja Seppo -41.
Talvisota: Silvola palveli ryhmänjohtajana JR 26:ssa ja osallistui Karjalan Kannaksen taisteluihin.

Jatkosota: Alikersantti Silvola palveli 1./JR 32:ssa ryhmänjohtajana. Hän osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin.

SUVANTO EINO MATIAS

Maanviljelijä, s. 12.5. -07 Pyhäjoella, kaatui 23.7. -42 Kaipolassa.
Jatkosota: Sotamies Suvanto palveli JR 32:ssa ja 6./III/JR 32:ssa sairaankantajana.

Eino Suvanto.

Lauri Taka-Eilola

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan suunnan ja Kampavaaran taisteluihin.

TAKA-EILOLA VEIKKO LAURI MATIAS

Työmiehenä, s. 2.4. -15 Pyhäjoella, kaatui 27.8. -42 Uhtuan suunnalla.
Talvisota: Taka-Eilola oli mukana talvisodassa. tarkemmat tiedot puuttuvat.
Jatkosota: Sotamies Taka-Eilola osallistui Uhtuan suunnan ja Kiestingin taisteluihin.

TIRILÄ AARNE

Maanviljelijä, s. 8.7. -17 Pyhäjoella, kaatui 23.7. -41 Pistojoella.
Talvisota: Tirilä palveli puhelinryhmän johtajana 9./III/Pr:ssa. Hän osallistui Nurmijärven, Muolaan, Munasuon, Summan, Kämärän ja Karisalmien taisteluihin.

Jatkosota: Alikersantti Tirilä astui palvelukseen 15.6. -41 JR 32:een. Hän toimi puhelinryhmän johtajana ja osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin. Hänelle oli myönnetty VM2, TsMm ja SummanR. Tirilä oli mukana nuorisoseuratyössä.

TIRILÄ ANTTI UOLEVI

S. 16.3. -21 Pyhäjoella, kaatui 3.8. -43 Luttojoen lohkolla.
Talvisota: Tirilä oli linnoitustoissa Kannaksella.
Jatkosota: Tirilä palveli joukko-osastoissa 5676/Ps/T.os ja Er.OsP partiomiehenä. Hän osallistui Luton suunnan taisteluihin.
Sotamies Tirilä oli palaamassa lomalta yksikköön, kun vihollinen yllätti kuljetuskolonnin ja tuhosi sen.

Antti Tirilä.

Herman Tirilä

TIRILÄ HERMAN EEVERTTI

Maanviljelijä, s. 10.1. -17 Pyhäjoella, kaatui 17.8. -41 Uhtualla.
Talvisota: Tirilä palveli kiväärimiehenä ja lähetinä I/3. Pr:ssa. Hän osallistui Nurmijärven, Kattiloajan, Munasuon, Kilteen, Leipäsuon ja Kämärän taisteluihin.
Jatkosota: Sotamies Tirilä palveli kiväärimiehenä I/JR 32:ssa. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan taisteluihin. Hänelle oli myönnetty TsMm.

TUIKKALA AARRE MATIAS (MATTI)

S. 25.12. -09 Pyhäjoella, kaatui 23.7. -41 Pistojoella.
Puoliso vuodesta -35 Aili Augusta o.s. Keskitalo, s. 5.1. -05 Pyhäjoella, k. 7.7. -91 Raahessa.
Lapset: Toini Tellervo -36, Aino Elina -39, Aune Marjatta -41.
Talvisota: Tuikkala palveli kiväärimiehenä 1./JR 26:ssa.

Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanrannan ja Vuokselan taisteluihin.
Jatkosota: Sotamies Tuikkala palveli kiväärimiehenä 5077:ssä ja osallistui taisteluihin Uhtuan suunnalla. Hän kaatui Pistojoen taistelussa ja hänet on haudattiin Hevoslammin kenttähautausmaahan.

TUICKALA HEIKKI

Maanviljelijä, s. 1.2. -07 Pyhäjoella, kaatui 23.9. -41 Uhtuan suunnalla.
Puoliso vuodesta -39 Eedla o.s. Rautio, s. 16.2. -14 Pyhäjoella, k. 6.3. -89 Pyhäjoella.
Lapset: Leena-Maija -40.
Jatkosota: Sotamies Tuikkala palveli I/JR 25:ssä sairaankantajana. Hän osallistui Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran ja Tohmavaaran taisteluihin.

TUICKALA JOHAN VILLIAM

Työmies, s. 3.9. -09 Pyhäjoella, kaatui 1.8. -41 Uhtuan suunnalla Munakukkulalla.
Puoliso vuodesta -33 Alma Armida o.s. Tuorila, s. 5.8. -10 Merijärvellä.
Lapset: Anja Irene -35 ja Sauli Uolevi -39.
Talvisota: Tuikkala palveli 2./JR 32:ssa taistelulähtetä.
Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven rannan ja Vuokselan taisteluihin.
Jatkosota: Korpraali Tuikkala palveli taistelulähtetä 2./JR 32:ssa. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran ja Tetrivaaran taisteluihin. Hänelle oli myönnetty VM2.

TUICKALA MARTTI OLAVI

Varastomies, s. 5.1. -13 Pyhäjoella, kaatui 7.10. -44 Torniossa.
Tuikkala oli muuttanut Pudasjärvelle -37.
Talvisota: Tuikkala palveli konekiväärimiehenä Pe. HK:ssa. Hän osallistui Petsamon, Pihanjeffin, Kalastajasaarenon ja Kiriloffin taisteluihin.
Jatkosota: Alikersantti Tuikkala palveli 1./as.P/LR:ssä, Oulun ja Rovaniemen as.kom.kunnassa konekivääriryhmän johtajana ja osallistui Tornion taisteluun.

TUULAS LAURI HERMAN

Maanviljelijä, s. 3.2. -25 Pyhäjoella, katosi ilmapommituksessa 22.6. -44 Talin tienhaaran maastossa.
Jatkosota: Sotamies Tuulas palveli 3./Täyd.P 13:ssa ja 15/3. Pr:ssa kiväärimiehenä.
Hän osallistui Inkilän, Humaljoen, Maakslahden ja Viipurin maalaiskunnan taisteluihin.

TUUTTILA MATTI OLAVI

Maanviljelijän poika, s. 12.2. -19 Pyhäjoella, kaatui 21.7. -41 Pistojoella.
Jatkosota: Korpraali Tuuttila palveli 1./I/JR 11:ssä rajavartiomiehenä. Hän kuului siihen joukkoon, joka ensimmäisenä yritti Pistojoen ylitystä.

UKKOLA MATIAS AABRAM

Maanviljelijä, s. 8.11. -04, kaatui 23.7. -41 Pistojoella.
Puoliso vuodesta -31 Jenni Loviisa o.s. Jaakola, s. 31.3. -11 Vihannissa, k. 5.6. -84 Vihannissa.
Lapset: Unto -32, Kalevi -34, Jorma -36 ja Lahja -42.
Jatkosota: Sotamies Ukkolan sotilaspassi ei ole tallessa ja tiedot hänen joukko-osastostaan puuttuvat. Ukkola osallistui taisteluihin Pistojoen suunnalla.

UUSITALO NILO VILJAMI

Maanviljelijä, s. 2.1. -20 Pyhäjoella, kaatui 15.6. -44 Kannaksella.
Jatkosota: Alikersantti Uusitalo palveli 3./JPH:ssa konepistoolimiehenä ja kivääriryhmänjohtajana. Hän osallistui Kokkarin, Vilakin, Koirinojan, Pitkärannan, Salmin, Viitalan, Tuuloksen, Aunuksen, Syvärin, Petroskoin ja Karhumäen taisteluihin. Hän haavoittui 5.9. -41 Aunuksella. Hänelle oli myönnetty VM1 ja VM2.

VAARALA SETTI

S. 8.6. -21 Pyhäjoella, kaatui 27.7. -44 Loimolassa.
Jatkosota: Jääkäri Vaarala palveli RjP 5:ssä komppanian päällikkö luutnantti Minkkisen taistelulähtetä. Hän osallistui Loimolan, Porajärven ja asemasodan aikana Seesjärven pohjoispään taisteluihin.

VASANOJA REINO ARMAS

S. 28.12. -17 Kalajoella, kaatui 21.7. -41 Pistojoella.
Talvisota: Vasanoja palveli 8./JR 64:ssä kivääri- ja ajomiehenä. Hän osallistui Suomussalmen, Raatteen ja Pitkärannan taisteluihin. Hän haavoittui 9.2. -40 Pitkärannassa.
Jatkosota: Vasanoja palveli 5077:ssä jao sallistui Pistojoen taisteluun. Hänet haudattiin Hevoslammin kenttähautausmaalle.

VIIRRET SVANTE ALFRED

Työmies, s. 17.12. -15 Pyhäjoella, kuoli 19.6. -45 sotasaaralassa.
Talvisota: Viirret palveli 8973:ssa osallistui taisteluihin.
Jatkosota: Sotamies Viirret palveli Vienan K/SP:ssa pikakivääriampujana ja osallistui Porajärven suunnan taisteluihin. Hän haavoittui vai-

keasti 10.10. -41 Porajärvellä. Hänelle oli myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

VIIRRET SVANTE MATIAS

Maanviljelijä, s. 30.1. -19 Pyhäjoella, kaatui 10.8. -44 Rukajärvellä.
Jatkosota: Svante Viirret osallistui Rukajärven suunnan taisteluihin ja jäi kentälle.

VIIRRET YRJÖ OLAVI

Maanviljelijä, s. 2.9. -18 Pyhäjoella, kaatui 5.6. -44 Maaselällä.
Puoliso vuodesta -38 Taimi Esteri o.s. Vasankari, s.

Svante Viirret

Olavi Viirret.

28.3. -20 Kalajoella.
Lapset: Reijo -39 ja Yrjö -41.
Jatkosota: Sotamies Olavi Viirret palveli JR 56:ssa. Hän osallistui Karhumäen ja Maaselän taisteluihin.

VUOTILA ANDERS HERMAN

S. 6.8. -19 Pyhäjoella, kuoli 20.1. -45 sotasaaralassa.
Jatkosota: Sotamies Vuotila palveli 4./JR 12:ssa, 5393:ssa ja 7./JR 12:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Pistojärven, Kiestingin itäpuolen, Lohilahden, Ahvenlahden, Lohijärven ja Röhön seudun taisteluihin. Hän haavoittui 13.8. -41 Kiestingin itäpuolella.

VÄNSKÄ TOIVO LENNARD

Työmies, s. 7.6. -14 Pyhäjoella, kaatui 23.7. -41 Pistojoella.
Puoliso vuodesta -39 Helmi o.s. Luoto, s. 4.7. -19 Alajärvellä.
Lapset: Ella Marjaana -40.
Talvisota: Vänskä oli mukana YH:ssa ja osallistui Vuoksen varren taisteluihin.
Jatkosota: Sotamies Vänskä oli mukana Uhtuansuunnan ja Pistojoen taisteluissa.

YLIN REINO ILMARI

S. 13.2. -10 Vihannissa, kaatui 30.6. -44 Kannaksella.
Puoliso vuodesta -40 Fanny Elliina o.s. Ävist, k. 3.11. -42 Haapajärvellä.
Puoliso vuodesta -43 Taimi Emilia e. Kultala o.s. Röning, s. 13.2. -10 Pyhäjoella, muutti Saloisiin -66.
Jatkosota: Ylin palveli panssarintorjuntamiehenä 6./JvKouluK 25:ssä, 14/JR 37:ssä ja 52./TykK:ssa. Hän osallistui Itä-Kannaksen asemasotaan ja Länsi-Kannaksen puolustustaisteluihin.

JATKOSODAN ENSIMMÄINEN SANKARIHAUTAUS

Sankarivainajien siunaustilaisuuksista kirjoitettiin paljon paikallisissa sanomalehdissä. Tiistaina elokuun 19. päivänä 1941 oli Raahen Seudussa seuraava uutinen:

"Viime sunnuntaina klo 14 Pyhäjoella toimitettiin tämän sodan ensimmäinen sankarihautaus, jolloin siunattiin Pyhäjoen vanhan sankarihaudan yhteyteen sotamies Armas Joonatan Luodon maallinen tomu. Lotat, suojeluskunta lippuineen ja aseveljet suljettuna osastona marssien olivat saapuneet runsaslukuisina tämän nuoren sankarivainajan muiston ympärille. Kun oli veisattu : "Mä matkamies oon vaivainen...", toimitti ruumiinsiunauksen kirkkoherra Tihinen puhuen Joh. ev. 15 luvun 28 jakeen: "Mestari on tullut ja kutsuu" johdolla sankarivainajan muistolle ja jälkeenjääneille, kehoittaen tänä raskaana aikana luottamaan korkeimman johdatukseen.

Ruumiinsiunauksen jälkeen lauloi naiskuoro kanttori Ojalan johdolla: "Valkeus jälkeen synkeyden". Kummulle laskettiin omaisten seppelten lisäksi Pyhäjoen suojeluskunnan ja lottien sepele, lapsuustoverien sekä yksityisten seppeleet ja kukkalaitteita. Seppelten laskun jälkeen veisattiin Isänmaan virsi ja vietettiin hiljainen hetki kummun alla lepävien sankarien muistolle. Muistoseuroissa vainajan kotona puhui vielä kirkkoherra Tihinen."

Armas Joonatan Luoto ei ollut ensimmäinen jatkosodan sankarivainaja Pyhäjoelta. Hän kaatui 1.8. -41 ja monet taistelivat viimeisen taistelunsa jo heinäkuussa. Hän oli kuitenkin ensimmäinen sankarivainaja, joka haudattiin Pyhäjoelle. Monet Uhtuan suunnalla ja Pistojoella heinäkuussa -41 kaatuneet tuotiin kotipitäjän multiin vasta myöhemmin seuraavana talvena.

Syvästi surren ilmoitamme, että rakas poikamme ja veljemme

Armas Joonatan Luoto

synt. 14. 6. 1920 Pyhäjoella, antoi nuoren elämänsä isänmaata puolustaessaan itärintamalla 1. 8. 1941.

Valoisaa ja hyvää luonnettasi omaisten ja ystävien kanssa kaipaavat:

Äiti, isä ja Jaakko.
Aino ja Arvo Luoto perheineen.
Asta ja Matti Luoto perheineen.
Lempi ja Väinö Leppäluoto.
o.s. Luoto

POVESSA ARMAHAN SYNTYMÄMAAN
UINUOS ARMAS KULTAINEN,
SANKARIKUOLEMA ELOSI KAASI
KESKELLÄ PARHAAN NUORUUDEN,
HYMYHUULIN SÄ KULJIT AINA,
OLIT VALMIS SÄ KAIKKESI UHRAAMAAN.

KUVIA SANKARIHAUTAJAISISTA

Suuret hautajaiset. (Kuva Erkki Kestilän)

Pistojoen uhrien siunaustilaisuus kirkossa. Alhaalla vasemmalla (Kuva Maunu Vehkalan)

Viimeinen matka kirkosta sankarihautaan. Alhaalla oikealla. (Kuva Aino Keskitalon)

Siunaustilaisuus kirkossa v. 1944. (Kuva Aaro Karsikon)

Hevoslammin kenttähautausmaa. (Kuva Esko Sarpolan)

PISTOJOEN UHREILLA YHTEISHAUTAJAISET

Pistojoen taistelut 19.- 21.7. 1941 oli pyhäjokisille sotilaille kovat. Taisteluissa kuoli tai haavoittui kuolettavasti 16 Pyhäjoen miestä. Se oli enemmän kuin yhdessäkään toisessa yksittäisessä taistelussa.

Sankarivainajat haudattiin Pistojoen kenttähautausmaalle, josta heidät saatiin siirrettyä kotipitäjän sankarihautausmaalle vasta loppuvuodesta. Joulukuussa vietettiin Pyhäjoella 18 Pistojoen ja Uhtuan suunnan taistelun uhrin siunaustilaisuutta. Raahen Seutu -lehti kertoi tapahtumasta näin:

Vaikuttava surujuhla Pyhäjoella

18 sankarivainajaa siunattiin viime tiistaina kotipitäjän multiin

Läänin maaherra kunnioitti tilaisuutta läsnäolollaan.

Viime tiistaina, joulukuun 30. päivänä siunattiin kotipitäjänsä Pyhäjoen sankarihaudan lepoon 18 rintamalta siirrettyä kesällä kaatunutta sankarivainajaa. Sankarivainajat olivat: Kersantti Kaarlo Viljo Koskela, alikersantit Erkki Siivert Seppälä, Aarne Tirilä, Arvi Elias Mikkilä ja Johan Henrik Silvola, korpraalit Lauri Pyhäluoto ja Väinö Ossian Luoto, sotamiehet Herman Eevertti Tirilä, Johan Matias Haapaniemi, Matti Hourula, Yrjö Johannes Mustakallio, Kaarlo Mikael Roukala, Toivo Lennart Vänskä, Reino Armas Vasanoja, Aarre Matias Tuikkala, Toivo Kalervo Martinmäki, Matias Aleksander Hourula ja jääkäri Toivo Matias Jukkola.

Klo 10 lähtivät suojeluskunnan talolta suojeluskunta, aseveljet ja rintamamiehet lippuineen kirkolle.

Kirkossa alkoi surujuhla virrellä 616 1.3. Sen jälkeen piti Raahen seurakunnan kirkkoherra A. Orkamaa ruumissaarnan, ottaen puheensa tekstiksi prof. Jes.kirj. 55. luvun jakeet 7-8. "Minun ajatukseni eivät ole teidän ajatuksianne, eivätkä teidän tienne ole minun teitäni, sanoo Herra, vaan niin paljon korkeampi kuin taivas on maata, ovat minun tieni korkeammat teidän teitäne ja minun ajatukseni teidän ajatuksianne."

Alttaripalveluksen toimittivat kirkkoherrat Orkamaa ja Tihinen. Sitten veisattiin virsi 259. Tämän jälkeen puhui maaherra E.Y. Pehkonen, korostaen puheessaan sitä, että Suomen kansan tehtävänä on aina ollut seisoa lännen etuvartiona. Puheessaan omisti hän kiitoksen ja kunnioituksen sanoja sankarivainajille ja heidän omaisilleen. Lopuksi veisattiin kirkossa virsi 459 jakeet 2-3.

Kirkosta siirryttiin kulkueena sankarihaudalle, jonne sankarivainajat oli jo ennemmin laskettu. Haudalla piti khra Tihinen puheen 2.Tim 4: 6.8 sanojen johdolla: "Sillä minut jo uhrataan ja minun lähtöni aika on tullut. Olen hyvän kilvoituksen kilvoitellut, juoksun päättänyt, uskon säilyttänyt. Tästedes on minulle varattuna vanhurskauden seppelä, jonka Herra, vanhurskas tuomari on antava minulle sinä päivänä, eikä

Pistojoen kenttähautausmaalle haudattiin kesällä -41 väliaikaisesti monta pyhäjokista sankarivainajaa. (Kuva Väinö Alatalon)

Pistojoen uhrin siirrettiin Pyhäjoen sankari hautaan joulukuussa -41. (Kuva Kerttu Pyhäluodon)

Pyhäjoen suurimpiin sankarihautajaisiin oli kokoontunut runsaasti saattoväkeä, vaikka pakkasta oli yli 30 astetta. (Kuva Väinö Alatalon)

ainoastaan minulle, vaan myös kaikille, jotka hänen ilmestymistään rakastavat". Tihinen toimitti sitten ruumiiden siunauksen khra A. Orkamaan avustamana.

Seppelitä laskettiin hyvin runsaasti varsinkin omaisten, sukulaisten ja lähiystävien puolesta. Sen lisäksi laskivat seppelensä Oulun läänin maaherra, Raahen Suojeluskuntapiirin esikunta, jonka seppelien laski luutnantti Pääkkönen, eri joukko-osastojen upseerit, aseveljet, Pyhäjoen Suojeluskunta ja Lotat.

Seppelien asemesta kartuttivat Pyhäjoen sankarien muistorahastoa mm seuraavat: Pyhäjoen kunta, yksikkö 5082, komentaja majuri K. Widgren, Yksikköjen 5077 ja 5074 aseveljet...

...Lisäksi oli lukuisa joukko paikkakuntalaisia kartuttanut em. rahastoa tekemällä siihen lahjoituksia sankarien muistolle.

Lopuksi veisattiin virsi "Sun haltuus rakas isäni". Haudalle ja kirkkoon oli kokoontunut hyvin runsaasti yleisöä ja siitä huolimatta, että pakkasta oli yli 30 astetta.

Sankarivainajat oli laskettu hautaan jo ennen muistotilaisuutta. Kuva on otettu tapulista. (Kuva Olavi Salmun)

KOTIINPALUU

Elettiin kesää 1944. Oli sota-aika ja Kannaksella käytiin kovia taisteluja. Sairaalat täyttyivät haavoituneista.

Olin juuri muuttanut Riihimäeltä entiseen työpaikkaani Helsinkiin, kun sain kotoa tiedon, että myöskin veljeni Viljo Pietilä, eli Vili, kuten häntä kutsuimme, oli haavoittuneiden joukossa 17. Sotasairaalassa.

Päätin lähteä häntä katsomaan, mutta missä sellainen sairaala? Kukaan ei tuntunut sitä tietävän. Vihdoin kyselin asiaa Riihimäen kasarmilta ja sieltä ilmoitettiin, että se on Mikkelin lääninsairaala.

Siis sinne. Sinä kesänä tarvittiin kuitenkin erikoislupa ja pätevä syy toiselle paikkakunnalle matkustamiseen. Koska oli lauantai ja kaikki virastot olivat kiinni, jäi tämä "saksalaismalli", joksi sitä nimitettiin, saamatta.

Maanantaina luvan saanti onnistui ja Oulusta kotoisin oleva työnantajani lupasi auliisti kahden päivän loman Vilin tapaamiseen. Hänen oma veljensä oli jo kaatuneiden joukossa.

Yllätys oli täydellinen ja veljeni liikkui syvästi minut nähdessään. Hänen sirpaleiden repimä, tulehtunut ja märkäinen käsivartensa oli laitettu rautaiseen häkkyrään, jota pojat sanoivat "lentokoneeksi".

Vietimme sen päivän sairaalan puutarhassa elämästä ja kuolemasta keskustellen ja yöksi siirryimme pesuhuoneeseen muistelemaan lyhyeksi jäänyttä lapsuuttamme. Tiistai-aamuna sanoimme haikeat jäähyväiset, elämämme viimeiset, ja palasin takaisin Helsinkiin.

Muutaman päivän päästä hän pääsi kotiin kahden viikon toipumislomalle. Loman aikana käsivarsi ei kuitenkaan ehtinyt parantua. Hän ei pystynyt nostamaan sitä ollenkaan ylöspäin. Siitä huolimatta lääkäri antoi lausunnon: "Voi sillä ainakin hevosta ajaa." Äiti auttoi vaatteet ja sotilaspuvun hänen ylleen ja niin hän joutui lähtemään takaisin joukko-osastoonsa.

Aselepo ja välirauha oli tuolloin jo solmittu.

Nouse junaan!

Lapin sodan alettua lokakuussa lyhytsanaisia kirjeitä alkoi tulla pohjoisesta. Minulle hän lähetti kaikki henkilökohtaiset paperinsa ja valokuvansa. Niiden joukosta löysin paperilapun, johon oli kirjoitettu: "Täällä on niin paljon kärsimyksiä, että en enää usko palaavani Parhalahdelle".

Marraskuun loppupuolella tuli sitten kotoa tieto, että Vili oli kaatunut 22.10 -44 Palojoen suun eteläpuolella, kun hän oli viemässä asetoverinsa kanssa ruokaa etulinjan miehille.

Samalla pohjoisesta ilmoitettiin, että ruumiit kerätään Kolarin kirkkoon arkkuihin panemista varten, ja että voi mennä viikkoja ennen kuin kotiinkuljetus tapahtuu. Työpaikastani sain lupauksen, että heti kun asiasta tulee tieto, saan lähteä hautajaisiin.

Joulukuun viidentenä, kiireisenä työpäivänä, olin kuulevinani sanat: "Nouse ensimmäiseen pohjoiseen junaan". Lause nousi mieleeni yhä uudelleen sen päivän aikana. Mietin, olinko lukenut sen jostakin, vai tätäkö

Viljo "Vili" Pietilä lomareissulla ennen haavoittumistaan kotonaan Parhalahdella. (Kuva Alma Moisalan)

on pakkomielle?

Iltamyöhällä kun lopettelimme töitä, ilmoitin työnantajalleni, että lähdän ensimmäisellä pohjoisen junalla kotiin. "Se lähtee vasta aamulla", tiesi johtaja ja jatkoi: "Olet saanut tiedon". "Olen, jonkinlaisen", vastasin.

Juna lähti aamulla. Matka oli pitkä. Päivä ehti vaihtua maisemat kätkeväksi illan pimeydeksi ennenkuin olimme silloisen Lapin asemalla. Tuskin olimme ehtineet laiturille, kun pohjoisesta porhalsi juna jarrut kirskuen. Se pysähtyi juuri sen hetken, että muutama matkustaja pääsi hyppäämään siitä alas ja yksi valkea arkku saatiin nostettua ulos. Arkku siirrettiin nopeasti Raahen junaan, johon minullakin oli kiire.

Aikansa kolisteltuaan juna saapui Raahen asemalle. Siinä tulleet ihmiset kiiruhtivat kaupunkia kohti. Huomasin, että arkku oli nostettu tavaramakasiinien eteen puolipimeälle lastauslaiturille.

Oli itsenäisyyspäivän ilta. Taivaalla kimalsivat tuhannet tähdet. Kirpeä pakkanen ja itku salpasivat hengitystä kun tavasin arkun päähän kiinnitettyä huurteista tuntolevyä. Samaa, jota veljeni oli kantanut kaulassaan koko sotimisensa ajan. Olimme tulleet kotiin.

Seuraavana päivänä Jussi Kylmälä toi hänet autollaan tien laidalle Haaralan mutkaan. Siitä nostimme arkun vesikelkkaan ja vedimme kotipihalle. Samalla kelkalla olimme lapsina laskeneet mäkeä risupinon päältä Liminkaojan pohjaan.

Hautajaiset pidettiin joulukuun 17. päivänä -44. Hänet siunattiin vanhan hautausmaan tiellä korkeiden mäntyjen katveessa. Taivas kaunaili lunta ja mereltä puhalsi jäinen viima kun hänet kannettiin sankarihautaan toisten pyhäjokisten rinnalle. Hänen elämänsä pituudeksi tuli 19 vuotta 3 kuukautta ja 17 päivää.

Alma Moisala

Jyväskylän kenttäsairaala. Neljäntenä oikealta sairaalan ylilääkäri Skurnik, joka sodan jälkeen toimi Pyhäjoellakin lääkärinä. Kolmantena oikealta lääkintämies Väinö Sillanpää Parhalahdella. (Kuva Väinö Sillanpään)

"Eldankajärven jää, on taakse jäänyttä elämää...", lauletaan tutussa viisussa. Samaisen järven jää säilyy kuitenkin monen pyhäjokisenkin veteraanin muistossa.
(Kuva Väinö Alatalon)

"...On sielä munat sekä makkarat...", jatkuu samainen laulu. Alapuolella vasemmalla Makkarakukkulan korsuja Saunajärven rannassa. ja taustalla Munakukkulat. Oikeanpuoleisessa kuvassa taustalla näkyvät Munakukkulat.
(Kuvat Esko Hemmilän)

"...Tule Röhön rantaan, Sinisillalle", Röhön kuuluisa silta on myös päässyt lauluihin.
(Kuva Leevi Hietalan albumista)

Pyhäjoen pojat tapasivat sattumalta muuttomatkalla Kiestingistä Uhtuan suunnalle. Takana Olavi Karsikko ja Erkki Rantala, istumassa Lauri Kippola, Olavi Salmu ja Uuno Junnikkala.
(Kuva Olavi Salmun)

Osa Esko Hemmilän (pöydän takana) ryhmästä tankkamassa "tuppipottuja ja säilykelihalotinaa", vain peuranpylly puuttui. Vasemmalla puolella Kalle Leinonen ja Kauko Tuuri, oikealla Aulis Koskenkorva ja "Hesan Luimu". Poikien korsuja taustalla.
(Kuva Esko Hemmilän).

TALVISODAN, JATKOSODAN JA LAPIN SODAN VETERAANIT

Karhun kaato lienee ollut melko harvinaista. Erkki Rajaniemen (kuvassa vasemmalla) sotareissulla tapahtui sellainenkin tapaus.
(Kuva Reijo Rajaniemen)

Sotilaskoti Messuhalli sijaitsi Uhtualla Päätien varressa.
(Kuva Leevi Hietalan albumista)

Toinen tuttu sotilaskoti, Kis-kis-koti.
(Kuva Erkki Kestilän)

AHOKANGAS AUGUST

Maanviljelijä s.28.5. -09 Pyhäjoella, k. 29.10.-61 Oulussa.

Puoliso vuodesta -28 Helmi Maria o.s. Höglund, s. 25.4. -09 Pyhäjoella, k. 20.10. -83 Oulussa.

Lapset: Eila Linnea -31, Kalevi August -33, Taisto Johannes -36, Toini Maria -39, Laila Elina -43 ja Keijo Voitto -45.

Talvisota: Ahokangas palveli JR 40:ssä ajomiehenä.

Jatkosota: Ahokangas palveli JR 32:ssa ajomiehenä. Tarkemmat tiedot puuttuvat, koska sotilaspassi on kadonnut.

AHVENLAMPI OLAVI HENRIK

Maanviljelijä, s.17.3. -23 Pyhäjoella, k. 23.5. -80 Pyhäjoella.

Jatkosota: Kiväärimiehenä palvelut sotamies Ahvenlampi määrättiin ensin JvKouluK:aan, josta, hänet siirrettiin 7 K:aan.

Hän osallistui Maaselän ja Syvärin sillanpään torjuntataisteluihin.

Ahvenlammelle on myönnetty VM 2. Raahen Sotilaspiiri ylensi Ahvenlammen -68 korpraaliksi. Hän toimi tutkijalautakunnan jäsenenä.

AIRIO VÄINÖ

Suutari, s.18.2. -09 Kangasniemellä, k. 1.10. -93 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -39 Sylvi o.s. Erkkilä, s. 7.9. -14 Pyhäjoella.

Lapset: Ilpo Kalevi -39, Kaija Anneli -41, Mailis Tellervo -47, Tuula Leena -51, Eila -52 ja Teuvo Juhani -54.

Talvisota: Airio määrättiin 14.12. -39 Rak.4:ään ja hän osallistui Jänisjärvellä linnoitustöihin.

Jatkosota: Airio palveli eläinlääkintäaliupseerina JvKouluK. 15:ssä, Sotas 26:ssa, KHevs.4:ssä Itä-Karjalan sotatoimialueella.

Airio ylennettiin v. -68 ylikersantiksi.

Väinö Airio kuvassa keskellä.

AITTAMAA PAULI EFRAIM

Vanhempi konstaapeli, s.4.6. -25 Merijärvellä

Puoliso vuodesta -80 Maija-Liisa, o.s. Huovila, s. 24.11. -41 Kestilässä.

Lapset: Pauli Juhani -47, Ritva Inkeri -49, Kaija Leena -52, Raija Anneli -54, Riitta Sinikka -80 ja Pirjo Liisa -81.

Jatkosota: Tykkimies Aittamaa palveli kv. ilmatorjuntatykin suuntaajana IT 302:ssa, KK 255:ssa, 37./KvItP:ssa, 18./KvItP:ssa ja ITR 2:ssa.

Hän osallistui Syvärin, Aunuksen kaupungin, Kotkajärven, Palalahden, Salmin, Pitkärannan, Röytän ja Tornion taisteluihin.

Aittamaa haavoittui 23.3. -44 Syvärillä. Hänelle on myönnetty VM2, SVR Mi I.lk m.

ALAKANGAS ARVO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 9.2. -22 Pyhäjoella, k.16.11. -71 Vihannissa.

Puoliso vuodesta -41 Maire Sylvia o.s. Siitonen s.19.6. -24 Harlussa.

Lapset: Reino -44, Mirja -46, Tenho -49, Heli -55, Eila -56 ja Jari -63.

Jatkosota: Korpraali Alakangas palveli 13.9. -41 alkaen 4./JR 11:ssä panssaritorjuntamiehenä.

Hän osallistui Uhtuan suunnan ja Kannaksen viivytystaisteluihin sekä Tornion taisteluihin.

Hänet kotiutettiin 5.11. -44.

ALAKANGAS ARVO JOHANNES

Työmies, s. 25.7. -22 Pyhäjoella, k. 17.7. -90 Kaunialan sotavammamasairaalassa.

Jatkosota: Alakangas palveli 3./JR 11:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Uhtuan länsipuolen taisteluihin, jossa hän haavoittui 8.4.-42. Haavoittumisen seurauksena oli 100 % invaliditeetti.

Korpraali Alakankaalle on myönnetty VM2 ja JsMm.

ALAKANGAS OLAVI SIIVERT

Työmies, s. 25.2. -19 Pyhäjoella, k. 30.6. -83 Pyhäjoella. Talvisota: Alakangas palveli taistelulähetinä 3./HRR:ssä.

Jatkosota: Alakangas kutsuttiin 3./HRR:iin 27.4. -41. Alakangas palveli 10 kuukautta kiväärimiehenä, neljä kuukautta pikakiväärimapujana ja 10 kuukautta taistelulähetinä. Hän osallistui Ilo-

mantsin, Tolvajärven, Ägläjärven, Vegaruksen, Suojärven, Dugamus-Lehtokylän, Pien-Suunajoen, Niinijärven, Honkaselän, Karjalan Kannaksen ja Viipurinlahden taisteluihin.

Hän haavoittui 8.10. -41 Honkaselässä ja häntä hoidettiin 20. Sotas:ssa. 3./HRR:iin hän siirtyi uudelleen 14.1. -42.

Korpraali Alakankaalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

ALAKIISKILÄ LEEVI RAFAEL

Postiautonkuljettaja, s. 26.3. -23 Pyhäjoella.

Puoliso Maria Valpuri o.s. Kemilä s.15.6. -20 Pudasjärvellä.

Lapset: Osmo Johannes -44 ja Leevi Antero -50.

Talvisota: Alakiiskilä palveli SPoK:ssa partiointitehtävissä ja osallistui Raatteen tien taisteluihin.

Jatkosota: Alakiiskilä palveli 2./SissiP3:ssa kivääriryhmänjohtajana.

Hän osallistui Syvärin, Lotinanpellon, Viteelen, Kuolemajärven, Tulemajoen, Hiisikylän, Ruhtinaanmäen, Niettijärven, Korkeakankaan ja Kemin taisteluihin.

Hän haavoittui 15.7. -44 Niettijärvellä.

Kersantti Alakiiskilälle on myönnetty VM1 ja VM2 sekä JsMm.

ALAKULJU OTTO ERLAND

Maanviljelijä, s.1.8. -18 Oulaisissa.

Puoliso vuodesta -39 Senja Maria o.s. Korkeakoski, s. 26.4.-16 Pyhäjoella, k. 22.12. -79 Oulaisissa.

Lapset: Aino Marjatta -46, Eeva Annikki -48 ja Arja Aili -53.

Jatkosota: Alakulju palveli 13./JR 6:ssa ja HTK 1:ssä heittimen johtajana. Hän osallistui Vuore-

laakson, Jääskön, Enson, Mainilan, Valkeasaaren, Suursaaren ja Kaltoveden taisteluihin.

Ylikersantti Alakuljulle on myönnetty VM2.

Alakulju on kuulunut vaalilautakuntaan ja koulun johtokuntaan.

ALAMATTILA ONNI ANSELMI

Vaakavaunun kuljettaja, s. 11.6. -17 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -39 Vieno Kaarina o.s. Rantala, s. -15 Pyhäjoella, k. -74 Raahen aluesairaalassa.

Lapset: Anna-Liisa -39, Tapio -48, Jarmo -50 ja Helena -52.

Talvisota: Alamattila palveli kraanatinheitin- ja viestimiehenä Krh.os.3./3. Pr:ssa ja osallistui

Nurmijärven, Kattilaojan, Munasuon ja Kilteen taisteluihin.

Jatkosota: Korpraali Alamattila palveli viestimiehenä EK/ 1./JR 32:ssa ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin Kiestingin suunnalla sekä 3D:n torjuntataisteluihin Noskuan - Vuoksen loholla, Vuosalmen puolustustaisteluihin ja Tornion, Paakkolan ja Rovaniemen taisteluihin Lapin sodassa. Hänelle on myönnetty VM2.

ALA-MATTILA PAULI HENRIKKI

Rakennusmies, s. 24.10. -16 Pyhäjoella, k. 1.1. -87 Pusulassa. Puoliso vuodesta -53 Aili Maria o.s. Vartiainen, s. 2.7. -14 Tuusniemellä.

Talvisota: Sotamies Ala-Mattila palveli vartio- ja kiväärimiehenä JvKouluK 23:ssa, Sortavalan Skp:ssa, JvKouluK 22:ssa, Itä-Karjalan Sotavankileirillä, 7./

Täyd.K:ssa ja 11. LE:ssa.

ALA-MATTILA URPO JOHANNES

Maanviljelijä, kirvesmies, s. 19.9. -21 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Rauha Tyyne Irene o.s. Pirkola, s. 14.3. -24 Pyhäjoella.

Lapset: Esko Juhani -49, Eija Marjatta -51, Erkki Antero -55 ja Eero Kalevi -63.

Jatkosota: Ala-Mattila palveli konepistoolimiehenä ja ryhmänjohtajana JsKouluK 3:ssa, 8DE/8D/II/JR 45:ssa.

Hän osallistui Maaselän, Laatokan, Syvärin, Jandebajoen, Syvärin sillanpään, Alakorven, Torasjärven, Suurimäen, Niiniselän, Koivuselän, Käsnäselän, Purojoen, Lavajärven, Syskyjärven, Nietjärven, Pitkärannan ja Impilahden taisteluihin.

Alikersantti Ala-Mattilalle on myönnetty VM2, JsMm ja 8D mr.

Ala-Mattila on toiminut aktiivisesti erilaisissa luotamustehtävissä. Hän on ollut sairaskuuntustoitokunnan puheenjohtajana, rakennuslautakunnan, kirkkovaltuuston ja kansakoulun johtokunnan jäsen sekä Sotaveteraanien paikallisosaston puheenjohtajana.

ALAMATTILA VEIKKO VALDEMAR

Levyseppä, s. 28.11. -23 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Siiri Helena o.s. Sarpola, s. 20.4. -20 Pyhäjoella.

Lapset: Aulis -46 ja Sirpa -58.

Jatkosota: Sotamies Alamattila astui palvelukseen 17.1. -42 ja palveli konepistoolimiehenä Js-

TäydP 4:ssa, JR 13:ssa ja JR 45:ssä.

Hän osallistui Seesjärven rannikon ja Syvärin sillanpään torjuntataisteluihin sekä Jandeban, Palteenkylän, Kuujärven, Mäkräjärven, Uusijärven, Saarimäen, Harakkalamäen, Sepivaaran, Lavajärven ja Syskyjärven taisteluihin.

Hänet kotiutettiin 13.11. -44.

ALASAARELA UUNO JOHANNES

Konesiivoija, s.28.6. -16 Iissä.

Puoliso vuodesta -44 Aili Kristiina o.s. Polus, s. 22.5. -20 Pyhäjoella.

Lapset: Ritva -48, Sirkka -52 ja Pirjo -56.

Talvisota: Alasaarela palveli 6./JR 26:ssa 14.10. -39 -23.5. -40 panssaritorjuntamiehenä ja osallistui Vuokselan ja Punnusjoen

taisteluihin 15.-17.2. -40, Salmenkaidan taisteluun 24. -28.2. -40 sekä Vuosalmen taisteluun 1.-13.3. -40.

Jatkosota: Kersantti Alasaarela palveli panssaritorjunta ja kivääriryhmänjohtajana. Hän toimi 15.6. -41 alkaen 8./JR 32:ssa, hänet siirrettiin 8.9. -41 5619./9:ään ja jälleen 5087:ään. ja 11.10. -42 hän siirtyi KKK/Täyd.P 13.een.

Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden ja Vuonnisen taisteluihin Kiestingin suunnalla.

Alasaarela haavoittui 16.7. -41 Vuonnisella, 8.11. -41 Kiestingissä ja 5.4. -42 Röhön tien suunnalla ja häntä hoidettiin 39. Sotas:ssa. Hänet kotiutettiin 23.11. -44.

Hänelle on myönnetty VM2 ja VR4.

ALATALO VÄINÖ MATIAS

Maanviljelijä, s. 29.4. -16 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Anneli o.s. Sarpola, s. 17.5. -25 Pyhäjoella.

Lapset: Aulikki -46, Marjatta -48 ja Heikki -56.

Talvisota: Alatalo palveli kivääriryhmän johtajana 2./JR 26:ssa ja 8. /JR 23:ssa. Hän osallistui Muolaan, Kyyrölän ja Taipaleen

taisteluihin.

Jatkosota: Alatalo palveli 2./JR 32:ssa, 6./JR 11:ssa ja 6./JR 14:ssa.

Kivääriryhmän johtajana hän toimi 11 kuukautta, talousaliupseerina 22 kuukautta ja komppanian vääpelinä kuusi kuukautta.

Alatalo osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Louhen, Kiestingin, Ahvenlahden, Jyvälahden, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Noskuan, Vuoksen ja Vuosalmen puolustustaisteluihin sekä Hiirelän, Karvolan, Ronnunkylän, Metsäkylän, Tornion, Paakkolan, Rovaniemen, Kittilän sekä Kaukosen taisteluihin.

Ylikersantti Alatalolle on myönnetty KannaksenR, p-VienanR, VM2, SininenR, JsIR, TsMm ja JsMm. Alatalo on ollut mukana Pyhäjoen kunnanhallituksessa, eri lautakunnissa ja kirkkoneuvostossa..

ANTINOJA ARMAS ALEKSANTERI

Kirvesmies, s. 8.3. -08 Pyhäjoella, k. 28.2. -86 Pyhäjoella.

Talvisota: Antinoja astui palvelukseen 14.10. -39 ja palveli sairaankantajana 1./JR 26:ssa. Hän osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Antinoja palveli 15.6. -41 alkaen 2./JR 32:ssa ja 20.7. -12.11. -44 1. /JR 25:ssä sairaan-

kantajana ja kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

ANTTILA ANDERS (ANTTI)

Maanviljelijä, s.11.6. -23 Pyhäjoella.

Jatkosota: Anttila astui palvelukseen 16.1.-42.Hän palveli konepistoolimiehenä JvKouluK. 16:ssa. 28.10. -42 hän siirtyi 3577:ään ja edelleen 20.3. -43 2./TäydP 4:ään ja 18.7. -43 9./JR 36:een. Hän osallistui Seesjärven, Jandeban ja Äyräpään sil-

lanpääaseman taisteluihin.

Hän haavoittui vaikeasti toimiessaan taistelulähetinÄ Äyräpään taistelussa 5.7. -44. Anttilaa hoidettiin 6.7.-5.10 Varkaudessa 1./30. Sotas:ssa ja 6.10. -44 -18.1. -45 Jyväskylässä. Sirpalevamma päässä ja vasemmassa olkavarressa aiheuttivat 30 % invaliditeetin.

Korpraali Anttilalle on myönnetty VM1.

ANTTILA ANTTI HERMAN

Maanviljelijä, s. 31.5. -02 Pyhäjoella, k. 9.9. -89 Pyhäjoella.

Talvisota: Anttila palveli kiväärimiehenä Tolvajärven ja Aittojoen taisteluissa.

Jatkosota: Sotamies Anttila osallistui kiväärimiehenä mm. Ihan-

talan taisteluihin Karjalan Kannaksella. Hän oli mukana myös Lapin sodassa Tornio - Rovaniemen taisteluissa. Tarkemmat tiedot puuttuvat, koska sotilaspassi on kadonnut.

ANTTILA ERKKI ARVID

Maanviljelijä, s. 19.3. -06 Pyhäjoella, k. 7.4. -64 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -34 Enni Maria o.s. Pirkola, s. 3.1. -04 Pyhäjoella, k. 29.4. -91 Pyhäjoella.

Lapset: Eila -39 ja Elli -46.

Talvisota: Anttila palveli ajomiehenä Karjalan Kannaksen taisteluissa.

Jatkosota: Anttila palveli ajomiehenä Uhtuan suunnalla ja osallistui taisteluihin siellä. Tarkemmat tiedot puuttuvat, koska sotilaspassi on kadonnut.

Johannes Anttila hevosta huoltamassa.

ANTTILA JOHANNES ALEKSANTERI

Työmies, s. 5.9. -09 Pyhäjoella, k. 17.4. -86 Raahessa.

Puoliso vuodesta -33 Vieno Jemina o.s. Ahvenlampi, s. 28.3. -14 Tuulasperällä.

Lapset: Tyyne Elina s. ja k. -33, Matti Henrik -34, Veikko Johannes s. ja k. -35, Raakel Annikki -37, Martti Johannes s. ja k. -38, Martti Johannes -40, k. -59, Mauno Adrian -42, Rauni Kaarina -45, Mauri Aleksanteri -46, Mikko Antero s. ja k. -47, Raija Anneli s. ja k. -48, Mikko Veli -49, Ritva Anna-Liisa -50, Riitta Maria -51, Markku Ensio -53 ja Mainio Erkki -54.

Talvisota: Johannes Anttila palveli pikakivääriampujan apulaisena 1./JR 26:ssa ja osallistui Kyyrölän, Muolaanrannan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Hän palveli pikakivääriampujana ja kiväärimiehenä JR 32:ssa ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Karjalan Kannaksen taisteluihin.

Sotamies Anttila haavoittui 27.6. -44 Ala-Noskuassa vasempaan jalkaansa. Hänelle on myönnetty VM1 ja VM2.

ANTTILA LAURI JOHANNES

Maanviljelijä, s. 18.6. -11 Pyhäjoella, k. 26.5. -92 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -35 Aino Matilda o.s. Lohikoski, s. 18.7. -15 Pyhäjoella.

Lapset: Aaro Olavi -35, Pauli Elias -37, Sauli Veli -38, Johan Markus -41, Pekka Joel -44, Sirkka Tellervo -46, Jouko Kalevi -47, Hilikka Hellevi -49, Jouni Antero

-51, Matias Paavo -53, Anitta Marjatta -56 ja Teijo Uolevi -58.

Talvisota: Anttila palveli konekivääriampujana RautITKK:ssa.

Jatkosota: Suuntaajana toiminut Anttila palveli joukko-osastoissa: 3./RautITKKK, 109./KvITPsto, 142./KvITPsto, 265./ITKKK ja 9./KvITPsto.

Hän osallistui taisteluihin Koiringalla, Jänisjärvelä, Pitkärannalla, Sortavalassa, Talissa, Metsäpirtissä, Kiviniemessä, Inkilässä, Vuosalmella, Tyrjälä, Kuokkalassa, Tuokslahdella, Rauteella, Lempaalassa ja Sirkkiäsaarella.

Korpraali Anttilalle on myönnetty TsMm ja JsMm.

ANTTILA MARTTI EINARI

Maanviljelijä, s. 17.2. -16 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Aune Mirjami o.s. Perälä, s. 13.6. -16 Pyhäjoella, k. 4.6. -93.

Lapset: Jorma Antero -43, Ritva Helinä -46, Raija Mirja Anneli -47 ja Arja Sinikka -49.

Talvisota: Anttila astui palvelukseen 14.10 -39 1./JR 26:een ja toimi kivääriryhmänjohtajana 21.5. -40 saakka. Hän osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Hän toimi kivääriryhmänjohtajana 15.6. -28.7. -41 2./JR 32:ssa, asealiupseerina 8.8. -41 -13.4. -42 3./JR 53; Krh 53:ssa ja vääpelinä 14.4. -42 -1.4. -43.

Anttila sairastui 29.6. -43 ja joutui 32. Sotas:aan ja edelleen 28.8. -43 54. Sotas:aan Helsinkiin leikattavaksi. Komendanttivirastossa kersantti Anttila toimi 5.4. -43 -29.11. -44.

Hän osallistui Pistojoen, Kiestingin, Kapustajoen, Kangasvaaran ja rautatien puolustus-, Kiestinki - Louhimaantie läpimurto-, Korpilohkon puolustus- sekä Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin.

Hänelle on myönnetty VM2.

Martti Anttila on ollut mukana Pyhäjoen kunnanvaltuustossa ja kirkkovaltuustossa.

ANTTILA MATIAS AKSELI (MATTI)

Kalastaja, s. 20.2. -09 Pyhäjoella, k. 10.3. -86 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -32 Ellen Katarina o.s. Saari, s. 20.7. -12 Pyhäjoella, k. 22.7. -52 Pyhäjoella.

Lapset: Urpo Matias -33, Erkki Johannes -35 ja Vappu Ilona -37, k. -43.

Talvisota: Anttila palveli 1./JR 26:ssa kiväärimiehenä. Hän osal-

listui Kyyrölän, Vuokselan ja Muolaanrannan taisteluihin.

Jatkosota: Korpraali Anttila astui palvelukseen 15.6. -41 2./JR 32:een ja palveli myös Vienan HSP:ssa. Hän osallistui kivääri- ja panssarintorjuntamiesten Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan pohjois- ja länsipuolen taisteluihin. Hän oli mukana myös Lapin sodassa ja osallistui Pohjois-Suomen taisteluihin syksyllä -44.

Hänelle on myönnetty VM2 ja JsMm.

ANTTILA MATTI ALEKSANTERI

Valaja, s. 6.7. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Irma Orvokki o.s. Orava, s. 2.4. -30 Saloissa.

Lapset: Eija Orvokki -49 ja Tarja Maarit -58.

Jatkosota: Anttila palveli kiväärimiehenä, konekiväärimiehenä ja panssarintorjuntajääkäriä jouskossastoissa: JvKouluK 15,

8./TäydP 13, EK/2D ja 2./JR 2.

Jääkäri Anttila osallistui Äyräpään sillanpäänase-

man ja Vuosalmen taisteluihin.

Hän on toiminut Saloisten VPK:n taloudenhoitajana 22 vuotta.

ANTTILA MATTI VILJAMI

Maanviljelijä, s. 9.3. -04 Pyhäjoella, k. 30.7. -55 Pyhäjoella.

Talvisota: Sotamies Anttila palveli ajo- ja kiväärimiehenä JR 26:ssa ja osallistui Vuokselan taisteluihin. Tarkemmat tiedot puuttuvat, koska sotilaspassi on kadonnut.

ANTTILA NILO

Maanviljelijä, s. 15.12. -10 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -34 Maria-Liisa o.s. Rönn, s. 27.7. -11 Merijärvellä.

Lapset: Kalevi -34, Terttu -36, Pauli -38, Toini -40, Leena -45, Liisa -48, Pirjo -51 ja Erkki -53.

Talvisota: Anttila kutsuttiin Raudaskylään koulutuskeskukseen

kevättalvella -40.

Jatkosota: Anttila saapui palvelukseen 10.6. -44 Lappeenrantaan, hänet siirrettiin myöhemmin Lahteen ja edelleen Keravalle. Sotamies Anttila palveli kiväärimiehenä. Tarkemmat tiedot puuttuvat, koska sotilaspassi on kadonnut.

ANTTILA OSKAR ARVI

Työmies, s. 17.3. -13 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Katri o.s. Kaskinen, s. 20.11. -21 Pyhäjoella, k. 28.10. -78 Pyhäjoella.

Lapset: Seija Orvokki -47.

Talvisota: Arvi Anttila palveli JR 26:ssa ajomiehenä ja osallistui Muolaan, Vuokselan ja Vuosalmen taisteluihin.

Jatkosota: Korpraali Anttila palveli kiväärimiehenä 2./JR 32:ssa ja JR 11:ssä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan, Kiestingin, Karjalan Kannaksen ja Tornion taisteluihin. Hän haavoittui Pistojoella ja Torniossa. Hänelle on myönnetty VM 2.

ANTTILA PENTTI ILMARI

Maanviljelijä, s. 16.1. -22 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Taimi Varpu Kristiina o.s. Kaikkonen, s. 18.6. -28 Vaalassa.

Lapset: Teuvo -51.

Jatkosota: Korpraali Anttila palveli JR 11; 3. AK:ssa ja RSP 8:ssa kiväärimiehenä ja taistelulähetinä. Hän osallistui Jelettijärven, Uhtuan suunnan, Vuokkiniemen, Tolvajärven eteläpuolen sekä Vuokkiniemen korpilohkon erämaataisteluihin.

ANTTILA REINO AUKUSTI

Kirvesmies, s. 2.9. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -60 Aini Hellen Inkeri o.s. Pisilä, s. 14.11. -33 Pyhäjoella.

Lapset: Markku Juhani -60 ja Aarne Alvar -67.

Jatkosota: Anttila palveli 5./JR 11:ssä kiväärimiehenä ja osallistui Enon, Seivästön, Noskuan,

Vuosalmen ja Ihantalán taisteluihin. Hän haavoittui Lapin sodassa Tornion taistelussa.

ANTTILA TAUNO MIKAEL

S. 18.4. -17 Pyhäjoella, k. 14.12. -73 Raahessa.

Anttila muutti Raaheseen 27.7. -52.

Talvisota: Anttila palveli pikakivääriryhmänjohtajana 9./III/3 Pr:ssa ja osallistui Nurmijärven, Muolaan ja Kämärän taisteluihin.

Jatkosota: Alikersantti Anttila palveli ryhmänjohtajana, panssarintorjuntaryhmän johtajana ja

kiväärimiehenä 2./JR 32:ssa, 3./ErP 22:ssa ja 2./JR 56:ssa. Hän osallistui Kis-Kisjärven, Röhön, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan pohjoispuolen, Maanselän, Turmajärven, Sotjärven ja Loimolan eteläpuolen taisteluihin.

ANTTILA VILHO JOHAN

Maanviljelijä, s. 9.9. -00 Pyhäjoella, k. 19.3. -89 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -41 Aina Maria o.s. Petäjäsoja, s. 10.1. -05 Pyhäjoella, k. 17.7. -86 Pyhäjoella. Lapset: Aila. Talvisota: Ajomiehenä palvelut Anttila oli mukana Savukosken taisteluissa.

Jatkosota: Korpraali Anttila palveli ajomiehenä JR 32:ssa ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

ANTTILA VÄINÖ ADIEL

Maanviljelijä, s. 15.4. -08 Pyhäjoella, k. 21.12. -71 Pyhäjoella. Puoliso Saima Margakreetta o.s. Pramila, s. 7.1. -13. Lapset: Kirsti -46.

Talvisota: Anttila astui palvelukseen 6.12. -39. Hänet määrättiin 10.2. -40 Toim. K/Kesk. kenttäpostikonttoriin Peksämäelle. Hän palveli aseettomasti kirvesmiehenä.

Jatkosota: Anttila astui palvelukseen 15.6. -41 6./JR 32:een ja hänet siirrettiin 11.12. -41 7./III/JR 32:een. Hän palveli ajomiehenä ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Sotilasarvoltaan Anttila oli korpraali.

APULI PENTTI JOHANNES

Koneenhoitaja, s. 16.7. -20 Pyhäjoella, k. 3.7. -79 Raahessa. Puoliso vuodesta -44 Annikki Alina o.s. Mäntylä, s. 23.9. -24 Saloisissa. Lapset: Marketta -45, Tapio -49, Riitta -56 ja Rainer -64. Talvisota. Apuli astui palvelukseen 28.4. -40 JR 39:een ja edelleen JR 37:een. RAUK:ssa hän oli 12.6. - 28.7. -40.

Jatkosota: Kersantti Apuli palveli ryhmänjohtajana JR 8:ssa ja osallistui Saarivaaran, Jänisjoen, Lunkulan, Mantsin, Veskelyksen, Tsalkin, Somban, Ku-

tismajoen, Prääsän, Pyhäjärven, Petroskoin, Goran, Perkjärven, Särkijärven, Ruokokosken, Putsillan, Saarijärven, Pohijärven, Kannaksen, Loimolan, Tornion ja Ylimuonion taisteluihin. Hän haavoittui 3.5. -42 Perkjärven suunnalla jalkoihin (15 %). Hänet kotiutettiin 15.11. -44. Apulille on myönnetty VR4 mk, VM1 ja VM2.

APULI VÄINÖ EDWARD

Työmies, s. 14.4. -24 Pyhäjoella. Jatkosota: Apuli palveli matruusina Turun laivaston 4. Raivajaosastossa. Hän osallistui Teikarin saaren taisteluihin.

AROLA ARVO JAKOB

Maanviljelijä, s. 5.8. -09 Pyhäjoella, k. 23.7. -76 Pyhäjoella.

Talvisota: Arola osallistui talvisotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat, Jatkosota: Sotamies Arola palveli ajomiehenä JR 32:ssa ja JR 11:ssä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

AROLA HELGE VALERIUS

s. 27.11. -18 Pyhäjoella, muutti Ouluun 8.6. -49. Jatkosota: Arola palveli tulenjohtueen ja patteristonmittausmiehenä 3./I/KTR 16:ssa ja RsPsto 16:ssä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin sekä 3D:n torjuntataisteluihin VT-linjalla sekä Viipurinlahden taisteluihin. Korpraali Arola haavoittui Vammeljärvellä 14.6. -44. Hänelle on myönnetty JsMm.

AROLA HERMANNI

Maanviljelijä, s. 2.9. -24 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -51 Helmi Annikki o.s. Poutiainen, s. 7.5. -27 Merijärvellä, k. 6.3. -87 Oulussa. Lapset: Pekka -52.

Jatkosota: Arola astui palvelukseen 8.3. -43 JvKouluK 15.een. 22.9. -44 hänet siirrettiin Pni. Lin.os.:oon, 11.2. -44 Arola sairastui ja hänet siirrettiin 17. Sotas:aan. 19.5. -44 hän siirtyi HTK/kotij ja 21.5. -44 hänet komennettiin Vartiok/Kann.Vl:iin ja 12.10. -44 HTK/kotij. 14.10. -44 hän sai komennuksen E.Sat.skp:iin. Sotamies Arola palveli kiväärimiehenä. Hänet vapautettiin palvelusta 30.11. -44.

ARVO EINO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 31.12. -13 Pyhäjoella.

Talvisota: Arvo palveli KrhK/JR 24:ssa heittimen johtajana ja osallistui Kiviniemen lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Ylikersantti Arvo oli KrhK/JR 29:ssa ja osallistui Hanmäen, Värtsilän, Yläjoen, Troikkalan, Säämäjärven, Sautjärven, Terun, Vilkan, Suunun, Ilomantsin, sekä Tornion ja Muonion taisteluihin.

ASIKKALA ARVID

Arvid Asikkala takana tyttöjen välissä.

Maanviljelijä, s. 8.6. -00 Pyhäjoella, muutti Kanadaan 20-luvulla ja julistettiin kuolleeksi 17.2. -92.

Talvisota: Asikkala palveli Kanadan vapaaehtoispatallioonassa. Hän ei ehtinyt olla sodassa mukana, mutta toimi vartiotehtävissä Karjalan Kannaksella uudella rajalla, kun rauha tuli. Hän vietti kesän kotonaan ja matkusti syksyllä -40 Kanadan patallioonan matkassa takaisin Kanadaan.

ASIKKALA ERKKI OLAVI

Maa- ja metsätyömies, s. 13.6. -14 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -49 Aune Emilia o.s. Röning, s. 6.5. -20 Pyhäjoella. Lapset: Esko -50. Talvisota: Asikkala palveli taistelulähetinä JR 26:ssa Muolaan ja Vuokselan taisteluissa.

Jatkosota: Korpraali Asikkala palveli taistelulähetinä 5077/9. HPH:ssa. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran ja Tetrivaaran taisteluihin.

Vikapartioon lähdössä Erkki Oravisjärvi, Vilho Karjaluoto, Setti Korpela ja Matti Asikkala.

ASIKKALA MATTI JOHANNES

Maanviljelijä, s. 15.12. -12 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -44 Elsi o.s. Mehtola, s. 9.9. -17 Pattijoella.

Lapset: Asko -43, Jouko -48, Irja -50 ja Merja -54. Talvisota: Asikkala palveli viesti-, vikapartiointi- ja yhteydenpitotehtävissä JR 26:ssa kaikkiin komppanioihin ja myös taisteluhaidoissa. Hän osallistui taisteluihin Vuokselan ja Vuosalmen lohkoilla mm. Pölläkkälässä.

Jatkosota: Asikkala komennettiin 15.6. -41 E/I/JR 32:een, siirrettiin 5.2. -43 2./JR 11:een ja 9.7. -42 5010:en EK/I/JR 11:een. Hän toimi viesti-, vikapartiointi- ja yhteydenpitotehtävissä kaikkiin komppanioihin ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin ja Ahvenlahden taisteluihin sekä ns. kelirikkotaisteluihin 25.4. -24.5. -44. Asikkala haavoittui Torniossa 1.10. -44.

Korpraali Asikkalalle on myönnettu TsMm.sk., VM2, P-VienanR, KannaksenR ja LsMm.sk. Matti Asikkala on toiminut holhoustehtävissä ja uskottuna miehenä monissa perinnönjakotilaisuuksissa.

ASIKKALA NATAN

S. -1. -19 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Kaisa Margareta o.s. Lasanen s. 25.5. 1921 Pudasjärvellä.

Lapset: Liisa -46, Markku -48, Aino -52, Hilda -54 ja Eeva -53. Perhe muutti 16.9. -47 Pudasjärvelle. Jatkosota: Alikersantti Asikkala palveli viestimiehen tehtävissä joukko-osastoissa EK/I/JR 31, EK/II/JR 10./10. VK ja EK/I/JR 52. Hän osallistui Kõlvasjärven, Repolan, Omelian, Ontrosenvaaran ja Rukajärven taisteluihin sekä Ondapen asemataisteluihin ja Ilomantsin taisteluihin.

Hänelle on myönnetty VM2 ja JsMm.

Taimi ja Lauri Backman.

BACKMAN LAURI EEMIL

Sekatyömies, s. 26.11. -10 Merijärvellä, k. 8.1. -86 Oulaisissa.

Puoliso vuodesta -37 Taimi Elina o.s. Hiitola, s. 29.1. -12 Merijärvellä, k. 8.1. -86 Oulaisissa.

Lapset: Raimo Lauri Uolevi -36, Rauno Juhani -41, Airi Maija -43, Arja Leera -45, Aila Marjatta -47, Aini Anneli -49, Armi Anita -52, Teuvo Mikko -55 ja Ari Matti -58.

Talvisota: Backman palveli EK/JR 26:ssa viestimiehenä ja osallistui Vuokselan ja Vuosalmen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Backman palveli JR 32:ssa, ErP 13:ssa ja JR 53:ssa viestimiehenä.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan suunnan, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Noskuan, Vuoksen, Tornion, Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin.

Hän haavoittui 20.10. -41 ja 13.11. -42 ja hänelle on myönnetty VM2 ja JsMm.

BACKMAN SULO ARVIITI

Työmies, s. 9.8. -14 Pyhäjoella, k. 16.9. -82 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Emma Katariina o.s. Ylijokuri, s. 27.11. -11 Pyhäjoella.

Lapset: Leena -47 ja Hilka -49.

Sulo Backman oikealla.

Talvisota: Backman palveli 1./JR 26:ssa pikakivääriampujan ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Backman palveli JR 32:ssa, 4./JR 10:ssä ja 5./JR 41:ssä pikakivääriampujana.

Hän osallistui Pistojoen, Repolan, Onkajärven ja Onkajoen taisteluihin. Hän haavoittui 23.7. -41.

BJÖRKMAN MARTTI

Maanviljelijä, s. 4.4. -06 Raahessa, k. 30.1. -73 Raahen aluesairaalassa.

Puoliso vuodesta -29 Hanna o.s. Muikkula, s. 1.11. -07 Pyhäjoella.

Lapset: Inkeri -29, Kerttu Kyllikki -32 ja Esko -35.

Talvisota: Björkman palveli JR 26:ssa ja hän toimi suutarina. Hän osallistui Vuokselan ja Muolaan taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Björkman palveli suutarina JR 32:ssa ja osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin. Hän haavoittui Vuokselassa 15.2. -40.

BÄCKMAN ARVO ALEKSANTERI

S. 24.12. -22 Pyhäjoella, k. 9.10. -56 Amerikassa.

Jatkosota: Korpraali Bäckman palveli 2./JP 2:ssa ja Järj. K2:ssa sekä HTK 6:ssa lääkintämiehenä. Hän toimi JSP-lääkärinapulaisena.

Hän osallistui Hiisjärven, Syvärin, Kivennavan, Perkjärven ja Talin maaston taisteluihin.

hin.

Hän haavoittui 9.1. -42 Poventsassa ja 26.6. -44 Talin maastossa.

Hänelle on myönnetty VM2 ja VR 4.

BÄCKMAN HERMAN ALEKSANDER

Autonkuljettaja, s. 29.6. -17 Pyhäjoella, k. 7.10. -91 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -41 Aura o.s. Rajala, s. 16.5. -22 Kalajoella.

Lapset: Erkki -42, Väinö -47, Eino -49, Veikko -52 ja Helena -61.

Jatkosota: Bäckman astui palvelukseen 15.6. -41 Raahen liik. toimistossa, hänet siirrettiin 22.9. -42 3./JvKouluK19:een. Hän palveli myös HevV3:ssa ja JvKouluK 19:ssä. Alikersantti Bäckman toimi autonkuljettajana. Hänelle on tehty tilapäinen sotilaspassi 3./JV KouluK19:ssä 4.3. -42, koska alkuperäinen passi joutui viholliselle motti-tilanteessa.

Bäckman ylennettiin kersantiksi 6.12. -68.

Bäckman ylennettiin kersantiksi 6.12. -68.

BÄCKMAN HERMAN OTTO

Kalastaja s. 21.12. 1899 Kalajoella.

Puoliso vuodesta -23 Anna Emilia o.s. Kaivosoja, s. 18.4. -03 Pyhäjoella, k. 4.5. -87 Pyhäjoella.

Lapset: Onni, Kaarlo, Lauri, Kerttu, Anita ja Kauko.

Talvisota: Bäckman palveli 6./II/JR 32:ssa ajomiehenä.

Jatkosota: Sotamies Bäckman palveli ajomiehenä ja apupalvelumiehenä 6./JR 32:ssa. Hän osallistui taisteluihin Uhtuan suunnalla ja hänet vapautettiin palvelusta 5.12. -41.

BÄCKMAN JOHAN ALBINUS (JANNE)

Maanviljelijä, s. 4.7. -08 Pyhäjoella, k. 7.11. -55 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -52 Sanni, s. 18.9. -16 Pyhäjoella, muutti Oulunsaloon v.-88.

Lapset: Laila -54.

Talvisota: Bäckman palveli 2./JR 26:ssa patruunan kantajana. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjoen ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Bäckman palveli 2./JR 32:ssa, 2./KK15:ssä, PstKK:ssa ja JP 6:ssa patruunankantajana ja ajomiehenä. Hän osallistui Ilomantsin suunnan taisteluihin.

BÄCKMAN KAARLO ALVAR

Metsuri, s. 24.9. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -63 Anni Salona Vanhakangas.

Toinen puoliso vuodesta -82 Kaisu Mirjami o.s. Hintsala, s. 17.6. -47 Ylivieskassa.

Lapset: Markus -85.

Jatkosota: Sotamies Kaarlo Bäckman palveli 2./JvKouluK 15:ssä, 2./JvKouluK 5:ssä, 7.Täydp 13:ssa ja 5./JR 11:ssä nosto- ja kiväärimiehenä.

Hän osallistui Inon, Seivästön, 3. D:n torjuntataisteluihin Noskua - Vuosalmen lohkolla 10.6. -16.7. -44 sekä Vuosalmi - Ihantalan taisteluihin.

Bäckman haavoittui Vuosalmella 19.7. -44. Oikean keuhkon takaosaan jäi sirpalevamma. Häntä hoidettiin 32. Sotas.ssa.

BÄCKMAN MATTI VILLIAM

Suutari, s. 18.11. -07 Pyhäjoella, k. 13.11. -84 Pattijoella.

Puoliso vuodesta -30 Hilja Maria o.s. Kestilä, s. 7.11. -03 Pyhäjoella, k. 31.12. -64 Pattijoella.

Puoliso vuodesta -67 Fanni, o.s. Leimurautio, s. 18.3. -09 Pattijoella.

Lapset: Reino Villiam -31, Eino Johannes -34, Elvi Maija-Liisa -37, Eila Mirjami -41, Leino Antero -43 ja Leevi Kaarle -46. Perhe muutti Pattijoelle v.-46. Jatkosota: Sotamies Bäckman palveli JR 32:ssa ja JR 25:ssa komppanian suutarina ja kiväärimiehenä.

Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

Kuvassa oikealla Niilo Bäckman.

BÄCKMAN NIILLO

S. 2.12. -19 Pyhäjoella, k. 16.8. -84 Pyhäjoella.

Talvisota: Bäckman palveli talvisodassa kiväärimiehenä.

Jatkosota: Bäckman palveli keittiömiehenä 24. LK:ssa. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Pongalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin sekä Pohjois-Suomen taisteluihin Lapin sodassa. Hänelle on myönnetty JsMm.

Onni
Herman
Bäckman.

BÄCKMAN ONNI HERMAN

S. 12.3. -24 Pyhäjoella.

Puoliso Emma o.s. Byl, s. 9.7. -23 Tarendössä.

Jatkosota: Matruusi Bäckman palveli laivastossa torpedoampujana. Hän osallistui Viipurinlahden taisteluihin.

BÄCKMAN SETTI JOHANNES.

Suutari, s. 8.8. -08 Pyhäjoella, k. 27.7. -78 Raahessa.

Puoliso vuodesta -38 Helli Alina o.s. Lahnaoja, s. 11.4. -14 Pyhäjoella, k. 9.6. -45 Pyhäjoella.

Lapset: Aino Sylvia -38, Anja -40, k. -49, Niilo -s. ja k. 41 ja Olavi -44, k. -56.

Talvisota: Bäckman palveli JR 26:ssa konepistoolimiehenä. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven, Oinolan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Korppraali Bäckman palveli 2./I/JR 32:ssa ja 1./ErP 20:ssa konepistooliampujana, räätälinä ja ajomiehenä.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Viipurinlahden taisteluihin. Hänet kotiutettiin 16.11. -44.

BÄCKMAN VILJAM EDVARD

Autonkuljettaja, s.18.7. -22 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Tyyne Sofia o.s. Lämsä, s. 27.8. -17 Kuusamossa.

Lapset: Asko -46, Reino -48 ja Antero -51.

Jatkosota: Sotamies Bäckman palveli JR 11:ssä kivääri- ja viestimiehenä. Hän osallistui Uhtuan pohjoispuolen, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Antrean, Vuosalmen, Ihantalan ja Tornion taisteluihin. Bäckman haavoittui 3.10. -44.

Tyyne ja Viljami Bäckman.

EILO OLAVI MIKAEL

Opettaja, s. 25.10. -25 Pyhäjoella, asuu Kalajoella.

Puoliso vuodesta -63 Kreetta o.s. Sippola, s. 24.4. -30 Kauhavalla. Lapset: Heikki -64.

Jatkosota: Olavi Eilo palveli 8./TäyDP 13:ssa ja 1./VP 13:ssa sekä VP 14:ssä radiosähkötäjänä.

Hän osallistui Uhtuan länsipuolen puolustustaisteluihin sekä Lapin sodan taisteluihin. Korppraali Eilolle on myönnetty JsMm. Hän on toiminut raittiuslautakunnan puheenjohtajana ja jäsenenä matkailu- ja koululautakunnissa.

EK NILO JOHANNES

Maanviljelijä, suntio, s. 2.9. -19 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -50 Helga o.s. Tikkanen, s. 3.5. -20 Oulaisissa, k. 20.5. -74 Raahessa.

Talvisota: Ek palveli kotijoukoissa puhelinkeskusvartijana ja ilmavalvontatehtävissä.

Jatkosota: Ek palveli 3./AK:ssa ja 9./TykK:ssa taistelulähetinä. Hän osallistui Kiestingin, Kapustajoen, Louhen suunnan, Syvälahden, Jelettijärven, Uhtuan suunnan, Ihantalan sekä Pohjois-Suomen taisteluihin. Alikersantti Ekille on myönnetty VM2 ja VM1. Hän toimi pitkään Pyhäjoen seurakunnan suntiona.

ENO TENHO OLAVI

Sähkömies, s. 28.10. -24 Pyhäjoella, k. 18.10. -58 Pyhäjoella.

Jatkosota: Tenho Eno palveli 10./JR 53:n panssarin-

ERKKILÄ ALPO ALBERT

torjuntajoukoissa konepistoolimiehenä ja lataajana.

Hän osallistui Uhtuan länsipuolen, Länsi-Kannaksen viivytys- ja puolustustaisteluihin sekä Tornion taisteluihin.

Sotamies Enolle on myönnetty VM 2.

Maanviljelijä, s. 1.11. -18 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -53, Vieno Annikki s. 5.8. -28 Pyhäjoella.

Lapset: Leena -54 ja Vesa -65.

Talvisota: Alpo Erkkilä astui palvelukseen 19.1. -40 8./Jv KouluK. 5:een Oulaisiin. Hänet siirrettiin Rovaniemelle 11 D:n 2./III/2. Pri:in. Hän palveli pikaki-

vääriampujana.

Jatkosota: Sotamies Erkkilä palveli 19.9. -41 alkaen 5./JR 11:ssä pikakivääriampujana ja lääkäntämiehenä. Hän osallistui Uhtuan, Kiestingin, Ahvenlahden, Karvalan, Rannankylän, Metsäkylän, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Noskuan - Vuoksen lohkon, Ihantalan, Vuosalmen sekä Tornion, Paakolan, Rovaniemen ja Meltauksen taisteluihin. Hän haavoittui Jyväskylällä -43.

Erkkilälle on myönnetty VM2, TsMm, JsMm, LapinrintamanR, 3D.Mr ja JsLapinR. Hänet ylennettiin -68 korppraaliksi.

ERKKILÄ EINO ARVID (ARVD)

Teknikko, s. 30.3. -24 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -55 Anni Lydia o.s. Tähjänjoki, s. 30.1. -27 Pyhäjoella. Perhe asuu Raahessa.

Lapset: Eila -56, Reijo -57 ja Arja -59.

Jatkosota: Erkkilä astui palvelukseen 27.10. -42 JvKouluK

15:een. Hän palveli Helsingin ja Turun laivastossa sekä KvLos:ssa radiosähkötäjänä ja radioaliupseerina. Hän osallistui Itä-Suomenlahdella VMV-taisteluihin 1943-44 ja oli mukana Lapin sodassa laivasto-osaston mukana.

Ylimatruusi Erkkilälle on myönnetty VMV.Laiv.am.

ERKKILÄ JUHO HERMAN

Maanviljelijä, s. 11.6. -09 Pyhäjoella, k. 1.4. -85 Kalajoella.

Puoliso vuodesta -38 Iida Maria, o.s. Pirttimaa, s. 22.2. -15 Pyhäjoella.

Lapset: Irma -49 ja Olavi -46.

Talvisota: Erkkilä astui palvelukseen 14.10. -39 1./JR 26:een. Hän palveli kiväärimiehenä ja osallistui Muolaan ja Vuokselan

taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Erkkilä palveli 15.6. -41 alkaen JR 32:ssa ja 17.KEK:ssa kivääri- ja huoltomiehenä. Hän osallistui Pistojoen taisteluun ja haavoittui siellä 23.7. -41.

Hänelle on myönnetty VM2 ja hänet ylennettiin 4.11. -68 korppraaliksi.

GREKULA ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 12.9. -15 Pyhäjoella, k. 26.9. -82 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Helvi Kaarina o.s. Muikkula, s. 28.9. -13 Pyhäjoella.

Lapset: Tuula -42, Arja -48 ja Erja -54.

Talvisota: Grekula palveli Kv.os. 9:ssä Kuhmossa.

Jatkosota: Grekula palveli JR 32:ssa, Itä-Karjalalan SE:ssa ja Yht.E ROI:ssa Uhtuan suunnalla. Hän toimi puhelinjoukkueen johtajana ja varajohtajana, esikuntaväapelinä, poliisi-asianhoitajana, puhelinaliupseerina ja Itä-Karjalan SE:ssa paikallispäällikkönä.

Hän osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin 2.8. -41 saakka, jolloin hän haavoittui käteensä ja polveensa. Hänelle on myönnetty VM1, JsMm mk.sk., Kainuun Mr, P-Vienan Mr ja VM2. Hänet ylennettiin väapeliksi -68. Hänelle on myönnetty myös Msk.kult. Amr.

Grekula on kuulunut kunnanvaltuustoon, koulun johtokuntaan, Pohjois-Suomen maa- ja metsätalouden myllyosuuskunnan hallitukseen, Oulun Aluesäästöpankin Pyhäjoen konttorin hallitukseen (varapuh.joht.) sekä sotaveteraaneihin.

GREKULA ARVO VALDEMAR

Maanviljelijä, s. 14.9. -24 Pyhäjoella, k. 13.1. -52 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -49 Kaino o.s. Haarala, s. 19.9. -25 Pyhäjoella.
Lapset: Aino Kristiina -50.
Jatkosota: Arvo Grekula kutsuttiin palvelukseen 18-vuotiaana ja hän joutui lyhyen koulutuksen jälkeen rintamalle. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

GREKULA HEINO JOHAN MIKAEL

Enni ja Heino Grekula.

Maanviljelijä, s. 25.6. -26 Pyhäjoella, k. 9.12. -54 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -48 Enni Johanna, o.s. Kestilä, s. 7.6. -26 Pyhäjoella.
Lapset: Pirkko -49 ja Vuokko -54 (kuollut).
Jatkosota: Heino Grekula suoritti nostomiespalvelua 23.2. -10.10.-44. ja hänet siirrettiin 17.9. -44 Jv KouluK 1:een. Hän palveli pikäkiväärimiehenä. Hänet ylennettiin ylimatruusiksi 2.9. -46.

GREKULA EINAR ILMARI

Kalle Bäckman, Niilo Perälä ja Ilmari Grekula.

Maanviljelijä, s. 10.1. -06 Kaliforniassa, k. 13.7. -72 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -43 Hilja Maria o.s. Takalo, s. 2.9. -09 Karstulassa, k. 8.12. -87 Pyhäjoella.
Lapset: Teuvo Antero -45, Tauno Ilmari -46, Raakel Maritta -48, Lahja Anna-Liisa -52 ja Taimi Helena -53.
Jatkosota: Ilmari Grekula osallistui heikon kuulonsa takia nostomiehenä jatkosotaan ja oli mukana Uhtuan suunnan taisteluissa.

GREKULA MATTI

Maanviljelijä, s. 13.3. -18 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -43 Hanna Mari o.s. Grekula, s. 8.1. -24 Pyhäjoella.
Lapset: Pentti -46, Paula -51, Olavi -53 ja Päivi -60.
Talvisota: Matti Grekula palveli JvKouluK. 9:ssä ja ELK:ssa. Hän palveli viisi kuukautta kiväärimiehenä, neljä kuukautta rehumestarinana ja kahdeksan kuukautta eläinlääkintäaliupseerina.
Jatkosota: Grekula astui palvelukseen 1.7. -41 1.KKK/JR 11:een. Hänet siirrettiin 26.5. -42 EK/I/11.Pr:iin ja 23.7. -42 4./JR 11:een sekä edelleen 25.7. -42 3./RjP 8:aan. 4.11. -44 hän siirtyi TykK/19 Pr:iin. Hänet kotiutettiin 5.11. -44.
Hän palveli kivääri- ja eläinlääkintäaliupseerina, sekä 26.7. -42 alkaen konekivääripulijoukkueen johtajana.
Grekula osallistui Vasovaaran, Korpjärven, Uhtuan länsipuolen, Kiestingin, Ahvenlahden ja Vuokkiniemen taisteluihin. Hän haavoittui 3.8. -44 Tolvajärven eteläpuolella.
Kersantti Grekulalle on myönnetty VM2.

Esteri ja Otto Grekula.

GREKULA OTTO VILLIAM

Maanviljelijä, s. 1.3.-08 Pyhäjoella, k. 10.12. -77 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -34 Anni Esteri o.s. Koskela, s. 16.10. -11 Pyhäjoella.
Lapset: Matti -34, Rauha -36, Ritva -37, k. -92, Paavo -41, Pauli -43, Kalervo -46, Seija -48, Sirpa -50, Aila -51 ja Aale -55.
Talvisota: Otto Grekula palveli 1./JR 26:ssa 14.10. -39 alkaen. Hän toimi pikäkivääriyhmänjohtajana

ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven, Oinolan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Grekula palveli 15.6. -41 alkaen 6./II/JR 32:ssa, 7./II/JR 32:ssa sekä EK/DE 3:ssa, Hosion sotavankileirillä, 92. SvK:ssa, 22. SvK:ssa sekä 1./ErP 8:ssa.

Hän toimi konekivääriyhmänjohtajana ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkolahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen ja Jyväskylän suunnan taisteluihin. Hän osallistui myös Pohjois-Suomen taisteluihin Lapin sodassa. Hänet kotiutettiin 21.11. -44. Kersantti Grekulalle on myönnetty TsMm, KarjalanR ja JsMm. Hän harrasti urheilua ja hiihtoa.

GREUS - KARJALUOTO ONNI AATAMI

Metsätyömies, s. 21.2. -20 Pyhäjoella, k. 20.10. -50 Pyhäjoella.
Jatkosota: Sotamies Greus-Karjaluoto palveli Laaguksen kompaniassa ja osallistui Äänislinnan ja Petroskoin taisteluihin. Hän haavoittui jatkosodassa. Hänelle on myönnetty VM1 ja VM2.

GYLDÉN SULO TOIVO

S. 5.1. -08 Pyhäjoella, k. 21.8. -81 Ruotsissa.
Puoliso vuodesta -31 Elisabet o.s. Petäjäsoja, s. 23.2. -02 Pyhäjoella, k. 28.11. -84 Ruotsissa.
Lapset: Altti -31, Toivo -33, Heikki -35, Antti -39 ja Saara -45.
Talvisota: Gyldén osallistui sotaan, tarkemmat tiedot puuttuvat.

HAAPAJOKI GABRIEL (KAAPO)

Maanviljelijä, s. 22.2. -10 Saloisissa.
Puoliso vuodesta -47 Hilma Esteri, o.s. Krekelä, s. 3.12. -15 Pyhäjoella.
Lapset: Pentti Juhani -48, Paavo Olavi -49, Pauli Matias -50 ja Liisa Anneli -52.
Talvisota: Haapajoki palveli EK/JR 26:ssa ajomiehenä ja osallistui Vuokselan ja Vuosalmen lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Kaapo Haapajoki palveli Krh 2./JR32:ssa ja 3./JR 32:ssa kranaatinheittimen ammusmiehenä. Hän osallistui Turmajärven, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Karjalan Kannaksen taisteluihin.
Korpraali Haapajoelle on myönnetty TsMm, JsMm ja P. ViananR.

HAAPAKANGAS SETTI ANTTI

Maanviljelijä, s. 23.8. -08 Saloisissa, k. 13.2. -78 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -27 Senja Joosefiina o.s. Kaski, s. 10.12. -04 Oulaisissa, k. 20.2. -86 Raahen aluesairaalassa.
Lapset: Aino Esteri -28, Eero Johannes -30, Eva Inkeri -32 ja Elma Anneli -35.

Talvisota: Haapakangas palveli JvKouluK.5:ssä ja 22.10 -40 alkaen 19. /10. Pr:ssa.
Jatkosota: Haapakangas palveli 11.6. -41 alkaen JR 25:ssa ja 10./10. Pr:ssa sekä 24. LK:ssa lääkintämiehenä ja sairaankantajana. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Pistojoen, Ponkolahden, Vuonnisen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsipuolen ja Kannaksen puolustustaisteluihin. Hän osallistui myös Pohjois-Suomen taisteluihin Lapin sodassa. Hänet kotiutettiin 20.8. -44.
Korpraali Haapakankaalle on myönnetty JsMm. Hän osallistui luottamustehtäviin ja toimi useissa lautakunnissa ja johtokunnissa.

HAAPAKOSKI EINO

Maanviljelijä, s. 30.8. -13 Pyhäjoella, k. 2.10. -82 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -50 Toini Helvi o.s. Tarvud, s. 3.3. -23 Korttesjärvellä.
Lapset: Tapani Eino Juhani -52, Ari Matti Jaakko -55 ja Seppo Kaleva -58.
Talvisota: Eino Haapakoski palveli 14.10. -39 alkaen 1./JR 26:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Korpraali Haapakoski palveli Pohj.R/5./JR 32:ssa 15.6. -41 alkaen. 4.2. -42 hänet siirrettiin 5./JR 11:een ja 13. 9. -43 6./JR 14:ään.

Hän palveli pikakivääriampujana ja osallistui Hiironlan, Metsäkylän, Kivennavan, Heinjoen, Noskuan, Vuosalmen, Pistojoen, Tetrivaaran, Korpivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Ahvenlahden ja Jyvälahden taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion ja Rovaniemen taisteluihin.

HAAPAKOSKI FRANS VILHELM

Metsätyömies, s. 1.11. -08 Pyhäjoella, k. 9.8. -72.

Puoliso vuodesta -33 Helga o.s. Leppäluoto, s. 26.7. -11 Pyhäjoella, k. 27.7. -64 Pyhäjoella.

Lapset: Marjatta -33, Eero -39, Veikko -41, Juhani -43, Aino -45, Pekka -46 ja Ritva -52.

Talvisota: Haapakoski palveli JR 26:ssa, JR 32:ssa ja JR 25:ssä.

Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Haapakoski osallistui Pistojoen, Korpivaaran, Uhtuan suunnan, Ihantalán ja Karisalmen taisteluihin. Hän haavoittui. Korpraali Haapakoskelle on myönnetty TsMm ja JsMm.

HAAPAKOSKI KALLE ALBERT

Työnjohtaja, s. 17.12. -13 Pyhäjoella, k. 23.5. -87 Kemissä.

Puoliso Anni o.s. Niemelä, s. 14.3. -16 Pyhäjoella, k. 1.5. -48 Pyhäjoella.

Lapset: Eeva -37, Eila -38, Jouko -40, Tapio 43 ja Paavo -47.

Toinen puoliso Mimmi o.s. Vilmi, e. Uusimäki, s. 25.5. -10 Kemissä, k. 4.7. -85 Kemissä.

Jatkosota: Kalle Haapakoski palveli JR 32:ssa ja JR 11:ssa joukkueenjohtajana. Hän osallistui Vasovaaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan suunnan, Karjalan Kannaksen ja Inon taisteluihin. Hän haavoittui 14.6. -44 Inossa vasempaan jalkaansa ja oikeaan käteensä. Hänet kotiutettiin 30.11. -44 Oulun sotasairaalaan.

Hänelle on myönnetty VR4, VM2, VM1, Raut.Risti JsMm, III AK.mr. Hänet ylennettiin -68 väepeliksi. Haapakoski on kuulunut kunnanvaltuustoon ja Rintamiamiesveteraanien liittoon. Hän harrasti kävelyä.

HAAPAKOSKI LENNE RAGAR

Maanviljelijä, s. 20.11. -11 Pyhäjoella, k. 21.4. -85 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Aino o.s. Kivimäki, s. 2.11. -12 Pyhäjoella.

Lapset: Esa -46, Hellen -47, Elsi -51 ja Anja -53.

Talvisota: Haapakoski palveli JR 26:ssa ajomiehenä ja osallistui Vuokselan ja Vuosalmen taiste-

luihin.

Jatkosota: Haapakoski palveli JR 25:ssä ja TykK/19 Pr:ssa. Sotamies Haapakoski osallistui Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Onkamojärven, Kuuterselän, Muolaanjärven länsipuolen, Heinjoen, Kuparsaaren ja Lapin sodassa Tornion taisteluihin. Hän haavoittui Torniossa 4.10. -44 ja hänelle on myönnetty JsMm.

HAAPAKOSKI PAULI ANDREAS

Maanviljelijä, s. 1.8. -18 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -39 Elli Esteri o.s. Pirkola, s. 15.4. -19 Pyhäjoella.

Lapset: Pentti -39, Reijo -42, Pauli -45, Pirkko -46, Risto -49 ja Riitta-Liisa -53.

Talvisota: Haapakoski palveli JR 64:ssa pikakivääriampujana. Hän

osallistui Suomussalmen Raatteen ja Pitkärannan taisteluihin. Hän haavoittui 21.2. -40 Pitkärannassa Jatkosota: Haapakoski palveli JR 32:ssa ja JR 11:ssa tarkka-ampujana, ryhmänjohtajana ja joukkueenjohtajana.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin, Ahvenlahden, Hiironlan, Metsäkylän, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Vuoksen ja Vuosalmen taisteluihin. Hän haavoittui 8.9. -41. Hän oli mukana myös Tornion valtauksessa, jolloin joutui saksalaisten sotavangiksi 2.10. -44 - 18.4. -45. Hän karkasi Norjan puolelta ja pakeni Suomeen. Haavoittumisten seurauksena on 60 % invaliditeetti.

Ylikersantti Haapakoskelle on myönnetty VM1, kaksi VM2, TsMm, JsMm, SL.Ar, SVL:n suuri am sekä SVpiirin am. Haapakoskella on ollut lukuisia luottamustehtäviä. Hän on toiminut maajako-oikeuden lautamiehenä 1955-56, kunnanvaltuustossa ja eri lautakunnissa 1950-70-luvuilla sekä kirkkoneu-

vostossa -70-luvulla. Hän oli mukana perustamassa Sotaveteraaniliiton Pyhäjoen osastoa.

HAAPAKOSKI TAUNO OSVALD

Maanviljelijä, s. 11.1. -20 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Nanni Ellida, o.s. Pärkkä, s. 14.5. -24 Merijärvellä.

Lapset: Anja Sinikka -46, Vesa Henrik -50, Kari Antero -56 ja Sari Mirja Helena -66.

Jatkosota: Haapakoski palveli PsDiv/JP 4:ssä taistelulähetinä.

Hän osallistui Kokkarin, Vilokin, Koirinojan, Salmin, Viteleen, Tuuloksen, Aunuksen, Syvärin, Petroskoin, Karhumäen, Stalinin kanavan, Kivennavan, Kuuterselän, Rokkalanjoen, Partinhoikan, Vuosalmen ja Talin taisteluihin sekä Lapin sotaan.

Alikersantti Haapakoskelle on myönnetty VM1, VM2, VR4 ja JsMm.

HAAPAKOSKI VÄINÖ AKSELI

Pienviljelijä, s. 22.11. -16 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Aino o.s. Leskelä, s. 11.4. -17 Lohtajalla.

Lapset: Raimo -44, Maila -46, Matti -47, Raija -50, Ritva -54, Sakari -56 ja Saira -60.

Talvisota: Haapakoski palveli 9./3. Pr:ssa talousaliupseerina. Hän osallistui Nurmijärven, Muolaan,

Munasuon, Kämärän ja Karisalmen taisteluihin.

Jatkosota: Haapakoski astui palvelukseen 15.6. -41 JR 32:een. Hänet siirrettiin 22.2. -44 6./JR 11:een.

Hän palveli joukkueen varajohtajana ja osallistui Hiirelä - Uhtua-Kiestingin viivytystaisteluihin sekä viivytystaisteluihin Länsi-Kannaksella ja Kivennavan, Muolaan ja Heinjoen taisteluihin 17.6. -19.6. -44 sekä 3.D:n torjuntataisteluihin Noskuan - Vuoksen lohkollla päätien suunnassa 20.6. -23.6. -44. Hän haavoittui Revonkylässä 23.6. -44 kranaatin sirpaleista ja joutui 1. Sotas:aan ja edelleen 60. Sotas:aan.

25.8. -44 hänet siirrettiin HTK1:een ja edelleen 6./JR 11:een. Hän osallistui vielä Tornion, Paakkolan ja Rovaniemen taisteluihin 1.10. -18.10. -44.

Haapakoski ylennettiin väepeliksi 6.12. -68 ja hänelle on myönnetty VM1, VR4, VM2, TsMm ja JsMm. Hän harrastaa lukemista ja liikuntaa.

HAAPAKOSKI VÄINÖ HERMAN

Maanviljelijä, s. 1.1. -17 Pyhäjoella, k. 28.7. -59 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Hilda Rauha o.s. Meriläinen, s. 25.5. -25 Pattijoella.

Lapset: Tuula Onerva -46 ja Sauli Ensio -52.

Talvisota: Haapakoski palveli hevostenhoitajana KHevS 3:ssa.

Jatkosota: Haapakoski palveli vartiomiehenä Jv-KouluK 15:ssa, Svleiri 21:llä ja Svleiri 19:llä. Sotamies Haapakoskelle on myönnetty JsMm.

HAAPANIEMI ERKKI

Metsuri, s. 12.12. -23 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Tyne Sofia o.s. Leskelä, s. 6.12. -25 Kuusamossa.

Lapset: Aimo -45 ja Reino -55.

Jatkosota: Sotamies Haapaniemi palveli 17.1. -42 alkaen JvKouluK 16. /7K:ssa, hänet siirrettiin 22.10. -42 HTK 8:aan ja 30.10. -42 TäydP 11:een. Hän toimi pi-

kakivääriampujan apulaisena ja lähettinä. Haapaniemi kotiutettiin 17.2. -44.

HAAPANIEMI OIVA ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 12.10. -13 Pyhäjoella, k. 19.6. -78 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -49 Aino Maria o.s. Myllyniemi, s. 10.7. -17 Ilmajoella.

Lapset: Hannu -50 ja Hannele -56.

Talvisota: Haapaniemi osallistui talvisotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat.

Jatkosota: Haapaniemi astui palvelukseen 15.6. -41 1./JR 32 EK:aan, sai siirron 5.2. -42 2./JR 11:een ja 17.9. -43 2./JR/HTK/3.AK:aan. Raahen Skp:iin Haapaniemi siirrettiin 31.10. -44 ja hänet kotiutettiin 18.11. -44.

Kersantti Haapaniemi toimi eläinlääkintäaliupseerina ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Kiestingin taisteluihin 25.4. -25.5. -42. Hänet ylennettiin -68 ylikersantiksi.

Haapaniemi toimi kunnanvaltuutettuna.

HAARALA LAURI SIMON

S. 13.3. -19 Pyhäjoella, muutti -51 Espooseen. Puoliso vuodesta -45 Eeva Susanna o.s. Virtanen, s. 11.8. -22 Hämeenlinnassa. Muutti 23.3. -46 Raahen.

Jatkosota: Haarala osallistui sotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

HAARALA MATTI

Maanviljelijä, s. 30.9. -06 Pyhäjoella, k. 1.6. -81 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -39 Iida Valpuri o.s. Kemppainen, s. 21.4. -11 Ristijärvellä.

Lapset: Eero -41, Annikki -45 ja Arja -54.

Talvisota: Sotamies Haarala oli mukana talvisodassa. Hänellä oli

sairaankantajan erikoiskoulutus. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

Haarala toimi kansakoulun johtokunnassa ja harrasti kalastusta.

HALINEN EINARI JOHANNES

Opettaja, s.3.12. -12 Viipurissa.

Puoliso vuodesta -37 Salme Inkeri o.s. Piiparinen, s. 29.7. -13 Viipurissa.

Lapset: Ritva -38, Marja-Liisa -40 ja Leena -43. Perhe muutti Sippolaan.

Talvisota: Sodan aikana Halinen kävi RUK:a.

Jatkosota: Halinen palveli 2./JR 32:ssa, JvKouluK 20:ssä sekä Itä-Karjalan SE:n Svleiri 19:llä. Hän toimi joukkueen johtajana, kivääriryhmän päällikkönä, talousupseerina sekä alaleiripäällikkönä.

Halinen osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Luutnantti Haliselle on myönnetty VR4.

HALUNEN AARNO AUKUSTI

Metsätyömies, s. 1.1. -16 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -38 Helmi o.s. Korpela, s. 1.4. -12 Pyhäjoella, k. 6.8. -47 Pyhäjoella.

Lapset: Väinö -36 ja Eino -41.

Toinen puoliso vuodesta -49 Nanni Esteri o.s. Pyhälä s. 21.8. -16 Merijärvellä.

Lapset: Margit -45, Anna-Liisa -51, Pirjo -51 ja Eerik -55. Perhe on muuttanut Ruotsiin Örebrohon.

Talvisota: Halunen palveli ajomiehenä 1./JR 26:ssa. Jatkosota: Sotamies Halunen palveli 3./JR 32:ssa ja RP.HK-Ts:ssa kivääri ja hevosmiehenä sekä työ-

palvelussa. Hän osallistui Kyyrölän taisteluun. Haluselle on myönnetty JsMm.

Aarno Halunen palveli mm. hevosmiehenä jatkosodassa.

HALUNEN FRANS ERIK (ERKKI)

Maanviljelijä, s. 18.5. -02 Pyhäjoella, k. 30.4. -47 Oulaisissa.

Talvisota: Korpraali Halunen palveli pioneerina JR 40:ssä. Hän osallistui Pelkosenniemen, Savukosken ja Vilajoen taisteluihin. Hänet vapautettiin palvelusta kokonaan 27.7. -40.

Erkki Halunen esittelee kuvassa palkintolusikoitaan.

HALUNEN IIVARI ALEKSANDER

Maanviljelijä, s. 28.11. -20 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Anna Reeta o.s. Tapaus, s. -23 Ylikiimingissä.

Lapset: Sirkka -48, Eira -50, Aaro -52, Seppo -53, Jorma -57 ja Markku -60.

Talvisota: Halunen palveli kiväärimiehenä Tyk. KouluK./1.

Psto:ssa.

Jatkosota: Halunen palveli 2./13.Pr./E 2:ssa kiväärimiehenä.

Hän haavoittui Petroskoin lähistöllä 22.8. -41 olkavarteensa.

Korpraali Haluselle on myönnetty KarjalaMm.

Halunen on toiminut koululautakunnassa.

HALUNEN IVAR ALEKSANDER

Työmies, s. 29.8. 1897 Pyhäjoella, k. 18.2. -69 Pyhäjoella.

Talvisota: Halunen palveli kiväärimiehenä JR 60:ssa ja osallistui Löytövaaran taisteluun. Hän haavoittui tuossa taistelussa 1.3. -40

Jatkosota: Halunen palveli sairaankantajana 2./24.LK:ssa ja osallistui Sohjanan, Kiestingin ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin. Alikersantti Halunen kotiutettiin 12.5. -42.

HALUNEN JOHAN MATTI

Maanviljelijä, s. 6.12. 1898 Pyhäjoella, k. 28.4. -62 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -25 Hilma Edith o.s. Seppälä, s. 30.8. -01, k. 26.5. -88 Pyhäjoella.

Lapset: Sylvia -26, Kaarlo -28, Vieno -31, kuollut, Almi -33, Toivo -40, kuollut.

Talvisota: Halunen toimi talvisodan aikana Ruukin maatalousoppilaitoksessa

hevostenhoitajana.

Jatkosota: Sotamies Halunen toimi sairaankantajana ja oli mukana Syvärin taisteluissa.

HALUNEN OLAVI ALEKSANDER

Kirvesmies, s. 5.3. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -56 Sylvi Annikki, o.s. Pyhälä, e. Tuovila, s. 10.12. -31 Merijärvellä.

Lapset: Pasi -52, Paula ja Seppo -57.

Jatkosota: Halunen astui palvelukseen 12.4. -43 7./JvKouluK 25:een. Hän palveli HTK 11:ssa,

3./Täyd.P 13:ssa sekä 3./JP 4:ssä tarkka-ampujana ja kivääriryhmän johtajana ja osallistui Itä-Karjalan ja Pohjois-Suomen taisteluihin. Hän haavoittui 29.10. -44 Vuotsossa ja häntä hoidettiin 29. Sotas:ssa.

Korpraali Haluselle on myönnetty SVR.Rml, JsMm, SVL:n suuri am ja Sotavammaismerkki.

Halunen on toiminut rakennuslautakunnassa, SP:n isännistössä sekä Sotainvalidien Pyhäjoen osaston puheenjohtajana 1969 - 71 ja uudelleen vuodesta 1983.

HALUNEN VILJO NIKOLAI

Muoviasentaja, s. 14.10. -24 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -59 Aino Elina o.s. Kervinen, s. 2.3. -21 Jaakkimassa.

Lapset: Eeva Kaarina -59 ja Erkki Tapio -60.

Jatkosota: Halunen palveli JR 53:ssa ja JR 13:ssa pikakiväärimiehenä.

Hän osallistui Heinjoen, Kivennavan, Kuuderselän, Tornion, Kemin, Rovaniemen ja Muonion taisteluihin.

Hän haavoittui kylkeen ja jalkaan Kuuderjoella.

Hänelle on myönnetty kaksi ansiomerkkiä.

HAUTALA AATU ILMARI

Maanviljelijä, s. 8.6. 1897 Pyhäjoella, k. 25.5. -45 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -29 Auroora o.s. Räihälä, s. 29.10. 1896 Korttesjärvellä, k. 26.4. -81 Pyhäjoella.

Lapset: Aino Inkeri -30 ja Pentti Ilmari -32.

Talvisota: Hautala osallistui talvisotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

HAUTALA MARTTI EEMIL

Kalastaja, s. 23.5. -11 Pyhäjoella, k. 7.5. -86 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -38 Sylvi Sofia o.s. Räihälä, s. 19.6. -11 Kalajoella.

Lapset: Veikko Eemeli -41 ja Raili Seija Tellervo -46.

Talvisota: Hautala palveli 1./JR 26:ssa pikakivääriampujan apulaisena ja osallistui Kyyrölän,

Muolaanjärven rannan, (Oinolan) ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Korpraali Hautala palveli 61./Kv.IT jaos, Järj.K1:ssä junapartiomiehenä. Hän osallistui Rai-volan As.kom.kunnan, Kuopion As.kom.kunta KKNNT:n, Oulun As.kom.kunnan, Vaasan As.kom.kunnan sekä Ylivieskan As.kom.kunnan ilmatorjuntaan. Hautala kotiutettiin 28.11. -44.

HAUTALA VILHO AARRE

Autoilija, s. 12.7. -22 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -50 Kaino Suoma Alina, o.s. Viirretjärvi, s. 14.6. -24 Pyhäjoella.

Lapset: Tuula Anneli -52, Matti Juhani -57, Erkki Antero -58 ja Antti Ilmari -59.

Jatkosota: Hautala palveli 10./JvKouluK.15:ssa, 3 D / 8./JR 11:ssa, E/KvOs. 5:ssä, JR 53:ssa,

24 Poltto-os:ssa ja 24. LK:ssa kiväärimiehenä, autonkuljettajana, polttoainejakelumiehenä ja lääkintämiehenä.

Hän osallistui Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Muolaan ja Heinjoen sekä Lapin sodassa Tornion, Rovaniemen ja Sodankylän taisteluihin.

Korpraali Hautala haavoittui 23.11. -41 jääkärikurssilla. Hänet kotiutettiin 21.11. -44.

Hautala on toiminut liikennelautakunnassa ja sota-veteraaneissa. Hän harrastaa kalastusta.

HAUTALA VÄINÖ VALDEMAR

Kalastaja, s. 5.7. -00 Pyhäjoella, k. 7.2. -76 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -22 Esteri o.s. Jaakola, s. 11.7. -02 Kalajoella, k. 16.8. -83 Pyhäjoella.

Lapset: Vilho -22, Leevi -26, Erna -27, kuollut, Rauha -33, kuollut, Inkeri -35, Arvo -38, Eero -39 ja Irene -42.

Talvisota: Hautala palveli 5.K/Täyd.P:ssa, Jv-

KouluK 5:ssä ja Oulun Skp:n kom.kunnassa rehumestarina ja talliväepelinä. Hänet vapautettiin palvelusta 22.8. -40.

Jatkosota: Hautala astui palvelukseen 15.6. -41 Raahen Skp:n E:ssa ja sai siirron Sv-leiri12:een, joka myöhemmin muutettiin 21:ksi. Hän toimi vankileirin päällikkönä Sykänorossa. Sotilasarvoltaan hän on luutnantti.

HAUTAMÄKI ANTTI VILJAMI

Toimitusjohtaja, s. 5.11. -17 Ylivieskassa, asuu Ylivieskassa. Puoliso vuodesta -50 Sirkka Marjatta, o.s. Visuri, s. 14.2. -30 Ylivieskassa.

Lapset: Riitta -51, Airi -52, Esko -53, Kirsti -55, Eeva-Liisa -57, Anne-Maria -59, Sinikka -62, Hilikka -64 ja Timo -69.

Talvisota: Hautamäki palveli 8./

JvKouluK 5:ssä ja kirjuraliuppeerina EKM/LR 27:ssä.

Jatkosota: Hautamäki toimi ETP/LR/6D:n kirjuraliuppeerina sekä 27.Talk/6D:n komppanian väepelinä 24.4. -40 alkaen jatkosodan loppuun saakka. Hän osallistui Sallan ja Karhumäen suunnan sota-toimiin.

Vääpeli Hautamäelle on myönnetty VM2 ja JsMm. Hän on toiminut Pyhäjoen kunnan tilintarkastajana.

HAVISTO OIVA ANTTI

Työmies, s. 21.11. -14 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -42 Aili Maria o.s. Pisilä, s. 7.9. -11 Pyhäjoella.

Lapset: Annikki Maria -44, Osmo Rainer -45, Heleni Helinä -47, Eeva Anneli -48 ja Pauli Antero -53. Perhe muutti -57 Paattisten srk:aan.

Talvisota: Havisto palveli 1./JR 26:ssa taisteluhettinä ja osallistui Kyyrölän, Muolaanrannan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Havisto palveli 2./JR 32:ssa, 4./ErP21:ssa, 2./ErP 21:ssa sekä 2./ErP 23:ssa pikakivääriampujana, ajomiehenä ja kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan pohjoispuolen, Vansjärven, Poventsan, Hiisjärven ja Ihantalán taisteluihin.

HEIKKILÄ ENSTI ANTERO

Autoilija, s. 17.2. -23 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -45 Marja-Liisa o.s. Polus, s. 12.9. -22 Pyhäjoella.

Lapset: Raakel Marjatta -47, Karl Ensio -48, Eeva Kaarina -51, Kaisu Marketta -52, Veli Pekka -55 ja Jaana Ingeri -63.

Jatkosota: Heikkilä astui palvelukseen 17.9. -42 Os. 3570:een.

Hänet siirrettiin 25.9. -42 15./12 Pr:iin ja 11.2. -43 3./JR 54:een sekä 14.12. -43 3./21. Pr:iin. Hän toimi

jääkärijoukkueessa kiväärimiehenä ja osallistui taisteluihin Krivillä 27.9.-41 - 12.1. -43, Vienan kana-valla 17.6. -13.12.-43, Leppäjoella 8.2. - 13.6.-44 sekä vetäytymisvaiheen taisteluihin 20.6 - 4.9. -44 Saravaaralla, Kumsassa, Porajärvellä, Liusvaaralla ja Lutikkavaaran ympäristössä.

Korpraali Heikkilälle on myönnetty 6D mr ja RVL:n am. Heikkilä on toiminut Raahen Seudun Rintamamiesveteraanien huvitoimikunnan jäsenenä sekä Raahen Alueen Sydänyhdistyksessä sihteerinä v.-84 alkaen.

HEIKKILÄ ONERVO AUKUSTI

S. 27.8. -21 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -61 Maija, o.s. Heiskanen, s. -35 Varkaudessa.

Lapset: Jaana -61 ja Tommi -66. Perhe asuu Pudasjärvellä.

Talvisota: One Heikkilä palveli KTP/27:ssä, Laguksen divisioonassa ja oli mukana Lapin taisteluissa 1. - 13.3. -40

taisteluissa. Hän kävi RAUK:n 1.7.-31.8. -40 Hanhikoskella.

Jatkosota: Heikkilä palveli 21.SPöK:ssa, 5./T-P 1:ssä sekä 3./T-P 1:ssä sotapoliisiryhmän johtajana ja rikosetsivänä. Hän kävi paikallispäällikkökoulun 1.2.-30.3.-42 Äänislinnassa, poliisikoulun 30.5.-15.7.-42 Turussa sekä rikosetsivän erikoiskurssin Karhumäellä tammikuussa -43.

Hän osallistui Pohjois-Aunuksen taisteluihin -41, 2.D:n Petroskoin valtauksen 1.10. -41 ja haavoittui samana päivänä. Hänet siirrettiin kenttäsaarialaan ja 14.10. takaisin omaan yksikkäänsä. Lokakuussa -41 hänet komennettiin perustetulle Äänislinnan rikospoliisiosastolle. Hänet kotiutettiin 2.11. -44.Kersantti Heikkilälle on myönnetty LsMm -40, VM2, 1941-44 2. D:n pk. am. sekä TsMm ja JsMm.

HEIKKILÄ TUOMAS ALEKSANTERI

S. 3.9. -16 Pyhäjoella. Muutti Utajärvelle -48.

Puoliso vuodesta -54 Eeva Annikki o.s. Kokko, s. 22.1. -30 Utajärvellä.

Lapset ensimmäisestä avioliitosta Reijo -50, toisesta avioliitosta Juho -56.

Talvisota: Heikkilä palveli 1./JR 26:ssa kivääriryhmänjohtajana ja otti osaa Muolaan

ja Vuokseian taisteluihin.

Jatkosota: Heikkilä palveli 2./I/ JR 32:ssa, Sv-leiri 10:llä sekä Sv-leiri 26:lla. Kivääriryhmän johtajana ja vartiopäällikkönä. Hän osallistui Uhtuan suunnan, Vuokkiniemen, Syskyjärven ja Pistojoen taisteluihin. Hän haavoittui 23.6. -41 Pistojoella. Alikersantti Heikkilälle on myönnetty VR3 ja VM2.

HEISKARI MARTTI JOHANNES

Rakennusmestari, s. 15.8. -20 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Linnea o.s. Ansamaa, s.3.3. -23.

Lapset: Pirkko Helena -46, Juha Heikki -51 ja Jouni Martti -57.

Jatkosota: Martti Heiskari palveli Pst.Tyk. Eskadroona/RvPr:ssa joukkueen varajohtajana, joukkueen johtajana ja eskadroonan

väepelinä.

Hän osallistui Vellivaaran, Ristisalmen, Ägläjärven, Vegaruksen, Sunajoen, Kendjärven, Äänisniemen, Lempaalan, Vammeljoen ja Ilomantsin taisteluihin. Heiskari haavoittui Ilomantsissa 31.7. -44.

Vääpeli Heiskarille on myönnetty VR4, VM1, VM2 ja JsMm.

HELAAKOSKI ERKKI

Maanviljelijä, s. 15.3. -06 Pyhäjoella, k. 4.4. -85 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -33 Impi Elisa o.s. Perälä, s. 12.4. -08 Merijärvellä.

Lapset: Erkki -35, Liisa -38, Asko -40, Ahti -45 ja Kirsti -46.

Talvisota: Helaakoski astui palvelukseen 6.12. -39 Kan/III/VartP1:een. Hän toimi

Helsingin Malmassa puhelinkoneen hoitajana ja kiväärimiehenä.

Jatkosota: Sotamies Helaakoski astui palvelukseen 15.6.-41 6./JR 32:een. Hän palveli lisäksi 7./JR 32:ssa ja 1./JR 32:ssa. Hän osallistui kiväärimiehenä Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Pongalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan suunnan ja Jyvälahden taisteluihin. Helaakoski haavoittui 1.4. -42 Uhtualla.

Hänelle on myönnetty VM2, Vienan mr, TsMm ja JsMm.

HELAAKOSKI JALMAR JOHANNES

Maanviljelijä, kalastaja, s. 27.1. -03 Pyhäjoella, k. 10.12. -89 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -37 Martta Katarina o.s. Hautala, s. 5.7. -05 Pyhäjoella.

Lapset: Esko -39, Eila -43 ja Elsi -44.

Talvisota: Helaakoski palveli JR 40:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Joutsjärven, Märkäjärven ja Vilajoen taisteluihin. Hän haavoittui 4.1. -40 Joutsjärvellä. Päähän lentänyt sirpale aiheutti hänelle 30 % invaliditeetin.

Jatkosota: Helaakoski palveli Js. 24 LK:ssa sairaankantajana ja lääkintäaliupseerina. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin. Kersantti Helaakoskelle on myönnetty VM2 ja 3. 8E:n pok.no 6.

Hän on SVL:n ja SIVL:n jäsen. Helaakoski oli aktiivinen kuoromies, hän toimi myös hevosjalostusyhdistyksessä ja maamiesseurassa.

HELAAKOSKI LAURI HENRIKKI

Maanviljelijä, s. 1.8. -10 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -38 Maria Irene o.s. Perälä, s. 27.9. -09 Pyhäjoella.

Lapset: Helge -36, Hellen -39 ja Hannu -48.

Talvisota: Helaakoski palveli 1./JR 26:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Kyyrölän, Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Helaakoski palveli JR32:ssa ja ErP13:ssa kivääri- ja ajomiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Noskuan, Vuoksen, Tornion, Rovaniemen, Kittilän ja Muonion taisteluihin. Korpraali Helaakoski kotiutettiin 23.11. -44.

Hänelle on myönnetty VM2, TsMm mk.sk ja JsMm. Hän on SVL:n jäsen.

HELAAKOSKI TOIVO VILJAMI JOHANNES

Rakennusmestari, s. 17.12. -24 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -47 Esteri, o.s. Vähäkangas, s. 17.6. -26 Pyhäjoella.

Lapset: Irma -49 ja Esko -53. Jatkosota: Viljami Helaakoski astui palvelukseen 8.3. -43 1./Jv KouluK15:een, hänet siirrettiin 20.10. -43 10./JR53:een. Hän osallistui kiväärimiehenä Uhtuan suunnan taisteluihin. Sotilasarvoltaan hän on alikersantti.

HELAAKOSKI TOMI AKSELI

Maanviljelijä, s. 21.3. -16 Oulaisissa, k. 24.7. -66 Australiassa. Puoliso vuodesta -41 Esteri o.s. Anttila, s. 9.5. -19 Pyhäjoella, k. 18.4. -50 Pyhäjoella.

Lapset: Pentti -41.

Talvisota: Helaakoski palveli kiväärimiehenä 1./JR 26:ssa ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Helaakoski palveli kiväärimiehenä ja keittäjänä E/I/JR 32:ssa ja 2./JR 11:ssä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin, Ahvenlahden, Hiirelän, Karvolan, VT-linjan, Kivennavan, Muolaan, Noskuan ja Vuosalmen taisteluihin. Sotilasarvoltaan hän oli korpraali.

HELAAKOSKI VÄINÖ JALMARI

Maanviljelijä, autoilija, s. 8.1. -20 Pyhäjoella, k. 21.2. -87 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Elli Annikki o.s. Pajander, s. 26. 8. -23 Merijärvellä, k. 24.10. -50 Merijärvellä.

Lapset: Tuula Annikki -47 ja Jouko Olavi -49.

Puoliso vuodesta -56 Viivi Anja o.s. Nikula, s. 24.1. -20 Pyhäjoella.

Lapset; Maarit Tellervo -53, Lea Raakel -58 ja Arja Helena -59.

Jatkosota: Korpraali Helaakoski palveli puhelimiehenä VK/11. Pr:ssa. Hän sai siirrot 16.6. -41 2./VP 31:een, 27.3. -42 3./VP 31:een ja 20.7. -44 1./VP 31:een. Hänet siirrettiin Raahen Sot.piiriin 20.11. -44. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsipuolen, 3 D:n torjunta-, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen ja Noskuan suunnan taisteluihin 11.6. -18.7. -44 sekä

Lapin sodassa 3 D:n sotatoimiin saksalaisia vastaan Torniossa, Kemissä, Rovaniemellä ja Kittilässä 29.10. -6.1. -44.

HELAAKOSKI YRJÖ ELIAS

Maanviljelijä, s. 23.4. -19 Merijärvellä.

Puoliso vuodesta -44 Mirjami, o.s. Perälä, s. 28.6. -22 Pyhäjoella.

Lapset: Veikko -45, Tenho -49, Seija -50 ja Reijo -56.

Jatkosota: Helaakoski palveli 2./Top.P:ssa mittausmiehenä ja komppanian päällikön lähettinä.

Hän osallistui Syvärin, Karhumäen ja Pitkärannan taisteluihin. Hänet kotiutettiin 11.11. -44.

Korpraali Helaakoskelle on myönnetty VM2.

Hän on toiminut OP:n johtokunnassa, Hevosjalostusliitossa sekä Turkisjalostusliiton johtokunnassa. Hän on harrasti nuorena raviurheilua.

HELENIUS AARO OTTO ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 27.6. -13 Patti-joella, k. 28.8. -69 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -51 Annikki Kaarina o.s. Nevanperä, s. 13.7. -19 Kalajoella.

Talvisota: Helenius palveli JR 40:ssä konekiväärin ajomiehenä. Hän osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Joutsjärven, Mäkräjärvien ja Viljoen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Helenius palveli JvKouluK 20:ssa, VartioK/EP:ssa ja YE:n ja ToimK:n EP:ssa lämmittäjänä.

HELENIUS URHO ARVID HERMANNI

S. 17.9. -11 Raahessa, k. 2.5. -67 Kanadassa, jonne muutti -50.

Talvisota: Helenius palveli radiomiehenä 2./KTR 9:ssä.

Jatkosota: Helenius palveli E/I/TyKK 32:ssa, E/Kv.Os. 5:ssä ja 2./Jk 32:ssa radiomiehenä ja radioaliupseerina.

Hän haavoittui 17.8. -41 Malviasten-Röhön tienhaarassa. Sotilasarvoltaan hän oli alikersantti.

HEMMILÄ AARNE ALEKSANDER

Sekatyömies, s. 8.1. -11 Alavieskassa, k. 7.12. -68 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -38 Saimi Alina o.s. Jaakola, s. 10.7. -14 Pyhäjoella, k. 9.1. -91 Pyhäjoella.

Lapset: Eeva -38, Sirkka -44 ja Tapani -49.

Talvisota: Hemmilä astui palvelukseen 14.10. -39 1./JR 26:een.

Hän palveli kiväärimiehenä ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Hemmilä palveli 15.6. -41 alkaen 5077:ssä ja 20.3. -42 alkaen JvKouluK:ssa. 14.4. -42 hänet siirrettiin 1./Kv.Os. 3:een ja 4.2. AV 2:een sekä 10.12. -43 EVarK:aan. Hänet kotiutettiin 20.11. -44. Hän toimi kiväärimiehenä ja varastomiehenä.

Sotamies Hemmilä osallistui Ala-Vilmajoen, Karhumäen, Osterjärven, Kumsjärven, Juustjärven, Suojärven, Vuontelan, Ägläjärvien ja Talsajärven taisteluihin.

Hänelle on myönnetty TsMm ja JsMm.

HEMMILÄ ESKO MATIAS

Metsänhoidonneuvoja, s. 10.11. -23 Oulaisissa.

Talvisota: Hemmilä palveli Oulaisten SK:ssa vartiomiehenä ja vartiopäällikkönä.

Jatkosota: Hemmilä palveli 12./3./JR 11:ssä konekivääri- ja panssaritorjuntaryhmän johtajana.

Hän osallistui Uhtuan länsipuolen, Muolaan, Kuparsaaren, Heinjoen Noskuanselän, Ihantalan, Tornion, Laurilan ja Rovaniemen taisteluihin.

Hän haavoittui Heinjoen Noskuanselällä 27.6. -44. Kersantti Hemmilälle on myönnetty VM1, VM2, SVR MI Kr. TsMm, JsMm, LsMm ja SininenR.

HIETA ARVO NIKOLAI

Maanviljelijä, s. 8.7. -19 Pyhäjoella.

Jatkosota: Hieta astui palvelukseen 15.2. -40 JvKouluK 5:een. Hän palveli 23.9. -40 alkaen 13./II/Pr 11:ssa ja 5./17./EVarK:ssa. Hänet siirrettiin 26.1. -41 EK 2./Pr 11:een ja 16.6. -41 1./JR 53:een. Hän toimi ajomiehenä ja osallistui Kiestingin ja Uhtuan suunnan taisteluihin. Hän sairastui ja joutui Sotas:aan 30.7. -43. Hänet kotiutettiin 26.11. -44.

HIETALA LEEVI ASSAR

Työnjohtaja s. 8.9. -16 Pyhäjoella, k. 15.2. -89 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Priittu o.s. Översti, s. 16.12. -22 Pyhäjoella. Lapset: Veikko -46, Raimo -46, Reijo 52 ja Antti -60.

Talvisota: Hietala palveli 1.KKK/I/JR 4:ssä aseaseppänä ja asealiupseerina. Hän osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Sallan

ja Säkijärven taisteluihin.

Jatkosota: Hietala palveli joukko-osastoissa 2./JR 32, 1./JR 32 ja 2./JR 11.

Hän toimi asealiupseerina ja kiväärialiupseerina ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan suunnan, Kiestingin ja Ahvenlahden taisteluihin. Hän haavoittui Pistojoella 21.7. -41. Sotilasarvoltaan Hieta oli ylikersantti.

HIITOLA EINO ANDREAS

Sähköasentaja, s. 9.2. -21 Pyhäjoella, k. 15.2. -91 Pudasjärvellä. Puoliso vuodesta -48 Olga o.s. Halonen s. 28.4. -21 Pyhäjoella, k. 25.11. -64 Pudasjärvellä.

Lapset: Anita -49 ja Eila -50. Toinen puoliso Helmi vuodesta -69.

Talvisota: Hiitola osallistui linnoitustöihin vapaehtoisenä 9.1.

-40 - 24.4. -40.

Jatkosota: Hiitola palveli 16.6. -41 alkaen 2./VP 31:ssä, 27.3. -42 hänet siirrettiin 3./VP 31:een ja 16.7. -42 1./JP 31:een.

Hän toimi puhelinmiehenä ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuon-

nisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin, sekä 3 D:n torjuntataisteluihin Kivenapa - Muolaa - Heinjoki - Noskua suunnalla 11.6. - 18.7. -44 sekä 3 D:n torjuntataisteluihin Ihantalan suunnalla 27.8. -19.9. -44. Hän oli mukana myös saksalaisia vastaan käydyissä 3 D:n taisteluissa Tornio - Kemi - Rovaniemi - Kittiläsuunnalla 3.10. -12.11. -44. Hänet kotiutettiin 25.11. -44.

Korporaali Hiitolalle on myönnetty JsMm, KKK:n pr.am ja hp.am. Hän on toiminut Pudasjärven kulttuurilautakunnassa kahdeksan vuotta ja kuulunut SVL:oon ja RMVL:oon.

HIITOLA REINO JOHANNES

S. 18.5. -19 Pyhäjoella, k. 6.3. -85 Järvenpäässä. Puoliso vuodesta -45 Irma Annikki o.s. Hohenthal, s. 3.5. -26 Koivistossa.

Lapset: Leo Ilmari -46 ja Raili Margit -47. Perhe muutti Tuusulaan 16.6. -48.

Talvisota: Hiitola palveli talvisodan linnoitusjoukoissa Kuusamossa.

Jatkosota: Hiitola palveli puhelinmiehenä 6./KTR 16:ssa. Hän osallistui Sohanan, Kiestingin, Kapustajoen, Kangasvaaran ja Lohivaaran taisteluihin. Hän haavoittui 21.6. -42 Lohivaarassa päähän ja selkään, josta oli seurauksena 100%invaliditeetti. Häntä hoidettiin 31. Sotas:ssa, 32. Sotas:ssa, 35 Sotas:ssa ja 54 Sotas:ssa. 21.6. -42 - 8.2. -44 välisenä aikana. Hänet kotiutettiin 30.11. -44. Rouva Hiitola oli töissä jatkosodan aikana Runnin Sotas:ssa.

Korporaali Hiitolalle on myönnetty VM1, TsMm ja JsMm. Hän harrasti uintia ja kuntoilua ja kuului SVL:oon.

HOURLA ARVO KRISTIAN

Seppä, s. 10.1. -05 Pyhäjoella, k. 9.4. -66 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -27 Hanna Alina o.s. Kiviniemi, s. 25.9. -05, k. 14.2. -36 Pyhäjoella.

Lapset: Helle -28, Aarnold -30 ja Eero -33.

Toinen puoliso vuodesta -39 Anni Maria o.s. Karku-lahti, s. 21.8. -11 Merijärvellä, k. 19.3. -90 Pyhäjoella.

Lapset: Aarno -39, Kauko -41, Marjut -45, Yrjö -47, Pekka -49 ja Eeva-Liisa -52.

Kuvassa keskellä Arvo Hourula.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan pohjoispuolen ja Vansjärven taisteluihin. Hänet vapautettiin palvelusta 30.11. -43.

HOURLA VEIKKO ALEKSANTERI

Piikkaaja, s. 9.4. -18 Pyhäjoella, k. 8.3. -92 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Anna Emilia o.s. Korhonen, s. 13.6. -15 Sotkamossa, k. 2.5. -86 Pyhäjoella.

Lapset: Sirkka-Liisa -43, Hilikka -46, Hillevi -48 ja Pekka -50.

Talvisota: Hourula palveli JR 64:ssa ja JR

40:ssä kivääriryhmän johtajana. Hän osallistui Pitkärännan taisteluihin.

Jatkosota: Korpraali Hourula palveli KrhK:ssa ja JR 32:ssa kivääriryhmän johtajana.

HOURLA VILHO ALBERT

Metsätyönjohtaja, s. 4.8. -13 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Annikki Marjatta o.s. Kittilä, s. 26.12. -22 Pyhäjoella.

Lapset: Hely Marketta -46.

Talvisota: Hourula palveli tarkka-ampujana 1./JR 26:ssa ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Alikersantti Hourula palveli AutoK/HKK:ssa ja EK/7DE:ssa. Hän toimi kuriiripostin autonkuljettajana ja oli mukana Syvärinniskan ja Loimolan vetäytymisvaiheen taisteluissa. Hänelle on myönnetty VM2.

HOURLANTA HEINO AATOS

Maanviljelijä, s. 30.3. -14 Pyhäjoella, k. 27.10. -87 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Lyydia o.s. Palosaari, s. 12.7. -22 Kuusamossa.

Lapset: Pirkko Anneli -47 ja Paula Kaarina -53.

Talvisota: Hourunranta palveli R3./KTR 9:ssä ratsurina. Hän osallistui Vilojoen, Noskuan ja

Vuoksen lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Hourunranta palveli 15.6. -41 alkaen hevostämiehenä 1./JR 32:ssa ja E/II/JR 11:ssa. 23.9. -43 hänet siirrettiin R. HTK/3:AK:ssa ja 26.9. -43 R.E/II/JR 11:een.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Kis-kisjärven, Röhön tienhaaran, Ahvenlahden, Hirolan, Rannankylän, Metsäkylän, VT-linjan, Kivennavan, Muolaan ja Heinjoen taisteluihin.

Korporaali Hourunranta haavoittui 19.1. -43 Jyväskylähdellä ja häntä hoidettiin 41. Sotas:ssa ja 29. Sotas:ssa. Hänelle on myönnetty JsMm.

HOURLANTA KAARLO JOHANNES

Lastaustyömies, s. 2.6. -15 Pyhäjoella, k. 7.2. -86 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -71 Aino, o.s. Huikari, s. 28.7. -46 Piippolassa. Lapset: Ari -72 ja Pertti -74.

Talvisota: Hourunranta palveli 14.10. -39 alkaen 1./JR 26:ssa konepistoolimiehenä. Hän osallistui Kyrrölän, Muolaanjärven rannan, (Oinolan) ja Vuokselan

taisteluihin.

Jatkosota: Korpraali Hourunranta palveli 15.6. -41 alkaen 2./JR 32:ssa ja 8.9. -41 alkaen JvKouluK. 2:ssa konepistoolimiehenä. Hän osallistui Kursmajoen taisteluun heinäkuussa -41 ja haavoittui siellä. Hänelle on myönnetty VM1.

Naimi ja Niilo Houruranta.

HOURUNRANTA NILO MIKKO

Maanviljelijä, s. 13.11. -10 Pyhäjoella, k. 4.7.-90. Puoliso Naimi Sofia o.s. Kenakkala, s. 8.3. -17 Pyhäjoella, k. 23.11. -48.

Lapset: Kari -44.

Talvisota: Hourunranta palveli JR 26:ssa ja osallistui Kyyrölän, Muolaan ja Vuoksen taisteluihin. Jatkosota: Hän palveli JR 32:ssa ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Vuonnisen, Pistojoen sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

HOURUNRANTA TAUNO ILMARI

Maanviljelijä, s. 18.12. -17 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Lilja Lahja o.s. Martinmäki, s. 17.1. -26 Pyhäjoella.

Lapset: Jouko 46.

Talvisota: Hourunranta astui palvelukseen 15.12. -39 1 KrhK/JR 64:een. Hän palveli kranaatinheitinmiehenä ja osallistui Suomussalmen ja Raate - Uomaan taisteluihin.

Jatkosota: Hourunranta astui palvelukseen 15.6. -41 JR 32:een ja hänet siirrettiin 3./JR 11:een. Hän palveli konepistooli- ja tulenjohtumiehenä ja osallistui Uhtuan länsipuolen, VT-linjalla Kivennavan, länsisuunnalla Muolaan, Heinjoen ja Vuoksen lohkolle Vuosalmen ja Ihantalan taisteluihin 28.8. -5.9. -44. Hän osallistui myös Tornion, Laurilan ja Rovaniemen taisteluihin Lapin sodassa 1.10 - 27.10. -44

Hourunranta sairastui 5.11. -42 ja häntä hoidettiin 41. Sotas:ssa ja 28.9. -7.10. -43 Oulaisten Sotas:ssa. Sotilasarvoltaan hän on korpraali.

HUHTALA ALEKSANDER

Kirvesmies, s. 25.7. -06 Pyhäjoella, k. 9.4. -79 Raahessa.

Puoliso vuodesta -44 Enni Ilona o.s. Tähjä, s. 1.6. -13 Merijärvellä, k. 18.5. -87 Raahessa.

Lapset: Kaija -47, Toini -49 ja Pirkko-Liisa s. ja k. -55.

Talvisota: Sotamies Huhtala palveli joukko-osastoissa JR 24 ja ITi.Js: JR 33./ Pr 3. Hän osallistui

Kollaan, Kurtin, Alakurtin ja Kuolajärven taisteluihin.

Jatkosota: Huhtala palveli ITi.Js./JR 33./3 Pr:ssa kiväärimiehenä ja konepistoolimiehenä.

Hän osallistui Lehtopilkkoavaaran, Juustilan ja Viipurin taisteluihin.

Hänelle on myönnetty VM2 ja TsMm.

HUHTALA VILHO ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 27.8. -05 USA:ssa.

Puoliso vuodesta -31 Helmi Maria o.s. Peltoketo, s. 3.5. -09 Pyhäjoella, k. 1.6. -89 Pyhäjoella.

Lapset: Eero -34, Paavo -47 ja Martti -47.

Jatkosota: Sotamies Huhtala astui palvelukseen 10.6. -44 JvKouluK 32:een ja siirtyi 17.6. -44 12./

LinnK:aan. Hän toimi lähettinä ja osallistui Luumäen ja Loimolan taisteluihin.

Hänelle on myönnetty JsMm. Huhtala toimi Maatalouskeskuksen kirjuriina.

HUISKONEN VILHO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 25.2. -19 Kangasniemellä, k. 25.10. -89 Anjalankoskella.

Puoliso Hilda o.s. Erkkilä.

Toinen puoliso Aini o.s. Hakonen.

Talvisota: Huiskonen palveli Kuopion AK:ssa automiehenä ja ajoi Rovaniemen - Petsamon linjan huoltoajoa.

Jatkosota: Korpraali Huiskonen palveli automiehenä ja osallistui Karhumäen, Äänislinnan ja Petroskoin taisteluissa ammusten ajoon. Hänelle on myönnetty JsMm.

HULANMÄKI NILO JOHANNES

Pienviljelijä, s. 9.4. -16 Pyhäjoella.

Talvisota: Hulanmäki palveli EK/9 D:ssa ja EK/11 D:ssa. Hän toimi keittäjänä ja oli mukana Rovaniemen, Viipurinlahden sekä Lapin ryhmän alueen taisteluissa.

Jatkosota: Korpraali Hulanmäki palveli keittäjänä JR 32:ssa ja

osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin.

Hän haavoittui Uhtualla 2.10. -41 vasempaan käteen, josta on seurauksena 50 % invaliditeetti.

Hänelle on myönnetty VM2 ja SVL:n hp. ja kult am, sekä TsMm ja JsMm

HULANMÄKI OTTO EINARI

Pienviljelijä, s. 24.4. -12 Pyhäjoella, k. 12.11. -81.

Puoliso vuodesta -41 Kaino Lahja o.s. Kaivola, s. 13.12. -18 Pyhäjoella.

Lapset: Helena -46 ja Raija -47.

Talvisota: Hulanmäki osallistui Suomussalmen taisteluihin.

Jatkosota: Hulanmäki palveli JR

32:ssa ja JR 11:ssa taistelulähetinänä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Kiestingin, Ahvenlahden, Jyväskylän, Kivennavan, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Heinjoen pohjoispuolen taisteluihin.

Hän haavoittui 26.6. -44 vasempaan käteensä Heinjoella, josta oli seurauksena 70 % invaliditeetti.

Häntä hoidettiin 27. Sotas:ssa ja 60. Sotas:ssa. Hänet kotiutettiin 30.4. -45 Oulaisten Sotas:sta.

Korpraali Hulanmäelle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

Hän osallistui nuorisoseuratyöhön ja harrasti hiihtoa.

HUOVINEN KAARLO EMIL

Tuotannon tarkkailija, s. 15.7. -13 Kestilässä, k. 10.5. -94 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -40 Sirkka Annikki o.s. Auranen, s. 20.3. -20 Sahalahdella.

Lapset: Marjut Katariina -44.

Talvisota: Huovinen palveli JR 26:ssa panssarintorjuntajoukkueen johtajana ja osallistui Vuoksen lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Huovinen palveli joukko-osastoissa JR 26, 1./Pr 6, 4./JR 6, 13K. SvK JR 11 ja EK/JR 11.

Hän toimi panssarintorjuntajoukkueen johtajana, komppanian päällikkönä, KK-komppanian varapäällikkönä sekä kiväärikomppanian päällikkönä.

Hän osallistui Vuoksen lohkon, Miettälän, Matikanlahden, Haakanalan, Tietävälän, Lietlahden, Mertjärven, Pytäväjärven, Jääskenen ja Enson valtauksien, Kyyrölän, Muolaan, Kupuncenkankaan, Kivennavan, Polviselän, Jäkkilän, Joutselän, Suur-Kaljalan, Aleksandrowinkin, Valkeasaaren, Noskuan, Vuosalmen ja Ihantalan taisteluihin sekä pohjoisessa Tornion, Rovaniemen, Kittilän ja Muonion taisteluihin.

Kapteeni Huoviselle on myönnetty VR4 tlk.mk, SininenR, TsMm, JsMm ja Maanpuolustusmitalli.

Huovinen on toiminut Säästöpankin tilintarkastajana.

Huovinen on toiminut Säästöpankin tilintarkastajana.

Huovinen on toiminut Säästöpankin tilintarkastajana.

Huovinen on toiminut Säästöpankin tilintarkastajana.

Huovinen on toiminut Säästöpankin tilintarkastajana.

Huovinen on toiminut Säästöpankin tilintarkastajana.

HURNANEN ARVO AUGUSTI

Sekatyömies, s. 9.12. -16 Pyhäjoella, k. 2.11. -81 Raahessa.

Puoliso vuodesta -41 Hanna Sofia o.s. Alatalo, s. 25.1. -22, k. 1.6. -63 Oulussa.

Lapset: Aino Marjatta -42, Aarne Matias -44 ja Hilikka Anneli -46.

Talvisota: Sotamies Hurnanen palveli Pohjan Rykmentissä ja

osallistui Summan, Muolaan ja Heinjoen taisteluihin.

Jatkosota: Hurnanen osallistui siviilitehtäviin Petsamossa, koska invalidisoitui talvisodassa. Hän toimi Petsamossa talonmiehenä.

HÄLLSTRÖM PETTER VALDEMAR

Maanviljelijä, s. 15.2. -24 Pyhäjoella.

Jatkosota: Hällström palveli EK/JR 53:ssa, E/ErP 13:ssa ja JR 1:ssä radiosähkötäjänä.

Hän osallistui Uhtuan länsipuolen, Lintulan, Kivennavan, Suulajärven etelä-, länsi- ja pohjoispuolen, 3D:n viivytystaisteluihin, Muolaan, Heinjoen, Noskuan ja

Vuoksen lohkon taisteluihin sekä pohjoisessa Tornion, Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin.

Sotamies Hällströmille on myönnetty JsMm.

HÄNNINEN AARNE ILMARI

Arne Hänninen ja Kalle Oravisjärvi.

Sotamies Hänniselle on myönnetty JsMm ja TsMm.

Työmieks, s. 12.12. -13 Kotkassa, k. 26.1. -64 Pyhäjoella.

Talvisota: Hänninen palveli JR 26:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Vuoksen ja Vuosalmen lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Hänninen palveli JR 32:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

HÄNNINEN VILHO ALARIK

Sekatyömieks, s. 9.8. -11 Kotkassa, k. 14.8. -71 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -32 Maria Alina o.s. Pajander, s. 13.5. -12 Merijärvellä, k. 13.9. -78 Pyhäjoella.

Lapset: Helmi -32, Martti -35, Kaija -37, Seija -41, Reijo -44, Aulikki -46, Annikki -48, Onni -51, Matti -53 ja Marja-Riitta -56.

Talvisota: Hänninen astui palvelukseen 14.10. -39 1./JR 26:een. Hän palveli sairaankantajana ja osallistui Muolaan ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Hänninen palveli 15.6. -41 alkaen 2./JR 32:ssa. 16.3. -42 hänet siirrettiin 7./JR 32:een ja 25.6. -42 P.Pohj. Sot.lääniin. 26.6. -42. Hän palveli Sv-Jeiri 19:llä. Hän sai siirron 20.3. -43 Järj.Keskus

Vilho ja Maria Hänninen.

1:een ja 15.5. -44 5./JR 1:een.

Hän toimi kivääri- ja ajomiehenä sekä keittäjänä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Äänisen puolen taisteluihin 1943-44 sekä Suojujoen ja Loimolan taisteluihin -44. Hänet kotiutettiin 21.11. -44.

Sotamies Hänniselle on myönnetty TsMm ja JsMm.

HÖGLUND KAARLE KRISTIAN (KALLE)

Oikealla Kalle Höglund.

Maanviljelijä, s. 11.3. -03 Alatorniassa, k. 30.11. -54.

Puoliso vuodesta -25 Jenny Sofia, o.s. Mäijala, s. 7.5. 1896 Pyhäjoella, k. 1.12. -53. Lapset: Kaarlo Juhani -26, Veikko Matias -27, Aino Mirjami -29, Aune Annikki -31 ja Elli Irene -33 k. -35. Toinen puoliso vuodesta -41 Hilda Johanna o.s. Niemi, s. 20.10. -07.

Lapset: Eero Kristian -43 ja Ahti Ilmari -46.

Talvisota: Höglund palveli 6.Er PPK:ssa pikakivääriampujana ja osallistui Haapasaaren taisteluun. Jatkosota: Höglund palveli 2./JR 32:ssa ja JR 11:ssä kivääri- apu- ja ajomiehenä.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan pohjoispuolen, Vuosalmen, Tornion, Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin.

Kalle Höglund haavoittui 23.7. -41 Pistojoella.

HÖGLUND KAARLO JUHANI

Maanviljelijä, s. 6.2. -26 Pyhäjoella, k. 17.11. -93.

Jatkosota: Tykkimies Höglund palveli lataajana Ään.RP:ssa, MT.Rs.Ptri.17 D:ssa ja RET. KouluPsto 1:ssä. Hän osallistui Juustilan lohkon taisteluihin.

HÖGLUND TOIVO HERMAN

Kauppias, s. 10.11. -23 Pyhäjoella, k. 26.10. -89 Pyhäjoella.

Jatkosota: Höglund palveli joukko-osastoissa 5393, 5356 ja 2./SissiP 3 talousaliupseerina, kivääriryhmän johtajana ja joukkueen varajohtajana.

Hän osallistui Syvärin asemataisteluihin, Viteleen, Kaukojärven, Salmen, Tulemajoen ja Kemien

taisteluihin.

Höglund haavoittui Tulemajoella 1.7. -44 ja häntä hoidettiin 32. Sotas:ssa.

Ylikersantti Höglundille on myönnetty VM1, VM2, SininenR, JsMm ja 15.Pr mr sekä SVL:n kult ja hop am.

Höglund toimi aktiivisesti Pyhäjoen Sotaveteraaneissa, hän hoiti mm. osaston sihteerin tehtäviä yli 20 vuotta.

HÖGLUND URHO TAUNO

Maanviljelijä, s. 1.2. -21 Pyhäjoella, k. 17.9. -87 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -40 Lahja Maria o.s. Hulanmäki, s. 28.6. -17 Pyhäjoella.

Lapset: Paavo -40, Aaro -53 ja Esko -54.

Jatkosota: Höglund palveli 2./VP 31:ssä radiosähkötäjänä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajär-

ven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsipuolen ja Muolaan taisteluihin.

Alikersantti Höglundille on myönnetty JsMm.

IMPOLA ANTTO MIKAEL

Maanviljelijä, vaakamies, s. 13.12. -18 Pyhäjoella, k. 28.5. -84 Saloisissa.

Puoliso vuodesta -43 Tyyne Annikki, o.s. Pietilä, s. 5.11. -17 Pyhäjoella.

Lapset: Sirkka Annikki -44 ja Sinikka Orvokki -47.

Talvisota: Impola palveli Er.Lv Pky 6./28:ssa ja MtnLv:essa ja

Er.Lv:ssa konematruusina, lämmittäjänä ja koneenkorjaajana alus Döbelnillä.

Jatkosota: Impola palveli SissiP3./I/Pr 15:ssa kivääri- ja pikakiväärimiehenä. Hän osallistui Uhtuan ja Kiestingin suunnan, Länsi-Syvärin, Sammatuksen, Viteleen, Rajakonnun, Salmin, Pitkarannan, Uukujärven, Kemien ja Lauttasaaren taisteluihin.

Hän haavoittui Uhtualla 2.8. -41. Sotamies Impolalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

IMPOLA ARVI ANSELMI

Maanviljelijä, s. 2.2. -20 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -60 Kerttu o.s. Viirret, s. 16.1. -29.

Lapset: Liisa -62, Kaarina -64, Martti -65, Marja-Leena -66, Pasi -67 ja Pekka -70.

Jatkosota: Impola palveli 10.6. -44 alkaen JvKouluK 32:ssa, 9.7. -44 hänet siirrettiin JvKouluK

12:een ja 2.8. -44 JvKouluK 29:een ja edelleen 31.10.-44 JvKouluK17:ään. Sotamies Impola palveli kiväärimiehenä.

IMPOLA ERKKI

(Petäjäsoja) Maanviljelijä, s. 2.4. -12 Pyhäjoella, k. 19.2. -62 Pyhäjoella.
Puoliso Esteri o.s. Luoto, s. -14. Alajärvellä, k. 12.7. -83 Pyhäjoella.
Lapset: Kalervo -35, Aarne -37, Pirkko -41 ja Sirkka-Liisa -47.
Talvisota: Impola palveli JR 26:ssa konekiväärimiehenä ja

ampujan apulaisena. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Impola palveli 15.6.-41 alkaen 8./JR 32:ssa. 12.4. -42 hänet siirrettiin 8./JR 11:een ja 30.7. -44 Erik.K 2./JR 11:een.

Hän toimi konekiväärimiehenä ja panssarintorjuntaryhmän johtajana ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Jyvälahden ja Kiestingin taisteluihin sekä Kivennavan, Muolaan ja Heinjoen pohjoispuolisiin taisteluihin Vuosalmella. Hänet kotiutettiin 15.11. -44.

Korpraali Impolalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

IMPOLA FRANS KALEVI

Sähköasentaja, s. 4.2. -26 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -48 Anja Margakreetta o.s. Silvola, s. 26.6. -26 Pyhäjoella.

Lapset: Antero -49, Reijo -51, Raimo -52, Jorma -54 ja Juha -58.

Jatkosota: Matruusi Impola astui palvelukseen 23.2. -44. Hän palveli 24.4. -44 alkaen Ään.RPR:ssä, 27.4. -44 hänet siirrettiin 8./MtRsPtri:in ja 19.6. -44 2. Pr/MtRs Ptri:in. Hän osallistui Juustilan lohkon taisteluihin ja toimi lataajana. Sotilasarvoltaan hän on korpraali.

IMPOLA IIVAR

Maanviljelijä, s. 15.4. -15 Pyhäjoella, k. 4.12. -83 Pyhäjoella.
Jatkosota: Tykkimies Impola palveli 9./Rs.ITR:ssä ja 6./RsITR:ssä tykkimiehenä. Hän osallistui Helsingin ilmatorjuntaan.
Impolalle on myönnetty JsMm.

IMPOLA LAURI JOEL

Mirjam ja Lauri Impola.

Maanviljelijä, s. 8.7. -18 Pyhäjoella, k. 17.4. -84 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Mirjam Katri, o.s. Viirret, s. 2.6. -17 Pyhäjoella, k. 31.1. -88 Pyhäjoella.

Lapset: Risto -49, Marja -47, Markku -52 ja Timo -58.

Talvisota: Impola astui palvelukseen 5.10. -39 9./III/3 Pr:iin. Hän toimi pikakiväärimiehenä ja osallistui Nurmijärven, Muolaan ja Munasuon taisteluihin.

Jatkosota: Impola astui palvelukseen 15.6.-41 JR 32./EK:aan. Hänet siirrettiin 5.2. -42 2./JR 11:een ja 13.7. -44 6./JR 11:een ja edelleen 20.10. -44 2./JR 11/EK:aan.

Hän toimi pikakivääriampujan apulaisena ja ajomiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan pohjoispuolen, Kiestingin ja Ahvenlahden taisteluihin 25.4.-24.5. -42.

Korpraali Impola haavoittui Pistojoella 23.7.-41. Raahen Sot.P:in Impola sai siirron 31.10.-44. Hänelle on myönnetty VM2 ja JsMm.

IMPOLA LAURI OLAVI

Maanviljelijä, s. 16.2. -26 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -51 Toini Senja o.s. Kalliokulju, s. 15.5. -27 Oulaisissa.

Lapset: Tauno -52, Jorma -55, Jarmo -56, Oili -59 ja Auli -62.
Jatkosota: Impola astui palvelukseen 4.2. -44 ja määrättiin JR 1:een ja Tyk K:aan. Impola sai

panssarintorjuntatykkimiehen koulutuksen ja oli 23.2. -44 -11.10. -44 Tohmajärvellä vanginvartijana nostomiespalvelussa 3./JvKouluK 25:ssa. 17.9. -44 hänet siirrettiin JvKouluK 1:een.

Korpraali Impolalle on myönnetty JsMm.

IMPOLA PAULI ANDREAS

Maanviljelijä, s. 24.2. -14 Pyhäjoella, k. 1.12. -70 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -46 Eevi Kaarina o.s. Niemelä, s. 11.4. -21 Pyhäjoella.

Lapset: Pirkko -47, Seppo -50 ja Eeva-Kaisa -56.

Talvisota: Kersantti Impola astui palvelukseen 14.10. -39 15./

VK:aan ja toimi kengitysseppäaliupseerina.

Jatkosota: Kersantti Impola palveli 15.6. -41 alkaen E/II/JR 32:ssa ja sai siirron 3.2. -42 3./JR 11:een. Hän toimi kengitysseppäaliupseerina ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion, Laurilan ja Rovaniemen taisteluihin.

Impola on toiminut uskottuna miehenä maanjako- toimituksissa.

IMPOLA URHO HENRIK

Maanviljelijä, s. 30.9.-11 Pyhäjoella, k. 13.12. -76 Kalajoella.
Puoliso vuodesta -45 Anna o.s. Vetoniemi, s. 25.3. -10 Kalajoella.

Lapset: Anneli -45.

Talvisota: Impola palveli EK/JR 26:ssa hevostiehenä ja osallistui Vuokselan ja Vuosalmen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Impola palveli 7./JR 32:ssa, 2./JR 32:ssa ja 2./ErP 13:ssa kiväärimiehenä.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin sekä 3 D:n viivytystaisteluihin Lintulan ja Kivennavan maastossa, Suulajärven, Muolaan, Heinjoen ja Noskuan taisteluihin sekä Lapin sodassa Rovaniemen, Kittilän ja Tornion taisteluihin.

IMPOLA VILHO KALEVI

Maanviljelijä, s. 25.2. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -54 Saimi Katri, o.s. Tauriainen, s. 12.10. -22 Suomussalmella.

Lapset: Veikko -55, Pentti -58, Raili -61 ja Kari -63.

Jatkosota: Impola palveli TäydP 13:ssa, JR 11:ssa ja JR 1:ssa konepistooli-, konekivääri- ja

ajomiehenä. Hän osallistui Noskuan, Vuoksen, Vuosalmen, Ihantalan, Tornion, Paakkolan, Rovaniemen, Meltauksen, Kittilän, Muonion, Karesuvannon ja Kilpisjärven taisteluihin.

Sotilasarvoltaan Impola on korpraali.

IMPOLA VILHO MATIAS (MATTI)

Maanviljelijä, muurari, s. 31.3. -17 Pyhäjoella, k. 18.1. -94.

Puoliso vuodesta -43 Meeri Iloona, o.s. Hietala, s. 24.6. -22 Ylivieskassa.

Lapset: Hellevi -44, Vilho -45, Helena -47, Antti -48, Marjatta -50, Annikki -53, Anneli -56, Eliisa -59 ja Risto -62.

Talvisota: Impola palveli 6.5. -38 alkaen Pohj.R 3. K:ssa ja 10.9. -39 alkaen 9./III/3. Pr:ssa kiväärialiupseerina. Hän osallistui Muolaan, Nurmijärven ja Karisalmen taisteluihin.

Jatkosota: Impola astui palvelukseen 2.2. -42 3./I/JR 11:een. Hän sai siirrot 15.4. -42 3./II Pr:iin, 23.6. -43 3./JR 11:een ja 3.10 -43 4./JR 11:een. Hän toimi kivääriryhmän johtajana ja asealiupseerina ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan pohjoispuolen, Kiestingin., Ahvenlahden ja 3 D:n taisteluihin Kannaksella sekä Tornion valtukseen Kersantti Impolalle on myönnetty TsMm ja JsMm. Impola toimi kirkkoneuvostossa.

ISOTALO JOUNI OLAVI

Maanviljelijä, s. 3.9. -12 Haapa-vedellä.
Puoliso vuodesta -47 Lahja, o.s. Kiiskilä.
Lapset: Aino Marjatta -48 ja Armi Sinikka -50.
Talvisota: Isotalo palveli hiihtopartio-tehtävissä 2. Viipurin S.Pol.P:ssa ja osallistui Viipurinlahden taisteluun.

Jatkosota: Isotalo toimi valtiollisessa poliisissa sodan aikana 15.6. -41 - 30.11. -44.
Kersantti Isotalolle on myönnetty VM2 ja JsMm.

JAAKOLA ERKKI JOHANNES

S. 25.4. -19 Pyhäjoella, k. 31.3. -75 Pyhäjoella.
Jatkosota: Jaakola palveli Sv-Leiri 2:lla vartiomiehenä ja panssarintorjuntamiehenä, tykkimiehenä ja lähettinä. PstKouluK:ssa ja 6D/ErPP:ssa
Hän osallistui Poentsan, Ihantalan, Hyrynsalmen ja Uhtuan suunnan taisteluihin.

Korpraali Jaakolalle on myönnetty JsMm.

JAAKOLA MATTI ALEKSANTERI

Maatyömies, s. 25.5. -14 Pyhäjoella, k. 6.3. -88 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -45 Helmi Sofia o.s. Keskitalo, s. 27.2. -15 Pyhäjoella.
Lapset: Toini -46, Simo -47, Kalevi -48, Heikki -49, Aila -53, Aino -53,

Pentti -56 ja Helvi -58.

Talvisota: Jaakola palveli Petsamon suunnan yksiköissä, HK:ssa K/os P ja KV1 ryhmänjohtajana ja osallistui Petsamon taisteluihin.

Jatkosota: Jaakola palveli joukkueen varajohtajana 3. ja 2. JR 33:ssa. Hän osallistui Paanajärven, Oulangan, Kankahaisen, Uhtuan suunnan, Kiestingin, Äänisniemen ja Hiisjärven taisteluihin.
Kersantti Jaakolalle on myönnetty VM2.

JAAKOLA VILLIAM

Maanviljelijä, s. 13.10. -00 Pyhäjoella, k. 27.2. -46 Pyhäjoella.
Talvisota: Jaakola osallistui talvisotaan Uhtuan suunnalla.
Jatkosota: Jaakola osallistui jatkosotaan.
Hänelle on myönnetty VM2.

Villiam Jaakola vasemmalta.

JANSSON ERIK JOHANNES

Työnjohtaja, s. 14.3. -17 Paavolassa, k. 26.7. -85 Raahessa.
Puoliso vuodesta -49 Liisa Tellerovo o.s. Jaakola, s. 17.4. -24 Pyhäjoella.
Lapset: Maire-Tuulikki -49.
Talvisota: Jansson palveli 3./III/Pr 3:ssa ryhmänjohtajana.

Hän osallistui Nurmijärven, Muolaan ja Leipäsuon taisteluihin.

Jatkosota: Jansson palveli 3./JR 11:ssa ja 3./Täyd.P. 13:ssa joukkueenjohtajana ja komppanian päällikkönä. Hän osallistui Pistojoen, Kiestingin, Kangasvaaran, Uhtuan länsipuolen, Nuoskuan, Vuoksen, Vuosalmen, Tornion, Tervolan ja Rovaniemen taisteluihin. Hän haavoittui 1.12. -43 ja 14.6. -44.
Yliluutnantti Janssonille on myönnetty VR4, VM1, VM2, VR3, TsMm ja JsMm.

JANSSON LAURI

Kirvesmies, s. 1.8. -14 Paavolassa, k. 11.2. -90 Pyhäjoella.
Puoliso Lilja Kaarina o.s. Alatalo s. -18 Pyhäjoella.
Lapset: Jouko Kalervo -38 ja Jukka Pekka -42.
Toinen puoliso vuodesta -51 Elsa Lyyti o.s. Oinonen, s. 15.7. -20 Kuhmossa, k. 14.9. -82 Pyhäjoella.

Lapset: Kari Kalervo -50 ja Sirpa Sinikka -51.
Talvisota: Lauri Jansson kävi tykistönjohtajan kurssin 6.3. -5.7. -40 Mikkeliissä.

Jatkosota: Sotamies Jansson palveli Uhtuan suunnalla sairaankantajana ja keittäjänä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin.
Hänelle on myönnetty VM2 ja JsMm.

JUKKOLA FRANS EEMIL

Maanviljelijä, s. 28.1. -05 Pyhäjoella, k. 12.10. -52 Pyhäjoella.
Talvisota: Jukkola palveli 6./JR 25:ssa.
Jatkosota: Sotamies Jukkola palveli ajomiehenä E/II/JR 32:ssa. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

JUKKOLA TIMO MIKAEL

S. 8.3. -23 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -46 Helli Annikki o.s. Heikkinen, s. 11.6. -21 Muhoksella.
Lapset: Tarja.
Jatkosota: Sotamies Jukkola palveli KKK/TäydP 12:ssa ja 12./JR 52:ssa konekiväärimiehenä.

Hän osallistui Karhumäen, Rukajärven ja Ontajoen asemataisteluihin. Hän haavoittui Karhumäellä.

JUNNILA VOITTO MATIAS

Maanviljelijä, s. 21.7. -24 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -49 Viivi o.s. Pahkamaa, s. 23.6. -21 Pyhäjoella.
Lapset: Sulo -50, Veli -56 ja Tuula -66.
Jatkosota: Junnila palveli 8.3. -43 alkaen 1./JvKouluK 15:ssa, 2.10. -43 hänet siirrettiin HTK 11:een ja 15.10. -43 3. DE:aan ja edelleen 20.10. -43 1./JR 11:een.

Hän toimi kiväärimiehenä ja osallistui Uhtuan suunnan, Kivennavan, Vuosalmen ja Ihantalan taisteluihin. Hänet kotiutettiin 16.11. -44.
Korpraali Junnilalle on myönnetty JsMm.

JUOLA ARVO YRJÄNÄ

s. 2.9. -11 Pyhäjoella, muutti Raaheseen -30.
Talvisota: Juola palveli 11. Tied.os:ssa partioehtävissä.
Jatkosota: Juola palveli 3./12 LiikK:ssa ja Er.LiikK:ssa liikennepartion johtajana. Hän osallistui Käylän, Sarajärven, Jyrhämän, Karhun, Uhtuan suunnan ja Itä-Kannaksen taisteluihin. Kersantti Juolalle on myönnetty VM2.

JUOLA KALLE ANTERO

Työmies, s. 26.10. -06 Pyhäjoella, k. 2.1. -61, muutti Raaheseen -30. Puoliso Hilma.
Talvisota: Juola palveli 9./SPolK:ssa ja 44.SPolK:ssa sotapoliisina. Hän osallistui Suomussalmen taisteluun.

JUOLA SULHO ALVAR

S. 30.9. -16 Pyhäjoella, muutti Raaheseen -30.
Talvisota: Juola palveli 1.KKK/JR 26:ssa puolijoukkueen johtajana.
Jatkosota: Juola palveli 3./JvKouluK 23:ssa ja Er.P/YE:ssa kirjuriupseerina. Kersantti Juolalle on myönnetty JsMm.

JUOLA URHO SULO FELIKS

Varastonhoitaja, s. 27.4. -03 Pyhäjoella, muutti Raaheseen -30. Puoliso Martta.
Talvisota: Juola palveli LentoR2:ssa tekn. varastonhoitajana ja ilmanvalvontatehtävissä.
Jatkosota: Alikersantti Juola palveli Lej.KouluK:ssa ja LeR 2:ssa varastonhoitajana.

JUSSILA PAAVO JOHAN

Maanviljelijä, s. 20.6. -11 Raahessa, k. 24.7. -79 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -34 Helli o.s. Aho, s. 20.11. -16 Saloisissa.
Lapset: Elsa -34, Lauri -36, Rauha -37, Erkki -40, kuollut, Esteri -42, Veikko -46, Eila -52 ja Antero -56.
Talvisota: Jussila osallistui talvisotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

Jatkosota: Sotamies Jussila palveli autokomppaniassa autonkuljettajana.

JUSSINOJA ANTTI

Maanviljelijä, s. 21.12. -09 Pyhäjoella, k. 17.10. -83 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -34 Saimi Alina o.s. Takalo, s. 13.12. -06 Pyhäjoella, k. 19.6. -84 Pyhäjoella. Lapset: Seija -35, Kosti -37, Erkki -39, Teuvo -42, Sisko -46 ja Risto -49.

Talvisota: Jussinoja palveli kiväärimiehenä 1./JR 26:ssa. Hän osallistui Muolaan ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Jussinoja palveli 11.HTK:ssa ja 4./TäydP:ssa ajomiehenä. Hän osallistui Inari - Humaljoen välisiin viivytystaisteluihin. Hänet ylennettiin -68 korpraaliksi.

JUSSINOJA JOHANNES (HANNES)

Tyne ja Hannes Jussinoja.

Maanviljelijä, s. 26.4. -13 Pyhäjoella, k. 13.4. -86 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -54 Tyne Matilda o.s. Takalo, s. 7.8. -07 Pyhäjoella.

Jatkosota: Jussinoja astui palvelukseen 10.6. -44 JvKouluK 32:een, hän sai siirrot 30.7. -44 E.Täyd.P 8:aan, 8.8. -44 31 Poltt.os:on, 2.11. -44 JR 1:een ja 5.11. -44 Er.P 20./E:an. Hän toimi polttoaineenjakomiehenä. Raahen SpE:aan hän sai siirron 14.11. -44.

JUSSINOJA KAARLO HEIKKI

Maanviljelijä, 19.1. -09 Pyhäjoella, k. 2.5. -70 Pyhäjoella. Talvisota: Jussinoja astui palvelukseen 15.10. -39 Kuorm. Kesk:een. Hänet siirrettiin 14.12. -39 KKK/PPP 7:ään. Hän palveli konekiväärimiehenä ja osallistui Aittojoen, Tolvajärven ja Rauhalan taisteluihin 3. -23.12. -39.

Jatkosota: Rakuuna Jussinoja astui palvelukseen 11.6. -41 24. LK:aan ja hänet siirrettiin 18.7. -44 Jääk.K/3.D:aan. Hän toimi avustavana keittiömiehenä ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Pistojoen, Tetrivaaran, Uhtuan länsipuolen ja Karjalan Kannaksen taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion, Rovaniemen ja Muonion taisteluihin 5.-31.10.-44. Raahen SpE:aan hänet siirrettiin 20.11. -44.

Korpraali Jussinojalle on myönnetty VM2.

JUSSINOJA PAAVO

Maanviljelijä, s. 3.5. -26 Pyhäjoella, k. 1.9. -90 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -53 Lahja o.s. Rajaniemi, s. 8.8. -27 Pyhäjoella. Lapset: Terttu -53, Tarja -59, Tapio -65, Teija -66 ja Tapani -68.

Jatkosota: Jussinoja kutsuttiin 21.9. -44 3./JvKouluK 1:een.

Hän palveli nostomiehenä 22.2. -24.10. -44 ja 9.2. -46 4./II/Raiv. os:ssa. Sotilasarvoltaan Jussinoja oli matruusi.

JUSSINOJA TOIVO VILHO

Maanviljelijä, s. 27.3. -20 Pyhäjoella, asuu Kana-dassa

Puoliso vuodesta -43 Eini Aili Maria o.s. Korpi, s. 26.6. 23 Pyhäjoella.

Lapset: Marja-Leena -44, Pirkko Helinä -45, Tuula Margit -47 ja Raija Aulikki -48.

Jatkosota: Sotamies Jussinoja palveli 3./JR 50:ssä kivääri- ja ajomiehenä. Hän osallistui Aunuksen, Karjalan, Syvärin rintaman, Talin ja Juustilan taisteluihin.

JÄRVELÄ JOHAN ERIK (ERKKI)

Maanviljelijä, s. 9.3. -07 Pyhäjoella, k. 2.10. -60 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -31 Aili o.s. Tuhkala, s. 22.11. -07 Pyhäjoella, k. 15.7. -42 Pyhäjoella.

Lapset: Sinikka -32, Helvi Elina -33, Aino Kyllikki -35, Laura Inkeri -37 ja Ilkka -39.

Toinen puoliso vuodesta -59 Bertta Elsa Josefiina o.s. Niemelä, s. 14.10. -18.

Talvisota: Erkki Järvelä palveli JR 26:ssa ja osallistui Muolaan ja Vuoksen taisteluihin.

1946-49, 1951-60. Lisäksi hän oli jäsenenä urheilu-, taksoitus, sosiaali-, työasian-, kunnallisvaali-, vaali- ja työllisyyslautakunnissa, Viirteen koulun ja kuntakirjaston johtokunnissa, toimi lautamiehenä, oli mukana kotiseututoimikunnassa ja Kotiseutuyhdistyksessä sekä Raahen ja lähikuntien yhteisessä eläinlääkäritoimikunnassa.

Järvelä oli mukana myös Osuuskassan, Metsänhoitoyhdistyksen, Osuusmeijerin, Metsäliiton, Maamiesseuran, ja Sotainvaliidiiden Veljesliiton toiminnassa. Järvelä toimi pitkään Sotainvaliidiiden Veljesliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin varapuheenjohtajana sekä Pyhäjoen osaston puheenjohtajana 16 vuotta 1944-60.

JÄRVISALO AARNE JALMARI

S. 29.3. -15 Oulaisissa.

Puoliso vuodesta -49 Fanni Maria o.s. Karjalainen, s. 22.11. -25 Sä räisniemellä.

Lapset: Marja-Leena -52 ja Seppo Sakari -53. Perhe muutti 30.1. -68 Oulaisiin.

Talvisota: Järvisalo palveli 1./JR 26:ssa patruunankantajana ja osallistui Muolaan ja Vuoksen taiste-

luihin.

Jatkosota: Järvisalo palveli 2./JR 32:ssa, 2./JR 11:ssa, JvKouluK 19:ssa, 26. Er.Rad.K:ssa sekä 26. Er LinnK:ssa. Hän toimi ajomiehenä ja apupalvelumiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Korpraali Järvisalolle on myönnetty TsMm ja JsMm.

Häntä hoidettiin Pikolinan Sotas:ssa 26.6. -40 -9.10. -41.

Hänelle on myönnetty SummanR, TsMm, JsMm, Sodan uhrien hyväksi mr, SVL:n kult.am.

Järvelä oli aktiivinen kunnallis- ja yhdistysmies. Hän toimi sammutus- ja palopäällikkönä 1946-48 ja 1949-51, kunnanvaltuustoon hän kuului

JÄRVISALO VOITTO EEMELI

S. 23.12. -21 Pyhäjoella, muutti Ruotsista -73 Marttilaan.

Jatkosota: Järvisalo palveli 5./JR 45:ssä ja 6./15.Pr:ssa kivääri- ja ajomiehenä. Hän osallistui Maaselän, Laatokan ja Syvärin taisteluihin. Korpraali Järvisalolle on myönnetty JsMm.

KAIKKONEN VILHO (VILLE)

Maanviljelijä, s. 5.10. -07 Kalajoella, k. 1.6. -83 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -31 Salli Aleksandra o.s. Kiikkula, s. 7.9. -10 Kuivaniemellä, k. 14.10. -84 Pyhäjoella.

Lapset: Vilho -33, Mauri -35, Aimo -37,

Pentti -41, Hillevi -43, Reijo -44, Terttu -46, Ilma -48, Airi -50 ja Pertti -54.

Jatkosota: Kersantti Kaikkonen osallistui Kiestingin ja Korpilohkon taisteluihin.

KAIVOLA AHTI JUHANI

Työmies, s. 21.5. -21 Pyhäjoella, k. 24.7. -48 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Eeva Aliina o.s. Anttonen, s. 8.3. -23 Suomussalmella.

Lapset: Meeri -43, Liisa -45 ja Irene -47.

Jatkosota: Sotamies Kaivola palveli 12. ja 17. Polttoaineos:ssa

Suomussalmen jakelukeskuksessa ja osallistui Kiestingin suunnan taisteluihin.

KAIVOLA ALPO HENRIKKI

Työmies, s. 24.2. -24 Pyhäjoella, k. 27.12. -71 Pyhäjoella.

Jatkosota: Sotamies Kaivola palveli JvKouluK:ssa, 2./Täyd. Pr:ssa 3 DE:ssa sekä EK/JR 11:ssä kivääri-, konepistooli- ja ajomiehenä. Hän osallistui Uhtuan suunnan, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Vuosalmen ja Tornion taisteluihin.

KAIVOSOJA EINO ANTERO

Sekatyömies, s. 2.10. -22 Pyhäjoella, k. 18.1. -78 Pyhäjoella. Talvisota: Kaivosojan osallistumisesta talvisotaan ei ole tietoja. Jatkosota: Kaivosoja oli mukana Kannaksen viimeisissä taisteluissa ja haavoittui siellä.

KAIVOSOJA FRANS HENRIKKI

Muurari, s. 18.12. -24 Pyhäjoella, asuu Ylivieskassa. Puoliso vuodesta -46 Saimi Airiina o.s. Impola, s. 10.7. -23 Pyhäjoella, k. 6.10. -80 Ylivieskassa.

Lapset: Irmeli -47, Irene -51, Pauli -52, Pentti -55, Terttu -57, Taina -59 ja Rauno -63.

Toinen puoliso vuodesta -86 Annikki e. Hannula, o.s. Visuri, s. 9.2. -26 Ylivieskassa.

Jatkosota: Panssari miehenä Kaivosoja palveli panssarirykmenteissä ajajana ja otti osaa Karjalan Kannaksen taisteluihin. Hänelle on myönnetty VM2.

KAIVOSOJA JOHAN HERMAN

Herman Kaivosoja kuvassa oikealla.

Kirvesmies, s. 2.4. -19 Pyhäjoella, k. 11.3. -94 Tampereella.

Puoliso vuodesta -44 Saima o.s. Jaakola.

Lapset: Voitto -45, Vuokko -48, Valma -50, Viena -52 ja Veijo -56.

Talvisota: Kersantti Kaivosoja palveli JR 6:ssa ryhmänjohtajana ja osallistui Uhtuan suunnan ja Kiestingin taisteluihin. Hän haavoittui sodassa lievästi.

KAIVOSOJA KAARLO ALEKSANTERI

Työmies, s. 15.8. -19 Himangalla, k. 7.8. -67 Ruotsissa.

Puoliso vuodesta -52 Aune o.s. Häkkinen, s. 12.5. -24 Hankasalmeella.

Lapset: Jukka -51, Marja-Leena -53 ja Aino Kyllikki -54.

Jatkosota: Sotamies Kaivosoja palveli joukko-osastoissa I/ErP 21, J/ERP 21, K/JR 101 ja J/21. Pr. Hän palveli konepistoolimiehenä, tulenjohtamiehenä ja tähtystäjänä ja osallistui Karhumäen, Hiisjärven, Leppäojan, Vansjärven, Porajärven ja Möhkön taisteluihin.

KAIVOSOJA KALEVI

Varastonhoitaja, s. 25.3. -25 Pyhäjoella, k. 11.10. -72 Raahessa.

Puoliso Anni Esteri o.s. Forss, s. 20.4. -26 Haapaavedellä, k. 4.8.-89 Pyhäjoella.

Lapset: Teuvo -46, Eila -48, Leila -49 ja Jouni -58.

Jatkosota: Sotamies Kalevi Kaivosoja palveli I./Er.P 13:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Inon, Noskuan - Vuoksen lohkon ja Tornion taisteluihin. Hän haavoittui Torniossa 6.10.-44, josta oli seurauksena 55 % invaliditeetti.

Kaivosoja toimi SVL:n Pyhäjoen osaston sihteerinä 1954-64.

KALLIO AARNE

S. 24.7. -13 Pyhäjoella, k. Ruotsissa.

Puoliso Aini, eronneet.

Talvisota: Kallio palveli E/I/JR 26:ssa, Kv.os. 8:ssa ajomiehenä ja osallistui Juntusrannan ja Vuonnisen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Kallio palveli joukko-osastoissa 13./JR 32 ja 13./JR 11.

Hän toimi puhelin- ja kranatteenheitinmiehenä ja osallistui Uhtuan suunnan, Pistojoen, Kiven-

navan, Muolaan, Heinjoen, Vuoksen, Vuosalmen, Ihantalan, Tornion, Alatornion ja Kemin taisteluihin.

KALLIO ARMAS ALEKSANDER

Ratavartija, s. 19.2. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -44 Helvi o.s. Pisilä, s. 20.8. -26 Pyhäjoella.

Lapset: Irja Margit -45, Ritva Kaarina -47, Eila Anneli -48, Asko Antero -51, Sinikka Tuulikki -53, Pauli Armas -54 ja Veikko Ilmari -56.

Jatkosota: Sotamies Kallio palveli 8./Raj.P:ssa, 2./Rj.P:ssa ja Tykk/RjP:ssa panssarintorjuntamiehenä.

Hän osallistui Kiestingin, Tolvajärven ja Pohjois-Suomen taisteluihin. Hänelle on myönnetty JsMm. Kallio on toiminut sosiaali- ja holhouslautakunnissa.

KALLIO JOHAN ALEKSANDER

S. 11.10. -06 Pyhäjoella, k. 13.10. -49 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -24 Hilda o.s. Niskasaari, s. 28.10 -04 Pudasjärvellä, k. 26.4. -71 Pyhäjoella.

Lapset: Armas Aleksander -25, Kauno Allan -27, Keijo Rikhard -29, Tenho Ilmari -30, Veikko Matias -33, Heino Pentti -36, Marjatta -38, Johan Aleksander -

40, Kerttu Anneli -43, Linnea Kyllikki -45 ja Pauli Antero -46.

Talvisota: Kallio palveli 5./JR 25:ssa ja 4./JR 25:ssa pikakiväärimiehenä ja osallistui Muolaan, Vuoksen ja Kuhmon taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Kallio astui palvelukseen 15.6. -41 ja hän palveli joukko-osastoissa 1./JR 32 ja 2./JR 32. Hän toimi pikakivääriampujana ja tarkkaampujana ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan suunnan taisteluihin.

KALLIO NILO VALDEMAR

Maanviljelijä, s. 25.11. -08 Pyhäjoella, k. 15.12. -76 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -34 Asta o.s. Pajander, s. 22.9. -14 Merijärvellä.

Lapset: Irene -35, Martti -36, Anneli -38, Annikki -41, Kirsti -43, Marjatta -46, Inkeri -50, Markus -

53 ja Kalervo -59.

Talvisota: Kallio palveli 9./III/JR 65:ssa, Er.K/JR 65:ssa, E/210. PR:ssa ja 16./JvKouluK 5:ssa kiväärimiehenä.

Jatkosota: Sotamies Niilo Kallio palveli E/EP/YE:ssa apumiehenä ja haavoittui ilmahälytyksen aikana majapaikassaan Viipurissa. Hän toimi taksoituslautakunnassa.

KALLIO SETTI JOHANNES

Kirvesmies, s. 19.8. -20 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Saimi Marjatta o.s. Pistola, s. 10.8. -24 Siikajoella.

Lapset: Aarno Juhani -48, Kaija Sinikka -50, Eero Tapio -52, Risto Kalevi -52, Markku Tapani -55 ja Leena Marita -66.

Talvisota: Kallio oli mukana Kannaksen linnoitustöissä.

Jatkosota: Kallio palveli JR 8:ssa konepistoolimiehenä ja osallistui Saarivaaran, Jänisjoen, Veskelyksen, Tsalkin, Jämsän, Kutismajoen, Präsän, Petroskoin, Pyhäjärven, Kuuttilahden, Juksovan lohkon, Loimolan, Tornion ja Muonion taisteluihin. Korpraali Kalliolle on myönnetty VM1 ja TsMm.

KALLIO VILHO OSKARI

Työnjohtaja, s. 20.7. -22 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Annikki o.s. Silvola, s. 13.1. -27 Pyhäjoella.

Lapset: Pekka -48, Eeva -51, Matti -52 ja Eila -55.

Jatkosota: Kallio palveli 3. D:ssa, 8./JR 11:ssa ja RjP 8:ssa. Hän osallistui Uhtuan suunnan ja Tol-

vajärven taisteluihin ja haavoittui Uhtuan Hevosenkengässä 15.3. -43. Alikersantti Kalliolle on myönnetty VM2.

Hän on toiminut koulun johtokunnassa ja sairausvaikutustoimikunnassa.

KALLIO VÄINÖ ALLAN

Pienviljelijä, s. 17.6. -09 Pyhäjoella, k. 1.11. -67 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -40 Rauha Mirjam, o.s. Rantinoja, s. 22.5. -19 Nivalassa, k. 24.3. -85 Pyhäjoella.

Lapset: Lilja Orvokki -41, Urpo Ensio -44, Väinö Matias -49, Anni Maria -50 ja Timo Juhani -55.

Talvisota: Kallio palveli hevoshoitajana KHevS 3:ssa.

Kuvassa vasemmalla Väinö Kallio.

Jatkosota: Kallio palveli 24. LK:ssa keittäjänä, suutarina, muurarina ja varastomiehenä.

Sotamies Kallio osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin.

KANGAS TUOMAS ALEKSANDER

Tuomas Aleksander ja lida Maria Kangas perheineen.

Maanviljelijä, s. 15.5. -04 Pyhäjoella, k. 1.1. -53 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -29 Iida Maria o.s. Sarpola s. 4.4. -04 Pyhäjoella.

Lapset: Veikko -29, Salli -32, Aaro -33, Terttu -36, Eero -37, Anna-Liisa -39 ja Sulo -41.

Talvisota: Kangas palveli 22. Kenttäs:n ja 15. Kenttäs:n ajomiehenä ja osallistui Suomussalmen ja Raatteen taisteluihin.

Jatkosota: Kangas palveli joukko-osastoissa 6./II/JR 32, 7./JR 32, EK/III/JR 4 ja HTK 12:ssa ajomiehenä.

Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokki-

niemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

Hänelle on myönnetty TsMm ja JsMm.

Kangas on toiminut kunnanvaltuutettuna ja Parhalahden OP:n hallituksessa.

KANGASNIEMI MARTTI VIKTOR

S. 20.3. -25 Pyhäjoella, k. 2.5. -48 Pyhäjoella.

Jatkosota: Sotamies Kangasniemi palveli joukko-osastoissa 5. JR 10, JärjK1 ja 3./JR 3 kiväärimiehenä. Hän osallistui Humaljoen ja Viipurinlahden taisteluihin ja haavoittui Hapensaarella 8.7. -44.

KANTOLA BORIS OLAVI

Työnjohtaja, s. 12.6. -18 Vihannissa.

Puoliso vuodesta -47 Lyyli Annikki, o.s. Häkkinä, s. 23.12. -21 Paavolassa.

Lapset: Taisto -48, Pirjo -51, Arja -52 ja Kai -65.

Talvisota: Kantola palveli 9./III/3. Pr:ssa taistelulähetinä. Hän osallistui Nurmijärven, Muolaan,

Munasuon, Kämärän ja Karisalmen taisteluihin.

Jatkosota: Olavi Kaivola palveli 8./JR 32:ssa taistelulähetinä ja ryhmänjohtajana.

Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Jyvälahden, Laskujärven, Torasjärven, Kis-Kis-linjan, Malmiaisten - Röhön tien suunnan sekä Rekojärven taisteluihin.

Hän haavoittui Turistikukkulalla 18.4. -44.

Alikersantti Kaivolalle on myönnetty VM1, VM2, TsMm, JsMm, Kannaksen mr ja PVienan mr. Kaivola on toiminut ammattijärjestön luottamustehtävissä ja toiminut SVL:n Pudajärven osaston johtokunnassa.

KAPAKKA VÄINÖ NIKOLAI

Maanviljelijä, s. 18.7. -09 Pyhäjoella, k. 16.8. -91 Pyhäjoella.

Puoliso Annikki o.s. Marjomaa, s. -05 Pyhäjoella, k. -72 Raahen aluesairaalassa.

Lapset: Reino, Lauri ja Hilikka.

Talvisota: Väinö Kapakka palveli JR 26:ssa ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Väinö Kapakka palveli JR 32:ssa konekivääri- ja panssarintorjuntamiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion, Rovaniemen ja Kittilän valtauksen. Alikersantti Kapakalle on myönnetty VM2.

Eino Karjaluo kuvassa toinen oikealta.

KARJALUOTO EINO KRISTIAN

S. 11.5. 1911 Pyhäjoella, k. 21.8. -73 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -31 Impi o.s. Heikkilä, s. 31.5. -10 Pyhäjoella.

Lapset: Uolevi -31 ja Viola -32.

Talvisota: Karjaluo toimi tähtystäjänä ja kk-miehenä ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

KARJALUOTO FRANS OSKARI

Maanviljelijä, kalastaja, s. 7.3. -14 Pyhäjoella, k. 17.12. -77 Oulussa.

Puoliso vuodesta -45 Sirkka Emilia o.s. Juntunen, s. 27.3. -23 Suomussalmella.

Lapset: Raili -46, Tapio -48, Frans -49, Kerttu -51 ja Mikko -65.

Talvisota: Oskari Karjaluo palveli Turun laivastossa ja osallistui Tuppuran taisteluihin.

Jatkosota: Karjaluo palveli 6./JR 32:ssa ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Ylä-Mustajärven ja Summan taisteluihin. Hän haavoittui jalkaan.

Korpraali Karjaluodolle on myönnetty VM2.

KARJALUOTO KAARLO ILMARI

Kalastaja, s. 20.6. -14 Pyhäjoella.

Puoliso Aili Emilia o.s. Kupulisoja, s. 7.2. -19 Pyhäjoella.

Lapset: Maija-Leena -43, Arja Kaija Tuulikki -45, Irja Kyllikki -48 ja Matti Ilmari -50.

Talvisota: Karjaluo palveli kivääriryhmänjohtajana JR 40:ssä

ja osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Sallan ja Sääksjärven taisteluihin.

Jatkosota: Karjaluo palveli laivastossa kansialipuseerina ja 20./Tyk/40:n tykinjohtajana. Hän osallistui Suursaaren ja Somerin taisteluihin ja oli turvaamassa kauppa-aivojen kulkemista.

KARJALUOTO LEEVI AUKUSTI

S. 14.9. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Airi Aulikki o.s. Nissilä, s. 11.1. -30 Pyhäjoella, k. 1.8. -80 Pyhäjoella.

Lapset: Ritva -49, Reijo -51, Raija -56 ja Rauno -62.

Jatkosota: Karjaluotopalvelu TäydP 13:ssa ja 1./JP 2:ssa konepistoolimiehenä. Hän osallistui

Vuosalmien, Ylimaan, Vuotson, Laanilan, Kaunis-pään ja Inarin taisteluihin.

Jääkäri Karjaluodolle on myönnetty VM2.

KARJALUOTO MATTI ALBERT

Maanviljelijä, s. 29.10. 1899 Pyhäjoella, k. 12.5. -46 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -24 Mari o.s. Kauppila, s. 1.5. -01 Pyhäjoella, k. 2.9. -29 Pyhäjoella.

Lapset: Leevi Aukusti -25 ja Aini Marjatta -27.

Talvisota: Karjaluoito palveli ajomiehenä 84 M.K.aa:ssa.

Jatkosota: Korpraali Karjaluoito palveli 24 LK:ssa sairaankantajana ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin.

KARJALUOTO REINO SYLVESTER

Ylikonstaapeli, s. 5.8. -20 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Gretel, o.s. Hassel, s. 12.8. -27 Kokkolassa. Lapset: Johan -49, Ulla -50, Kai -53 ja Lena -58.

Jatkosota: Reino Karjaluoito saapui palvelukseen 18.6.-41 Er.Valv.TpK/ 14 D:aan. Hänet siirrettiin 5.11. -41 6./JR 10:een ja 23.10. -41 Täyd.Os./HTK 9:ään sekä edelleen 22.12. -42 16./1 PolK:aan. Hän toimi kiväärimiehenä ja rikostutkijana ja osallistui Lentiiran, Suovukajärven, Vitsavaaran, Lupasalmen, Klyyrinvaaran, Seporajoen, Kuutamolahden, Nurmosjärven, Porajärven, Paataneen, Luontialan, Särkijärven, Ontojärven ja Rukajärven taisteluihin. Alikersantti Karjaluodolle on myönnetty VM2.

KARJALUOTO SETTI ILMARI

Maanviljelijä, s. 27.11. -19 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Ellen Kaarina o.s. Koskela, s. 17.10. -23, k. 28.7. -54.

Lapset: Toini -46 ja Tuula -48. Talvisota: Karjaluoito palveli Jv-KouluK. 5:ssä Ylivieskassa.

Jatkosota: Kersantti Karjaluoito palveli JR 53:ssa ja KKK 53:ssa panssaritorjuntaja kivääriryhmän johtajana. Hän osallistui Kiestingin, Uhtuan ja Kannaksen taisteluihin. Karjaluoito on toiminut kunnanvaltuutettuna sekä maa- ja kirjastolautakunnan jäsenenä.

KARJALUOTO SVANTE ELIEL

Maanviljelijä, s. 28.9. -07 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -31 Alma Emilia o.s. Haarala, s. 23.1. -12.

Lapset: Helena -33, k., Arvo -36, Ellen -38, Tyne

-40 k., Eero -43 ja Lauri -44.

Talvisota: Karjaluoito palveli HTK:ssa Ylivieskassa.

Jatkosota: Sotamies Karjaluoito palveli JvKouluK. 32:ssa ja 121. Linn.K:ssa apupalvelumiehenä ja hän osallistui Lappeenrannan ympäristön linnoitustöihin.

Karjaluoito harrastaa metsästystä ja kalastusta. Hän on SVL:n jäsen.

KARJALUOTO VILHO SERGEI

Maanviljelijä, s. 9.7. -16 Pyhäjoella, k. 10.6. -90 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Raakel Aunetta o.s. Laiho, s. 22.9. -18 Haapavedellä.

Karjaluoito suoritti I lk sotaradiosähköttäjän tutkinnon Käkisalmessa -38 ja osallistui valvontakokoukseen 14.10. -40.

Talvisota: Karjaluoito osallistui sotaan 1.11. -39 -26.4. -40. Hän toimi radioaliupseerina ja osallistui Kuhmon taisteluun.

Jatkosota: Karjaluoito palveli joukko-osastoissa E/I/JR 21 ja Vienan HSP/ErP 8 radioaliupseerina. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin sekä Pohjois-Suomen taisteluihin syksyllä -44. Hän haavoittui sodassa jalkaansa. Hänet kotiutettiin 21.11. -44.

Vääpeli Karjaluodolle on myönnetty VM1, VM2, TsMm, JsMm, SLR. Ar, Pellervos. am, Kunnallisl.hop.am. ja OP:n hop. ja kult. am. Karjaluoito oli aktiivinen luottamus- ja kunnallismies. Hän toimi kunnavaltuutettuna ja kunnanhallituksen puheenjohtajana usean kauden ajan vuodesta -67 alkaen, yleisten töiden, työvoima- ja rakennuslautakuntien puheenjohtajana. Hän toimi vesien-, asunto-, vero- ja tutkijalautakunnissa sekä koulun johtokunnassa ja kunnan valtuutettuna eri komiteoissa. Lisäksi hän toimi Raahen Seudun OP:n johtokunnan puheenjohtajana ja Yppäriin Osuuskassan hallituksen puheenjohtajana. Hän oli aktiivisesti mukana Raahen Lions Clubin, MTK:n ja SVL:n toiminnassa.

KARJALUOTO VÄINÖ ARMAS

Maanviljelijä, s. 10.3. -21 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Aino, o.s. Tornberg, s. 30.4. -26 Kuusamossa.

Lapset: Leo -48, Veli -50, Kristiina 52 ja Tarja -59.

Jatkosota: Karjaluoito palveli 10./JvKouluK 15:ssä, JR 11; RjP 8; 41:ssä ja Er.LinRK:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Uhtuan suunnan ja Karjalan Kannaksen taisteluihin. Hän oli myös 32. ja 28. Sotas:ssa. Korpraali Karjaluodolle on myönnetty VM1 ja VM2. Hänet kotiutettiin 27.10. -44. Karjaluoito on ollut kansakoulun johtokunnan puheenjohtajana ja urheilulautakunnan jäsenenä. Hän harrasti nuorena urheilua ja hiihtoa.

KARSIKKO AARO AADOLF

Maanviljelijä, s. 10.7. -24 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Helli o.s. Karjaluoito, s. 25.5. -22 Pyhäjoella.

Lapset: Jorma -49 ja Arja-Liisa -56.

Jatkosota: Karsikko palveli 3./Vienan HSP:ssa ja 3./ErP 8:ssa.

Hän osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin jatkosodassa ja Pohjois-Suomen taisteluihin Lapin sodassa.

Karsikko haavoittui Röhössä 21.11. -43 vasemman polveen.

Korpraali Karsikolle on myönnetty JsMm, SinenR, Kainuun.mr, Kunnallisliiton hop.am ja SVR.Rml.

KARSIKKO IIKKA

S. 30.9. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Elli Ester o.s. Viirret, s. 4.9. -21 Pyhäjoella.

Lapset: Teuvo -50 ja Tuula -54.

Jatkosota: Karsikko palveli 13.10. -43 alkaen JvKouluK 15:ssä. Hänet siirrettiin 8.4. -44 7./Täyd.P 7.13:een ja 19.6. -44

5./JR 11:een.

Hän toimi lähettinä ja osallistui Inon ja Seivästäön taisteluihin. Karsikko haavoittui 21.6. -44 Heinjoen pohjoispuolella ja häntä hoidettiin 29.6. -44 alkaen 47. Sotas:ssa, josta hänet komennettiin 14.11. -44 Kom.os.Hel.KK:aan. Hänet vapautettiin palvelusta 16.12. -45.

Sotamies Karsikolle on myönnetty JsMm ja VM2.

KARSIKKO LEEVI ILMARI

Maanviljelijä, s. 13.8. -26 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -52 Aila o.s. Petäjäsoja, s. 23.3. -31 Pyhäjoella.

Lapset: Maarit -52, Arto -58, Petri -66, Markku -68 ja Kaisa s. ja k. -68.

Jatkosota: Matruusi Leevi Karsikko palveli joukko-osastoissa

JS 2, Alok.Ptri/Saar.RPN Örön saarilla Suomenlahdella.

Hänelle on myönnetty JsMm.

KARSIKKO OLAVI JOHANNES

Autoilija, s. 15.7. -15 Pyhäjoella, k. 27.10. -85 Raahessa.

Puoliso vuodesta -34 Laine Sofia o.s. Leskelä, s. -13 Lohtajalla.

Lapset: Eila Anneli -34, Kielo Onerva -36, Marja-Leena -44, Heli Kaarina -49 ja Pekka Sakari -51.

Talvisota: Karsikko palveli Erik.K/JR 26:ssa panssaritorjuntamiehenä. Hän osallistui Vuokselan ja Vuosalmen lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Karsikko palveli 2./JR 32:ssa, 1./JR 11:ssä, 1./1.Pr:ssa, Pky nro 1 ja Pky nro 9. Hän toimi panssaritorjuntamiehenä ja ryhmänjohtajana ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin, Ahvenlahden, Kannaksen torjunta- ja Ihantalan puolustustaisteluihin. Hän oli mukana myös Tornion valtauksessa.

Ylikersantti Karsikolle on myönnetty VM1, VM2, TsMm ja JsMm.

Eemi Karvonen kuvassa oikealla.

KARVONEN EEMI MIKAEL

Kirvesmies, s. 26.2. -22 Pyhäjoella, muutti Saloisiin -59.

Puoliso vuodesta -44 Taimi Maria o.s. Teerelä, s. 4.4. -20 Pyhäjoella, k. 12.3. -54 Pyhäjoella.

Lapset: Kalervo Mikael -46, Raili Marjatta -47, Aino Annikki -49, Eila Anneli -51 ja Kauko Johannes -53.

Toinen puoliso vuodesta -58 Sylvi Marja o.s. Alholm, s. 28.6. -12 Oulaisissa.

Jatkosota: Karvonen palveli JR 3:ssa lääkintämiehenä. Hän osallistui Hiisjärven, Poentsan, Syvärin, Karjalan Kannaksen, Pudasjärven, Yliportimjärven, Rovaniemen, Sodankylän, Vuotson, Kuuterselän, Vuosalmen, Talin ja Kivennavan taisteluihin.

Karvonen haavoittui 11.6. -44 Vuosalmella. Hänelle on myönnetty VM1, VM2 ja JsMm.

KASTEELLI TOIVO JOHAN PETTER

Hitsaaja, s. 3.3. -19 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Vilma Emilia o.s. Pietilä, s. 18.2. -19 Pyhäjoella.

Lapset: Leo-45, Elias -48, Lea -51 ja Merja -54.

Talvisota: Kastelli astui palvelukseen 15.2. -40 JvKouluK 5:een. Hänet määrättiin 7.3. -40 ViestiK:aan, 7.5. -

40 1./VP 20:een ja 11.12. -40 VP 2:een. Hän palveli viestimiehenä Kannaksella.

Jatkosota: Kastelli palveli VP 15:ssä puhelinmekaanikkona ja oli mukana 4. AK:n alueen taistelussa Kannaksella -41 - 44. Kastelli ylennettiin -68 alikersantiksi.

KEMPPAINEN AARNE MATIAS

S. 25.4. -11 Pyhäjoella, k. 3.10. -71 Raahessa.

Puoliso vuodesta -40 Milka Anja o.s. Vänskä, s. 23.3. -16 Pyhäjoella.

Lapset: Arja Elisa -41, Anja Marjatta -48 ja Pauli Juha Antero -51.

Perhe muutti Raaheen -51.

Talvisota: Kemppainen palveli 1./JR 26:ssa sairaankantajana ja osallistui Muolaan ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Kemppainen palveli 2./JR 32:ssa, 7./JR 1:ssä, 2./JR EK:ssa ja ErP 20:ssa sairaankantajana ja tarkka-ampujana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Rajajoen, Vammelsuun, Hietmaan ja Viipurin taisteluihin. Hänelle on myönnetty VM1 ja VM2.

Jatkosota: Sotamies Kemppainen palveli 2./JR 32:ssa, 7./JR 1:ssä, 2./JR EK:ssa ja ErP 20:ssa sairaankantajana ja tarkka-ampujana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Rajajoen, Vammelsuun, Hietmaan ja Viipurin taisteluihin. Hänelle on myönnetty VM1 ja VM2.

KEMPPAINEN ERKKI ALEKSANDER

Työmies, s. 1.7. -18 Pyhäjoella, k. 31.3. -69 Pyhäjoella.

Jatkosota: Kemppainen palveli EP/YE:ssa apupalvelumiehenä. Hän loukkaantui ja sairastui pudottuaan junasta 27.1. -44 ollessaan ensimmäisellä lomallaan.

KEMPPAINEN ESKO EMIL

Kalastaja, s. 13.10. -14 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -40 Irja Inkeri o.s. Perälä, s. 28.6. -20 Pyhäjoella.

Lapset: Arvo -41, Anja -42, Riitta -56, Hannu -57 ja Kari -59.

Talvisota: Kemppainen palveli 13.12. -39 alkaen ja sai siirron KvKol/JR 64 :ään 20.12. -39. Hän toimi joukkueenjohtajana ja osallistui Suomussalmen, Raatteen ja Uomaan taisteluihin. Kemppainen oli saanut talous- ja huoltoupeerin erikoiskoulutuksen.

Jatkosota: Alikersantti Kemppainen palveli joukko-osastoissa JR 32, 26. Sotas, 60. Sotas, JvKouluK 20 ja 19./AutoK. ryhmänjohtajana ja talousaliupseerina. Hän osallistui Uhtuan ja Kiesingin suunnan, Karjalan Maaselän, Suojärven, Tolvajärven, Äänisen ja Vuonnisen taisteluihin.

KEMPPAINEN KALLE JAAKKO

Seppä, s. 23.3. -09 Ristijärvellä, k. -78 Pyhäjoella.

Talvisota: Kemppainen palveli asesepänä ja apupalvelumiehenä EK/I/JR 26:ssa, JR 32:ssa P.Kar. SK piirissä. Hän osallistui Pistojoen, Vuonnisen, Kyyrölän, Muolaanjärven ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Kemppainen palveli LinP 15:ssä ja HuoltoK/15 Pr;2./15 Pr:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Länsi-Syvärin taisteluihin ja Kemin valtaukseen.

Kemppainen harrasti kalastusta ja metsästystä.

KEMPPAINEN VILJO VALDEMAR

Rakennusurakoitsija, s. 20.2. -13 Pyhäjoella, k. 2.2. -79 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Toini Maria o.s. Luoto, s. 21.3. -24 Pyhäjoella, k. 11.4. -93 Pyhäjoella.

Lapset: Ritva -45 ja Martti -48.

Talvisota: Matruusi Kemppainen palveli 14.10. -39 alkaen 82. Kom.k:ssa ja 7./JP 39:ssa tiedustelupartioehtävissä.

Jatkosota: Kemppainen palveli 14.7. -41 alkaen Tuomolan ja Larvon osastoissa sekä 25.7. 42 alkaen RjPsto:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui vastasissitoimintaan Uhtuan suunnalla 14.7. -41 alkaen, Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin 15.11. -41 ja 25.7. -42 Vuokkiniemen suunnan erämaalohkon ja Tolvajärven eteläpuolen taisteluihin. Hän haavoittui Vuokkiniemessä.

Kemppainen toimi SVL:n Pyhäjoen osaston puheenjohtajana 1968 - 69 ja rakennuslautakunnassa.

KENAKKALA REINO MATIAS

Maanviljelijä, s. 16.8. -18 Pyhäjoella, k. 7.8. -93 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -44 Toini Maria o.s. Virtanen, s. 22.1. -16 Oulaisissa.

Lapset: Liisa -44, Keijo -46 ja Kalevi -52.

Talvisota: Kenakkala palveli 25.2. -40 alkaen KrhKouluK:ssa ja hänet siirrettiin 2.5. -40 KrhK/JR 24:ään. Hänet kotiutettiin 15.8. -40.

Jatkosota: Kenakkala palveli Krhj./II/6 Pr:ssa 1.4.

-41 alkaen. 13.6. -42 hänet siirrettiin Krhj./II/JR 6:een. Hän toimi kranaatinheitinsuuntaajana ja osallistui Vuoksenlaakson ja Miettälän rajataisteluihin 15.6. - 30.7. -41, Matikanlahti - Haakana - Tietävälän taisteluihin 30.7. - 10.8. -41, Lietlahti - Mertijärven taisteluihin 11. -13. -41, Jääsken valtaukseen 15. - 21.8., Muolaan taisteluihin 26. - 30.8. -41, Kivenavan taisteluihin 29. - 30.8. -41 sekä Mainilan ja Aleksandrowkan valtauksiin 2. - 6.9. -41. Hän osallistui lisäksi Aleksandrowkan ja Valkeasaaren puolustustaisteluihin 4.9. -41 - 18.1. -42, Suursaaren valtauksen 27. - 28.3. -42 sekä Aleksandrowkan, Valkeasaaren, Kekrolan, Siiramäen, Talin ja Kaltoveden puolustustaisteluihin. Hänet ylennettiin korpraaliksi -41.

Setti ja Hilja Kenakkala.

KENAKKALA SET EINAR (SETTI)

Maanviljelijä, s. 31.10. -07 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -32 Hilja Amanda o.s. Väärälä, s. 3.9. -07 Pyhäjoella.

Lapset: Anja Linnea -33, Eero Markus -34, Tenho Einari -37, Aino Kyllikki -38, Pekka Johannes Siiverti -41, Martti Antero -44 ja Seppo Kalevi -50.

Jatkosota: Sotamies Kenakkala palveli 1./JR 32:ssa keittäjänä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan pohjois- ja länsipuolen taisteluihin.

KENAKKALA TOIVO VERNERI

Maanviljelijä, s. 29.7. -20 Pyhäjoella, k. 9.6. -79 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -44 Aini Augusta o.s. Lindelä, s. 24.7. -13 Pyhäjoella. Lapset: Mirja -44, Liisa -49, Markku -51, Sisko Helena -51 ja Seija -56.

Jatkosota: Kenakkala palveli joukko-osastoissa 3./JR 35, 2./JR 35 ja Er/I/JR 35 kiväärimiehenä. Hän osallistui Poentsan, Vienan kanavan, Suurlahden, Aava-suon, Karjalan Kannaksen ja Ihantalalan taisteluihin. Kenakkala haavoittui 6.7. -42 Ihantalassa. Korpraali Kenakkalalle on myönnetty VM2 ja JsMm.

KEROLA VEIKKO HUGO VALDEMAR

Maanviljelijä, s. 9.10. -18 Saloisissa, k. 26.6. -85 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -56 Helvi o.s. Hourula, s. 18.2. -25 Pyhäjoella. Talvisota: Kerolakävi viestikursin 26. -31.7. -39 ja hänet komennettiin 5.5. -39 JP 3:een. Hän osallistui Joutselän, Tohoslamén, Väärämäen maaston ja Lähteen lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Kerola palveli 15.6. -41 alkaen SissiP 3:ssa kiväärimiehenä ja taistelulähetinänä. Hän osallistui Uhtuan ja Kiestinki - Louhen suuntien sekä Syvärin taisteluihin. Hän haavoittui Sammatuksessa 24.6. -44. Hänet ylennettiin korpraaliksi -41.

KESKITALO EINO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 4.10. -12 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -49 Hinni Emilia o.s. Pisilä, s. 2.8. -11 Pyhäjoella, k. 12.4. -88 Raahen aluesairaalassa.

Talvisota: Eino Keskitalo osallistui linnoitustöihin Karjalassa ja toimi puhelinmiehenä.

Jatkosota: Alikersantti Keskitalo palveli E/I/32:ssa viestimiehenä ja viestialuupseerina. Hän osallistui Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Pistojoen ja Vuonnisen taisteluihin. Hän haavoittui Uhtuan pohjoispuolella 20.8. -41.

KESKITALO EMIL (EEMELI)

Työmies, s. 4.7. -05 Pyhäjoella, k. 25.6. -40 Pyhäjoella.

Talvisota: Keskitalo palveli JR 32./TyK:ssa tykkimiehenä.

Hän osallistui Vuokselan ja Muolaan taisteluihin.

KESKITALO EMIL AUGUST

Käyttömies, maanviljelijä, s. 7.1. -20 Pyhäjoella, k. 20.3. -89 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Hilma Marja Ester o.s. Pihlajaniemi, s. 17.2. -21 Saloisissa, k. 22.3. -90 Pyhäjoella.

Lapset: Eila Anneli -43.

Jatkosota: Keskitalo palveli JR 35; 3./PPP 7:ssä kirjurina ja kiväärimiehenä.

Hän osallistui Karhumäen suunnan, Krivijärven ja Poentsan taisteluihin. Hän haavoittui Poentsassa 31.8. -42.

Korpraali Keskitalolle on myönnetty VM1, VM2 ja JsMm.

KESKITALO ERNST ERIK

Rakennusmies, s. 27.2. -15 Pyhäjoella, k. 7.6. -82 Raahessa.

Puoliso vuodesta -46 Aino Annikki o.s. Alakangas, s. -24 Pyhäjoella.

Lapset: Eero -46, Irja -48, Leena -57 ja Reijo -59.

Talvisota: Keskitalo palveli 14.10. -39 alkaen I./JR 26:ssa konepistoolimiehenä. Hän osallistui

Muolaan ja Vuokselan taisteluihin. Hänet vapautettiin palvelusta 21.5. -40.

Jatkosota: Keskitalo astui palvelukseen 15.6. -41 JR 32:een. Hän palveli -42 ja -42 4. Vuonna -43 hän sai siirrot 2. /Er.P. 211:een, HTK/JR 10:een sekä 2. /Er.P. 24:ään 16.5. -44 hänet siirrettiin 14./21.Pr:iin. Hän toimi taistelulähetinänä ajomiehenä ja osallis-

tui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan pohjoispuolen sekä Marjojen, Kuivasjoen, Salmijoen, Kaatiojoen, Sorostilan ja Porajärven taisteluihin. Hänet vapautettiin palvelusta 11.11. -44.

KESKITALO ISAK

Isak ja Siiri Salme Keskitalo perheineen.

Maanviljelijä, s. 20.9.-02 Pyhäjoella, k. 8.3. -73 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -28 Siiri Salme o.s. Salmela, s. 15.8. -07 Merikarviolla, k. 22.12. -92 Pyhäjoella.

Lapset: Esa -29, Antti -30, Mikko -32, Seppo -35, Jorma -36, Ritva -39 ja Juhani -43.

Talvisota: Keskitalo palveli JR 40:ssa tykkimiehenä. Hän osallistui Kemijärven, Pelkosenniemen, Savukosken, Joutsjärven, Märkäjärven ja Sallan taisteluihin. Hän haavoittui Sallassa -40. Keskitalolle on myönnetty VM2.

KESKITALO JOUKO ONNI

Maanviljelijä, s. 30.6. -23 Hauholla.

Puoliso vuodesta -46 Hilikka Esteri o.s. Kurvinen, s. 16.5. -24 Ilomantsissa.

Lapset: Jorma -49, Mauri -53 ja Kari -59.

Jatkosota: Korpraali Keskitalo palveli KTR 15:ssä ja osallistui Kannaksen, Inkerin, Siiranmäen, Punnuksen, Salmenkaidan, Äyräpään sillanpään ja Vuosalmen taisteluihin.

KESKITALO KALLE PIETARI

Maanviljelijä, s. 22.5. -24 Pyhäjoella, k. 4.6. -82 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Aino Marjatta o.s. Vaarala, s. 9.11. -27 Pyhäjoella.

Lapset: Raija -49 ja Eija -56.

Jatkosota: Keskitalo astui palvelukseen 27.10. -42 I./JvKouluK 15:een, hänet siirrettiin 24.3. -43 Täyd.P 13:een ja 27.5. -43 2./Täyd.VP 14:ään. Hän joutui 25.8. -43 4. Sotas:aan ja 25.9. -43 HTK 11:n kautta 7.10. -43 E/II/JR 53:een. Hän toimi kiväärimiehenä ja osallistui 7.-10. -12.3. -44

Uhtuan suunnan ja Karjalan Kannaksen taisteluihin. Sotamies Keskitalo haavoittui 23.6. -44 Alanoskuussa ja häntä hoidettiin 14. ja 135. Sotas:ssa. Hänelle on myönnetty JsMm.

Keskitalo toimi kunnanvaltuutettuna, sekä rakennus- ja tielautakunnan jäsenenä. Hän toimi Sotainvalidien Pyhäjoen osaston puheenjohtajana 1972-82.

KESKITALO KARL ALEKSANDER (ALI)

S. 25.2. -01 Pyhäjoella, k. 7.4. -47 Pyhäjoella.

Talvisota: Keskitalo palveli KHevosS 3:ssa rehumestarin apulaisena.

Jatkosota: Keskitalo palveli 3./24. LK:ssa sairaankantajana.

Hän osallistui Vasovaaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahten, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjois-

puolen taisteluihin. Hänet kotiutettiin 12.5. -42.

KESKITALO MATTI

Maanviljelijä, s. 10.10. -23 Pyhäjoella.

Puoliso Aune Anneli o.s. Ojala, s. 28.11. -24 Pyhäjoella, k. 17.7. -88 Pyhäjoella.

Lapset: Paavo -53, Pentti -54, Eeva -56, Erkki -57, Risto -59, Eila -64 ja Ritva -68.

Jatkosota: Keskitalo palveli 24.1. -42 alkaen JvKouluK:ssa Tornio-

ossa ja 3.10. -42 alkaen JR 12:ssa. Hän osallistui Maaselän kannaksen, Tapponiemen, Ihantalalan ja Lapin sodassa taisteluihin Rovaniemeltä Sodankylään. Korpraali Keskitalolle on myönnetty VM2.

KESKITALO SETTI

Maanviljelijä, s. 27.1. -07 Pyhäjoella, k. 12.8. -69 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -38 Lempi Maria o.s. Koskenlaine, s. 3.11. -03 Pyhäjoella, k. 12.8. -62 Pyhäjoella.

Lapset: Aura -38, Pasi -40, Bertta -41, Anneli ja Hillevi -44 ja Jukka -47.

Talvisota: Keskitalo astui palvelukseen 13.10. -39 20. Tal.K:aan. Hän toimi ajomiehenä.

Jatkosota: Sotamies Keskitalo astui palvelukseen 15.6. -41 E/I/JR 32:een ja hänet siirrettiin 6./JR 50:een.

Hän toimi viestimiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Loimolan ja Setjärven taisteluihin.

KESKITALO TOIVO ALFRED

Maanviljelijä, s. 27.8. -07 Pyhäjoella, k. 30.10. -39 Oulun sotilassairaalassa.

Puoliso vuodesta -34 Hilja Kristiina o.s. Pirkola s. 5.8. -05 Pyhäjoella, k. 24.10. -84 Pyhäjoella.

Lapset: Aino -35, Elsa -37 ja Helli -39.

Talvisota: Toivo Keskitalo lähti ylimääräisiin sotaharjoituksiin talvisodan kynnyksellä, mutta sairastui vakavasti ja joutui Ouluun sairaalaan, jossa menehtyi.

KESTILÄ ANTTI

Maanviljelijä, s. 22.11. -22 Pyhäjoella.

Puoliso Elli Maria o.s. Pahkala, s. 8.11. -24 Pyhäjoella, k. 24.12. -91 Pyhäjoella.

Lapset: Eira -49, Aila -50, Maire -53 ja Erkki -58.

Jatkosota: Kestilä astui palvelukseen 18.9. -41 10./JvKouluK 15:een. Hän palveli myös 3. D:n joukkoosastoissa 2./III/JR 11,

9./JR 11 ja 3./JR 53

Hän toimi konepistooliampujana ja osallistui Uhtuan länsipuolen, Kilpisjärven, Kivennavan, Heinjoen, Antrean ja Vuoksen taisteluihin sekä Tornion, Tervolan ja Rovaniemen valtauksien.

Korpraali Kestilälle on myönnetty VM2 ja JsMm.

KESTILÄ EERO AHTI

Maanviljelijä, s. 12.5. -22 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Tyyne Iines o.s. Hulanmäki, s. 9.9. -22 Pyhäjoella, k. 4.2. -87 Vihannissa.

Lapset: Antero -41, Tapio -45, Pirkko -47, Sirkka-Liisa -50, Tuula -51, Leena -55, Kari -59 ja Mikko -67.

Jatkosota: Kestilä palveli Jv KouluK 10:ssä ja hänet siirrettiin rintamalle Uhtualle 18.9. -41 ja 10.1. -42 2./JR 11:een. 14.9. -42 hänet siirrettiin 3D:n kaukotiedusteluosastoon ja 8.5. -44 Kannakselle 2./JR 53:een.

Hän toimi kiväärimiehenä ja osallistui Uhtuan suunnan ja Karjalan Kannaksen taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion, Rovaniemen ja Kittilän valtauksien. Hän haavoittui 26.6. -44 Kääntymässä.

Korpraali Kestilälle on myönnetty SLR.Mi.kr, VM2 ja JsMm.

Kestilä toimi kunnanvaltuutettuna -54 - 57 ja -61 - 68, asutuslautakunnassa -57 - 72, tielautakunnassa -61 - 68, verolautakunnan varajäsenenä -62 - 69, maa- ja metsätilojen johtokunnassa -61 - 72, sekä kansakoulun johtokunnassa -57 - 68.

KESTILÄ ERKKI

S. 2.6. -16 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -40 Alma Kyllikki o.s. Toikkanen, s. 17.7. -20 Saloisissa, k. 24.1. -94.

Lapset: Laila Tellervo ja Leena Tuulikki.

Jatkosota: Erkki Kestilä palveli 11.6. -41 alkaen 24. LK:ssa lääkintämiehenä ja sairaankantajana.

Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Sotilasarvoltaan Kestilä on korpraali.

KESTILÄ SVANTE HENRIK (HEIKKI)

Maanviljelijä, s. 30.8. -24 Pyhäjoella, k. 30.6. -78 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Sylvi Elisabeth o.s. Röning, s. 9.8. -23 Pyhäjoella, k. 21.5. -74 Pyhäjoella.

Lapset: Aino -47, Aila -51, Irma -57 ja Tauno -62.

Jatkosota: Sotamies Kestilä palveli kiväärimiehenä ja osallistui Uhtuan länsipuolen, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen ja Noksua - Vuoksen lohkon taisteluihin. Hän haavoittui 27.6. -44 Heinjoen pohjoispuolella.

KIIKKO ANTTI ARMAS

Maanviljelijä, s. 1.10. -20 Raahessa, k. 16.11. -71 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -54 Iida Esteri o.s. Kallio, s. 20.5. -17 Pyhäjoella.

Lapset: Anni Helena -53, Aulis Antero -55.

Jatkosota: Kiikko astui palvelukseen 6.4. -40. Hän palveli kiväärimiehenä KKK/Kv.os. 4:ssä 27.4. -42 alkaen ja 11./JR 2:ssa 9.7. -42 alkaen. Hänet siirrettiin 2.6. -44 2244:ään.

Korpraali Kiikko osallistui Shemenskin - Syvärin voimallituksen taisteluihin. Hänelle on myönnetty VM2 ja JsMm.

Kiikko toimi kaksi vuotta Haapaveden suojeluskunnassa.

KIISKILÄ MATTI JOHANNES

(ent. Ala-Kiiskilä)

Varastonhoitaja, s. 21.2. -12 Pyhäjoella, k. 28.2. -65 Jyväskylässä.

Puoliso vuodesta -37 Helmi o.s. Mattila, s. 17.12. -12 Pyhäjoella. Lapset: Martti -39, Pirkko -41 ja Erkki -51.

Kiiskilä liittyi Pyhäjoen suojeluskuntaan 1924. Hän suoritti asepalveluksen PJP I K:ssa -31 - 32, kävi AUK:n -32, ja osallistui kertausharjoituksiin -39.

Talvisota: Kiiskilä palveli 1./JR 26:ssa joukkueen varajohtajana 14.10. -39 - 9.3. -40 ja komppanian vääpelinä 10.3. -2.5. -40. Hän osallistui Kyyrölän,

Muolaanjärven ja Oinolan tasiteluihin. Hän kävi kaksi alisotilasohjaajakurssia 1940 - 41 ja IT-ai- peruskurssin IT-koulussa -43.

Jatkosota: Kiiskilä palveli Pohjanmaan ItPsto:ssa jaosaliupseerina 5.7. -41 - 26.7. -42, patterin vääpelinä 27.7. -42 - 15.9. -43 ja patteriston esikuntavääpelinä 16.9. -43 - 24.11. -44.

Hän osallistui Särkisalmen, Tyrjän, Rautalahden, Vuosalmen, Rautun, Siikiänsaaren ja Saaroisen taisteluihin. Vääpeli Kiiskilälle on myönnetty VM2, VM1, TsMm mk, sk, K-KannaksenR, Muolaanjärvi-Vuoksi mr ja JsMm.

KIPPOLA LAURI JOHANNES

Maanviljelijä, s. 28.1. -13 Pyhäjoella.

Toinen puoliso vuodesta -69 Anni e. Paavola o.s. Karppinen, s. 20.1. -17 Utajärvellä.

Lapset ensimmäisestä avioliitosta: Teuvo -45, Tuula -47, Tuomo -49 ja Toini -51.

Talvisota: Kippola palveli 14.10. -39 alkaen 1./JR 26:ssa pikaki-

vääriampujana. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanrannan (Oinolan) ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Kippola astui palvelukseen 15.6. -41 2./JR 32:een. Hän sai siirrot 2.2. -42 3./1./JR 11:een, 13.4. -42 3./11 Pr:iin ja 22.6. -43 3./JP:een. Hän toimi pikakivääriampujana ja konepistoolimiehenä (3.2. -42 - 9.5. -44) ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin ja Ahvenlammen taisteluihin. Hän haavoittui Kivennavalla 9.6. -44.

Korpraali Kippolalle on myönnetty VM1 ja VM2. Kippola on kuulut Kokoomus-puolueen piirivaltuustoon, maamiesseuran johtokuntaan ja hän on Pyhäjoen Sotaveteraanijyhdistyksen perustajajäsen.

KIPPOLA PAULI OLAVI

Myymäälänhoitaja, s. 30.7. -24 Pyhäjoella, k. 20.10. -77 Saloisissa.

Puoliso vuodesta -49 Eeva o.s. Viirret, s. 4.1. -19 Pyhäjoella.

Lapset: Jouni Olavi -50.

Jatkosota: Kippola palveli 1./JR 11:ssä kiväärimiehenä ja hän osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin.

Korpraali Kippolalle on myönnetty JsMm.

KIPPOLA PENTTI WOLDEMAR

Rautatehdastyöläinen, s. 9.4. -22 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Katri Lempi Maria o.s. Isotalo, s. 25.7. -21 Pyhäjoella, k. 9.1. -84 Degerforsissa.

Lapset: Marja-Leena -46, Hely Mirjam -47, Karina Paula Inger -50 ja Ulla Kaisu -57.

Jatkosota: Kippola astui palvelukseen 16.9. -41 JvKouluK 15:een, hänet siirrettiin 15.6. -42 JvKouluK 16:een ja 16.1. -42 6./JR 12 2. P:aan sekä 28.4. -43 Er.Pr 16:een.

Hän palveli kiväärimiehenä, pikakivääriampujana ja lähettinä ja osallistui Kiestingin suunnan, Lakijärven, Ahvenlahden, Röhön seudun, Vienan kanavan taisteluihin sekä Pohjois-Suomessa Ranuantien ja Rovaniemen taisteluihin. Hän haavoittui lieväsi Pirunsaarella Stalinin kanavalla.

Sotamies Kippolalle on myönnetty VM2.

KITINPRAMI HENRIK ALEKSANDER (HEIKKI)

Työmies, s. 13.9. -11 Pyhäjoella, muutti Ruotsiin.

Jatkosota: Sotamies Kitinprami palveli 1./JR 32:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen ja Uhtuan taisteluihin.

KITINPRAMI SET EINAR

Maanviljelijä, s. 11.9. -04 Pyhäjoella, k. 8.2. -52 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -27 Helvi Sofia o.s. Pihlajaniemi, s. 11.3. -05 Saloisissa, k. 28.12. -65 Raahessa.

Lapset: Terttu -29, Orvo -30, Salli -32, Alpo -33, Liisa -35, Esko -37, Niilo -38, Hilikka -41, Maire -43 ja Anja -45.

Talvisota: Kitinprami

palveli Pion.P/IV JR:ssa työryhmän johtajana ja osallistui Tolvajärven taisteluihin.

Jatkosota: Kitinprami palveli E/JR 32:ssa pioneerialiupeeerina ja varustealiupeerina. Hän osallistui Juntusrannan, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolisiin taisteluihin.

Alikersantti Kitinpramille on myönnetty VM1, TsMm ja JsMm.

Saimi ja Aksel Kittilä.

KITILÄ AKSEL ARVID

Maanviljelijä, s. 25.3. -06 Pyhäjoella, k. 3.8. -50 Raahessa.

Puoliso vuodesta -44 Saimi Melliida o.s. Pirkola, s. 21.12. -13 Pyhäjoella.

Lapset: Anna-Leena -49.

Jatkosota: Sotamies Kittilä palveli 24. LK:ssa lääkintämiehenä.

Hän osallistui Vuonnisen, Edlankajärven, Karjalan Kannaksen, Latvajärven, Pistojoen, Korpivaaran ja Uhtuan suunnan taisteluihin.

KITILÄ ANTTI ANDERS

Maanviljelijä, s. 6.6. -13 Pyhäjoella, k. 10.7. -91 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -44 Hanna Kristiina o.s. Karjaluohto, s. -16. Pyhäjoella.

Lapset: Heikki -46, Jaakko -48, Risto -50, Lauri -52, Kerttu -55 ja Markku -58.

Talvisota: Kittilä palveli 1./JR 26:ssa panssarintorjuntaryhmän

johtajana ja osallistui Vuolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Kittilä palveli 15.6. -41 alkaen 2./JR 32:ssa. Hän toimi patteriston ryhmänjohtajana 1.8. -41 saakka ja osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin.

Hän haavoittui lähellä Uhtuaa 1.8. -41. Kersantti

Kittilälle on myönnetty VM1.

Kittilä on toiminut Pyhäjoen kirkkovaltuustossa vuodet -55 -66.

KITILÄ EINO ARVID

Maanviljelijä, s. 4.11. -02 Pyhäjoella, k. 24.1. -90 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -27 Helmi Ester o.s. Flink, s. 19.10. -08 Pyhäjoella.

Lapset: Toini -27, Tauno -29, Terttu -31, Toivo -34, Tapio -41, Timo -44 ja Tuula -50.

Talvisota: Kittilä palveli 3./JR 40:ssä kiväärimiehenä. Hän osal-

listui Pelkosenniemen, Savukosken, Salla-Kotalan ja Vilajoen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Kittilä palveli 2./JR 32:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin. Hän haavoittui 1.8. -41 Pistojoella.

KITILÄ ERIK ALEKSANDER (ERKKI)

Maanviljelijä, s. 18.8. -04 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -40 Nanni Emilia, o.s. Bäckman, s. 2.12. -11 Pyhäjoella, k. 27.12. -45 Pyhäjoella.

Lapset: Eila Marjatta -40, Sirkka Leena -43, Meeri Annikki -45, k. -46.

Talvisota: Erkki Kittilä palveli

JR 40:ssä kiväärimiehenä ja taistelulähetinä. Hän osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Joutsjärven, Märkäjärven, Vilajoen ja Viipurinlahden taisteluihin.

Jatkosota: Kittilä palveli JR 32:ssa ja JR 2:ssa kiväärimiehenä ja taistelulähetinä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan suunnan, Pitkärannan suunnan ja Lemetin taisteluihin.

Korpraali Kittilälle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

KITILÄ ERKKI OSKARI

Maanviljelijä, s. 3.4. -11 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -31 Annikki Sylvi o.s. Tiirinki, s. 12.8. -13 Pyhäjoella, k. 20.9. -89 Pyhäjoella.

Lapset: Hilikka -31, Pauli -34, Teuvo -38 Sirkka ja Pirkko -43.

Talvisota: Kittilä palveli JR 32:ssa ja JR 25:ssä kiväärimiehenä, hevosmiehenä ja ajomiehenä. Hän osallistui Kannaksen, Kyyrölän, Muolaanjärven ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Kittilä palveli JR 32:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pisto-

joen, Uhtuan suunnan, Kannaksen, Vammeljoen, Heinjoen, Kuparsaaren ja Tornion taisteluihin.

Kittilä haavoittui 16.7. -41 Pistojoella ja 2.1. -42 Jyvälahdella.

KITILÄ KALLE VILHELMI

Maanviljelijä, s. 4.1. -08 Pyhäjoella.

Puoliso Vilma Johanna o.s. Jussinoja, s. 5.9. -13 Pyhäjoella.

Lapset: Olavi -38, Pekka -41, Esko -45, Esa -47, Raimo -49, Marja-Liisa -50, Kauko -52 ja Tuulikki -55.

Talvisota: Kittilä palveli JR 26:ssa ajomiehenä ja osallistui Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Kittilä palveli Lin.Psto6; KTR16:ssa lääkintämiehenä.

Hän osallistui Sohjanan, Kiestingin, Lohivaaran, Ahvenlahden, Uhtuan, Kivennavan, Kolomäen, Länsi-Kannaksen, Muolaan, Heinjoen ja Noskuan -Vuoksen lohkon taisteluihin sekä Pohjois-Suomen valtaustaisteluihin syksyllä -44.

Kersantti Kittilälle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

Kalle ja Vilma Kittilä.

KITILÄ MATTI ALEKSANDER

Saimi ja Matti Kittilä.

Kittilä palveli JR 32:ssa ajomiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan, Kannaksen ja Karisalmen taisteluihin.

Kittilä on toiminut Raahen Seudun asiamiehenä.

KITILÄ SAKARIAS

S. 21.8. -02 Pyhäjoella, k. 9.6. 1956 Pyhäjoella.

Talvisota: Kittilä palveli TTK 2:ssa ja RsPsto 8:ssa ajomiehenä. Jatkosota: Kittilä oli 29. Sotas:ssa ja hänet vapautettiin asevelvollisuudesta 12.8. -41.

KITILÄ TOIVO ALEKSANDER

Toivo ja Hanna Kittilä kolmen lapsensa

Maanviljelijä, s. 7.6. -04 Pyhäjoella, k. 6.11. -93.

Puoliso Hanna Kristiina o.s. Rautio, s. 21.10. -05 Pyhäjoella, k. 13.5. -85 Pyhäjoella.

Lapset: Reino -35, Elli -37, Ilmari -39, Veikko -42, Urpo -44 ja Matti -47.

Talvisota: Kittilä palveli JR 26:ssa KrhK:ssa ajomiehenä. Hän osallistui Vuokselan taisteluihin. Jatkosota: Sotamies Kittilä palveli 24. LK:ssa lääkintämiehenä. Hän osallistui Kananaisen, Sohjanan, Kekkosalmen, Kiestingin, Uhtuan ja Kannaksen taisteluihin.

Kittilä haavoittui 18.8. -41 Kiestingin suunnalla. Hänelle on myönnetty TsMm ja JsMm.

KIVIMÄKI ALEKSI

Kirvesmies, s. 17.8. -09 Pyhäjoella, k. 25.5. -92 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -43 Hanna o.s. Silvola, s. 7.9. -09 Pyhäjoella, k. 2.6. -84 Pyhäjoella.

Lapset: Leena -43 ja Terttu -45. Jatkosota: Sotamies Kivimäki osallistui linnoitustöihin.

KIVIMÄKI ANTTI RIKHARD

Maanviljelijä, s. 4.7. -24 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -52 Maija Liisa o.s. Pauna, s. 3.11. -30 Kemijärvellä.

Lapset: Ritva -53, Kari -55 ja Juha -65.

Jatkosota: Kivimäki palveli Jv-KouluK 15:ssä ja JR 11:ssä taistelulähtetä.

Hän osallistui Uhtuan eteläpuolen, Kivennavan, Heinjoen, Vuosalmen, Ihantalan, Tornion, Rovaniemen, Muonion, Enontekiön ja Lätäsenon taisteluihin.

Alikersantti Kivimäelle on myönnetty VM1, VM2 ja JsMm.

KIVIMÄKI FERDINAND

Pienviljelijä, s. 16.10. -02 Pyhäjoella, k. 8.3. -65 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -32 Ellen Eedit o.s. Miilukangas, s. 19.6. -08 Pyhäjoella.

Lapset: Matti -33, Martti -34, Pirkko -38, Mauri -40, Lauri -41, Antti -45, Liisa -48 ja Leevi -52.

Talvisota: Kivimäki toimi kenttähevovosairaalassa hevostenhoitajana.

Jatkosota: Kivimäki palveli JR 32:ssa viestimiehenä ja osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin sekä Pohjois-Suomessa Tornion taisteluihin. Korpraali Kivimäelle on myönnetty TsMm ja JsMm.

Hän on ollut jäsenenä työvoimalautakunnassa. Hän harrasti ns-työtä, metsästystä ja kalastusta.

Kuvassa vasemmalla Ferdinand Kiviväki.

KIVIMÄKI HEINO AKSELI

Maanviljelijä, s. 8.3. -16 Pyhäjoella, k. 20.6. -87 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -43 Taimi Kattariina o.s. Eilo, s. 20.3. -20 Pyhäjoella, k. 18.1. -90 Pyhäjoella. Lapset: Tuula -44, Osmo -48, Outi -49, Ilpo -51, Teija -54, Seppo -55 ja Kaisu -56.

Talvisota: Kivimäki palveli Er.P 21:ssa kiväärimiehenä. Hän osal-

listui Uuraksen, Koiviston, Suomenlahden ja Viro-

lahden taisteluihin. Jatkosota: Kivimäki palveli JR 32:ssa ja JR 11:ssä kiväärimiehenä. Hän osallistui Kursmajärven, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Karjalan Kannaksen ja Pohjois-Suomen taisteluihin.

Kivimäki haavoittui 19.8. -44 Muolaalla ja 6.10. -44 Torniossa.

Ylikersantiksi hänet ylennettiin -68 ja hänelle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

KIVIMÄKI TOIVO ALEKSANTERI

Sähköasentaja, s. 29.5. -19 Pyhäjoella, k. 27.4. -87 Espoossa.

Puoliso vuodesta -46 Siiri Sanelma o.s. Kinnula, s. 26.9. -20 Reisjärvellä.

Lapset: Pirjo Liisa -47 ja Osmo Tapio -52.

Talvisota: Kivimäki palveli Jv-KouluK 5:ssä ja 7 K:ssa kiväärimiehenä.

Jatkosota: Kivimäki astui palvelukseen 8.4. -42 4./JR 10:een. Hänet siirrettiin 24.5. -42 1./JR 52:een ja

27.7. -44 1./JR 52./KrhJ:een. Hän palveli kiväärimiehenä ja kranaatinheitin- ja puhelinmiehenä ja osallistui Kolvasjärven, Repolan, Omelian, Ontra-senvaaran ja Rukajärven taisteluihin sekä Oudajoen asemataisteluihin ja Tsuikka -Kemijoen sivustavarmistustaisteluun ja Ilomantsin taisteluun 28.7. -12.8. -44. Korpraali Kivimäelle on myönnetty VM2, TsMm.sk ja JsMm.

KIVIMÄKI VEIKKO AARNO ELIAS

Kauppias, s. 11.9. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -53 Sylvi Alina o.s. Kivimäki, s. 15.4. -28 Pyhäjoella.

Lapset: Eija -54, Tuija -59 ja Raija -62.

Jatkosota: Viestimies Kivimäki palveli K.V./3. D.E:ssa, HTK 1:ssä, 3./TäydPr:ssa ja E/JR 6:ssa

puhelinmiehenä, kiväärimiehenä ja lähettinä. Hänelle on myönnetty JsMm. Hän on toiminut elinkeinolautakunnassa.

KIVINIEMI OIVA ALEKSANTERI

Maatyömies, sukeltaja, s. 12.9. -08 Pyhäjoella, k. 7.11. -85 Vihannissa.

Puoliso vuodesta -32 Lyydia Sofia o.s. Kesti, s. 24.4. -09 Tyrnävällä, k. 17.9. -87 Vihannissa.

Lapset: Kauko Oiva Anselmi -33, Kalevi Osvald Arvid -34, Kaino Lyydia Sofia -35, Kerttu-Liisa

Sinikka -36, Kirsti Leila Sisko -38, Kaarina Lahja Siviä -39, Kalervo Osmo Arimo -42, Kullervo Onni Antero -45 ja Kosti Ossi Arto -47.

Talvisota: Kiviniemi palveli 2./PPP 7:ssä pikakiväärampujana. Hän osallistui Aittojoen taisteluihin. Kiviniemi joutui venäläisten sotavangiksi 3.12. -39. Vankeutta kesti toukokuuhun -40.

Jatkosota: Kiviniemi palveli 6./JR 32:ssa ja EK/15:ssä ajomiehenä ja puuseppänä.

Alikersantti Kiviniemelle on myönnetty JsMm.

KIVINIEMI TOIVO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 3.1. -13 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -38 Elsa Orvokki o.s. Laitala, s. 23.7. -19 Merijärvellä. Muuttivat Merijärvelle -38. Talvisota: Sotamies Kiviniemi palveli 2./ERP 17:ssä ja 2./JR 31:ssä kiväärimiehenä ja pikakiväärimiehenä. Hän osallistui Sotkan ja Onkamon taisteluihin. Jatkosota: Kiviniemi palveli PstTykK:ssa, 26. AutoK:ssa ja Järj.K 2:ssa tykkimiehenä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran ja Uhtuan taisteluihin. Hän haavoittui 7.12. -41 Uhtuan suunnalla ja häntä hoidettiin 32. Sotas:ssa.

KOIVIKKO TOIVO MATIAS

Työmies, s. 17.9. -17 Pyhäjoella, muutti Rovaniemelle -40. Jatkosota: Koivikko palveli RLRajaP:ssa, 39 Sotas:ssa, 2./JvKouluK 12:ssa, 28. Ks:ssa ja 28. LK:ssa kivääri-, ajo- ja lääkintämiehenä. Hän osallistui Ylä-Syvärin taisteluihin. Koivikko haavoittui 15.2. -42 Kiestingissä. Korpraali Koivikolle on myönnetty JsMm.

KONDELIN LEEVI

Työnjohtaja, s. 2.6. -20 Pyhäjoella, k. 14.5. -61 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -46 Saara Maria o.s. Greus, s. 28.12. -20 Lumijoella. Lapset: Jussi -47, Veikko -49, Kerttu -56 ja Sirkka -59. Jatkosota: Kondelin palveli PPKouluK:ssa. Hänet siirrettiin 5.K:aan 21.3. -40, 3./PPP 7:ään 27.5. -40 ja 15.11. -40 3./JP 4:ään. Hän toimi konepistoolimiehenä ja osallistui Kokkarin, Tolvajärven, Leimolan, Lemetin, Pitkärannan, Salmin, Viteleen ja Tuulosjärven taisteluihin. Hän haavoittui Tuuloksessa 26.7. -41 ja hänet vapautettiin palvelusta 31.11. -42. Korpraali Kondelinille on myönnetty VM2.

KONDELIN TAISTO

S. 21.5. -22 Pyhäjoella, k. 20.10. -48 Pyhäjoella. Jatkosota: Kondelin palveli JR 11:ssä ja osallistui Uhtuan pohjoispuolen, Kivennavan, Muolaan ja Vuosalmen taisteluihin.

KOPISTO AARO JEREMIAS

Maanviljelijä, s. 7.11. -22 Pyhäjoella, k. 4.11. -49 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -45 Helga o.s. Pyhälä, s. 26.2. -24. Lapset: Tuulikki -45 ja Risto -49. Jatkosota: Sotamies Kopisto astui palvelukseen 16.1. -42 3.D:aan. Hänet siirrettiin 13.2. -42 8./JR 2:een. Hän toimi pikakivääriampujana ja konepistoolimiehenä ja osallistui Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin 22.1. -42 alkaen.

KORPELA ERKKI ALBERT

Maanviljelijä, s. 12.1. -15 Pyhäjoella, k. 19.9. -81 Oulaisissa. Puoliso vuodesta -44 Impi Irene o.s. Majanen, s. 9.3. -21 Hongonjoella, k. 5.4. -89 Pyhäjoella. Lapset 1. avioliitosta Elma -35 ja Eino -36. Lapset 2. avioliitosta: Raimo -45, Reino -47, Jorma -48, Esko -50, Reijo -52, Seppo -55, Jukka -56 ja Markku -58.

Talvisota: Korpela palveli 1./JR 26:ssa 15.10 -39-22.4. -40. Jatkosota: Korpela palveli 21.6. -41 alkaen JvKouluK 15:ssä. Hänet siirrettiin 24.7. -41 JR 42:een, 16.1. -42 JvKouluK 19:een ja 18.7. -41 3570./1 KpK:aan. Hän palveli konepistoolimiehenä ja osallistui Niäsjärven, Lukkajärven, Nivan aseman, Marjalahden ja Salokylän taisteluihin. Hänet kotiutettiin 22.11. -44. Korpraali Korpelalle on myönnetty TsMm ja JsMm.

Aaro Kurjenluoma ja Setti Korpela ylärivissä, alhalla Arvi Savolainen ja Werner Hakala.

KORPELA SETTI IIIVARI

Muurari, s. 29.8. -10 Pyhäjoella, k. 23.1. -54 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -29 Ida o.s. Isotalo, s. 9.8. -08

Pyhäjoella, k. 10.4. -54 Pyhäjoella.

Lapset: Kalevi -29, Erkki -30 ja Marjatta -32. Talvisota: Korpela palveli JR 32:ssa ja JR 11:ssä viestimiehenä hän osallistui Vuoksen taisteluihin. Jatkosota: Korpela palveli 24 EVarK; JR 32:ssa puhelinniehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen ja Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin. Sotamies Korpelalle on myönnetty TsMm ja JsMm. ryhmäkuva:

KORPELA VÄINÖ HENRIK

Muurari, s. 19.1. -24 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -53 Ellen Katariina o.s. Röning, s. 18.4. -26 Pyhäjoella. Lapset: Asko -54. Jatkosota: Korpela palveli HTK/3. AK:ssa ja 2./JR 11:ssä kiväärimiehenä. Hän osallistui Kivennavan, Muolaan, Antrean ja Heinjoen taisteluihin. Korpraali Korpela haavoittui Heinjoella 30.6. -44.

KORPELIN EELIS

Työmies, s. 6.12. -25 Haapajärvellä, k. 24.10. -56 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -42 Saimi Kristina o.s. Sarpola, s. 11.1. -10 Pyhäjoella, k. 8.2. -90 Pyhäjoella. Lapset: Osmo Olavi -44 ja Outi Helinä -47. Talvisota: Korpelin palveli Kev.os.9./JR 25:ssä kiväärimiehenä. Hän osallistui Kuhmon ja Vuosalmen taisteluihin. Korpelinia hoidettiin 32 Sotas:ssa varpaiden paleltumisen (18.1. -40) vuoksi. Hänet vapautettiin asevelvollisuudesta 15.1. -42.

KORPI NILO RAFAEL

Maanviljelijä, s. 22.2. -08 Pyhäjoella, k. 23.10. -78 Pyhäjoella. Ensimmäinen puoliso Iina Karoliina o.s. Kippola s. Alaveskassa. Lapset: Aira, Saimi ja Viljo. Toinen puoliso vuodesta -65 Ilmi o.s. Ryöppy, e. Koski, s. 1.6. -26 Valkealassa.

Talvisota: Sotamies Korpi palveli 1./11 Pr; 2. K:ssa. Hän osallistui linnoitustöihin ja Valkealan taisteluihin.

KOSKELA AARNE HERMAN

Sotilasmestari evp, s. 31.7. -14 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -40 Eva Katri, s. 1.11. -15 Karttussa, k. 4.7. -41. Toinen puoliso vuodesta -42 Saara Loviisa o.s. Luomanmäki, s. 3.2. -21 Saloisissa. Lapset: Pirkko Anneli -44, Marjatta -46, Jussi -50, Terttu -59,

Meeri -55, Pentti -57, Leo ja Lea -60 sekä Paavo -63. Perhe muutti Ouluun -46. Talvisota: Koskela palveli 1./JR 26:ssa joukkueen varajohtajana. Hän osallistui Kyyrölänjoen rannan, Vuoksen ja Vuosalmen taisteluihin. Jatkosota: Koskela palveli 1./JR 6:ssa ja 1./JR 8:ssa joukkueenjohtajana ja joukkueen varajohtajana. Hän osallistui Vuoksenlaakson, Miettälän, Matikanlahden, Haakanalan, Tietävälän, Mertjärven, Pytärjärven, Jääsken, Enson, Kyyrölän, Kivennavan, Suur-Kaljalan, Alexandrowkan, Valkeasaaren sekä Kannaksen viivyty- ja Muonionjokilaakson taisteluihin.

Hän sairastui sodan aikana aivonkalvontulehdukseen ja häntä hoidettiin 25. Sotas:ssa. Sotilasmestari Koskelalle on myönnetty VM2, VM1, TsMm, JsMm, KeskiKannaksenR ja 18D:n Risti.

KOSKELA ANDERS ALEKSANTERI

S. 24.2. -11 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -35 Aino Eliisa o.s. Luoto, s. 17.9. -11 Pyhäjoella. Lapset: Olavi -38, k. -73 ja Eero -46. Jatkosota: Korpraali Koskela palveli 15.6. -41 alkaen JR 32:ssa. Hän sai siirron 5.7. -42 Er. P/JR 13:een. Hän toimi kiväärimiehenä ja osallistui Vuosalmen, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Kananaisen, Tetrivaaran ja Uhtuan linjan pohjoispuolisiin taisteluihin. Hän osallistui myös Kannaksen taisteluihin Lintulan ja Kivennavan maastossa 10.-11.6. -44, Suulajärven etelä-, länsi- ja pohjoispuolella 14. -17.6. -44.

Anders Koskela osallistui taisteluihin Mustasuo - Heinjoki-suunnalla 18.-19.6.-44 sekä torjuntataisteluihin Noskuan - Vuosalmen lohkolla 21.6. - 18.7. -44. Hän oli mukana myös Lapin sodassa Tornion, Rovaniemen ja Kittilän valtauksissa 3.10. - 1.11. -44.

Hän sairastui 2.2. -44 keuhkotulehdukseen.

Koskela on toiminut kunnallisissa luottamustehtävissä mm. rakennus-, asunto- ja tielautakunnissa.

KOSKELA ARMAS VILJAMI

Maanviljelijä, s. 23.2. -02 Merijärvellä, k. 24.1. -74 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -31 Ida Ester Koskela o.s. Salmu, s. 14.1. -12 Pyhäjoella, k. 22.2. -92 Pyhäjoella.

Lapset: Kerttu Elina -31. Talvisota: Koskela palveli JvKouluK 5:ssa puuseppänä sekä muissa tehtävissä.

Jatkosota: Koskela palveli Sv-Leiri 14:lla talousaliupseerina. Kersantti

Koskelalle on myönnetty SL.Ar ja SininenR.

Koskela oli aktiivinen kunnallismies. Hän toimi kunnanvaltuutettuna 21 vuotta, kunnanvaltuuston puheenjohtajana 18 vuotta, Raahen ammattikoulun liittovaltuustossa, Pohjois-Pohjanmaan maakuntaneuvostossa, Kalajoen sairaalan kl:ssa, Revon Sähkön hallintoneuvostossa, srk:n kirkkohallituksen puheenjohtajana sekä monissa muissa luottamustehtävissä lauta- ja johtokunnissa.

KOSKELA FELIKS VILJAMI

Maanviljelijä, s. 14.8. -06 Pyhäjoella, k. 11.9. -72 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -31 Taimi Kristiina o.s. Rantala, s. 25.6. -11 Pyhäjoella. Lapset: Matti Valdemar -32 ja Kaarlo Johannes -35.

Talvisota: Koskela palveli 14.10. -39 alkaen I.KKK/JR 26:ssa konekiväärimiehenä.

Hän osallistui Muolaan,

Vuokselan ja Kyyrölän taisteluihin.

Jatkosota: Koskela astui palvelukseen 11.6. -41 24. LK:aan. Hän palveli sairaankantajana ja osallistui Kananaisen, Louhen suunnan, Uhtuan länsipuolen sekä Kannaksen viivytystaisteluihin.

Hän sairastui ja häntä hoidettiin 6.9. -44 alkaen 29. Sotas:ssa ja 3.10. -44 alkaen 32. Sotas:assa ja hänet kotiutettiin 28.11. -44.

Korpraali Koskelalle on myönnetty TsMm, JsMm, 3.DMm ja MTK:n kult.am.

Koskela on ollut aktiivisesti mukana Ns-, Mms- ja MTK-työssä.

KOSKELA FRANS EMIL

Maanviljelijä, s. 5.4. -11 Pyhäjoella, k. 15.4. -82 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -31 Hanna, s. 19.6. -06, k. 28.8. -77 Oulussa.

Lapset: Lilja -32, Aino -35, Anni -39, Leevi -41 ja Helinä -49.

Talvisota: Koskela palveli 17.12. -39 alkaen 9./LiikK:ssa. Hän osallistui taisteluihin Suomussalmella ajomiehenä ja Kuhmossa ki-

väärimiehenä.

Jatkosota: Koskela palveli 1./JR 32:ssa sekä 18.3. -42 alkaen 2./JR 32 EK:ssa, 25.4. -44 alkaen JR 1:ssä sekä 2.11. -44 alkaen ErP 20 EK:ssa ajomiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Rajajoen, Vammelsuun, Hiitolan ja Viipurinlahden taisteluihin.

Alikersantti Koskelalle on myönnetty VM1, TsMm ja JsMm.

KOSKELA JOHAN HANNES

Maanviljelijä, s. 9.2. 1899 Pyhäjoella, k. 8.2. -82 Raahen sairaalassa.

Puoliso Fanni Elisabet o.s. Puskala, s. 25.7. 1897, k. 1.1. -65 Kalajoella.

Lapset: Alli -24, Kersti, Maria -26, Matti -29, Helmi -31, Toini -34, Asta -35 ja Eila -40.

Talvisota: Koskela palve-

Johan Hannes Koskela vasemmalla.

li Pion.K:ssa Karjalan Kannaksella 28.12. -39 -21.4. -40 pioneerivaraston hoitajana. Hän osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Alikersantti Koskela palveli 3./JR 32:ssa. Hän toimi ryhmänjohtajana 15.6. - 23.7. -41 sekä varusvarastonhoitajana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

Hän haavoittui Pistojoen taistelussa.

Koskela on toiminut kunnanvaltuutettuna.

Emma ja Lauri Koskela.

KOSKELA LAURI

S. 11.12. -08 Pyhäjoella, k. 6.10. -73 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -33 Emma Matilda o.s. Hällström s. 22.8. -09 Pyhäjoella, k. 4.10. -88 Pyhäjoella.

Lapset: Kerttu Tuulikki -31 ja Briitta Susanna -33. Talvisota: Koskela palveli VP 9:ssä puhelinkersantinä. Hän osallistui Suomussalmien ja Kuhmon taisteluihin.

Jatkosota: Koskela palveli JvKouluK 15:ssä ja 1./VP 13:ssa. Hän osallistui Kangasvaaran, rautatien puolustustaisteluihin, Kiestinki- Louhi maantien, Ahvenlahden sekä Uhtuan länsipuolen taisteluihin.

Vääpeli Koskelalle on myönnetty VM1 ja VM2.

KOSKELA SVANTE IIVARI

Maanviljelijä, s. 14.2. -08 Pyhäjoella, k. 10.9. -79 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -31 Elvi Auroora o.s. Kiiskilä, s. 24.10. -09 Pyhäjoella.

Lapset: Anja Marjatta -32, Aino Emilia -35, Eeva Annikki -37, Pentti Antero -40, Sirkka Liisa -40, Tapio Iivari -43 ja Juhani Aukusti -45.

Talvisota: Koskela saapui palvelukseen 30.4. -40 73. Rannikko ITP:stoon. Hänet siirrettiin 21.5. -40 It RsP:stoon. Hän toimi ilmatorjuntatykkimiehenä.

Jatkosota: Koskela saapui palvelukseen 16.6. -41 KvEr IT jaostoon. Hänet siirrettiin 18.7. -41 109. Kv ITPtriin ja 23.10. -41 142. Kv ITPtriin sekä 12.7. -42 265. IT/KKK:aan ja 1.10. -43 9. Kv ITPtri 18:aan. Hän toimi kv.ilmatorjuntatykin suuntaajana, konekivääriampujana ja puhelinkeskusmiehenä.

Kersantti Koskela osallistui kenttäarmeijan IT-yksiköiden taisteluihin Karjalan Kannaksella. Koskela toimi vakuutusasiamiehenä, kirkkovaltuutettuna sekä jäsenenä Osuuskaupan hallituksessa, meijerin hallintoneuvostossa sekä tielautakunnassa. Hän toimi myös metsänhoitoyhdistyksessä.

KOSKELA VÄINÖ JOHANNES

Maanviljelijä, s. 12.12. -04 Merijärvellä, k. 15.4. -84 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Sylvi Emilia o.s. Tuomikoski, s. 19.1. -05 Pyhäjoella, k. 27.1. -85 Pyhäjoella.

Lapset: Matti -41, Ulla -44 ja Pirkko -47.

Talvisota: Koskela palveli JR 26:ssa kivääriryhmän johtajana.

Hän osallistui Kyyrölän, Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Alikersantti Koskela palveli 6./II/JR 32:ssa ryhmänjohtajana. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

Kuvassa oikealla Väinö Koskela.

KOSKELA VÄINÖ JOHANNES

Työmies, s. 28.11. -24 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Kerttu Tuulikki o.s. Salo, s. 5.6. -23 Haukiputaalla.

Lapset: Ritva Tuulikki -47. Perhe muutti Hyvinkäälle -48.

Jatkosota: Koskela palveli JR 11:ssä kiväärimiehenä. Hän osallistui Uhtuan suunnan, Kivennavan, Heinjoen, Vuosalmen, Ihantalan, Tornion, Ylävoikkalan, Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin. Sotamies Koskelalle on myönnetty VM2 ja JsMm

KOSKENALAINEN AARNE ENSIO

Rakennusmestari, s. 29.12. -18 Pyhäjoella, k. 24.12. -91 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Elsa Maria, o.s. Löf, s. 20.3. -20 Kalajoella, k. 28.4. -78 Pyhäjoella.

Lapset: Markku -52 ja Martti -54. Talvisota: Koskenlainen palveli 19.1. -40 alkaen JvKouluK 16:ssa ja 18.2. -40 alkaen JR 11:ssä.

Jatkosota: Koskenlainen palveli 18.6. -41 alkaen 1./Er.OsP:ssa. Hän sai siirrot 19.1. -42 1./Er.Os P 19:ään ja 29.10. -44 15.Pr:iin.

Hän osallistui Lutan suunnan taisteluihin ja Kemin valtaukseseen. Koskenlainen haavoittui 7.10. -44 Kemin taistelussa ja häntä hoidettiin 9.10. -44 alkaen 25. Sotas:ssa. Korpraali Koskenlaineelle on myönnetty VM2, RR IIIk, JsMm.

KOSKENLAINEN TOIVO RAGNAR

Kuvassa vasemmalla Toivo Koskenlainen.

Maanviljelijä, s. 17.9. -05 Pyhäjoella, k. 20.7. -68 Kalajoella.

Puoliso vuodesta -37 Edla o.s. Eilo, s. 8.2. -03 Pyhäjoella, k. 4.6. -72 Raahessa.

Lapset: Antti -31, Enni -39, Kalle -43 ja Risto -45.

Talvisota: Koskenlainen osallistui talvisotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

Jatkosota: Koskenlainen palveli lääkintämiehenä. Tarkemmat tiedot puuttuvat. Sotamies Koskenlaineelle on myönnetty TsMm ja JsMm.

KOSKI ARVO ERIK

Piirityönjohtaja, s. 20.2. -01 Pyhäjoella.

Puoliso Sylvi Kristiina o.s. Tuikkala, s. 6.7. 1899 Pyhäjoella.

Lapset: Elma -21, Helvi -23, Aino -26 ja Kalle -28.

Talvisota: Korpraali Koski palveli 3./JR 40:ssä ja osallistui Kuhmon ja Suomussalmen taisteluihin. Koski on toiminut kunnan ja Säästöpankin tilintarkistajana.

KOSKI LAURI

Metsätyömies, s. 23.11. -16 Pyhäjoella, k. 25.10. -75 Pyhäjoella.

Puoliso Ester o.s. Tuikkala, s. 18.1. -11 Pyhäjoella, k. 1.4. -86 Pyhäjoella.

Lapset: Hilikka -36, Tauno -41, Marja-Leena -45, Erkki -48 ja Raimo -52.

Talvisota: Koski palveli HelKK:ssa vartiomiehenä.

Jatkosota: Koski palveli joukko-osastoissa 2./JR 32, HTK/3.AK, 3./JR 12 ja 1./JR 11 kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan pohjoispuolen, Kiestingin, Ahvenlahden, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen ja Vuosalmen taisteluihin. Korpraali Koskelle on myönnetty VM2 ja JsMm.

KOSKIHEIMO HERMAN

Työmies, s. 21.1. -02 Pyhäjoella, k. 31.1. -57 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -32 Lempi Sofia o.s. Vasankari, s. 5.9. -04 Pyhäjoella, k. 18.2. -93 Pyhäjoella.

Lapset: Sirkka -34 ja Pentti -39.

Jatkosota: Sotamies Koskiheimo palveli 19.7. -44 alkaen 2./JR 11:ssä kiväärimiehenä.

Hän osallistui Vuosalmen taisteluihin ja Tornion valtaukseseen. Hänet kotiutettiin 29.10. -44.

KOUTONEN ERNST MIKAEL

Maanviljelijä, s. 13.2. -09 Alavieskassa, k. -77 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -38 Hanna Elviira o.s. Hirvi, s. 12.6. -14 Oulussa.

Lapset: Sirkka -39, Kaino -40, Johan -41, Esko -44,

KREKELÄ VILHO ILMARI

Anna-Liisa -45, Toini -47, Pentti -49 ja Arja -54.

Jatkosota: Koutonen osallistui sotaan työpalveluksessa. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

Maanviljelijä, s. 27.10. -13 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -42 Salli Emilia o.s. Lindberg, s. 23.1. -17 Ylivieskassa.

Lapset: Eila Marjatta -43, Hilikka Annikki -44, Vuokko Mirjami -48, Sirpa Heleena -51 ja Laila Sisko Onerva -55.

Talvisota: Krekelä palveli 1./JR 26:ssa joukkueen varajohtajana ja johtajana. Hän osallistui Muolaan, Kyyrölän ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Krekelä palveli 2./JR 32:ssa, HTK 11:ssä, JvKouluK 19:ssä ja Oulun As.Kom.kunnassa. Hän toimi joukkueen varajohtajana ja -johtajana sekä junapartion johtajana. Hän osallistui Laukon, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran ja Uhtuan taisteluihin. Hän haavoittui 1.8. -41 Uhtuan Munakukkulalla. Häntä hoidettiin Kajaanin ja Oulaisten Sotas:ssa sekä 41. Sotas:ssa.

Vääpeli Krekelälle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm sekä kaksi kunnallishallinnon kunniamerkkiä.

Krekelä on toiminut kunnahallituksessa, kunnanvaltuutettuna sekä jäsenenä holhous-, taksoitus-, vaali-, tutkija-, tie-, kansanhuolto- ja kirjastolautakunnissa sekä jäsenenä Keskikoulun ja Parhalahden koulun johtokunnissa. Hän toiminut myös maa- ja metsätalouden uskottuna miehenä.

KUDJOI VASILI

Maanviljelijä, s. 23.2. -03 Impilahdella, k. 1.6. -68 Kangasalalla.

Puoliso vuodesta -30 Jevdokia o.s. Nokka, s. 20.1. -09 Salmassa.

Lapset: Mikko -31, Veikko -34, Martti -36, Heikki -38, Kalevi -39, Tauno -42, Inkeri -44, Yrjö -46, Olavi -48, Matti -51 ja Toivo -53.

Talvisota: Kudjoi palveli ErP 9:ssä kiväärimiehenä. Hän osallistui Käsnäselän, Uomaan, Tolvajärven,

Ristisalmen, Ägläjärven, Viitavaaran, Luglajoen ja Ignainahon taisteluihin.

Jatkosota: Korpraali Kudjoi toimi junapartiotehtävissä Pohjois-Karjalan E:ssa 5./KTR 2:ssa.

KULTALA HEIKKI MIKAIL

Elemettyöntekijä, s. 20.10. -21 Saloisissa, k. 3.6. -89 Pyhäjoella.

Jatkosota: Sotamies Kultala palveli 1./ErP 7:ssä, JvKouluK 22:ssa ja 5./AHSP:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Maaselän, Laatokan ja Syvärin taisteluihin.

Hänelle on myönnetty JsMm.

KULTALA KALLE HERMAN

Maanviljelijä, s. 10.2. -16 Saloisissa.

Puoliso vuodesta -41 Eine o.s. Tuuttila, s. 20.3. -19 Pyhäjoella.

Lapset: Mikko -45, Pirkko -47, Eila -49, Aino -51, Raija -54 ja Marja -57.

Talvisota: Kultala palveli 1./JR 26, KKK:ssa konekiväärimiehenä. Hän osallistui Muolaan, Kyy-

rölän ja Vuokselan taisteluihin

Jatkosota: Kultala palveli 1./JR 32:ssa ja joulukuusta -41 lähtien JR 11:ssä KKK:ssa konekivääri- ja hevosmiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kis-Kiskukkulun, Munakukkulun ja Röhön sekä Kiestingin ja Jyväskylän taisteluihin. Kultala haavoittui sirpaleesta 26.9. -41 Purolinjalla. Korpraali Kultalalle on myönnetty TsMm, JsMm, SVR Im 1.ik.

KUNNASMÄKI VILHO EINAR

(e. Flinta) Kalastaja, s. 5.4. -01 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -24 Maria Sofia, o.s. Pesola, s. 11.7. -01 Lumijoella, k. 17.11. -24. Toinen puoliso vuodesta -26 Maria Kustaava Helena o.s. Kangasniemi, s. 24.3. -06 Vihannissa. Lapset: Alpo -28, Matti -29, Elli -31, Salli -34, Paavo s. ja k. -36, Pentti -38, Kalle Einari -41, Eino Ensio -43 ja Aino Helena -46. Perhe muutti Raahen -51.

Talvisota: Kunnasmäki palveli ajomiehenä EK/I/JR 40:ssä ja osallistui Säkijärven taisteluihin. Jatkosota: Kunnasmäki palveli 2./JR 32:ssa ja 5077:ssä ajomiehenä ja muonittajana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

KALLE ALEKSANTERI KUPULISOJA

Maanviljelijä, s. 27.11. -14 Pyhäjoella, k. 14.4. -91 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -41 Lea o.s. Larkkonen, s. 1.4. -20 Suojärvellä. Lapset: Irma -43, Reijo -44, Erkki -48 ja Esko -56. Talvisota: Kupulisoja palveli 14.10. -39 alkaen 1./JR 26:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Muolaan ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Kupulisoja palveli 15.6. -41 alkaen JR 32:ssa ajo- ja kiväärimiehenä. Hän osallistui Ylä-Kuittijärven, Pistojoen, Rukajärven suunnan ja Klyysivaaran suunnan taisteluihin.

KUPULISOJA MARTTI HERMAN

Maanviljelijä, s. 6.8. -13 Pyhäjoella, k. 1.10. -79 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -41 Bertta Elisabet o.s. Rehula, s. 15.1. -11 USA:ssa, k. 22.1. -88 Pyhäjoella. Lapset: Ulla -43 ja Eino -45. Talvisota: Kupulisoja palveli 14.10. -39 alkaen talousaliupseerina Tal.K:ssa Vainikkan van-

kienvaihtoleirillä.

Jatkosota: Ylikersantti Kupulisoja palveli 15.6. -41 alkaen JR 32:ssa ja 3./JR 11:ssä talousaliupseerina. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Länsi-Kannaksen, Vuosalmen ja Ihantalan taisteluihin. Kupulisoja on toiminut kunnanvaltuutettuna ja kunnanhallituksen jäsenenä.

KUPULISOJA SVANTE MIKAEL

Konstaapeli, s. 17.10. -25 Pyhäjoella. Puoliso Elli Irene o.s. Jussila, s. 9.8. -25 Merijärvellä. Lapset: Veikko -45, Paavo -47, Markku -49, Tuula -52 ja Kyösti -58. Jatkosota: Kupulisoja palveli Jv-KouluK 15:ssä, Täyd.P 13:ssa, JR 11:ssä ja JR 1:ssä kiväärimie-

henä, konepistooliampujana ja taistelulähtettinä. Hän osallistui Inon, Seivästön, Noskuan, Vuoksen, Ihantalan, Tornion, Paakkolan, Rovaniemen, Palojoen, Enontekiön, Kaaresuvannon, Lätäsenon, Saarenpään, Mukkavaaran ja Pikkuvaaran taisteluihin. Hän haavoittui 22.6. -44 Heinjoella ja 17.1. -45 Kilpisjärvellä. Sotamies Kupulisojalle on myönnetty VM2.

KUUSINIEMI JOHAN ISAK

Työnjohtaja, s. 21.10. -05 Pyhäjoella. Puoliso Impi Maria o.s. Koivikko, s. 19.3. -12 Vihannissa. Lapset: Pentti -34, Irma -36, Kosti -38 ja Raimo -51. Perhe muutti Paavolaan -41.

Talvisota: Kuusiniemi palveli JR 40:ssä pikakiväärimiehenä. Hän osallistui Pelkosenniemen, Sallan, Savukosken, Viipurinlahden ja Vilajokiemiemen taisteluihin.

Jatkosota: Kuusiniemi palveli JR 32:ssa pikakiväärimiehenä. Hän osallistui Sohjanan, Uhtuan suunnan, Kiestingin, Ilomantsin ja Ihantalan taisteluihin. Korpraali Kuusiniemelle on myönnetty VM1, VM2, TsMm ja JsMm.

KUUSINIEMI LAURI BENJAM

Maanviljelijä, s. 26.8. -24 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -47 Taimi Katariina o.s. Perälä, s. 12.5. -21 Oulussa, k. 23.3. -67 Pattijoella. Lapset: Kaisa -48, Kerttu -49 ja Helena -54. Toinen puoliso vuodesta -71 Elsa Karoliina, s. 24.2. -27 Pudasjärvellä.

Jatkosota: Sotamies Kuusiniemi palveli panssarintorjuntatykistössä. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

KUUSINIEMI MATIAS EINARI

Maanviljelijä, s. 12.1. -21 Pyhäjoella, k. 16.6. -64 Ylikiimingissä. Puoliso vuodesta -45 Laina o.s. Ruonakannas, e. Ojala, s. 12.12. -21 Kiimingissä. Lapset: Seija Anja -48. Talvisota: Kuusiniemi kutsuttiin palvelukseen 9.11. -40.

Jatkosota: Sotamies Kuusiniemi astui palvelukseen 1.4. -41 11. Pr:iin, hänet määrättiin 1./2. K:aan ja 28.6. -41 12 AmmusvarikkoK-A:aan.

Hän toimi ammustarvike- ja varastomiehenä ja osallistui Kiestingin ja Uhtuan suunnan taisteluihin sekä Karjalan Kannaksen taisteluihin. Hänet vapautettiin palvelusta 21.11. -44.

KYLMÄLÄ PAAVO NIKOLAI

Maanviljelijä, s. 13.5. -21 Pyhäjoella, k. 31.12. -83 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -57 Hulda Maria o.s. Kestilä, s. 26.9. -27 Pyhäjoella.

Lapset: Pirkko Anneli -60 ja Hilka Helena -64.

Jatkosota: Kylmä palveli 2./11. Pr:ssa ja 2./11. Pr:ssa ja 2./JR 11:ssä kiväärimiehenä ja taistelulähtettinä.

Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahten, Oinassalmen, Vuonnisen, Pistojoen, Korpjärven, Uhtuan länsipuolen, Kiestingin, Ahvenlahden sekä Kannaksen viivytys- ja torjuntataisteluihin. Hän oli mukana myös Tornion, Rovaniemen ja Kittilän valtaustaisteluissa. Korpraali Kylmälälle on myönnetty JsMm. Hän on toiminut väestönsuojalautakunnassa, SOK:n konttoritoimikunnassa, Osuuspankin johtokunnassa ja maataloustuottajissa. Hän on toiminut myös Sotaveteraanin paikallisosaston varapuheenjohtajana.

LAKKONEN MATTI

Kalastaja, s. 24.10. -18 Pyhäjoella, k. 19.2. -46 Pyhäjoella.

Jatkosota: Laakkonen palveli 3./JvKouluK 23:ssa 25.10. -43 alkaen. Hänet siirrettiin 6.12. -43, Sortavalan Skp:iin.

Hän toimi apupalvelumiehenä ja haavoittui Matkaselässä elokuussa -44 vasempaan jalkaan. Sotamies Laakkosta hoidettiin mm. 20. Sotas:ssa.

LACKSTRÖM FRANS OSKAR (OSKARI)

Työmies, s. 11.6. 1898 Pyhäjoella, k. 20.2. -71 Raahen sairaalassa. Puoliso Johanna, o.s. Muona, s. 16.4. 1899 Maaningalla, k. 25.5. -76 Raahen sairaalassa. Lapset: Väinö -23, kuollut -88, Pentti -26, Elvi -31, Leevi -28, kuollut, Elli -38, Anna-Liisa -41, Seija -44 ja Immo -44, kuollut.

Talvisota: Lackström palveli 9./JR 25:ssa kiväärimiehenä ja hän osallistui Kuhmon rintaman, mm. Löytövaaran taisteluihin.

Jatkosota: Lackström palveli 1./24 LK:ssa sairaankantajana. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahten, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin. Hänelle on myönnetty TsMm ja JsMm. Alikersantti Lackström kotiutettiin 12.5. -42.

LACKSTRÖM PENTTI OLAVI

Työmies, s. 4.1. -26 Pyhäjoella.

Jatkosota: Matruusi Lackström palveli 5. MeriP:ssa, Laati. Os:ssa, Matr. Os:ssa ja Helsingin LA:ssa lämmittäjänä. Hän osallistui Suomenlahden taisteluihin ja Lapin sodassa Arkandan, Tornion ja Röytän taisteluihin.

Lackström on toiminut kunnanvaltuutettuna ja kuulunut eri lautakuntiin. Hän on toiminut mm. asuntolautakunnan puheenjohtajana.

LACKSTRÖM VÄINÖ OSKARI

Työmies, s. 5.6. -23 Pyhäjoella, k. 15.12. -88 Raahen sairaalassa.

Jatkosota: Korpraali Lackström palveli 1./JR 12:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Äänisniemen, Vienan kanavan, Hiisjärven, Ihantalan ja Lapin sodassa Pohjois-Suomen taisteluihin. Hän haavoittui 20.11. -43 Vienan kanavalla. Hänelle on myönnetty JsMm.

LAHNAOJA TIMO

Työmies, s. 28.6. -19, k. 21.10. -86 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Laila Lusina o.s. Miilukangas, s. 29.5. -26. Lapset: Marja-Leena -48, Matti -50, Maija-Liisa -51, Niina Sylvia -53, Juha Sakari -54, Eeva Susanna -56 ja Heikki Tuomas -57. Jatkosota: Tykkimies Lahnaoja palveli 1./KTR 14:ssa ajomiehenä ja taistelulähtetänä.

Hän osallistui Paanajärven, Oulangan, Pääjärven, Jyvälahden suunnan, Vansjärven ja Hiisjärven puolustus-, Poentsan puolustus- sekä Ihantalan ratkaisu- ja puolustustaisteluihin. Hän oli mukana myös Lapin sodassa Pohjois-Suomen taisteluissa syksyllä -44.

LAINREINO WILLIAM

S. 10.1. -20 Vampulassa. Puoliso vuodesta -48 Kaarina o.s. Anttila, s. 31.8. -22 Pyhäjoella.

Lapset: Arja -52 ja Asko -56.

Jatkosota: Laine palveli PpKouluK 2:ssa, Kv.Os 3:ssa ja HRR:ssä taistelulähtetänä ja eskadroonas- asealiupseerina.

Hän osallistui Ilomantsin, Tolvajärven, Ägläjärven, Vegaruksen, Suojärven, Onkamuksen, Lahtakylän, Pien-Sunajoen, Munajärven, Kivatsun, Sunajoen, Viiksijärven, Lismajärven, Lempaalan sekä Karjalan Kannaksen ja Ilomantsin taisteluihin. Alikersantti Laineelle on myönnetty VM2.

LAITALA MATTI YRJÖ

Työmies, s. 27.11. -01 Salossa, k. 13.9. -66 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -29 Nanni Sylvia o.s. Karihtala. Lapset: Viljo Voitto Valdemar -30.

Toinen puoliso vuodesta -42 Lilja Sofia o.s. Pisilä, s. 8.11. -03 Amerikassa.

Lapset: Terttu Eliina -43 ja Maire Tellervo -45. Talvisota: Laitala palveli Erik.K/II/JR 40:ssä ajomiehenä. Hän osallistui Pelkosenniemen, Savukosken ja Joutsjärven taisteluihin.

Jatkosota: Laitala palveli E/I/JR 32:ssa ajomiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

Hänelle on myönnetty JsMm.

Viljo Leppäniemi kuvassa toinen oikealta.

LEPPÄNIEMI VILJO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 27.1. -12 Vetelissä.

Puoliso Kerttu Linnea o.s. Aho, s. 21.12. -21 Vetelissä.

Lapset: Marja-Terttu -41, Maire Tellervo -42, Tapio Johannes -44, Taimi Raakel -46 ja Pekka Tapani -51.

Toinen puoliso vuodesta -77 Bertta Marjatta o.s. Lindelä, e. Väärälä.

Talvisota: Leppäniemi astui palvelukseen 11.10. -39 2. KKK/JR 24:een. Hän toimi patruunankantajana ja osallistui Kiviniemen ja Haitermaan taisteluihin.

Jatkosota: Leppäniemi astui palvelukseen 18.6. -41 JR 29:een, hänet siirrettiin 10.1. -42 Os. 7./Järj.K. 2:een ja edelleen 3.1. -42 8107:ään. Hän sai siirrot 20.8. -43 Järj.K. 1:een, 24.8. -43 HTK 4:ään ja 6.8. -44 10./JR 44:ään.

Hän toimi pikakivääriampujana ja osallistui Korpiselän, Kalatselän, Sotjärven ja Nietjärven taisteluihin.

Korpraali Leppäniemi haavoittui 1.8. -41 Sotjärveljällä. Hänelle on myönnetty VM2 ja JsMm. Hän on toiminut tiehoitokunnassa.

LESKELÄ AATE MATIAS

Veturinkuljettaja, s. 10.5. -20 Lohtajalla.

Puoliso vuodesta -45 Rauni Marjatta o.s. Eilo, s. 7.10. -22 Pyhäjoella.

Lapset: Ritva Marjatta -46 ja Matti Sakari -51.

Talvisota: Leskelä palveli ilma- valvontatehtävissä Oulussa.

Jatkosota: Leskelä palveli TKK 4:ssä 31.5. -40 alkaen. Hän sai siirrot 31.5. -40 EK/ I/JR 16:een, 20.7. -40 7./III/JR 37:ään, 8.8. -40 2./ I/JR 39:ään. Hän palveli lisäksi 2./JR 32 EK:ssa, 5./ II/JR 32:ssa, 1./I/JR 11:ssä, KrhK/II/JR 11:ssä ja Krh/ErP 8:ssa. Hän palveli asealiupseerina ja krh.:n tulenjohtumiehenä ja osallistui Äänislinnan suunnan ja Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin sekä Pohjois-Suomen taisteluihin syksyllä 44. Kersantti Leskelälle on myönnetty TsMm, JsMm, SVRm.kr, Vienan Mr, Lapin Mr ja SininenR.

Leskelä on toiminut kunnanvaltuutettuna.

LESKELÄ EINO ELIAS

Rakennusmestari, s. 2.11. -18 Lohtajalla.

Puoliso vuodesta -65 Anni Karin, o.s. Tuomala, s. 7.1. -32 Kokkolassa.

Talvisota: Leskelä palveli SissiP 2:ssa pikakivääriampujana. Hän osallistui partiointitehtäviin Laatokan koillispuolella ja Alajoella.

Jatkosota: Leskelä palveli joukko-osastoissa 2./JR 32, 1./JR 11, JV 26, 3./JR 11 ja Raa.SkpE:ssa.

Hän toimi kivääriryhmänjohtajana, kiväärijoukkueen varajohtajana, koulutusaliupseerina ja kiväärijoukkueen johtajana. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsipuolen, Jyvälahde, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Noskuan, Vuoksen lohkon, Vuosalmen, Tornion ja Rovaniemen taisteluihin.

Yliluutnantti Leskelälle on myönnetty VR4, VM1, VM2, TsMm, JsMm, KK:n.30-v.t.am, Tolvaj.mr, Vienanmr, Lapins.mr, Maanp.m ja SininenR.

LESKELÄ REINO OLAVI

Veturinkuljettaja, s. 15.8. -23 Lohtajalla.

Puoliso vuodesta -63 Vieno Kaarina o.s. Passi, s. 3.7. -24 Kalajoella.

Lapset: Ulla Margit -50 ja Antti Sakari -65.

Jatkosota: Leskelä palveli 3./RjP 5:ssä pikakivääriampujana. Hän osallistui Seesjärven lohkon, Porajärven, Hingervaaran, Korkeavaaran, Loimolan pohjoispuolen ja Pohjois-Suomen rintaman taisteluihin.

Hän haavoittui Korkeavaaralla 17.7. -44. Jääkäri Leskelälle on myönnetty VM2.

LIMINGOJA ANDERS ARVID

S. 31.8. -18 Pyhäjoella, k. 4.8. -76 Pyhäjoella, muutti Tervolaan -66.

Jatkosota: Limingoja palveli ErPpK/14:ssa ja Raahen SkpE:ssa kivääri- ja hevostamiehenä.

Hän osallistui Kuhmon, Lentiiran, Surakkajärven, Lupasalmen, Kuutamolahden, Nurmesjärven, Porajärven, Paateneen ja Särkijärven taisteluihin.

Häntä hoidettiin keuhkovian vuoksi useissa eri sotasaaraloissa ja hänet vapautettiin palvelusta sairauden vuoksi 31.5. -43.

Sotamies Limingojalle on myönnetty VM2 ja JsMm.

Limingojan sukua, kuvassa oikealla Antti Limingoja.

LIMINGOJA ARVI ALEKSANDER

Maanviljelijä, s.25.1. -11 Pyhäjoella, k. 23.7. -92 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Anna Matilda o.s. Mustakallio, s. 18.5. -20 Pyhäjoella.

Lapset: Anneli -46 ja Eila -51.

Talvisota: Limingoja palveli 14.10. -39 alkaen JR

26:ssa lääkintäaliupseerina. Hän osallistui Vuokselan ja Vuosalmen taisteluihin.

Jatkosota: Limingoja palveli 15.6. -41 alkaen 1./JR 32:ssa. Hänet siirrettiin 16.3. -42 2./JR 32:een. Hän toimi lääkintäaliupseerina ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan, Rajajoen, Vammelsuun,

Hietamaan ja Viipurinlahden taisteluihin.

Hänet vapautettiin palvelusta 16.11. -44 ja ylennettiin ylikersantiksi -68. Limingoja on myönnetty VM2 ja VM1.

LIMINGOJA EERO ALPO

DI, toimitusjohtaja, s. 4.12. -22 Pyhäjoella, k. 15.6. -71 Espoossa. Puoliso vuodesta -53 Kirsti o.s. Keskinen, s. 19.1. -30 Tampereella.

Lapset: Tuula Leena -55, Antti Juhani -58 ja Taina Liisa -58.

Jatkosota: Eero Limingoja palveli JvKouluK 15./10.K:ssa ja hänet siirrettiin 19.1. -42 3D:aan, 27.1. -42 2./

JR 11:een, 15.4. -42 2./I/11. Priini ja vielä 22.6. -42 2./JR 11:een.

Hän toimi kivääriryhmän johtajana neljä kuukautta, kiväärimiehenä kolme kuukautta ja taistelulähettinä vuoden ja viisi kuukautta.

Alikersantti Limingoja osallistui Uhtuan länsipuolen, Kiestink - Ahvenlahden sekä Kannaksen viivytys- ja torjuntataisteluihin -44.

LIMINGOJA EINO ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 3.10. -24 Pyhäjoella.

Jatkosota: Sotamies Limingoja astui palvelukseen 8.3. -43. Hänet siirrettiin 2.10. -43 HTK/III/AK:aan, 19.10. -43 3D:aan ja 20.10. -43 6./JR 11:een.

Hän toimi kiväärimiehenä ja osallistui Uhtuan länsipuolen, 3D:n

viivytystaisteluihin 10. - 11.6. -44, 3D:n torjuntataisteluihin Vuoksen lohkolla ja Vuosalmen puolustustaisteluihin 16.7 -44 - 29.7. -44. Hän oli mukana myös Lapin sodassa ja haavoittui Torniossa jalkaansa. Häntä hoidettiin sotasairaalassa 1.12. -44 - 4.12. -46.

LIMINGOJA ERKKI ALFRED

Maanviljelijä, s. 25.1. -10 Pyhäjoella, k. 19.5. -88 Oulaisissa.

Puoliso vuodesta -37 Iida Johanna o.s. Vähäkangas, s. 17.6. -09 Ylivieskassa. Lapset: Kalevi -40, Elina -42 ja Esko -46.

Talvisota: Limingoja palveli Ylivieskan Raudaskylässä nostomiehenä.

Jatkosota: Sotamies Limingoja palveli 10.6. -44

- 13.11. -44 JvKouluK3:ssa kiväärimiehenä. Hänelä on myönnetty JsMm.

LIMINGOJA ERNST ANTERO

Maanviljelijä, s. 12.6. -15 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Hilda Katri o.s. Oravisjärvi, s. 25.10. -19 Pyhäjoella.

Lapset: Ilkka -42, Risto -44, Ilpo -49 ja Tarja -54.

Talvisota: Limingoja astui palvelukseen 14.10. -39 E/JR 26:een. Hän toimi viestimiehenä ja osal-

listui Vuokselan ja Vuosalmen lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Limingoja palveli 16.6. -41 alkaen EK/I/JR 32:ssa ja 16.9. -41 alkaen JvKouluK 20:ssa viestimiehenä. Hän osallistui Pistojoen ja Kis-kisjärven, Kiestingin ja Ahvenlahden taisteluihin 25.4. -24.5. -42, 3D:n torjuntataisteluihin 13.6. -16.4. -44, Kivennavan ja Länsi-Kannaksen taisteluihin 17.6. - 19.6. -44 ja Noskuan - Vuoksen lohkon taisteluihin 20.6. - 16.7. -44 sekä 3D:n torjuntataisteluihin Vuosalmen suunnalla 17.7. - 2.7. -44. Hän oli mukana myös Lapin sodassa Tornio - Paakkola - Rovaniemen taisteluissa 1.10. -18.10. -44. Hänet kotiutettiin 18.11. -44.

Korpraali Limingoja haavoittui Kis-kisjärvellä 4.8. -41.

LIMINGOJA HANNES

Maanviljelijä, s. 10.12. -08 Pyhäjoella, k. 5.4. -86 Vihannissa.

Puoliso vuodesta -38 Lyyli Esteri o.s. Viinikangas, s. 23.5. -16 Pyhäjoella.

Talvisota: Limingoja saapui 15.10. -39 Kol./PPPJ:aan ja hänet siirrettiin 14.12. -39 KKK/PPPJ:aan. Hän palveli konekiväärimiehenä.

Jatkosota: Limingoja palveli keittäjänä 24 LK:ssa 11.6. -41 alkaen. Hän osallistui Ägläjärven, Rauhalan, Kis-Kisjärven, Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kannaksen puolustustaisteluihin sekä Lapin sodan taisteluihin. Korpraali Limingoja on myönnetty VM2.

LIMINGOJA JOHAN HENRIKKI (HEIKKI)

Maanviljelijä, s. 7.4. -25 Pyhäjoella, k. 25.7. -92 Pyhäjoella.

Jatkosota: Limingoja astui palvelukseen 12.4. -43 JvKouluK 25:een. Hänet siirrettiin 12.11. -44 laivastoon.

Hän osallistui Kanneljärven viivytystaisteluihin 15.6. -17.6. -44 ja haavoittui siellä Ylimatruusi Limingoja on myönnetty VM2.

LIMINGOJA KAARLO JOHANNES

Kirvesmies, s. 28.8. -20 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Helmi Emilia o.s. Keränen, s. 4.5. -24 Tervolassa.

Lapset: Pertti -47 ja Markku -49.

Talvisota: Limingoja astui vapaaehtoisena palvelukseen 1.1. -40 LP 12:een Kärkkäisen osastoon Paason ryhmään ja osallistui lin-

noitustöihin ja Muolaan taisteluun.

Jatkosota: Limingoja astui palvelukseen 18.6. -41 JP 1:een. Hän toimi kiväärimiehenä ja osallistui Tolvajärven, Suojärven, Kontupohjan, Karhumäen, Lempaalan, Mainilan, Muurilan, Rokkalanjoen ja Ilomantsin taisteluihin. Hän sai aivotäräyksen ja sai kuulovamman. Sotamies Limingoja on myönnetty VM2. Hän on toiminut kunnanvaltuustossa, verolautakunnassa ja koulun johtokunnassa.

LIMINGOJA PENTTI ANDREAS

Maanviljelijä, s. 29.1. -16 Pyhäjoella, k. 12.4. -87 Oulaisissa.

Puoliso vuodesta -52 Orvokki Linnea, o.s. Yppäriä, s. 29.11. -26 Merijärvellä.

Lapset: Tuula-Riitta -53.

Talvisota: Limingoja palveli JR 26:ssa viestimiehenä.

Jatkosota: Limingoja saapui palvelukseen 15.6. -41 E/I/JR 32:een

ja hänet siirrettiin 5.2. -42 EK/II/JR 11:een. Hän toimi viestimiehenä ja osallistui Vuokselan, Vuosalmen, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan, Kiestingin, Ahvenlahden, Kivennavan, Länsi-Kannaksen, Heinjoen, Muolaan ja Noskuan taisteluihin. Korpraali Limingoja on myönnetty TsMm ja JsMm.

Limingoja on kuulunut Pyhäjoen taksoituslautakuntaan, toiminut kansakoulun johtokunnan puheenjohtajana sekä seurakunnan johtokunnan jäsenenä.

LIMINGOJA SANFRID

Levyseppä, s. 14.5. -08 Pyhäjoella, k. 16.1. -74 Raahessa.

Puoliso vuodesta -30 Eliida o.s. Tuulas, s. 25.4. -06 Pyhäjoella, k. 7.9. -91 Raahessa.

Lapset: Eeva -38 ja Liisa -43.

Talvisota: Limingoja oli reservin kertausharjoituksissa 16.10. -39 - 14.5. 40. Hän oli mukana tienkorjauskomppaniassa

työmiehenä ja hänet siirrettiin 19.5. -40 1./PionP:aan.

Jatkosota: Limingoja saapui palvelukseen 20.6. -41 HTK/3:een. Häntä hoidettiin sairauden vuoksi sotasairaalassa ja 21.2. -42 hän sai siirron Raahen Skp:n Liik.Tmstoon. 22.12. -43 hänet siirrettiin 3./TKK 5:een, ja edelleen 5593:een ja 13.1. -44 3./KTR 16:een. Hän toimi ajomiehenä ja varastonhoitajana ja osallistui Uhtuan pohjoispuolen, 3. D:n torjuntataisteluihin 10. -14.6. -44, Kuuterselän viivytystaisteluihin, Suulajärven länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin 15. - 17.6. -44 ja 3. D:n torjuntataisteluihin Muolaa - Heinjoki suunnalla 18. -19.6. -44, Noskuan - Vuoksen lohkolla 20.6. - 25.7. -44, Ihantalan lohkolla 26.7. - 5.8. -44 ja 27.8. - 19.9. -44. Hän oli mukana myös Lapin sodassa Pohjois-Suomen taisteluissa 16.10. - 16.11. -44. Hänet kotiutettiin 20.11. -44. Korpraali Limingoja on myönnetty VM2.

LIMINGOJA SIMEON ERIK (SIMO)

Puuseppä, s. 26.9. -25 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -53 Hellin o.s. Karhu, s. 24.10. -26 Lappeella. Lapset: Jouni -54.

Jatkosota: Limingoja astui palvelukseen 15.7. -42 2./HTK/3. AK:aan. Hänet siirrettiin 25.7. -42 3./RjP 8:aan. Hän palveli taistelulähtetä ja osallistui Kis-Kisjärven, Uhtuan suunnan, Tol-

vajärven eteläpuolen, Vuokkiniemen, Karhumäen ja Lapin sodan taisteluihin. Alikersantti Limingoalle on myönnetty VM1, VM2 ja JsMm.

LIMINGOJA TOIVO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 27. 10. -11 Pyhäjoella, k. 10.10. -88 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -70 Elmi Esteri o.s. Kaunela, s. 24.6. -28 Pyhäjoella.

Talvisota: Limingoja saapui palvelukseen EK/JR 26:een 14.10. -39. Hän palveli upseerin lähettinä ja osallistui Vuokselan ja Vuosalmen lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Limingoja saapui palvelukseen 15.6. -41 2./JR 32:een. Hän sai siirrot 18.3. -42 2./JR 32 / EK:aan, 4.6. -42 HTK:aan, 12.6. -42 11./TykK/III/ AK:aan, 25.9. -42 TykK:aan ja 4.9. -43 11./TykK:aan. Hän toimi mm. taistelulähtetä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Talin ja Ihantalan taisteluihin. Hän haavoittui reiteensä Uhtualla ja hänet kotiutettiin 25.7. -25.9. -42 väliseksi ajaksi. Hänet kotiutettiin 17.11. -44. Sotamies Limingojalle on myönnetty VM2. Hän on toiminut sosiaalilautakunnassa.

LIMINGOJA UUNO HENRIK

Sekatyömies, s. 18.4. -05 Pyhäjoella, k. 14.12. -81 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -45 Anna Eliisa o.s. Parttimaa, s. 12.2. -11 Haapajärvellä.

Lapset: Vilho -46, Kerttu -48 ja Pauli -50.

Talvisota: Limingoja palveli 3./I/ JR 40:ssä ja osallistui 18.12. -39 Pelkosenniemen, 28.1.-26.2.-40

Salla-Kotalan puolustus- ja 6.3. -13.3. -40 Vilajoen

taisteluihin. Hän haavoittui lievästi talvisodassa. Jatkosota: Limingoja saapui palvelukseen 15.6. -41 2./JR 32:een. Hänet siirrettiin 3.9. -41 Os. 5398:aan, 1.1. -41 Os. 5393:een ja 7.11. -41 2./JR 32:een. Hänet vapautettiin 1.4. -42 ja komennettiin uudeleen palvelukseen 22.6. -44 HTK/Raahen Stp:iin ja edelleen 4.7. -44 7./15. Pri:iin ja 31.7. -44 TykK/15. Pri:iin. Hän palveli kiväärimiehenä 15.6. -41 -1.4. -42 ja ajomiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin ja myöhemmin Kannaksen ja Laatokan pohjoispuolen taisteluihin -44. Sotamies Limingoalle on myönnetty TsMm mk.sk, VM2 ja JsMm.

LIMINGOJA VEIKKO ANDREAS

Ylikonstaapeli, s. 12.10. -19 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Asta Adele o.s. Heiskari, s. 16.4. -22 Pyhäjoella, k. 14.1. -94 OYKS:ssa.

Lapset: Sirkka -46, Markku -48, Jukka -50, Mirja -52 ja Riitta -56. Talvisota: Limingoja palveli Pst.TykK 165:ssä tähtystäjänä.

Jatkosota: Limingoja palveli 2./

6./JR 11:ssa lääkintäaliupseerina ja osallistui Uhtuan, Kiestingin, Kannaksen ja Lapin sodan taisteluihin. Hän haavoittui Muolaanjärvellä 18.6. -44 ja Tornion Kyläjoella 3.10. -44. Ylikersantti Limingoalle on myönnetty SVR Rml.kr, VM1 ja VM2, TsMm ja JsMm.

LIND KAARLO AUGUST (KALLE)

Levyseppä, s. 4.9. 1897 Raahessa, k. 14.3. -85 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -22 Enni Maria o.s. Pyhäluoto, s. 8.4. -02 Pyhäjoella, k. 20.8. -91 Pyhäjoella.

Lapset: Irja Ilona -23, Leevi Kaarlo -30 ja Pauli Antero -44.

Jatkosota: Sotamies Kalle Lind astui palvelukseen 11.6. -41 JK 24:een. Hän toimi

viestimiehenä ja osallistui Latvajärven, Vuokkiniemen, Pistojoen ja Kis-kisjärven taisteluihin. Hänet vapautettiin 20.10. -41 Ruona Oy:n palvelukseen.

LINDELÄ AARNE ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 12.9. -14 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Onerva Annikki o.s. Raetsaari, s. 27.11. -21 Vihannissa.

Lapset: Eero -47 ja Eini -53.

Talvisota: Lindelä saapui palvelukseen 14.10. -29 1./JR 26:een. Hän toimi kiväärimiehenä ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Lindelä saapui palvelukseen 16.6. -41 ja hän palveli ajomiehenä. Hän osallistui Uhtuan suunnan, Kannaksen torjunta- ja viivytystaisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion valtaustaisteluun. Korpraali Lindelälle on myönnetty VM2.

LINDELÄ ANTTI ARVID

Urakoitsija, s. 11.12. -23 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Kirsti o.s. Piilola, s. 23.5. -26 Merijärvellä. Lapset: Esko -49, Maria -51, Riitta -53, Erkki -56, Helena -60, Anne 64 ja Pertti -67.

Jatkosota: Lindelä saapui palvelukseen 17.1. -42 JvKouluK 16:een. Hän palveli myös 2./

Täyd.P 4:ssa, HTK 3:ssa, 9./JR 22:ssa ja 9./20. Pr:ssa.

Hän toimi kiväärimiehenä ja osallistui Syvärin sillanpääaseman torjuntataisteluihin 14.7. -43 -16.1. -44 sekä Viipurin ja Lavolan taisteluihin.

Hän haavoittui 23.6. -44 Lavolassa konepistoolin luodeista rintaan, kylkeen ja reiteen ja häntä hoidettiin 30.6. -44 alkaen 10. Sotas:ssa ja 60. Sotas:ssa. Hänet kotiutettiin 21.11. -44. Sotilasarvoltaan hän on korpraali. Lindelä harrastaa askartelua.

LINDELÄ MATIAS FERDINAND

Maanviljelijä, s. 15.5. -20 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Elli Elina o.s. Polus, s. 24.8. -23 Pyhäjoella. Lapset: Veikko -43, Irma -45, Irene -47, Leila -48, Anja -51 ja Velu -54.

Jatkosota: Lindelä palveli 3./JP 4:ssä konepistooliampujana ja osallistui Salmin, Viteleen,

loksen, Aunuksen, Syvärin ja Petroskoin taisteluihin. Hän haavoittui Uusiselässä 29.9. -41. Korpraali Lindelälle on myönnetty VM2 ja VM1.

LINDELÄ TAUNO LEONARD

Työmies, s. 30.5. -18 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -44 Johanna o.s. Veteläinen, s. 22.2. -23 Kuusamossa.

Lapset: Anneli 46, Aila -47, Marjatta -49 ja Mervi -54.

Talvisota: Lindelä astui palvelukseen 15.12. -39 3KKK/JR 64:een ja hänet siirrettiin 14.8. -40 4./III/11. Pri:iin. Hän palveli

konekiväärinmiehenä ja osallistui Suomussalmen, Raatteen ja Pitkärannan taisteluihin. Hänet ylennettiin alikersantiksi -40 ja vapautettiin palvelusta 6.3. -41.

Jatkosota: Lindelä palveli 15.6. -41 alkaen 2./JR 32:ssa ja hän sai siirrot 2.2. -42 3./I/JR 11:een, 15.4. -42 3./11. Pri:iin ja 22.6. -42 3./JR 11:een.

Hän toimi ryhmänjohtajana 15.6. -17.10 -41, varajoukkueen johtajana 17.10.-41 -2.2. -42 ja 3.2. -42 -19.11. -44.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin, Kannaksen taisteluun -44 sekä Tornion valtauksen syksyllä -44.

Vääpeli Lindelälle on myönnetty VM2 ja VM1.

LINDELÄ VILJO VILHELM

S. 31.8. -25 Pyhäjoella.

Jatkosota: Lindelä palveli 13.10. -43 alkaen JvKouluK 13:ssa ja hän sai siirrot 5.1. -44 RO 13:een, 12.7. -44 JR 1:een, 5.1. -45 7./JR 7:ään, 23.3. -45 1./Rns Maarianhaminan K:aan ja 18.9. -45 1./Tnt.E:aan. Hän palveli kiväärimiehenä.

Lindelä harrastaa pyöräilyä.

LINDELÄ VÄINÖ JALMARI

Kirvesmies, s. 5.9. -20 Pyhäjoella, k. 21.8. -78 Haapajärvellä. Puoliso vuodesta -45 Martta Sofia o.s. Karkulahti, s. 11.6. -13 Merijärvellä. Lapset: Sirkka -47.

Jatkosota: Lindelä astui palvelukseen 8.4. -40 PP-

KouluK 15. K:aan. Hänet siirrettiin Kev.os 14:ään ja 8.8. -40 3./JR 37:een. Hän palveli lisäksi 12.8. -40 alkaen 3./8 Pr:ssa, 31.1. -41 alkaen TyK/8. Pr:ssa, 18.6. -41 alkaen 3./ErPsto 2:ssa ja 15.1. -42 alkaen 141./Kan.Psto:ssa.

Tykkimies Lindelä osallistui Kiteen, Närsäkkälän, Äänisen rannan, Suojujen ja Loimolan taisteluihin. Hän haavoittui 11.4. -44 Loimolassa oikeaan jalkaansa. Hän oli talvella -44 70. Sotas:ssa ja kesällä -44 7. Sotas:ssa.

Sotamies Lindelälle on myönnetty VM2 ja JsMm.

LISKO VEIKKO ILMARI

Maanviljelijä, s. 13.12. -15 Pattijoella, k. 22.9. -87 Pattijoella. Puoliso vuodesta -47 Martta o.s. Arola, s. 11.1. -19 Raahessa.

Lapset: Lea Helena -48 ja Aarno Tapani -50.

Talvisota: Lisko palveli ErikK/PPP 7:ssä puhelinryhmän johtajana ja osallistui Aittojoen, Tolvajärven, Ristisalmen, Ägläjär-

ven ja Kuukkausjoen taisteluihin.

Jatkosota: Lisko palveli E/JR 32:ssa jääkärijoukkueen varajohtajana. Hän osallistui Juntusrannan, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, 3 D:n torjuntataisteluihin 9.6. -17.6. -44, 3 D:n viivytystaisteluihin Länsi-Kannaksella, Kivenapa - Muolaa - Heinjoki -suunnalla 18.6. -16.7. -44, 3 D:n torjuntataisteluihin Noskuan-Vuoksen loholla 11.7. -16.7. -44 ja Vuosalmen puolustustaisteluihin 17.7. -29.7. -44. Hän osallistui lisäksi Tornion valtaukseseen. Lisko haavoittui 20.7. -41 ja 28.10. -41 sekä 7.6. -42.

Vääpeli Liskolle on myönnetty VM1, VM2, TsMm, JsMm, Tolvaj.R, Pohjois-VienanR, KannaksenR ja SininenR.

LOHIKOSKI HEINO ALEKSANDER

Kalastaja, maanviljelijä, s. 22.7. -14 Pyhäjoella, k. 11.6. -82 Raahessa.

Talvisota: Lohikoski toimi ryhmänjohtajana Sallan ja Uhtuan suunnan taisteluissa.

Jatkosota: Lohikoski palveli Rjp 8:ssa ryhmänjohtajana ja hän osallistui Uhtuan länsipuolen taisteluihin. Alikersantti Lohikoskel-

le on myönnetty VM2 ja JsMm.

LOHIKOSKI PENTTI JOHANNES

Maanviljelijä, s. 15.6. -24 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -63 Martta Mirjami o.s. Nokela, s. -31 Pyhäjoella.

Lapset: Sirkka -64 ja Veli -66.

Jatkosota: Lohikoski palveli Täyd.P 13:ssa ja JR 11:ssa pikakivääriampujana. Hän osallistui Uhtuan länsipuolen, Hiirelän,

Metsäkylän, Noskuan, Vuoksen lohkon, Vuosalmen, Ihantalan ja Tornion taisteluihin jolloin haavoittui 3.10. -44. Korpraali Lohikoskelle on myönnetty VM2 ja JsMm.

LOHIKOSKI VÄINÖ MATIAS

Maanviljelijä, meijerikoneenhoitaja, s. 5.1. -21 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Tyyne o.s. Rauta, s. 18.6. -22 Pyhäjoella.

Lapset: Helinä -46, Kalevi -48, Hilikka -50, Leo -52, Eija -55, Elina -60 ja Tapio -68.

Talvisota: Lohikoski toimi talvisodan aikana puhelinkeskukseen vartiotehtävissä kotijoukoissa.

Jatkosota: Lohikoski palveli Uudenmaan RakR:ssä ja JR 7:ssä kranaatinheitin-tulenjohtomiehenä ja pikakivääriampujana. Hän osallistui Vellivaaran, Tolvajärven, Ägläjärven, Aittajoen, Vegaruksen, Onkamuksen, Kentjärven, Kannaksen ja Äyräpään taisteluihin. Hän haavoittui 10.10 -41 Kendjärvellä ja 5.7. -44 Äyräpäällä. Korpraali Lohikoskelle on myönnetty VM2, 2. D:n mr ja sotavammaismerkki. Hän on toiminut Pohjankylän jakokunnan puheenjohtajana, metsästysseuran sihteerinä sekä maamiesseuran johtokunnan jäsenenä.

LUKKARILA AARNE ERNESTI

S. 14.3. -15 Oulaisissa, k. 12.7. -76 Raahessa.

Puoliso vuodesta -36 Hanna Emilia o.s. Tuuttila, s. 12.7. -11 Pyhäjoella, k. 26.8. -69 Pyhäjoella.

Lapset: Eila Annikki -36, Hilikka Elina -41, Erkki Antero -45, Pentti Johannes -49 ja Risto Olavi -52. Talvisota: Lukkarila palveli 14.10. -39 alkaen EK/JR 21:ssä.

Hän osallistui Vuoselkä - Vuosalmi -lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Lukkarila palveli 15.6. -41 2./JR 32:ssa. Hänet siirrettiin 2.2. -42 3./I/JR 11:een, 15.4. -42 3./11 PnSk:aan ja 22.6. -42 3./JR 11:een. Hän toimi konepistooliampujana ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Kiestingin ja Ahvenlahden taisteluihin.

Ratsumies Lukkarilalle on myönnetty JsMm.

LUOMA EINO AUKUSTI

Maanviljelijä, s. 8.1. -06 Kalajoella.

Puoliso vuodesta -28 Hilja Maria, o.s. Muikkula, s. 1.3. -06 Pyhäjoella, k. 18.2. -87 Pyhäjoella.

Lapset: Eero -28, Kaarina -35, Terttu -36 ja Antti -39.

Talvisota: Luoma palveli II/22. KS:ssa ja E/VK:ssa suu-

tarina.

Jatkosota: Luoma palveli 3./I/JR 32:ssa ajomiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

Sotilasarvoltaan hän on korpraali.

LUOMA HEIKKI NILO

Maanviljelijä, s. 26.1. -23 Pyhäjoella, k. 2.4. -77 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -49 Anni Sofia o.s. Koskela, s. 7.4. -24 Pyhäjoella, k. 18.5. -63 Pyhäjoella.

Lapset: Liisa Marjatta -50, Eila Annikki -51, Martti Juhani -52, Arne Olavi -54 ja Elli Anneli -56.

Jatkosota: Heikki Luoma saapui palvelukseen 17.1. -42 JvKouluK 16:een. Hänet siirrettiin 20.9. -42 3./JR 11:een ja 10.7. -44 5. Sotas:aan ja 6.9. -44 60 Sotas:aan. Hänet kotiutettiin 15.11. -44.

Luoma palveli kiväärimiehenä ja osallistui Uhtuan suunnan sekä Kannaksen viivytys- ja torjuntataisteluihin. Korpraali Luomalle on myönnetty VM2.

LUOMA YRJÖ MIKAEL

Maanviljelijä, s. 28.12. -10 Kalajoella, k. 5.1. -93 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -37 Anna Edit o.s. Piukkala, s. 13.10. -13 Pyhäjoella, k. 21.3. -87 Pyhäjoella.

Talvisota: Luoma palveli I/JR 26:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Kyyrö-

län, Muolaanjärven ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Luoma palveli 15.6. -41 alkaen EK/JvKouluK 15:ssä. Hänet siirrettiin 24.11. -41 Pohj. Sot.piiriin ja 30.11. -44 Raahen Sot.piiriin. Hän toimi aseseppänä. Sotilasarvoltaan Luoma oli alikersantti.

LUOTO EINO IIIVARI

Maanviljelijä, s. 20.10. -16 Pyhäjoella, k. 4.8. -68 Raahessa.

Puoliso vuodesta -41 Elna Esteri o.s. Silvola, s. 28.7. -18 Pyhäjoella.

Lapset: Teuvo -42 ja Veikko -50.

Jatkosota: Luoto palveli Raudaskylän koulutuskeskuksessa nostomiehenä.

LUOTO ERKKI ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 3.11. -08 Pyhäjoella, k. 9.4. -84 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -33 Aino Maria o.s. Salmu, s. 18.9. -11 Pyhäjoella.

Lapset: Eila -35, Eero -37, Kaisu -39 ja Yrjö -42.

Talvisota: Luoto palveli I./JR 26:ssa joukkueen varajohtajana Erkki Luoto osallistui Kyyrölän,

Muolaanjärven rannan ja Vuokselan taisteluihin. Jatkosota: Luoto palveli E/I/JR 32:ssa kivääriryhmänjohtajana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hän haavoittui 2.9. -41 Uhtualla. Ylikersantti Luodolle on myönnetty VM2, VM1, Pohjois-VienanR, TsMm, JsMm ja sotavammaismerkki. Luoto on toiminut kunnanvaltuutettuna, rakennuslautakunnan jäsenenä, kansakoulun johtok Puheenjohtajana, palovakuutusyhdistyksen toimintajohtajana sekä seurakunnan tilintarkastajana.

LUOTO FRANS PETTER

Työmies, s. 10.8. -01, k. 2.10. -67.
Puoliso Maria.
Lapset:Lauri -35.
Talvisota: Luoto palveli Kev.Os 22:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Suomussalmen, Raatteen, Kuhmon, Saunajärven ja Kannaksen taisteluihin. Luoto haavoittui 3.2. -40 Kuhmassa.

Jatkosota: Sotamies Luoto palveli 2./JR 32:ssa ja 5077:ssä kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hänet vapautettiin palvelusta 10.2. -42.

LUOTO JAAKKO NIKOLAI

Maanviljelijä, kalastaja, s. 2.3. -03 Pyhäjoella, k. 22.4. -82 Pyhäjoella.
Talvisota: Luoto palveli KrhK/JR 26:ssa ajomiehenä. Hän osallistui Vuokselan taisteluihin.
Jatkosota: Sotamies Luoto palveli 24. LK:ssa sairaankantajana. Hänet vapautettiin asevelvollisuudesta 15.9. -41.

LUOTO JOHAN HENRIK (HEIKKI)

Maanviljelijä, taksiautoilija, s. 7.2. -22 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -47 Aira o.s. Teräslahti, s. 28.5. -29 Pyhäjoella.
Lapset: Tauno -47, Irja -53, Jussi -58 ja Katri -65.
Jatkosota: Luoto astui palvelukseen 18.9. -41 JvKouluK:een. Hänet siirrettiin 6.3. -41 JR

35:een ja 21.10 -42 8./JR 35:een. 8.12. -42 hänet siirrettiin 11 Polttoos:oon. Hän palveli myös Hankimo/II AK:ssa 22.3. -44 alkaen ja 11 Liik.K:ssa 16.7. -44 alkaen.

Luoto toimi konepistooliampujana ja hän osallistui Stalinin kanavan, Maaselän Kannaksen perääntymisvaiheen, Karhumäen ja Tolvajärven taisteluihin. Hänet ylennettiin -68 korpraaliksi.

Luoto on toiminut kunnanvaltuutettuna ja kunnanhallituksen varajäsenenä.

LUOTO KAUKO VELI KUSTAA

S.17.3. -26 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -51 Paula Kaarina o.s. Inkala, s. 4.8. -26 Oulussa.
Lapset: Taina -55.
Jatkosota: Luoto palveli Örön linnakkeella SAR rannikkotyökistössä ammusmiehenä. Sotilasarvoltaan Luoto on kersantti.

LUOTO LEEVI

Maa- ja metsätyömies, s. 9.3. -21 Alajärvellä, k. 13.3. -77 Rockhamarissa.
Puoliso vuodesta -47 Terttu o.s. Teräslahti, s. 19.5. -24 Pyhäjoella.
Lapset: Leila -49 ja Irene -51.
Jatkosota: Luoto palveli Linn.PTV 4:ssä, JvKouluK 24 :ssa ja 4./JR 33:ssa konekiväärimiehenä.

Hän osallistui Hiisjärven, Poentsan, Karhumäen, Mäntyselän, Hyrylän, Suojärven, Kinatuksen, Tsarkan, Tolvajärven, Ägläjärven ja Viteleen taisteluihin sekä Pohjois-Suomen taisteluihin -44. Hänelle on myönnetty JsMm.

LUOTO MARTTI

Kauppia, s. 26.11. -20 Pyhäjoella, k. 23.5. -89 Raahessa.
Puoliso Fanny o.s. Karkulahti, s. 8.11. -13 Merijärvellä, k. 10.3. -93.
Lapset: Esko Uolevi -39 ja Elina Annikki -49.
Jatkosota: Luoto palveli 2./JR 8:ssa ryhmänjohtajana, joukkueenjohtajana ja komppanian kir-

jurina.

Hän osallistui Saarivaaran, Jänisjoen, Lunkulan, Matsinsaaren, Veskeluksen, Kutismajoen, Pyhäjärven, Petroskoin, Juksovan ja Loimolan taisteluihin. Luoto palveli Laatokalla 23.1. -42. Kersantti Luodolle on myönnetty VM2.

LUOTO MARTTI

Maatyömies, s. 28.10. -23 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -74 Anja o.s. Mattila, s. 6.5. -21 Saloisissa, k. 1.7. -79 Pyhäjoella.
Jatkosota: Luoto palveli 17.1. -42 alkaen JvKouluK 16:ssa. Hänet siirrettiin 18.9. -42 JR 11:een. Hän palveli kiväärimiehenä ja osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin sekä Kannaksen taisteluihin kesällä -44, kunnes haavoittui Vuosalmella 21.7. -44. Luotoa hoidettiin 10. Sotas:ssa ja 5.9. -44 alkaen 32. Sotas:ssa ja hänet kotiutettiin 29.11. -44. Sotilasarvoltaan Luoto on korpraali.

LUOTO MARTTI JOHANNES

Työmies, s. 20.7. -21 Pyhäjoella, k. 25.6. -83 Raahessa.
Puoliso vuodesta -48 Mirja Emilia, o.s. Harvola, s. 21.12. -22 Pattijoella, k. 1.2. -84 Raahessa.
Lapset: Reijo -46, Kauko -48, Pentti -51, Erja -53 ja Marja-Leena -61.
Jatkosota: Sotamies Luoto palveli 1.9. -41 Haapajärven KouluK:ssa ja edelleen 9./JR 35:ssä kivääri- ja varastomiehenä.

LUOTO MATTI

Kauppia, s. 25.7. -07 Pyhäjoella, k. 12.7. -72 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -35 Asta Annikki o.s. Söderberg, s. 11.8. -12 Pyhäjoella.
Lapset: Topi -36, Maila -37, Anna-Maija -43, Seppo -48 ja Auli -52.
Talvisota: Luoto palveli JR 40:ssä ja osallistui Sal-

lan taisteluihin.
Jatkosota: Alikersantti Luoto palveli JR 32:ssa ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan ja Kannaksen taisteluihin. Luoto on toiminut kalastusseuran puheenjohtajana.

LUOTO NILO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 19.11. -10 Pyhäjoella, k. 20.3. -83 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -49 Enni Elisabeth o.s. Roukala, s. 11.9. -14 Pyhäjoella, k. 30.5. -87 Raahessa.
Lapset: Raija Annikki -50.

Talvisota: Luoto palveli KTR 2:ssa sotilasradiosähköttäjänsä ja osallistui Suomussalmen, Raatteen ja Kuhmon taisteluihin.

Jatkosota: Luoto palveli 7./JR 32:ssa tarkka-ampujana. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Karjalan Kannaksen taisteluihin. Hän haavoittui 9.7. -44 Kannaksella. Korpraali Luodolle on myönnetty VR4 mk, kaksi VM2 ja sotavammaismerkki.

LUOTO OLAVI VILHELM

S. 28.7. -25 Pyhäjoella, k. 22.1. -69 Raahessa.
Jatkosota: Luoto palveli TäydP 13:ssa, JR 53:ssa ja JR 1:ssä kiväärimiehenä.
Hän osallistui Inon, Seivästön, Noskuan, Vuoksen, Kuparsaaren ja Vuosalmien sekä Lapin sodassa Tornion, Rovanimen ja Kittilän taisteluihin.

Toivo Luoto kuvassa vasemmalla.

LUOTO TOIVO ADOLF

Maanviljelijä, s. 28.12. -19 Pyhäjoella.

Jatkosota: Luoto palveli JR 11:ssä, JR 32:ssa ja JR 14:ssä konepistoolimiehenä. Hän osallistui Uhtuan pohjoispuolen, Jyväskylän ja Karjalan Kannaksen taisteluihin.

Toivo Luoto joutui venäläisten sotavangiksi 20.7.-44 Vuosalmen taistelussa. Vankeutta kesti 26.12.-44 saakka.

LUOTO URPO ARNOLD

Työmies, s. 14.7. -24 Pyhäjoella, k. 13.7. -90 Ruotsissa.

Puoliso vuodesta -47 Arla Astrid Linnea o.s. Karlsson, s. 25.9. -25. Jatkosota: Urpo Luoto palveli Mt. Ajon KouluK:ssa ja AutoK/LeR 3:ssa autonkuljettajana.

Luoto kuvassa oikealla.

LUOTO VILHELM

Työmies, s. 8.11. -01 Pyhäjoella, k. 19.9. -79 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -27 Ida Amanda o.s. Martinmäki, s. 23.9. -03 Pyhäjoella, k. 19.5. -85 Pyhäjoella.

Lapset: Urpo Arnold -24, Tenho Ilmari -28, Pauli -30, Voitto Joonas -33, Kaisa Riitta -35, Markus Vilhelm -37, Anna-Liisa -39,

Martti Eljas -41 ja Elina Marjatta -43.

Talvisota: Luoto palveli 5./Täyd.P:ssa ja I/JR 40:ssä ajomiehenä. Hän osallistui Säkkijärven taisteluihin. Jatkosota: Luoto palveli 24. LK:ssa mm. puuseppänä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Matruusi Luoto kotiutettiin 12.5. -42.

LUOTO VÄINÖ

Laitosmies, s. 17.7. -14 Pyhäjoella, k. 18.7. -51 Pattijoella.

Puoliso vuodesta -48 Fanni Katarina o.s. Jukkola, s. 3.8. -28 Pyhäjoella.

Lapset: Reijo Ilmari -48. Perhe muutti Pattijoelle -49.

Talvisota: Luoto palveli E/JR 26:ssa viestimiehenä ja osallistui Vuokselan ja Vuosalmen taiste-

luihin.

Jatkosota: Luoto palveli JR 32:ssa ja II/JR 11:ssä viestimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiesingin ja Ahvenlahden taisteluihin. Hän haavoittui Kis-kisjärvellä 19.2. -42. Korpraali Luodolle on myönnetty VM2.

LUOTO VÄINÖ ERIK

Teurastaja, s. 31.1. -14 Pyhäjoella, k. 30.4. -72 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Tyyne Katarina o.s. Tornberg, s. 10.11. -22 Kuusamossa.

Lapset: Anneli -46, Jorma -49, Jouko -51, Anna-Leena -53, Jouni ja Jarmo -55.

Talvisota: Luoto palveli 2./RPP 7:ssä ryhmän varajohtajana. Hän

osallistui Aittojoen, Tolvajärven ja Ägläjärven taisteluihin.

Jatkosota: Luoto palveli 1./JR 32:ssa, HTK/JR 32:ssa, 5./JR 11:ssä sekä 24. Poltt.os:ssa. Hän toimi konepistoolimiehenä sekä poltto-os. jp:n päällikkönä. Luoto osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Kis-kisjärven, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin, Keski-Kannaksen puolustustaisteluihin sekä Kemin, Rovaniemen ja Kitilän valtaustaisteluihin.

Aino Maria ja Frans Alfred Majjala.

MAIJALA FRANS ALFRED

Putkenlaskija, s. 1.7. -16 Pyhäjoella, k. Raahessa. Puoliso vuodesta -44 Aino Maria o.s. Saari, s. 18.3. -13 Pyhäjoella, k. Raahessa.

Lapsia seitsemän.

Talvisota: Majjala palveli JR 26:ssa taistelulähettinä. Hän osallistui Vuokselan, Muolaan ja Kyyrölän taisteluihin.

Jatkosota: Majjala palveli 1./JR 32:ssa ja Er.P 22:ssa taistelulähettinä ja kiväärimiehenä.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan, Leppäjoen, Vansjoen, Suurlahden, Karjalan Maaselän, Porajärven, Tolvajoen ja Tolvajärven taisteluihin. Majjala haavoittui Suurlahdella 22.6. -44 oikeaan jalkaan.

Korpraali Majjalalle on myönnetty TsMm ja JsMm.

MAIJALA LAURI NIKOLAI

Maanviljelijä, s. 6.8. -11 Pyhäjoella, k. 10.5. -78 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Elmi Maria o.s. Taka-Eilola, s. 7.8. -15 Pyhäjoella.

Lauri ja Elmi Majjala.

Lapset: Sinikka Helena -57.

Talvisota: Majjala palveli KTR 4:ssä.

Jatkosota: Majjala palveli 1./JR 32:ssa. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

Hän haavoittui oikeaan käteen ja reiteen räjähtävästä luodista.

Korpraali Majjalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

MAIJALA MATTI

Sähköasentaja, s. 11.1. -15 Pyhäjoella, k. 17.2. -85 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Saimi o.s. Remes, s. 14.4. -20 Lumijoella.

Lapset: Ulla -44 ja Markku Pekka Elias -45.

Talvisota: Majjala palveli EK/PPP 7:ssä radiosähköttäjänä.

Hän osallistui Aittojoen, Tolvajärven, Ristisalmen, Ägläjärven ja Möhkön taisteluihin. Hän haavoittui Möhkössä 8.1. -40.

Jatkosota: Kersantti Majjala palveli TykKouluK 4:ssä ja JvKouluK 6:ssa ryhmänjohtajana ja pataljoonan talousaliupseerina.

Hän toimi seurakunnan taloudenhoitajana.

MAIJALA MATTI ALEKSANDER

Kirvesmies, s. 25.10. -03 Pyhäjoella, k. 12.2. -49 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -26 Helmi Maria o.s. Rantanen, s. 2.10. -06 Saloisissa, k.

Lapset: Sanelma -26 ja Johan -28.

Toinen puoliso Martta o.s. Paavola, s. 16.8. -12 Kemijärvellä.

Lapset: Kaija -43 ja Leila -44.

Talvisota: Majjala palveli JR 40:ssä kolonnan päällikkönä. Hän osallistui Sallan, Pelkosennimen ja Karjalan Kannaksen taisteluihin.

Jatkosota: Majjala palveli 1./JR 32:ssa ja JR 11:ssä joukkueen varajohtajana ja joukkueen johtajana.

Hän osallistui Uhtuan suunnan ja Karjalan Kannaksen taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion ja Kemin valtaukseseen.

Vääpeli Majjalle on myönnetty TsMm ja JsMm.

MAIJALA OLLI EERIKKI

Levyseppä, s. 13.12. -24 Pyhäjoella, k. 11.12. -91 Raahen alue-sairaalassa.

Puoliso vuodesta -53 Kerttu Eliina o.s. Ojala, s. 27.7. -27 Pyhäjoella.

Lapset: Maritta -54, Vesa -57 ja Marja -66.

Jatkosota: Maijala palveli JvKouluK 15:ssä, HTK11:ssä, JR 11:ssa

ja JR 1;32:ssa. Hän toimi konepistoolimiehenä, ryhmänjohtajana ja joukkueen varajohtajana ja osallistui Hiirelän, Rannunkylän, Metsäkylän, Länsi-Kannaksen, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Noskuan, Vuoksen ja Vuoksen taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion, Rovaniemen, Kittilän, Muonion, Enontekiön ja Pohjukkavaaran taisteluihin. Hän haavoittui Pohjukkavaaralla 21.11. -44.

Ylikersantti Maijalle on myönnetty VM2, JsMm, Raahen Sp:n km: RSp:n pr. ansiolevyke, Res. au pr. ja hop. levyke.

Maijala on kuulunut väestönsuojelulautakuntaan, Reservin aliupseerien paikallisosaston hallitukseen, Säästöpankin isännistöön sekä Sotaveteraanien paikallisosaston hallitukseen.

MAIJALA PENTTI AADOLF

Muurari, s. 24.3. -21 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -45 Aune Elina o.s. Halonen, s. 18.2. -24 Merijärvellä, k. 2.3. -89 Hattulassa.

Lapset: Maire -46, Ritva-Liisa -48 ja Esa -53.

Jatkosota: Maijala palveli Uudenmaan RakR:ssä 3. Eskadroonassa tarkka-ampujana.

Hän osallistui taisteluihin Ilomantsista lähtien Äänisjärven Punkunnimeen ja Kannaksella Lempaalan Raivolana ja Merisuon taisteluihin.

Maijala haavoittui Merisuolla 14.6. -44. Rakuuna Maijalalle on myönnetty VM1, VM2 ja JsMm.

MAIJALA SETTI JOHANNES

Maanviljelijä, s. 11.5. -06 Pyhäjoella, k. 18.9. -79 Pyhäjoella.

Puoliso Asta Maria o.s. Karsikko, s. 6.2. -08 Pyhäjoella, k. 25.4. -93 Pyhäjoella.

Lapset: Jouko 31, Hillevi -34, Hilka -36, Sirkka -38, Arvo -42, Iiris -44, Pertti -46 ja Tuula -49.

Talvisota: Maijala palveli JR 26:ssa. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaan ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Maijala palveli 1./JR 32:ssa. Hän osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin ja haavoittui 1.8. -41 Munakukkulalla vasempaan polveen räjähtävästä

luodista.

Korpraali Maijalalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

MANKINEN KALLE AUKUSTI

Laitosmies, s. 10.9. -14 Rantsilassa, k. -86 Raahessa.

Puoliso vuodesta -37 Hellin o.s. Toivo, s. 24.4. -11 Harjavallassa, k. 2.1. -76 Raahessa.

Lapset: Paavo -37 ja Pasi -46.

Jatkosota: Mankinen palveli 24. LK:ssa. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahten, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin sekä Lapin sotaan.

Sotilasarvoltaan hän oli korpraali.

MANNILA VÄINÖ SAMULI

Maanviljelijä, s. 19.4. -14 Jalasjärvellä.

Puoliso vuodesta -39 Aili o.s. Luopa, s. -09 Jalasjärvellä.

Lapset: Matti -45.

Talvisota: Mannila palveli JR 5:ssä tulenjohtumiehenä. Hän osallistui Suomussalmen, Raatteen, Uomaan ja Kollaan taisteluihin.

Jatkosota: Mannila palveli JR 32:ssa ja JR 11:ssa konepistoolimiehenä ja pikakivääriampujana. Hän osallistui Kursmajärven, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Kannaksen taisteluihin. Hän oli myös Pohjois-Suomen valtauksessa Lapin sodassa. Hänet kotiutettiin 18.11. -44.

Kersantti Mannilalle on myönnetty VM1, kaksi VM2, TsMm ja JsMm.

MARTINMÄKI NILO HENRIK

Työmies, s. 24.6. -06 Pyhäjoella, k. 14.6. -51 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -32 Lilja o.s. Luoto, s. 26.6. -12

Alajärvellä.

Lapset: Kauko -33, Aila -35 ja Pentti -37.

Talvisota: Martinmäki astui palvelukseen 6.12. -39. Hän palveli 3./I/JR 40:ssä ajomiehenä.

Jatkosota: Sotamies Martinmäki palveli 15.6. -41 alkaen E/I/JR 2:ssa ajomiehenä. Hän osallistui

Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

MARTINMÄKI OIVA ILMARI

Myymälänhoitaja, s. 20.12. -12 Pyhäjoella, k. 13.4. -44 Pyhäjoella.

Puoliso Bertta o.s. Tuominen, s. 25.4. 1897 Tampereella, k. 30.6. -88 Tampereella.

Lapset: Pirkko -39, Sirkka -41 ja Veikko -42.

Talvisota: Martinmäki palveli JR 26:ssa ja osallistui Karjalan Kannaksen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Martinmäki palveli 1./JR 32:ssa ja osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin. Hänelle on myönnetty TsMm ja JsMm.

MARTINMÄKI VEIKKO ALEKSANTERI

Seppä, s. 18.7. -19 Pyhäjoella, k. 12.8. -82 Raahen alue-sairaalassa.

Puoliso vuodesta -47 Elma, o.s. Koski, s. 6.8. -21 Pyhäjoella.

Lapset: Veikko Antero -48 ja Leena -50.

Jatkosota: Martinmäki palveli Uhtuan suunnalla muonittajana.

MATIKKA HEIKKI HERMAN

Maanviljelijä, s. 14.4. -18 Räisälässä.

Puoliso vuodesta -48 Suoma Helena, o.s. Heinonen, s. 6.10. -22 Kannuksessa.

Lapset: Mikko -51 ja Marja Liisa -52.

Talvisota: Matikka palveli 2./JR 5:ssä konepistoolimiehenä. Hän

osallistui Summan, Kämärän, Pilppulan ja Talin taisteluihin.

Jatkosota: Matikka palveli JR 51:ssä 7.7. -41 alkaen. Hän sai siirrot 24.4. -42 3./JvKouluK 19:ään, 28.5. -42 EV 5:een, 28.11. -42 1./JvKouluK 19:ään ja 23.12. -43 Käk. kuts.p:lle.

Hän palveli konepistoolimiehenä ja osallistui Sortavalan, Petroskoin, Syvärin, Syvärin ja Loimolan taisteluihin ja joutui mottiin Syvärin ja Petroskoin välillä juhannuksena -44. Matikan mukaan motista selviytyttiin neuvokkaan pataljoonan komentajan, majuri Vuorensolan ansiosta.

Hän haavoittui 21.9. -41 Syvärillä. Alikersantti Matikalle on myönnetty VM1 ja VM2.

Matikka on ollut Pohjolan Voima Oy:llä ja Harjavallan Sähkö Oy:llä. Hän on SVUL:n ja Kalajoen Junkkareiden kunniajäsen ja tehnyt pitkään työtä nuorisonurheilun hyväksi.

MATTILA HEINO

Sähkömies, s. 21.8. -22 Merijärvellä.

Puoliso vuodesta -46 Eila Margareta o.s. Viirret, s. 21.10. -23 Pyhäjoella.

Jatkosota: Mattila palveli 16.1. -42 alkaen 3. D:ssa ja 13.2. -42 8./JR 11:ssa.

Hän osallistui Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Jyvälahden, Kivennavan ja Vihtanamäen taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion, Tornion itäpuolen ja Rovaniemen valtauksiin.

Hän haavoittui Kivennavalla 14.6. -44. Sotilasarvoltaan hän on alikersantti.

MATTILA ISAK ALEKSANDER

Työmies, s. 11.9. -04 Pyhäjoella, k. 20.2. -78 Pyhäjoella.

Puoliso: Aune Emilia o.s. Tuhkala, s. 19.3. -08 Pyhäjoella, k.

Lapset: Paavo ja Hilka.

Talvisota: Mattila palveli 13.10. -39 alkaen 5. Er.KKK:ssa. Hänet siirrettiin 1.1. -40 5 Er. 99K:aan. Hän toimi joukkueen varajohtajana.

Hänet lomautettiin toistaiseksi 11.5. -40.
Jatkosota: Iisak Mattila palveli 15.6. -41 alkaen 8./JR 32:ssa.
Hän toimi joukkueen johtajana ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin sekä Lemetin lohkon taisteluihin 13.7. - 4.9. -44 6./JR 2:ssa.
Ylikersantti Mattilalle on myönnetty VM2,

MATTILA MAUNU ILMARI

Maanviljelijä, s. 19.8. -25 Pyhäjoella.
Jatkosota: Mattila palveli 13.10. -43 alkaen JvKouluK 15:ssä. Hän siirrettiin 8.4. -44 1./Täyd.P 13:een ja 19.6. -44 Er.P 13:een.

Hän toimi konepistoolimiehenä ja osallistui Jännesjärven, Inon ja Seivästön taisteluihin sekä Kannaksen puolustustaisteluihin 14.-18.6 -44. Mattila haavoittui Jännesjärven maastossa 23.6. -44 ja häntä hoidettiin 13. Sotas:ssa, josta hänet siirrettiin 3.12. -44 3./HRR:iin. Korpraali Mattilalle on myönnetty JsMm.

MATTILA SETTI HERMAN

Sorvaaja, s. 24.3. -09 Pyhäjoella, k. 23.6. -92 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -35 Irja Kristiina o.s. Teräslahti, s. 25.12. -13 Pyhäjoella.
Lapset: Heikki Markus -39 ja Timo Kalervo -43.
Talvisota: Mattila palveli JR 26:ssa ja osallistui Karjalan Kannaksen taisteluihin.

Jatkosota: Mattila palveli 1./JR 32:ssa ja osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin.
Sotamies Mattilalle on myönnetty TsMm ja JsMm.

MATTILA VILJO AUKUSTI

Työnjohtaja, s. 13.8. -24 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -53 Hanna Esteri o.s. Oja, s. 7.6. -30 Pulkkilassa,
Lapset: Sauli -53, Eero -54, Aira -56, Maija -63 ja

Risto -67.
Jatkosota: Mattila palveli TäydP:ssa ja JR 11:ssa konepistoolimiehenä ja ajomiehenä.
Hän osallistui Karjalan Kannaksen taisteluihin sekä Lapin sodassa Rovaniemen taisteluihin. Sotilasarvoltaan hän on korpraali.

MATTILA VILJO KULLERVO

Maanviljelijä, s. 27.11. -14 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -41 Aune Elviira o.s. Remes, s. 14.12. -11 Oulunsalossa, k. 14.3. -87 Pyhäjoella.
Lapset: Simo -42, Aira -45, Toini -47, Kirsti -50, Hannu -52 ja Arja -53.

Talvisota: Mattila palveli JR 26:ssa radiosähköttäjänä. Hän osallistui Vuokselan ja Vuosalmen taisteluihin.
Jatkosota: Mattila palveli JR 32:ssa ja VP 31:ssä radiomiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Nuskuan ja Ihantalan taisteluihin sekä Lapin sodassa Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin. Hän haavoittui Uhtualla heinäkuussa -41. Alikersantti Mattilalle on myönnetty VM, TsMm ja JsMm.

MAUNUSLAHTI MATTI AUKUSTI

Työmies, s. 16.5. -13 Pyhäjoella.
Talvisota: Maunuslahti palveli jalkaväessä vartiomiehenä Lappeenrannassa, Imatralla ja Jauritsalassa.
Jatkosota: Maunuslahti palveli JR 32:ssa vartio-, kivääri- ja huoltomiehenä. Hän palveli Ponkalahdella, Sotas:ssa, Pohjois-Karjalassa, Oulussa ja Raahessa. Korpraali Maunuslahdelle on myönnetty TsMm ja JsMm.

MAUNUSLAHTI VÄINÖ VALTTERI

Kunnossapitomiehenä, s. 20.1. -10 Pyhäjoella, k. 2.1. -87 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -36 Aili Elisabet o.s. Kultala, s. 2.7. -07 Saloisissa, k. 24.1. -80 Pyhäjoella.
Lapset: Rauha Mirjami -36, Veikko Helge -39, Salli Orvokki -40, Tenho Kaarlo -48 ja Aila Elisa -51.

Talvisota: Maunuslahti palveli I/JR 26:ssa ryhmänjohtajana ja osallistui Muolaan, Kyyrölän ja Vuokselan taisteluihin.
Jatkosota: Maunuslahti palveli II/JR 32:ssa ja JvKouluK 15:ssä ryhmänjohtajana, kouluttajana ja joukkueenjohtajana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen ja Korpivaaran taisteluihin.
Ylikersantti Maunuslahdelle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

MEHTÄLÄ TOIVO JALMARI

S. 27.11. -19 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -44 Laina Emilia o.s. Määttä, s. 10.6. -26 Kuusamossa.
Lapset: Leo -44, k. -45, Jouko -46 ja Seppo -48.
Perhe muutti -49 Raahen.
Jatkosota: Mehtälä palveli KKK/Kev.Os.9:ssä, ToimK/Hel.SKP:ssa ja Er.S.Pol 20:ssa panssarintorjuntatykin lataajana, konekiväärinmiehenä ja junapartiotehtävissä.
Hän osallistui Virolahden, Kuparsaaren, Karisalmen, Lyykylän, Munasuon, Kuolemanjärven, Inon, Luuniemen ja Maaselän taisteluihin.
Hän haavoittui Maaselässä 4.11. -41. Sotamies Mehtälälle on myönnetty JsMm.

MERIKANTO ILMARI ALEKSANTERI

Betonityömies, s. 18.9. -18 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -39 Sylvi Annikki o.s. Röning, s. 13.3. -19 Pyhäjoella.

Kuvassa alarivissä keskellä kirje kädessä Ilmari Merikanto.

Lapset: Rauha -40, Tauno -41, Tenho -45, Raili -47, Terttu -48, Vilho -50, Kirsti -51 ja Jorma -53.
Talvisota: Merikanto palveli III Pr:ssa tarkka-ampujana ja osallistui Nurmijärven, Muolaan, Munasuon ja Kämärän taisteluihin. Hän haavoittui 23.2. -40 Kämärällä.
Jatkosota: Merikanto palveli JR 32:ssa tarkka-ampujana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen ja Kis-Kis-linjan taisteluihin Uhtuan suunnalla.
Korpraali Merikantolle on myönnetty VM1, TsMm ja JsMm.

MERIKANTO VÄINÖ HENRIK

S. 6.6. -14 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -40 Ida Maria o.s. Pietilä, s. 25.7. -16 Pyhäjoella.
Lapset: Väinö Juhani -41 ja Jouko Reijo Kalervo -43. Perhe muutti Raahen -45.
Talvisota: Merikanto palveli 1./JR 26:ssa patruunankantajana. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.
Jatkosota: Sotamies Merikanto palveli JR 32:ssa, II/JR 11:ssa, 5./JR 11:ssa ja Sotas:ssa apumiehenä, suutarina ja sähköasentajana.
Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Kiestinki - Ahvenlahden taisteluihin.

MIKKILÄ LAURI ALEKSANDER

Maanviljelijä, s. 24.6. -03 Kuortaneella.
Puoliso vuodesta -27 Hilda o.s. Pakkala, s. 4.9. -05 Pyhäjoella, k. 28.8. -90 Pyhäjoella.
Lapset: Toini Onerva -27, Raili Maria -29, Kerttu Helinä -30, Veikko Lauri -37, Helvi Marjatta -44 ja Saima Helena -45.
Talvisota: Sotamies Mikkilä palveli 7./III/KTR 2:ssa aurausmiehenä. Hän osallistui Pienperon ja Talin taisteluihin.
Jatkosota: Mikkilä palveli I/JR 32:ssa ajomiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin sekä Lapin sodassa taisteluihin välillä Tornio-Rovaniemi.

MOISALA EINO HEIKKI

Polttoleikkaaja, s. 19.1. -24 Pyhäjoella, k. 20.6. -92 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -47 Alma Maria o.s. Pietilä, s. 21.10. -22 Pyhäjoella.

Lapset: Vuokko -48, Allan -50 ja Rainer -53.

Jatkosota: Moisala palveli JvKoulu K 5:ssä ja JR 11:ssä pikakiväärimiehenä. Hän osallistui Uhtuan,

VT-linjan, Länsi-Kannaksen, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Noskuan, Vuoksen, Vuosalmen, Ihantalan ja Tornion taisteluihin.

Sotamies Moisalalle on myönnetty JsMm.

MONTONEN MATTI ARTTUR

Maanviljelijä, s. 27.9. -14 Kalajoella.

Puoliso vuodesta -49 Aino Teller o.s. Salmenaho, s. 8.11. -12 Ähtärissä.

Talvisota: Montonen palveli I./JR 26:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Muolaan ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Montonen palveli 2./JR 32:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Pistojoen, Uhtuan suunnan taisteluihin pohjois- ja länsipuolella, Kannaksen viivytys- ja torjuntataisteluihin, Tornion valtauksen sekä Rovaniemen puolustustaisteluihin.

Hän haavoittui 20.8. -41 Uhtualla. Sotilasarvoltaan hän on korpraali.

MUIKKULA AARNE HENRIK

Mylläri, s. 3.1. -20 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -46 Eila Anna Sofia o.s. Kaikkonen, s. 10.12. -25 Säräisniemellä.

Lapset: Tauno -46, Kirsti -47, Veikko -49, Lea -51, Asko -57, Pauli -62 ja Saara -65.

Jatkosota: Sotamies Muikkula astui palvelukseen 21.3. -41 PP-Koulu K 1:een. Hänet määrättiin

5. K:aan. 27.5. -40. Hän toimi kiväärimiehenä ja osallistui Kokkarin ja Laatokan pohjoispuolen taisteluihin. Hän haavoittui Karhumäen suunnalla 12.7. -41 ja häntä hoidettiin ensin 5. Sotas:ssa sitten 32. Sotas:ssa ja vielä 19.9. -41 alkaen 60. Sotas:ssa. Hänet kotiutettiin Raahan Sp:iin 10.12. -41.

MUIKKULA ERKKI AUGUST

Maanviljelijä, s. 24.3. -09, k. 2.3. -91 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -35 Anna Helena o.s. Bäckman, s. 25.4. -12 Pyhäjoella.

Lapset: Kalevi -35, Pirkko -41, Lassi -45 ja Sinikka -54.

Talvisota: Muikkula palveli EriI.K/JR 21:ssä ja osallistui taisteluihin Vuoksen ja Vuosalmen lohkoilla.

Jatkosota: Muikkula

palveli I/JR 32:ssa ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Lintulan viivytys-, Kivennavan, Noskuan, Suulajärven etelä-, pohjois- ja länsipuolen, Muolaan, Heinjoen ja Vuoksen lohkon taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion, Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin.

Sotilasarvoltaan Muikkula oli alikersantti.

MUIKKULA JOHAN HENRIK

Kirvesmies, s. 3.11. -10 Pyhäjoella, k. 22.5. -86 Raahessa

Puoliso vuodesta -36 Meimi Kaarina o.s. Viirret, s. 5.10. -14 Pyhäjoella, k. 11.10. -82 Raahessa.

Lapset: Eila Maria -36, Elli Kaarina -38, Irma Helena -40, Pauli Juhani -44, Raija Aulikki ja Svante Olavi -46 ja Markku -55. Perhe muutti Raahen -49.

Talvisota: Muikkula palveli 2.KKK/JR 40:ssä konekiväärimiehenä ja osallistui Pelkosenniemen, Savukosen, Joutsijärven, Märkäjärven ja Vilojoen taisteluihin.

Jatkosota: Muikkula palveli 2./JR 32:ssa, 6./JR 32:ssa, 11./JR 32:ssa sekä 9./JR 53:ssa patruunankantajana, taistelulähetin ja lääkintämiehenä.

Hän osallistui Laskujärven, Uhtuan pohjoispuolen, Karjalan Kannaksella 3 D:n viivytystaisteluihin, VT-linjan taisteluihin 9. - 16.6. -44 Onkamonskaalla, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen taisteluihin 15. - 21.6. -44, 3D:n torjuntataisteluihin Noskuan-Vuoksen loholla 22.6. - 23.7. -44, Vuosalmen puolustustaisteluihin 24. - 29.7. -44 sekä Ihantalan

Harjulan lohkon puolustustaisteluihin 25.8. - 4.9. -44. Muikkula osallistui myös Lapin sodan Tornion, Rovaniemen ja Kittilän valtaustaisteluihin 3.10. - 30.10. -44. Muikkula haavoittui käteen kiväärin-kuulasta 18.7. -41 Laskujärvellä.

Korpraali Muikkulalle on myönnetty VM2.

MUIKKULA MATTI

S. 19.6. -13 Pyhäjoella, k. 12.6. -90 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Helmi o.s. Hevosmaa, s. 10.1. -14 Saloisissa.

Lapset: Martti ja Maria -51 ja Arja -58.

Talvisota: Muikkula astui palvelukseen 12.12. -39 II KTR 9:ään, 4. Ptriin. Hän osallistui taisteluihin Vilajoen rintamalla. Muikkula kävi kaasunsuojelukurssin talvella -40 Hyrynsalmella.

Jatkosota: Muikkula astui palvelukseen 15.6. -41 E/I/JR 32:een. Hänet siirrettiin 1.3. -42 5322:een ja 20.7. -42 III/JR 11:een. 4.8. -42 hän sai siirron 2. VP 31:een.

Hän toimi viesti- ja radiomiehenä ja osallistui Jyväskylän, Juntusrannan, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Keski-Kannaksella hän oli ajan 20.3. -15.6. -44. Lapin sodassa hän oli mukana Tornio - Kemi - Rovaniemi - Kittilä -suunnan taisteluissa 3.10. - 6.11. -44.

Sotilasarvoltaan Muikkula oli alikersantti.

MUIKKULA MATTI ARVID

Kirvesmies, s. 6.3. -24 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Terttu Esteri o.s. Översti, s. 3.8. -24 Pyhäjoella.

Lapset: Helinä -47, Hilikka -48, Kaija -50, Eero -52 ja Juha -54.

Jatkosota: Matruusi Muikkula palveli laivastossa Tyv. Turunmaalla ja laivan upottua Tyv. Hä-

meenmaalla ja remontin jälkeen uudestaan Tyv. Turunmaalla. Hän osallistui Haapasaaressa taisteluihin.

Muikkula on toiminut pitkään kunnanvaltuutettuna sekä jäsenenä mm. rakennus- ja ympäristölautakunnassa.

MUIKKULA SVANTE VILJAM

Kirvesmies, s. 10.11. -03 Pyhäjoella, k. 23.2. -73 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -25 Hinni Maria o.s. Kiviniemi, s. 27.10. -02 Pyhäjoella, k. 18.6. -33 Pyhäjoella.

Lapset: Osvald -25 ja Eila Anneli -32.

Talvisota: Muikkula palveli 5./II/JR 40:ssä kivääri- ja ajomiehenä sekä komppanian räätälinä. Hän osallistui Pelkosenniemen ja Savukosken taisteluihin.

Jatkosota: Muikkula palveli 6./II/JR 32:ssa ja 7./JR 32:ssa kivääri- ja hevosemiehenä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hänet vapautettiin palveluksesta 10.2. -42.

MUSTAKALLIO ERKKI

Maanviljelijä, s. 11.6. -12 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Taimi Sofia o.s. Polus, e. Limingoja, s. 15.12. -10 Pyhäjoella.

Lapset: Aimo -47.

Talvisota: Mustakallio saapui palvelukseen 14.10. -39 I./JR 26:een. Hän toimi kaasusuojelumiehenä ja osallistui Kyyrölän,

Muolaanjärven rannan ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Mustakallio palveli 15.6. -41 alkaen 2./JR 32:ssa. Hänet siirrettiin 6.12. -43 EK/III/ JR 56:een. Hän toimi kaasusuojelumiehenä ja aseali-

upseerina ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan pohjoispuolen, Leppäjoen, Maaselän, Jyväjärven, Suuralahden ja Harjuslahden taisteluihin. Hänet vapautettiin palvelusta 17.11. -44 ja ylennettiin kersantiksi -68.

MUSTAKALLIO NILO HENRIK

Maanviljelijä, s. 20.1. -14 Pyhäjoella, k. 22.4. -89 Pyhäjoella.

Talvisota ja jatkosota: Mustakallio oli mukana molemmissa sodissa, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat, koska sotilaspassi on hävitetty.

MUSTAKALLIO NILO VILJO

Kuljetuspäällikkö, s. 20.11. -18 Pyhäjoella, k. 21.11. -90 Raahessa.

Puoliso vuodesta -43 Kerttu Annikki o.s. Takalo, s. 8.10. -20 Pyhäjoella, k. -93 Raahessa. Lapset: Raija Tuula -45, Arja Liisa -46, Seppo Tapio -48 ja Ilkka Sakari -51.

Talvisota: Mustakallio astui palvelukseen helmikuussa -40.

Jatkosota: Mustakallio palveli PL Ilmarisella, EK/Ään:llä, RPr:ssa, EK/I/RjR 1:ssä ja I/RD:ssa matruusina ja lähettinä. Hän osallistui Suomenlahden ja Äänisen taisteluihin.

Mustakalliolta katkesi jalka PL Ilmarisella -41. Alikersantti Mustakalliolle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

MUSTAKALLIO SULO ARMAS

Maanviljelijä, kalastaja, s. 11.2. -08 Pyhäjoella, k. 21.12. -87 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -30 Maria Fredrika o.s. Sarpola, s. 7.4. -10 Pyhäjoella, k. 19.3. -63 Pyhäjoella.

Lapset: Eero Henrik -30, Esko Armas -38, Suoma Anne-Maria -41, Lauri Johannes -44 ja Esa Antero -49.

Talvisota: Mustakallio palveli I./JR 26:ssa kivääriyhtymänjohtajana ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Mustakallio palveli 2./JR 32:ssa, 1./JR 25:ssä ja 2./JR 12:ssa kivääriyhtymänjohtajana. Hän osallistui Karhumäen ja Valjärven taisteluihin. Alikersantti Mustakalliolle on myönnetty TsMm ja JsMm.

MUURINEN URHO IIVARI

Työnjohtaja, s. 23.8. -13 Kuolemajärvellä, k. 26.11. -71 Mynämäellä.

Puoliso vuodesta -44 Emmi Viola o.s. Riski, s. 13.4. -16 Uusikirkolla.

Lapset: Kari -44, Kullervo -46, Seppo -48, Sulevi -50, Tapio -53 ja Sirkka-Liisa -61.

Talvisota: Muurinen palveli RT 2:ssa tulenjohtuehtävissä ja osallistui Karjalan Kannaksen taisteluihin.

Jatkosota: Muurinen palveli KTR 12:ssa tulenjohtueen ryhmänjohtajana ja osallistui Karjalan Kannaksen taisteluihin.

Kersantti Muuriselle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

Muurinen oli mukana urheilu-, nuoriseura- ja suojeluskuntatoiminnassa.

MYLLYLÄ VILHO MATIAS

Maanviljelijä, s. 15.11. -22 Oulaisissa.

Puoliso vuodesta -53 Eeva o.s. Luoto, s. 5.1. -21 Pyhäjoella.

Lapset: Matti -56, Jaakko -58 ja Maija -61.

Jatkosota: Myllylä palveli 25.RjK/8.RjP:ssa tarkka-ampujana, ajomiehenä ja hän osallistui myös panssarikoulutukseen. Hän osallistui Uhtuan länsipuolen taisteluihin. Sotilasarvoltaan Myllylä on korpraali.

Myllylä on toiminut Kaatuneitten Omaiset ry:n johtokunnassa.

MÄKELÄ JOHAN

Maanviljelijä, s. 30.7. -04 Pyhäjoella, k. 30.6. -81 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -29 Aili Ester o.s. Peltoketo, s. 30.12. -06 Pyhäjoella, k. -48 Pyhäjoella.

Lapset: Pentti -29, Aira -31, Daavi -33, Martti -38, Seppo -41 ja Mirja -46.

Talvisota: Mäkelä palveli JR 40:ssä ja osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Sallan, Kantalan,

Viipurin ja Vilajoen taisteluihin.

Jatkosota: Mäkelä palveli JR 1:ssä ja JR 2:ssa hevosmiehenä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan suunnan ja Lemetin taisteluihin.

Sotamies Mäkelälle on myönnetty TsMm ja JsMm.

MÄKELÄ MATIAS HENRIK

Yövärtija, s. 13.8. -12 Pyhäjoella, k. 3.5. -66 Oulussa.

Puoliso vuodesta -37 Vieno o.s. Ylivaikko, s. 23.1. -20 Oulaisissa.

Lapset: Anja -39, Asko -40, Anneli -43, Seija -45, Esko -47, Erkki -52, Markku -55, Paula -60 ja Jouko -62. Perhe muutti Ouluun -59.

Talvisota: Mäkelä palveli I./JR 26:ssa taistelulähetinä ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Mäkelä palveli I./JR 32:ssa taistelulähetinä ja osallistui Pistojoen taisteluihin. Hän haavoittui Pistojoella 3.7. -41, josta oli seurauksena 55 % invaliditeetti.

Mäkelälle on myönnetty kunniamerkkejä.

Hän toimi ulosottomiehenä Pyhäjoella.

MÄKI ANTTI OLAVI

Opettaja, s. 24.2. -25 Orivedellä, k. 19.2. -82 Oulussa, OYKS:ssa. Puoliso vuodesta -54 Vieno Kaarina o.s. Vorne, s. 6.6. -32 Käkisalmella, asuu Ruotsissa.

Lapset: Harry -55, asuu Espanjassa.

Jatkosota: Mäki palveli 9./Er.Pst.os:ssa ja 17./PsTyk.K:ssa sekä 14./JR 6:ssa panssarintorjuntatähystäjänä sekä panssarintorjuntaryhmän johtajana.

Hän osallistui Ihantalan taisteluihin. Alikersantti Mäelle on myönnetty JsMm.

MÄKYNEN EINO VILJAMI

Puutarhuri, s. 8.8. -24 Jurvassa. Puoliso vuodesta -68 Laura Annikki o.s. Silvola, s. 27.12. -29 Pyhäjoella.

Lapset: Tapani -69.

Lapset ensimmäisestä avioliitosta: Irma -47, Marita -48, Jari -50, Merja -53 ja Päivi -61.

Jatkosota: Mäkyne palveli 5./JvKouluK 6:ssa, 2./TäydP4:ssä, 7./JR 45:ssä sekä Saal.Os. Sailassa. Kiväärimiehenä. Hän osallistui Katitsalammen taisteluun sekä Lapin sodan taisteluihin. Hän haavoittui Katitsalammella 11.7. -44. Sotamies Mäkyselle on myönnetty VM2 ja JsMm.

Hän on toiminut Pyhäjoen Yrittäjät ry:n hallituksessa ja hänet on valittu Vuoden Yrittäjäksi.

Kuvassa toinen vasemmalta Antti Mämmelä.

MÄMMELÄ ANTTI

Kirvesmies, s. 11.6. -01 Vihannissa, k. 15.2. -72 Pyhäjoella.

Puoliso Anna Amanda o.s. Kujala, s. 18.10. -04 Hailuodossa, k. 19.2. -80 Pyhäjoella.

Lapset: Heimo -27, Kalevi -29, Eila -30, Laina -32, Pentti -34, Paavo -36, Tauno -39, Salli -41, Tuomo -43, Marjatta -45, Kerttu -48 ja Kirsti -51.

Jatkosota: Sotamies Mämmelä palveli 11./II/JvKouluK 5:ssä, 5./AK, 11D:ssa ja JR 31:ssä kiväärimiehenä. Hän osallistui Hangon ja Bredvikin taisteluihin. Hänet kotiutettiin 24.12. -41.

MÄMMELÄ ARVI ALEKSANTERI

S. 24.3. -23 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -64 Toini Esteri o.s. Siik, s. Laukaalla.

Jatkosota: Mämmelä palveli JR 32:ssa, JR 11:ssa ja 12. LiikK:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Uhtuan pohjoispuolen, Kiestingin ja Ahvenlahden taisteluihin. Hän haavoittui 21.5. -42 Ahvenlahdella, josta oli seurauksena 40

% näön menetys.

Sotamies Mämmelälle on myönnetty VM2 ja JsMm.

MÖTTÖNEN AHTI ILMARI

Tuotesuunnittelija, s. 1.2. -18 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -57 Rai-li Ritva Marjatta o.s. Lah-tinen, s. 13.6. -31 Kortese-järvellä. Lapset: Jouni Ilmari -58 ja Jyrki Kaarle -63. Talvisota: Möttönen pal-veli Helsingin KK:ssa sot.autonkuljettajana.

Jatkosota: Möttönen pal-veli joukko-osastoissa Järj.K 2, 3./Ps JP, 6./Ps JP ja EK/PsJP.

Hän toimi autonkuljettajana ja asentajana ja osallistui Syvärin, Länsi-Syvärin, Kivennavan, Kuuterselän, Talin, Juustilan ja Vuosalmen taisteluihin. Sotamies Möttönen oli myös Lapin sodassa Pohjois-Suomen taisteluissa.

Möttönen on toiminut kunnanvaltuutettuna kaksi kautta.

MÖTTÖNEN ARVO ALEKSANTERI

Kirvesmies, s. 12.1. -08 Pyhäjoella, k. 8.9. -75 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -31 Sai-mi Maria o.s. Virkkunen, s. 10.7. -08 Pyhäjoella, k. 27.1. -93 Pyhäjoella. Lapset: Pekka -31, Leo Aatos -34, Veli Veikko -36, Mauno -38, Yrjö Jo-hannes -46 ja Vesa Benja-mi -52.

Talvisota: Möttönen pal-veli 1./JR 26:ssa kivääri-miehenä. Hän osallistui

Kuvassa oikealla Arvo Möttönen.

Kyyrölän, Muolaanrannan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Möttönen palveli 8./JKL:ssa ja 3./Er.P 20:ssa ajomiehenä. Hän osallistui Viipurinlahden taisteluihin.

Korpraali Möttönselle on myönnetty VM1, TsMm ja JsMm.

MÖTTÖNEN SULO TAAVETTI

Autoilija, s. 4.3. -10 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -37 Lilli Karoliina o.s. Pirkola, s. 29.5. -16 Pyhäjoella.

Lapset: Ritva Marjatta -38, Kaar-lo Ilmari -41, Aarne Matias -43, Raili Marja-Liisa -49 ja Jouko Kalervo -55.

Talvisota: Möttönen palveli 1./JR 26:ssa kranaatinheitinmiehe-nä ja osallistui Muolaan ja Vuok-selan taisteluihin.

Jatkosota: Möttönen palveli JR 53:ssa, 151. It.KKK:ssa, 57.Kev.It.Ptri:ssa ja 8./Kev.It.Ptri:ssa autonkuljettajana. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Uhtuan suunnan, Kuopion, Joensuun ja Oulun taisteluihin ja ilmapuolustukseen. Alikersantti Möttönselle on myönnetty TsMm. Hän on toiminut Pyhäjoen rakennuslautakunnassa.

MÖTTÖNEN TOIVO KULLERVO

Parturi, s. 29.6. -13 Pyhäjoella, k. 19.3. -93 Pyhäjoella.

Puoliso Briitta Viivi Emilia o.s. Mantila, s. 6.10. -22 Kalajoella. Lapset: Pertti -42 ja Helena -46. Talvisota: Möttönen palveli JR 26:ssa pikakivääriampujan apu-laisena. Hän osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Korpraali Möttönen palveli JR 53:ssa, 151. It.KKK:ssa, 57.Kev.It.Ptrissa ja 8.Kev.ItPtri:ssa autonkuljettajana. Hän osallistui Vasovaaran ja Latvajärven sekä Uhtuan, Kuopion, Joensuun ja Oulun taisteluihin ja ilmapuolustukseen. Möttönen on toiminut kunnanvaltuutettuna ja sosiaalilautakunnan puheenjohtajana.

MÖTTÖNEN TORSTEN SANFRID

Maanviljelijä, s. 8.7. -05 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -29 Sylvi Maria o.s. Ojakangas, s. 26.1. -08 Pyhä-joella, k. 8.6. -88 Pyhäjoella.

Lapset: Esko -29, Eero -31, Suo-ma -34, Laina -38, Soile -35, Martti -42, Oiva -44, Helvi -46 ja Veikko -50.

Talvisota: Möttönen palveli 2./KKK/JR 40:ssä konekivääriampujana. Hän osallistui Pelkosenniemen taisteluihin.

Jatkosota: Möttönen palveli 2./JR 32:ssa ryhmän-johtajana. Hän osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin. Alikersantti Möttönselle on myönnetty VM1, TsMm ja JsMm.

NIEMELÄ ANTTI JOHANNES

Maanviljelijä, s. 25.11. -13 Pyhä-joella, k. 21.9. -75 Vihannissa.

Jatkosota: Antti Niemelä palveli 3./KvPsto 18:ssa ja 3./RsPsto 30:ssa ratsurina. Hän osallistui Syvärin voimailaitoksen, Vite-leen, Salmin, Pitkärannan ja Juus-tilan taisteluihin. Tykkimies Nie-melälle on myönnetty JsMm.

NIEMELÄ ARVO ALBERT

S. 28.1. -23 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -49 Aune Irene o.s. Pesonen, s. 28.12. -27 Saloi-sissa.

Lapset: Olavi Erik -49, Jouko Allan -50, Raimo Gunnar -54, Irma Marita -56 ja Eero Albert -57.

Perhe muutti -74 Ruotsiin Väs-tertäljeen.

Jatkosota: Niemelä palveli E/IV/12 Pr:ssa, E/I/JR 54:ssä sekä E/I/ 21 Pr:ssa taistelulähetinä. Hän osallistui Vienan kanavan, Leppäjoen, Sara-vaaran, Kumsun, Porajärven, Liusvaaran ja Lutik-kavaaran taisteluihin. Sotamies Niemelälle on myön-netty JsMm.

NIEMELÄ ERNESTI ALEKSANTERI

S. 20.4. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Tyne Irene o.s. Elsilä, s. 16.4. -29 Merijärvellä.

Lapset: Helinä Irene -48, Anja Anneli -50, Seija Sinikka -58 ja Satu Birgitta -62.

Jatkosota: Niemelä palveli kenttävartiosta Nurmek-sessa ja Hyrynsalmella 7./JvKouluK 25:ssä. Hänet siirrettiin 25.10. -43 5393:een, 18.7. -44 3./JP 4:ään ja 3.2. -45 3. VRR:iin.

Hän toimi konepistoolimiehenä ja osallistui Vuosalmen, Pudasjärven, Vuotson, Sodankylän, Palovaa-ran, Ivalon ja Inarin taisteluihin. Hänet ylennettiin korpraaliksi -68.

NIEMELÄ HEIKKI NIKOLAI

Maanviljelijä, kirvesmies, s. 18.2. -15 Pyhäjoella, k. 21.10. -91 Vihannissa.

Puoliso vuodesta -43 Anna Elisabet o.s. Törmikos-ki, s. 17.9. -18 Vihannissa.

Lapset: Aulikki -43, Juhani -45, Pentti -47, Raija -49, Timo -52, Briitta -54, Tuomo -56 ja Maija-Leena -61.

Talvisota: Niemelä palveli E/JR 26:ssa pioneeriryhmänjohtajana. Hän osallistui Vuokselan ja Vuos-salmen lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Niemelä palveli 24 LK:ssa ja 3./JR 11:ssä lääkintäjoukkueen varajohta-jana ja joukkueen varajohtajana. Hän osallistui Kana-naisen, Sohjanan, Kokkossalmen, Kiestingin radan suunnan, Uhtuan länsipuolen, Kannaksen torjunta-ja viivytystaisteluihin sekä Tornion ja Rovaniemen valtaukseseen.

Vääpeli Niemelälle on myönnetty VM1 ja VM2.

NIEMELÄ PENTTI SAKARI

Maanviljelijä, s. 20.3. -11 Kala-joella.

Puoliso vuodesta -32 Esteri o.s. Yliitalo, s. 10.5. -05 Pyhäjoella, k. -83 Pyhäjoella.

Lapset: Anna-Liisa -34, Paavo -36, Vappu -43, Tellervo -46 ja Sakari -49.

Talvisota: Niemelä palveli puhe-linmiehenä ja osallistui Kannak-

sen taisteluihin.

Jatkosota: Alikersantti Niemelä palveli JR 32:ssa puhelinmiehenä ja osallistui Uhtuan suunnan, Kan-naksen ja Tornion taisteluihin.

Niemelä on toiminut työvoimautakunnassa.

NIEMELÄ SAULI MATIAS

Linja-autonkuljettaja, s. 22.12. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -52 Airi Maria o.s. Pirkola, s. 1.8. -30 Pyhäjoel-la.

Lapset: Reijo -52, Vuokko An-nukka -56, Leena -57 ja Päivi -58.

Jatkosota: Sotamies Niemelä pal-veli VO/JR 3:ssa puhelinmiehe-nä ja keskusmiehenä.

Etualalla lapsi sylissään Setti Ilmari Niemelä.

NIEMELÄ SETTI ILMARI

S. 21.10. -16 Pyhäjoella, k. 8.11. -89 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -37 Hilja Amanda o.s. Seppälä, s. 9.4. -05 Pyhäjoella, k. 30.11. -58 Pyhäjoella. Lapset: Arvo Edvin Ilmari -38, Aino Irene -39, Valma Anneli -40 ja Pentti Allan -45. Talvisota: Niemelä palveli 5./Täyd.P/ Hetassa varvatiomiehenä.

Jatkosota: Niemelä palveli 6./JR 32:ssa ja JvKouluK 15:ssä kiväärimiehenä ja muonavaraston hoitajana. Hän osallistui Korpjärven ja Laskujärven taisteluihin.

Alikersantti Niemelälle on myönnetty JsMm.

NIEMELÄ SULO JOHANNES

Kansakoulun opettaja, s. 11.6. -23 Oulaisissa, k. 29.6. -71 Raahessa.

Puoliso vuodesta -45 Elsa Mairin o.s. Määttä, s. 14.3. -27 Kuusamossa.

Lapset: Tuula Helena -46, Anna Kaarina -47, Raija Sisko Mairin -49, Aira Inkeri -55, Jaana Elina -58, Jaakko Ahti -64 ja Maarit

Johanna -65.

Jatkosota: Niemelä palveli TykK/PnsKouluK:ssa, TykK/JR 50:ssä, Oulaisten Sot. Vapo Järj.Kesk. 1.H 2 KY:ssä sekä 14./JR 50:ssä ammusmiehenä.

Hän haavoittui Juustilan taistelussa 27.6. -44 ja häntä hoidettiin 66. ja 32. Sotas:ssa.

Niemelä toimi Pyhäjoen Sotaveteraanien puheenjohtajana -66 - 71 ja kunnanvaltuutettuna.

NIEMI OSKARI VALENTIN

Maanviljelijä, s. 6.1. -15 Kalajoella, k. 29.3. -86 Pyhäjoella.

kiväärimiehenä.

Jatkosota: Niemi palveli joukko-osastoissa JR 3, ErP 21, ErP 23 ja ErP 16.

Hän osallistui Karhumäen, Vansjoen, Leppäojan, Salmijärven, Hiisjärven, Ihantalan ja Pohjois-Suomen taisteluihin kiväärimiehenä. Hänet kotiutettiin 21.11. -44.

Korpraali Niemelle on myönnetty VM2.

NIEMI RISTO KALLE

Apteekkari, s. 6.3. -25 Helsingissä.

Puoliso vuodesta -48 Anna Lea o.s. Lehtinen, s. 2.8. -25 Vehmaalla.

Lapset: Anna-Maija -49, Pirkko Irmeli -52 ja Jukka Risto -61.

Jatkosota: Niemi palveli 13.4. -43 alkaen TykKouluK 3:ssa, sai siirrot 21.4. -43 K/TKK 3:een ja

24.5. -43 10./TKK 3:een sekä 30.10. -43 E/II/KTR 5:een. Niemi toimi mittaussmiehenä ja osallistui taisteluihin Voljärvellä 30.10. -26.-11. -43, Krivilä 27.11. -43 -20.6. -44, Osterjärvellä 21.6. -23.7. -44 ja Kumsjärvellä, Juustjärvellä, Säämäjärvellä, Vuonteleessa, Ägljärvellä ja Tolvajärvellä 24.7. -4.9. -44.

Sotilasarvoltaan Niemi on korpraali. Hän on toiminut kirkkoneuvostossa ja keskusvaalilautakunnassa.

NIEMI YRJÖ ILMARI

Maanviljelijä, s. 12.1. -10 Kalajoella, k. 20.7. -59 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -42 Hilda Anni Maria o.s. Pyhäluoto, s. 19.9. -12 Pyhäjoella, k. 23.2. -92 Pyhäjoella.

Lapset: Severi Henriikki -42, Soimtu Marjatta -43, Sauli Yrjö -45, Sakari Jaakko Valentin -46, Sulö Juhani -48, Salme Annikki -50,

Puoliso vuodesta -42 Kersti Irene, o.s. Merikanto, s. 19.9. -23 Pyhäjoella.

Lapset: Helge -44, Hilikka -46, Veikko -48, Martti -52, Raija -54 ja Helena -58.

Talvisota: Niemi palveli jalkaväessä ja osallistui Suomussalmen, Raatteen ja Kuhmon taisteluihin

Seppo Ilmari -54 ja Seija Sirpa Tuulikki -56. Talvisota: Niemi palveli 4./JR 64:ssä kiväärimiehenä. Hän osallistui Suomussalmen ja Pitkärannan taisteluihin. Hän haavoittui 11.3. -40 Nietjärvellä. Jatkosota: Niemi palveli 4./JR 64:ssä ja 6./II/JR 32:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Uhtuan suunnan, Laskujärven, Tolvajärven, Kis-kis-linjan, Uhtuan - Röhön ja Malviaisten tienhaaran taisteluihin. Korpraali Niemelle on myönnetty JsMm.

NIKKI VÄINÖ ALFRED

Kauppias, s. 9.2. -14 Pyhäjoella, k. 2.7. -83 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Elli Maria o.s. Grekula, s. 30.8. -18 Pyhäjoella.

Lapset: Pentti Johannes -46, Unto Aukusti -48, Väinö Päiviö -51 ja Terttu Marjatta -59.

Talvisota: Nikki palveli Helsingin LA:ssa 14.10. -39 alkaen.

Hänet siirrettiin Turun LA:oon 26.11. -39. Hän palveli lääkintämatruusina ja hänet lomautettiin 5.7. -40.

Jatkosota: Nikki palveli 15.6. -41 alkaen 6./II/JR 32:ssa. Hänet siirrettiin 11.12. -41 7./JR 32:een, 10.2. -42 6./JR 32:een ja 11.4. -42 II/JR 11:een.

Hän toimi sairaankantajana ja osallistui Vasovaaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hän oli mukana myös taisteluissa Hiirelä - Konnunkylä - Metsäkylä - suunnalla 13.6. - 16.6. -44 ja Länsi-Kannaksella Kivennapa - Muolaa - Heinjoki suunnalla 17.6. - 19.6. -44 sekä Noskuan -Vuoksen loholla 20.6. - 16.7. -44, Vuosalmen puolustustaisteluissa 17.7. - 29.7. -44 sekä Lapin sodassa Tornion, Paakkolan ja Rovaniemen taisteluissa 1. - 18.10. -44.

Alikersantti Nikille on myönnetty VM2. Hän on toiminut kirkkoneuvostossa ja -valtuustossa sekä Säästöpankin hallituksessa.

NIKULA AARNE SIIVERTTI

Maanviljelijä, s. 18.5. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Sylvi o.s. Lindelä, s. 1.3. -17.

Lapset: Seppo -49, Eeva -52, Unto -51 ja Mikko -56. Jatkosota: Nikula palveli K/2.D:ssa ja 11.11. -44 alkaen 14./JR 7:ssä panssaritorjunta-ampujana.

Hän osallistui Äyräpään, Sillanpään ja Vuosalmen taisteluihin. Sotilasarvoltaan hän on korpraali.

NIKULA KAINO MATIAS

Maanviljelijä, s. 13.4. -19 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Elli Elviira o.s. Heikkilä, s. 27.6. -21 Pyhäjoella.

Lapset: Markku -47, Jukka -49, Helena -50, Riitta -52, Marja -55 ja Satu -57.

Jatkosota: Nikula palveli LeLv 26:ssa radiosähkötäjänä ja osal-

listui Kilpasillan taisteluihin.

Sotilasarvoltaan Nikula on alikersantti.

NIKULA LAURI JOHANNES

Vasemmalla Lauri Nikula

Rautatietyömies, s. 10.8. -16 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -51 Hanna o.s. Leinonen, s. 28.10. -19 Paltamossa.

Lapset: Sirkka-Liisa -50.

Talvisota: Nikula palveli Pohjan R:ssä pikakivääriampujana. Hän osallistui Kannaksen taisteluihin ja haavoittui Kilteillä.

Jatkosota: Nikula palveli 15.6. -41 alkaen 2./JR 32:ssa. Hän sai siirrot 3.2. -42 1./JR 11:een, 15.4. -42 1./I/ 11. Pri:iin (PKy Nro 1) ja 22.6. -42 1./I/JR 11:een (PKy Nro 9) Hän toimi pikakivääriampujana, kiväärimiehenä ja tarkka-ampujana.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, sekä Kiestingin, Ahvenlahden, Kannaksen torjunta- ja Tornion valtaustaisteluihin.

Korpraali Nikulalle on myönnetty VM2.

Liminkakylän kansakoulun oppilaat 1928.

Vasemmalta eturivissä Martti Polus, kaatui -41, Yrjö Riemula, kaatui -44, Tauno Nikula, Lauri Takalo, Sulo Nikula, Henna Pihlajamaa, Oiva Oravisjärvi, kaatui -41, Kaarina Brusin, Olavi Jääskeläinen, Väinö Alatalo, Uuno Takalo, Väinö Oravisjärvi, Matti Viirret, Kalle Oravisjärvi, kaatui -42, Arvo Nikula, Väinö Jussinoja, Erkki Oravisjärvi, Viljo Palosaari ja Tauno Pohjanoja. Takana vasemmalta Aune Jussinoja, Hanna Oravisjärvi, Fanni Virtanen, Edit Takalo, Ida Ojakangas, Naimi Kenakkala, Nelly Alakangas, Helli Lyttilä, Aune Riemula, Aune Pohjanoja, Aili Ojakangas, Vieno Takalo, Elle Oravisjärvi, opettaja A. Aarnio ja Kalle Väärälä.

NIKULA SULO AUKUSTI

S. 29.1. -13 Kanadassa, k. 7.2. -67 Kangasalalla. Puoliso vuodesta -43 Vera Sofia o.s. Nissinen, Lapset: Irma -43, Helvi -45, Jari -51 ja Ensio -57. Talvisota: Nikula palveli 1./JR 26:ssa ja osallistui Vuokselan, Muolaan ja Kyyrölän taisteluihin. Jatkosota: Nikula palveli 2./JR 32:ssa ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin. Sotamies Nikulalle on myönnetty TsMm ja JsMm. Nikula on yläpuolella olevassa kuvassa viides vasemmalta alarivissä.

NIKULA SULO LEONARD

S. 9.11. -23 Pyhäjoella, k. 31.5. -93 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -50 Lilli Elisabeth o.s. Kunelius, s. 19.11. -20, k. 17.11. -91. Lapset: Pekka -50, Teuvo -51, Kalevi -52 ja Leena -59.

Jatkosota: Nikula palveli JR 22:ssa ja JR 20:ssa pikakivääri-ampujana. Hän osallistui Syvärin sillanpääaseman ja Juustilan lohkon taisteluihin. Sotilasarvoltaan hän oli korpraali.

NIKULA TAUNO HELMER

Maanviljelijä, s. 8.11. -15 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -46 Saimi Katariina o.s. Riemula, s. 19.1. -20 Pyhäjoella, k. 21.4. -83 Pyhäjoella. Lapset: Reijo Antero -47. Talvisota: Nikula palveli EK/JR 26:ssa viestimiehenä. Hän osallistui Vuokselan ja Vuosalmen

lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Nikula palveli E/I/JR 32:ssa ja sai siirron 5.2. -42 II/JR 11:een. Hän toimi viestimiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin, Ahvenlahden taisteluihin 25.4. -24.5. -42, 3. D:n viivytyks- ja torjuntataisteluihin 13.6. -29.7. -44 sekä Tornion, Paakkolan ja Rovaniemen valtaustaisteluihin Lapin sodassa syksyllä -44.

NIKULA URHO ADOLF

Laitosmies, s. 10.4. -26 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -53 Elsa Amalia o.s. Anttila, s. 1.1. -25 Pyhäjoella.

NIKULA URHO ALVAR

Kirvesmies, s. 3.10. -25 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -50 Eila Emilia o.s. Heikkilä, s. 2.4. -31 Pyhäjoella. Lapset: Risto -50, Raimo -51 ja Tarja -60. Jatkosota: Panssarijääkäri Nikula palveli 8.4. -44 alkaen 7./Täyd. P 13:ssa. Hänet siirrettiin 18.7. -44 JPE:aan ja 3.11. -44 EPsTyk:öön. Hän palveli kivääri- lähitiedustelu, jalkaväki- ja panssarintorjuntamiehenä.

Hän osallistui Muhoksen, Pudasjärven, Ranuan, Ylimaan, Rovaniemen, Vuojärven, Sodankylän, Vuotson, Ivalon ja Vuosalmen taisteluihin.

NISSILÄ ARVO HENRIK

Kirvesmies, s. 22.1. -17 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -44 Maria Elisabet o.s. Kallio, s. 4.7. -17 Oulaisissa. Lapset: Pauli -45 ja Veijo -53. Talvisota: Nissilä astui palvelukseen 19.1. -40 ErP 16:een. Hänet siirrettiin 28.4. -40 7./JR 64:ään ja 19.9. -40 2./III/11 Pr:iin. Alokoulutuksessa hän oli 3 kuukautta.

Jatkosota: 26.6. -41 Nissilä siirrettiin 4./I/11. Pr:iin ja 1.7. -41 JR 11:een. Hän toimi konekivääriampujana ja kiväärimiehenä ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpjärven, Uhtuan länsipuolen sekä Kannaksen taisteluihin. Hän haavoittui 25.7. -41 käsivarteen Uhtuan länsipuolella Korpjärvellä. Korpraali Nissilälle on myönnettu VM2, TsMm, Suomussalmen mr, LsMm, VienanR ja Tammenlehvä. Hän on toiminut veteraanien neuvottelukunnassa.

NISSILÄ FRANS JOHANNES

Maanviljelijä, s. 24.3. -14 Pyhäjoella, k. 25.12. -90 Raahessa. Puoliso vuodesta -40 Helmi Emilia o.s. Koski, s. 27.10. -13 Pyhäjoella.

Lapset: Niilo -42, Olavi -45, Aila -49, Esko -51 ja Raili -53.

Talvisota: Nissilä palveli 14.10. -39 alkaen 4./Täyd. P/I/E/LA:ssa. Hänet palveli 3L Kuunari Allas-

sa 16.11. -39-29.4. -40 tykkimiehenä. Jatkosota: Nissilä saapui palvelukseen 21.6. -41 Turun La:oon. Hänet siirrettiin 3./KouluPTu. LA:oon, 21.6. -41 JsVoimalle ja 14.9. -41 HR:n. Hän osallistui tykkimiehenä ilmatorjuntataisteluihin Turun saaristossa Brola - Bredvikin alueella. Hän haavoittui 30.11. -41 Bredvikissä. Hänet vapautettiin palvelusta 13.9. -43. Ylimatruusi Nissilälle on myönnetty VM1 ja VM2.

NISSILÄ HEIKKI HERMAN

S. 3.5. -09 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -33 Jenny Emilia o.s. Vaarala, s. 4.2. -14 Pyhäjoella. Perhe muutti Ruotsiin.

Lapset: Eino Herman -33, k. -34, Heikki Valdemar -36, Reino Johannes -38 ja Aino Kaarina -51. Talvisota: Nissilä palveli 1./JR 26:ssa patruunan-

kantajana ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin. Jatkosota: Nissilä palveli joukko-osastoissa 2./JR 32, E/JR 32, Kol/JR 32, 9./JR 32, 10./JR 53 ja 27./KrsK. Hän toimi kivääri-, ajo- ja patruunamiehenä sekä muonittajana ja sotapoliisina.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Länsi-Kannaksen taisteluihin sekä Tornion valtauksen. Nissilä haavoittui 22.7. -41 Pistojoella. Sotamies Nissilälle on myönnetty VM2.

Pistojoen maisemissa kuvattuna 2./E/JR 32:n miehiä, keskellä Heikki Herman Nissilä.

Alarivissä toinen oikealta Karl Rikhard Nissilä

NISSILÄ KARL RIKHARD (KAARLO)

S. 30.3. -05 Pyhäjoella, k. 8.3. -44 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -29 Hilma Sofia o.s. Seppälä, s. 27.1.-02 Pyhäjoella, k. 18.7. -79 Pyhäjoella. Lapset: Airi Aulikki -30, Rinna Vieno Talvikki -33, Jorma Rikhard -37 ja Terttu Irene Tellervo -43. Talvisota: Nissilä palveli 3./JR 4:ssä keittäjänä ja osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Sallan ja Viljoen taisteluihin.

Jatkosota: Nissilä palveli E/I/JR 32:ssa keittäjänä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Jääkäri Nissilä vapautettiin palvelusta 1.4. -42.

NISSILÄ NILO HERMAN

Maanviljelijä, s. 3.1. -19 Pyhäjoella, k. 9.3. -42 kotonaan.

Talvisota: Nissilä palveli 16.1. -42 alkaen HRR:n Ratsukoululla Ypäjällä varastonhoitajana.

Hänet vapautettiin vakinaisesta palvelusta 1.8. -41 sairauden takia, johon hän myöhemmin menehtyi.

Niilo Nissilä toinen vasemmalta.

NISSILÄ SETTI HENRIK

Maanviljelijä, s. 16.12. -20 Pyhäjoella.

Jatkosota: Nissilä palveli pioneerijoukoissa ja osallistui Karhumäen suunnan taisteluihin.

Setti Henrik Nissilä on ollut hoidettavana Kaunialan sotavammassairaalassa jo pitkään.

Nissilä haavoittui Karhumäen suunnalla syksyllä -42. Hänelle on myönnetty kunniamerkkejä. Tarkemmat tiedot puuttuvat. Haavoittumisensa jälkeen Nissilä on ollut hoidettavana Kaunialan sotavammassairaalassa.

NOKELA KAARLO HERMAN

Seppä, koneasentaja, s. 5.1. -25 Pyhäjoella.

Puoliso Elsa Anelma, o.s. Ahlholm, s. 13.5. -30 Nivalassa.

Lapset: Kaarina -59. Jatkosota: Nokela palveli 9.4. -43 alkaen JvKouluK 25:ssä, 15./3. Pr:ssa, JR 9:ssä ja KTR 3:ssa. Hän toimi kivääri- ja konepistoolimiehenä ja moottoriajoneuvon kuljettajana.

Hän osallistui Kuumunkylän, Sallan, Uusikirkon, Kuolemajärven, Koiviston, Makslahden, Sommeen, Mustamäen, Talin, Viipurin, Ventelän, Tienhaaran ja Vainikkalan SVVE:n taisteluihin. Nokela haavoittui 29.6. -44 Ventelässä ja häntä hoidettiin 6 Sotas:ssa Porissa.

Korpraali Nokelalle on myönnetty VM2, JsMm ja 3.Pr mr. Hän on toiminut kansakoulun johtokunnan puheenjohtajana, sosiaalivakuutustoimikunnan puheenjohtajana sekä kirkkovaltuutettuna.

NOKELA SETTI JOHANNES

Seppä, s. 29.3. -22 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -58 Elma Matilda o.s. Hautala, s. 14.3. -32 Merijärvellä.

Lapset: Inga -54, Jarmo ja Rainer -60.

Jatkosota: Nokela palveli 18.9. -41 JvKouluK 10./15K:ssa ja 3. D/ JR 11:ssä pikakivääriampujana.

Hän osallistui Uhtuan pohjoispuolen ja VT-linjalla Kivennavan, Vihtananmäen, Muolaan, Heinjoen ja Nuuskuan - Vuoksen lohkon taisteluihin. Hän osallistui myös Lapinsodan Tornion valtaukseseen sekä Rovaniemen ja Sinetän taisteluihin. Korpraali Nokelalle on myönnetty JsMm.

NOKELA VÄINÖ RIKHARD

Maanviljelijä, s. 17.3. -15 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Lempi Lahja o.s. Pärkkä, s. 3.2. -18 Merijärvellä.

Lapset: Eila -47, Pekka -48, Pentti -51 ja Eija -58.

Talvisota: Nokela palveli 14.10. -39 alkaen EK/JR 26:ssa viestimiehenä ja osallistui Vuokselan ja Vuosalmen lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Nokela palveli 26.6. -41 alkaen JR 52:ssa. Hänet siirrettiin ensin 2./VP 30:een ja sitten E/ErP 24:ään. Hän toimi viestimiehenä ja osallistui Repolan, Rukajärven, Vilkajärven asema-, Ontojärven sivustan varmistus-, Klyysivaaran puolustus- sekä Lietmajärven varmistustaisteluihin.

Korpraali Nokelalle on myönnetty VM2, JsMm ja 14. D. mr.

NOUSIAINEN SULO MALAKIAS

Kirvesmies, s. 28.8. -21 Merijärvellä, k. 14.4. -88 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -44 Irja Ilona o.s. Lind, s. 15.7. -23 Pyhäjoella.

Lapset: Pirkko Tuulikki -47, Esko Esa -49, Tapio Kalevi ja Eero Antero -55.

Jatkosota: Nousiainen astui asepalvelukseen 16.6. -40. Hän palveli II AK:ssa, 17./TienHK ja 21 Pr:ssa tietyö- ja konekiväärimiehenä. Hän osallistui Ilomantsin suunnan taisteluihin.

NÄSÄNEN OLAVI ARTTURI

Maatyömies, s. 6.2. -15 Vihannissa, k. 22.12. -57 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Helmi o.s. Pinola, s. 11.11. -15 Pyhäjoella, k. 4.2. -91 Pyhäjoella.

Lapset: Anna-Liisa -42, Aino Maria -43, Ahti Olavi -45, Taimi Anneli -47, Aila -49, Matti Johannes -52 ja Aimo Olli -55.

Jatkosota: Sotamies Näsänen palveli 3./JvKouluK 23:ssa ja 1./JvKouluK 22:ssa vanginvartijana ja kiväärimiehenä.

OHVO TAUNO JALMARI

Maanviljelijä, s. 26.01. -10 Sortavalan mlk:ssa, k. 17.8. -90 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -35 Martta o.s. Siitonen, s. 20.5. -12 Sortavalan mlk:ssa.

Lapset: Tenho Antero -37 ja Erkki Johannes -43.

Talvisota: Ohvo palveli LinRP:ssa konekivääriampujana.

Jatkosota: Kersantti Ohvo palveli ItKouluK:ssa IVAK/Suojärvellä ja IVK/Karhumäellä ilmavartiomiehenä ja vartiopäällikkönä.

Ohvo toimi 4H-kerhon rahastonhoitajana ja hän harrasti kalastusta.

OJAKANGAS MATTI HERMAN

Maanviljelijä, s. 21.7. -07 Pyhäjoella, k. 26.4. -72 Pyhäjoella.

Jatkosota: Ojakangas palveli 1./JR 32:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen ja Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin.

Hän haavoittui -41 Uhtuan suunnalla. Hänelle on myönnetty VM2 ja JsMm ja Sotainvalidien Mm.

Matti Herman Ojakangas vasemmalta.

Väinö Ojakangas kuvassa vasemmalla.

OJAKANGAS VÄINÖ JALMARI

Maanviljelijä, s. 21.11. 1897 Pyhäjoella, k. 4.6. -54 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -24 Elli Sofia o.s. Mantila, s. 9.6. -01 Kalajoella, k. 22.3. -62 Pyhäjoella.

Lapset: Bertta, Enni, Terttu, Anna-Liisa ja Pekka. Talvisota: Ojakangas palveli 4./ErP 36:ssa hevosmiehenä ja osallistui Virolahden taisteluihin.

Jatkosota: Alikersantti Ojakangas palveli 24. LK:ssa talousaliupseerina ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Pongalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin.

OJALA KARL LEONARD

Työmies, s. 29.9. -03 Pyhäjoella, k. 21.8. -83 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -28 Anna Hulda Helena o.s. Uusitalo, s. 16.11. -07 Vihannissa.

Lapset: Taisto Benjam -29.

Talvisota ja jatkosota: Kalle Ojala osallistui molempiin sotiin, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat.

OJALA MIKAEL

Maanviljelijä, s. 6.2. -13 Pyhäjoella, k. 14.4. -46 Pyhäjoella.

Talvisota: Ojala palveli 1./JR 26:ssa ja osallistui Muolaan ja Karjalan Kannaksen taisteluihin.

Jatkosota: Ojala palveli 32.R:ssä JääKK:ssa ja 6./II/JR11:ssä. Hän osallistui Uhtuan suunnan, Jyväskylä, Kannaksen Ihantalan, Tornion ja Rovaniemen taisteluihin.

hin.

Ojalalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

OJALA SETTI VILJAMI

Sähköasentaja, s. 16.5. -09 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -36 Katriina o.s. Tirola, s. 6.1. -16 Pyhäjoella. Lapset: Esko -37, Eeva -41, Erkki -43, Martti -46, Pentti -51 ja Jouko -58.

Talvisota: Ojala palveli JR 26:ssa puolijoukkueen johtajana. Hän osallistui Räisälän, Vuoksenrannan, Vuokselan, Räihänrannan, Pölläkkälän, Rita-

saaren, Muolaan, Räisälän, Kirvun ja Jääskin taisteluihin.

Jatkosota: Ojala palveli 8./JR 32:ssa ja ErP 13:ssa joukkueenjohtajana. Hän osallistui Vuokkiniemen, Latvajärven, Pistojoen, Korpivaaran, Uhtuan, Vasovaaran, Pongalahden ja Tetrivaaran taisteluihin. Ojala haavoittui 19.8. -41 Röhössä, 13.8. -42 Uhtualla ja 26.6. -44 Vuoksessa.

Ylikersantti Ojalalle on myönnetty VM1 ja VM2.

OJALA TUOMAS AUGUST

Työmies, hieroja, s. 12.4. -06 Pyhäjoella, k. 9.10. -89 Pyhäjoella.

Talvisota ja jatkosota: Ojala osallistui molempiin sotiin, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat.

OLLAKKA LAURI SIIVERT

Talonmies, s. 7.8. -07 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Jenni Esteri o.s. Viirret, s. 29.12. -15 Pyhäjoella, k. 20.11. -93.

Lapset: Eeva -34, Helena -52, Eila -53, Antero -55 ja Risto -60.

Talvisota: Ollakka palveli ryhmänjohtajana linnoitustöissä Räisälässä, Valkealassa ja Limingassa. Ollakka on toiminut taksoituslautakunnassa vuonna 1947.

Lauri Ollakka.

ORAVA AARO OSKARI

S. 24.11. -18 Pyhäjoella, k. 13.6. -63 Pyhäjoella.

Puoliso Linnea Orvokki, o.s. Kastelli.

Lapset: Armi Elina Orvokki -45. Toinen puoliso vuodesta -60 Hil-da Rauha e. Haapakoski, o.s. Meriläinen, s. 25.5. -25 Pattijoen.

Lapset: Tarja Helena -61.

Jatkosota: Aaro Orava kävi sotaväen välirauhan aikana ja oli työpalvelussa jatkosodan aikana. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

ORAVA PEKKA ANDREAS

S. 29.9. -16 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Lyyli o.s. Isokääntä, s. 22.1. -24 Alavieskassa, k. 18.7. -63 Pyhäjoella.

Lapset: Matti Joel s. -45, k. -59.

Toinen puoliso vuodesta -65 Alli Kustaava e. Eskola, o.s. Pallari, s. 22.6. -17 Rovaniemellä. Perhe muutti Rovaniemelle -65.

Jatkosota: Sotamies Orava palveli 1./JvKouluK 3:ssa, JvKouluK 33:ssa ja JvKouluK 1:ssä kiväärimiehenä.

ORAVISJÄRVI AAKE ALBERT

Maalari s. 4.7. -20 Pyhäjoella, k. 27.8. -76 Raahessa.

Puoliso vuodesta -46 Toini Matilda o.s. Backman, s. 14.3. -22 Pyhäjoella.

Lapset: Jouko Antero -45, Irja Orvokki -47 ja Hilka Anitta -53. Jatkosota: Oravisjärvi astui palvelukseen 14.3. -40 5./PpKK:aan.

Hän palveli joukko-osastoissa 3./PPP, 3./JR 4, JvKouluK 19, Järj.K 1, 7./JärjK 1, 5393./9, 3./RjP 8 ja EK/RjP 8. Hän toimi konepistooliampujana ja osallistui Kokkarin, Vilokin, Koirinojan, Pitkärannan, Salmin, Viteleen, Tuuloksen, Anuksen, Petroskoin, Karhumäen, Vuokkiniemen erämaa- ja korpi-, ja Tolvajärven eteläpuolen taisteluihin.

Hän haavoittui 25.7. -41 Tuuloksessa kiväärinluodista käteen ja 5.12. -41 Karhumäessä oikeaan lonkkaan. Häntä hoidettiin 9.12. -41 alkaen 47. Sotas:ssa.

Hänelle on myönnetty VM2 ja hänet ylennettiin alikersantiksi -68.

ORAVISJÄRVI ALPO HENRIK

Maatyömies, s. 11.5. -22 Pyhäjoella, k. 20.1. -89 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Taimi Nelly o.s. Wiirretjärvi, s. 14.3. -26 Merijärvellä.

Lapset: Ismo -47, Kaija -48, Aulikki -51, Pirjo -54, Pirkko -56, Marjo -58, Päivi -60, Salme -62, Jouni -63 ja Jaana -65.

Jatkosota: Oravisjärvi astui palvelukseen 18.9. -41 10./JvKouluK 15:een. Hän palveli joukko-osastoissa 3. D, 1./JR11, 24. TalK, 24./E.Var.K, 8.Kiint.Pes, 2./Vaak.K, 41. Sotas ja EV 4.

Hän toimi kiväärimiehenä ja varastomiehenä ja osallistui Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin 23.1. -42 alkaen. Hän haavoittui 15.3. -42 Hevosenkengässä.

Korpraali Oravisjärvelle on myönnetty JsMm.

ORAVISJÄRVI ANTTO ILMARI

Maalari, s. 1.9. -21 Pyhäjoella, k. 2.7. -83 OYKS:ssa.

Puoliso vuodesta -46 Elsa Sofia o.s. Kallio, s. 26.7. -28 Pyhäjoella.

Lapset: Marja-Leena -48, Anna-Liisa -50 ja Pertti -64.

Jatkosota: Oravisjärvi palveli JvKouluK13:ssa 1.9. -41 alkaen.

Hän sai siirrot 15.1. -42 8. D:aan, 20.1. -42 24 RjK:aan ja 14.3. -42 2./RjP5:een.

Hän osallistui asemasotaan Seesjärven pohjoispuolella. Häntä on hoidettu Nokian sotas:ssa. Sotilaspassi on hävinnyt ja tarkemmat tiedot puuttuvat.

Jääkäri Oravisjärvelle on myönnetty JsMm.

Erkki Oravisjärvi toimi sodissa radio- ja puhelinmiehenä.

ORAVISJÄRVI ERKKI ALEKSANTERI

Sekatyömies, s. 15.11. -15 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Helmi Maria o.s. Eilo, s. 18.3. -18 Pyhäjoella.

Lapset: Pekka, Sinikka, Sirkka, Pasi, Arja, Tarja ja Aila.

Talvisota: Oravisjärvi palveli JR 26:ssa radio- ja puhelinryhmämiehenä. Hän osallistui Vuoksen ja Vuosalmen lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Oravisjärvi palveli E/II/JR32:ssa. Hänet siirrettiin 5.2. -42 II/JR 11:een ja 17.2. -42 I./VP 31:een. Hän palveli radio- ja puhelinmiehenä ja 26.7. -42 lähtien radiotiedustelijana ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hänet kotiutettiin 20.11. -44. Alikersantti Oravisjärvelle on myönnetty TsMm ja JsMm.

ORAVISJÄRVI NILO ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 1.8. -20 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -56 Elvi Katriina o.s. Silvola, s. 25.10. -18 Pyhäjoella.

Lapset: Aino Elisa -57 ja Sari Katriina -59.

Jatkosota: Oravisjärvi palveli 15.6. -40 alkaen I./TKK 4:ssä.

Hän sai siirrot 21.1. -42 JvKouluK 19:ään. 11.2. -42 5393:een (HTK11), 27.8. -42 LiikK:aan ja 17.2. -40 JR 40:ään.

Hän palveli kiväärimehenä ja liikennepartiomiehenä ja osallistui Sohjananjoen, Kiestingin, Uhtuan ja Itä-Karjalan suunnan taisteluihin. Hän haavoittui Kiestingin lähistöllä 7.8. -41. Korpraali Oravisjärvelle on myönnetty VM2.

ORAVISJÄRVI VILHO MATIAS

Maanviljelijä, s. 12.9. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Aune Ester o.s. Nivala s. 17.11. -23.

Lapset: Anja Irmeli -48, Ritva Annikki -52 ja Leena Hannele -55.

Jatkosota: Oravisjärvi palveli 2./JvKouluK 15:ssä, 7./Täyd.P 13:ssa ja JPr. E:ssa pikakivääri- ja panssaritorjuntamiehenä. Hän osallistui taisteluihin saksalaisia vastaan linjalla Muhos - Pudasjärvi - Ylimaa - Rovaniemi. Oravisjärvi haavoittui Vikajärvellä 16.10. -44.

Oravisjärvelle on myönnetty VR4 tilk, mk, SVR Rml.kr ja SVL:n suuri am.

Oravisjärvi on ollut SVL:n Pohjois-Pohjanmaan piirin hallituksen jäsen, työvaliokunnan jäsen sekä kuntoutuskoti Taukokankaan hallituksen jäsen. Hän on toiminut SVL:n Pyhäjoen osaston sihteerinä vuodesta -70 lähtien.

ORAVISJÄRVI VÄINÖ ALBERT

Panostaja, s. 4.5. -17 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Kerttu Annikki o.s. Parhaniemi, s. -20 Pyhäjoella, k. 18.8. -71.

Lapset: Paula -46.

Talvisota: Oravisjärvi toimi päämajassa lähettinä.

Jatkosota: Oravisjärvi palveli joukko-osastoissa JR 32, JR 11 ja JR 53 taistelulähettinä. Hän osallistui taisteluihin suunnilla Vasovaara - Latvajärvi, Vuokkiniemi - Ponkalahti, Pistojoen, Korpivaara - Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli ja Kannas.

Hän otti osaa myös Lapin sodan Pohjois-Suomen taisteluihin.

Alikersantti Oravisjärvelle on myönnetty SVR.Rml. ja JsMm.

ORJALA EINO ALEKSANDER

S. 22.8. -16 Pyhäjoella, k. 15.10. -49 Pyhäjoella.

Talvisota: Orjala palveli joukko-osastoissa I./JR 32, JR 26 ja I./5077 kiväärimehenä. Hän osallistui Muolaan ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Orjala palveli joukko-osastoissa I./JR 32 ja 5077 konepistooliampujana ja kiväärimehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran ja Tetrivaaran taisteluihin.

Orjala sairastui rintamalla elokuussa -41 ja häntä hoidettiin 32. Sotas:ssa. Hänet lomautettiin 10.11. -41.

ORJALA VÄINÖ AARNE

Maanviljelijä, s. 17.10. -17 Pyhäjoella, k. 20.4. -57 Pyhäjoella.

Talvisota: Orjala palveli 7./III/3.Pr:ssa ajomiehenä ja osallistui Kämärän ja Näätalänjärven taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Orjala palveli joukko-osastoissa 6./II/JR 32 ja 5086 Jk.Os. ajomiehenä ja konepistoolimiehenä. Hän osallistui taisteluihin Itä-Karjalassa. Hän haavoittui elokuussa -41 ja hänet siirrettiin 32. Sotas:aan.

Hän osallistui taisteluihin Itä-Karjalassa. Hän haavoittui elokuussa -41 ja hänet siirrettiin 32. Sotas:aan.

PAHKALA MATIAS ARVID

Maanviljelijä, s. 25.1. -00 Pyhäjoella, k. 13.1. -67 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -28 Ida Maria o.s. Annala, s. 30.4. -09 Pyhäjoella, k. 17.3. -33 Pyhäjoella.

Lapset: Aake -28, Veikko -29, Reino -31 ja Liisa -33.

Toinen puoliso vuodesta -34 Henna Katriina o.s. Erkkilä, s. 27.11. -11 Pyhäjoella, k. 4.7. -38 Pyhäjoella.

Lapset: Eero -34 ja Saimi -37.

Jatkosota: Arvi Pahkala palveli ajomiehenä E/II/JR 32:ssa. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hänet vapautettiin palvelusta 10.2. -42.

PAHKALA VILHO ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 30.10. -09 Pyhäjoella, k. 2.12. -93 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Sylvi Annikki o.s. Pärkkä, s. 11.3. -20 Merijärvellä.

Lapset: Marja-Liisa -47, Paula -49, Matti -51 ja

Mirja -54.

Talvisota: Pahkala palveli 14.10. -39 alkaen I./JR 26:ssa kiväärimehenä. Hän osallistui Räisälän ja Vuoksenrannan taisteluihin.

Jatkosota: Pahkala palveli 25.10. -43 alkaen JvKouluK 25:ssä ja 24.11.-43 55. Sotas:ssa. Hän osallistui muonitus- ja linnoitustöihin Luumäellä.

hin Luumäellä.

Sotamies Pahkalalle on myönnetty JsMm.

Pahkala on toiminut kunnanvaltuutettuna, kirkkovaltuutettuna sekä kansakoulun johtokunnan jäsenenä.

PAHKAMAA VILJO FREDRIK

Maanviljelijä, s. 2.4. -18 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Eeva o.s. Anttila, s. 22.9. -18 Pyhäjoella.

Lapset: Tuomo -46, Helvi -48, Pasi -50, Eija -52, Leila -53 ja Matti -55.

Talvisota: Pahkamaa palveli 5.10. -39 alkaen 3. Pr:ssa ajomiehenä.

Hän osallistui taisteluihin Nurmiärvellä 3.-4.12. -39, Kuolaalla 2. -22.12. -39, Munasuolla 13.-14.2. -40, Kiltteellä 15. -16.2. -40, Kämärässä 7. -27.2. -40 ja Karisalmella 28.2. -13.3. -40.

Jatkosota: Pahkamaa astui palvelukseen 15.6. -41 I./JR32 E:aan. Hänet siirrettiin 5.2. -42 II/JR 11:een ja 15.11. -44 Raahen SotP:iin,

Hän toimi viestimiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin ja Ahvenlahden taisteluihin 25.4. -24.5. -42. Hän osallistui myös viivytystaisteluihin Hiirel - Rannankylä - Metsäkylä - suunnalla, 3. D:n torjuntataisteluihin 13.6. -16.6. -44 VT-linjalla, 3. D:n viivytystaisteluihin Länsi-Kannaksella, Kivennapa - Muolaa - Heinjoki - suunnalla 17.6. -19.6. -44, 3. D:n torjuntataisteluihin Noskuan - Vuoksen loholla 20.6. -16.7. -44 sekä päätien suunnassa, Vuosalmen puolustustaisteluihin 17.7. -29.7. -44. Lapin sodassa hän oli mukana Tornion, Paakkolan ja Rovaniemen taisteluissa 1. -18.10 -44.

Korpraali Pahkamaalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

PAHKAMAA VÄINÖ JOHANNES

Maanviljelijä, s. 10.1. -15 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -38 Martta o.s. Halunen, s. -10 Pyhäjoella, k. 10.4. -82 Pyhäjoella.
Lapset: Kalervo -39, Elsa -42, Lauri -46, Eila -50 ja Merja -53.
Talvisota: Pahkamaa palveli JR 40:ssä ja osallistui Pelkosenniemen taisteluihin. Hän haavoittui

18.12. -39 Pelkosenniemellä, josta on seurauksena 50 % invaliditeetti.

Jatkosota: Pahkamaa toimi ase- ja varustevaramonitoijana. Kersantti Pahkamalle on myönnetty VM2 ja TsMm. Hän on ollut kunnahallituksen jäsen ja hän toimi Pyhäjoen Sotainvalidien Veljesliiton Pyhäjoen osaston puheenjohtajana ensimmäisen toimintavuoden 1943-44 ja sihteerinä 1944 - 53.

PALOSAARI JOHANNES VILJAMI

Maanviljelijä, s. 13.12. -16 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -45 Anni Emilia, o.s. Viirelä, s. 2.3. -17.
Lapset: Tapani -47, Hannu -50 ja Lauri -57.
Talvisota: Palosaari osallistui Nurmijärven, Muolaan, Leipäsuon ja Kämärän taisteluihin. Hän haavoittui Kämärän suunnalla

25.2. -40 vasempaan käteen ja oikeaan jalkaan.
Jatkosota: Palosaari palveli 7./3.Pr:ssa, 2./I/JR 32:ssa ja JR 14:ssä. Hän osallistui Uhtuan ja Kiestingin suuntien taisteluihin. Hänet kotiutettiin 8.10. -42. Kersantti Palosaarelle on myönnetty VM2, P-Vienan Mr, TsMm ja JsMm. Hän toimi Merijärven kunnan- ja kirkkovaltuustossa.

PALOSAARI KAARLO HENRIK

Puhelinyhtiön palveluksessa, s. 27.1. -22 Pyhäjoella, k. 29.7. -57 Pyhäjoella.
Puoliso Eeva Maria o.s. Viirret, s. 13.4. -27 Pyhäjoella.
Lapset: Raija -49, Ritva -51 ja Eija -56.
Jatkosota: Palosaari osallistui taisteluihin Uhtuan suunnalla taistelulähettinä. Hän oli mukana myös

Lapin sodassa.

PALOSAARI MATTI ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 24.2. -20 Pyhäjoella, k. Oulujoella.
Puoliso vuodesta -46 Hilja Rauha o.s. Holappa, s. 29.12. -19.
Lapset: Jouko -46, Jorma -49, Timo -52, Yrjö -54, Tuulaja Seija -55.
Talvisota: Palosaari oli mukana työkomppaniassa Muolaalla.
Jatkosota: Palosaari palveli Er.P

2:ssa pikakivääriampujana. Hän osallistui Kiteen, Impilahden, Pitkärannan, Salmin ja Äänislinnan taisteluihin.

Hän haavoittui Närsäkkälässä -41 päähän kranaattisirpaleesta ja loukkaantui tammikuussa -44 Äänislinnassa. Sotilasarvoltaan hän oli korpraali.

PALOSAARI VILJO SET

Maanviljelijä, s. 2.1. -15 Vihannissa.
Puoliso vuodesta -45 Martta Sofia o.s. Limingoja, s. 27.5. -10 Pyhäjoella.
Lapset: Veikko -46 ja Eero -49, k. -51.
Talvisota: Palosaari astui palvelukseen 13.10. -39 K/JR 26:een.
Hän toimi radiosähköttäjänä ja osallistui Vuokselan ja Vuosalmen lohkon taisteluihin. Hänet vapautettiin palvelusta 28.5. -40.

Jatkosota: Palosaari palveli 15.6. -41 alkaen E/I/JR 32:ssa. Hän sai siirrot 9.10. -41 E/JR 32:een, yks. Lt P 14:ään, 20.7. -42 hänet siirrettiin III/JR 11:een ja 4.8. -42 VP 31:een. Hän toimi viestimiehenä ja radiomiehenä 2.3. - 20.7. -42.

Palosaari osallistui Juntusrannan, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin sekä 3. D:n torjuntaisteluihin Kivennapa - Muolaa - Heinjoki - Noskua suunnalla 11.6. -18.6. -44, 3. D:n torjuntataisteluihin Noskuan - Vuoksen loholla 18.6. -27.8. -44 sekä Ihantalán suunnalla 27.8. -19.9. -44. Hän oli mukana myös 3. D:n sotatoimissa saksalaisia vastaan Tornio - Kemi - Rovaniemi - Kittilä - suunnalla 3.10. -12.11. -44. Palosaari vapautettiin palveluksesta 25.11. -44.

Kersantti Palosaarelle on myönnetty VM2.

PARHANIEMI FRANS SIIVERT

S. 21.6. -06 Pyhäjoella, k. 8.6. -90 Pyhäjoella.
Puoliso Lempi Maria o.s. Seppänen, s. 31.7. -10 Pyhäjoella, k. 16.10. -82 Pyhäjoella.
Lapset: Taina -34, Olavi -37 ja Aulikki -48.
Jatkosota: Sotamies Parhaniemi palveli JsKvKK 32:ssa ja 121. LinnK:ssa ja osallistui Lappeen-

rannan ympäristön linnoitustöihin.

PARKKONEN AARNE ALFRED

Maanviljelijä, s. 8.7. -16 Pyhäjoella, k. 7.10. -89 Amerikassa.
Puoliso vuodesta -48 Asta Hellen o.s. Sinko, s. 5.7. -14 Pyhäjoella, k. 25.10. -87 Ameriikassa.
Lapset: Juha, Elias ja Anna. Perhe muutti Ameriikkaan -52.
Talvisota: Parkkonen palveli EK/JR 26:ssa merkinantomiehenä ja osallistui Vuokselan ja Vuosal-

men taisteluihin.

Jatkosota: Parkkonen palveli E/I/JR 32:ssa ja ErP 8:ssa radiomiehenä ja radioryhmän johtajana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Pohjois-Suomen taisteluihin. Kersantti Parkkoselle on myönnetty VM2 ja VM1.

PEHKONEN ANTTI AKSELI

Autoilija, s. 11.10. -12 Pyhäjoella, k. 17.2. -84 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -37 Elmi Lydia o.s. Karvonen, s. 1.2. -17 Kalajoella.
Lapset: Erkki Antero -42, Iris Elisabet -45, Terttu Marita -47 ja Arja Sinikka -59.
Talvisota: Pehkonen astui palvelukseen 14.10. -39 I.KKK/JR

26:een. Hän palveli kaasunsuojelumiehenä ja osallistui Muolaa - Vuoksela suunnan taisteluihin.

Jatkosota: Pehkonen palveli LiikKP:ssa, 24. LK:ssa ja EK:ssa autonkuljettajana. Hän osallistui Uhtuan länsipuolen, Karjalan Kannaksen, Tornion, Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin 1941-44. Alikersantti Pehkoselle on myönnetty JsMm.

Hän toimi Pyhäjoen taksoituslautakunnassa.

PEHKONEN OTTO ALFRED

Autoilija, s. 5.6. -18 Pyhäjoella, k. 11.7. -71 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -40 Bertta o.s. Salmela, s. 17.1. -16 Merijärvelä.
Lapset: Annikki -40, Jukka -42 ja Pentti -50.
Talvisota: Pehkonen palveli HuoltoK:ssa ja AutoK:ssa autonkuljettajana ja osallistui taiste-

luihin.

Jatkosota: Pehkonen palveli 11.6. -41 alkaen 24. LK:ssa. Hänet siirrettiin 16.5. -44 EK/3. DE:aan. Hän toimi autonkuljettajana ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Länsi-Kannaksen torjuntataisteluihin 28.3. -4.9. -44 sekä Tornion, Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin 1.10. -9.11. -44. Pehkonen ylennettiin korpraaliksi -68.

PEKAMA FRANS EEMIL

Autonkuljettaja, s. 5.1. -05, k. 5.11. -86 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -37 Martta o.s. Takalo, s. 4.11. -11 Pyhäjoella.

Lapset: Esko -38, Reetta-Leena -41 ja Jukka Uolevi -50.

Talvisota: Pekama astui palvelukseen 6.12. -39. Hän toimi kuorma-auton kuljettajana.

Jatkosota: Sotamies Pekama astui palvelukseen 11.6. -41 24 LK:aan. Hänet siirrettiin 2.2. -42 5122 25TykK:aan ja sieltä edelleen I/JR 32:een. Hän toimi kuorma-autonkuljettajana ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran sekä Uhtuan länsipuolen taisteluihin.

Martta ja Frans Pekama.

PELKONEN LENNARD

Metsänvartija, s. 4.10. -01 Pyhäjoella, k. 24.2. -76 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -24 Helmi Kattariina o.s. Tuohimaa, s. 19.9. -04 Vihannissa, k. 21.7. -49 Pyhäjoella.

Lapset: Pauli -26, Sirkka -28, Aulis -28, Pentti -32, Sisko -35, Mauno -38 ja Anja -43.

Talvisota: Pelkonen osallistui talvisotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat, koska sotilaspassi on kadonnut.

Jatkosota: Alikersantti Pelkonen osallistui sotatoimiin Uhtualla.

PELTOKETO ERKKI ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 29.3. -23 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -44 Enni Bertta o.s. Vaarala, s. 19.5. -24 Pyhäjoella.

Lapset: Maire Anitta -45, Mauno Eerik -47 ja Anja Kaarina -50.

Jatkosota: Peltoketo palveli 7./JR 12:ssa pikakivääriampujana ja osallistui Maaselän kannaksen,

Karjalan Kannaksen ja Ihantalalan taisteluihin.

Hän haavoittui Ihantalassa 3.7. -44. Sotilasarvoltaan hän on korpraali.

Hän on toiminut tie-, metsä- ja taksoituslautakunnissa.

PELTOMAA ANTTI SANFRID

Peltomaa kuvassa oikealla.

Maanviljelijä, s. 19.6. -08 Pyhäjoella, k. 3.6. -88 Oulaisissa.

Puoliso vuodesta -31 Sylvi o.s. Sunela, s. 17.9. -12 Pyhäjoella.

Lapset: Päivikki -36.

Talvisota: Peltomaa astui palvelukseen 7.3. -40 Jv-KouluK 5:een. Hänet vapautettiin 1.4. -40.

Peltomaa harrasti musiikkia, kuorolaulua, viulunrakentamista ja käsitöitä.

PELTOMAA HEIKKI ELIEL

Maanviljelijä, s. 24.10. -18 Pyhäjoella, k. 6.8. -88 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Hilja Augusta o.s. P Sipilä, s. 20.9. -14 Pyhäjoella.

Lapset: Väinö Heikki -48, Pekka Veikko -49, Matti Erkki -53, Rauha Leena -54 ja Mikko Antti -58.

Jatkosota: Sotamies Peltomaa palveli JvKouluK 6:ssa 12.3. -42 alkaen ajomiehenä ja osallistui Itä-Karjalan puolustustaisteluihin Krivillä. Hänet siirrettiin Os. 3570 Pr:iin 22.3. -42 ja 7./3. Pr:iin 29.3. -42.

Hän haavoittui Krivillä 9.6. -42 oikeaan silmään ja oikeaan reiteen.

Hänelle on myönnetty TsMm ja JsMm.

Peltomaa on toiminut Keskustan paikallisosastossa, sotainvalideissa ja -veteraaneissa.

PELTOMAA JORMA KAARLO ANTERO

Sekatyömies, s. 6.2. -26 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -59 Tyyne Helena o.s. Anttila, s. 30.11. -33 Pyhäjoella.

Lapset: Ilpo Antero -60 ja Merja Helena -64.

Jatkosota: Peltomaa osallistui kutsuntaan 4.2. -44 ja suoritti sodanaikaisen nostomiespalvelun 25.2. -10.10. -44. Hän palveli II/JR 1:ssä ja 5./JR 1:ssä kiväärimiehenä 6½kk ja Lapin sodassa vartiomiehenä 3 kk. Hänet vapautettiin palvelusta 21.7. -46. Sotamies Peltomaalle on myönnetty JsMm.

PELTOMAA MARTTI JALMARI

Maanviljelijä, s. 1.12. -14 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -39 Nelly o.s. Ylileppäluoto, s. 6.11. -14 Pyhäjoella.

Lapset: Sirkka-Liisa -40, Marja -41, Tapio -44 ja Paavo -46.

Talvisota: Peltomaa palveli JR 32:ssa, JR 11:ssa talousjoukoissa ja 24. EVarK:ssa viestimiehenä

ja osallistui Vuokselan ja Vuosalmen taisteluihin. Jatkosota: Peltomaa palveli 24 EVarK:ssa puhelint-

miehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan pohjoispuolen, Kiestingin ja Ahvenlahden taisteluihin. Korpraali Peltomaalle on myönnetty TsMm ja JsMm.

Peltomaa on osallistunut lukuisiin luottamustehtäviin. Hän on toiminut uskottuna miehenä, vilj.päällikkönä, tielautakunnan puheenjohtajana, sosiaalilautakunnan varapuheenjohtajana ja jäsenenä urheilu-, raittius- ja taksoituslautakunnissa. Hän on Maalaisliiton paikallisosaston perustajajäsen, sekä jäsen Ns:ssa, Raahen Vesassa, Oulun Pyrinössä, Vihannin Urheilijoissa ja Rintamamiesveteraaniliitossa. Peltomaan harrastuksiin kuuluu urheilu.

PELTTARI PAULI BENHARD

Työmies, s. 16.5. -08 Kälviällä, k. 5.5. -90 Raahessa.

Puoliso vuodesta -40 Aune Laina o.s. Helaakoski, s. 20.4. -14 Pyhäjoella, k. 16.8. -83 Norköpingissä, Ruotsissa.

Lapset: Terttu -36, Elsa Irene -38, Vilho Oiva Veikko -39, Heikki -45 ja Anneli -54.

Jatkosota: Pelttari palveli 24. LK:ssa lääkintämiehenä. Hän osallistui Sohjanan, Kokkosalmen, Kiestingin radan suunnan, Uhtuan suunnan, Karjalan Kannaksen ja Pohjois-Suomen taisteluihin. Sotilasarvoltaan Pelttari oli korpraali.

PENTTILÄ ERKKI VILJAM

Kirvesmies, s. 20.3. -16 Pyhäjoella, k. 24.10. -90 Raahessa.

Puoliso vuodesta -49 Rauha Ellen o.s. Eilo, s. 23.2. -23 Pyhäjoella, k. 12.2. -75 Raahessa.

Lapset: Vaimon 1. avioliitosta Eero -44.

Talvisota: Penttilä palveli JR 26:ssa kiväärimiehenä ja hevostenhoitajana. Hän osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Penttilä palveli JR 32:ssa ja JR 11:ssa konepistoolimiehenä. Hän osallistui Noskuan - Vuoksen lohkon, päätien suunnan, Vuosalmen, Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin Kannaksen, Tornion ja Rovaniemen taisteluihin.

Hänet kotiutettiin 21.11. -44. Korpraali Penttilälle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

Hän harrasti kalastusta, metsästystä ja ulkoilua ja kuului RL:oon ja sotaveteraaneihin.

PENTTILÄ MATTI HERMAN

Maanviljelijä, s. 16.12. -05 Pyhäjoella, k. 24.4. -64 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -36 Aino Emilia o.s. Hillukkala, s. 1.10. -15 Pyhäjoella, k. 8.5. -48 Pyhäjoella.

Lapset: Terttu -37, Antti -38, Aulis -41, Kalle -43 ja Leena -44.

Talvisota: Penttilä palveli JR 40:ssä ja osallistui Suomussalmen suunnan taisteluihin.

Jatkosota: Penttilä palveli todennäköisesti JR 32:ssa lääkintämiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen ja Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin.

Sotamies Penttilälle on myönnetty TsMm ja JsMm.

Aino ja Matti Penttilä.

PENTTILÄ SVANTE JOHANNES

Varastonhoitaja, s. 23.9. -15 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -39 Hilja o.s. Markko, s. 26.6. -18 USA:ssa.

Lapset: Jussi -45 ja Sauli -49.

Talvisota: Penttilä palveli JR 29:ssä ryhmänjohtajana ja osallistui Muolaan, Vuokselan ja Äyräpään taisteluihin.

Jatkosota: Penttilä palveli JR 32:ssa ja Sv-leiri 19:llä ryhmän- ja joukkueenjohtajana. Hän osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin. Hän haavoittui 17.8. -41 Uhtualla. Hänet kotiutettiin 30.11. -44.

Kersantti Penttilälle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

PERKIÖMÄKI LEEVI VOITTO SAMUEL

Kauppias, s. 24.6. -23 Oulaisissa. Puoliso vuodesta -44 Taimi Elina o.s. Koivikko, s. 26.2. -24 Vihannissa.

Lapset: Eija Elina -45 ja Juha Samuel -56.

Jatkosota: Perkiömäki palveli 15.TykK/Maa.R:ssa panssarintorjuntatykinjohtajana.

Hän osallistui asemasotaan Suur- lahdessa sekä rannikon varmistukseen Seesjärvellä. Alikersantti Perkiömäelle on myönnetty KKK kult.am ja SYKL kult.yrittäjärästi. Perkiömäki on ollut seuraavissa luottamustehtävissä: Jäsenenä PPO:n hallintoneuvostossa, Pyhäjoen SP:n isännistössä (puh.joht), Oulun ASP:n Pyhäjoen paikallishallituksessa, Pyhäjokiseudun hallituksessa ja neuvottelukunnassa, Oulun KK:n Raahen hallituksessa, vero- ja perintöverolautakunnissa. Lisäksi hän on toiminut Pyhäjoen Vesiosuuskunnan, Pyhäjoen sotaveteraanien ja naisosaston ym. yhdistysten tilintarkastajana.

PERÄLÄ AARNE JOHANNES

Maanviljelijä, s. 16.1. -23 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Bertta Kattariina o.s. Tähjänjoki, s. 19.12. -21 Merijärvellä.

Lapset: Reino -45, Raija -48, Erkki -50, Irene -53, Merja -56 ja Asko -62.

Jatkosota: Perälä palveli JvKouluK 16:ssa 17.1. -42 alkaen. Hänet siirrettiin 7.9. -42 HTK:een ja 3.10. -42 JR 12:een. Hän osallistui Äänisniemen taisteluihin 25.1.-12.6. -43 sekä Vienan kanavan taisteluihin 17.6. -43. Perälä oli sairauden vuoksi hoidettavana 66. Sotas:ssa. Hänet vapautettiin palvelusta 9.2. -44. Sotamies Perälälle on myönnetty JsMm. Hän harastaa kuntoilua ja on Sotaveteraanien jäsen.

PERÄLÄ ANTTI OLAVI

S. 28.7. -19 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Anni Esteri o.s. Grekula, s. 15.4. -22 Pyhäjoella, k. 20.8. -89 Pyhäjoella.

Lapset: Erkki -44 ja Seija -49.

Jatkosota: Perälä palveli 1./JR 31:ssä varastomiehenä ja osallistui Kolvasjärven, Repolan ja Omelian taisteluihin.

Alikersantti Perälälle on myönnetty VM2.

PERÄLÄ ARVO ANDREAS

Maanviljelijä, s. 18.7. -21 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -88 Lea o.s. Kuusinen, s. 4.8. -33 Oulussa.

Jatkosota: Perälä palveli JvKouluK 13:ssa, 8. D:ssa, 24. RajaK:ssa sekä 2./RjP5:ssä kiväärimiehenä ja sotakoirankuljettajana.

Hän osallistui asemasotatoimiin

Seesjärven pohjoispuolella.

Perälä haavoittui 26.7. -44 sirpaleesta poskeen.

Jääkäri Perälälle on myönnetty VM2. Hänet lomautettiin 30.9. -44.

PERÄLÄ NILO

Maanviljelijä, s. 19.12. -09, k. 18.1. -80 Pyhäjoella.

Talvisota: Perälä palveli 1./JR 26:ssa patruunankantajana ja osallistui Muolaan, Vuokselan ja Vuosalmen taisteluihin.

Jatkosota: Perälä palveli 2./JR32:ssa, ErP 21:ssä ja 25. Rah.K:ssa panssarintorjunta-, kivääri- ja konekiväärimiehenä.

Niilo Perälä kuvassa vasemmalla.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan pohjoispuolen, Vansjoen, Perkjärven, Leipäsuon, Kämärän, Pilppulan ja Näätäälän taisteluihin.

Sotamies Perälälle on myönnetty JsMm.

PERÄLÄ VALTTERI

Valtteri Perälä kuvassa vasemmalla.

PERÄLÄ VILJO EERIKKI

Maanviljelijä, s. 20.3. -07 Pyhäjoella, k. 18.6. -65 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -27 Aino Alina o.s. Helaakoski, s. 25.5. -05 Pyhäjoella.

Lapset: Kerttu -28, Kaarle -31 k., Kalevi -37, k., Kaino -39, Raimo -40, Martti ja Esko -43, Kaarina -45 ja Sirkka -48, k.

Jatkosota: Sotamies Perälä oli koulutuksessa Raudaskylässä ja Luumäellä linnoitustöissä odottamassa siirtoa pohjoiseen. Perälä kuului Yppärin kansakoulun johtokuntaan. Hän harrasti metsästystä ja kalastusta.

PETÄJÄSOJA HEIKKI

Maanviljelijä, s. 13.12. -11 Pyhäjoella, k. 25.2. -72 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -40 Mirja, o.s. Lehtinen, s. 27.10. -16 Pyhäjoella, k. 2.9. -84 Pyhäjoella.

Lapset: Kari -52.

Talvisota: Petäjäsoja palveli JR 26:ssa tähyttäjänä ja osallistui Muolaan, Vuokselan ja Vuosalmen taisteluihin.

Jatkosota: Petäjäsoja palveli JR 32:ssa Kev.Os 5:ssä sekä VHSP:ssä taistelulähetin ja ajomiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen ja Pohjois-Suomen taisteluihin. Hänet kotiutettiin 21.11. -44. Hän oli Sotaveteraanien jäsen.

PETÄJÄSOJA JAAKKO VILJAMI

Maanviljelijä, s. 23.7. -06 Pyhäjoella, k. 16.2. -56 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -30 Olga o.s. Anttila, s. 12.4. -04 Pyhäjoella, k. 25.12. -83 Pyhäjoella.

Lapset: Aila -31, Matti -32, Esko -40, Oiva -41 ja Anneli -44.

Talvisota: Petäjäsoja osallistui sotaan, mutta tiedot puuttuvat.

Jatkosota: Sotamies Petäjäsoja palveli kiväärimiehenä ja osallistui taisteluihin rajalta Uhtualle. Hän haavoittui sirpaleesta jalkaan.

Olga ja Jaakko Petäjäsoja

PIETILÄ JOHAN HENRIK

Maanviljelijä, s. 2.6. -05, k. 27.5. -92 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -28 Hanna Esteri o.s. Tyybäkinöja, s. 3.8. -06 Pyhäjoella.

Lapset: Alpo -28, Raili -30, Väinö -34, Annikki -37, Vilho -40, Aino -43 ja Sirkka -46.

Talvisota: Pietilä palveli JR 26:ssa muonitus- ja talousaliupseerina. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Pietilä palveli 6./II/JR 32:ssa. Hänet siirrettiin 11.12. -41 7. -42 1. K:aan. 3.9. -44 Hän sai siirron 28. E.Var.K:aan. Hän toimi talousaliupseerina ja jakoryhmänjohtajana ja osallistui Vasovaa-

ran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan ja Muuanton taisteluihin. Hänet kotiutettiin 1.10. -44

Alikersantti Pietilälle on myönnetty TsMm ja JsMm.

Pietilä on toiminut kunnanvaltuutettuna ja sosiaalilautakunnan jäsenenä. Hän harrasti kalastusta.

PIETILÄ LAURI HERMAN

Maanviljelijä, s. 20.8. -20 Pyhäjoella, k. 15.9. -92 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -45 Kerttu Kyllikki o.s. Apuli, s. 3.11. -22 Pyhäjoella, k. 6.2. -52 Pyhäjoella. Lapset: Markus Antero -46 ja Pentti Eerik -48.

Jatkosota: Pietilä palveli KKK/JP 4:ssä konekiväärimiehenä.

Hän osallistui Kokkarin, Muuanton, Vilokin, Lemetin, Salmin, Tuuloksen, Aunuksen, Syvärin, Äänislinnan, Karhumäen, Luubuon, Voljärven, Stalinin kanavan, Länsi-Syvärin, Kivennavan, Kuuterselän, Rokkalanjoen, Pertinhoikan, Vuosalmen, Aittojärven, Saukkojärven ja Lapin sodassa Rovaniemen, Vikajärven, Sodankylän ja Lohiojen taisteluihin.

Pietilä haavoittui Vuosalmella 15.7. -44 sirpaleesta käsiin ja jalkoihin.

Korpraali Pietilälle on myönnetty VM1, VM2 ja JsMm.

PIETILÄ NILO KAARLO

Kirvesmies, s. 10.5. -12 USA:ssa, Bostonissa.

Puoliso vuodesta -38 Aino Marja, o.s. Röning, s. 13.2. -16 Pyhäjoella.

Lapset: Erkki -38, Yrjö -41, Helvi -45 ja Hilka -48.

Talvisota: Pietilä palveli JR 26:ssa konekiväärimiehenä ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven ja

Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Pietilä palveli SissiP 3:ssa ja 1./15. Pr:ssa ryhmänjohtajana. Hän osallistui Uhtuan, Kiestingin, Louhen suunnan, Syvärin, Sammatuksen, Viteleen, Rajakonnun, Salmin, Uuksun, Nietjärven, Uuksjärven, Kemin ja Lautiosaaren taisteluihin. Pietilä haavoittui 23.8. -41 Kiestingissä, 6.11. -41 Kiestingissä ja 3.3. Louhen suunnalla.

Kersantti Pietilälle on myönnetty VR4mk, VM1, TsMm, JsMm., P-Vienan Mr, LsMs sk.

PIETILÄ NILO KRISTIAN

Pienviljelijä, s. 27.2. -08 Pyhäjoella, k. 24.6. -78 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -28 Helmi Johanna o.s. Junnikkala, s. 2.6. -05 Saloisissa, k. 5.3. -69 Pyhäjoella.

Lapset: Anja -28, k. -36, Urja -30, Irja -32, Inkeri

-35, Impi -36, Irma -38, Rikhard -41, Raakel -43, Lilja -45, Sulo -48 ja Seija -51.

Toinen puoliso vuodesta -73 Tyyne Sofia e. Marjakangas, o.s. Perkiö, s. 15.4. -11 Ylivieskassa.

Talvisota: Pietilä palveli JR 26:ssa ajomiehenä ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven rannan ja

Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Pietilä palveli JR 32:ssa sairaankantajana ja kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen ja Uhtuan suunnan taisteluihin. Sotamies Pietilälle on myönnetty TsMm ja JsMm.

PIETILÄ PAULI ALEKSANDER

Maanviljelijä, s. 3.12. -22 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -53 Eini Marjaana o.s. Manninen, s. 5.6. -26 Saloisissa.

Lapset: Matti -54, Risto -56, Paavo -57, Raili -58, Eila -60, Mauri -62, Seppe -64 ja Pirjo -65.

Jatkosota: Pietilä palveli 2./ErP. 7:ssä konepistoolimiehenä ja osallistui Lietman, Vansjärven ja Klyysinvaaran suunnan

taisteluihin. Korpraali Pietilälle on myönnetty JsMm.

PIETILÄ REINO AUKUSTI

Maanviljelijä, s. 12.3. -24 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -49 Hilka Ingrid o.s. Pyhälä, s. 12.4. -30 Merijärvellä.

Lapset: Anita -50 ja Ritva -52.

Jatkosota: Pietilä palveli JR 53:ssä kiväärimiehenä. Hän osallistui Uhtuan suunnan ja Karjalan Kannaksen taisteluihin.

Korpraali Pietilälle on myönnetty JsMm.

PIETILÄ VILHO HERMAN

Maanviljelijä, s. 12.3. -13 Pyhäjoella, k. 22.6. -70 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Aili Maria o.s. Alakangas, s. 3.11. -19 Pyhäjoella.

Lapset: Markus Bruno Reinhold -47.

kuntaan.

PIHLAJAMAA KARL ARVID (ARVI)

Maanviljelijä, s. 27.8. -03 Korttesjärvellä, k. 7.5. -83 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -29 Aili Maria o.s. Limingoja, s. 3.8. -08 Pyhäjoella.

Lapset: Altti -30, Kauko -32, Kalevi -37, Paavo -39, Markus -43, Martti -46, Mauno -48, Juhani -51 ja Keijo -54.

Talvisota: Pihlajamaa palveli 2./PPP 7:ssä kivääri- ja konekiväärimiehenä. Hän osallistui Aittojoen, Tolvajärven, Rauhalan ja Kuukausjoen taisteluihin.

Jatkosota: Pihlajamaa palveli JR 11:ssä ajomiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan, Kannaksen, Tornion ja Kiestingin taisteluihin.

PIHLAJAMAA LAURI NIKOLAI

Maanviljelijä, s. 19.12. -09 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -39 Maria o.s. Halunen, s. 31.7. -09 Pyhäjoella, k. 11.8. -91 Pyhäjoella.

Lapset: Sirkka Liisa -40, Seija Marja -42, Matti -44, Elli Mirjam -47, Saara Sisko -48 ja Irja Annikki -50.

Talvisota: Pihlajamaa palveli JR 26:ssa ja osallistui Vuokselan, Punnusjoen, Salmenkaidan ja Vuosalmen taisteluihin.

Jatkosota: Hän palveli JR 32:ssa ja Er.P. 13:ssa. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetriivaaran, Uhtuan, Länsi-Kannaksen, Lintulan, Kivennavan ja Suulajärven taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion taisteluun. Hän haavoittui päähän

Talvisota: Pietilä palveli I/JR 26:ssa ryhmänjohtajana ja osallistui Muolaan, Kyyrölän ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Pietilä palveli Jv-KouluK 19:ssä, Sv-leiri 24:llä ja SotaS 20:ssä vartioaliupseerina. Kersantti Pietilälle on myönnetty TsMm ja JsMm.

Pietilä on kuulunut holhouslautakuntaan ja museotoimi-

ja kylkeen Torniossa. Haavoittumisesta oli seurauksena 20 % invaliditeetti. Korpraali Pihlajamaalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

PIHLAJAMAA VÄINÖ KUSTAA

Työmies, s. 21.7. -05 Pyhäjoella, k. 5.10. -73 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -27 Hilda Irene o.s. Heiskari, s. 5.4. -09 Pyhäjoella.

Lapset: Aino -28, Anja -29, Raili -32, Eila -37, Tuula -40 ja Raija -43.

Talvisota: Pihlajamaa palveli JR 40:ssä pikakiväärimiehenä ja

osallistui Pelkosenniemen, Savukosken ja Pikkuakanjoen taisteluihin.

Jatkosota: Pihlajamaa palveli 7./JR 32:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Pistojoen, Uhtuan ja Jyvälahden taisteluihin. Sotamies Pihlajamaalle on myönnetty VM2.

PIHLAJANIEMI HANNES AUKUSTI

S. 15.9. -15 Saloisissa, k. 13.4. -76 Oulussa.

Talvisota: Pihlajaniemi palveli 1./JR 26:ssa konepistoolimiehenä ja osallistui Muolaan ja Vuokselan linjan taisteluihin.

Jatkosota: Pihlajaniemi palveli joukko-osastoissa JR 53, 3./ErP. 23, ErP. 24, 13./21. Pr ja Työk 553. Hän osallistui Kiestinki -Louhen radan, Leppäjoen, Kinnasjärven, Salmijoen ja Kuolismaan taisteluihin. Hän haavoittui Kangasvaaralla 11.10. -41. Sotamies Pihlajaniemelle on myönnetty JsMm.

PIILOLA JAAKKO ILMARI

Maanviljelijä, s. 26.8. -17 Pyhäjoella, k. 6.1. -66 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Hilma Matilda o.s. Marjomaa, s. 7.5. -16 Kärämäellä, k. 26.11. -93.

Lapset: Tuula Irmeli -46, Tuulikki -49 ja Jouko -52.

Jatkosota: Piilola palveli 9./JR 33:ssa ja 11./JR 33:ssa pikakivääriampujana ja kiväärimiehenä.

Hän osallistui Rukajärven, Maaselän suunnan, Äänisniemen, Hiisjärven, Poventsan, Karhumäen, Mäntyselän, Sunjärven, Vuonteleen, Tolvajärven ja Portimon taisteluihin. Sotamies Piilolla on myönnetty VM2 ja JsMm.

PIILOLA NANTTE HENRIK

S. 30.12. -22 Pyhäjoella, k. 26.11. -87 Ruotsissa. Puoliso vuodesta -60 Dagny Kristina o.s. Jansson, s. 29.8. -35.

Lapset: GunLiselott -62, Eevy Lillemor -62, Evert Tommy -65, Anna Karin -69 ja Britt-Marie Yvonne -72.

Jatkosota: Piilola palveli I.KKK/JR 11:ssa panssarintorjuntamiehenä ja patruunan kantajana.

Hän osallistui Uhtuan länsipuolen, Kannaksen torjunta- ja Tornion valtaustaisteluihin. Hänelle on myönnetty VM2.

PIILOLA NIKOLAI ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 4.1. -15 Merijärvellä, k. 4.5. -68 Pyhäjoella. Puoliso Hilma Aliina o.s. Nissilä, s. 4.11. -09 Pyhäjoella.

Lapset: Maija-Liisa -46 ja Pentti Nikolai -50.

Talvisota: Piilola palveli todennäköisesti Kuhmon, Suomussalmen suunnalla.

Jatkosota: Korpraali Piilola palveli eversti Haahdin lähettinä Uhtuan ja Kiestingin suunnalla. Tarkemmat tiedot puuttuvat, koska passi on kadonnut.

PIRKOLA ANTTI EINO

Maanviljelijä, s. 2.7. -17 Pyhäjoella, k. 21.10. -77 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -42 Saimi Esteri o.s. Anttila, s. 24.12. -21 Pyhäjoella. Lapset: Esko Antero -44, Jorma Ilmari -47, Pauli Jaakko -50 ja Ari Herman -60.

Jatkosota: Pirkola palveli JR 32:ssa ja JR 11:ssa. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran,

Tetrivaaran, Uhtuan, Kiestingin, Ahvenlahden, Kannaksen ja Pohjois-Suomen taisteluihin. Alikersantti Pirkolalle on myönnetty VM2 ja JsMm.

PIRKOLA ARVI HERMAN

Merimies, s. 2.12. -12 Pyhäjoella, k. 11.6. -85 Tampereella. Puoliso vuodesta -37 Aili Johanna o.s. Pisilä, s. 29.9. -17 Pyhäjoella, k. 12.12. -45 Pyhäjoella. Lapset: Helinä Marjatta -39. Puoliso vuodesta -48 Impi Sofia o.s. Pisilä, s. 17.12. -21 Pyhäjoella.

Talvisota: Pirkola palveli II/15.

LK:ssa ja osallistui Suomussalmen taisteluihin.

Jatkosota: Pirkola palveli sodan aikana kauppalajavastossa ja Lapin sodan aikana hän toimi sotasaalis-tavaran ajajana välillä Tornio - Leningrad.

PIRKOLA ERKKI JUHANI

S. 11.11. -14 Pyhäjoella, k. 20.3. -70 Amerikassa.

Puoliso vuodesta -41 Helli Maria, o.s. Kiviniemi, s. 22.3. -22 Pyhäjoella.

Lapset: Ritva Anneli -42, Raija Tellervo -46 ja Merja-Riitta -56. Talvisota: Sotamies Pirkola palveli I./JR 26:ssa patruunankantajana ja osallistui Kyyrölän, Muo-

laanrannan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Pirkola palveli merenkulkuhallinnon palveluksessa.

PIRKOLA JAAKKO VILJO

Maanviljelijä, s. 16.2. -12 Pyhäjoella, k. 25.7. -74 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -64 Kerttu Elisabeth o.s. Kupulisaja, s. 29.8. -16 Pyhäjoella.

Jatkosota: Pirkola palveli 25.10. -43 alkaen JvKouluK 23:ssa. Hänet siirrettiin 2.12. -43 EP/Yt:aan. Hän toimi vartio- ja kiväärimiehenä.

Korpraali Pirkolalle on myönnetty JsMm.

PIRKOLA MATTI VILJAMI

Maanviljelijä, s. 5.7. -06 Pyhäjoella, k. 18.6. -88 Pyhäjoella.

Talvisota: Pirkola palveli JR 25:ssä kiväärimiehenä ja osallistui Kuhmon suunnan taisteluihin. Hän haavoittui Kuhmassa joulukussa -39.

Jatkosota: Pirkola palveli Svleiri 20:llä vartijana ja keittäjänä. Sotamies Pirkolalle on myönnetty kaksi VM2, TsMm ja JsMm.

PIRKOLA SETTI KALLE

S. 7.11. -08 Pyhäjoella, k. 2.9. -48 Oulussa.

Puoliso 1937-42 Signe Esteri o.s. Pakkala s. 29.9. -17 Korttesjärvelä.

Lapset Taimi Kaarina s. ja k. -38. Puoliso vuodesta -46 Lempi o.s. Riihelä, s. Utajärvellä.

Talvisota: Pirkola palveli kivääriryhmänjohtajana 4./JR 40:ssä

ja osallistui Pelkosenniemen, Savukosken ja Joutsijärven taisteluihin.

Jatkosota: Pirkola palveli joukko-osastoissa EK/II/11.Pr, JR 53, DE, 17A.Var.K ja K/III/AKE. Hän toimi asealiupseerina ja kalastusryhmänjohtajana ja osallistui Sohjanan ja Kiestingin taisteluihin. Kersantti Pirkola haavoittui Joutsijärvellä 5.1. -40.

Vilho takana vasemmalla ja Leonard Pirttimaa oikealla.

PIRTTIMAA LEONARD

S. 26.3. -21 Pyhäjoella, muutti -47 Saloiisiin.

Lapset: Esko -48 ja Raili -50.

Jatkosota: Pirttimaa palveli joukko-osastoissa JR 11, II/JR 53, III/Pr. 11 ja I./Er.os. Sau. kivääri- ja partiomiehenä.

Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahten, Korpivaaran, Vasovaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Pohjois-Suomen taisteluihin. Sotamies Pirttimaalle on myönnetty VM2 ja JsMm.

PIRTTIMAA VILHO NIKOLAI

Työmies, s. 20.4. -25 Pyhäjoella, k. 5.7. -79 Oulussa.

Jatkosota: Pirttimaa palveli Täyd.P 5:ssä ja 2./7P 3:ssa autonkuljettajana ja tarkka-ampujana. Hän osallistui Vuosalmen taisteluihin. Korpraali Pirttimaalle on myönnetty JsMm.

PISILÄ AAPPO OSKARI

S. 2.3. -19 Pyhäjoella, k. 29.7. -74 Amerikassa.

Puoliso vuodesta -40 Toini Emilia o.s. Kiviniemi, s. 2.8. -20 Pyhäjoella.

Lapset: Erkki Oskari -44, Eija Kyllikki -45, Salme Emilia -51 ja Markku Juhani -56. Perhe muutti Amerikkaan -57.

Jatkosota: Pisilä palveli joukko-osastoissa 2./JR 31, JvKouluK 20 ja I./Hev.S. Hän toimi kiväärimiehenä ja tallivanhimpana ja osallistui Kolvasjärven, Repolan ja Omelian taisteluihin. Pisilä haavoittui 23.7. -41 Repolassa. Korpraali Pisilälle on myönnetty VM2.

PISILÄ EINO PETTER

Työmies, s. 18.9. -08 Pyhäjoella, k. 26.7. -64 Pyhäjoella.

Talvisota: Pisilä palveli E/JR 26:ssa ajomiehenä ja osallistui Vuokselan ja Vuosalmen taisteluihin.

Jatkosota: Pisilä palveli E/I/JR 32:ssa ja I/JR 1:ssä ajo- ja kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tet-

rivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen ja Tervajoen taisteluihin. Hänelle on myönnetty VM2.

PISILÄ JOHAN VEIKKO

Maanviljelijä, s. 13.12. -21 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -61 Hilma Eine Esteri o.s. Perälä, s. 19.7. -27 Pyhäjoella.

Lapset: Anne -62 ja Outi -65.

Jatkosota: Sotamies Pisilä astui palvelukseen JvKouluK 15:een 18.9. -41. Hän palveli vartiomiehenä Sv-leiri 12:lla ja Sv-leiri

14:llä 18.12. -42 - 13.11. -44. Hänet vapautettiin palvelusta 16.11. -44.

PISILÄ LENNART ALEKSANDER

Työmies, s. 14.7. -05 Pyhäjoella, k. 16.8. -79 Pyhäjoella.

Jatkosota: Pisilä palveli 2./JR 32:ssa ja E/I/JR 32:ssa kivääri- ja ajomiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen ja Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin. Hän haavoittui Pistojoella 23.7. -41. Jääkäri Pisilälle on myönnetty VM2.

PISILÄ MATTI ALEKSANDER

Suutari, s. 5.1. -06 Pyhäjoella, k. 5.12. -55 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Ester Sofia o.s. Kivimäki, s. 24.9. -16 Jalasjärvellä, k. 19.8. -89 Pyhäjoella.

Lapset: Tuula Helena -44 ja Risto Matias -46.

Talvisota: Pisilä saapui palvelukseen 11.10. -39. Hän toimi liikekannallepanon aikana suutarina.

Jatkosota: Sotamies Pisilä astui palvelukseen 22.10. -41. Hän palveli joukko-osastoissa JvKouluK 18, HTK/IV AK, E/HTK/AK, II/JR 4 ja 6./JR 4 Hänet kotiutettiin 5.10. -44.

Hän toimi kivääri- ja vartiomiehenä sekä suutarina ja osallistui Varpajärven taisteluihin.

PISILÄ MATTI AUKUSTI

Seppä, s. 22.5. -19 Pyhäjoella, k. 12.5. -68 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Eeva Elina o.s. Mikkonen, s. 24.12. -22 Sämingissä.

Lapset: Seija Tuulikki -46 ja Eero Matias -51.

Jatkosota: Pisilä astui palvelukseen 16.6. -41 Ratsukouluun ja

hänet siirrettiin 23.7. -43 14. KHevS:aan. Hän toimi kengitysseppäaliupseerina.

Kersantti Pisilälle on myönnetty Mm 39/40 sk.

Pisilä toimi kunnanvaltuutettuna.

PISILÄ MATTI NIKODEMUS

Kirvesmies, s. 23.3. -15 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -42 Vieno Katarina o.s. Impola, s. 14.8. -20 Pyhäjoella.

Lapset: Olavi -43, Mauri -45, Antero -47, Anneli -49 ja Erkki -52.

Talvisota: Pisilä palveli KrhK/JR 26:ssa lääkintäaliupseerina.

Hän osallistui Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Pisilä palveli 3.D:ssa lääkintäaliupseerina ja osallistui Hiirelän, Ronnunkylän, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Noskuan ja Vuosalmen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsipuolen ja Kiestingin taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion, Paakkolan ja Rovaniemen taisteluihin Vääpeli Pisilälle on myönnetty VM2.

PISILÄ SETTI JOHANNES

Matruusi, s. 13.10. -07 Pyhäjoella, k. 15.10. -71 Pyhäjoella.

Talvisota: Pisilä osallistui sotaan, tarkemmat tiedot puuttuvat.

Jatkosota: Pisilä palveli 2./JR 32:ssa kunnes hänet määrättiin 10.3. -43 merenkulkuhallituksen palvelukseen.

Hän toimi kiväärimiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

PISILÄ TAUNO ARVI

S. 12.4. -17 Pyhäjoella, k. 9.9. -84 Haapavedellä, muutti Raaheen -41.

Puoliso Raakel Maria o.s. Nummela.

Talvisota: Pisilä palveli 3./I/JR 1:ssä kiväärimiehenä.

Jatkosota: Pisilä palveli joukko-osastoissa 5./JR 48 ja 1./RjP 2.

Hän toimi kiväärimiehenä, pikakivääriampujan apulaisena ja tarkka-ampujana. Hän osallistui Niäsjärven, Oinaanvaaran, Kukkalammen, Nivan, Miklin, Marjalahden, Salokylän, Ohtan, Aleksandrowkan, Lempaalan, Kujosalon, Ihantalan, Vuosalmen ja Kiviniemen taisteluihin.

Hän haavoittui 30.8. -41 Sahakylässä ja 28.6. -44 Ihantalassa. Sotamies Pisilälle on myönnetty VM2 ja JsMm.

PISILÄ VÄINÖ ANSELMI

Maanviljelijä, s. 6.5. -26 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -52 Irja Annikki o.s. Vaarala, s. 6.8. -30 Pyhäjoella.

Lapset: Maija-Leena -67.

Jatkosota: Sotamies Pisilä palveli JvKouluK25:ssä ja JvKouluK 1:ssä pikakiväärimiehenä.

PIUKKALA ERKKI NIKODEMUS

S. 8.11. -19 Pyhäjoella, k. 14.7. -75 Kemissä.

Puoliso vuodesta -46 Raili Emilia o.s. Herrala, s. 7.8. -25 Pyhäjoella, k. 3.1. -53 Pyhäjoella.

Lapset: Reijo Teemu Ilmari -46, Riitta Liisa Hannele -51 ja Raimo Olavi -53.

Jatkosota: Piukkala palveli 1. KKK/JR 10:ssä ja 4./JR 10:ssä konekiväärimiehenä ja osallistui Ontajoen aseman taisteluihin.

Sotamies Piukkalalle on myönnetty VM2 ja JsMm.

PIUKKALA LAURI JOHANNES

S. 1.3. -15 Pyhäjoella, otettu Ruotsin kansalaiseksi 19.8. -76.

Puoliso vuodesta -42 Sanni Maija-Liisa o.s. Herrala, s. 5.1. -22 Pyhäjoella, k. 11.10. -48.

Toinen puoliso vuodesta -50 Sylvia Aurora Marjatta o.s. Nivala, s. 20.8. -28 Merijärvellä, otettu Ruotsin kansalaiseksi 19.8. -76.

Lapset: Pasi -45, Leila Paula Marjatta -50, Anja Pirjo Maritta -51 ja Aila Erja Marjut -52.

Talvisota: Piukkala palveli 3./I/JR 40:ssä pikakivääriupseerina ja osallistui Pelkosenniemen, Pik-

ku-Akanojoen, Savukosken, Sallan, Kotalan ja Vi-lojoen taisteluihin.

Jatkosota: Piukkala palveli joukko-osastoissa 5./JR 32, JvKouluK 4, 9./JR 56 ja 3./ErP 24. Hän toimi ryhmänjohtajana ja koulutusaliupseerina ja osallistui Laskujärven, Korpijärven, Kis-Kis-linjan, Malviaisten - Röhön tienhaaran, Hiisjärven ja Vuolijärven taisteluihin.

Alikersantti Piukkalalle on myönnetty JsMm.

PIUKKALA SIMUNA HENRIK

S. 14.12. -16 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Jenni Elida o.s. Nivala, s. 6.2. -12 Merijärvellä. Muuttivat Merijärvelle -48.

Jatkosota: Piukkala palveli JvKouluK 3:ssa, Täydp 12:ssa ja E/Var.K:ssa varastomiehenä.

Hänelle on myönnetty JsMm.

POHJANEN VILHO JOHANNES

Maanviljelijä, kauppias, s. 11.7. -25 Oulaisissa.

Puoliso vuodesta -49 Elma Augusta o.s. Viinikangas, s. 12.8. -24.

Lapset: Esko -49, Annikki -51, Erkki -54, Eino -57 ja Eija -66.

Jatkosota: Korpraali Pohjanen palveli joukko-osastoissa 1./JR KrhK ja 4.12. -44 alkaen KrhK/JR 9. Hän toimi kranaatinheitinmiehenä, suuntaajana ja ajomiehenä. Hän osallistui Viipurinlahden taisteluihin.

POHJANOJA PAULI ALBERT

S. 9.8. -22 Pyhäjoella, k. 24.8. -48.

Jatkosota: Pohjanen palveli joukko-osastoissa 8./JR 11 ja 11./JR 11 kiväärimiehenä. Hän osallistui Uhtuan pohjoispuolen, Kivennavan, Vihtananmäen, Muolaan, Heinjoen, Tornion ja Rovaniemen taisteluihin.

Hän haavoittui Andreassa 30.6. -44 ja häntä hoidettiin monissa sotasairaaloissa. Hänelle on myönnetty VM2 ja JsMm.

POHJANOJA TAUNO JOHANNES

Kaivosmies, s. 1.1. -16 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -48 Henna Ellen o.s. Penttilä, s. 6.1. -21 Pyhäjoella.
Lapset: Ritva -49.
Talvisota: Pohjanoja palveli JR 32:ssa radiosähkötäjänä ja osallistui Vuokselan ja Vuosalmen taisteluihin.

Jatkosota: Pohjanoja palveli VHS:ssa radiomiehenä ja osallistui Uhtuan suunnan, Jyväskylän ja Pistojoen taisteluihin.

Alikersantti Pohjanojalle on myönnetty VM2.

POLUS JOHAN ADRIAN

Maanviljelijä, s. 15.6. -08 Pyhäjoella, k. 13.10. -79 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -35 Tyyne Eliida o.s. Vierimaa, s. 8.2. -13 Pyhäjoella, k. 25.9. -88 Pyhäjoella.
Lapset: Jorma -36, Raakel -38, Juhani -39, Saara -45 ja Eeva -49.
Talvisota: Polus palveli JR 26:ssa ja osallistui Kyyrölän ja Muolaanjärven taisteluihin.

Jatkosota: Polus palveli joukko-osastoissa JR 32, JR 48 ja HjP. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan suunnan taisteluihin. Hänelle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm. Polus on toiminut taksoituslautakunnassa.

POLUS KAARLO

Maanviljelijä, s. 19.12. -22 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -51 Aino o.s. Korpela, s. 29.6. -26 Pyhäjoella.
Lapset: Keijo -52, Jouko -55, Kauko -58, Leila -61 ja Kauno -65.
Jatkosota: Polus palveli JvKouluK15:ssa ja JR 11:ssa konepistooli- ja kiväärimiehenä.

Hän osallistui Uhtuan pohjoispuolen, Kivennavan, Muolaan, Andran, Tornion, Rovaniemen, Kittilän ja Muonion taisteluihin. Hänet kotiutettiin 20.11. -

44. Korpraali Polukselle on myönnetty VM2 ja JsMm. Hän on sotaveteraanien jäsen.

POLUS LAURI

Maanviljelijä, s. 11.5. -13 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -45 Toini Mirjam o.s. Jokelainen, s. 14.2. -17 Kajaanin mlk:ssa.
Lapset: Sinikka -46.
Talvisota: Polus palveli JR 26:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven rannan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Polus palveli JR 32:ssa, JR 11:ssa ja Er.P.13:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Noskuan ja Vuoksen lohkon, Tornion ja Rovaniemen taisteluihin. Hänet kotiutettiin 26.11. -44.

Alikersantti Polukselle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm. Hän on sotaveteraanien jäsen.

POLUS SETTI ARMAS

S. 4.10. -06 Pyhäjoella.
Puoliso Iida Johanna o.s. Kamula s. 19.10. -10 Siikajoella.
Lapset: Pentti -39.
Jatkosota: Polus palveli joukko-osastoissa Js 24. LK ja 32. Sotasairaankantajana.
Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Pistojoen, Korpivaaran,

Tetrivaaran ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin.

Katri o.s. Viirret ja Svante Polus.

POLUS SVANTE

Maanviljelijä, s. 14.12. -12 Pyhäjoella, k. 21.4. -92 Tampereella.
Puoliso vuodesta -37 Katri Marja o.s. Viirret, s. 21.5. -18 Saloisissa, k. 5.12. -46 Pyhäjoella.
Lapset: Reino -38, Rauha -41, Maire -43 ja Martti -45.

Talvisota: Polus saapui palvelukseen 14.10. -39 1./JR 26:een. Hän toimi kaasualiupseerina ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.
Jatkosota: Polus saapui palvelukseen 15.6. -41 5077:ään. Hän sai siirrot 21.7. -41 Sotas:aan, 16.10. -41 Raahen skp:n SotaS:aan apupalvelukseen, 19.1. -42 Raahen Skp:iin ja edelleen JvKouluK 19:ään, 12.3. -43 KannR:n HTK:een ja 15.3. -43 ELK:aan. Hän osallistui Karjalan Kannaksen taisteluihin 15.3. -43 - 8.6. -44. Hänet kotiutettiin 20.11. -44.
Polukselle on myönnetty VM1, JsMm ja hänet ylennettiin ylikersantiksi -68.

POLUS VILHO

Työnjohtaja, s. 7.10. -17 Pyhäjoella, k. 9.3. -71 Ruotsissa.

Talvisota: Polus palveli konepistoolimiehenä ja osallistui Kuhmon taisteluihin ja haavoittui siellä.

Jatkosota: Polus palveli JR 32:ssa ja JR 11:ssä konepistoolimiehenä ja päämajan lähettinä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen,

Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.
Sotamies Polukselle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

POLUS VÄINÖ FERDINAND

S. 21.11. -14 Pyhäjoella, k. 9.6. -92 Oulaisissa.
Puoliso vuodesta -41 Maria o.s. Vierimaa, s. 9.8. -11 Oulaisissa, k. 7.3. -62.
Lapset: Esko -41 ja Eero -46.

Toinen puoliso vuodesta -68 Elsa Orvokki o.s. Laitala, s. 23.7. -19 Merijärvellä.

Talvisota: Polus palveli 1./JR 26:ssa 14.10. -39 alkaen. Hän toimi pikakivääriryhmän johtajana 14.10. -39 - 23.5. -40 ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Polus palveli 16.6. -41 alkaen 3./JR 32:ssa ryhmänjohtajana ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen ja Tetrivaaran taisteluihin. Hän haavoittui Tetrivaaralla 29.7. -41 ja hänet vapautettiin palvelusta 27.9. -41.

Alikersantti Polukselle on myönnettu TsMm ja JsMm.

PURANEN ANTTI

Työmies, s. 14.5. -11 Pyhäjoella, k. 17.3. -93 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -42 Elli Anna-Liisa o.s. Hourula, s. 8.11. -16 Pyhäjoella.
Lapset: Erkki -44, Hillevi -45, Jukka -47, Anneli -48, Jorma -51, Saila -52, Raila -53, Paavo -56, Päivi -59 ja Ari -61.

Talvisota: Puranen palveli 13.10. -39 - 31.5. -40 5./

II/KTR:ssa radistina ja osallistui Vilajoen taisteluihin.

Jatkosota: Puranen palveli radistina JR 32:ssa, JR 53:ssa ja VP 31:ssa. Hän osallistui Juntusrannan, Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Vuoksen lohkon sekä Lapin sodassa Tornion, Kemin ja Rovaniemen taisteluihin. Hän haavoittui Tervolassa 13.10. -44.

Kersantti Puraselle on myönnetty VM1, Vm2, TsMm ja JsMm. Hän toimi vaali- ja työasianlautakunnissa. Hän toimi Sotaveteraanien Pyhäjoen osaston sihteerina 1965 - 69.

PURANEN JOHAN EEMIL

Työmies, s. 1.6. -13 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -38 Aili Elisabeth, s. 14.10. -19 Pyhäjoella, k. 19.12. -67 Pyhäjoella.
Lapset: Eero -38, Esko -39, Leena -44, Matti -47, Pekka -50 ja Liisa -52.

Talvisota: Puranen palveli 1./JR 26:ssa pikakiväärimiehenä ja patruunan kantajana. Hän osallistui Muolaan, Vuokselan, Suulajärven, Noskuan ja Vuoksenlohkon taisteluihin.

Jatkosota: Puranen palveli 2./JR 32:ssa ja 3./KTR 16:ssa konepistooliampujana, puheilmiehenä ja panssarintor-

juntamiehenä. Hän osallistui Kiestingin, Vuoksen lohkon ja Ihantalan taisteluihin. Puranen haavoittui Pistojoen taistelussa 23.7. -41.

Korpraali Puraselle on myönnetty VM1 ja VM2.

PUUSTI KAARLO MATIAS

Työmies, s. 19.12. -19 Pyhäjoella, k. 25.6. -63 Raahessa. Puoliso vuodesta -42 Iida o.s. Anttonen, s. 3.7. -15 Kajaanissa. Lapset: Jorma -42. Talvisota: Puusti oli varusmieskoulutuksessa sodan aikana Jv-KouluK 5:ssä. Väli- rauhan aikana hän oli Kuhmossa hauta-

massa kaatuneita venäläisiä.

Jatkosota: Puusti palveli joukko-osastoissa 64. AutoK, 2./ErPs/Autoj. ja 7./ErPs/Autoj. autonkuljettajana. Hän osallistui Uhtuan suunnan ja Pohjois-Suomen taisteluihin.

Korpraali Puustille on myönnetty VM2. Sodan jälkeen hän toimi rajavartioston palveluksessa 1945-46.

PYHÄLUOTO AARNE ARTTURI

Maanviljelijä, s. 15.12. -23 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -45 Aune Ingrid o.s. Kaivola, s. 8.12. -19 Pyhäjoella, k. 28.4. -88 Raahen aluesairaalassa. Lapset: Anneli -46, Arto -50, Ari -52 ja Aimo -56. Jatkosota: Pyhäluoto palveli 15.1. -42 alkaen Jv-KouluK 16:ssa. Hänet siirrettiin 4.11. -42 Jv-KouluK 15:een ja 14.12. -42 HTK/III AK:aan ja edelleen 16.12. -42 6./JR

53:een.

Hän toimi pikakivääriampujana ja osallistui Uhtuan suunnan puolustustaisteluihin ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin 16.12. -42 - 15.1. -44, Ihantalan taisteluihin 21.6. -44 sekä Alavojakkalan taisteluihin 5.10. -44. Hän haavoittui 26.5. -43 Röhön tienvarressa ja häntä hoidettiin 29.6. -43 - 8.8. -43 41. Sotas:ssa.

Korpraali Pyhäluodolle on myönnetty VM2.

PYHÄLUOTO ALTTI AARO

Kersantti, s. 3.3. -11 Pyhäjoella, k. 13.4. -47 Pyhäjoella, haudattu Oulussa. Puoliso vuodesta -42 Elsa Maria o.s. Tolonen. Talvisota: Pyhäluoto palveli KrhK/JR 26:ssa kranaatinheitin-, tulenjohtomiehenä ja osallistui Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Pyhäluoto palveli joukko-osastoissa 13./JR 32, Jv.AUK, JvKouluK 15 ja JvKouluK 28. Hän toimi kranaatinheitinryhmäjohtajan oppilaana ja komppanian vääpelinä ja osallistui Juntusrannan, Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Kersantti Pyhäluoto toimi armeijan palveluksessa sodan jälkeenkin.

PYHÄLUOTO ARVO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 3.7. -20 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -47 Tyyne Maria o.s. Silvola, s. 22.3. -22 Pyhäjoella, k. 23.7. -67 Pyhäjoella. Lapset: Teuvo Juhani -47 ja Arja Aulikki -57.

Jatkosota: Pyhäluoto palveli 21.3. -40 alkaen PPKouluK 5:ssä panssarintorjunta- ja kiväärimiehenä. Hän osallistui Kokkarin, Vilokin, Uuksujärven, Koirinajan, Salmin, Kaukoonjärven, Tuuloksen, Anuksen, Syvärin, Äänislinnan, Voljärven, Länsi-Syvärin, Kivennavan ja Kuuterselän taisteluihin. Pyhäluoto haavoittui Äänislinnassa 30.9. -41. Jääkäri Pyhäluodolle on myönnetty VM1 ja VM2.

PYHÄLUOTO FRANS ERKKI

Maanviljelijä, s. 9.11. -20 Pyhäjoella. Puoliso Taimi o.s. Muikkula, s. -21 Pyhäjoella. Lapset: Elli -45 ja Jorma -49. Jatkosota: Pyhäluoto palveli LinP 15:ssa ja JR 12:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Pistojoen, Kies-tingin, Vienan kanavan ja Hiisjärven taisteluihin. Hän haavoit-

tui 9.10. -41 Sohjanassa ja 21.2. -44 Hiisjärvellä, josta seurauksena oikean olkanivelen 45 % invaliditeetti. Korpraali Pyhäluodolle on myönnetty VM2. Hän on kuulunut Sotainvalidien paik.osaston johtokuntaan sekä sotaveteraaneihin.

PYHÄLUOTO EINO EMMANUEL

Maanviljelijä, s. 14.11. -16 Pyhäjoella, k. 30.12. -87 Raahessa. Puoliso vuodesta -45 Kerttu Esteri o.s. Rajaniemi, s. 2.2. -23 Pyhäjoella.

Jatkosota: Pyhäluoto palveli JR 32:ssa ja JR 26:ssa sekä AV 2:ssa. Hän osallistui Pistojoen, Korpjärven, Tetrivaaran, Uhtuan ja Jyvälahden taisteluihin.

Korpraali Pyhäluoto haavoittui 15.9. -41.

PYHÄLUOTO ERKKI ALEKSANDER

Maanviljelijä, s. 19.2. -15 Pyhäjoella, k. 19.6. -65 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -41 Tyyne Elisabeth o.s. Marjaniemi, s. 10.5. -14 Piehinggissä, k. 14.1. -83 Pyhäjoella.

Lapset: Anni -41, Paavo -43, Jaakko -45, Eero -47, Marja-Liisa -51, Helena -53 ja Raija -56.

Jatkosota: Sotamies Pyhäluoto saapui palvelukseen 25.10. -43 TykKouluK 4:ään. Hän sai siirrot 25.11. -43 8. Sotas:aan, 31.12. -43 HTK/Kotij:in, 19.1. -44 Sv-leiri 2:lle, 5.2. -44 Sv-Leiri 19:lle ja 10.6. -44 52. SotaS:aan ja 31.10. -44 hänet kotiutettiin. Hän toimi vartiomiehenä.

PYHÄLUOTO LAURI JOHANNES

Työmies, s. 28.11. -12 Pattijoella, k. 11.3. -65 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -40 Olga Kristiina o.s. Pyhäluoto, s. 7.7. -12 Pyhäjoella.

Lapset: Helvi Kyllikki -45, Hilka Anna-Liisa -49 ja Aino Kyllikki -50.

Talvisota: Pyhäluoto palveli 20.10. -39 - 25.5. -40 20.

TalK:ssa.

Jatkosota: Sotamies Pyhäluoto palveli 15.6. -41 - 25.5. -44 JR 32:ssa ja JR 11:ssa sekä 26.5. -44 - 16.11. -44 1./ErP 20:ssa. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan, Rajajoen, Rautalohkon ja Viipurinlahden taisteluihin.

PYHÄLUOTO VEIKKO BERNHARD

Vääpeli, s. 9.9. -26 Pyhäjoella, k.

Jatkosota: Pyhäluoto osallistui vapaaehtoisena jat-

kosotaan ja palveli JR 11:ssa. Hän oli mukana Uhtuan suunnan taisteluissa. Vääpeli Pyhäluodolle on myönnetty JsMm.

PYHÄLUOTO VÄINÖ PETTER MIKAEL

Seppä, s. 5.12. -02 Pyhäjoella, k. 2.9. -45 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -25 Aili Matilda, s. 26.12. -06 Pyhäjoella, k. 22.5. -82 Pyhäjoella.

Lapset: Veikko -26, Unto -28, Vieno Anneli -30, Nikolai -32, Anna-Liisa -34, Kaisa -37, Toini -39, Väinö -40, k. -41, Pentti -42 ja Tauno -44.

Talvisota: Pyhäluoto palveli III/KTR 23:ssa ammusajoneuvon ajajana.

Jatkosota: Pyhäluoto palveli 1./24. LK:ssa seppänä ja sairaankantajana. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin. Hän sai kotiuttamispäätöksen 24.6. -44, mutta jäi vapaaehtoisena palvelukseen. Sotamies Pyhäluodolle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

PYHÄLÄ ARVO HEIKKI

Sähköasentaja, s. 9.12. -19 Merijärvellä, k. 15.11. -84 Raahessa.

Puoliso vuodesta -46 Hilma Kyllikki, o.s. Pehkonen, s. 8.12. -21 Pyhäjoella.

Lapset: Kirsti -47, Pirjo -49 ja Pertti -51.

Talvisota: Pyhälä palveli I AK:ssa puhelinmiehenä ja osallistui Kannaksen ja Lemetin taisteluihin.

Jatkosota: Pyhälä palveli HRR:ssa puhelinmiehenä. Hän osallistui Ilomantsin, Tolvajärven, Ägljärven, Vegarusjärven, Suojärven, Onkamuksen, Lehtokylän, Pien-Sunajoen, Nurmijärven, Kivatsun, Sunnunjoen, Viiksjärven, Lempaalan ja Kannaksen taisteluihin. Korpraali Pyhälälle on myönnetty VM2. Hän toimi Raahen kaupunginvaltuuston varapuheenjohtajan ja kaupunginhallituksen jäsenenä, RSOK:n hallintoneuvoston varapuheenjohtajana ja edustajistossa sekä RL:n Raahen os. johtokunnassa.

PYHÄLÄ REINO EEMELI

Työmies, s. 30.8. -21 Merijärvellä, k. 16.4. -76 Pyhäjoella.

Jatkosota: Pyhälä palveli RjK 24:ssä ja 1./RjP 5:ssä kiväärimiehenä ja osallistui Seesjärven, Paateneen, Ilomantsin, Jugosjoen, Valamon, Nurmosjärven, Loimolan sekä Lapin sodan taisteluihin.

PYHÄLÄ VILJO JOHANNES

Käyttömies, s. 30.12. -17 Merijärvellä.

Puoliso vuodesta -47 Irma Elisabeth o.s. Rantala, s. 3.12. -27 Pyhäjoella.

Lapset: Leila Anneli -48 ja Esko Johannes -49.

Jatkosota: Pyhälä palveli joukko-osastoissa JvKouluK 15 ja E/JR 15 vartiomiehenä. Sotamies

Pyhälälle on myönnetty JsMm.

PYY HANNES

Maanviljelijä, s. 6.1. 1897 Pyhäjoella, k. 6.5. -69 Pyhäjoella.

Talvisota: Pyy palveli I KTR 9:ssä ajomiehenä ja osallistui Kuhmon taisteluihin.

Jatkosota: Pyy palveli JR 32:ssa ajomiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran ja Uhtuan suunnan taisteluihin.

Hän toimi seurakunnan luottamustehtävissä ja

Pirttikosken kansakoulun johtokunnassa.

PÄRKKÄ OIVA

Maanviljelijä, s. 29.5. -26 Merijärvellä.

Puoliso vuodesta -55 Sointu Annikki o.s. Alapere, s. 27.3. -33 Merijärvellä, k. 1.5. -93 Merijärvellä.

Jatkosota: Pärkkä palveli 4.2. -44 alkaen JR 1./TykK:ssa panssarintorjuntatykkimiehenä ja veto-

vaunun kuljettajana. Korpraali Pärkkälle on myönnetty JsMm. Pärkkä on toiminut kunnanhallituksessa, rakennus- sekä tie- ja vesilautakunnissa.

PÄRKKÄ VEIKKO HENRIK

Maanviljelijä, s. 12.3. -22 Merijärvellä.

Puoliso vuodesta -47 Vieno o.s. Koskela, s. 20.5. -21 Pyhäjoella, k. 26.8. -83 Pyhäjoella.

Lapset: Touko -48, Laila -51 ja Tauno -56.

Puoliso vuodesta -86 Aino Esteri o.s. Haapakangas.

Jatkosota: Pärkkä palveli joukko-osastoissa 3.D ja 10./JR 11.

Hän osallistui Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Noskuan - Vuoksen lohkon, Vuosalmen, Ihantalan, Tornion, Laurilan ja Rovaniemen taisteluihin.

Pärkkä sairastui palveluksessa 14.10. -44 ja hänet kotiutettiin sairaalasta 6.3. -46. Hänet ylennettiin -68 korpraaliksi.

Pärkkä on toiminut kunnahallituksessa -69-81, tie- ja liikennelautakunnassa, vanhainkodin johtokunnassa, Pirttikosken kansakoulun johtokunnassa sekä Rannikon Maidon hallituksessa.

RAHKOLA ESKO JEREMIAS

Konerakennusteknikko, s. 14.9. -21 Raahessa, k. 2.10. -84 Vaasassa.

Puoliso vuodesta -42 Agnes Elisabeth o.s. Heiskari, s. 13.6. -24 Pyhäjoella.

Lapset: Pirkko-Leena -44, Paavo -47, Eeva-Liisa -49, Hilikka -51, Esa -53, Erkki -54, Kirsti -57 ja Päivi -60.

Talvisota: Rahkola astui vakinaiseen palvelukseen 21.1 -40 PPK/Kev.Os:oon. Hän osallistui Haparaisien ja Taipaleen taisteluihin ja vapaaehtoisena linnoitustöihin Karjalassa. Rauhan aikana hän toimi mm. mittaushenkilönä 1./RT 1:ssä

Jatkosota: Jääkäri Rahkola palveli 7.9. -41 alkaen Järj.K 2:essa ja 26.9. -41 aseoulussa Käkisalmenla-

27.11. -41 hänet siirrettiin aseseväksi Raahen Skp:n E.aanja 23.7. -42 hänet siirrettiin HTK:n kautta 12./JR 53:een ja 3.9. -42 edelleen 24. AsVarK:aan. 1944 hän toimi tykistöaseseppänä 12. As.KorjK:ssa. Hänet kotiutettiin 27.11. -44.

Hän osallistui Uhtuan pohjoispuolen, Vuokselan ja Taipaleen taisteluihin.

Yrjö Rajamaa kuvassa oikealla.

RAJAMAA YRJÖ

Kauppias, s. 10.1. -00 Pistojarvella.

Puoliso Taimi Tanja o.s. Rahkinainen, s. 20.3. -08 Lapset: Eila Marja -29.

Talvisota: Rajamaa toimi liikekannallepanon aikana paikallispäällikkönä ja elintarvikevaraston hoitajana. Rajamaa palveli 4./5./JvKouluK 5:ssä ja hänet siirrettiin JR 31:een 18.5. -40. Hän toimi kiväärimiehenä 10.3. -18.5. -40 ja varustevaraston hoitajana 18.5. -10.7. -40.

Jatkosota: Rajamaa siirrettiin Oulun Rann. Vartiostoon 15.6. -41 sekä 1.7. -41 Maaselän piiriesikuntaan.

Rajamaa ylennettiin alikersantiksi 16.5. -42.

RAJANIEMI AATE JOHANNES

Maanviljelijä, s. 26.8. -19 Pyhäjoella, k. 8.12. -89 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -49 Aino o.s. Röning, s. 9.9. -24 Pyhäjoella.

Lapset: Reijo -49 ja Tuula -51.

Talvisota: Rajaniemi astui palvelukseen 15.2. -40 JvKouluK 5:een. Hän toimi konekivääri- ja ajomiehenä.

Jatkosota: Rajaniemi palveli joukko-osastossa 3. KKK/JR 25 19.6. -40 alkaen. Hänet siirrettiin 3./KKK/JR 10:een 10.8. -40, 21.1. -41 2. KKK/Jv 10:een, 18.6. -41 1. KKK/JR 31:een, reserviin 14.2. -42, 7.4. -42 JR 10:een, 24.5. -42 JR 52:een sekä 15.11. -44 Raahen Sp:n E.aan.

Hän osallistui Kolvasjärven, Repolan, Virran, Omeelian, Ontrasenvaaran, Rukajärven, Ontajoen asema- ja Ilomantsin taisteluihin 29.7. -10.8. -44. Korpraali Rajaniemelle on myönnettu VM2.

RAJANIEMI ALTTI

Maanviljelijä, s. 20.3. -08 Pyhäjoella, k. 15.9. -89 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -38 Lyydia o.s. Keskitalo, s. 21.11. -08 Pyhäjoella, k. 21.3. -84 Pyhäjoella.

Lapset: Elli Marjatta -39, Toivo Juhani -43 ja Pirkko Annikki -50.

Jatkosota: Rajaniemi palveli JvKouluK 32:ssa 10.6. -44 alkaen. Hänet siirrettiin 18.6. -44 136.

TyöK:aan ja kotiutettiin 15.11. -44. Sotamies Rajaniemi palveli kirvesmiehenä.

RAJANIEMI ERKKI NIKODEMUS

Maanviljelijä, s. 27.10. -21 Pyhäjoella, k. 5.10. -84 Pyhäjoella.

Jatkosota: Rajaniemi palveli RjK 24:ssä ja 1./RjP 5:ssä kiväärimiehenä.

Hän osallistui Seesjärven, Paateneen, Valamon, Loimolan, Nurmesjärven ja Juntusjärven taisteluihin.

Korpraali Rajaniemelle on myönnetty JsMm.

Vasemmalla Erkki Rajaniemi.

RAJANIEMI ERNESTI VILHELM

Maanviljelijä, s. 7.8. -14 Pyhäjoella, k. 9.4. -86 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Hanna o.s. Rajaniemi, s. 19.12. -17 Pyhäjoella.

Lapset: Mauno -48, Jaakko -50 ja Terttu -57.

Talvisota: Rajaniemi palveli 14.10. -39 alkaen 1./JR 26:ssa kiväärimiehenä ja patruunankantajana.

Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjärvenrannan (Oinolan) ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Ernesti Rajaniemi palveli 15.6. -41 alkaen JR 32:ssa. Hän sai siirrot 1./I/JR 11:een 3.2. -42, 1./I/11. Pr:iin 15.4. -42, 1./I/JR 11:een 22.6. -42, Järj.K 2:een 20.9. -44, HTK 1:een 25.9. -44, 1./JR 11:een 29.9. -44 ja Raahen Sp:iin 15.11. -44. Hän palveli kiväärimiehenä 15.6. -41 - 3.2. -42 ja pikakiväärimiehenä 3.2. -42 - 16.6. -44. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Uhtuan pohjoispuolen, Kiestingin, Ahvenlahden, Kannaksen torjunta- ja viivytystaisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion valtaukseseen. Hän haavoittui 16.6. -44 Heinjoen pohjoispuolella sirpaleista rintaan ja häntä hoidettiin 29.6. -44 alkaen Oulaisten sotassa.

Alikersantti Rajaniemelle on myönnetty K.KannaksenMm ja TsMm.

RAJANIEMI VÄINÖ SIMEON

Maanviljelijä, s. 7.9. -25 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -57 Kerttu, o.s. Mikkilä, s. 28.2. -30 Pyhäjoella, k. 29.9. -83 Pyhäjoella. Lapset: Hannele -54 ja Tauno -58. Jatkosota: Rajaniemi palveli 13.10. -43 alkaen JvKouluK 15:ssa. Hänet siirrettiin 8.4. -44 7./Täyd.P 13:een, 11.7. -44 1./JP 5:een Laguksen komppaniaan Kannaksella ja 27.10. -44 1./JP 4:ään Laguksen komppaniaan Lapissa. Hän toimi pikakivääri- ja kiväärimiehenä ja osallistui Lapin sodan Ylikiiminki -Ranua - Vuotso -linjan taisteluihin. Rajaniemi haavoittui Vuotsossa marraskuussa -44. Jääkäri Rajaniemelle on myönnetty VM2 ja JsMm.

RAJANIEMI YRJÖ VILHELM

Maanviljelijä, s. 6.11. -21 Pyhäjoella, k. 5.4. -81 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -50 Rauha o.s. Impola, s. 6.3. -27 Pyhäjoella. Lapset: Anneli -50, Esko -52, Aulis -54, Eero -59 ja Ari -68. Jatkosota: Korpraali Rajaniemi palveli JvKouluK:ssa ja RjP 5:ssä pikakiväärimiehenä, vartiomiehenä ja lähettinä. Hän osallistui Seesjärven pohjoispään ja Rukajärven taisteluihin. Rajaniemi on toiminut koululautakunnassa. Hänen harrastuksiinsa kuuluivat metsästyks ja kalastus.

RANTALA AHTI VILHELM

Uunimies, s. 29.3. -25 Pyhäjoella, k. 7.11. -92 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -49 Maire Marja o.s. Vaarala, s. 6.6. -17, k. 31.10. -92 Pyhäjoella. Lapset: Terttu -50, Kalevi -51, k. -72, Hilka -52, Sisko -55, Aino -57 ja Hannu -58. Jatkosota: Rantala palveli JvKouluK 25:ssä pikakivääriampujana ja rajavartiomiehenä. Hän kävi myös sotakoirakurssin. Hän osallistui Uhtuan suunnan ja Kuhmon Jämäksen taisteluihin. Jääkäri Rantalalle on myönnetty JsMm.

RANTALA ALEKSANDER

Autoilija, s. 24.7. -03 Pyhäjoella. Puolisovuodesta -65 Helmi Aleksandra o.s. Nouska, s. 6.9. -11. Lapset: Paavo Holkeri -31 ja Kyösti Alpo -43. Talvisota: Rantala osallistui sotaan. Tarkemmat tiedot puuttuvat. Jatkosota: Rantala palveli 5. AutoK:ssa ja osallistui Kannaksen taisteluihin. Korpraali Rantalalle on myönnetty TsMm ja JsMm.

RANTALA ELIEL VIHTORI

Työmies, s. 28.9. -10 Pyhäjoella, k. 8.5. -62 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -33 Hinni o.s. Rautio, s. 19.3. -11 Pyhäjoella, k. 21.6. -48 Pyhäjoella. Lapset: Pentti -32 ja Esko Matias -34. Talvisota: Rantala palveli 6./KTR 23:ssa puhelinmiehenä ja osallistui Talin taisteluihin. Jatkosota: Rantala palveli 4./JvKouluK 19:ssä kiväärimiehenä. Sotamies Rantalalle on myönnetty VM2.

RANTALA ERKKI AADOLF

Erkki Rantala kuvassa istumassa vasemmalla.

Metsätyömies, s. 19.2. -16 Pyhäjoella, k. 11.4. -65 Pyhäjoella. Puoliso Ritva Soile Orvokki o.s. Taskila e. Ehrola, s. 10.10. -31 Pyhäjoella. Lapset: Jaana Anita -61, Jori Janne Aadolf -64 ja 1. avioliitosta Tuomo. Talvisota: Erkki Rantala palveli 1./JR 26:ssa taistelulähettinä ja osallistui Muolaan ja Vuokselantaisteluihin. Jatkosota: Rantala palveli 2./JR 32:ssa, JR 11:ssä ja E/II/JR 53:ssä kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan taisteluihin. Sotamies Rantalalle on myönnetty VM2 ja JsMm.

RANTALA ERKKI AUKUSTI

Maanviljelijä, kirvesmies, s. 20.4. -18 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -40 Anna-Liisa o.s. Laitala, s. 30.8. -16 Merijärvellä, k. 27.1. -93 Pyhäjoella. Lapset: Veikko Juhani -47. Talvisota: Rantala palveli 4.1. -39 alkaen Pohjan Rykmentissä Kuopiossa, sitten aliupseerikoulussa ja 15.12. -39 alkaen 8./III/JR 64:ssa taistelulähettialupseerina ja osallistui Suomussalmen taisteluun. Rantala hoidettiin sairaalassa umpisuolileikkauksen takia Sakaran kenttäsairaalassa. Toipumisensa jälkeen hän toimi KEK:ssa Kuhmon rintamalla. Jatkosota: Rantala palveli 2./JR 32:ssa taistelulähettialupseerina ja joukkueen varajohtajana. Hän osallistui Uhtuan suunnan, Ihantalan, Kivennavan ja Heinjoen eteläpuolen taisteluihin. Hän sairastui Ihantalaan 2.7. -44. Kersantti Rantalalle on myönnetty VM1 ja VM2. Rantala voitti ampumahiihtomestaruuden 24.3. -39 vakinaisen aikana ja Uhtuan suunnan viestimestaruuden -42.

RANTALA JOHAN SIIVERT

Maanviljelijä, s. 31.5. -00 Saloisissa, k. 16.2. -64 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -30 Maria Alina o.s. Sarpola, s. 23.11. 1898 Pyhäjoella, k. 6.5. -36 Pyhäjoella. Lapset: Terttu -31, Eini -33, Pentti -34 ja Pekka -36 ja toisesta avioliitosta Antti -45. Talvisota: Rantala palveli KTR 2:ssa lähettinä. Jatkosota: Rantala palveli E/II/JR 32:ssa sairaankantajana ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Tetrivaaran, Korpivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Sotamies Rantalalle on myönnetty TsMm ja JsMm.

RANTALA LAURI NIKOLAI

Kirvesmies, s. 30.11. -18 Pyhäjoella. Puoliso Aira, o.s. Ylitalo, s. 2.10. -22. Lapset: Kielo -47. Jatkosota: Rantala palveli KrhK/JR 26:ssa taistelulähettinä. Hän osallistui Vuoksenlaakson, Miettälän, Matikanlahden, Haakanalan, Tietävälän, Lietlahden, Meritjärven, Pytärjärven, Jääsken, Enson, Kyyrölän, Muolaan, Uupuneenkankaan, Kivennavan, Polviselän, Mainilan, Uus-Alakylän, Aleksandrowikan, Valkeasaaren, Suursaaren, Vuottaan, Siiranmäen, Riisijärven ja Kaltoveden taisteluihin. Hän haavoittui 14.6. -44. Alikersantti Rantalalle on myönnetty VM1, VM2, TsMm ja JsMm.

RANTALA MARTTI JOHANNES

Kalastaja, s. 7.12. -25 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -58 Helli Marjaana o.s. Impola, s. 4.4. -28 Pyhäjoella. Jatkosota: Korpraali Rantala palveli 1./JP 3:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuosalmen, Pudasjärven, Ranuan, Sodankylän, Sallan, Kittilän, Vuotson, Kainispään ja Inarin taisteluihin.

RANTALA VÄINÖ ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 2.4. -06 Pyhäjoella, k. 14.9. -75 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -29 Aili Matilda, o.s. Pihlajanieni, s. 9.7. -09 Saloisissa, k. 29.4. -86 Pyhäjoella.
Lapset: Eila Irene -29, Emma Orvokki -31, Osmo Asser -32, Eini Anna-Liisa -32, Reino

August -36, Eero Aleksanteri -39, Eeva Kreetta -41 ja Pirjo Helena -52.

Talvisota: Rantala palveli JR 26:ssa konekivääri-ryhmän johtajana ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Rantala palveli JR 32:ssa ja Sv-leiri 12:lla ryhmänjohtajana. Hän osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin. Alikersantti Rantalalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

Rantala on toiminut verolautakunnassa.

RANTALA VÄINÖ JOHANNES

Rautatehtaan työmies, s. 9.8. -12 Pyhäjoella, k. Ruotsissa.
Puoliso vuodesta -47 Hilja o.s. Forsström, s. 3.5. -15 Oulaisissa.
Lapset: Rita-Anneli -48, Seija -49, Markku -50, Anita -54 ja Anne -59.

Talvisota: Rantala palveli JR 40:ssä taistelulähtetä. Hän osallistui Pelkosenniemen, Savukos-

ken ja Sallan taisteluihin.

Jatkosota: Rantala palveli JR 11:ssä ja 1./JR 32:ssa taistelulähtetä, ryhmänjohtajana ja joukkueen varajohtajana. Hän osallistui Pistojoen, Eldankajärven, Kis-Kisjärven, Röhön suunnan, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Kannaksen viivytystaisteluihin -44. Hän oli mukana myös Tornion valtauksessa ja haavoittui 6.10. -44 Torniossa.

Kersantti Rantalalle on myönnetty VR4, VM1, VM2, TsMm ja JsMm.

RANTALA VÄINÖ VALTTERI

Aputyömies, s. 17.5. -11 Pyhäjoella, k. 14.5. -90 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -38 Aune Maria o.s. Ojala, s. 29.6. -15 Pyhäjoella.

Talvisota: Rantala palveli JR 26:ssa ja osallistui

Aune ja Väinö Rantala. Kuva on otettu -43, kun Väinö tuli lomalle.

Kyyrölän, Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Rantala palveli 1./JR 32:ssa ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan pohjoispuolen, Karhumäen, Juntusjärven ja Porajärven taisteluihin. Hän haavoittui vasempaan käteen. Korpuraali Rantalalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

RAUMA KALERVO PÄIVIÖ

Liikkeenharjoittaja, s. 19.11. -25 Turtolassa.

Puoliso vuodesta -48 Aino Lemmitty o.s. Vetoniemi, s. 23.4. -29 Kalajoella.

Lapset: Pirkko -48, Leila -52 ja Mika -67. Perhe muutti Kalajoelle -49.

Jatkosota: Rauma palveli 13.10. -43 alkaen 2./JvKouluK 15:ssä.

Hän sai siirrot 8.4. -44 7./TäydP 13:een, 29.7. -44 4./TäydP:aan, 4.10. -44 3./TäydP:aan, 7.10. -44 JR 6:een, 2.11. -44 5./JR 6:een ja 21.11. -44 2./JR 6:een.

Sotamies Rauma palveli vartiointitehtävissä.

RAUMA MATTI EMIL

Maanviljelijä, s. 17.8. -02 Haapavedellä, k. 13.1. -81 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -25 Fanni Maria o.s. Lohikoski, s. 9.12. -04 Pyhäjoella, k. 4.3. -76 Pyhäjoella.

Lapset: Kalervo -25, Vesa -43 ja Aulikki -46.

Talvisota: Rauma palveli 3.

HevS:ssa Ruukissa eläinlääkärin apulaisena ja ajomiehenä.

Jatkosota: Rauma palveli 24. LK:ssa; 42. Kmk:ssa ajomiehenä. Hän osallistui Vasovaaran, Vuokkiniemen, Vuonnisen, Pistojoen ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin. Korpuraali Raumalle on myönnetty VM2. Hän on toiminut Metsästysseuran puheenjohtajana.

RAUTA AARNE VILHELM

Vasemmalla Arne Rauta.

Suutari, maalari, s. 5.11. -11 Pyhäjoella, k. 18.4. -82 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -35 Tyyne o.s. Oravisjärvi, s. 12.10. -14 Pyhäjoella, k. 2.7. -72 Pyhäjoella.

Lapset: Yrjö -36, Erkki -37, Einari -41, Esko -46 ja Kaija -50.

Talvisota: Rautapalveli 1./JR 26:ssa ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Rautapalveli JR

32:ssa ja osallistui Pistojoen, Vuokkiniemen ja Lonkan taisteluihin.

Sotamies Raudalle on myönnetty VM2, JsMm ja KKannaksen mr.

Hän on toiminut kunnanvaltuutettuna, SKDL:n Pirttikosken osaston sihteerinä ja puheenjohtajana, kansakoulun taloudenhoitajana sekä osallistunut vanhainkodin hallintoon.

RAUTA FRANS EDVARD

Kirvesmies, s. 5.8. -20 Pyhäjoella.

Jatkosota: Rauta palveli ryhmänjohtajana 1./JvPr 2:ssa. Hän osallistui Korpiselän, Klemetin, Koirinojan, Salmin, Vitojärven, Rajakonnun, Viteleen ja Tuulosjoen taisteluihin.

Rauta haavoittui Tuulosjoella 25.7. -41.

Alikersantti Raudalle on myönnetty VM1, VM2, JsMm, Ps D mr, SVL:n suuri am, kr.

Rauta on toiminut sosiaalilautakunnassa viisi vuotta ja Sotainvalidien paikallisosaston johtokunnassa 40 vuotta.

Amiraali Bonsdorf jakaa kunniamerkkejä sotasairaalassa. Ormaansa saamassa Edvard Rauta.

RAUTIO ANTTI OLAVI

Aino ja Antti Rautio. Kuva on otettu Raahessa syksyllä -42.

Suntio, s. 19.12. -15 Saloisissa, k. 27.11. -71 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -39 Aino Annikki, o.s. Kittilä, s. 1.2. -15 Pyhäjoella, k. 13.3. -91 Pyhäjoella.

Lapset: Olavi Kalervo -41 ja Hilikka Anneli -49.

Talvisota: Rautio palveli 5.TäydP:ssa kirjuriina ja esikunnan lähtetä.

Jatkosota: Rautio palveli JR 32:ssa. Hän osallistui Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin

sekä Kemin ja Rovaniemen valtauksiin. Rautio haavoittui 23.7. -41 Laskujärvellä.

Alikersantti Rautiolle on myönnetty VM2.

RAUTIO EINO ANTTI

Kirvesmies, s. 30.11. -17 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -42 Irja Helena o.s. Heiskari, s. 23.8. -18 Saloisissa, k. 9.2. -91 Raahessa.

Lapset: Reijo -43, Eero -44, Risto -46, Brita -48, Arja-Liisa -50, Ari -53 ja Leo -55.

Jatkosota: Rakuna Rautio palveli JR 11:ssa ja osallistui Uhtuan

suunnan taisteluihin mm. Vuokkiniemellä.

RAUTIO VILJO

Maanviljelijä, s. 17.8. -22 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -51 Aili Kristiina o.s. Sarpola, s. 19.11. -23 Pyhäjoella.

Lapset: Pertti -54 ja Pentti -56.

Jatkosota: Rautio palveli 9./III/JR 11:ssä taistelulähetinä.

Hän osallistui Uhtuan pohjoispuolen, Kannaksen, Kivennavan,

Muolaan, Vuoksen, Vuosalmen ja Lapin sodassa Tornio - Rovaniemen taisteluihin.

Sotilasarvoltaan Rautio on korpraali.

RAUTIOLA ANTTI JOHANNES

Maanviljelijä, s. 21.12. -00, Haapavedellä, k. 10.1. -47 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -27 Sylvi Kristiina o.s. Maijala, s. 21.9. 1898 Pyhäjoella, k. 1.3. -84 Pyhäjoella.

Lapset: Toivo -26, Lyyli -28, Fanni -29, Elli -32, Eeva -34, Saara -41 ja Anneli -43.

Talvisota: Rautiola palveli kiväärimiehenä ja osallistui Sallan ja Viipurinlahden taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Rautiola osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin kiväärimiehenä.

REMES JOHAN HENRIK

Maanviljelijä, s.21.1. -15 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -37 Anna Emilia o.s. Sillankorva, s. 10.12. -14 Oulaisissa, k. 25.12. -77 Pyhäjoella.

Lapset: Mirjam Hellevi -38, Heikki Juhani -44, Helena Marjatta -49, k. 49, Vuokko Talvikki s. ja k. -41.

Johan Remes toinen vasemmalta.

Talvisota: Remes palveli 5./II/JR 26:ssa ja 5./IV/JR 26:ssa kaukopartiomiehenä. Hän osallistui useisiin partiomatkoihin Kannaksella ja kuului hiihtojoukkueeseen.

Jatkosota: Remes palveli EK/I/JR 32:ssa ja EK/II/JR 11:ssä puhelinmiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan pohjoispuolen, Kiestingin, Ahvenlahden, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Noskuan - Vuoksen lohkon, Vuosalmen ja Ihantalan taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion, Paakolan ja Rovaniemen valtauksiin.

Alikersantti Remekselle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

Remes on kuulunut kunnanhallitukseen.

REMES KALLE OSKARI

Kirvesmies, s. 9.3. -22 Pyhäjoella.

Puoliso Terttu o.s. Rauma, s. 29.5. -27, k. 28.12. -76 Pyhäjoella.

Lapset: Jarmo -48, Hannele -50 ja Jukka-Matti -63.

Talvisota: Remes palveli Liik.SpK:ssa kenttävartio- ja partiointitehtävissä. Hän osallistui Suomusalmen taiste-

luun.

Jatkosota: Remes palveli 3.D:n 10./III/JR 11:ssä ryhmänjohtajana ja kaukopartiomiehenä. Hän osallistui Kiestingin ja Louhen suunnan, Uhtuan länsipuolen, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Vuosalmen ja Ihantalan taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion, Laurilan ja Rovaniemen valtauksiin.

Kersantti Remekselle on myönnetty VM2 ja JsMm.

REMES TOIVO ERNEST

S. 22.2. -13 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Helli Maria o.s. Kauppi, s. 8.9. -18 Haukiputaalla.

Lapset: Tuula Anneli -42.

Talvisota: Remes palveli 4./JR 40:ssä taistelulähetinä. Hän osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Joutsjärven, Märkäjärven ja Vilajoen taisteluihin.

Jatkosota: Remes palveli 28.6. -41 Oulun komentantivirastossa. 29.1. -42 hänet siirrettiin Oulun kasarmiin kom.kuntaan ja 15.7. -43 87.P. Autokom.kuntaan. Hän toimi autoryhmänjohtajana ja osallistui

Uhtuan lohkon ja Säkkijärven taisteluihin. Ylikersantti Remekselle on myönnetty VM1, LsMm ja JsMm.

RIEMULA ERKKI

Maanviljelijä, s. 12.9. -12 Pyhäjoella, k. 24.1. -72 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Iida o.s. Mustakallio, s. 21.4. -15 Pyhäjoella.

Lapset: Terttu -44 ja Eila -45.

Talvisota: Riemula palveli 1./JR 26:ssa lääkintäryhmänjohtajana ja osallistui Muolaan ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Kersantti Riemula palveli EK/I/JR 32:ssa ja B-os./35. KS:ssa lääkintäaliupseerina. Hän osallistui Pistojoen taisteluihin.

RIEMULA KALLE ALEKSANDER

Maanviljelijä, s. 16.2. -05 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -53 Laina Maria o.s. Takalo, s. 20.3. -10 Pyhäjoella.

Jatkosota: Riemula palveli 24. LK:ssa ja JR 43:ssa. Hän osallistui Louhen, Uhtuan suunnan ja Kannaksen taisteluihin. Sotamies Riemulalle on myönnetty JsMm.

RIEMULA MATTI SIIVERT

Maanviljelijä, s. 27.2. -03 Pyhäjoella, k. 4.3. -56 Pyhäjoella.

Talvisota: Riemula palveli 1./JR 26:ssa. Hän osallistui Vuoksen, Vuosalmen lohkon, Muolaan ja Kyyrölän taisteluihin.

Jatkosota: Riemula palveli 2./JR 32:ssa keittäjänä ja sotamiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hän haavoittui Uhtuan länsipuolella. Sotamies Riemulalle on myönnetty TsMm ja JsMm.

ROMPPAINEN PAUL ALEKSANDER

Kuorma-autoilija, s. 15.2. -18 Pyhäjoella, k. 19.10. -87 Raahessa.

Puoliso vuodesta -41 Annikki o.s. Kangasniemi, s. 8.3. -18 Pyhäjoella, k. 28.3. -86 Raahessa.

Lapset: Helena -46, Hannu -49, Elina -56 ja Kristiina -58.

Pauli Romppainen kuvassa oikealla. Kuva on otettu 17.10. -41.

Talvisota: Romppainen palveli 2./PRE:ssa ja 4./Pion K:ssa sekä 1./E/Ptri:ssa aseellisena sotilaskuljettajana, moottoripyörälähetinä ja autonkuljettajana.

Jatkosota: Romppainen palveli 24. LK:ssa sotilaskuljettajana.

Hän osallistui Kämärän, Heinjoen, Karisalmen, Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen,

Ponkalahten, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan, Kerettijärven, Kannaksen ja Pohjois-Suomen taisteluihin. Hänet kotiutettiin 20.11. -44. Alikersantti Romppaiselle on myönnetty TsMm ja JsMm.

ROUKALA HERMAN ARVID

Talonmies, s. 11.1. 1899 Pyhäjoella, k. 28.8. -60 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Martta Elisabet o.s. Hillukkala, s. 5.5. -09 Merijärvellä, k. 25.11. -81 Pyhäjoella.

Lapset: Jukka -47 ja Marja-Leeana -49.

Talvisota: Roukala palveli 26.12. -39 alkaen Tikka 4:ssä, hänet

siirrettiin 15.2. -40 Tyk.Koul.R 4:ään ja vapautettiin 19.4. -40 ikäluokkaan 1899 kuuluvana. Hän palveli keittiömiehenä.

Jatkosota: Roukala palveli 11.6. -41 alkaen 24. LK:ssa muonittajana. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahten, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin. Sotamies Roukalalle on myönnetty TsMm ja JsMm. Hänet vapautettiin palvelusta 12.5. -42.

ROUKALA TAUNO ALEKSANTERI

Rauni ja Tauno Roukala.

Autoilija, s. 12.9. -05 Pulkkilassa, k. 19.6. -87 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -44 Rauni Tatjana, o.s. Asikkala, s. 1.11. -17 Pyhäjoella.

Lapset: Matti Juhani -44 ja Aino Maija -51.

Talvisota: Roukala toimi lääkintäjoukoissa Raatentiellä lääkintämiehenä ja autonkuljettajana.

Jatkosota: Alikersantti Roukala palveli JR 32:ssa ja 24. LK:ssa lääkintämiehenä. Hän osallistui Kiestingin suunnan taisteluihin ja haavoittui syksyllä -41 Kiestingissä päähän ja vasempaan käteen.

Vaimo Rauni Roukala toimi talvisodan aikana myymälänhoitajana Lahdessa ja jatkosodan aikana Salossa, Kisko-Kurkelan sotatoimialueella sekä Vartsalassa.

Tauno Roukala toinen oikealta.

RUOTSALA JAAKKO ILMARI

Maanviljelijä, s. 19.8. -16 Kauhavalla, k. 4.9. -82 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -43 Sanni Sisko, o.s. Kiviniemi, s. 3.4. -23 Alahärmässä.

Lapset: Erkki -44, Elsi -45, Antti -48, Marja-Liisa -50, Hannu -55 ja Heikki -65.

Talvisota: Ruotsala palveli 12.12. -39 alkaen Seinäjoen Työk:ssa

(os. Reijas) ja osallistui joukko-osastojen muonitus-

ja huoltotöihin. Hänet kotiutettiin 3.5. -40.

Jatkosota: Ruotsala palveli 17.6. -41 alkaen E/I/JR 37:ssä. Hänet siirrettiin 28.11. -41 E/III/JR 5:een, 7.8. -42 aliupseerikouluun, 10.12. -42 E/III/JR 58:een, 21.11. -44 Kanta-Hämeen Sot.piiriin kouluttajakasi ja 9.12. -44 Seinäjoen Sot.piiriin.

Hän toimi rintamalähetinä 17.6. -41 - 7.8. -42 ja kivääriryhmänjohtajana 10.12. -42 - 14.12. -44. Ruotsala osallistui Särkisyrjän, Rytlyn, Leppäselän, Tuohilahden, Saavanjoen, Piru-Kallen, Lovan, Rajajoen sekä Rajajoki - Uusikirkko - Siipanivan viivytystaisteluihin ja asemasotaan Vilaniemellä. Ruotsala haavoittui 24.6. -44 Rajajoella sirpaleesta käteen. Hänet kotiutettiin 14.12. -44.

Ruotsala toimi lentosotakoulussa lentokonemekaanikkona 2.10. -46 - 31. 5. -48. Hänet ylennettiin ylikersantiksi -68.

RÖNING ERNST EINAR

S. 8.10. -20 Pyhäjoella, k. 18.1. -84 Pyhäjoella.

Jatkosota: Sotamies Röning palveli PST Tykkieskadroonassa/RatsuväkiPr:ssa. Hän osallistui Velliavaaran, Ristisalmen, Vegaruksen, Sunajoen, Kendjärven, Suununjoen, Äänisniemen, Lempaalan, Vammeljoen ja Ilomantsin taisteluihin.

Ernst Röning tykkinsä kanssa.

RÖNING KALLE

Maanviljelijä, s. 15.4. -17 Pyhäjoella.

Talvisota: Röning palveli PPP 7:ssä 14.10. -39 alkaen

Jatkosota: Alikersantti Röning palveli PPP 7:ssä kaasuryhmässä ja osallistui Aittojoen, Tolvajärven, Ristisalmen, Ägläjärven ja Kuukkasjoen taisteluihin.

RÖNING MARTTI

Maanviljelijä, s. 20.1. -18 Raaheessa.

Puoliso vuodesta -44 Tyyne Elisa o.s. Lievanen, s. 16.9. -24.

Lapset: Pauli Martti -45, Esko Tapio -48 ja Jouko Kalevi -53.

Jatkosota: Röning palveli SissiP. 2:ssa, JR 32:ssa ja JR 11:ssä. Hän osallistui Aittojo-

en, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan, Kannaksen, Kiestingin ja Ahvenlahden taisteluihin.

Hän haavoittui käteen 26.6. -44. Ylikersantti Röningille on myönnetty VR4, VM1 ja kaksi kerta VM2. Röning on toiminut OP:n konttoritoimikunnassa, koulu- ja väestönsuojelulautakunnissa sekä MTK:n Pyhäjoen yhdistyksen varapuheenjohtajana.

RÖNING SETTI

Maanviljelijä, s. 16.12. -19 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Hilda o.s. Anttila, s. 11.6. -23 Pyhäjoella. Lapset: Leena Anneli -48 ja Sisko Maria -52.

Talvisota: Röning palveli JvKouluK 12.2. -40 alkaen. Hän toimi konekiväärinmiehenä ja tähystäjänä.

Jatkosota: Röning palveli 19.6. -40 alkaen KKK/JR 25:ssä. Hänet siirrettiin II/60/Pr 21.141:een, 31.10. -41 2./RjP 6:een ja 11.2. -42 EK/RjP 6:een. Hän toimi kaukopartiomiehenä 10.6. -41 - 14.2. -42 ja kaukotiedustelijana 30.6. -44 saakka. Röning osallistui Ontajoen asemataisteluihin sekä Tsirkka - Kemijoen taisteluihin. Alikersantti Röningille on myönnetty VM1 ja VM2.

RÖNING JOHAN VALTTER

Maanviljelijä, s. 11.10. -25 Pyhäjoella, k. 19.4. -94 Pyhäjoella. Jatkosota: Sotamies Röning palveli 13.10. -43 alkaen JvKouluK 15:ssä. Hänet siirrettiin 2.10. -44 JvKouluK 3:een ja 18.11. -44 Sv Soiniin sekä 5.11. -44 N. Patt:iin. Hän palveli kiväärinmiehenä ja hänelle on myönnetty JsMm.

SAARI AARNE VILJAMI

S. 31.3. -23 Pyhäjoella, k. 19.3. -46 Pyhäjoella.

Jatkosota: Saari palveli joukko-osastoissa 3570, 3579, 6./20. Pr ja Järk 1.

Sotamies Saari osallistui Pitkäjärven, Syvärin sillanpään, Viipurin ja Juustilan taisteluihin. Hän haavoittui Juustilassa 3.7. -44 ja häntä hoidettiin 43. ja

60. Sotas:ssa.

SAARI TOIVO JOHANNES

S. 16.9. -15 Pyhäjoella, muutti Raaheen.

Talvisota: Saari palveli 1./JR 26:ssa kiväärinmiehenä ja osallistui Kyyrölän, Muolaanrannan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Korpraali Saari palveli joukko-osastoissa 2./JR 32, 1./Er. P 21 ja EJ/21. Pr.

Hän toimi panssarintorjunta- ja kiväärinmiehenä ja osallistui Karhumäen, Leppäjoen, Viiksjärven ja Vansjärven taisteluihin.

Saari haavoittui Vansjärvellä 10.11. -43.

SAARI VÄINÖ OLAVI

Laitosmies, s. 19.7. -26 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Aune Esteri o.s. Alakangas, s. 28.10. -27 Pyhäjoella.

Lapset: Ritva -49, k. -51 ja Raija -58.

Jatkosota: Saari palveli VKouluK 12:ssa puhelinmiehenä. Korpraali Saarelle on myön-

netty JsMm.

SALMIVUORI LAURI

Lauri Salmivuori kuvassa keskellä.

Raahen sot.piirin esikunnassa, Sv-leiri 20:lla, 60. SotaS:ssa ja JvKouluK 15:ssä kirjurina ja muonavaraston hoitajana.

SALMU JUHO AKSELI

Pistojoen, Vuonnisen, Kis-kisjärven ja Uhtuan suunnan taisteluihin. Hän haavoittui Pistojoella 23.7. -41. Sotamies Salmulle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm. Hän toimi taksoituslautakunnassa.

SALMU LAURI VALDEMAR

Maanviljelijä, s. 3.3. -18 Pyhäjoella, k. 31.3. -93 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -62 Aune Maria o.s. Silvola, s. 12.9. -24 Pyhäjoella.

Kauppias, s. 22.8. -04 Kestilässä, k. 19.5. -78 Alavudella. Puoliso vuodesta -27 Jenny Maria o.s. Halkovaara, s. 24.1. -03 Muhoksella, k. 13.4. -88 Oulussa.

Lapset: Ensio -28, Kerttu -31, Salli -32, Kirsti -35 ja Terttu -45.

Talvisota: Salmivuori palveli 7. Muonavarikolla Raahen Sot.piirissä hankintamiehenä.

Jatkosota: Korpraali Salmivuori palveli

Lapset: Matti Valdemar -63 ja Pekka Fredrik -64.

Talvisota: Salmu palveli JR 64:ssä konekivääriampujana ja osallistui Suomussalmen, Raateen ja Pitkärannan taisteluihin. Hän haavoittui Pitkärannassa 21.1. -40.

Jatkosota: Salmu palveli JR 32:ssa ja JR 10:ssä kranaatinheitin-, tulenjohtomiehenä ja taistelulähettinä. Hän osallistui Lonkan, Vuonnisen, Pistojoen, Ontajärven ja Rukajärven suunnan taisteluihin. Hän haavoittui Pistojoella 23.7. -41. Alikersantti Salmulle on myönnetty VM1, VM2, TsMm ja JsMm.

SALMU OLAVI FREDRIK

Maanviljelijä, s. 27.1. -19 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -42 Lahja Elisabeth o.s. Kivimäki, s. 8.2. -21 Pyhäjoella.

Lapset: Salme -42, Aino -45, Liisa -47, Jukka -51 ja Päivi -59.

Talvisota: Salmu palveli Er.P 37:ssä tähytäjänä. Hän oli hiihtämässä Viipurinlahdella, kun

tuli rauha, eikä osallistunut taisteluihin. Jatkosota: Salmu palveli 35. RjK:ssa ja 3.RjP 8:ssa ryhmänjohtajana. Hän osallistui Pääjärven pohjoispuolen, Kostovaaran, Soukelon, Kiestingin suunnan, Lohivaaran, Jelettijärven, Uhtuan suunnan, Vuokkiniemen erämaalohkon, Tolvajärven eteläpuolen (Kontron ja Vegarusjärven) taisteluihin. Kersantti Salmulle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm. Salmu on toiminut kunnanvaltuutettuna 20 vuotta, taksoitus-, keskusvaali- ja koululautakuntien jäsenenä sekä kunnan tilintarkastajana.

SALO TOIVO ILMARI

Kattilaseppä, s. 13.12. -24 Pirkkalassa, k. 1.5. -45 tapaturmaisesti Tampereella.

Jatkosota: Matruusi Salo palveli 2. Rspsto 26:ssa ja 1./KTR 19:ssä puhelinmiehenä. Hän osallistui Valkeasaaren, Talin ja Ihantalan taisteluihin. Hän oli asevelvollisena sodan jälkeen miinanräivausaluksella.

SARPOLA ARVO ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 2.12. -06 Pyhäjoella, k. 7.4. -83 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -25 Kaarina o.s. Hourula, s. 17.8. -02 Pyhäjoella.

Lapset: Anneli -25 ja Esko -29. Talvisota: Sarpola palveli ryhmänjohtajana 6./JR 40:ssä. Hän osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Joutsjärven, Märkäjärven ja Vilajoen taisteluihin.

Jatkosota: Sarpola palveli JR 32:ssa ja 6./JvKouluK 20:ssa. Hän osallistui Uhtuan suunnan ja Pistojoen taisteluihin ja haavoittui Pistojoen takana. Kersantti Sarpolalle on myönnetty VM2, TsMm, JsMm ja LsMm. Hän toimi kunnanvaltuutettuna usean kauden ajan. Hän toimi Sotainvalidien Pyhäjoen osaston sihteerinä 1943-44.

SARPOLA EELI HENRIK

Maanviljelijä, s. 22.5. -08 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -35 Lempi Maria o.s. Parhaniemi, s. 11.3. -12 Pyhäjoella.

Lapset: Kalevi -35, Kalervo -36, Anja -38, Pentti -41, Aino -44, Viljo -46, Eero -48, Reijo -49, Olavi -52, Aulis -54 ja Anneli -56.

Talvisota: Sarpola palveli pohjoisrintamalla 22. Ks:ssa mm. Rovaniemellä sairaankantajana. Jatkosota: Sarpola palveli JR 32:ssa ja 17.6. -44 alkaen LinnKP 555:ssä lääkintäaliupseerina. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Kersantti Sarpolalle on myönnetty TsMm ja JsMm. Hän on kuullut sosiaalilautakuntaan ja harrastaa kalastusta.

SARPOLA HERMAN ALEKSANTERI

Työnjohtaja, s. 29.10. -01 Pyhäjoella, k. 15.3. -57 Pyhäjoella.

Talvisota: Sarpola palveli 1. RannPsto:ssa Santahaminassa tykkimiehenä ja osallistui Santahaminan ja Helsingin taisteluihin.

SARPOLA JOHAN ANDERS (JUKKA)

Kirvesmies, s. 15.11. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -54 Elsa Annikki o.s. Hiitola, s. 11.10. -31 Merijärvellä.

Lapset: Terttu Annikki -56, Matti Johannes -65 ja ensimmäisestä avioliitosta Urpo Johannes -52.

Jatkosota: Sarpola palveli JvKouluK 15:ssa, 7./Täyd.P 13:ssa ja

14./Er.P 13:ssa konekivääriampujana. Hän osallistui Inon, Seivästön, Heinjoen ja Ihantalan taisteluihin. Hän haavoittui Ihantalassa 16.7. -44.

Sotamies Sarpolalle on myönnetty VM2 ja JsMm.

SARPOLA KARL GUSTAF

S. 4.12. -03 Pyhäjoella, k. 24.5. -84.

Talvisota: Sarpola osallistui taisteluihin Kannaksella. Hän sairastui keuhkotautiin talvisodassa. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

SARPOLA SETTI JOHANNES

Metallityömies, s. 2.4. -17 Pyhäjoella, k. 15.7. -80 Raahessa.

Puoliso vuodesta -40 Elina o.s. Töhönen, s. 29.12. -19 Sortavalan mlk:ssa.

Lapset: Ulla -41, Esko -44, Jorma -46, Kaija -50, Eila -51, Markku -52, Mauri -53, Simo -56 ja Pirkko -58.

Talvisota: Sarpola palveli I/3.

Pr:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Nurmijärven, Kattilaojan, Munasuon, Kilteen, Leipäsuon ja Kämmärän taisteluihin.

Jatkosota: Sarpola palveli 1./JR 32:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan taisteluihin. Sotamies Sarpolalle on myönnetty TsMm ja JsMm.

SARPOLA TOIVO ALEKSANDER

Pienviljelijä, s. 3.5. -14 Pyhäjoella, k. 11.8. -70 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -41 Elvi Lempi o.s. Fors, s. 3.6. -21 Haapavedellä, k. 3.8. -69 Pyhäjoella. Lapset: Ensio -42, Sauli -44, Sirkka -46, Tapio -49, Lea -51, Auvo -57 ja Soini -61.

Talvisota: Toivo Sarpola palveli JR 26:ssa ryhmänjohtajana ja osallistui Muolaan ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Sarpola palveli JR 32:ssa ryhmänjohtajana ja osallistui Vuonnisen ja Pistojoen taisteluihin. Ylikersantti Sarpolalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

SARPOLA TOIVO ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 23.5. -22 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -55 Sylvi, o.s. Oravisjärvi, s. 8.6. -23 Pyhäjoella.

Lapset: Esa -56 ja Eero -62.

Jatkosota: Sarpola palveli 13.10. -43 alkaen JvKouluK 25:ssa. Hänet siirrettiin 27.1. -44 7061:een ja 28.1. -44 12./JR

37:ään, joka muutettiin 10.4. -44 4./ErP 30:ksi. Hän toimi konekivääripatruunan kantajana ja hänet kotiutettiin 27.11. -44. Sotamies Sarpolalle on myönnetty JsMm.

SAUKKO MARTTI MATIAS

Maanviljelijä, s. 18.12. -25 Merijärvellä.

Puoliso vuodesta -62 Helga Elviira o.s. Korvela, s. 6.2. -27 Lumijoella.

Lapset: Aarne Martti Antero -63.

Jatkosota: Saukko palveli JP 5./2:ssa konepistooliampujana ja taistelulähetinä. Hän kävi myös

aliupseerikoulua 4 kk. Korpraali Saukko osallistui Vuosalmen taisteluihin -44 sekä Lapin sotaan. Hän on kuulunut mm. elinkeinolautakuntaan ja toiminut 4H-neuvojana.

SAVIKANGAS ARVO

Työmies, s. 29.11. -13 Pyhäjoella, k. 20.12. -54 Pyhäjoella.

Jatkosota: Sotamies Savikangas palveli KKK/II/JR 32:ssa, 1./ErP 21:ssa ja JR 10:ssä konekivääriampujana. Hän osallistui Uhtuan, Voljärven, Hiisjärven ja Varisjärven taisteluihin.

SAVIKANGAS VILHO JUHANI

Muurari, s. 7.6. -22 Pyhäjoella.

Jatkosota: Savikangas palveli 18.9. -41 alkaen JvKouluK 15:ssä, hänet siirrettiin 16.1. -42 3. D:aan, 13.2. -42 8./JR 11:aan ja 4.8. -42 2./JR 53:een. Hän toimi konepistoolimiehenä ja osallistui Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin 23.1. -42 alkaen. Savikangas haavoittui Hevosenkengässä 19.4. -42 ja Etukukkulalla 19.11. -43. Häntä hoidettiin 28.11. -43 alkaen 32. Sotas:ssa ja hänet siirrettiin 5.5. -44 Raahen Sot.piirin E:aan..

Sotamies Savikankalle on myönnetty VR4, VM1 ja VM2.

SAVUKOSKI MARTTI JALMARI

Maanviljelijä, s. 11.4. -24 Merijärvellä, k. 10.7. -72 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -47 Lahja Aili Linnea o.s. Pyy, s. 18.11. -27 Pyhäjoella.

Lapset: Kalevi -48, Juhani -50, Sauli -51, Marja-Terttu -53, Ritva -55, Hannele -56 ja Vuokko -60.

Jatkosota: Savukoski palveli ErP 8:ssa pikakivääriampujana. Hän osallistui Uhtuan suunnan, Tornion, Rovaniemen ja Sodankylän taisteluihin.

Sotamies Savukoskelle on myönnetty JsMm. Hän harrasti metsästäystä.

SEPPÄLÄ FREDRIK RAFAEL

Maanviljelijä, s. 22.12. -23 Pyhäjoella, k. 18.12. -77 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -51 Katri Annikki o.s. Ek, s. 15.5. -28 Pyhäjoella.

Lapset: Pentti Rafael -54, Erkki Tapani -55, Antero Johannes -59, Juha Kullervo -61 ja Eeva Maria -63.

Jatkosota: Seppälä palveli 16.1. -42 alkaen 7./Jv-

KouluK 16:ssa. Seppälä sairastui JvKouluK 16:ssa -42 ja hänet toimitettiin Sotas:aan. Hänet vapautettiin palveluksesta 15.6. -43. (18.6.-43 - 22.6. -43 Sv.järv.) Sotilasarvoltaan Seppälä oli korpraali. Hän toimi kunnanvaltuutettuna, kirkkovaltuutettuna ja koulu- ja raittiuslautakuntien jäsenenä.

SEPPÄLÄ HANNU SIMEON

Kauppia, s. 15.7. -21 Pyhäjoella, k. 15.2. -74 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Anna-Liisa o.s. Viirret, s. 20.10. -27 Pyhäjoella.

Lapset: Hilikka -49, Anneli -52 ja Marja -56.

Jatkosota: Seppälä palveli JvKouluK 13:ssa, E/KTR 19:ssä ja E/11./KTR 19:ssä autonkuljettajana, lähettinä ja puhelinmiehenä. Hän osallistui Valkeasaaren, Siiranmäen, Kaukilan, Talin, Ihantalan ja Vuoksen torjunta- ja puolustustaisteluihin.

Korpraali Seppälälle on myönnetty JsMm ja 18.D mr.

SEPPÄLÄ HERMAN VALDEMAR

Vaatturi, s. 22.10. -11 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Lahja Eelin o.s. Soili, s. 19.5. -18 Maanin-galla.

Lapset: Riitta Elina -49, Jaakko Markus -50 ja Elias Sakari -55. Talvisota: Seppälä palveli 14.10. -39 alkaen 1./JR 26:ssa kaasun-suojelumiehenä. Hän osallistui

Muolaan ja Vuoksen taisteluihin. Jatkosota: Seppälä palveli 15.6. -41 alkaen 1./JR 32:ssa ja myöhemmin 10./JR 32:ssa ja 2./Er.P 13:ssa taistelualiupseerina.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, 3. D:n viivytystaisteluihin, Lintulan, Kivennavan maaston, Suuljärven, Muolaan, Heinjoen, Noskuan - Vuoksen lohkon sekä Lapin sodassa Tornion, Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin. Seppälä haavoittui Alanoskulla 8.7. -44.

Ylikersantiksi -68 ylennetylle Seppälälle on myönnetty VM1, VM2, TsMm ja JsMm. Hän on toiminut kirkkovaltuutettuna.

SEPPÄLÄ LEINO

Maanviljelijä, s. 17.9. -17 Pyhäjoella, asuu Kärsämäellä.

Puoliso vuodesta -39 Toini o.s. Hiitoliin, s. 3.1. -13 Saloisissa.

Lapset: Ulla-Maija -40, Maire -41, Toini -42, Leo -45, Anja -47, Veli -49, Ritva -51 ja Jorma -58.

Talvisota: Seppälä palveli 1./JR 26:ssa pikakiväärimiehenä ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjär-

ven rannan (Oinolan) ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Seppälä palveli 1./JR 32:ssa pikakivääriampujana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan taisteluihin. Hän haavoittui Uhtuan "koukkausreissulla" 19.8. -41. Hän on osallistunut SVL:n Kärsämäen osaston toimintaan mm. johtokunnan jäsenenä.

SEPPÄLÄ ONNI KRISTIAN

Kirvesmies, s. 19.7. -17 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Rauha Maria o.s. Oravisjärvi, s. 19.12. -20 Pyhäjoella.

Lapset: Ilkka -48 ja Pirjo -50.

Talvisota: Seppälä palveli 3.1. -40 alkaen 7./RakK:ssa, JvK 5:ssä ja JR 65:ssa pioneerina. Hän osallistui Laatokan koillispuolen

taisteluihin.

Jatkosota: Seppälä palveli 11.6. -41 alkaen lääkin-täaliupseerina 24. LK:ssa. Hän sai siirrot Tyk.Os./III/AK E:aa ja SvJärjLeiri 2:lle ja JR 53:een. Hän osallistui Sohjanan, Kokkossalmen, Kuolemankukulan, Kiestingin radansuun motin ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin. Alikersantti Seppälälle on myönnetty VM1, TsMm, JsMm, TsPitkärannanR, P-VienanR ja Raahen Sot.piirin al.

SEPPÄLÄ SEVERI ALBERT

Kalastaja, s. 3.11. -20 Pyhäjoella, k. 29.4. -89 Oulaisten sairaalassa.

Jatkosota: Seppälä palveli 1./RjP 7:ssä konepistoolimiehenä ja kivääriryhmän johtajana.

Hän osallistui Paanajärven, Nenäpalon, Kelsingäisen, Mulantovaaran, Isonselänjoen, Nuottavaaran, Voittojoen ja Alakurtin taisteluihin. Alikersantti Seppälä joutui venäläisten sotavangiksi 6.2. -43 Sallassa ja häntä pidettiin Kantalahden leirillä. Hänelle on myönnetty JsMm.

SEPPÄLÄ TOIVO MARKUS

Veturinkuljettaja, s. 7.9. -19 Pyhäjoella, k. 31.7. -89 Helsingissä.

Puoliso vuodesta -63 Raili Annikki o.s. Virkkunen, s. 14.12. -39 Muhoksella.

Lapset: Vuokko -64 ja Petri -69. Jatkosota: Seppälä palveli 2.9. -40 alkaen JvKouluK 5:ssä ja myöhemmin III AK/ItK:ssa il-

mantorjuntatykkimiehenä.

Hän osallistui Sohjanan, Kokkossalmen ja Kiestingin taisteluihin. Vuonna -43 hän toimi veturinkuljettajana Äänislinnassa ja -44 Oulu - Kemijärvi - radalla. Sotamies Seppälälle on myönnetty VM2 ja JsMm.

SEPPÄNEN LEEVI IIVARI

Maanviljelijä, s. 19.6. -15 Pyhäjoella, k. 27.10. -82 Muuramessa.

Puoliso vuodesta -38 Ida Helena o.s. Ojakangas, s. 30.7. -15.

Lapset: Voitto -38, Sirkka -44, k. -66 ja Hilikka -48.

Talvisota: Seppänen palveli II/JR 26:ssa ja VP 31:ssa radiosähköttäjänä. Hän osallistui Vuokselan ja

Vuosalmien taisteluihin.

Jatkosota: Seppänen palveli JR 32:ssa ja VP 31:ssa radiosähköttäjänä. Hän osallistui Vuokkiniemen, Latvajärven, Korpivaaran, Tetrivaaran, Kiestingin ja Uhtuan länsipuolen sekä Lapin sodassa Tornion, Kemin ja Rovaniemen taisteluihin.

Alikersantti Seppäselle on myönnetty VM2 ja JsMm.

SEPPÄNEN URPO ALVARI

Maalari, s. 23.9. -23 Pyhäjoella.

Jatkosota: Seppänen palveli 3. Täyd.P:ssa, 2. TäydK:ssa, II/JR 11:ssä, Jääk/II/JR 14:ssa ja E/II/JR 11:ssä kiväärimiehenä. Hän osallistui Uhtuan suunnan Hiirelän, Metsäkylän, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Vuosalmen taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion ja Rovaniemen taisteluihin.

Sotamies Seppänen haavoittui 28.6. -44 Kuparsaarella.

Urpo Seppänen kuvassa vasemmalla.

SERGEJEFF GEORG

Vanhempi konstaapeli, s. 15.2. -22 Harlussa.

Puoliso vuodesta -71 Eila Ensi-Vuokko o.s. Kittilä, s. 11.4. -30 Pyhäjoella.

Lapset: Eila Anitta -72.

Talvisota: Sergejeff palveli 16./JR 43:ssa vapaaehtoisena 29.10. -39 - 15.3. -40 pikakivääriampujana ja osallistui Kuhmon taiste-

luihin.

Jatkosota: Sergejeff palveli 5./JR 50:ssä kivääriryhmän johtajana ja osallistui Syvärin alajuoksun, Kimjärven, Vadrusjärven ja Shemenskin taisteluihin. Kersantti Sergejeffille on myönnetty kaksi kertaa VM1 ja VM2.

Hän on toiminut valtion verolautakunnassa. Hän harrastaa metsästystä ja kalastusta.

SIIKANIVA VILJO VALTTERI

Työnjohtaja, s. 21.5. -22 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Vieno Armiida o.s. Kallio, s. 19.9. -19 Pyhäjoella.

Lapset: Markku Juhani -47 ja Martti Mikael -49.

Jatkosota: Siikaniva palveli 15.1. -42 alkaen 3.D:ssa. Hänet siirrettiin 22.1. -42 8./JR 11:een, 1.5.

-42 5893 TK:aan ja 25.7. -42 3. RjP8:aan. Hän toimi kiväärimiehenä ja osallistui Uhtuan suunnan, Vuokkinemen ja Tolvajärven eteläpuolen taisteluihin.

Alikersantti Siikanivalle on myönnetty VM2. Hän harrastaa kalastusta.

SIIPO MATS VALDEMAR

Valdemar Siipo kuvassa oikealla.

uto, s. 26.6. -12 Alajärvellä.

Jatkosota: Siipo palveli JR 53:ssa, JR 56:ssa ja JR 60:ssa kivääri- ja hevosmiehenä. Hän osallistui Karhumäen, Kivesjärven, Nuosjärven ja Matkapuron taisteluihin. Sotamies Siipolle on myönnetty JsMm.

SILLANPÄÄ VÄINÖ JOHANNES

Maanviljelijä, s. 26.10. -16 Pyhäjoella, k. 20.10. -93.

Puoliso vuodesta -43 Hilja Maria o.s. Rauma, s. 29.5. -20 Haapavedellä.

Lapset: Alpo Johannes -45 ja Seija Marjatta -51.

Talvisota: Sillanpää palveli 12. PionK:ssa Korialla ja Kouvolassa linnoitusmiehenä.

Jatkosota: Sillanpää palveli 24. LK; 32. Sotas:ssa, 24. LK; 24. KS:ssa, Jyvälahden Vks 22:ssa, 26. Sotas:ssa ja Juntusrannan Sotas:ssa. Hän toimi lääkintämiehenä ja sairaankantajana ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsipuolen ja Tolvajärven taisteluihin. Sillanpää haavoittui Tolvajärvellä 31.7. -44. Korpraali Sillanpäälle on myönnetty TsMm ja JsMm.

SILVOLA ANDREAS ALEKSANDER

S. 4.12. -07 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -32 Lempi Maria o.s. Ojala, s. 23.6. -08 Merijärvellä.

Lapset: Kerttu -33, Kalevi -35, Hilikka -37, Heikki -40, Matti -42, Pentti -44, Pekka -48 ja Eero -50.

Talvisota: Silvola palveli JR 40:ssä taistelulähetin ja osal-

listui Pelkosenniemen, Märkäjärven ja Viipurinlahden taisteluihin.

Jatkosota: Silvola palveli 11.6. -41 alkaen LK. 24:ssä. Hänet siirrettiin 24.3. -42 JvKouluK 19:ään, 26.10. -42 JvKouluK 5:een ja 18.10. -44 JvKouluK 3:een. Hän toimi lääkintäaliupseerina ja osallistui Kananaisen, Sohjanan, Kiestingin ja Kiestingin motin taisteluihin. Sotilasarvoltaan hän on alikersantti. Hän on toiminut kirkkovaltuutettuna 8 vuotta.

SILVOLA ARVO ALEKSANTERI

Käyttämies, s. 5.12. -24 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -66 Eeva o.s. Luukkonen, s. -40 Kuusamossa. Lapset: Hannu -67, Vesa -68 ja Heli -71.

Jatkosota: Silvola saapui palvelukseen 13.10. -43 JvKouluK 15:een. Hänet siirrettiin 21.1. -44 5394:ään ja 20.6. -44 1./JR

11:een. Hän toimi kiväärimiehenä ja osallistui 3.D:n torjuntataisteluihin 11.6. -16.6. -44 VT-linjalla, 3. D:n viivytystaisteluihin Länsi-Kannaksella, Kivennavan, Muolaan ja Heinjoen taisteluihin 17.6. -20.6. -44, Noskua - Vuoksen lohkon taisteluihin ja Vuosalmen puolustustaisteluihin 17.7. -29.7. -44. Hän osallistui myös Lapin sodan taisteluihin. Hänet kotiutettiin 22.11. -44.

Korpraali Silvolaalle on myönnetty VM2 ja JsMm.

SILVOLA ERNST ADOLF

Maanviljelijä, s. 18.5. -20 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Siiri Lyydia o.s. Lilja, s. 19.12. -23 Kiuruvedellä.

Lapset: Pauli -47, Pirjo -50, Eero -54, Anne -64 ja Ari -65.

Jatkosota: Silvola palveli 19.6. -41 alkaen 2./VP 31:ssä. Hänet siirrettiin 3./VP 31:een 27.3. -42.

Hän toimi puhelinmiehenä ja kirjuriupseerina

ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsipuolen taisteluihin 1.7. -41 - 23.3. -44. Lisäksi hän osallistui Keski-Kannaksen sota-toimiin 1.6. - 9.6. -44, 3.D:n torjuntataisteluihin

VT-linjalla 9.6. -15.6. -44, 3. D:n viivytystaisteluihin Länsi-Kannaksella Muolaa -Heinjoki-suunnassa 15.6. - 18.6. -44, 3. D:n torjuntataisteluihin Noskuan - Vuoksen lohkolla 18.6. -23.8. -44, 3. D:n torjuntataisteluihin Ihantalan - Juustilan lohkolla 24.8. - 4.9. -44. Silvola oli mukana myös Lapin sodassa Tornion, Laurilan, Tervolan Muurolan, Rovaniemen, Tapionkylän ja Jääskönkylän sotatoimissa 1.10. - 4.11. -44. Hänet kotiutettiin 25.11. -44. Kersantti Silvolalle on myönnetty VM2, JsMm ja LsMm.

SILVOLA LAURI JOHANNES

Maanviljelijä, s. 8.2. -15 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -43 Anna Sylvia o.s. Siitonen, s. 12.12. -17 Sortavalassa, k. 30.4. -93 Pyhäjoella. Lapset: Marja Sinikka -44, Leila Mirjam -46, Markku Tapio -49, Veikko Tapani -50, Riitta Annikka -52 ja Ritva Anneli -56.

Talvisota: Silvola osallistui 2./JR 26:ssa ja JR 40:ssä kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuoksen, Kyyrölän ja Muolaan taisteluihin.

Jatkosota: Silvola palveli 2./JR 32:ssa, HTK 3:ssa, 7.Kiint.pesulassa ja 12. VaatK:ssa kone- ja konepistoolimiehenä. Hän osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin. Hänet kotiutettiin 29.11. -44.

Alikersantti Silvolalle on myönnetty TsMm. Hän harrastaa kalastusta.

SILVOLA MARTTI ADOLF

Maanviljelijä, s. 12.7. -21 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -43 Anna-Rauha o.s. Kenakkala, s. 23.10. -19. Lapset: Ritva Maila -45, Irma Orvokki -47, Ulla Terttu -49, Anja Tuula -52, Eila Maria -54, Päivi Annikki -56, Arja Helena -58, Paavo Antero -59 ja Leena -62.

Jatkosota: Silvola palveli joukko-osastoissa 8.D 20.1. -42 alkaen RajaK, 7.3. -42 alkaen KKK/RjP 5 ja 1.2. -43 alkaen 1./RjP 5. Hän toimi KKK:n panoksen kantajana ja konekiväärinmiehenä. Hän osallistui Seesjärven lohkon, Paateneen, Ilomantsin ja Loimolanjärven pohjoispuolen taisteluihin. Sotilasarvoltaan Silvola on korpraali.

SILVOLA MATIAS VILJAM

Maanviljelijä, s. 2.10. -03 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -42 Fanni Maria o.s. Niemi, s. 12.11. -12 Saloisissa, k. 19.1. -92 Pyhäjoella. Lapset: Hannu -43, Eeva -45, Sauli -46, Martta -48 ja Jorma -50.

Talvisota: Silvola palveli JR 26:ssa.

Jatkosota: Silvola palveli 3./JR 32:ssa ja osallistui Haapasaaren, Vironlahden, Uhtuan suunnan ja Pistojoen taisteluihin.

Sotamies Silvola haavoittui sirpaleesta selkään Pistojoella. Hänelle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

SILVOLA MATTI ARVID

Maanviljelijä, s. 29.6. -08 Pyhäjoella, k. 30.4. -73 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -37 Emmi Kristiina, s. 17.2. -06.

Lapset: Reino Viljam -37, Martti Aatos -41, Anja Marjatta -44 ja Sirkka-Liisa -46.

Talvisota: Silvola palveli JR 26:ssa ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjär-

ven, Oinolan ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Silvola palveli JR 32:ssa ja JR 58:ssa. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Karjalan Kannaksen ja Vilajoen taisteluihin.

Korpraali Silvolalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

SILVOLA NILO ALEKSANDER

Maanviljelijä, s. 12.9. -19 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -61 Impi o.s. Päätalo, s. 14.12. -39 Merijärvellä.

Lapset: Juha -62 ja Jani -73.

Talvisota: Silvola palveli 3./JR 65:ssä kiväärinmiehenä ja osallistui Saunajärven taisteluihin.

Jatkosota: Silvola palveli 21.5. -40 alkaen Er.K/II/JR 65:ssä. Hänet siirrettiin 10.8. -40 Er.Kj2./10 Priin ja 18.6. -41 Er.K/I/JR 31:een. Hän palveli myöhemmin myös Er.K./I/JR 10:ssä, Er.K/I/JR 52:ssä ja 1./JR 52:ssa. Hän toimi kivääri- ja ajomiehenä ja osallistui Kolvajärven, Repolan, Omelian, Ontrasenvaaran, Rukajärven, Ondajoen asema- ja Ilomantsin mottitaisteluihin.

Alikersantti Silvolalle on myönnetty VM2 I/M 52:n pky.

Hän on toiminut sosiaali- ja tutkijalautakunnissa sekä kansaneläkeoimikunnassa.

SILVOLA NILO HENRIK

Maanviljelijä, s. 23.10. -12 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -37 Hanna Maria o.s. Oravisjärvi, s. 4.9. -14 Pyhäjoella.

Lapset: Reino -37, Raili -39, Kaisu -41, Salli -43, Marketta -45, Unto -47, Rauni -49, Juhani -51, Jouko -53, Lea ja Sakari -56.

Talvisota: Silvola palveli 1./JR 26:ssa kiväärinmiehenä. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Silvola palveli 5.2. -42 alkaen 4./ErP 21:ssa. Hänet siirrettiin 22.1. -43 KrhK:aan ja 18.11. -43 Krh/ErP 22:een. Hän toimi ajomiehenä ja osallistui Vansjoen, Salmijoen, Karhumäen ja Ilomantsin puolustustaisteluihin.

SILVOLA OTTO HENRIK

Maanviljelijä, s. 19.9. -05 Pyhäjoella.

Muutti Raahen -35 ja myöhemmin Pattijoelle.

Talvisota: Silvola palveli 10. Tienkorj.K:ssa ja listui tienkorjaustöihin.

Jatkosota: Sotamies Silvola palveli joukko-osastoissa 1./JR 32, 1.KKK/JR 32 ja 4./JR 32 konekiväärinmiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

Hän haavoittui Kis-kisjärvellä 1.8. -41.

SILVOLA PENTTI EELIS

Työmies, s.20.8. -22 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -68 Irja Amanda o.s. Hihnala, s. 20.5. -26 Saloisissa.

Lapset: Vaimon ensimmäisestä avioliitosta Keijo Kaarlo -48 ja Inkeri Hannele -55.

Jatkosota: Silvola palveli JR 11:ssa, JR 53:ssä ja 13. Liik.K:ssa. Hän osallistui Uhtuan, Munakukkulan,

Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Noskuan, Vuoksen ja Vuosalmen taisteluihin. Korpraali Silvolalle on myönnetty JsMm.

SILVOLA PENTTI JOHANNES

Maanviljelijä, s. 30.12. -22 Pyhäjoella.

Jatkosota: Silvola palveli 18.9. -41 alkaen JvKouluK 15:ssä. Hänet siirrettiin 10.1. -42 7. /JR 11:een ja myöhemmin 10. /JR 11:een ja 11./JR 11:een. Hän toimi kiväärinmiehenä ja taistelulähtettinä ja osallistui Uhtuan suunnan ja Karjalan Kannaksen sekä

Tornion taisteluihin. Hän haavoittui 3.10. -44 Torniossa vaikeasti. Häntä hoidettiin 1.12. -44 - 31.5. -45 Uumajan sairaalassa, 1.6. -45 - 30.6. -45 Oulun sotavammassairaalassa ja häneltä poistettiin luoti keuhkoista Helsingin sairaalassa.

Korpraali Silvolalle on myönnetty JsMm ja Sotavammaismerkki.

Hän on toiminut Raahen kaupunginvaltuutettuna ja Saloisten kirkkovaltuutettuna.

SILVOLA SETTI

S. 10.2. -10 Pyhäjoella, k. 6.11. -69 Pyhäjoella.

Jatkosota: Silvola palveli 2./KKK/JR 32:ssa, 54. Sotas:ssa, 17. Poltt.os:ssa ja Raahen SKPE:ssa. Hän toimi konekiväärityhystäjänä, vartio- ja varastomiehenä ja osallistui Uhtuan ja Kiestingin suuntien taisteluihin. Hän haavoittui 8.8. -41. Korpraali Silvolalle on myönnetty VM2 ja JsMm.

SILVOLA TOIVO HENRIK

Kirvesmies, s. 21.5. -13 Pyhäjoella, k. 10.6. -77 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -42 Tyyne Sylvia o.s. Mattila, s. 22.6. -16 Pyhäjoella, k. 2.6. -92 Raahessa. Lapset: Aune Helena -53. Talvisota: Silvola palveli JR 26:ssa ryhmänjohtajana ja osallistui Karjalan Kannaksen taisteluihin.

Jatkosota: Silvola palveli I./JR 32:ssa sekä JR 11:ssa lääkintäaliupseerina ja kenttäsairaalassa. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Kiestingin, Ahvenlahden, Hiirelän, Rannunkylän, Metsäkylän, Kivennavan, Tornion, Paakkolan ja Rovaniemen taisteluihin. Ylivääpeli Silvolalle on myönnetty VM1, VM2, TsMm ja JsMm.

SILVOLA VOITTO AHTI ALVARI

Maanviljelijä, s. 6.11. -23 Pyhäjoella, k. 15.8. -75 Pyhäjoella. Puoliso Kirsti Kaarina o.s. Ylitalo, s. 23.3. -21 Merijärvellä, k. 14.1. -70 Pyhäjoella. Jatkosota: Silvola palveli HTK 8:ssa, Järj.K 22:ssa, 12./JR 56:ssa ja 12./21. Pr:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vansjärven, Ristilammen, Porajärven ja Luisvaaran taisteluihin. Hän loukkaantui Paateneella 24.7. -43 ja Luisvaarassa 21.7. -44. Korpraali Silvolalle on myönnetty JsMm.

SINKO AALE SANFRID

Maanviljelijä, s. 10.5. -10 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -55 Hilja Sylvia o.s. Parkkinen, s. -24 Ylikiimigissä. Lapset: Pentti Aimo Sanfrid -56. Talvisota: Sinko palveli 14.10. -39 alkaen JR 26:ssa pikakivääri-ryhmänjohtajana. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven, Oinolan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Sinko palveli 24. LK:ssa, 25. TykK:ssa 20.3. -42 alkaen ja JR TyK:ssa 4.7. -42 alkaen lääkintäaliupseerina. Hän osallistui Kananaisen,

Sohjanan, Kokkosalmen, Kiestingin radan suunnan, Lohilahden, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Onkamojärven, Kutterselän, Muolaanjärven länsipuolen, Heinjoen, Kuparsaaren ja Tornion taisteluihin. Kersantti Singolle on myönnetty VM2.

SINKO ARVO HENRIK

Teknikko, s. 3.6. -22 Pyhäjoella, asuu Hämeenlinnassa. Puoliso vuodesta -53 Aune Annikki, o.s. Myllyoja, s. 7.2. -29 Oulussa. Lapset: Kaija Marjaana -61 ja Pekka Henrik -64. Jatkosota: Sotamies Sinko palveli 7. Er.P:ssa konepistoolimiehenä. Hän osallistui Vansjärven lohkon ja Rukajärven taisteluihin.

SINKO EINO SAKARI

Kauppia, s. 5.7. -18 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -47 Martta o.s. Laurila, s. 30.5. -15 Kiimingissä. Lapset: Kauko -48, Rauha -51 ja Vuokko -58. Talvisota: Sinko palveli PohjR/TykK:ssa ja Krh.os./III/3.Pr:ssa kranaatinheitin aliupseerina ja heittimenjohtajana. Hän osallistui Nurmijärven, Kattilaojan, Munasuon, Kiltteen, Kämärän ja Karisalmen taisteluihin.

Jatkosota: Sinko palveli JR 32:ssa ja 2./JR 11./Krhj:ssa. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin, Ahvenlahden, Jyvälahden, Hiirelän, Karvalan, Rannankylän, Metsäkylän, Kivennavan, Länsi-Kannaksen, Muolaan, Heinjoen, Noskuan, Vuoksenrannan, Vuosalmen, Tornion ja Rovaniemen taisteluihin. Sotilasarvoltaan Sinko on kersantti.

SINKO LENNE VILLIAM

Metsäteknikko, s. 16.5. -16 Pyhäjoella. Talvisota: Sinko saapui palvelukseen 14.10. -39 TykR:iin. Hänet siirrettiin 2./I/JR 40:ään. Hän toimi kivääriryhmän johtajana ja osallistui Pelkosenniemen, Savukosken ja Säkkijärven taisteluihin. Hän haavoittui Säkkijärvellä 6.3. -40 olkavarteen. Sotilasarvoltaan Sinko on alikersantti.

SINKO MARTTI AUKUSTI

(e. Grekula), rovasti, s. 29.9. -12 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -59 Laura Ester Emilia o.s. Salonen, s. 28.12. -10 Sääksmäellä, k. 30.8. -89 Suolahdella. Lapset: Rinna Kaisa -40, Aunus Anna-Leena -41, Mikko Martti -45, Marjatta Elisa -47, Matti Juha -49 ja Lea Sara Raakel -52.

Jatkosota: Sinko palveli III/KTR 2:ssa, II/JR 50:ssä, JvKouluK 17:ssä ja 26. Sotas:ssa sotilaspastorina ja alkuun val.upseerina. Hän osallistui sotatoimiin hyökkäysvaiheessa keväeseen -42 asti patteristossa ja elokuusta -42 pataljoonassa sekä Talin ja Ihantalän taisteluihin Kannaksella. Hän haavoittui 28.6. -44 Lavolassa. Ylikersantti Singolle on myönnetty VR4, VR3, JsMm. KiilanR ja SVR.Rml. Sinko on toiminut Ilomantsissa Vapaan Huollon kesk. jäsenenä ja Kansan Avun johtajana -45 -49, Karttulan SP:n isännistössä -50 -53, SPR:n Suolahden po:n hallituksen jäsenenä -55 -80 sekä Osuusliike Alakeiteleen hallintoneuvoston jäsenenä -61 -79 ja puheenjohtajana -79.

SINKO REINO JOHANNES

Kauppia, s. 4.6. -07 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -36 Amanda Margaret o.s. Halonen, s. 9.12. -07 Haukiputaalla. Lapset: Liisa Margareta -39. Talvisota: Sinko palveli I KKK/JR 26:ssa puolijoukkueenjohtajana ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Sinko palveli RsPsto 30:n huoltotoimiston talousaliupseerina ja sotilasvirkailijana. Hän osallistui Värttilän, Säämäjärven, Prääsän, Pyhäjärven, Petroskoin, Suunun, Syvärin, Juksavan, Tuulosjärven ja Juustilan taisteluihin. Väpeli Sinkolle on myönnetty VM1, VM2, KannaksenR ja JsMm.

SNICKER ESKO HENRIKKI

Kaukolämpökeskuksen konehoitaja, s. 28.2. -18 Ristijärvellä, asuu Tammelassa. Puoliso vuodesta -45 Aino Alina o.s. Nikula, s. 23.4. -23 Pyhäjoella. Lapset: Sirkka Helena -46, Reino Kalevi -47, Aila Elina -49 ja Kerttu Tuulikki -53.

Talvisota: Snicker palveli 3.12. -39 alkaen 3./II/JR 27:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui puna-armeijan takaisinlyömiseen Suomussalmen, Kiannanniemen, Raateentien motin, Kuhmon suunnan, Kilpelänkankaan ja Löytövaaran taisteluissa. Hän oli mukana myös lukuisissa partiokahakoissa Suomusalmella ja Kuhmassa. Jatkosota: Snicker palveli 29.7.41 alkaen 3./JR 11:ssä, 15.4. -42 alkaen 3./II Pn:ssa ja 22.6. -42 alkaen 3./I/JR 11:ssa taistelulähtetä. Hän osallistui hyökkäyssotaan tavoitteena valloittaa Vienan Karjala Uhtuan suunnalla ja Murmannin radalla. Sota muuttui -42 asemasodaksi ja hän osallistui Pistojoen, Hevosenkengän, Malviaistentien, Turistikukkulun, Kiestingin, Jelettijärven ja 3.6. -44 alkaen Karjalan Kannaksen, Kivennavan, Perkjärven, Siiranmäen, Leipäsuon, Heinjoen, Vuosalmen, Äyräpään ja Ihantalän taisteluihin. Hän oli mukana myös Lapin sodassa Tornion, Vojakkalan ja Rovaniemen taisteluihin.

Snicker haavoittui kaksi kertaa lievästi Leipäsuon taistelussa hän sai kranaatin siruja jalkaan ja Torniossa sirpaleen rintaan. Snicker kertoo kompassin pelastaneen hänen henkensä. Sairaalahoittoa hän ei haavoittumisten takia tarvinnut. Alikersantti Snickerille on myönnetty SVR.Rml MI, VM1, VM2 ja JsMm. Snicker kuului Pyhäjoen kunnanvaltuustoon -56 -64, kunnahallitukseen -56 -66, hän oli myös eri lautakuntien jäsenenä, RSOP:n hallituksen jäsen -57 -66 ja Pyhäjoen Osuusmeijerin hallituksen jäsen -57 -66. Hän oli aktiivisesti mukana lisäksi Keskustapuolueen toiminnassa -50 -66.

SUNI ANTTI

S. 31.12. -02 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -40 Meimi o.s. Grekula, s. 11.7. -11 Pyhäjoella, elävät Kanadassa.
Lapset: Elli -41, Anna -43 ja Risto -47.
Jatkosota: Suni osallistui jatkosotaan Uhtuan suunnalla ja toimi kokkina.

SUNI ERKKI FRANS

Maanviljelijä, s. 4.10. -06 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -50 Nanni Maria o.s. Anttila, s. 7.9. -13 Pyhäjoella, k. 20.6. -90 Pyhäjoella.
Lapset: Antero ja Juhani -51, Tuula -52, Maritta -54 ja Anne -60.

Talvisota: Suni palveli ja osallistui taisteluihin Kannaksella ja

Viipurinlahdella kiväärimiehenä.

Jatkosota: Suni palveli JR 32:ssa. Hän osallistui Pistojoen ja Uhtuan tien suunnan taisteluihin. Hänet siirrettiin junapartiotehtäviin sotapoliisiksi 18.9. -42 JvKouluK 19:ään, 22.9. -42 Riusalan As. Kom.kuntaan, 20.12. -43 Kuopion As. Kom.kuntaan, 29.12. -43 Oulun As. Kom.kuntaan ja 24.7. -44 Maskun As. Kom.kuntaan.

Suni on toiminut metsälautakunnassa.

SUNI KALLE

Maanviljelijä, kalastaja, s. 21.7. -04 Pyhäjoella.
Talvisota: Suni palveli JR 26:ssa ajomiehenä kranaatinheitinkompaniassa. Hän osallistui Kannaksen ja Noisniemen taisteluihin.

Kalle Suni kuvassa vasemmalla.

Jatkosota: Sotamies Suni palveli KrhK:n toimiston kuljettajana ja osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin.

SUNI SET JOHANNES

Maanviljelijä, s. 24.6. -01 Pyhäjoella, muutti Raahen -68.

Talvisota ja jatkosota: Suni osallistui sotaan, tarkemmat tiedot puuttuvat.

SUNI TAUNO MATIAS (MATTI)

Suutari, s. 13.4. -08 Pyhäjoella, k. 22.10. -87 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -34 Lyydia o.s. Mattila, s. 22.11. -02 Haapavedellä, k. -84 Pyhäjoella.

Lapset: Matti -36, Pekka -37, Liisa -38, Antti -40, Heikki -41, Lassi -43, Tuomas -44, k. -82 ja Sanna -48.

Talvisota: Suni palveli vapaaehtoisena vuodesta -40 JvKouluK 5:ssä ja sai siirrot ErP 36:een ja JR 64:een.

Jatkosota: Sotamies Suni palveli 136.TyöK:ssa ja HTK 5:ssä linnoituspataljoonassa..

SUNI TUOMAS

S. 28.8. -06 Pyhäjoella, k. 27.4. -56 Pyhäjoella.

Talvisota: Muistitietojen mukaan Suni osallistui sotaan, tarkemmat tiedot puuttuvat.

Jatkosota: Suni oli mukana Luumäellä linnoitustöissä.

SUNI TUOMAS EINARI (EINO)

Kalastaja, s. 24.1. -03 Pyhäjoella, k. 15.9. -90 Pyhäjoella.

Puoliso Hanna o.s. Kiviniemi, s. 15.7. -02 Pyhäjoella, k. 21.4. -76.

Lapset: Väinö -23, Veikko -27 ja Viljo -31.

Talvisota: Suni oli Ruukissa hevossairaalassa eläinlääkäriapulaisena hoitamassa sotasaalishe-

vosia.

Jatkosota: Jatkosota: Sotamies Suni toimi ajomiehenä ja kuljetti ruokaa rintamalinjoille. Hän osallistui taisteluihin rajalta Uhtualle asti.

SUNI VÄINÖ VERNERI

S. 29.3. -23 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -49 Aino Kaarino o.s. Pirkola, s. 23.4. -29 Pyhäjoella.

Jatkosota: Suni palveli HTK P:ssa. Hän osallistui kenttävartioston taustavartiointiin ja partio-tehtäviin Seesjärvellä ja Paatennessa Hän haavoittui Suontaleen tienvarressa Paatennessa.

Suni on toiminut kunnanvaltuutettuna, sosiaali-, urheilu- ja holhouslautakuntien jäsenenä, vanhainkodin johtokunnassa, Väestönsuojelun ohjaajana ja vajaanieslaitoksen liittovaltuutettuna sotpassikuva

SUVANTO JOHAN HENRIK

Maanviljelijä, s. 16.11. -08 Pyhäjoella, k. 22.8. -79 Pyhäjoella.

Talvisota: Sotilaspassista oli kadonnut sivuja. Suvanto osallistui mahdollisesti talvisotaan.

Jatkosota: Suvanto palveli 24.LK:ssa sairaankantajana, ajomiehenä ja kiväärimiehenä. Hän osallistui Kananaisen, Sohjana, Kokkossalmen,

Vasemmalla Jussi Suvanto.

Kiestingin radan suunnan, Uhtuan länsipuolen, asemasodan ja 2.8. -21.8. -44 Syskyjärven taisteluihin.

SÖRMÄ MARTTI

Kauppias, s. 30.10. -15 Pyhäjoella, k. 12.11. -48 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Laina Kaarina o.s. Hällström, s. 28.3. -14 Pyhäjoella.

Lapset: Liisa Anneli -42, Erkki Tapani -44 ja Eeva Kaarina -46.

Talvisota: Alikersantti Sörmä palveli I./JR 26:ssa komppanian kirjuriina ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven, Oinolan ja Vuokselan taisteluihin.

TAKA-EILOLA KAARLO HENRIK

S. 22.12. -11 Saloisissa, muutti Pattijolle -45.

Talvisota: Taka-Eilola palveli I./JR 26:ssa pikakivääriampujana ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Taka-Eilola palveli 2./JR 32:ssa ja JvKouluK 20:ssa pikakivääriampujana ja osallistui taisteluihin suunnalla Suomusalmi - Pistojoeki. Hän

haavoittui Pistojoella 21.7. -41 vasempaan käteen. Hänet vapautettiin palveluksesta 18.12. -41. Korpraali Taka-Eilolalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

TAKALO LAURI MATIAS

Työnjohtaja, s. 20.4. -16 Pyhäjoella, k. 27.12. -87 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Aune Emit o.s. Pohjanoja, s. 1.8. -17.

Lapset: Irja Marja-Liisa -45.

Talvisota: Takalo palveli I./JR 26:ssa pikakivääriampujana ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Takalo palveli JvKouluK 20:ssä alikersanttina.

TAKALO UUNO SANFRID

Maanviljelijä, s. 16.3. -17 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Nelly o.s. Viinikangas, s. 2.1. -27.

Lapset: Jouko -48, Ritva -50, Riitta -52, Irma -54, Irja -58, Juha -60, Matti -63 ja Sirpa -67.

Jatkosota: Uuno Takalo palveli E/I/JR 32:ssa ja II/JR 11:ssa puhelinmiehenä.

Uuno Takalo osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin, Ahvenlahden, Ronnunkylän, Metsäkylän, Kivennavan, Länsi-Kannaksen, Muolaan, Heinjoen, Noskua - Vuoksen lohkon, Vuosalmen ja Tornion taisteluihin.

Hän haavoittui Tornion lähellä 4.10. -44. Alikersantti Takalolle on myönnetty VM2.

TAKALO VÄINÖ VERNER

Kirvesmies, s. 10.1. -18 Pyhäjoella, k. 14.4. -94. Puoliso vuodesta -49 Vieno Linnea o.s. Jussinoja, s. 21.3. -24 Pyhäjoella.

Lapset: Elina Linnea -50.

Jatkosota: Takalo palveli JvKouluK 19:ssä Porin varuskunnassa. Hän toimi vartiomiehenä. Korpraali Takalolle on myönnetty JsMm.

TAPANILA OIVA ALVARI

Maanviljelijä, s. 1.8. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -54 Sirkka Kaarina, o.s. Pelkonen, s. 23.8. -28 Pyhäjoella.

Lapset: Keijo -54, Seija -55 ja Reijo -63.

Jatkosota: Tapanila palveli JvKouluK 13:ssa, JR 1:ssä, JR 11:ssä ja ErP 13:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Oulun, Noskuan, Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin.

Hän haavoittui Noskualla kesäkuussa -44 hartioihin sirpaleesta, josta oli seurauksena 10% invaliditeetti. Korpraali Tapanilalle on myönnetty JsMm.

Reino ja Oili Tarvudd.

TARVUDD REINO KUSTAA

Kauppiaas, s. 29.6. -25 Korttesjärvellä, k. 15.1. -90 Kanadassa.

Puoliso vuodesta -52 Oili Iris, o.s. Westman, s. 28.2. -31 Raahessa.

Lapset: Sipi -53, Aki -55, Pekka -57 ja Mikko -70. Jatkosota: Tarvudd palveli 1. AutoKorjK:ssa, AutoK/V 5:ssä ja AutoK/EP:ssa asentajana ja autonkuljettajana. Korpraali Tarvuddille on myönnetty JsMm.

TARVUDD VILHO JAAKKO

Myymälänhoitaja, s.24.8. -21 Korttesjärvellä, k. 22.7. -77 Utajärvellä.

Puoliso vuodesta -55 Kerttu Annikki o.s. Sirén, s. 17.3. -28 Tampereella.

Lapset: Pertti -56, Esko -58, Lea Anneli -60 ja Eila Annikki -63. Jatkosota: Tarvudd palveli Helsingin LA:ssa keskusvarastossa

varastoapulaisena. Sotilasarvoltaan hän oli korpraali.

TASKILA SULO ARMAS

Kirvesmies, s. 22.12. -07 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -30 Aune o.s. Vuotila, s. 8.12. -01 Pyhäjoella, k. 5.3. -66 Oulun lääninsairaalassa.

Lapset: Sinikka -31, Harri -33, Kaarlo -35, Sulo -39 ja Risto -41. Talvisota: Taskila palveli 3./JR 26:ssa lääkintäaliupseerina ja

osallistui Muolaan ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Taskila palveli E/1/JR 32:ssa lääkintäaliupseerina ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Lapin sodan taisteluihin. Alikersantti Taskilalle on myönnetty VM2.

TASKILA TOIVO NIKOLAI

Sekatyömies, s. 22.12. -07 Pyhäjoella, k. -75 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -36 Aune o.s. Luoto, s. 21.3. -10 Alajärvellä.

Lapset: Aino -38, Aimo -40 ja Sirkka-Liisa -45.

Talvisota: Taskila palveli 7. 12.-39 alkaen sotateollisuudessa ja 23.4. -40 alkaen JvKouluK 5:ssä

ja JR 31:ssä.

Jatkosota: Alikersantti Taskila palveli 15.6. -41 alkaen 6./JR 32:ssa. Hänet siirrettiin 10.2. -42 7./JR

32:een ja 18.3. -42 1./JR 32:een. Hän toimi ryhmänjohtajana 15.6. -41 -17.5. -42 6. ja 7. komppaniassa ja 18.5. -1.4. -42 1. komppaniassa. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Jyväskylän taisteluihin

TAURIAINEN TOIVO

Vakuutustarkastaja, s. 5.4. -12 Kuusamossa, k. 10.9. -83 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Vieno Annikki, o.s. Sarpola, s. 27.7. -20 Pyhäjoella, k. 9.2. -93 Pyhäjoella.

Lapset: Tuula Anneli -46, Seija Kaarina -47, Aila Annikka -50 ja Riitta Sanelma -54.

Talvisota: Tauriainen palveli kiväärimiehenä ja osallistui Alasalmen ja

Juntusrannan taisteluihin.

Jatkosota: Tauriainen palveli LinP 15:ssa ja 10.5. -43 alkaen 5594:ssä panssarintorjuntamiehenä, kirjurina ja varastonhoitajana. Hän osallistui Pistojoen, Pinkosalmen, Kangasvaaran, Lohivaaran, Miiikulaisen, Niskan, Perkjärven, Pilppulan, Näätälän ja Kookin kanavan taisteluihin. Korpraali Tauriaille on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

TEERELÄ VEIKKO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 4.10. -24 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -50 Rai-li Anna-Liisa o.s. Pelto-keto, s. 15.6. -30.

Lapset: Liisa -51, Sisko -53 ja Leena -59.

Jatkosota: Teerelä palveli JvKouluK 15:ssä, HTK 11:ssa, 3. DE:ssa, RjP 7:ssä ja JR 11:ssä kiväärimiehenä. Hän osallistui

Uhtaun suunnan, Karva-

lan, Rannunkylän, Metsäkylän, VT-linjan, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Noskua - Vuoksen lohkon, Oulun ja Tornion taisteluihin.

Teerelä haavoittui 1.10. -44 Torniossa. Korpraali Teerelälle on myönnetty JsMm.

TEERELÄ VÄINÖ JOHANNES

Työmies, s. 29.9. -18 Pyhäjoella, k. 27.1. -70 Pyhäjoella.

Talvisota: Teerelä palveli 1./3. Pr:ssa ja osallistui Nurmijärven, Kattilaojan ja Munasuon taisteluihin.

Jatkosota: Teerelä palveli 1./JR 32:ssa konepistoolimiehenä ja osallistui Uhtuan suunnan ja Karjalan Kannaksen taisteluihin.

Hän haavoittui kaksi kertaa. Korpraali Teerelälle on myönnetty VM1, VM2, TsMm ja JsMm.

TERÄSLAHTI MARTTI OLAVI

Kirvesmies, s. 17.11. -17 Pyhäjoella, k. 27.8. -64 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Impi Katariina o.s. Muurinen, s. 11.6. -20 Kuolemajärvellä.

Lapset: Jarmo Kullervo -48 ja Heli Marjaana -59.

Talvisota: Teräslahti palveli 8./JR 64:ssä ryhmänjohtajana ja osallistui Suomussalmen, Raat-

teen ja Pitkärannan taisteluihin.

Jatkosota: Teräslahti palveli JR 32:ssa ryhmänjohtajana ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hän haavoittui Uhtuan suunnalla 28.8. -41. Alikersantti Teräslahdelle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

TERÄSLAHTI MATTI ALEKSANDER

Pienviljelijä, s. 8.12. -01 Pyhäjoella, k. 3.3. -79 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -23 Enna Helena o.s. Lahti, s. 1.3. -00 Pyhäjoella, k. 9.3. -81 Pyhäjoella.

Lapset: Terttu Annikki -24, Eero Matias -26, Aira Hillevi -29 ja Aino Irene -32.

Talvisota: Teräslahti palveli JR 40:ssä pioneerina. Hän osallistui

Pelkosenniemen, Joutsjärven, Märkjärven ja Säk-kijärven taisteluihin.

Jatkosota: Teräslahti palveli 24. LK:ssa sairaankantajana. Hän osallistui Kananaisen, Sohjanan, Kiestingin ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin.

Sotamies Teräslahdelle on myönnetty TsMm ja JsMm.

TERÄSLAHTI MAURI SAKARI

Ratamies, s. 25.2. -23 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -41 Vieno Ilma o.s. Martinmäki, s. 21.4. -22 Raahessa.

Lapset: Leo -41, Teuvo -45, Raulo -46, Kauko -53 ja Ritva -63. Jatkosota: Teräslahti palveli 7./JvKouluK 16:ssa, os. 3577:ssä (9./HTK 2.), TäydP4./HTK 3:ssa ja 10./JR 22:ssa panssarintorjunta- ja kiväärimiehenä. Hän osallistui taisteluihin Seesjärven rannikolla 21.1. -12.2. -43, Syvärin sillanpään torjuntataisteluihin 5.7. -43 -15.1. -44 sekä Viipurin, Lavolan, Juustilan, Tohmajärven ja Keimin taisteluihin.

Sotamies Teräslahdelle on myönnetty JsMm.

TERÄSLAHTI REINO KALERVO

Kirvesmies, s. 10.11. -11 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Eine o.s. Tuhkala, s. 2.5. -20 Pyhäjoella. Lapset: Onerva -44, Kalevi -45, Mauno -51 ja Terttu -56.

Talvisota: Teräslahti palveli I/JR 26:ssa konepistoolimiehenä ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven, Oinolan ja Vuokselan taiste-

luihin.

Jatkosota: Teräslahti palveli II/JR 32:ssa konepistoolimiehenä. Hän oli mukana Vuonnisen, Pistojoen, Tetrivaaran, Uhtuan pohjoispuolen, Kivennavan, Suulajärven, Muolaan, Koisjoen, Vuoksen lohkon, Tornion, Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin. Hänelle on myönnetty VM1, TsMm ja JsMm.

TIIRINKI ANTTI ANDERS

Maanviljelijä, s. 21.3. -00 Pyhäjoella, k. 13.2. -78 Raahessa.

Puoliso vuodesta -30 Enni Marjatta o.s. Merikanto, s. 5.8. -07 Pyhäjoella.

Lapset: Jorma Antero -31 ja Aino Raakel -33.

Jatkosota: Sotamies Tiirinki palveli JR 40:ssä ja JR 32:ssa hevosmiehenä. Hän osallistui taisteluihin Pelkosenniemellä, Savu-

koskella, Saijassa, Viipurinlahdella, Vuonnisella, Pistojoella, Korpivaaralla, Tetrivaaralla ja Uhtuan länsi- sekä pohjoispuolella.

TIIRINKI HERMAN ALFRET

Maanviljelijä, s. 20.11. -05 Pyhäjoella, k. 10.10. -81 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -46 Aune Maria o.s. Havisto, s. 19.9. -16 Pyhäjoella, k. 13.11. -83 Pyhäjoella. Lapset: Martti -47 ja Erkki -53. Talvisota: Tiirinki palveli 18.10. -39 alkaen III/JR 25:ssä ampujan apulaisena ja osallistui Ilomäen mukana mm. Löytövaaran puo-

lusutustaisteluihin.

Jatkosota: Tiirinki palveli 11.6. -44 alkaen 24. LK:ssa lääkintämiehenä. Hän osallistui Louhen ja Uhtuan suunnan sekä Karjalan Kannaksen taisteluihin. Sotamies Tiirinkille on myönnetty VM2.

TIIRINKI JOHAN SET (SETTI)

Maanviljelijä, s. 3.2. -04 Pyhäjoella, k. 17.4. -84 Raahessa.

Talvisota: Tiirinki palveli huoltokompaniassa Oulussa.

Jatkosota: Tiirinki palveli 6./JR 32:ssa, 7./JR 32:ssa ja 9./JR 4:ssä ajomiehenä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Impilahden ja Kaukojärven taisteluihin. Sotamies Tiirinki kotiutettiin 1.7. -44.

Sotamies Tiirinki kotiutettiin 1.7. -44.

TIIRINKI MATTI ALFRED

Maanviljelijä, s. 6.2. -11 Pyhäjoella, k. 16.12. -73 Pyhäjoella.

Puoliso Hilda Esteri o.s. Karjaluo, s. 1.9. -13 Pyhäjoella, k. 29.7. -74 Pyhäjoella.

Lapset: Terttu -33, Toini -36, Tellervo -39, Tuula -46, Antero -47 ja Pertti -54.

Talvisota: Tiirinki palveli 8.3. -40 alkaen 23./JvKouluK 5:ssä. Hän suoritti asepalvelusta talvisodan päättämiseen asti ja edelleen 6.6. -40 alkaen 3./JR 25:ssä, 12.5. -40 EK/JR 25:ssä, 10.10. -40 3./JR 25:ssä, 28.8. -40 10./10. Pr:ssa ja 1.11. -40 3./10

Pr:ssa. Hänet vapautettiin palveluksesta 17.3. -41.

Jatkosota: Tiirinki saapui palvelukseen uudelleen 15.6. -41 2./JR 32:een. Hän sai siirrot 16.3. -42 7./JR 32:een, 4.7. -42 3./JR 32:een ja komennuksen Raahen Sotapiiriin E:aan 25.7. -25.9. -42.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan pohjoispuolen, Rajajoen, Vammelsuun, Hietailan ja Viipurinlahden taisteluihin. Hän haavoittui 23.7. -41 Pistojoella. Hänet ylennettiin korpraaliksi -68.

Tiirinki toimi kunnanvaltuutettuna kolme vaalikautta. Hän oli jäsenenä lisäksi vaalilautakunnassa sekä Sähköosuuskunnan, jakokunnan ja Sonniosuuskunnan johtokunnassa.

Tiirinki toimi kunnanvaltuutettuna kolme vaalikautta. Hän oli jäsenenä lisäksi vaalilautakunnassa sekä Sähköosuuskunnan, jakokunnan ja Sonniosuuskunnan johtokunnassa.

TIIROLA ANTTI ALEKSANDER

Varastomies, s. 1.2. -18 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -54 Lahja Ilona o.s. Kittilä, s. 5.3. -28 Pyhäjoella.

Lapset: Eero Antero -44 ja Eeva Susanna -69.

Talvisota: Tirola palveli 8./JR 64:ssä 15.12. -39 alkaen. Hänet siirrettiin 3./III/11. Priin 12.8. -40. Hän toimi kiväärimiehenä ja

taistelulähetinänä ja osallistui Suomussalmen, Raateen ja Pitkärannan taisteluihin. Tirola sairastui 16.1. -40 Pitkärannassa. Hänen jalkansa palleltuivat.

Jatkosota: Tirola palveli 15.6. -41 alkaen 6./JR 32:ssa. Hänet siirrettiin 17.3. -41 JvKouluK 19:ään ja 6.4. -42 Toim.v./Suur-Saimaan Sotapiiriin. Hän toimi varastomiehenä. Sotilasarvoltaan Tirola on alikersantti. Hän on toiminut taksoitus- ja vaalilautakunnassa sekä kirkkovaltuutettuna.

TIIROLA KARL ALFRED (KALLE)

Maanviljelijä, s. 18.7. -05 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -28 Mari o.s. Hautala, s. 24.11. -04 Pyhäjoella, k. 8.10. -90.

Lapset: Eila -29, Pentti -38 ja Veikko -42.

Talvisota: Tirola osallistui P-Pohjanmaan sotilas-

lääninylimääräisiin reservin harjoituksiin 20.12. -39 alkaen.

Jatkosota: Tirola palveli 15.6. -41 -1.4. -42 R/I/JR 32:ssa sairaankantajana. Hän oli mukana taisteluissa Vuonnisella, Pistojoella, Korpivaaralla, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolella. Sotilasarvoltaan Tirola on korpraali. Hän on toiminut kirkkovaltuutettuna.

TIIROLA SVANTE HENRIK

Maanviljelijä, s. 30.7. -01 Pyhäjoella, k. 1.4. -86 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -35 Aili Johanna o.s. Remes, s. 19.2. -07 Kiuruvedellä, k. 27.7. -88 Pyhäjoella.

Lapset: Ahti Eljas -35, Anja Eliisa -37, Olavi -39, Aino -44, Arja -46 ja Aila -51.

Talvisota: Tirola oli sodassa 6.12. -39 -4.5. -40.

Jatkosota: Sotamies Tirola palveli konepistooliampujana 4./JR 32:ssa 15.6. -41 alkaen. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hän haavoittui 17.8. -41.

TIKKALA JOHAN VALDEMAR

Maanviljelijä, s. 27.4. -23 Saloisissa.

Puoliso vuodesta -45 Aino Johanna o.s. Räisänen, s. 21.7. -23 Kuusamossa.

Lapset: Pentti Juhani -46, Tapio Matias -49 ja Marke Maire Marjaana -50.

Jatkosota: Tikkala palveli TäydP 4:ssä, 8./JR 13:ssa, 10./JR 13:ssa

ja 2./JR 45:ssä lääkintämiehenä ja ryhmänjohtajana. Hän osallistui Seesjärven rannikon, Syvärin sillanpään torjunta, Jandebajoen, Palteenkylän, Kuujärven, Märkäjärven, Valtjärven, Uusijärven, Saarijärven, Harakkamäen, Sepivaaran, Latvajärven ja Syskyjärven puolustustaisteluihin sekä Pohjois-Suomen taisteluihin. Hän haavoittui -43 päähän Syvärillä. Alikersantti Tikkalalle on myönnetty VM2 ja VM3.

TIKKALA PAULI ILMARI

Työnjohtaja, s. 7.6. -25 Saloisissa, k. 27.3. -83 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Bertta o.s. Arola, s. 8.2. -26 Pyhäjoella, k. 1.11. -73 Oulussa.

Lapset: Hannu, Raija, Pirjo, Markku, Ilpo ja Jouko.

Jatkosota: Tikkala palveli 12.4. -43 alkaen JvKouluK 25:ssä ja 18.7. -44 alkaen 3. JR 4:ssä ki-

väärimiehenä. Hän osallistui Vuotson taisteluihin. Hän haavoittui 30.10. -44 Vuotsossa vasempaan jalkaansa, josta oli seurauksena 25 % invaliditeetti. Sotamies Tikkalalle on myönnetty VM1 ja JsMm. Hän kuului sotaveteraaneihin ja sotainvalideihin.

TIRILÄ JOHAN ALFRED (JUSSI)

S. 16.8. -13 Pyhäjoella.

Tirilä muutti Ruotsiin -56, asuu talvet Ruotsissa ja kesäisin Parhalahdella.

Talvisota: Tirilä palveli Pennasen osastossa Petsamossa kiväärimiehenä. Hän osallistui Parkkinan, Yläluostarin, Salmijärven ja Kornettijoen taisteluihin.

Jatkosota: Tirilä palveli JR 33:ssa ja Er.LinnP:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Sallan, Rukajärven, Maaselänkannaksen, Talin ja Ihantalan taisteluihin. Hän haavoittui Ihantalassa kesäkuun lopussa -44. Sotamies Tirilälle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

TIRILÄ KALLE ALVAR

Työnjohtaja, kotiseutuneuvos, s. 25.4. -23 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -53 Elsa Vappu Mirjami o.s. Hanhela, s. 19.11. -30 Kittilässä.

Lapset: Ritva -54, Ulla -55 ja Olli -62.

Jatkosota: Tirilä palveli 16.1. -42 alkaen 7./JvKouluK 16:ssa. Hän sairastui toukokuussa -42 ja hän-

tä hoidettiin 32. ja 55. Sotas:ssa sekä Tukholman sairaalassa. Hänet vapautettiin palveluksesta 22.3. -43 ja siirrettiin 25.1. -44 HTK/kotijoukkoihin. 29.1. -44 hän sai siirron Sv-leiri 19:lle, 26.5. -44 6689./9:ään ja 27.11. -44 Raahen sot.piiriin E:aan. Hän toimi lääkintäaliupseerina.

Korpraali Tirilälle on myönnetty JsMm, SininenR, Kunn.L:n hop. kunniamerkki. Hän on toiminut eri lautakunnissa.

TIRILÄ MATTI OLAVI

Koneurakoitsija, s. 10.5. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Toini Anna-Liisa o.s. Kittilä, s. 7.11. -27 Pyhäjoella.

Lapset: Pekka -47, Esko -49 ja Pertti -55.

Jatkosota: Tirilä palveli 12.4. -43 JvKouluK 25:ssa. Hänet siirrettiin 20.10. -43 HTK 11:een, 30.10.

-44 Järj.os./HTK 1:een, 2.11. -44 JR 6:een ja 20.2. -45 Raahen Sot.piiriin E:aan. Hän toimi kivääriryhmän johtajana ja loukkaantui heinäkuussa -43 vasempaan olkapäähän. Alikersantti Tirilälle on myönnetty JsMm ja SininenR. Hänelle on toiminut rakens- ja raittiuslautakunnissa ja toiminut NS:ssa.

TOIKKANEN AHTI JUHANI

Vanhempi konstaapeli, s. 17.12. -17 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -42 Ellen o.s. Suikkanen, s. 23.6. -23 Ruokolahdella.

Lapset: Pirkko -42, Hannu -44, Leena -46, Aino -49, Yrjö -51 ja Petteri -61.

Talvisota: Toikkanen palveli 6.5. -39 alkaen Pohj.R.Krh:ssa. Hä-

net siirrettiin 10.10. -39 Krh.os./III/3. Pri:iin. Hän toimi puhelinaliupseerina ja osallistui Nurmijärven, Kattilaojan, Munasuon, Kilteen, Kämärän ja Karisalmen taisteluihin.

Jatkosota: Kersantti Toikkanen palveli sisäasianministeriön alaisessa valvontaosastossa. Hän oli valvossa luvatonta liikkumista sotatoimialueella, ottamassa kiinni ja kuljettamassa karkureita kokoamispaikkoihin, etsimässä desantteja ja valvomassa paluumuuttoa. Hän ei osallistunut taisteluihin mutta oli mukana muissa yhteentoissa. Hän on toiminut valtion ulosottoapulaisena, kunnan ja seurakunnan ulosottomiehenä, vanginkuljettajana, raittius-, liikenne-, vero-, tutkija- ja perintoverolautakunnissa, kotiseututoimikunnassa, tehdaspalokunnassa, metsästysyhdistyksen puheenjohtajana, sihteerinä ja rahastonhoitajana sekä Kempeleen taloyhdistyksen jäsenenä. Hän harrastaa kirjoittamista.

TOPPARI VILJAMI VELI

Maanviljelijä, s. 4.3. -26 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -51 Eila Annikki o.s. Tiirola, s. 9.7. -29 Pyhäjoella.

Lapset: Matti -52, Raija -53 ja Pirkko -57.

Jatkosota: Tykkimies Toppari palveli Äänisen RPR:ssa, 8./RsPsto/RTR4:ssä tulenjohtueen puhelinmiehenä. Hän osallistui Äänisen ja Juustilan taisteluihin. Toppari on toiminut sosiaalilautakunnassa.

TOPPARI VÄINÖ MATIAS

Kauppias, s. 18.5. -24 Pyhäjoella, k. 10.1. -74 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -49 Saara Sisko Susanna o.s. Mantila, s. 24.2. -29 Kalajoella.

Lapset: Arja Marja Elisa -49, Hely Sisko Annikki -51, Pekka Väinö Matias -52, Antti Arto Olavi -56 ja Mikko Heikki Antero -67.

Eero Simpanen ja Väinö Toppari.

Jatkosota: Toppari palveli vapaaehtoisena

24.7. -41 alkaen JvKouluK 15:ssa. Hänet siirrettiin 4.1. -43 Sotas:aan ja 29.1. -43 JvKouluK 6:een. 30.6. -44 hän sai siirron 30. Sotas:aan, 17.8. -44 JR 4:ään ja 19.9. -44 27. Sotas:aam. Hän toimi kiväärimiehenä ja osallistui 1941 - 44 Summan, Rokkolanjoen, Aittojärven, Saukkojärven, Rautun, Rovaniemen, Sodankylän ja Lohijoen taisteluihin. Hän loukkaantui 25.10. -44 Jk.os:ssa. Sotamies Topparille on myönnetty sotavammaismerkki, SVL:n am, ja Vähittäiskauppiasliiton am. Hän toimi Sotainvalidien Pyhäjoen osaston puheenjohtajana 1961-67.

TORNBERG PAAVO

Maanviljelijä, s. 6.11. -23 Kuusamossa, k. 21.4. -82 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -54 Tyyne, o.s. Impola, s. 24.10. -25 Pyhäjoella.

Lapset: Ilkka -54, Kaija -56, Antti -57, Pertti -58, Jukka -60 ja Seppo -63.

Jatkosota: Tornberg saapui palvelukseen 15.1. -42 JvKouluK 15:een. Hänet siirrettiin 3.5. -42 EK/I/JR 11:een ja 19.9. -42 2./JR 11:een. Hän palveli konepistoolimiehenä ja osallistui taisteluihin

Uhtuan länsipuolella, 3. D:n torjuntataisteluihin 9.6. -17.6. -44, 3. D:n viivytystaisteluihin Länsi-Kannaksella, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Summan taisteluihin 18.6. -10.7. -44, Noskua - Vuoksen lohkon torjuntataisteluihin 11.7. -16.7. -44, Vuosalmen puolustustaisteluihin 17.7. -29.7. -44 sekä Ihantalan taisteluihin ja Lapin sodassa Tornion ja Rovaniemen valtaukseen. Tornberg loukkaantui päähän ollessaan palaamassa lomalta rintamalle linja-auton ojaanajossa. Alikersantti Tornbergille on myönnetty VM2, Pjk 9./44. Hän osallistui lukuisiin kunnallisiin ja kirkollisiin luottamustehtäviin. Hän toimi mm. Puhäjoen uuden kirkon rakennustoimikunnassa.

TORNIAINEN ARVI

Työmies, s. 30.8. -14 Ristiinassa. Talvisota: Tornainen palveli kotijoukoissa siirtolaisten kuljetustehtävissä.

Jatkosota: Sotamies Tornainen palveli korjaus- ja työkomppaniassa työpalvelussa ja osallistui Ilomantsin suunnan taisteluihin. Hän haavoittui elokuussa -44.

TUHKALA YRJÖ LEONARD

Maanviljelijä, s. 8.7. -14 Pyhäjoella, k. 7.6. -81 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Helle o.s. Hourula, s. 3.3. -28 Pyhäjoella.

Lapset: Antero -46, Eero Tapani -47, Pirjo Maritta -50 ja Aarne Ilmari -58.

Talvisota: Yrjö Tuhkala palveli II/JR 40:ssä ja 6.12.-39 alkaen 5./JR 40:ssä täystysaliupseerina. Hän osallistui Pelkosenniemen, Joutsijärven, Märkäjärven ja Vilojoen taisteluihin.

Jatkosota: Tuhkala palveli joukko-osastoissa E/I/JR 32, 3./JR 11 ja 11./JR 11 huoltoaliupseerina ja ryhmänjohtajana.

Yrjö Tuikkala keskellä.

TUIKKALA ANTTI

Maanviljelijä, s. 17.6. -21 Pyhäjoella, k. 30.8. -84 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -60 Helmi Maria o.s. Vuoti, s. 20.10. -27 Pyhäjoella.

Lapset: Erkki -60, Oiva -63, Veli -64, Mika -67 ja Kai -72.

Jatkosota: Tuikkalapalvelu JP:ssa ja hänet siirrettiin 15.1. -42 8. D:aan, 20.1. -42 RjK 24:een/29/

42. Hän palveli myös KrhJ1:ssä ja RjP 5:ssä. Hän toimi partiomiehenä ja osallistui Seesjärven, Porajärven, Muuannon ja Lapin sodan taisteluihin. Korpraali Tuikkalalle on myönnetty JsMm.

TUIKKALA EINO

Kirvemies, s. 9.10. -13 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -38 Henna Kristiina o.s. Pihlajamaa, s. 19.6. -14 Pyhäjoella.

Lapset: Raakel -39, Tuovi -40, Pekka -44, Terttu -46, Helli -48, Salli -51, Paavo -53 ja Hannu -55.

Talvisota: Tuikkala palveli 6.12. -39 alkaen I/KKK I/JR 40:ssä konekivääriampujana ja osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Saijan, Sallan ja Säkijärven taisteluihin. Hän haavoittui 12.2. -40. Hänet lomautettiin 18.5. -40.

Jatkosota: Tuikkala astui palvelukseen 15.6. -41 E/I/JR 32:een. Hänet siirrettiin 3.2. -42 EK/I/JR 11:een. Hän toimi konekiväärimiehenä, taistelulähettinä, ajomiehenä 4.2. -42 - 10.11. -43 ja muonittajana 11.11. -43 - 27.10. -44.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kivennavan, Viitananmäen, Muolaan ja Antrean taisteluihin. Hän haavoittui 29.6. -44 sirpaleesta jalkaan. Alikersantti Tuikkalalle on myönnetty VM2.

TUIKKALA ERIK

Maanviljelijä, s. 12.9. -01 Pyhäjoella, k. 16.6. -73 Pyhäjoella.

Talvisota: Tuikkala palveli 5./Täyd P:ssä kiväärimiehenä ja osallistui Märkäjärven, Vilojoen, Laskujärven ja Torasjärven taisteluihin.

Jatkosota: Tuikkala palveli 6./II/JR 32:ssa ja 7./I/JR 32:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hänet kotiutettiin 10.2. -42.

TUIKKALA ERKKI

Maanviljelijä, s. 10.7. -14 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Anna Adele o.s. Rautio, s. 28.5. -18 Pyhäjoella.

Lapset: Ulla-Maija -47, Marjo Elisa -49 ja Ilkka Erkki Sakari -64.

Talvisota: Tuikkala palveli 2./JR 32:ssa kiväärimiehenä panssarintorjuntaryhmässä ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven rannan (Oinolan) ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Tuikkala palveli 2./JR 32:ssa ja 3./I/JR 11:ssä panssarintorjunta- ja kiväärimiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin ja Ahvenlahden taisteluihin sekä Karjalan Kannaksen viivytys- ja torjuntataisteluihin. Hän oli mukana myös Lapin sodassa Tornion valtauksessa. Hän

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin ja Ahvenlahden taisteluihin.

Alikersantti Tuikkalalle on myönnetty VM2. Hän on toiminut taksoitus- ja sosiaalilautakunnassa sekä kirkkovaltuutettuna.

haavoittui 12.7. -44 Kannaksella. Alikersantti Tuikkalalle on myönnetty VM2.

TUIKKALA ERKKI JOHANNES

Maanviljelijä, s. 24.4. -08 Pyhäjoella, k. 26.5. -90 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -32 Aili Emilia o.s. Heikkilä, s. 2.9. -10 Pyhäjoella, k. 18.9. -93.

Lapset: Aarre Olavi -33, Liisa Mirjam -34, Inkeri Emilia -37, Oiva Matias -42 ja Martti Johannes -51.

Talvisota: Tuikkala palveli JR 26:ssa ja JR 32:ssa. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaan ja Vuosalmen taisteluihin.

Jatkosota: Tuikkala palveli JR 26:ssa ja JR 32:ssa ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan suunnan taisteluihin.

Korpraali Tuikkalalle on myönnetty TsMm.

TUIKKALA JORMA JOHANNES

Maanviljelijä, s. 17.10. -14 Pyhäjoella, k. 16.10. -58 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Elma Kaarina o.s. Kupulisoja, s. 26.10. -18.

Lapset: Aila Marjatta -43, Eila Anneli -45, Tuula Annikki -48 ja Irma Kristiina -59.

Talvisota: Tuikkala saapui ylimääräisiin kertaushajoiuksiin 6.12. -39. Hän palveli JR 26:ssa ja osallistui taisteluihin Pelkosenniemellä, Savukoskella, Joutsijärvellä, Märkäjärvellä ja Vilojoella. Hänet lomautettiin 11.5. -40.

Jatkosota: Tuikkala palveli JR 32:ssa ja JR 11:ssä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan suunnan taisteluihin. Sotilasarvoltaan Tuikkala oli alikersantti.

TUIKKALA KALLE

Maanviljelijä, s. 18.9. -12 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Martha Elisabeth o.s. Nevala, s. 20.9. -15 Pulkkilassa, k. 16.10. -88 Raahessa.

Lapset: Jorma -43 ja Pirkko -48.

Talvisota: Tuikkala palveli 1.KKK/JR 26:ssa kivää-

rimiehenä ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Tuikkala palveli 15.6. -41 alkaen 2. KKK/JR 32:ssa. Hänet siirrettiin 2.2. -42 3. KKK/JR 11:een. Hän palveli myös 3./I/11. Pr:ssa ja 10./JR 32:ssa sekä 2./Er.P 13:ssa. Hän toimi ajokonepistooli- ja kiväärimiehenä

ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsipuolen, Kiestingin, Ahvenlahden ja Alavojakkalan taisteluihin. Korpraali Tuikkalalle on myönnetty JsMm.

TUIKKALA LAURI

Maanviljelijä, s. 16.8. -16 Pyhäjoella, k. 24.11. -59 Oulaisissa.

Talvisota: Tuikkala palveli konekiväärimiehenä ja osallistui Karjalan Kannaksen taisteluihin.

Hän haavoittui Kannaksella -40. Jatkosota: Tuikkala palveli 2./JR 32:ssa konekiväärimiehenä ja osallistui taisteluihin Vuonnisel-

ta ja Pistojoelle. Hän haavoittui Pistojoella 23.7. -41. Sotamies Tuikkalalle on myönnetty VM2.

TUIKKALA MATTI

Kalastaja, kirvesmies, s. 7.5. -04 Pyhäjoella, k. 14.7. -79 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -32 Ina o.s. Simi, s. 26.6. -13 Saloisissa.

Lapset: Reino -32, Alpo -37, Urpo -39, Eero -41, Elina -43, Heikki -46, Risto -50 ja Seija -57.

Talvisota: Tuikkala palveli Perksalon Tyk.os:ssa ja Krh/JR 40:ssä kranaatinheitinmiehenä. Hän osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Sallan, Säkijärven ja Saijan taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Tuikkala palveli 8./JR 32:ssa kranaatinheitinmiehenä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Jyvälahden ja Laatokan pohjoispuolen taisteluihin.

TUIKKALA MATTI

Myyjä, s. 20.11. -23 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -48 Sylvia o.s. Kittilä, s. 21.6. -21 Pyhäjoella. Lapset: Mauri Tapani -48 ja Matti Kalevi -50.

Jatkosota: Tuikkala palveli joukko-osastoissa JvKouluK 16, os. 3570, os. 3579, RjP 5 ja RjPr sotakoiran ohjaajana ja kiväärimiehenä. Hän osallistui Ontajärven lohkon, Suojärven lohkon, Paateneen, Ilomantsin, Jungasjoen, Valamon, Nurmasjärven, Loimolan järven pohjoispuolen sekä pohjoisrintaman taisteluihin. Sotilasarvoltaan Tuikkala on korpraali.

TUIKKALA MATTI ALFRID

Maanviljelijä, s. 20.8. -08 Pyhäjoella, k. 6.11. -79 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -30 Hanna Elisabet o.s. Pirkola, s. 2.8. -17 Pyhäjoella, k. 10.12. -72 Pyhäjoella.

Lapset: Keijo Ilmari -30, Veikko Henrik -34, Ritva Anneli -37, Pentti Matias -39, Marita Helena -46 Mauno Johannes -48 ja Pekka

Antero -51.

Jatkosota: Tuikkala palveli 24. LK:ssa, AK 6:ssa ja jalkaväessä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, taisteluihin. Korpraali Tuikkalalle on myönnetty JsMm.

TUIKKALA MIKKO

Sähkötyömies, s. 30.3. -21 Pyhäjoella, k. 29.5. -91 Oulussa. Puoliso vuodesta -70 Eila Sisko, o.s. Kondelin, s. 4.7. -31 Pyhäjoella.

Jatkosota: Tuikkala palveli 3./JR 54:ssä ja 3./21. Pr:ssa konepistoolimiehenä ja osallistui Vienen kanavan Leppäjoen ja Kunsan taisteluihin.

Tuikkala joutui neuvostoliittolaisten sotavangiksi 27.6. -44 Karhumäellä ja hänet vapautettiin 24.12. -45. Hän sairastui sotavankeutensa aikana vakavasti.

Tuikkala harrasti kalastusta.

TUIKKALA SVANTE

S. 13.11. -15 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Kaarina o.s. Silvola, s. 3.10. -21 Saloisissa.

Lapset: Taisto -42, Irene -43, Eila -48 ja Jaakko -52. Jatkosota: Sotamies Tuikkala palveli 6./JR 32:ssa kivääri- ja pikakiväärimiehenä. Hän osallistui Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen sekä Jyvälahden taisteluihin. Hän haavoittui 1.1. -44 Jyvälahdella vasempaan jalkaan.

TUOHIMAA VILHO JAAKKO

Maanviljelijä, s. 6.4. -09 Vihannissa, k. 25.2. -87 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -31 Tyyne Augusta o.s. Pelkonen, s. 22.4. -12 Pyhäjoella.

Talvisota: Sotamies Tuohimaa palveli 1./JR 26:ssa pikakivääriampujan apulaisena ja osallistui Kannaksen taisteluihin. Hänet vapautettiin 8.4. -40.

TUOMAALA EEMIL

Metsätyömies, s. 9.1. -05 Pyhäjoella, k. 1.10. -74 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -28 Alma Suleima o.s. Ala-Mattila, s. 3.4. -08 Pyhäjoella, k. 14.3. -90 Pyhäjoella.

Lapset: Kalervo -28, Liisa -30, Kaija -35 ja Kari -46.

Talvisota: Tuomaala palveli E/JR 26:ssa pioneerina ja osallistui Vuokselan ja Vuosalmen taisteluihin.

hin.

Jatkosota: Tuomaala palveli E/I/JR 32:ssa ja 3./JR

50:ssä ajo- ja kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kannaksen ja Lavolan taisteluihin. Sotamies Tuomaalalle on myönnetty TsMm ja JsMm.

Nikolai Tuomaala kuvassa keskellä.

TUOMAALA NIKOLAI NESTORI

Metsuri, s. 26.2. -09 Oulaisissa.

Puoliso vuodesta -27 Hilda Esteri o.s. Pajander, s. 22.2. -09 Merijärvellä.

Lapset: Hilkka -28, Keijo -31, Seija -33, Kalevi -39, Aila -45, Juhani -48 ja Sirpa -53.

Talvisota: Tuomaala palveli ajomiehenä ja osallistui Kivennavan ja Uusikirkon taisteluihin.

Jatkosota: Tuomaala palveli 12./JR 32:ssa ajomiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin, 3. D:n viivytystaisteluihin Lintulan ja Kivennavan maastoissa 10.-11.6. -44, Suulajärven etelä- ja länsipuolella 14.6. -17.6. -44, Muolaan ja Heinjoen suunnassa 18. -19.6. -44, 3.D:n torjuntataisteluihin Vuoksen lohkolla 21.6. -18.7. -44 sekä Tornion, Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin 3.10. -1.11. -44. Tuomaala ylennettiin korpraaliksi -68

Ida ja Jooseppi Tuomikoski.

TUOMIKOSKI JOOSEF (JOOSEPPI)

Maanviljelijä, s. 10.1. -09 Ylivieskassa, k. 23.6. -82 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -35 Ida Kaarina o.s. Ojala, s. 27.2. -11 Pyhäjoella, k. 3.3. -89 Pyhäjoella.

Lapset: Reijo Allan -37, Salme Marjatta -38, Martti Jooseppi -41, Maria Liisa -44, Tauno Kalevi -45, Mirja Kyllikki -48, Tapio Johannes -50 ja Aili Tuulikki -54.

Talvisota: Tuomikoski palveli I/JR 26:ssa pikakivääriampujana ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Tuomikoski palveli JR32:n komppaniissa 2, 7 ja 3 sekä E/ErP 20:ssa ryhmänjohtajana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan, Rajajoen, Vammelsuun, Hietalan ja Viipurinlahden taisteluihin.

Kersantti Tuomikoskelle on myönnetty VM1, VM2, TsMm ja JsMm.

TUULAS VÄINÖ VALTER

Maanviljelijä, s. 2.8. -09 Pyhäjoella, k. 7.1. -83 Oulaisissa.

Puoliso vuodesta -38 Hilja Sofia o.s. Yppärilä, s. 12.12. -17 Merijärvellä, k. 28.10. -86 Oulaisissa.

Lapset: Kalevi -38, Marjatta -40, Martti -41, Pentti -46, Aimo -47, Taisto -48, Markku -51 ja Esko -55.

Talvisota: Tuulas palveli 14.10. -39 alkaen kiväärimiehenä 1./JR 26:ssa. Hän osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Tuulas saapui palvelukseen 15.6. -41 2./JR 32:een. Hänet siirrettiin 5.10. -41 I/JR 32:een, 19.3. -42 E/JR 32:een ja 16.12. -42 HTK/Hyrnsalmelle. Hän toimi kivääri- ja ajomiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hän oli mukana myös Lapin sodassa Rovaniemen ja Kittilän taisteluissa 3.10. -1.11. -44. Hänet kotiutettiin 24.11. -44.

Hän sairastui lavantautiin 25.8. -42 ja häntä hoidettiin 32. Sotas:ssa. Korpraali Tuulakselle on myönnetty TsMm ja JsMm.

TUUTTILA ANDERS ALFRED (ANTTI)

Maanviljelijä, s. 28.1. -03 Pyhäjoella, k. 23.5. -46.
Puoliso vuodesta -38 Fanny Maria o.s. Tirola, s. 21.2. -01 Pyhäjoella, k. 27.3. -45 Pyhäjoella.
Lapset: Jukka Antero -38 ja Kaija Riitta -42.
Talvisota: Tuuttila palveli 14.10. -39 alkaen 2./PPP 7:ssä. Hänet siirrettiin 14.12. -39 KKK/PPP

7:ään. Hän toimi kivääri- ja konekiväärin ajomiehenä ja osallistui Aittojoen, Tolvajärven ja Rauhalan taisteluihin 3. -23. 12 -39 ja Kuukausjoen taisteluihin 10.2. -40. Hänet vapautettiin 26.4. -40. Jatkosota: Sotamies Tuuttila palveli 14.9. -41 alkaen 47. K:ssa ajo- ja kiväärimiehenä. Hänet siirrettiin 6.8. -44 1./JR 57:een. Hän osallistui Uhtuan suunnan, Kiestinki - Louhen suunnan, Vuosalmen ja Vuoksen taisteluihin.

TUUTTILA EERIK ALEKSANDER

Maanviljelijä, s. 30.7. -04 Pyhäjoella, k. 13.8. -83 Pyhäjoella.

Jatkosota: Tuuttila palveli kesälä -44 121. Työk:ssa ja 4.Er. Linn.J:ssa. Hän osallistui linnoitustöihin ja vartiotehtäviin.
Tuuttila on toiminut kunnanvaltuutettuna sekä taksoituslautakunnan jäsenenä.

TUUTTILA FRANS VILJAMI

Maanviljelijä, s. 22.7. -04 Pyhäjoella, k. 22.11. -71 Raahessa.
Puoliso vuodesta -32 Aino Josefiina o.s. Viirret, s. 18.12. -07 Pyhäjoella.
Lapset: Eero -32, Vappu -34, Saara -36, Paavo -39, Pauli -41, Jaakko -45 ja Eeva-Liisa -49.
Jatkosota: Sotamies Tuuttila astui palvelukseen 10.6. -44 JvKouluK

32:een. Hänet siirrettiin 15.6. -44 121 Työk:aan ja 10.9. -44 4.ErLinnJ:een. Hän osallistui linnoitustöihin ja vartiopalveluun.

TUUTTILA MARTTI AHTI

Maanviljelijä, s. 21.6. -26 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -49 Tyyne Kaarina o.s. Impola, s. 15.8. -27 Pyhäjoella.
Lapset: Eila Anneli -49, Martti Juhani -51, Veli Matti -56, Tapio Antero -58 ja Mirja Kaarina -62.
Jatkosota: Sotamies Tuuttila palveli 23.2. -44 alkaen joukko-osastoissa 46. LeLv, 9./LeR 4:ssä.

TUUTTILA MATTI AUGUST

Maanviljelijä, s. 10.11. -08 Pyhäjoella, k. 20.5. -86 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -45 Helmi o.s. Luoto, s. 4.7. -19 Alajärvellä.
Lapset: Anna-Liisa -45, Marja Leena -47, Irja Hellevi -50 ja Veli Pekka -53.

Jatkosota: Tuuttila astui palvelukseen 7.3. -40 JvKouluK 5:een. Hänet siirrettiin 9.5. -40 6./II/JR

25:een, 26.6. -40 I/JR 25:een, 28.8. -40 10./10. Priin, ja 31.5. -26.6. -40 väliseksi ajaksi rykmentin sairastallille. 11.6. -41 hänet komennettiin 24. LK:aan. Hänet kotiutettiin 20.11. -44. Hän osallistui Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin sekä Kannaksen torjuntataisteluihin.

Tuuttila on toiminut kunnanvaltuutettuna, Säästöpankin isännistössä, metsälautakunnassa, kunnan irtaimiston ja omaisuuden tarkastajana sekä vesilaitoksen isäntänä.

TUUTTILA MATTI HERMANNI

Työmies, s. 13.12. -23 Pyhäjoella, k. 5.7. -76 Pyhäjoella.
Jatkosota: Tuuttila palveli joukko-osastoissa 7./JvKouluK 17, HTK 8, 2./TäydP 4, 5./JR 22 ja 6./20.Pr kiväärimiehenä.
Hän osallistui Pitkäjärven, Syvärin sillanpääaseman, Viipurin, Juustilan ja Tolvajärven taisteluihin. Korpraali Tuuttilalle on

myönnetty JsMm.

Elli ja Frans Tähjänjoen kihlajaiskuva huhtikuulta -43. Fransin vasemmassa rintapielessä oleva nauha on ns. talvisodan nauha.

TÄHJÄNJOKI FRANS JOHANNES

Maanviljelijä, s. 14.10. -15 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Elli Augusta o.s. Karjaluo, s. 24.12. -12 Pyhäjoella.

Lapset: Matti Johannes -44, Juhani Antero -46 ja Kaija Liisa -50.

Talvisota: Tähjänjoki palveli 5./JR 25:ssä pikakivääriryhmänjohtajana ja osallistui Kuhmon taisteluun.

Jatkosota: Tähjänjoki palveli joukko-osastoissa 3./JR 32 ja 6./JR 53 ryhmänjohtajana ja panssarintorjuntaryhmän tähtystäjänä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Pistojoen, Kangasvaaran ja Kiestinki - Louhen maantien taisteluihin sekä Kannaksen ja Uhtuan länsipuolen puolustustaisteluihin ja Tornion valtauksen. Hän haavoittui 22.7. -41 Pistojoella ja 3.4. -42 Kangasvaarassa. Häntä hoidettiin 40. Sotas:ssa ja 27. Ks:ssa. Alikersantti Tähjänjoelle on myönnetty VM2.

TÄHJÄNJOKI VÄINÖ ALEKSANDER

Työmies, s. 2.10. -23 Pyhäjoella, k. 21.11. -81 Raahessa.

Puoliso vuodesta -52 Rauha Kaarina o.s. Parhanie mi, s. 3.1. -23 Pyhäjoella.
Lapset: Vuokko Marjut -52, Veijo Allan -54, k. Raimo Ensio -56, Jarmo Kalevi -57 ja ensimmäisestä avioliitosta Rainer Aleksander -47.

Jatkosota: Tähjänjoki palveli joukko-osastoissa 7./JvKouluK 16, 9./TäydP, 2.TäydP, 17.D, 10./JR 22,

10./20.Pr, E./20 Pr ja VK/20. Pr. Hän toimi pikakivääriampujana ja kiväärimiehenä ja osallistui Seesjärven rannikon, Syvärin sillanpääaseman torjunnan, Viipurin, Juustilan ja Tolvajärven taisteluihin sekä Lapin sodassa Tornion taisteluihin.
Korpraali Tähjänjoelle on myönnetty JsMm.

TÄHJÄNJOKI YRJÖ HENRIK

Kalastaja, s. 29.8. -18 Pyhäjoella, k. 23.7. -86 Pyhäjoella.

Jatkosota: Tähjänjoki palveli E/TäydP8:ssa varastomiehenä.

UKONMAANAHO HEIKKI ALFRED

Työmies, s. 5.4. -10 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -35 Aina Matilda o.s. Impola, s. 20.10. -14 Pyhäjoella.

Lapset: Tapani -36, Liisa -39, Soile -41, Tuomas -44 ja Mikko -47.

Talvisota: Ukonmaanaho palveli Kouvolassa ja Raumalla huolto-komppaniassa.

Jatkosota: Sotamies Ukonmaanaho palveli huolto-komppaniassa hevosmiehenä.

UKONMAANAHO OTTO BENJAMI

S. 4.5. -18 Pyhäjoella.

Talvisota: Ukonmaanaho palveli JP 3:ssa vararyhmänjohtajana ja osallistui Juutselän, Lintulan, Tohaslammen, Lähteen lohkon, Summan ja Hankaniemen taisteluihin.

Jatkosota: Ukonmaanaho palveli joukko-osastoissa

6./RPr, 9./JR 29, 1./JR8, JvKouluK 18, 22 ja 32 sekä Tos./HTK 8. ryhmänjohtajana. Hän osallistui Hosnorovizan, Putjärven, Kimjärven ja Tolvajärven taisteluihin.

Alikersantti Ukonmaanaholle on myönnetty VM2.

UKONMAANAHO VERNER GIDEON

Rakennustyömiestä, s. 3.5. -18 Pyhäjoella, muutti Ouluun -53. Puoliso vuodesta -53 Ida Esteri o.s. Tolonen, s. 12.11. -21 Iissä. Lapset: Matti -54, Markku -55, Marjukka -57, Merja -60 ja Mauri -63.

Talvisota: Ukonmaanaho astui palvelukseen 6.5. -39 Pohj.R. TykK:aan. Hänet siirrettiin 8.11.

-39 KKK/Pohj.R:iin ja 15.12. -39 3. KKK /JR 64:een. Hänellä oli kranaatinheitinmiehen erikoiskoulutus. Hän osallistui Suomussalmen ja Raatteen taisteluihin ja paletui 16.1. -41 Raatteessa ja pääsi 18 vrk toipumislomalle

Jatkosota: Ukonmaanaho palveli 15.6. -41 alkaen 6./JR 32:ssa konekiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen taisteluihin ja haavoittui siellä 14.7. -41. Haavoittumisesta oli seurauksena 50 %:n invaliditeetti. Sotamies Ukonmaanaholle on myönnetty VM2.

UKONSAARI EELI ALFRED

Maanviljelijä, s. 6.7. -14 Pyhäjoella, k. 6.8. -65 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -47 Aili Eliina o.s. Kantola, s. 11.2. -21 Vihannissa.

Lapset: Paula Tellervo -47, Vuokko Anneli -49 ja Seppo Kullervo -55.

Talvisota: Ukonsaari palveli 1./JR 26:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Ukonsaari palveli 2./JR 32:ssa ja 2./JR 11:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin, Ahvenlahden, Kivennavan, Heinjoen pohjoispuolen ja Tornion taisteluihin. Hän haavoittui 2.7. -44 oikeaan polveen. Ukonsaari oli saksalaisten vankina 2.10. -44 -12.6. -45. Hänet vangittiin Torniossa ja kuljetettiin Norjaan vankileirille, josta hän pääsi pakenemaan.

UKONSAARI EINO HENRIK

Metsä- ja maatyömiestä, s. 24.5. -17 Pyhäjoella, k. 2.12. -66 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Elina o.s. Nurmela, s. 5.12. -21 Ranualla.

Lapset: Liisa -47, Pekka -48, Ilkka -53 ja Eila -57.

Talvisota: Ukonsaari palveli ensin III/3. Pr:ssa. Hänet siirrettiin 31.12. -39 3. Pstn PstK:aan ja 14.5. -40 E/III/ 3. Pr:iin. Hän toimi puhelin- ja panssarintorjuntamiehenä ja osallistui taisteluihin Nurmijärvellä 3. - 4.12. -39, Muolaalla 22. - 23.12. -39, Munasuolla 13. - 14.2 -40, Kiltteellä 15. - 16.2. -40, Kämärässä 17. - 27.2. -40 ja Karisalmella 28.2. - 13.3. -40.

Jatkosota: Ukonsaari palveli E/II/JR 32:ssa. Hänet siirrettiin 5.2. -42 II/JR 11:een ja 31.10. -44 Raahen Sot.piiriin. Hän toimi puhelin- ja panssarintorjuntamiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Ronnunkylän, Metsäkylän, Kivennavan, Muolaan, Heinjoen, Noskua - Vuoksen lohkon ja Vuossalmen sekä Tornion, Paakkolan ja Rovaniemen taisteluihin. Sotamies Ukonsaarelle on myönnetty TsMm ja JsMm.

UKONSAARI OLAVI ARVI

S. 14.8. -20 Pyhäjoella.

Jatkosota: Sotamies Ukonsaari palveli JRst:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Helsingin ilmatorjuntaan.

UUSITALO HERMAN

Maanviljelijä, s. 14.3. -13 Pyhäjoella, k. 24.4. -79 Raahen aluesairaalassa.

Puoliso vuodesta -42 Sylvi o.s. Rajaniemi, s. 3.8. -09 Pyhäjoella, k. 3.4. -84 Pyhäjoella.

Sylvi ja Herman Uusitalo.

Lapset: Olavi -45 ja Eila -47.

Talvisota: Uusitalo palveli 14.10. -39 alkaen JR 26:ssa viestialiupeeerina. Hän osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin. Hänet vapautettiin palvelusta 28.5. -40.

Jatkosota: Uusitalo astui palvelukseen 11.6. -41 LK:aan. Hän palveli puhelin- ja talousaliupseerinä ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkinien, Ponkalahden, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin Kannaksen puolustustaisteluihin sekä Lapin sodan taisteluihin. Uusitalo ylennettiin -69 ylikersantiksi ja hänelle on myönnetty TsMm, JsMm ja VM1.

Uusitalo on toiminut kirkkoneuvostossa ja kunnanvaltuutettuna.

UUSITALO SETH JOHANNES (SETTI)

Maanviljelijä, s. 3.6. -10 Pyhäjoella, k. 28.5. -88 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -40 Hilma Kristiina o.s. Peltoketo, s. 23.6. -12 Pyhäjoella.

Lapset: Sirkka -41, Kerttu -44 ja Leena -53.

Talvisota: Uusitalo palveli 14.10. -39 alkaen 1./JR 26:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven rannan (Oinolan), ja Vuokselan taisteluihin. Hänet vapautettiin palveluksesta 24.4. -40.

Jatkosota: Uusitalo astui palvelukseen 15.6. -41 6./II/JR 32:een. Hänet siirrettiin 11.12. -41 7./JR 32:een, 23.10. -42 7./JR 32:een ja 7.11. -42 25. TyK:aan.

Hän toimi kiväärimiehenä ja pikakivääriampujana ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkinien, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Onkamojärven, Kuuterselän, Muolaanjärven länsipuolen, Heinjoen, Kuparsaaren ja Tornion taisteluihin. Hänet vapautettiin palveluksesta 22.11. -44. Sotilasarvoltaan Uusitalo oli alikersantti.

VAAHTERA ERKKI KALEVI

S. 16.8. -17 Raahessa.

Puoliso vuodesta -42 Hanna Emilia o.s. Niemelä, s. 24.9. -18 Pyhäjoella.

Lapset: Tellervo Tuulikki -42, Sirkka Seija-Liisa -45, Brita Marja-Leena -47 ja Juha Eerik -50.

Perhe muutti Raaheseen -60.

VAARALA EINO

Tehdasvartija, s. 25.1. -12 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -37 Martta Sylvia o.s. Jaakola, s. 22.2. -17.

Lapset: Salli Kaarina -38, Veikko Eino -45 ja Ilpo Vesa -52.

Talvisota: Vaarala palveli 2./JR 26:ssa kivääriryhmän varajohtajana ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven ja Vuokselan taiste-

luihin.

Jatkosota: Vaarala palveli III/JR 32:ssa, E/JR 32:ssa ja 3./Er. Pst 13:ssa kiväärimiehenä ja patteriston kivääriampujana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kivennavan, Kanneljärven, Porkjärven ja Heinjoen taisteluihin. Hän haavoittui kolme kertaa, Pistojoella 23.7. -41 luodista käteen, 17.8. -41 Uhtuan suunnalla sirpaleesta selkään ja 16.6. -44 Heinjoella luodista jalkaan. Hänet kotiutettiin 21.11. -44. Alikersantti Vaaralalle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

VAARALA JUHO HERMAN

Kalastaja, s. 14.8. -09 Pyhäjoella, k. 3.8. -93 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -29 Martta o.s. Eilo, s. 23.9. -04 Pyhäjoella, k. 7.1. -86 Raahessa.

Lapset: Esko -29, Kalle -32 ja Helle -33.

Talvisota: Vaarala palveli JR 26:ssa.

VAARALA MATTI

Maanviljelijä, s. 14.5. -15 Pyhäjoella, k. 23.7. -78.

Puoliso vuodesta -36 Aino Auroora o.s. Kupulisoja, s. 29.1. -17 Pyhäjoella, k. 16.6. -73.

Lapset: Helvi -36, Hilikka -41, Matti -46 ja Pauli -51.

Talvisota: Vaarala osallistui Mätkäjärven ja Vilojoen taisteluihin.

Jatkosota: Vaarala palveli 15.6. -

41 alkaen 6./II/JR 32:ssa kiväärimiehenä ja lähettinä. Hän osallistui Torasjärven, Laskujärven, Kiskis-linjan, Uhtuan suunnan, ja Röhön - Malviaisten tienhaaran taisteluihin. Korpraali Vaarala haavoittui 2.9. -41.

VASANKARI ARVO ALKESANTERI

Autonkuljettaja, s. 22.5. -09 Pyhäjoella, k. 16.4. -89 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -33 Aili Esteri o.s. Alitalo, s. 30.11. -12 Pyhäjoella, k. 23.7. -93 Pyhäjoella. Jatkosota: Korpraali Vasankari palveli Jv. LK:ssa sairausautonkuljettajana. Hän osallistui Itä-Karjalan, Louhen ja Uhtuan suuntien taisteluihin.

VASANOJA LAURI ANTERO

Kalastaja, s. 1.10. -25 Kalajoella, k. 30.3. -87 Malmköpingissä Ruotsissa. Puoliso vuodesta -48 Hulda Mirjam o.s. Väyrynen, e. Virkkunen, s. 13.2. -19 Säräisniemellä, k. 18.5. -88 Malmköpingissä. Ruotsissa. Otettu Ruotsin kansalaisiksi -85. Lapset: Heino Olavi -48, Pirjo

Anna Marjatta-50, k. -77, Esko Antero -54 ja Arno Erik -59.

Jatkosota: Jääkäri Vasanoja palveli 25.9. -43 alkaen kiväärimiehenä joukko-osastoissa JvKouluK 15, 7./Täyd.P 13, 17.7. -44 alkaen 1./JP 2 ja 12.11. -45 alkaen 2./JP 4. Hän osallistui Vuosalmen, Ylimaan, Väärämän, Vuotson, Laanilan, Kaunispään, Ivalon ja Inarin taisteluihin. Hänet vapautettiin 16.12. -45.

VASANOJA OLAVI MATIAS

Merivartija, konemestari, s. 4.2. -23 Kalajoella, k. 25.9. -81 Kalajoella, mutti Kalajoelle -48. Puoliso vuodesta -48 Ellen Augusta o.s. Joensuu, s. 2.5. -18 Kalajoella, k. 5.7. -85 Kalajoella. Lapset: Asta Aulikki -49, Eeva Katariina -51, Heljä Kyllikki -53, k. -53, Julia Mielikki -54, k. -85 ja Simo Matias -56.

Jatkosota: Ylipursimies Vasanoja palveli kiväärimiehenä ja keittäjänä JvKouluK 16:ssa, HTK 11:ssä, KrhK/JR 12:ssa ja osallistui Vienan kanavan, Äänisniemen Hiisveden, Ihantalan ja Pohjois-Suomen taisteluihin. Hänet kotiutettiin 18.11. -44. Hänelle on myönnetty JsMm ja SVR MI. Vasanoja toimi sotien jälkeen merivartiolaitoksen palveluksessa.

VASKO VILHO

Työmies, s. 18.7 -14 Salmassa, k. 17.10. -85 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -51 Aina Esteri o.s. Tuuttila, s. 22.2. -06 Pyhäjoella, k. 22.1. -83 Pyhäjoella. Talvisota: Vasko palveli 2./Er.P 8:ssa ja Sissios./Er.P 8:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Laatokan koillispuolen taisteluihin.

Jatkosota: Vasko palveli 1./JP 7:ssä ja 1./JP 4:ssä konepistoolimiehenä, lähettinä ja ryhmänjohtajana. Hän osallistui Vegaruksen, Suojärven, Kivatsun, Olkoilan, Muujärven, Kantapohjan, Urmitsan, Karhumäen, Hiisjärven, Kivennavan, Ylikiimingin ja Vuotoksen taisteluihin. Kersantti Vaskolle on myönnetty VM2 ja JsMm.

VEHKALA MAUNU GABRIEL

Maanviljelijä, s. 20.7. -24 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -47 Helvi o.s. Kittilä, s. 14.4. -23 Pyhäjoella. Lapset: Eero Johannes -48, Kaarlo Antero -55 ja Jouni Tapani -64.

Jatkosota: Vehkala palveli JvKouluK 15:ssä 8.3. -43 alkaen. Hänet siirrettiin 1.11. -43 ITP:oon

ja 20.10. JvKouluK 3:een, 27.10 os. 5393:een ja 31.10. -44 EVarK:aan. 28.11. -44 hänet siirrettiin 5233:een. Hänet kotiutettiin 3.3. -45.

Hän toimi kivääriryhmän johtajana, IT:ssä kirkk-suuntaajana ja EVarK:ssa varikkoryhmän johtajana. Hän osallistui ilmatorjuntaan. Kersantti Vehkalalle on myönnetty SLR. Ar, JsMm ja Sininen R.

Vehkala on toiminut kunnanvaltuutettuna 28 vuotta, valtuuston puheenjohtajana 24 vuotta, kunnanhallituksessa 10 vuotta, kunnanasiainmiehenä 35 vuotta, Pohjois-Pohjanmaan Seutukaavaliiton liittovaltuutettuna 20 vuotta, Siika-Pyhäjokialueen Liiton valtuutettuna 20 vuotta ja hallituksen puheenjohtajana yhden kauden, Raahen Ammattikoulun kuntainliiton liittovaltuuston ja hallituksen jäsenenä sekä tilintarkastajana, Vak. yhtiö Vakavan, Vakavan-Sampsan ja Lähivakuutuksen hallintoneuvoston jäsenenä ja varapuheenjohtajana, RSOP:n johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsenenä ja hallintoneuvoston puheenjohtajana sekä Pohjois-Pohjanmaan MHY:n liiton johtokunnan jäsenenä. Hänelle on myönnetty kunnallisneuvoksen arvonimi -87.

VETONIEMI KAARLO ANDERS (KALLE)

(Apuli) Maanviljelijä, s. 11.5. -07 Kalajoella, k. 18.7. -92 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -31 Augusta Alina o.s. Hieta, s. 12.3. -12 Pyhäjoella.

Lapset: Aino Anneli -32, Aarne Anselmi -36, Aune Annikki -41, Kalevi Kaarlo -43 ja Olavi Nikolai -49.

Talvisota: Vetoniemi palveli KHevS 3:ssa hevostenhoitajana.

Jatkosota: Vetoniemi palveli 15.6. -41 alkaen 6./II/JR 32:ssa ja sai siirron 25.6. -44 7./JR 25:een. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Pongalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen ja Jyväskylän suunnan taisteluihin sekä Lapin sodassa Karisalmien taisteluihin. Hänelle on myönnetty VM2.

VIERIMAA KAARLO

Maanviljelijä, s. 3.12. 1897 Oulaisissa, k. 24.4. -83 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -18 Sylvi Sofia o.s. Poutiainen, s. 24.6. 1899 Merijärvellä, k. 22.11. -69 Pyhäjoella.

Lapset: Saimi -25, Rauha -30 ja Kerttu -39.

Talvisota: Vierimaa saapui palvelukseen

6.3. -40 Raah. Psto 8:aan. Hänet siirrettiin 17.2. -40 yksiköihin 17.2. -40 Raahe, 20.2. -26.2. -40 Storme, 1.3. -5.3. Vöyri ja 6.3. -40 Kronby. Hänet kotiutettiin 19.4. -40.

Jatkosota: Vierimaa palveli 15.6. -41 alkaen 1.Krh/JR 32:ssa. Hänet siirrettiin 1.12. -41 0772:een ja 5.12. -41 5393:een. Hän toimi talpousaliupseerina ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hänet vapautettiin 10.2. -42. Alikersantti Vierimälle on myönnetty VM2.

Hän on toiminut kunnanvaltuustossa ja -hallituksessa sekä vero- ja koululautakunnassa.

VIERIMAA OTTO

Maanviljelijä, s. 8.4. -09 Oulaisissa, k. -84 Pattijoella.

Puoliso vuodesta -34 Elma o.s. Vähäkuopus, s. 28.4. -11 Ylivieskassa, k. 11.5. -40.

Lapset: Elli -35, k., Onni -37, Elma ja Otto -40.

Toinen puoliso vuodesta -42 Nelly Maria o.s. Parkkila, s. 1.11. -11.

Lapset: Osmo -44, Eila, -45, Teuvo -47 ja Sanelma -54.

Talvisota: Vierimaa palveli 6. Er PPK:ssa pikakiväärimiehenä ja osallistui Haapavaaran taisteluihin.

Jatkosota: Vierimaa palveli 2./JR 32:ssa ja 10./JR 32:ssa kiväärimiehenä ja pikakivääriampujan apulaisena. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Korpraali Vierimaaalle on myönnetty JsMm. Hän on toiminut koulun johtokunnassa.

VIINIKANGAS ARMAS AKSELI

Maanviljelijä, s. 7.4. -18 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Eine Kyllikki o.s. Pyörälä, s. 11.1. -18 Vihannissa.

Lapset: Pertti -47 ja Raili -51.

Jatkosota: Viinikangas saapui palvelukseen 19.6. -41 2./VP 31:een. Hänet siirrettiin 27.3. -42 3./VP 31:een. Viinikangas toimi puhelinmiehenä ja keittä-

jänä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven Vuokkiniemen, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsipuolen taisteluihin 1.7. -41 -23.3. -44, Keski-Kannaksen sotatoimiin 1. -9.6. -44, 3. D:n torjuntataisteluihin VT-linjalla 9. -10.6. -44, 3. D:n viivytystaisteluihin Länsi-Kannaksella Muolaa-Heinjoki -suunnassa 15. -18.6. -44, 3. D:n torjuntataisteluihin Vuoksen loholla 18.6. -23.8. -44 ja 3. D:n torjuntataisteluihin Ihantala -Juustila-lohkola 24.8. -4.9. -44. Hän osallistui myös Lapin sodan sotatoimiin Torniossa, Tervolassa, Rovaniemellä, Tapionkylässä ja Jääskönkylässä syksyllä -44. Hänet kotiutettiin 25.11. -44. Korpraali Viinikankaalle on myönnetty VM2. Hän on toiminut koululautakunnassa ja koulun johtokunnassa.

VIINIKANGAS LENNE OLAVI

Maanviljelijä, s. 30.3. -22 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -52 Toini Maria o.s. Vierimaa, s. 11.1. -30 Oulaisissa, k. 6.6. -66 Pyhäjoella.
Lapset: Arja -54.
Toinen puoliso vuodesta -68 Laila Ines Ingeborg o.s. Polus, s. 27.11. -17 Vihannissa.

Jatkosota: Viinikangas saapui palvelukseen 18.9. -41 JvKouluK 15:een. Hänet siirrettiin 23.1. -42 JvKouluK 6:een, 21.2. -42 3./JR 45:een, 7.3. -42 9./JR 45:een ja 31.10. -44 JR 45:een. Hän toimi ajo- ja kiväärimiehenä ja osallistui taisteluihin Maaselällä 21. -24.2. -42, ja 10. -13.3. -42., Laatokalla ja Syvärillä 28.5. -5.6. -43, Jandeballa 17.5. -20.6. -44, viivystystaisteluihin Syvärin sillanpääasemalla, Paaveilassa, Mäkräjärvellä, Tulemajärvellä, Käsnäsenjärvellä, Vuortamojärvellä, Karttasuolla sekä asematavaiheen kahakoin Syökyjärvellä 11.7. -19.9. -44. Hänet kotiutettuun 21.11. -44. Korpraali Viinikankaalle on myönnetty VM2.

VIIRRET ANTTI SANFRID

Agrologi, s. 13.8. -19 Pyhäjoella, k. 21.4. -74 Oulaisissa.
Puoliso vuodesta -49 Eeva Maria o.s. Tanska, s. 29.12. -16 Merijärvellä, k. 6.7. -93 Oulaisissa.
Lapset: Anja Riitta -52.

Jatkosota: Viirret palveli lääkintäliupseerina. Hän osallistui Kirkkolahden, Matkaselän, Alalammin ja Ruskealan taisteluihin.

Antti Viirret haavoittui Ruskealassa 16.7. -41 oikeaan käteen. Haavoittumisesta jäi 30 % invaliditeetti ja jatkosodan loppuajan hän palveli Hennalan sotaisaerakassa sairaala-aliupseerina.
Ylikersantti Viirteelle on myönnetty JsMm ja VM2. Hän toimi 1950-luvulla Pyhäjoen terveyslautakunnassa ja ennen sotia suojeluskunnassa.

VIIRRET EINO

Kauppias, s. 14.6. -24 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -52 Irma Annikki o.s. Rätty, s. 1.1. -23 Valtimolla.
Lapset: Anna-Liisa -58.
Jatkosota: Viirret palveli 5393:ssa ja RjP 8:ssa ki-

vääriyhmänjohtajana ja konepistooliampujana.
Hän osallistui Uhtuan suunnan Kenttijärven, Kostamuksen Suojärven ja Loimolan taisteluihin. Viirret haavoittui Loimolassa 23.7. -44. Alikersantti Viirteelle on myönnetty VM2.

VIIRRET ERKKI

Maanviljelijä, s. 26.12. -21 Pyhäjoella, k. 8.9. -79 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -61 Eeva Annikki o.s. Viirret, s. 14.7. -29 Pyhäjoella.

Jatkosota: Viirret astui palvelukseen 1.9. -41 JvKouluK 13:een. Hänet siirrettiin 15.1. -42 8. D:aan, 20.1. -42 24. RjK:aan ja 5.3. -42 1./RjP 5:een. Hän toimi

kivääriyhmänjohtajana ja osallistui Seesjärven lohkon, Paateneen, Ilomantsin, Jungusjärven, Valamon, Nurmasjärven, Loimolan järven pohjoispuolen ja Pohjois-Suomen taisteluihin. Hän toimi sodan jälkeen rajavartiolaituksen palveluksessa 15.3. -45 saakka. Kersantti Viirteelle on myönnetty VM2. Hän toimi rakennuslautakunnassa.

VIIRRET FRANS SYLVESTER

Maanviljelijä, s. 19.11. -13 Pyhäjoella, k. 20.11. -74 Raisiossa.
Puoliso vuodesta -46 Taimi Esteri o.s. Vasankari, e. Viirret, s. 28.3. -20 Kalajoella.

Lapset: Matti Jaakko -47 ja Elisa Inkeri -51. Lapset vaimon ensimmäisestä avioliitosta: Reijo Olavi -38 ja Yrjö Sakari -41.

Talvisota: Viirret osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Joutsijärven ja Vilojoen taisteluihin.

Jatkosota: Viirret palveli 6./JR 32:ssa ja sai siirrot 16.3. -42 7./JR 32:een, 13.4. -42 Leivon os:oon, 22.7. -42 RjP 8:aan ja 27.9. -44 30. Sotas:aan. Hän toimi pikakivääriupseerina ja osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen ja Jyvälahden suunnan taisteluihin.

Hän sai paleltumavammoja Jyvälahdella. Sotilasarvoltaan Viirret oli kersantti.

VIIRRET FRANS VIKTOR (VIHTORI)

Maanviljelijä, s. 2.11. -13 Pyhäjoella, k. 21.11. -81 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -38 Bertta Maria o.s. Viirret, s. 4.12. -14 Pyhäjoella.

Lapset: Aino Elina -39, Veikko Oskari -46 ja Eero -48, k. -72.
Talvisota: Viirret palveli ErP 17:ssa Valtasen osastossa kiväärimiehenä. Hän osallistui Joutsijärven ja Märkäjärven taisteluihin.

Jatkosota: Viirret palveli hevosemiehenä JvKouluK 15:ssa sekä 12. EvaK:ssa Oulussa, Hyrynsalmella ja Rautjärvellä. Sotilasarvoltaan Viirret oli korpraali.

VIIRRET JAAKKO ALEKSANDER

Maalari, s. 23.5. -10 Pyhäjoella, k. 13.8. -68 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -38 Fanni Matilda, o.s. Ukonmaanaho, s. 12.2. -21 Pyhäjoella, k. 25.6. -59 Pyhäjoella.

Lapset: Helli -38, Heikki -44 ja Hannu -48.

Talvisota: Viirret palveli JR 26:ssa ja osallistui Muolaan, Vuokselan ja Vuosalmen taisteluihin.

Jatkosota: Väepeli Viirret palveli JR 32:ssa ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan, suunnan, Kiescingin, Kannaksen ja Tornion taisteluihin.

VIIRRET LAURI ROBERT

Maanviljelijä, s. 4.8. -16 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -48 Rauha Raakel o.s. Sarpola, e. Martinmäki, s. 5.2. -18 Pyhäjoella, k. 11.2. -58 Pyhäjoella.

Lapset: Tapio Kalervo -50 ja Riitta Helinä -52.

Talvisota: Viirret palveli 9./III/3.Pr:ssa konepistoolimiehenä ja osallistui Nurmijärven, Muolaan, Munasuon ja Kämärän taisteluihin. Hän haavoittui Kämärällä 12.12. -39.

Jatkosota: Viirret palveli 1./JR 11:ssä konepistoolimiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen ja Kivennavan taisteluihin. Viirret haavoittui 11.8. -41 ja 11.6. -44.

Alikersantti Viirteelle on myönnetty VM1, VM2, TsMm, JsMm ja KarjalanKmr.

VIIRRET MARTTI AATAMI

S. 27.2. -26 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -56 Kaisa-Liisa o.s. Viirret, s. 29.12. -25 Muhoksellä.

Lapset: Matti -57 ja Raija Liisa -58.

Jatkosota: Sotamies Viirret palveli JvKouluK 25:ssä ja 9. LekenttäK:ssa vartiomiehenä.

VIIRRET MATTI ALFRED

S. 22.11. -03 Pyhäjoella, k. 7.10. -80 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -30 Helmi Eedit o.s. Rantala, s. 10.8. -08 Pyhäjoella.

Lapset: Elina -32 ja Martti -37.
Talvisota: Viirret palveli II. KTR 23:ssa puhelinmiehenä ja osallistui Pien-Puron ja Talin taisteluihin.

Jatkosota: Viirret palveli III/7. KTR E:ssa ja osallistui Vuosalmen, Noskuan, Vuokselan, Ihantalan ja 4. D:n torjuntataisteluihin. Viirret toimi kunnanvaltuutettuna ja koululautakunnan jäsenenä.

VIIRRET MATTI ELIAS

Sähkötekniikko, s. 29.7. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -57 Taru o.s. Paananen, s. 7.3. -36 Pyhtäällä.
Lapset: Timo -58, Jaana -59, Sirkku -61 ja Elisa -66.

Jatkosota: Viirret palveli 1.KK/JP 5:ssä, Täydp 13:ssa ja 11. JP:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Lapin sodan taisteluihin

Laguksen joukoissa Sodankylään saakka, missä haavoittui kranaatinsirpaleesta selkään ja jalkaan. Alikersantti Viirteelle on myönnetty VM2 ja JsMm.

VIIRRET MATTI JOHANNES

Maanviljelijä, s. 3.4. -14 Pyhäjoella.

Jatkosota: Viirret palveli E/JR 32:ssa ja Sv-leiri 9:llä kivääri- ja apumiehenä. Hän osallistui Pistojoen, Vuoksenrannan, Kurjenpolven, ja Räisälän taisteluihin.

VIIRRET NILO JOHANNES

Maanviljelijä, s. 16.8. -22 Pyhäjoella

Puoliso vuodesta -46 Aino Inkeri o.s. Kiviniemi, s. 29.12. -25 Pyhäjoella.

Lapset: Arja -46, Jorma -48, Jouko -58 ja Unto -61.

Jatkosota: Viirret palveli joukko-osastoissa JvKouluK 15, 3. D, 8./JR II, LinP 14, 11./JR 53 ja 7./

JR 53. Hän osallistui Uhtuan länsipuolen ja Karjalan Kannaksen puolustustaisteluihin sekä Lapin sodassa Vukkilan kylän, Tornion, Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin. Sotilasarvoltaan Viirret on korpraali. Hän toimi kunnanvaltuutettuna vuodet 1972-75.

VIIRRET PAULI JOHANNES

Kirvesmies, s. 6.10. -21 Pyhäjoella, k. 26.3. -80 Raahessa.

Puoliso vuodesta -67 Salli Orvokki o.s. Maunuslahti, s. 19.6. -40 Pyhäjoella.

Lapset: Veijo -68 ja Mirjami -70. Jatkosota: Viirret palveli 1./Jv-KouluK 13:ssa, 8. D:ssa ja RjK 24:ssä. Hän osallistui Seesjärven lohkon, Rukajärven, Lahnajärven ja Kannaksen taisteluihin. Jääkäri Viirteelle on myönnetty VM2.

VIIRRET PENTTI ALFRED

Maanviljelijä, s. 26.3. -21 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -49 Rauha Maria o.s. Pisilä, s. 21.2. -30 Pyhäjoella.

Lapset: Pirkko Anneli -49, Pertti Kullervo -50, Pekka Antero -52, Juha Matti -55, Päivi Kristiina -58, Terttu Katriina -60 ja Taina Inkeri -62.

Jatkosota: Viirret palveli RjP 8:ssa pikakivääriam-

pujana ja osallistui Uhtuan länsipuolen, Vuokkiniemen suunnan, Korpilohkon partio- ja Tolvajärven eteläpuolen taisteluihin. Viirteelle on myönnetty VM2. Hän on toiminut kunnanvaltuutettuna.

VIIRRET SETTI JOHAN (JUSSI)

Kirvesmies, s. 13.11. -09 Pyhäjoella, k. 21.11. -57 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Aili Sofia, s. 13.11. -08 Pyhäjoella, k. 16.11. -88 Pyhäjoella.

Lapset: Kaija -46, Anna -47, Paavo -48, Hanna s. ja k. -50 ja Liisa -55.

Talvisota: Viirret palveli 2./JR 26:ssa pikakiväärimiehenä ja osallistui Kyyrölän, Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Viirret palveli II/JR 32:ssa pikakiväärimiehenä ja osallistui Pistojoen, Uhtuan

länsi- ja itäpuolen taisteluihin. Hän haavoittui Valtkeajärvellä Viirteelle on myönnetty TsMm, JsMm, VM1 ja VM2.

VIIRRET VALTTER HERMAN

S. 20.10. -02 Pyhäjoella, k. 10.1. -81 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -29 Jenni Emilia o.s. Peltomaa, s. 10.1. -11 Pyhäjoella, k. 30.9. -73 Pyhäjoella.

Lapset: Oiva -31, Pentti -33, Aila -35, Seppo -39, Vilho -41, Ulla -43, Sirkka -43, Eila -46 ja Esko -49.

Talvisota: Viirret palveli JR 40:ssä pikakiväärimiehenä ja osallistui Sallan ja Kannaksen taisteluihin. Hän haavoittui talvisodassa -40.

Jatkosota: Sotamies Viirret palveli 7./JR 11:ssä ajomiehenä ja pioneerina. Hän osallistui Vuosalmen puolustustaisteluihin sekä Pohjois-Suomen vapautumisvaiheen taisteluihin.

VIIRRET VÄINÖ MATIAS

S. 22.10. -22 Pyhäjoella, k. Pattijoella. Muutti Pattijoelle -43. Viirret oli naimisissa, myös vaimo on kuollut.

Jatkosota: Viirret palveli kiväärimiehenä ja lähettinä joukko-osastoissa 10./JR 11, II/JR 53, II/JR 11, 24. TalK ja E.Var.K. Hän osallistui Uhtuan pohjoispuolen, Jyväskylän ja Kannaksen puolustustaisteluihin sekä Tornion, Rovaniemen ja Kittilän valtakseen. Sotamies Viirteelle on myönnetty JsMm.

VIITANEN MATTI

Kansakoulun opettaja, s. 6.8. -06 Pattijoella.

Puoliso vuodesta -42 Tuovi o.s. Isotalo, s. 17.2. -17 Kalajoella.

Lapset: Leena -36, Pekka -43 ja Paavo -43.

Talvisota: Viitanen palveli JR 26:n konekiväärijoukkueen johtajana ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Viitanen palveli JR 32:ssa konekiväärijoukkueen johtajana, komppanian päällikkönä, Haapaveden Sotas:an talouspäällikkönä sekä koulutuskeskuksen konekiväärikomppanian päällikkönä.

Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen ja Uhtuan suunnan taisteluihin ja haavoittui Pistojoella 2.8. -41 vasempaan jalkaan. Yliluutnantti Viitaselle on myönnetty VR4 -39 ja VR 4 -41.

Viitanen on toiminut kansanhuollon johtajana, kunnanvaltuuston ja -hallituksen jäsenenä, kansakoululautakunnan sihteerinä, RSOP:n hallintoneuvoston puheenjohtajana ja hän on Pohjois-Pohjanmaan Sotaveteraanien L:n hallituksen kunniajäsen.

VIRKKUNEN ALPO ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 12.9. -22 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -49 Bertta Annikki o.s. Hiitola, s. 5.1. -27.

Lapset: Mauri Kalevi -51, Martti Juhani -52 ja Seija Hannele -54.

Jatkosota: Virkkunen palveli kivääri-, konepistooli ja pikakiväärimiehenä 3. D/JR 11:ssä, 12.5. -42 alkaen Os.H/JärjK2:ssa ja 16.7. -42 alkaen JR 53:ssa. Hän osallistui Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin Jyväskylällä, Uhtuan länsipuolen taisteluihin Karjalan Kannaksella, 3. D:n torjuntataisteluihin Kuuterselällä 9.-14.6. -44 ja

Noskua - Vuoksen -lohkolla 20.-25.8. -44, 3. D:n puolustustaisteluihin Harjulan länsipuolella 26.8. -4.9. -44 sekä Tornion, Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin Lapin sodassa 3.10. -31.10. -44. Hän haavoittui 25.2. -42 ja 11.2. -44 Uhtuan länsipuolella, 14.6. -44 Kuuterselällä ja 1.11. -44 Kittilässä.

Hänelle on myönnetty kaksi kertaa VM2 ja VM1 ja Kunnallisl.hop.am. Sotilasarvoltaan Virkkunen on korpraali. Virkkunen on toiminut kunnanhallituksen ja eri lautakuntien jäsenenä.

VIRTANEN AAKE ARMAS

Työnjohtaja, s. 8.5. -11 Merijärvellä.

Puoliso vuodesta -67 Impi Annikki o.s. Kenakkala, s. 11.11. -20 Pyhäjoella.

Lapset: Mauno Johannes -43 ja Anita Maarit -48. Talvisota: Virtanen palveli puhelinmiehenä.

Jatkosota: Korpraali Virtanen palveli Linn. RPKH:ssa ja Rann.J./Pr 1:ssä puhelinmiehenä. Hän haavoittui Kontupohjassa 22.6. -44.

Aake Virtanen kuvassa oikealla.

VUORINEN RISTO OLAVI

Kirvesmies, s. 12.3. -18 Kauvatsassa.

Puoliso vuodesta -44 Rauni Annikki o.s. Herrala, s. 1.10. -23 Pyhäjoella, k. 22.12. -76 Pyhäjoella.

Lapset: Maila -45, Maire -46, Markku -49 ja Martti -52.

Talvisota: Vuorinen palveli 4./JR 23:ssa konekivääriam-

pujana ja osallistui Vuosalmen taisteluun.

Jatkosota: Vuorinen palveli AutoK 63:ssa ase- ja varusvaraston hoitajana, 2. D:n kuljetuskeskuksen autoaliupseerina ja kirjurina. Hän osallistui Kannaksen, Siiranmäen, Äyräpään ja Vuosalmen taiste-

luihin. Alikersantti Vuorinen haavoittui 11.3. -40 Vuosalmella. Vuorinen toimi 24 vuotta kunnanvaltuutettuna ja 20 vuotta valtuuston varapuheenjohtajana.

VUOTI EINO

Maanviljelijä, s. 19.11. -25 Pyhäjoella, k. 1.7. -49 Kalajoella. Jatkosota: Vuoti astui vakituisen palvelukseen 1.1. -45. Hän palveli 14./JR 6:ssa ryhmänjohtajana. Hänet ylennettiin alikersantiksi -45.

VUOTI IVAR AUGUST

Maanviljelijä, s. 13.1. -02 Pyhäjoella, k. 9.12. -64 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -31 Tyyne Esteri o.s. Sepälä, s. 25.6. -08 Pyhäjoella, k. 29.2. -88 Pyhäjoella.

Lapset: Taina -32, Toini -33, Laura -36, Laila -39, Jukka -46, Irma Liisa -47 ja Hannu -51.

Talvisota: Vuoti palveli 12.12. -39 alkaen

3./KTR 9:ssä tykkimiehenä Hän osallistui Kuhmon taisteluihin 18.1. -14.2. -40. Hän haavoittui Kuhmon suunnalla 14.2. -40 ja joutui sairaalaan. Hänet kotiutettiin 21.6. -40. Jatkosota: vuoti palveli 15.6. -41 alkaen 61. KvIt Jaos: Raahessa ja Vaajakoskella tykkimiehenä. Sotilasarvoltaan Vuoti oli korpraali.

VUOTI PAAVO AUKUSTI

S. 29.10. -20 Pyhäjoella, muutti Ouluun -43.

Puoliso Eila.

Jatkosota Vuoti palveli joukko-osastoissa 6./II/11 Pr, I/JR 53, JR 10, JvKouluK 19 ja Toimik/Uk. Hän toimi kivääri- ja vartiomiehenä ja keittäjänä ja osallistui Kiestinki - Rukajärvi -suunnan taisteluihin. Hän haavoittui Kiestingissä 1.8. -41. Hänelle on myönnetty JsMm.

VUOTI PAULI RIKHARD

S. 18.2. -21 Pyhäjoella, muutti Ouluun -47.

Jatkosota: Vuoti palveli 1./I/JR 11:ssa kiväärimiehenä ja useissa sotasairaaloissa. Hän osallistui Uhtuan länsipuolen, Kiestingin, Ahvenlahden ja Kanaksen taisteluihin.

Sotilasarvoltaan Vuoti on korpraali.

VUOTI SETTI

Maanviljelijä, s. 4.9. -07 Pyhäjoella, k. 4.1. -46 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -31 Hilja o.s. Latvakoski, s. 26.7. -06 Ylivieskassa.

Lapset: Annikki -32, Aimo -37, Anneli -42 ja Antero -44.

Talvisota: Vuoti palveli 1./28./L 11413:ssa ajomiehenä ja osallistui taisteluihin.

Jatkosota: Vuoti palveli E/I/JR 32:ssa ja 15.6. -41 -1.4. -42 I/JR 32:ssa ajomiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen ja Vilojoen taisteluihin 28.6. -24.7. -44. Sotamies Vuotille on myönnetty VM2.

VUOTI SIMEON HENRIK (HEIKKI)

Maanviljelijä, s. 6.1. -02 Pyhäjoella, k. 10.4. -84 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -26 Helvi Helena o.s. Häkkinen, s. 1.4. -05 Viuhannissa, k. 20.2. -85 Pyhäjoella.

Lapset: Helmi -27 ja Heino Matias -29.

Talvisota: Vuoti astui palvelukseen 6.12. -39 EK/JR 40:een.

Hän toimi pioneerina ja osallistui Pelkosenniemen, Viipurinlahden ja Kuusamon taisteluihin.

Jatkosota: Vuoti astui palvelukseen 11.6. -41 24. LK:aan. Hän palveli myös JvKouluK 15:ssa ja EV 6:ssa pioneerina ja osallistui Juntusrannan taisteluihin. Sotamies Vuotille on myönnetty JsMm.

VUOTI SVANTE IISAK

Maanviljelijä, s. 4.8. -08 Pyhäjoella, k. 18.4. -85 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -32 Martta Elina o.s. Kupulisoja, s. 27.7. -12 Pyhäjoella, k. 23.8. -91 Pyhäjoella.

Lapset: Esko -33, Eeva -36, Antti -39, Urpo -45, Vappu -47, Markku -51 ja Tauno -57.

Talvisota: Vuoti palveli 6.12. -39 alkaen 3./I/JR 40:ssä konepistoolimiehenä ja osallistui Pelkosenniemen ja Vilojoen taisteluihin. Hän haavoittui 18.12. -39.

Jatkosota: Vuoti palveli 16.6. -44 alkaen HTK /Raahen Sot. piirissä ja 3.7. -44 alkaen 4./JP 3:ssa kiväärimiehenä ja konepistooli-

ampujana. Hän osallistui Vuosalmen, Viipurinlahden, Vuonnisen, Pistojoen, Tetrivaaran, Korpivaaran ja Uhtuan suunnan taisteluihin. Korpraali Vuotille on myönnetty kaksi kertaa VM2 ja JsMm.

VUOTI URHO AUGUST

Maanviljelijä, s. 9.1. -11 Pyhäjoella, k. 27.12. -68 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -35 Hilda Kataariina o.s. Jaakola, s. 8.1. -12 Pyhäjoella.

Lapset: Eero -36, Kaija -37, Vilho -39, Matti -45, Tapio -47, Kalevi -49 ja Ahti -52.

Talvisota: Vuoti palveli 14.10. -39 alkaen 1./JR 26:ssa kivääri-

miehenä. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven ja Oinolan taisteluihin.

Jatkosota: Vuoti palveli 15.6. -41 alkaen 2./I/JR 32:ssa. Hän sai siirrot 7./JR 32:ssa ja 11./III/JR 32:ssa. Hän toimi kiväärimiehenä, pikakivääriampujan apulaisena ja sairaankantajana ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin. Hän haavoittui Uhtuan pohjoispuolella 23.6. -43 ja häntä hoidettiin sotasairaalaan. Sotamies Vuotille on myönnetty VM2.

VUOTI VEIKKO HERMAN

S. 2.3. -25 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Tilda Enni Amanda o.s. Leinonen, s. 29.1. -25 Ristijärvellä.

Lapset: Antti -47, Tauno -49, Seija -52, Raija ja Matti -55, Kaija -61 ja Jaana -63. Perhe muutti Ristijärvelle -47.

Jatkosota: Vuoti palveli 12.4. -43 alkaen JvKouluK 25:ssä. Hänet siirrettiin 5.1. -44 HTK:een, 15.4. -44 4./JR 2:een, 8.11. -44 4./JR 2:een ja 31.12. -44 4./JR

2:een. Hän toimi kivääri- ja konekiväärinmiehenä ja osallistui Syvärin puolustustaisteluihin sekä Pohjois-Suomen Kaamasen ja Utsjoen taisteluihin. Sotilasarvoltaan Vuoti on korpraali.

VUOTI VÄINÖ HENRIK

Maanviljelijä, s. 19.1. -09 Pyhäjoella, k. 29.10. -70 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Josefina o.s. Kinnunen, s. 5.7. -07 Sortavalassa, k. 31.5. -91 Pyhäjoella.

Talvisota: Vuoti palveli JR 32:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Vuokselan ja Muolaan taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Vuoti palveli 1./JR 32:ssa lääkintämiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen ja Uhtuan suunnan taisteluihin.

Jatkosota: Vuoti palveli 14.10. -39 alkaen 1./JR 26:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven ja Oinolan taisteluihin.

VUOTI YRJÖ JOHANNES

Maanviljelijä, s. 30.12. -13 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -33 Helmi Emilia o.s. Perälä, s. 14.9. -09 Merijärvellä.

Lapset: Sauli Aukusti -43, Pauli Vilhelm -46, Aulikki Emilia -50 ja Anne Elliisa -53.

Talvisota: Vuoti palveli tientyömiehenä 10. TienkorjausK:ssa.

Jatkosota: Vuoti palveli 6./JR 32:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Laskujärven taisteluihin. Hän haavoittui Laskujärvellä 16.7. -42. Sotilasarvoltaan Vuoti on korpraali. Hän on toiminut kunnanhallituksen, tie- ja asutuslautakuntien jäsenenä.

VUOTILA ADE AKSEL

S. 12.3. -23 Pyhäjoella, k. 28.12. -89 Saloisissa.

Puoliso vuodesta -48 Anni Mielikki o.s. Luomanmäki, s. 8.9. -19 Saloisissa.

Lapset: Alpo Juhani -49, Antti -51, Aila -54, Pentti -56 ja Pekka -62. Perhe muutti Saloiisiin -50.

Jatkosota: Sotamies Vuotila pal-

veli JR 45:ssä kiväärimiehenä ja osallistui Syvärin sillanpääseman torjuntataisteluihin sekä viivytys-taisteluihin lohkolla Syväri - Syskyjärvi.

VUOTILA ERKKI KRISTIAN

S. 13.11. -08 Pyhäjoella, k. 10.11. -67 Pyhäjoella. Talvisota: Vuotila palveli 1./JR 26:ssa pikakivääri-ampujana ja osallistui Kyyrölän, Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Vuotila palveli JR 32:ssa ja osallistui Pistojoen taisteluihin, jolloin haavoittui 23.7. -41. Sotamies Vuotilalle on myönnetty VM2.

VUOTILA JUHANI

Maanviljelijä, s. 29.1. -15 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -42 Eila Emilia o.s. Björkbacka, s. 8.1. -24 Alavieskassa.

Lapset: Marja-Liisa -46 ja Sirkka -47.

Talvisota: Vuotila palveli 4./JR 40:ssä pikakivääriyhmän johtajana ja osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Joutsjärven, Märkäjärven ja Vilajoen taisteluihin.

Jatkosota: Vuotila palveli JR 32:ssa, JR 11:ssa ja 24. LK:ssa lääkintäaliupseerina. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Makkaran, Munakukkulan, Kiestingin ja Uhtuan suunnan taisteluihin. Hän haavoittui 16.5. -44. Alikersantti Vuotilalle on myönnetty VM2. Vuotila on toiminut kunnanvaltuutettuna.

VUOTILA KALLE

Maanviljelijä, s. 8.9. -07 Pyhäjoella, k. 28.1. -49 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Anna Maria o.s. Westman, s. 11.12. -16 Oulussa.

Lapset: Aino -43 ja Pentti -45.

Talvisota: Vuotila palveli JR 26:ssa kivääriyhmänjohtajana ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Vuotila palveli 1.KKK/JR 32:ssa konekivääriampujana ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin. Hän sairastui 5.1. -42. Korpraali Vuotilalle on myönnetty VM2.

VUOTILA MARTTI

S. 19.3. -16 Pyhäjoella

Puoliso vuodesta -45 Bertta Elisabet o.s. Seppänen, s. 27.12. -20 Pyhäjoella, k. 24.10. -91 Järvenpäässä.

Lapset: Marketta -46, Pirkko -47 ja Leena -48.

Talvisota: Vuotila palveli 1./JR 26:ssa 14.10. -39 alkaen pikakivääriampujana ja osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.

Jatkosota: Vuotila saapui palvelukseen 15.6. -41 JR 32:een. Hänet siirrettiin 26.7. -42 9. JR 53:een, 27.6. -43 24.E.Var.K:aan ja 26.5. -44 1./ErP 13:een.

Hän osallistui Uhtuan länsipuolen ja Louhen suunnan puolustustaisteluihin, 3. D:n viivytystaisteluihin Kivennapa - Lintula -maastossa, Suulajärven etelä-, länsi- ja pohjoispuolella ja Muolaan - Heinjoki -linjalla sekä 3. D:n torjuntataisteluihin Noskua - Vuoksi -lohkolla 21.6. -18.7. -44. Vuotila osallistui Myös Lapin sodan taisteluihin linjalla Tornio - Rovaniemi - Kittilä 3.10. - 1.11. -44. Hän haavoittui Pistojoella 23.7. -41 ja Jelettijärvellä 20.5. -42. Hänet kotiutettiin 25.11. -44.

Korpraali Vuotilalle on myönnetty VM1 ja VM2.

VUOTILA PAULI ALEKSANDER

Autoilija, s. 12.9. -19 Pyhäjoella, k. 26.11. -78 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Toini o.s. Luoto, s. 19.6. -21 Pyhäjoella, k. 1.6. -71 Pyhäjoella.

Lapset: Hilikka Anneli -47.

Jatkosota: Vuotila palveli 3./Pion. KK 4:ssä, PPL/9. Pr:ssa, PPK7./0:ssa ja 1./JR 9:ssä ryhmänjohtajana ja joukkueen varajohtajana. Hän osallistui Kirkkolahden, Alalammin, Rytyn, Helylän, Kosmolan, Kymälän, Hymppälän, Koskanan, Saksun, Soutjärven, Kokojoen, Syvärin, Pogguzrun, Jaksuvaskeen ja Givaozen taisteluihin. Hän haavoittui 14.2. -42 Korpivaaralla. Ylikersantti Vuotilalle on myönnetty VM1, VM2 ja JsMm.

Jatkosota: Vuotila palveli 1.KKK/JR 32:ssa konekivääriampujana ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin. Hän sairastui 5.1. -42. Korpraali Vuotilalle on myönnetty VM2.

VÄHÄKANGAS AARNE ARMAS

Maanviljelijä, s. 28.1. -16 Ylivieskassa, k. 19.11. -83 Oulaisissa.

Puoliso vuodesta -46 Elna Heleena o.s. Mällinen, s. 9.7. -16.

Lapset: Marja-Terttu -48 ja Markku -51.

Talvisota: Vähäkangas osallistui Pelkosenniemen, Savukosken ja Märkäjärven taisteluihin.

Jatkosota: Vähäkangas saapui palvelukseen 11.6. -41 24. LK:aan. Hän osallistui Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin. Vähäkangas haavoittui Uhtuan pohjoispuolella 14.11. -41 ja häntä hoidettiin 9.12. -41 alkaen sotasairaalassa. Sotilasarvoltaan Vähäkangas oli alikersantti.

Jatkosota: Vähäkangas saapui palvelukseen 11.6. -41 24. LK:aan. Hän osallistui Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran ja Uhtuan pohjoispuolen taisteluihin. Vähäkangas haavoittui Uhtuan pohjoispuolella 14.11. -41 ja häntä hoidettiin 9.12. -41 alkaen sotasairaalassa. Sotilasarvoltaan Vähäkangas oli alikersantti.

VÄHÄKANGAS HEIKKI

Hitsari, s. 19.1. -21 Ylivieskassa, k. Himangalla.

Puoliso vuodesta -44 Aino, s. 4.9. -23 Himangalla.

Lapset: Maire -47 ja Kari -55.

Jatkosota: Vähäkangas palveli 19.6. -41 alkaen 2./VP 31:ssä. Hänet siirrettiin 3./VP 31:een 27.3. -42.

Viestimies Vähäkangas osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin -41 - 44, Keski-Kannaksen taisteluihin kesällä -44 sekä Lapin sodan taisteluihin syksyllä -44. Hänelle on myönnetty VM2.

VÄLIMAA SET AUGUST

S. 29.6. -03 Pyhäjoella, k. 11.1. -57 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -25 Saima Eliisa o.s. Konu, s. 12.7. 1891 Kalajoella, k. 17.10. -81 Pyhäjoella.

Lapset: Lauri Henricki -29.

Setti Välimaa lapsi sylissänsä.

Jatkosota: Välimaa palveli 1./JR 12:ssa ja 5791./Kpk 6:ssa kiväärimiehenä ja suutarina. Hän osallistui Kuorekevaaran, Koivumetsikön, Uulantaivaaran, Kiestin itäpuolen ja Lohivaaran taisteluihin.

VÄNSKÄ VILJO ANTERO

Kauppias, s. 2.3. -22 Pyhäjoella, asuu Kangasalalla.

Puoliso vuodesta -49 Helvi o.s. Koski, s. 3.4. -23.

Lapset: Olli Antero -50.

Talvisota: Vänskä osallistui varhaisiin taisteluihin kotirintamalla Raahen sotilaspiirissä.

Jatkosota: Vänskä palveli JR 11:ssä ryhmänjohtajana ja kirjurialupseerina. Hän osallistui Uhtuan, Kannaksen, Kivennavan, Antrean, Muolaan ja Viipurin taisteluihin sekä Lapin sodassa Rovaniemen ja Kittilän taisteluihin. Sotilasarvoltaan Vänskä on kersantti.

Vänskä on toiminut useissa kunnallisissa ja muissa luottamustehtävissä. Hän on ollut nuoriso- ja raittiuslautakuntien puheenjohtajana, kulttuuri-, vero- ja tutkijalautakuntien jäsen, NS:n puheenjohtaja sekä useiden johtokuntien jäsen. Lisäksi hän on toiminut mm. Keskon hallintoneuvoston jäsenenä, Vähittäiskauppiasliiton puheenjohtajana ja kauppiastoimikunnan puheenjohtajana.

VÄÄNÄNEN AARNE ALEKSANDER

Maanviljelijä, s. 5.8. -12 Pyhäjoella, k. 12.4. -90 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -47 Fanni Sofia o.s. Leinonen, s. 24.8. -24 Kuusamossa.

Lapset: Sirkka -49, Paula -53 ja Sinikka -55.

Talvisota: Väänänen palveli 3.12. -39 alkaen JR 25:ssä ajomie-

henä ja osallistui Kuhmon taisteluihin.

Jatkosota: Väänänen palveli EK/I/JR 32:ssa ja EK/II/JR 32:ssa kivääri- ja ajomiehenä. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin, Ahvenlahden, Rajajoen, Vammelsuun, Hietamaan ja Viipurinlahden taisteluihin. Sotilasarvoltaan Väänänen oli korpraali.

VÄÄNÄNEN ANTTI HERMAN

Autoilija, s. 22.6. -14 Pyhäjoella, k. 16.3. -76 Raahessa. Puoliso vuodesta -40 Kerttu Annikki o.s. Grönvall, s. 24.8. -15, k. 19.7. -41 Pyhäjoella. Toinen puoliso Fanni Elisabet o.s. Peltomaa, e. Uusitalo, s. 30.6. -14, k. 5.3. -64 Raahessa. Talvisota: Väänänen palveli 4./JR 40:ssä ryhmänjohtajana. Hän osallistui Pelkosenniemen, Savukosken, Märkäjärven, Joutsijärven ja Vilojoen taisteluihin.

Jatkosota: Väänänen palveli 22.3. -42 alkaen JR 32:ssa ja hänet siirrettiin 2./JR 11:een. Hän osallistui Uhtuan suunnan, Karjalan Kannaksen sekä Lapin sodassa Tornio -Rovaniemi -suunnan taisteluihin. Hän oli sotapoliisi ja kersantti.

VÄÄRÄLÄ AARNE SIIVERTTI

S. 25.2. -09 Pyhäjoella, k. 28.5. -78 Pyhäjoella. Puoliso Esteri o.s. Oravisjärvi, s. 7.10. -06 Pyhäjoella, k. 6.5. -85 Pyhäjoella. Lapset: Hilka -33, Sirkka -39, Oiva -41 ja Elina -50. Talvisota: Väärälä palveli EK/JR 26:ssa ja osallistui Vuoksen ja Vuosalmen lohkon taisteluihin.

Jatkosota: Väärälä palveli 2./JR 32:ssa sekä Oulun Sot.piirin EK:ssa Sv-leirillä Utajärvellä ja Oulussa vartijana. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan pohjois- ja länsipuolen taisteluihin. Sotilasarvoltaan Väärälä oli korpraali.

VÄÄRÄLÄ KALLE HEROLD

Koneporari, s. 23.8. -12 Pyhäjoella, k. 8.8. -70 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -48 Aino Kirsti o.s. Kemelä, s. 19.10. -20 Temmeksellä. Lapset: Kaarlo Tapio -50. Talvisota: Väärälä palveli 1.KKK/PPS/JR 26:ssa konekivääriampujana ja osallistui Muolaan ja Vuoksen taisteluihin.

Jatkosota: Sotamies Väärälä palveli 2./JR 33:ssa konekivääriampujana ja osallistui Pistojoen taiste-

luihin. Hän haavoittui 30.7. -41 Uhtuan suunnalla ja hänet siirrettiin 22.11. -41 Auto/HuoltoKK:aan.

VÄÄRÄLÄ LAURI ALBERT

Maanviljelijä, s. 16.10. -17 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -46 Edith Julia o.s. Takalo, s. 11.2. -15 Pyhäjoella. Lapset: Erkki Juhani -48. Talvisota: Väärälä palveli 3./KKK/JR 64:ssä ja osallistui Suomussalmen, Raatteen ja Pitkärannan taisteluihin. Hän haavoit-

tui Pitkärannan taistelussa -40. Jatkosota: Väärälä palveli 5.2. -42 alkaen 2./JR 32./KrhJ:ssa ja 1.Krhj/21. Pr:ssa konekiväärimiehenä, konekiväärin apusuuntaajana ja kranaatinheittimen apusuuntaajana. Hän osallistui Pistojoen, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen, Kiestingin ja Ahvenlahden taisteluihin 25.4. -25.5. -42, Leppäjoen lohkon taisteluihin 8.2. -14.6. -44 ja Saravaara -Kumsa -Porajärvi -Liusvaara -Lutikkavaara -lohkon taisteluihin 20.6. -4.9. -44. Sotilasarvoltaan Väärälä on alikersantti.

VÄÄRÄLÄ SETTI ARVIITI

S. 17.1. -22 Pyhäjoella, k. Oulussa, muutti Ouluun -48. Jatkosota: Sotamies Väärälä palveli 3./I/JR 11:ssa ja 3./RjP 8:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Uhtuan länsipuolen, Kiestingin, Ahvenlahden, Vuokkiniemen ja Tolvajärven taisteluihin. Hän haavoittui Kiestingissä 21.5. -42.

VÄÄRÄLÄ TOIVO EINARI

Maanviljelijä, s. 22.3. -01 Pyhäjoella, k. 25.8. -62 Vihannissa. Puoliso Lempi o.s. Huttula, s. 20.9. -07 Oulaisissa, k. 7.11. -91 Vihannissa. Lapset: Eila -31, Anna-Liisa -35, Helinä -38, Irene -34, Laila -50 ja Kauko -52. Jatkosota: Väärälä palveli 15.6. -41 alkaen ajomiehenä 6./II/JR

32:ssa. Hänet siirrettiin 11.12. -41 7./JR 32:een. Väärälä osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taisteluihin.

VÄÄRÄLÄ YRJÖ ALEKSANTERI

Maanviljelijä, s. 14.12. -10 Pyhäjoella, k. 1.2. -93 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -40 Taimi Orvokki o.s. Leino, s. 25.2. -18 Pyhäjoella, k. 30.7. -86 Pyhäjoella. Talvisota: Väärälä osallistui sootaan, tarkemmat tiedot puuttuvat. Jatkosota: Väärälä palveli JR 32:ssa kranaatinheitinmiehenä ja osallistui Uhtuan länsipuolen taisteluihin.

YLIJUKURI ARTTU JOHANNES

Kalastaja, s. 31.10. -06 Haukiputaalla, k. 2.9. -80 Kalajoella. Puoliso vuodesta -54 Alli Esteri o.s. Ruotsalo, s. 28.5. -16 Kalajoella. Lapset: Simo Johannes -58. Jatkosota: Ylijukuri palveli Jy-KouluK 32:ssa apupalvelumiehenä.

YLIJUKURI EINO AUKUSTI

Työmies, s. 7.2. -09 Pyhäjoella, k. 24.7. -74 Pyhäjoella. Talvisota: Ylijukuri palveli 2./PPP 7:ssä kiväärimiehenä ja osallistui Aittojoen, Ristisalmen, Tolvajärven, Ägläjärven ja Vuoksen taisteluihin. Jatkosota: Ylijukuri palveli 1./Er.P 22:ssa, 9./JR 12:ssa ja 2./ErP 23:ssa kiväärimiehenä. Hän osallistui Leppäjoen, Varesjoen, Laatokan, Pistojoen ja Pohjois-Suomen taisteluihin. Hän haavoittui 21.7. -41 Pistojoella. Sotilasarvoltaan Ylijukuri oli korpraali.

YLIKIISKILÄ NILO FERDINAND

Maanviljelijä, s. 6.4. -21 Pyhäjoella. Jatkosota: Ylikiiskilä palveli E/Er.P 7:ssä kaukopartiossa konepistoolimiehenä ja osallistui Rukajärven suunnan, Klyysiunvaaran ja Ilomantsin taisteluihin. Korpraali Ylikiiskilälle on myönnetty JsMm Hän on toiminut puheenjohtaja-

na kirjasto-, rakennus- ja vaalilautakunnissa sekä srk:n hallintoneuvoston jäsenenä.

YLIKIISKILÄ YRJÖ ALFRED

Varastonhoitaja, s. 16.9. -23 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -48 Helmi o.s. Pakkanen, s. 17.8. -25 Sortavalassa. Lapset: Matti -50, Antti -52, Paavo -54 ja Maija-Liisa -55. Perhe muutti Ruotsiin -51. Jatkosota: Ylikiiskilä palveli E/III/JR 53:ssa kivääriryhmänjohtajana ja osallistui Uhtuan länsipuolen taisteluihin.

Hän haavoittui 26.1. -44 Uhtuan länsipuolella. Korpraali Ylikiiskilälle on myönnetty VM2. Hän on toiminut Maamiesseuran johtokunnassa ja taksoituslautakunnassa.

YLILEPPÄLUOTO TOIVO AABRAM

Maanviljelijä, s. 19.4. -21 Pyhäjoella, k. 9.5. -78 Pyhäjoella. Jatkosota: Ylileppäluoto palveli 2./VP 31:ssä ja 3./VP 31:ssä. Hän osallistui Vasovaaran, Latvajärven, Vuokkiniemen, Ponkalahden, Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsipuolen, Keski-Kannaksen, Länsi-Kannaksen, Muolaa -Heinjoki suunnan, Noskua -Vuoksen -lohkon, Ihantalan, Juustilan ja Pohjois-Suomen taisteluihin. Korpraali Ylileppäluodolle on myönnetty JsMm.

YLILEPPÄLUOTO VÄINÖ ALEKSANDER

S. 6.12. -13 Pyhäjoella, k. 8.1. -88 Pyhäjoella. Puoliso vuodesta -38 Lempi Maria o.s. Luoto, s. 10.7. -10 Pyhäjoella. Lapset: Rainer -47. Talvisota: Sotamies Ylileppäluoto palveli 1./JR 26:ssa ajomiehenä ja osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven ja Vuoksen taiste-

luihin.

YLIMATTILA EELI HENRIK

S. 6.11. -19 Pyhäjoella, k. 10.11. -90 Saloisissa.
Puoliso Kerttu Sofia o.s. Oravijärvi, s. 11.4. -24 Pyhäjoella, k. 26.5. -88 Saloisissa.
Lapset: Kolme lasta.
Jatkosota: Ylimattila palveli 1./VP 31:ssä ja 3./JR 11:ssa keskusmiehenä. Hän osallistui Vasovaa-
ran, Latvajärven, Vuokkiniemen,

Ponkalahden ja Uhtuan länsipuolen taisteluihin.
Sotamies Ylimattilalle on myönnetty JsMm.

YLIVIERRE REINO HENRIK

(e. Viirret) Autoilija, s. 8.1. -06 Pyhäjoella, k. 10.4. -79 Helsingissä.
Puoliso vuodesta -32 Emmi Maria o.s. Ylikorte, s. 14.8. -03 Isojoella, k. 5.5. -84 Helsingissä.
Lapset: Ritva Helena ja Raija Marjatta s. ja k. -38 ja Juhani Jouko -41.

Talvisota: Ylivierre palveli II/JR 26:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Kyyrölän, Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.
Jatkosota: Sotamies Ylivierre palveli I/JR 32:ssa kiväärimiehenä ja osallistui Pistojoen ja Uhtuan suunnan taisteluihin.

ÅKERMAN THOR RAGNAR

Kauppias, s. 14.10. -17 Pihtiputaalla.
Puoliso vuodesta -55 Helvi Kaarina Maria o.s. Isotalo, s. 14.4. -19 Kalajoella.
Lapset: Ilkka Tapani -57. Perhe muutti Ouluun -62.
Talvisota: Åkerman palveli 1./JR 26:ssa ja Ilm/Kv 5:ssä kiväärimiehenä ja apumekaanikkona.

Hän osallistui Muolaan ja Vuokselan taisteluihin.
Jatkosota: Åkerman palveli T-LeLv 22:ssa ja ToimK/LeR 4:ssä apumekaanikkona sekä vartijana ja avustajana. Korpraali Åkermanille on myönnetty JsMm.

ÖVERSTI LAURI AUGUST

Maanviljelijä, s. 12.8. -09 Pyhäjoella, k. 6.10. -74 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -32 Elisabet o.s. Savukoski, s. 3.4.

-04 Merijärvellä, k. 25.5. -86 Pyhäjoella.
Lapset: Eero -33, Reino -37, Aino -38, Tais-to -40, Martti -41 ja Markku -47.
Talvisota: Översti palveli EK/I/JR 26:ssa aseseppänä ja osallistui Muolaan, Vuokselan ja Vuosalmen taisteluihin.

Jatkosota: Översti palveli E/I/JR 32:ssa ja 3./JR 32:ssa aseseppä-

aliupseerina ja pataljoonan asemestarina ja asealiupseerina. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Korpivaaran, Tetrivaaran, Uhtuan länsipuolen taisteluihin, 3. D:n viivytystaisteluihin Suulajärven etelä-, länsi- ja pohjoispuolella ja Lintulassa 14.7. -17.6. -44 ja Muolaa -Heinjoki-suunnassa 18. -19.6. -44, 3. D:n torjuntataisteluihin Noskua - Vuoksenlohkolla 20.6. -18.7. -44. Hän osallistui myös Lapin sodan sotatoimiin Torniossa, Rovaniemellä ja Kittilässä 3.10. -1.11. -44. Hänet ylennettiin yliväpeliiksi -68 ja hänelle on myönnetty VM2.

ÖVERSTI LEEVI BENJAM

Maanviljelijä, s. 9.3. -18 Pyhäjoella, k. 1.9. -73 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -50 Anna Maria o.s. Nikki, s. 7.12. -22 Pyhäjoella.
Lapset: Tapio -51 ja Kallervo -55.

Jatkosota: Översti palveli 13./JR 6:ssa kiväärimiehenä ja kranaatiheittimen johtajana. Hän osallistui Laatokan Karjalan ja Syvärin taisteluihin. Hän haavoittui kranaatinsirpaleesta vatsaan.
Kersantiksi -68 ylennetylle Överstille on myönnetty VM1. Hän on toiminut postinkantajana.

ÖVERSTI LENNE PAAVALI

Maanviljelijä, s. 17.11. -11 Pyhäjoella, k. 7.3. -66 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -33 Helvi Emilia o.s. Petäjäsoja, s. 24.6. -10 Pyhäjoella.

Lenne Paavali Översti viidentenä vasemmalla.

Lapset: Helena -33, Kalevi -34, Liisa -36, Kalle -41, Matti -46 ja Ellen -48.

Talvisota: Översti palveli 1./JR 26:ssa joukkueenjohtajana ja taistelulähetinänä.
Hän osallistui Kyyrölän, Muolaanjärven rannan, (Oinolan) ja Vuokselan taisteluihin.
Jatkosota: Översti palveli joukko-osastoissa I/JR 32, 5./JR 32, JärjK 1 ja 2./RjP 1. Hän toimi kiväärimiehenä, taistelulähetinänä, ajomiehenä ja vartiomiehenä ja osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan pohjoispuolen, Satjärven, Sarjulan, Leimolan ja Kinesvaaran taisteluihin. Hän haavoittui Pistojoella 21.7. -41 käteen ja niskaan. Korpraali Överstille on myönnetty VM1 ja VM2.

ÖVERSTI MARTTI VALDEMAR

S. 9.2. -18 Pyhäjoella, muutti Helsinkiin -43.
Jatkosota: Matruusi Översti palveli Turun ja Helsingin LA:ssa ja osallistui Suomenlahden meritaisteluihin.

ÖVERSTI ONERVO ALARIK

Maanviljelijä, s. 25.10. -18 Pyhäjoella, k. 30.12. -91 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -43 Rauha Ilmi o.s. Isoniemelä, s. 4.6. -14 Kalajoella, k. 27.11. -89 Pyhäjoella.
Lapset: Reijo -45, Rauha -46, Risto -49 ja Ritva -51.
Jatkosota: Översti palveli 13./JR 53:ssa viesti- ja ajomiehenä. Hän osallistui Hauhon ja Uhtuan suunnan, Karjalan Kannaksen, Sohjanan suunnan, Kies-

tingin valtaus-, Kapustajoen, Kangasvaaran, Kiestinki -Louhi -rautatien sekä Korpilahden puolustus-taisteluihin. Lisäksi hän oli mukana Tornion, Rovaniemen ja Kittilän valtauksessa Lapin sodassa. Hänet ylennettiin alikersantiksi -68.

ÖVERSI PENTTI NIKODEMUS

Maanviljelijä, s. 19. 1. -14 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -37 Vieno Elviira o.s. Kiviniemi, s. 5.5. -14 Pyhäjoella.
Lapset: Inkeri -39, Kirsti -40, Pentti -44, Verna -47, Tuula -49 ja Terttu -50.
Talvisota: Översti palveli 2.PP/

KKK/JR 40:ssä joukkueen varajohtajana. Hän osallistui kertausharjoituksiin 14. 10. -16. 11. -39 sekä Pelkosenniemen, Savukosken, Märkäjärven ja Viipurinlahden taisteluihin. Hän haavoittui 25.2. -40 Märkäjärvellä.
Jatkosota: Översti palveli JR 32:ssa ja sai siirrot 5.2. -42 6./JR 11:een, 6.5. -43 11. HTK:een, 1.7. -43 III AK:n varustekorjaamoon. Hän toimi joukkueen varajohtajana ja varustekorjaamossa puuseppämestarina. Hän osallistui Vuonnisen, Pistojoen, Uhtuan pohjois- ja länsipuolen, Kiestingin ja Ahvenlahden taisteluihin Karjalan Kannaksella. Hän haavoittui 23.7. -41 Pistojoella ja 9.2. -43 Alajärvellä.
Hänelle on myönnetty VR4, VM1 ja VM1 ja hänet ylennettiin ylikersantiksi -68.
Översti toimi kunnanvaltuutettuna 25 vuotta 1948 -72, kunnanhallituksessa 1953 -62, sekä metsä-, tutkija- ja verotuslautakunnissa ja Pyhäjoen kunnan edustajana Kalajoen sairaalan kl:ssa 1952 -72.

ÖVERSTI YRJÖ HENRIKKI

Maanviljelijä, s. 24.4. -24 Pyhäjoella, k. 22. 10. -92 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -66 Helvi Lyyti o.s. Puhakka, e. Klemetti, s. 1.7. -32 Kuhmossa.
Jatkosota: Översti palveli joukkoyksiköissä 1./JvKouluK 15, 24.2. -43 alkaen 5393, 4.3. -43 Sotas 32, 17.9. -43 5199, 23.11. -43 5000, 4.2. -44 3./ErP 8 ja

28.10. -44 III/JR 2. Hän toimi kivääri- ja ajomiehenä ja osallistui Uhtuan suunnan taisteluihin sekä Lapin sodassa Pohjois-Suomen taisteluihin syksyllä -44. Sotilasarvoltaan Översti oli korpraali.

Adolf Hitler vieraili Suomessa Mannerheimin 75-vuotispäivänä. Oikealla presidetti Risto Ryti, joka toimi Suomen presidenttinä 1940-44 ja jo presidentti Kyösti Kallion sairauden aikana. Aseveljeys Natsi-Saksan kanssa aiheutti sen, että Ryti sai tuomion sotasyylisyysoikeudenkäynnissä 1946. (Kuva Helmi Erkkilän)

Piikkilankesteiden tekoa siellä jossakin. (Kuva Katri Viirteen)

Venäläisen pudottama palopommi. (Kuva Erkki Kestilän)

Tykistön kalustoa. (Kuva Leevi Hietalan albumista)
Venäläisten konekivääripesäke Petsamosa oli varsin vahvaa tekoa. (Kuva Erkki Kestilän)

Jelettijärven taistelujen alkaessa keväällä 1942 tiet olivat surkassa kunnossa, mutta marssittava oli. Kelirikko vaikeutti myös moottoriajoneuvojen kulkeamista. (Kuva Olavi Salmun)

SOTARINTAMALTA

Soppajono Vuokkiniemessä. Suomalaisotilaiden soppa maistui myös kylän pojille. (Kuva Olavi Salmun)

Etäämpänä etulinjoista saattoivat korsut ja niiden ympäristöt olla näin komeita. Kuvassa oikealla Leevi Hietala, jonka albumista kuva on.

Frans Karjaluodon hevonen siellä jossakin talvella -42. Ohjaksissa Hannes Pyy. (Kuva Maija Karjaluodon)

Pistojoen maisemat ovat tuttuja monelle Pyhäjoen sotaveteraanille. Näissä maisemissa kohtasi myös moni pyhäjokinen kohtalonsa. (Kuva Leevi Hietalan albumista)

PISTOJOEN YLITYKSEN ANKARIA VAIHEITA

Pistojoen tapahtumista v. 1941 kertoo mm. JR 32:n I pataljoonan sotapäiväkirja ajalta 19.7. - 11.8. 1941. Pistojoen kohdalta sotapäiväkirja on kuitenkin hyvin puutteellinen ja katkeaa kokonaan itse taistelujen ajaksi 22.7. Sotapäiväkirja jatkuu 5.8. Pyhäjokisia oli JR 32:ssa runsaasti ja Pistojoen taistelut koituivat myös monen pyhäjokisen kohtaloksi.

Pistojoen ylitys

19.7. Klo 16 ryhtyi osasto Ylösen komppania ylittämään Pistojokea ryhtyen ryssä antamaan kranaattitulta, katsoi kapteeni Ylönen tehtävän tarkoitustaan vastaamattomalta ilman tykistön valmisteluja. Pataljoona majoittui Pistojoen länsipuoliseen maastoon. Yö kului rauhallisesti vähästä tykistö- sekä krh-ammuntaa. Mieliä miesten keskuudessa erittäin hyvä.

20.7. Klo 11.30 Antoi pataljoonan komentaja käskyn 3. komppanian päällikölle suorittaa ylimenotiedustelu yhdessä kapteeni. Ylösen kanssa.

Klo 15-18 suoritti pataljoonan komentaja yhdessä komppanian päälliköiden kanssa Pistojoen ylimenotiedustelun, jossa myös kapteeni Halonen oli suorittamassa samaa tehtävää. Ylimenopaikka selviää peitepiiriksestä. Pataljoonan komentaja antoi ylimenopaikalla komppanioiden päälliköille käskyn siirtyä ylimenoa varten klo 24 suojaiseen paikkaan paljastamatta ylimenoa määräten kullekin yksikölle sijoituksen. Ensint kapteeni. Halosen kaksi joukkuetta ylittää pioneerien tekemään polkusiltaa sekä loppu komppaniasta suorittaa ylityksen n. 100 m alemmaa olevasta koskesta. Osasto Halonen joen ylitettyä etenee suoraan itään etelästä pohjoiseen johtavalla polkutille varmistaen pohjoisen ja jatkaa etenemistään polkutien suunnassa tavoitteena Riipajärven eteläpäästä Pistojokeen juokseva purolinja.

3. komppania + kk-joukkue seuraa os. Halosta joen yli. Etenee Pistojoen länsipuolitse maaston halki tavoitteena sama Riipajärvestä juokseva purolinja.

1. komppania seuraa 3. komppaniaa sekä 2. komppania 1. komppaniaa kokoontuen Pistojoen itäpuoliseen maastoon varmistaen pohjoiseen, etelään ja itään, sekä valmiina etenemään käskyn saatuaan joko koilliseen tai kaakkoiseen suuntaan. Kaksi kk-joukkuetta, 6 pst-tykkiä, 4 krh-ryhmää ja yksi 20 mm pst-kivääri tulitukivalmiiksi osoitettuihin maastokohtiin. Viestikeskus, jossa samalla pataljoonan komentopaikka n:o 1 osoitetussa paikassa, josta yhteys Haloseen sekä 3. komppaniaan. Komentopaikka 2 ylimenokohdan länsimaastossa. JSP ylimenokohdasta länteen pilkotettua uraa siihen, missä se yhtyy valtatiehen. Hyökkäys-hetki H ilmoitetaan myöhemmin.

21.7. Klo 4 = H-hetki

H -10 minuuttia aloitti tykistö tehokkaan valmistelun samanaikaisesti ryhdyttiin siltoja kuljettamaan paikoilleen. Kun silta oli rakennettu raaka-aineitten puutteen takia kuivista hongista, muodostui siitä pakostakin liian raskas, sideköydet kun oli korvattava rautalangoilla, niin siteet olivat liian heikot.

Tästä oli seurauksena se, että sillat paikalleen saatua katkesivat ja näin ylitys tyrehtyi. Joen ylittäminen ei olisi tuottanut mitään suurempia vaikeuksia, jos sillat olisivat kestäneet. Myöhemmässä vaiheessa saimme kaksi ponttoonaa, joilla aloimme ylityksen, vaan se oli keskeytettävä kovan vihollistulen takia. Kapteeni Halonen ryhtyi heti rakentamaan uutta siltaa ja sai sen toisen pään veteen tarkoituksena työntää tykistön tulen turvin veteen ja aloittaa ylityksen. Kauan kaikki oli valmista niin saapui seuraava käsky:

21.7. klo 8.30. Armeijakunnan Esikuntapäälliköltä käsky siirtyä heti pohjoisen ylimenopaikan kautta, ylittää joki, tehtävä entinen. Lähti pataljoona liikkeelle suuntana pohjoinen ylimenopaikka. Järjestys: Jääkärijoukkue, 1. komppania, 2. K:n Kom. ryhmä. 3. K. ja viestijoukkue. Konekiväärikomppaniasta oli alistettu yksi joukkue jokaista kiväärikomppaniaa varten, jotka seurasivat komppanian jäljessä. Pst-joukkue 1. K:n edessä.

Klo 15.15. Pataljoonan komentaja antoi 1. K:n päällikölle käskyn edetä komppanialla vahvistettuna KK. joukkueella 400 m etelään. Josta valmiina käskyn saatua edetä koilliseen tai eteläiseen suuntaan.

15.50. Rykmentin Kom. antoi käskyn edetä Uhtuan tietä ja vapauttaa os. Raninen tehtävästään.

17.30. Pataljoonan. 2. K oli saapunut Pistojoen itämaastoon sekä loppupataljoona klo 20.30. Ylimenoa haittäsi vihollisen ankara tulikeskitys ylimenokohtaan. Aiheutti menetyksiä kaatuneina sekä haavoittuneina. Pataljoonan saavuttua Pistojoen itämaastoon oli käynnissä ryssien kiivas hyökkäys edessä olevia Ranisen joukkoja vastaan. Yhteyspartiot, jotka yrittivät saada yhteyttä majuri Raniseen eivät kuitenkaan onnistuneet häntä löytämään. Koska taistelu edessä näytti kiihtymistään kiihtyvän miehitetiin pienemmällä osalla

pataljoonaa Pistojoen itämaastossa oleva vihollisen korsuharjanne vastaanottoasemaksi pääasiallisesti pataljoonan konekivääreillä. Samoin lähetettiin 4 kiväärijoukkuetta, 2 joukkuetta 2:sta ja 2 joukkuetta. 3. kiväärikomppaniasta, joitten leveällä rintamalla edeten tuli edetä edessä tais-

Pistojoella haavoittuneita pyhäjokisia Pietarsaaren sotasaairaalla kesällä 1941. (Kuva Olavi Salmun)

Sotainvalidi Antti Kittilä opettelee kävelmään Pietarsaaren sotasairaalassa 1941. (Kuva Hanna Kittilän)

komentopaikoissa tilanteesta annettu väärä kuva, mikäli se ennenkaikkea koskee maastokohtia, jotka joukkueitten on ylitettävä käskyn mukaan, vihollisen toimintaan nähden.

5.8. -41 Aamulla irrotettiin komppaniamme asemista ja pääsi 4 km etulinjan taakse lepäämään. telttamajoitus.

6.8. -41 Asepuhdistustyötä, lepoa. Kahvit komppanialle lähellä kanttiinista. Illalla pataljoonan kom. katselmus, jonka yhteydessä hartaushetki ja kunniamerkkien jako. Seuraavat miehet saivat kunniamerkkejä: Kers. Pokela, Kers. Rantala Erkki, Alik. Lindelä Tauno, Eilo Y, Mattila Jussi ja Pirkola Antti, stm Viirret Jussi ja Limingoja Toivo.

7.8. -41 Puolen päivän jälkeen lähti komppaniamme taivaltamaan halki soiden ja korpien Kuittijärven rantaa kohti. Yli viiden tunnin marssin jälkeen saavuimme kapealle joelle ja otimme vastaan sen varmistuksen.

8.8. -41 Joen yli 3 ryssää tarkoituksenaan päästä linjojen läpi. Syntyneessä kahakassa kaatui yksi iivana. Omat tappiot 1 haavoittunut.

9.8. -41 Oikealla saivat vartiomiehet yhden ryssä-läisen au:n vangiksi, sen pyrkiessä omalle puolelle. Sotasaaლიksi automaatti aski sevillaa ja sampoikkuja ym. Vasemmalle yrityksen jälkeen kolmimiehinen ryssän partio yli.

10.8. -41 Hyökkäys vasemmalle järveä kohti ja joukkue Blomqvist saatettiin siten varmistuslohkolleen.

11.8. -41 Aamulla lähti partio viitoittamaan uutta huoltotietä, joka lyhensi matkaa monta kilometriä. Hirvi saatiin ammutuksi. 3 ryssän pommia lensi yli pommittaen Jyväskylä suunnalla. Illalla hyökkäys järven pohjoispuolelle johon 1. K:n yksi joukkue oli määrätty varmistukseen ja turhaan oli yrittänyt päästä perille. Osastomme saavutti tavoitteen.

televan majuri Ranisen joukkojen vahvistukseksi.

21.7. klo 19.30. Kranaatin sirpaleista haavoittuivat: komentaja majuri Nikula vasempaan käteen, luutnantti Pääkkönen siruja jalkaansa, vänrikki Salmela sai sirun vasempaan jalkaansa, kersantti Auvinen haavoittui vaikeasti käsiin ja ruumiiseen, korpraali Översti haavoittui käteen, 2 sormia oli pois, alikersantti Polus Vante haavoittui päähän vaikeasti, alikersantti Hietala sai siruja raajoihin ja vartaloon, stm Karkulahti Matti sai siruja ruumiiseensa, stm Vilmunen haavoittui vatsaan vaikeasti, stm Väärälä Kalle haavoittui olkaan.

23.00. Rykmentin. komentajan käsky alistaa vielä yksi kiv.komppania maj. Ranisen käyttöön. Edellinen käsky peruutettiin 22.7. -41 klo 1.00 rykmentin komentajan taholta. Päivän kuluessa pataljoona joutui voimakkaan tulen alaiseksi kärsien tänä aikana huomattavia miehistötappioita. Erityisesti kiinnitti huomiota jatkuva ylemmän johdon ja lähellä etulinjassa olevissa

Vesistön ylitys saattoi sujua leppoisisakin merkeissä. (Kuva Leevi Hietalan albumista)

KIESTINGIN KIILA

35. rajajääkärikomppanian partio lähdössä Kiestingissä Lohilahden rannalla partiomatkalle talvella -42. (Kuva Olavi Salmun)

Kiestingissä lokakuun loppupäivinä 1941 kaikki merkit viittasivat siihen, että pian alkaisi hyökkäys. Pataljoona, johon kuului, vietiin yön pimeydessä rautaponttooneilla Tuoppajärven yli noin 5 km itään Tsulmanniemeen. Niemi oli suomalaisten hallussa.

Täällä selvisi, että sinne oli jo kuljetettu saksalainen pataljoona, jonka piti yhdessä meidän kanssa muodostaa taisteluosasto. Tarkoituksena oli, että toinen pataljoona hyökkäisi noin kahden kilometrin leveydeltä Tuoppajärven ja Lakijärven kannaksella olevan vihollisen puolustuslinjan selustaan ja toinen varmistaisi itään ja lähtisi etenemään Muurmanin radalla olevaa Louhen asemaa kohti.

Etenemismaasto oli tavattoman vaikeakulkuista, pehmeitä soita ja korkeita, louhikkoisia kallioita. Saksalaisilla oli vain kesävarustus, suikkalakit ja rautapohjaiset paulakengät. Heiltä kastuivat jalat heti ensimmäisenä päivänä, ja kun pakkanen kiristyi välittömästi lähelle 30 astetta, seurauksena oli, että saksalaisten jalat paleltuivat. Heistä jouduttiin evakuoimaan suurin osa aivan heti, joten saksalaisten pataljoona oli lähes taistelukyvytön jo ensimmäisen vuorokauden jälkeen, vaikka emme olleet kohdanneet vihollista vielä ollenkaan.

Pataljoonamme joutui yksin hyökkäämään, ja sen voima kävi määrättyyn tehtävään vähäiseksi. Seurauksena oli asemasotaan juuttuminen. Saimme kuitenkin muutaman päivän yrityksen jälkeen katkaistua em. järvikannaksella olevan Lohilahden linjaan menevän huoltotien.

Vihollisella ei jäänyt muuta yhteyttä omiinsa kuin Lakijärven jää pimeän aikana. Pidimme tietä poikki, toinen ketju itään, toinen länteen.

Elintilaa meillä oli ketjujen välissä noin 100 metrin leveydeltä.

Vihollinen hyökkäsi tätä kiilaa vastaan miltei päivittäin ja yritti avata tien. Samoin saimme tälle pienelle alalle tavattoman kovia keskityksiä ja käytiinpä meitä muutaman kerran lentokoneillakin pommittamassa.

Tällaista tilannetta kesti noin kolme viikkoa. Pataljoonamme pidetty komentaja, majuri B. Breitholtz, kaatui näissä taisteluissa. Huolto meille kulki Kiestingistä järven yli etelämmäksi Tuoppajärven rantaan ja sieltä varmistetuissa kolonnissa pataljoonaan, joten olimme puolittain motissa.

Tämä kiilavaihe päättyi siten, että meikäläiset hyökkäsivät järvikannakselle lännestä ja me kiilasta idästä. Tästä oli seurauksena, että vihollinen tuhoutui osittain ja pieni osa pääsi pimeän turvin järven yli omiensa puolelle.

Järvikannaksella ollut raskas kalusto, tykit ja hyökkäysvaunut, saatiin sotasaaliiksi.

Tätä taisteluvaihetta ruvettiin nimittämään jälkeen päin Kiestingin kiilaksi. Nämä taistelut liittyivät osana Kiestingin suunnalla 1941 suoritettuun marraskuun hyökkäykseen.

Siellä Kiilassa en tavannut muita Pyhäjoen poikia kuin Karjaluodon Setin ja Vuotilan Martin.

Ihmepelestuminen

Minulle sattui kiilassa merkillinen tapaus, jota voinee nimittää ihmeeksi. Joukkueemme oli asemassa Lakijärven ja vihollisen huoltotien välissä, asemamme oli erittäin epäedullinen, eli niin kuin sanoimme: keljumainen paikka.

Vihollisella oli hyvä tähytysmahdollisuus järven yli meidän asemeimme. Olihan asemamme järveen ja viholliseen päin viettävällä rinteellä, olimme ikäänkuin tarjottimella.

Tähän asemaan vaihdettiin joukkue aina joka vuorokausi, sillä ei siellä uskaltanut, eikä olisi tarjennutkaan yöllä nukkua.

Kuusamolaisten Riekin Villen ja Tauriaisen Jalmarin pikakivääriasema oli hiukan ylempänä rinteessä omaan monttuuni nähden, välimatkaa oli ehkä kymmenen metriä. Eräänä pakkaspäivänä joukkueemme ollessa siinä asemassa, Ville huusi minulle: "Tuu tupakalle tänne mejän monttuun. Täällä on lämmin, ku me laitettiin tuohon sivuhaaraan havukatto." No, minä konttasin sinne ja Ville tarjosi tupakat. Emme ehtineet montakaan savua vetää, kun jysähti aivan oman monttuni suunnalla. Ja piiskatykin ammuksia rupesi tulemaan järven yli asemeimme ympärille joka puolelle.

Keskitys loppui aikanaan ja tupakat tuli poltettua, niin minä konttasin omalle montulleni, mutta siellä olikin käynyt hävitys. Ensimmäinen kranaatti oli mennyt montun reunasta sisään ja räjähtänyt siinä.

Kyllä sitä tapausta ihmeteltiin. Mikä pani Villen käskemään minut juuri sen kranaatin alta pois? Todettiin, että olipa pojalla tuuria. Tämän laatuaisia tapauksiahan siellä sattui etulinjoilla miltei kaikille, muutenhan sieltä ei elävänä olisi selvinnytkään.

Olavi Salmu

Kiestingin kylänraitia. (Kuva Olavi Salmun)

"Siellä jossakin" kului sotiemme miehiltä monta joulua. (Kuva Leevi Hietalan albumista)

VUONNISEN TUNNELMIA

Aksel Kittilä piti sotavuosinaan päiväkirjaa. Hänen muistiinpanojaan on säilynyt tallessa samoin kuin hänen kirjeitään kotiin. Maanviljelijä Aksel Kittilä oli naimisissa Saimi Melliida o.s. Pirkolan kanssa. Hän palveli 24. lääkintäkomppaniassa lääkintämiehenä ja joutui sotaretkellään mm. Vuonniselle.

Vuonnisen joulu, 24.12. 1942

Noustiin vähän aikasempaa tavallista ylös ja kannettiin kaikki kampeet pihalle ja kaksi miestä jäi puhistaan tätä telttaa.

Toiset lähetettiin ja tehtiin luukut osasto IV ikkunoihin, jotka saatiin jo ruokailuun mennessä valmiiksi. Sen jälkeen tehtiin sakilla puhistustöitä. Alko jo hämärtää kun saatiin teltta kuntoon ja tuotiin joulukuusi, johon hoitajat toivat koristeet.

Sitten meillä vallitsi joulutunnelma ja hyvä ja iloinen mieli.

Vuonninen jouluaamuna, 25.12. 1942

Herätys jo kuudelta. Puettiin nopeasti päällemme ja lähetettiin joulukirkkoon. Ilma oli lauha ja pimiä. Vettä sataa vaikka on talvisydan, mutta silti on paljon lunta. Kirkkona on juhla asuun koristettu sairaalaparakki. Istutaan valkoisilla liinoilla katettuihin pöytiin, jossa juotaan ensinnä aamukahvit leivän kanssa, joka on siviililoista vähän poikkeavaa. Sen jälkeen alko tavallinen kirkonmeno, jonka eräs kenttäpappi suoritti, jossa virret kajahtelivat kuten ennen rauhan aikainakin ja yleisesti vallitsi juhlallinen tunnelma.

Vuonninen 9.9. 1943, perjantai iltana

On pimeä syyskesän ilta ja hämärää on täällä teltassakin. Toverit pelaa katkua ja minä tässä kirjottelen aikani kuluksi. Tänään kuulin että Karjaluodon Matin vuoro oli siirtyä pois joukostamme. Tämä tuntuu kovin raskaalta ja tunnen katkeraa surua sen tähden. Miksi piti näin käydä ja miksi elämä on näin kolkkoa. Lakkaamatta on tämä asia mielessä. Ei ole kuin tasan kaksi viikkoa, kun tultiin Matin kanssa yksin matkan lomalta ja nyt hän on poissa elävitten joukosta. Hän puhu kaatumisesta ja mainitsi myös siitä olisiko hän valmis lähtemään ajasta iänkaikkisuuteen. Kyllä tämä sota on kamalaa. Nytkin ryssä hyökkää parasta aikaa niittäen tuhoa ja kuolemaa. Tuntuu vain niin kovin surulliselta kun tänäänkin pelataan korttia ja kirotaan, vaikka toiset taistelee elämästä ja kuolemasta.

Akseli Kittilä kirjoittaa vaimolleen:

...Ei ole mitään tietoa siitä, koska aletaan päästä lomalle. Se on kyllä nyt vähän erilaista minulle kuin ennen, se lomalle tulo. Ja arvaat kai sinäkin sen, kun minulla on nyt ei onnen lomalla käytyä ole ollut. Että onhan se jonkun verran jännittävää siltä puolen. Ja samaa taitaa olla sinullekin, koska et ole ennen odottanut miestäsi tulevaksi luoksesi.

On vain niin pimeää se kun ei ole mitään tietoa siitä koska koittaa se aika jolloin pääsee lähtemään.

...Oltiin äsken perunan kuorinnassa, näin iltasella kuoritaan aina huomisen päivän perunat ja nyt oli meidän vuoro. Näin otetaan vastaan uutta vuotta. Olemme täällä silti, koska meidän telta myrkytettiin syöpäläisten vuoksi, on luteita ja kirppuja. Viime yö oltiin myös täällä. Otin oven ja panin se päälle nukkumaan, panin pusakan pään alle ja vetin lakin korville ja siinä se yö meni. Heräsin puolen yön jälkeen ja koska oli vähän kylmä, niin nousin ylös ja panin tulen takkaan ja lämmittelin jonkin aikaa. Siihen nousi toinenkin kaveri ja rupes keittää perunoita, yöllä...

Keskiviikko iltana 16.8. -44**Rakas vaimoni**

Jumalan rauhan terveisin tervehtin sinua tänäkin päivänä. Muistelen sinua kiittollisin mielin ja rakkautella. Sain sinulta paketin tänään ja se oli tervetullut, sillä oli niin mukava syödä kun oli kovasti nälkä ja vielä kun oli oman rakkaan vaimoni lähettämää. Kyllä täällä on toisinaan kova nälkä, kun vain ei itsellä ole mitään evästä, varsinkin nyt, kun on kiire työn aika ja annokset ovat sentään samat. Leipää täällä saa aivan riittävästi sitä on niin paljon kuin kukin vain syö. Siellä oli myös kirje joka oli myös kovasti tervetullut. Kaikki oli hyvin säilynyt. Kalat oli tosi hyviä ja hyvää oli voi ja leipäkin, kun en ollut syönyt kuin vähän puurua ja leipää päivällä niin oli nälkä joka teki sen vielä paremmaksi ja oli kello jo viis, enkä ollut vielä ruokailussa ollut ja se teki vielä iloisen vaikutuksen, kun oli sinun lähettämä.

Sain tänä aamuna sinulta kirjeen, kait se oli eilen erehtynyt johonkin toiseen joukkueeseen ja oli joku yön aikana sen tuonut mejän pöydälle josta aamulla sen sain.

Kiitos siitäkin. Kuules nyt kun unohtu ne merkit pois siitä kirjeestä. Sinä varmaan ihmettelit kun niitä ei löyvykkään, vaikka siinä selvästi lukee, että ne on siinä kirjeessä lähetetty. Stm Hiiri oli justiin lähösä viemään kirjeitä postiin ja huusi lähtiessä, että onko vielä lähtevää postia. Minä sanoin, että oota hetkinen, täällä justiin valmistuu kirje ja siinä kiireessä unohtui merkit pois ja huomasi vasta kun Hiiri oli mennyt, ajattelin, että en vihti lähtiä hakemaan pois panen huomenna uuten kirjeen menemään.

Onpa tosi ikävästi kun se sinun polvesi tuli niin kipeäksi. Olis se kamala jos tulis kuolio siitä. Ei kait Jumala näin raskaasti meitä rankaise. Tekojemme jälkeen olemme sen kyllä ansainneet. Tuli tässä sekkin mieleen jos se olis minun pahuuteni tähten? Tai jos se olis vain koettelemukseksi?

Ajattelin sillain heti, että olis lyijy vesi kääre parasta ja ei liikkua ollenkaan sillä polvi on arka paikka ja vielä nivelen paikka. Mutta ajattelin että ei se ole vakavaa laatua ja voi ilman muuta parantua.

Kait se sitten jo lienee terve kun tulen lomalla käymään -? Silloin kait ei enää muistu sairautet eikä ikävät mieleen? Mitä lie etessämme on meille tuntematonta -?

Mutta toivotaan kuitenkin parasta. Jumala Isämme olkoon meille armollinen ja hänen rauhansa olkoon rauhanamme.

Rakkain terveisin sinun miehesi **Aksel.**

Matti Karjaluodon viimeinen matka alkoi kotipihalta syyskuussa -43. Aksel Kittilä suree ystävänsä kaatumista oheisessa päiväkirjassaan. (Kuva Helli Karsikon)

KOTI-ikävä KALVAA

Vilho Karjaluoto kirjoittaa morsiamelleen Rakelille ja kotiinsa "kuinka rakkaita ne työt olisivat, kun vaan olisi rauha..."

28.6. -44

...Sain nähdä, että minut on valittu maanviljelysloomalle, mutta sinne saakka on vielä pitkä aika 25.7., jos sitten sellaisiakaan lomaa myönnettäisiin. Senhän näkee aikanaan. Lähtisin mielelläni rauhallisempiinkin töihin, saisinhan sitten nähdä Sinut ja kyllä vaan minä paiskisin töitäkin.

..En ole paljon surua kantanut töihin nähden aikaisemmin vaan nyt, kun ei ole äitiä on vastuuntunto paljon isompi. Äiti, niin nainen kuin olikin, oli hyvä saamaan työvoimaa kun tuli kesävieraita ja niin päin pois. Luulen vielä, että siviilissä ei ole niin suurta hinkua tehdäkään töitä hurjan lailla. Jälleen Karjalan kansan kohtalo ja omaisten menetykset ovat omiaan saamaan lamaannusta aikaan, mutta ei ole vielä hävitty sotaa...

...Oletko sinä saanut yskän poissa? Sinä olet aina niin vähillä vaatteilla, että ei se yskä lähde, mutta kun minä tulen, sitten meillä ei ole kylmä eikä palele, se on yks hyvä juttu.

Eihän muuta taas. Suukko huulillesi. **Sinun Vilho"**

Tuskin Vilho ja Oskari Karjaluoto arvasivat 15.6. -41 "ylimääräisiin" lähtiessään, kuinka pitkä sotareissusta tulisi.

"3.8. 44

...Piirtelen tässä muutaman rivin, on ollut monta päivää niin kiirettä että en ole saanut kirjoitettua ainoatakaan kirjettä.

Olen saanut paketin, parhain kiitos. Olikin rasvanpuoli aivan lopussa. Nyt kun tulee saksalainen muona, ei siinä ole ollenkaan voita, vain pieni määrä margariinia ja paistosrasvaa. Nythän on taas henki turvattu, ei ainakaan nälkään kuole. Tervennä minä olen muuten ollut, nyt vaan olen hirmusen väsynyt, en ole saanut nukkua kolmeen vuorokauteen juuri ollenkaan. On pitänyt leikkiä kolmea herraa ja sattumalta juuri nyt on ilmaantunut täitä niin paljon, partioita on liikkeellä. Parkkonen soitti juuri, hän on tullut juuri partiosta, hän voi myöskin hyvin.

Kuinka siellä muuten heinä-ym työt edistyy? Hyvin arvaan millaista raihaamista se on kun pitää yksin ehtiä joka loveen. Onko Isä y.m. olleet tervennä? Ja kuinka Sinä olet tullut toimeen hevosten kanssa? Onko varsa pysynyt tervennä ja orivarsa, onko sitä pidetty kotona tai onko se ollut laidunmailla? Olisi niin kiva kuulla asioista, joista on pitänyt pysyä niin kauan poissa. Kuinka rakkaita ne työt olisi, kun vaan olisi rauha maassa ja saisi työnsä tehdä rauhassa. On selviö, että monia maanasujia ei tänä aikana huvita maansa viljely kun ei tiedä mitä siitä saa itse ja niinpäinpois. Sain Tiiringin Matilta kirjeen, hän on myöskin saanut olla monessa liemessä ja Mattia varmaan huolettua kotiasiansa jos ketään.

Tänään sain puollettua kaksi miestä heinälomalle, näille kavereille ei ole mitään turvaa muista jos eivät itse pääse. Itseäni en voi saada, eivät laske vaikka olen selittänyt kuinka tärkeää minun olisi päästä töitä paiskimaan. Ehkä lopetan nyt ja yritän saada nukkua hetkisen - vaikka onkin keskipäivä.

Parhainta terveyttä Teille kaikille.

Kuulemiin! Vilho"

"TULE POIS JA TUO AHVENLAMPI, JOS SAAT!"

Makkarakukkulan korsuja kesällä -43. Suomalaisen korsuja on rinteen juurella. Takana näkyvä vaara oli nimeltään Ryssänkukkula. Makkarakukkulalta on matkaa Uhtualle noin 18 km.
(Kuva Esko Hemmilän)

Jatkosodan kesällä -41 Uhtuan rintamalohkon eteneminen pysähtyi ja rintama juuttui linjalle Turisti-, Makkara-, Muna- ja Kis-Kiskukkulat sekä Kis-Kisjärvi. Meikäläiset päättivät silloin koukata vasemmalta rintaman taakse Uhtuan tielle ja Uhtualle. Sinne lähetettiin II pataljoona vahvistettuna.

Olin JR 32:n II pataljoonan jääkärijoukkueessa ja yritimme pitkän päivän kulkea soita ja korpia niin kaukaa, ettei naapuri huomaisi. Viimein iltahämärissä tulimme päätien tuntumaan. Siellä olleet viholliset eivät tienneet meistä mitään ja niinpä muonahevoset ja kenttäkeittiöt vaihtoivat omistajaa. Saatiinpa tykistö patterillekin yksi patterivaunu.

Jäimme sinne aseisiin yöksi, koska kaikki olivat pitkästä marssista väsyneitä. Yö oli kylmä ja sumuinen. Päivän valjetessa aloimme järjestäytyä etenemistä varten.

Jääkärijoukkue määrättiin Uhtuan suuntaan päätien vasemmalle puolelle. Meikäläiset olivat kaivaneet pehmeään hiekkaan kuoppia ja nukkuivat niissä. He heräsivät meidän ääniimme ja alkoivat kysellä olemmeko suomalaisia. He kuuluivat etulinjaan, jonka ohi olimme huomaamatta menneet. Siellä oli asemissa Röningin Marttikin ja monia muita tuttuja pyhäjokisia.

Meidän joukkueemme määrättiin työntämään kiila tien vasemmalle puolelle olevalle kalliolle, josta piti antaa tukea vasemmalla olevalla 6. komppanialle, jonka piti kaartaa tielle meidän editsemme.

Meitä oli vain kolme vajaata ryhmää, eikä kalliolle oikein ollut menijöitä. Päätimme joukkueen varajohtajan Erkki Luodon kanssa, että me menemme sinne, koska minulla oli konepistooli ja paljon lippaita. Vänrikki oli taaempänä ja pyysimme sieltä ilmoitusta, mitä kuuluu.

Emme kerinneet tehdä mitään, kun tien varresta alkoi kova hyökkäys kamalan huudon kanssa.

Hyökkääjiä oli paljon ja he huusivat niin, että maa tuntui repeävän, kun vielä kova ammunta säesti sitä.

Kaikki tapahtui niin nopeasti, että viholliset pääsivät heti aseisiin unisten miesten kimppuun. Seurauksena oli pakokauhu. Vihollinen painoi perässä. Kauhu levisi koko rintamalle ja hyökkääjien ääni vyöryi yhtä laajemmalle.

Makasimme Erkin kanssa ihan litteänä siinä kalliolla. Joukot vyöryivät sivuilta, eikä niitä onneksi tullut meidän kohdaltamme. Ihmettelimme, mikä on, kun takaa ei tule perääntymiskäskyä, vaikka kuulaa oli ilma sakeana. Tuli pieni hiljaisempi tuokio, jolloin kuulin risujen rasahtelua.

Nousin ylemmäksi ja näin kuinka kallion takaa nousi miehiä oikein reippaasti pari jonossa aseet olalla. Laukaisin kohti ensimmäistä miestä, jolloin Erkki arveli: "Jospa ne ovatkin omia." "Ei ole, ruskeat on juovat", vastasin. Konepistoolistani ei lähtenyt kuin yksi laukaus. Kahdesti vielä yritin, mutta sitten jouduin vaihtamaan lipasta.

Erkki hyppäsi pystyyn ja rupesi ampumaan kiväärillä. Huusin hänelle varoituksen, sillä näin, kuinka aivan edessä, puun takana mies tähtäsi Erkkiä. Varmaan kumpikin laukaisi aseensa yhtä aikaa.

Erkin kynnärpäähän osui räjähtävä luoti ja hänen ascensa lensi pitkälle. Minun aseeni alkoi pelata ja niitin sillä heti täyden lippaallisen.

Erkki lähti ja minä lupasin pidättää vihollista. Ammuin toisen lippaan ja vaihdoin kolmannen. Sytytin käsikranaatin ja aloin ampua kun kranaatti räjähti. Lähdin juoksemaan ja pääsin pakoon, vaikka viholliset jälkeeni ampuivatkin. Erkki oli mennyt, eikä ketään muutakaan näkynyt, venäläisten huuto vain edelleen vyöryi.

Minua ruvettiin ampumaan yhdeltä korkealta kankaalta. Arvasin, että siellä on omia. Huusin hätäännyksissäni ja tein mutkaa, kunnes viimein tunsivat minut. Perukan Hemmi, vanhempi mies Pudasjärveltä, halasi minua ja kiitti Jumalaa siitä, että oli niin huono ampumaan.

"Sinä olet nyt varajohtaja, kun Luoto on poissa", ilmoitti vänrikki. Kehotin kaikkia aseisiin, sillä tiesin että vihollinen olisi kohta kimpussa. "Annetaan tulla aika lähelle ja pidetään valmiiksi tähtäimellä. Vänrikki seuraa taaempänä ja komentaa tulikäskyn ja yhtäaikaisen irtaantumisen. Varoitan, jos siellä näkyy olevan omia tulossa", neuvoisin poikia.

Tien suunnalta kuului kova huuto ja ammunta. Minusta oikealla oli Ahvenlampi, Liminkakylän poika, joka huusi: "Ei kai tuo ole omia, jolla on punainen nauha?" "Ei ole, anna tulla lähelle vaan", vastasin. Joukko lähenei ja jännitys kasvoi niin, että kuitenkin joku laukaisi ja silloin rytinä alkoi.

Hyökkääjät huusivat uraata ja lähenivät. Heitä oli tosi paljon. Olin ison puun juurella ja kuulin ammunnan läpi huudon: "Haapakoski, tule pois ja tuo Ahvenlampi, jos saat!"

Kohottauduin katsomaan ja näin kuinka pojat juoksivat pakoon. Kyllä sieppasi. Erotin Ahvenlammen, joka makasi verissään, vain jalat liikkuiivat. "Eihän häntä voi tänne jättää, mutta mitä tehdä, jos olisi joku tässä vieressä niin voisi yrittää", ajattelin.

Mutta ei ollut, oli pakko yrittää yksin. Juoksin Ahvenlammen luo, tartuin vyöstä kiinni ja lähdin juosten vetämään häntä perässäni. Reppu venyi mukana toisesta viilekkeestä. Verinen pää oli pahan näköinen. Räjähtävä luoti oli osunut silmään. Vihollinen huusi ja ampui. Ei siinä tiennyt mikä askel olisi viimeinen. Lopulta vänrikki tuli vastaan ja päästiin kallion taakse suojaan, jolloin pystyin taas hengittämään vapaasti.

Rintama perääntyi. Pakokauhu oli tarttunut, eikä sitä saatu pysäytetyksi. Varmaan sinne jäi omiakin poikia, retken johtajana ollut majuri Haataja katosi ja kaikki tuntui olevan sekaisin.

Moni haavoittunut ehti kuolla välille ennen omille linjoille saapumista.

Luodon Erkki pääsi kuitenkin hoitoon ja toipui. Ahvenlampikin virkosi, mutta hänestä tuli aivo- ja silmäinvalidi. Hänen eloonjäämisensä oli kuitenkin suuri ihme. Monet kiitokset hän on siitä lausunut viimeksikin, kun kävin häntä tervehtimässä. Hänen vaimonsakin halasi minua ja sanoi minun pelastaneen hänelle sokeanakin ihanan miehen. Myös Luodon Erkki sai elää pitkän ja hyvän elämän.

Jälkeenpäin olen monta kertaa ajatellut, että täytyi olla erikoinen sallimus ja varjelus, että niistä tilanteista selvisi hengissä.

Pauli Haapakoski

Konekivääri oli monen sotapojan hyvä ystävä taistelujen tuoksinassa.
(Kuva Leevi Hietalan albumista)

IT-MIEHIÄ SYVÄRILLÄ

"Olimme olleet Syvärin yläjuoksulla päivän pari, kun meidät siirrettiin takaisin Syvärin kylkeen, joen eteläpuolelle. Viivyimme siellä pari päivää ja sitten taas tuli siirto. Nyt kaivoimme asemamme Syvärin joen pohjoispuolelle, kaupungin laitaa, joen yli tehdyn ponttoonisillan päähän. Tuskin olimme saaneet tykkimme aseisiin, kun ensimmäinen laivue maataistelukoneita hyökkäsi meitä vastaan.

Joukkojemme perääntyminen Syvärillä oli alkanut. Kranaatinheittimen ammuksia alkoi tipahdella joen taakse ja lentokoneiden toiminta oli myös vilkasta. Vihollisen tarkoituksena oli häiritä suomalaisten joukkojen Syvärin ylitystä pommittamalla sillat poikki.

"Olimme vajaan viikon tässä ponttoonisillan päässä aseissa. Joka ainoa hetki saattoi koneparvi olla päällämme. Erään kerran kun luulimme välipään tulleen, istuimme lusikoimassa puuroa pakeistamme, jyrähti kaupungin yli muutaman koneen parvi meitä kohti aivan matalalla.

Toimin ykköstykin suuntaajana ja hyppäsin oman, lähimpänä olleen tykkini suuntauspukille ja ehdin aloittaa tulisarjan", Pauli Aittamaa kertoo.

Kone lehahti heti tuleen. Koko koneparvi hajaantui pintalennossa häviten puiden taakse. Aittamaan Pauli kävi katsomassa alas ampumaansa konetta, sillä se putosi taakse tykkistön keskelle, synkkään kuusikkoon.

Pauli oli tervehtinytkin koneen ohjaajaupseeria, joka oli loukannut ainoastaan jalkansa.

Tässä samassa paikassa ollessamme useampi kone kohtasi loppunsa. Muutama kone putosi Syvärin siltojen välille, eräs aivan kohdallemme joen vastarannan penkkaan.

Pian tuli lähdön aika. Hiljaisina sotialiden katseet tähysivät näitä tuttuja maisemia, joita he olivat pian vuoden katselleet.

(Pauli Lindholmin kirjan "Ratatyömiehen poika" ja Pauli Aittamaan kertomuksen mukaan)

Sotamies Pauli Aittamaa pudotti tykillään mm. venäläisen lentäjäkaptteenin Syvärin ponttoonisillan luona. (SA-kuva)

VETÄYTYMINEN SYVÄRILTÄ U-LINJALLE

Keväällä 1944 oli JR 45 rintamavastuussa Syvärin sillanpääasemassa loholla Syvärin kaupunki - Jandebajoki. II pataljoona, jonka komentajana toimi majuri Pokkinen, ja johon minäkin kuului, toimi tien suunnassa välillä Syvärin kaupunki - Lotinapello.

Venäläiset alkoivat aktivoitua kesäkuun alussa -44 ja keskittivät joukkojaan etulinjaan. Tykkistön käyttö oli kuitenkin vähäistä. Tarkka-ampujat sitä vastoin ahkeroivat, ja meidän oli käytettävä useissa vartiopaikoissa tähystettäessä periskooppia.

Kun venäläiset 9.6. -44 hyökkäsivät Karjalan Kannakselle, siirrettiin Aunuksen Kannaksen kaikki reservit sinne.

17.6. armeijakunnan komentaja Aarne Blick määräsi sillanpääaseman tyhjennettäväksi. Joukot vetäytyivät Syvärin yläjuoksun osalta virran länsipuolelle ilman taisteluita. Myös meidän lohkollemme tien suunnassa tuli 20.6. illalla määräys vetäytyä seuraavana aamuna Syvärin yli,

I. pataljoona vetäytyi heti illalla oikealta puoleltamme ja III pataljoona vasemmalta puolelta. Meidän pataljoonamme jäi viivyttämään. Saimme komppaniasta määräyksen lähteä tiedustelupartioon oikealle, josta I pataljoona oli vetäytynyt pois.

Päämääränämme oli kukkula, jossa piti kohdata vastakkaiselta suunnalta tuleva JR 2:n partio. Etenimme rintamalinjaa pitkin korsu korsulta ja tukikohta tukikohdalta useita kilometrejä kohtaamatta ketään. Lähestyessämme kukkulaa, näimme siellä liikettä arvelimme, että siellä voi olla venäläisiä ja partiojohtaja määräsi meidät ketjuun. Näin sitten iltahämärän ja aluskasvillisuuden turvin nousimme ylös kukkulan rinnettä.

Yhtäkkiä meitä kohti avattiin konepistoolituli muutaman metrin päästä ja kuului karjaisu: "Stoi!". Silloin selvisi, että venäläisihän meitä oli vastassa.

Koska meitä oli kielletty ryhtymästä tulitaisteluun, käännymme kiireesti pakoan. Vieressäni juokseva poika haavoittui selkään. Kivääri putosi hänen kädestään ja hän huusi minulle, että älä jätä. Menin ja laitoin hänen kätensä olkapääni yli tukien häntä vyötäröstä ja näin jatkoimme yhdessä matkaa. Teimme koivun rangoista ja vöistämme paarit, joilla kannoimme jo aika pehmenneen kaverin omalle puolelle.

Oli jo aamu, kun ehdimme korsuun levolle. Sain nukkua tunnin, kun venäläiset aloittivat tykkistötulen ja meidät hälytettiin aseisiin.

Syvärin yli

Koska edellisenä iltana saatu lähtömääräys oli suunniteltu eri joukkueille minuutin tarkkuudella, lähdimme mekin vetäytymään, kun vuoromme tuli.

Menimme tien suunnassa Syvärin kaupunkia kohti. Saapuessamme kaupungin laitaa, sieltä löytyi erittäin hyvin tehty puolustuslinja. Oli betonibunkkereita sekä juoksuhaudat, joista oli hyvä puolustautua.

Viholliset aloittivat hyökkäykset ilman tykkistötulta. Koska asemamme olivat hyvät, torjuimme heidän hyökkäyksensä kerta kerran perään. Tuotimme siinä taistelussa heille arviolta noin 300 miehen tappion.

Venäläisten tarkoitus näytti olevan ajaa meidät suoraa päätä Syväriin, koska he aikaisemmin päivällä olivat lentokoneilla pommittaneet tuhonneet kaikki joen yli johtaneet sillat. Puolen yön tietämissä venäläisten hyökkäykset lakkasivat ja me saimme käskyn irtautua asemista.

Vetäydyimme Syvärin vartta alaspäin muutaman kilometrin, jossa pioneerimme olivat tehneet polkusillan joen yli. Sillä kohdalla Syvärin leveys oli 300 - 400 metriä. Paikalla oli myös kaksi syöksyvenettä, jotka kuljettivat poikia toiselle rannalle. Minä valitsin kulkutieksi polkusillan, jossa virran keskivaiheilla vesi virtasi puolissäreen.

Monet pojista olivat evakuoineet kaatuneilta venäläisiltä pikakivääreitä ja konepistooleja. Varsinkin painavampia pikakivääreitä molskahti tavantakaa Syväriin tätä siltaa ylittäessä. Olivat pojat saaneet tarpeekseen näistä ylimääräisistä kantamuksista. Pataljoonamme oli viimeinen Syvärin ylittäjä ja kun viimeinen mies oli ylittänyt sillan, se räjäytettiin.

On annettava tunnustus sodan johdolle, joka operoi Syvärin sillanpääaseman vetäytymisen, koska selvisimme siitä melkein tappiotta.

Kenttäkeittiöt olivat väliin hukassa vetäytymisvaiheen aikana. Tässä on menossa Olavi Salmun pataljoonan ruokailu marssitauolla Kiestingistä Uhtuan suunnalle. (Kuva Olavi Salmun)

Kuujärveltä PSSM-linjalle

Noustuamme ylös jokirinnettä oli edessämme pieni kylä. Tien varressa olevan talon seinustalla höyräsi kenttäkeittiö. Itse komppaniamme vääpeli sanoi tulleen tuomaan meille ruokaa, koska tiesi, että meillä oli nälkä. Niin siinä kauhottiin hernesoppaa pakkeihin ja kyllä ruoka maistui pitkän nälkärupeaman jälkeen. Heti syötyämme lähdimme marssimaan Aunuksen suuntaan ja I pataljoona jäi jokivarteen viivytystehtäviin.

Tienhaarasta käännyimme Kuujärvelle. Tällä tiellä olikin valtava tungos vetäytyjistä. Oli tykistöä koko divisionan huolto, sairasajoneuvoja, sekä tietysti marssivia yksiköitä aivan ruuhkautumiseen asti.

Komppaniamme päällikkö komensi meidät tiepuoleen tauolle, että pahin ruuhka ehtisi selvitä. Siihen heittäydyimme kuivalle kankaalle pitkälleen eikä unta varmasti tarvinnut odottaa. Saimme nukkua 3-4 tuntia, jonka jälkeen jatkoimme marssia Kuujärvelle.

Tiellä oli vieläkin runsaasti kulkijoita. Iltapäivällä pian lähtömme jälkeen, alkoivat venäläisten maataistelukoneet hyökätä valtaviin vaellusmassojen kimppuun. Aalto aallon jälkeen syöksyi uusi laivue ampuen pikatykeillä ja konekivääreillä. Meillä jalkaväellä ei ollut suurta hätää, koska aina uuden hyökkäysaallon tullessa juoksimme tien sivuun metsän suojaan. Sääliksi kävivät ne hevosmiehet, jotka yrittivät rauhoitella hysterian vallassa olevia hevosia, eivätkä voineet suojautua hyökkäyksiltä. Ihmeen vähillä tappioilla näistäkin hyökkäyksistä kuitenkin selvitettiin. Tienvarsi oli kuitenkin lohdutonta katsottavaa.

Illalla sivuutimme Kuujärven ja jatkoimme marssia Mäkriän suuntaan. Juhannusaattoamuna saavuimme PSSM-linjalle. Olimme niin uupuneita, ettei jalka tahtonut enää toisen eteen nousta. Väsyneimmät olivat jääneet pitkälti jälkeen saapuen kuka milloinkin taukopaikalle.

Meille tuotiin ruokaa, mutta eivät kaikki jaksaneet edes syömään herätä, vaikka edellisestä ruokailusta oli jo toista vuorokautta aikaa. Ne, jotka heräsivät täyttivät nukkuvien pakit. Minäkin olin "virkkujen" joukossa ja keräsin kaikkien ryhmäni poikien pakit ja otin talteen heidän ruoka-annoksensa. He saivat syödä herättyään.

Saimme levätä juhannusaaton. Illalla joukkueemme sai käskyn miehittää eräs sivutien suunnassa oleva Alakorpi-niminen suoalue. Minut määrättiin ryhmänjohtajaksi. Suoalueen linjalle jouduimme taivaltamaan osittain kapulatietä pitkin. Meitä seurasi kranaatinheitinryhmä. Koska kyseessä oli suoalue, oli suoalueen linjat jouduttu rakentamaan enimmäkseen maanpäällisin rintavarustuksin.

Joukkueen johtaja otti mukaansa varajohtajan, lähettinsä sekä meidät ryhmänjohtajat tutkimaan maastoa ja suunnittelemaan, mihin kukin vie ryhmänsä.

Kun ehdimme linjaan asti, tuli venäläinen osasto parijonossa kävellen meitä kohti. Avasimme heti tulen jokaisella seitsemällä konepistoolilla ja saimme hyökkääjän kärjen hajoitetuksi. Pian he kuitenkin kokosivat

Pohjanmaan poikia Syvärillä kesällä 1942. Pyhäjoen pojat Urpo Ala-Mattila vasemmalla ja keskellä Mikko Nikula, joka kaatui Pisissä Aunuksen Kannaksella kesäkuussa -44 ja jäi kentälle. (Kuva Urpo Ala-Mattilan)

joukkonsa uuteen hyökkäykseen.

Ammuimme minkä ehdimme ja kranaatinheitinryhmäkin oli saanut putkensa aseisiin ja he alkoivat johtaa tulta huutaen "mies miehelle"-komentoja. Kranaatti-iskut osuivat kohdalleen ja se auttoi ratkaisevasti meidän tilannettamme.

Joukkueenjohtaja oli jo aiemmin käskenyt lähettinsä hakea koko joukkue linjaan, mutta lähetti palasi yksin takaisin sanoen, ettei saanut ketään mukaansa. Joukkueenjohtaja käski minun lähteä hakemaan ja myös tuomaan joukkue paikalle. Lähdin heti juoksemaan ja näin miesten valuvan taaksepäin. Huusin, että mihin teillä on kiire, palatkaa äkkiä takaisin ja tulkaa minun perääni. Pojat sanoivat, että miten tuonne menee ja luulivat jo meidän kaikkien kaatuneen, koska suolta kuului niin valtava rätinä ja heidänkin luonaan puissa paukkuu ja ryskyy. Kerroin heille, että suolla on tilanne jo hallussa, mutta kyllä siellä heitä vielä kovasti tarvitaan. Niin pojat lähtivät, ja minä vedin joukkueen linjaan. Kaikki järjestyivät aseimiinsa ja kohta tilanne saatiinkin rauhoittumaan.

Illan hämärtyessä venäläiset naamioivat itsensä pensaiksi ja ryömivät välimaastoon. Huomasin pensaiden liikkuvan ja sanoin siitä muille ja jokainenhan huomasi silloin naapurin kehittäneen uuden hyökkäyssysteemin. Uusi räihinähän siitä alkoi, mutta loppui aika lyhyeen ja rauhoittui koko juhannuspäiväksi.

Vilua ja nälkää

Seuraavana aamuna lähdimme käskystä pikavauhtia Aunuksen menevän tien varteen muun komppaniin mukaan. Suunnistimme korpia ja kyläteitä pitkin Aunus - Äänislinna -tielle.

Matkalla tapasimme myös pakomatalla olevia karjalaisia, jotka karjoineen ja omaisuuksineen pakenivat sodan jaloista metsien turvaan.

Sitten tuli käsky palata takaisin samalla tielle, jonka olimme aikaisemmin ylittäneet. Tietä pitkin jatkoimme Torasjärvelle, jossa 6. komppania taisteli. Menimme 6. komppanian avuksi ja saimme estetyksi venäläisten pääsyn Puskujärven tielle, joka oli Aunuksesta tulevien meikäläisten reitti. Välillämme oli vesistölinja, jonka yli johti puinen silta.

Illalla usvan turvin meitä lähti muutamia poikia sillan luo ja poltimme sen. Näin saimme tuhatta venäläisiltä tärkeän vesistön ylityspaikan.

Aamuaurinko paljasti asemamme ja puolen päivän aikaan saimme vetäytymiskäskyn. Kun olimme vetäytyneet noin 300 metriä, oli tien varressa sairaankantajien keräämät taistelussa kaatuneet aseveljet. Tarkoitus oli, että jollain ajoneuvolla heidät kuljetettaisiin kotimaahan. Meillä ei ollut pienintäkään mahdollisuutta ottaa heitä mukaamme. Meitä oli vain pieni joukko ja olimme jääneet jo kauaksi selustaan

toisista vetäytyjistä. Emme ehtineet edes haudata heitä.

Jouduimme poikkeamaan tieltä vaikeakulkuiseen maastoon. Eteemme tuli ylitsepääsemättömän näköinen suoalue. Pakko se oli kuitenkin jotenkin ylittää. Hypimme mättäältä mättäälle tarrautuen petäjän näreisiin kiinni, mutta aina välillä alkoi joku mätäs vajota. Niin hypimme, uimme ja ryömimme yli suon.

Kun viimein saimme tukevan maan jalkojemme alle olimme märkiä, nälkäisiä ja lopen uupuneita. Hiljaa oli oltava, ettemme herättäisi kenenkään huomiota. Tiesimme olevamme vihollisen selustassa, sillä taistelujen jyly kuului kaukaa edestä. Sytytimme kuitenkin pieniä nuotioita, että saimme lämmitettyä vettä särpimeksi ja haukata leipäkannikoita. Nukuimme siinä yösydämen, kuka vain märältä ja kylmältä uneen pääsi.

Aamulla jatkoimme toivottomalta tuntuva taivalta. Välillä lepäsimme ja keräsimme viimeiset leivänmurtut laukun pohjalta suureen nälkäämme.

Komppanian päällikön toteamus, että voisihan täältä ehkä päästä poisikin, mutta kun pojat ovat niin väsyneitä, etteivät jaksa enää kävellä, oli enemmän kuin totta. Alkanut päivä oli onneksi lämmin ja kuivasi suossa kastuneet vaatteet.

Vihollinen ahdistele

Seuraavan yön vietimme korvessa vieläkin nälkäisempinä. Puolen päivän aikaan seuraavana päivänä saavuimme asutulle seudulle, joka onneksemme oli suomalaisten hallussa. Oma töpinämme ja kunnan vääpelimme, joka oli meidät ennenkin nälästä pelastanut olivat tässä kylässä meitä soppakanuunoinen ruokkimassa. Harvoin on ruoka paremmalta maistunut kuin silloin.

Kylän järvestä saimme peseytyä ja pestä ryvetyneet vaatteet ja hoitaa jaloissa olevia rakkuloita. Saimme levätä pari tuntia ennen kuin tuli taas käsky lähteä.

Meitä käskettiin auttamaan mottiin jäänyttä joukkosidontapaikkaa. Vastaantulevat sotilaat kertoivat kuitenkin vihollisen vallanneen JSP:n, ja että kaikki kaatuneet ja haavoittuneet olivat jääneet sinne.

Minä lähdin kysymään komppanian päälliköltä lisäohjeita. Lähestyessäni kylää rävähti pikakiväärin minua vastaan, venäläiset olivat jo kylässä. Palasin takaisin ja sain käskyn toisen pojan kanssa lähteä kiertämään järveä ja katsomaan komppanian toista kokoontumispaikkaa. Sielläkin olivat venäläiset marssimassa Suomea kohti. Palattuamme takaisin joukkueenjohtaja löi katsomansa karttalaukun kiinni ja aloimme perääntyä muiden tavoin metsiä myöten, mutta tien tuntumassa. Viiden kilometrin jälkeen saavuimme purolinjalle, jossa oli suomalainen miehitys. Vetäydyimme läpi ja löysimme pian oman komppaniamme.

Pojat kertoivat, että kylään, josta olimme vasta lähteneet, oli ajanut lähtömme jälkeen 16 venäläistä hyökkäysvaunua. Venäläisten saapuminen oli yllättänyt lepäämässä olleet suomalaiset ja he olivat joutuneet pakenemaan suinpäin. Tässä kahakassa oli yksi komppaniamme pojista kaatunut ja jäänyt kentälle.

Samaan aikaan meidän rintamalohkolle tulivat ensimmäiset panssaritorjuntarykit.

Pioneeriporukka tuli ja tuhosi näillä "nyrkeillä" puolet venäläisten hyökkäysvaunuista. Täällä Suurimäen seudulla käytiin vielä useita taisteluita, mutta sitten vetäydyimme Pultsoilan suuntaan ja edelleen Koivuselkään reserviksi.

Vanhalle rajalle

Kun venäläiset olivat saaneet Tuulos - Vitele -maihinnoisupaikkaan yhteyden, he etenivät Laatokan rannalla nopeasti Salmin suuntaan. Niinpä meidän rykmenttimme siirrettiin autoilla vanhan rajan tuntumaan. Siellä rantatien suunnassa venäläisten painostus väheni ja heidän päähyökkäyksensä siirtyivät Käsnäselkä - Uomaa-tielle.

Saimme pari vuorokautta olla reservinä ja levätä, mutta sitten jouduimme taisteluihin useaan otteeseen ja vetäydyimme korpimaita myöten Tulemajoen poikki länteen. Ylitimme myös Uuksujoen tukkisumia pitkin ja patikoimme Uomalle, josta jatkoimme tietä pitkin marssien Lavajärvelle ja kapealle järvikannakselle, jossa sijaitivat talvisodan aikaiset juoksuhaudat ja pesäkkeet. Niistä olikin hyvä puolustautua, kun venäläiset hyökkäsivät ankarasti panssareiden tukemana tarkoituksenaan päästä Kannaksen läpi.

Saimme avuksemme myös tykistötukea, jota ammuttiin U-linjalta ja saimme näin torjuttua nämä venäläisten aiheet. Naapurin hyökkäysvaunut kunnoittivat panssaritorjunta-aseitamme. - Olihan heillä jo

aikaisempaa kokemusta torjuntatykeistämme ja panssaripoikiemme tehokkuudesta. Hyökkäysvaunut kuitenkin tulittivat kovasti ja toivat näin suojassaan jalkaväkeään asemiemme läheisyyteen.

Iltasella 8. tai 9. heinäkuuta saimme täydennystä. Oli kaunis ilta ja taistelut siltä päivältä rauhoittuneet. Eräs, jo ikkäämpi sotilas tuli käveleskellen juoksuhaudan taakse. Hän pysähtyi kohdalleni ja ihasteli: "Onpa täällä rauhallista, toista se oli talvisodan aikana". Vastasin, että onhan tuo nyt, muttei ollut päivällä. Huomautin vielä, että olisi terveellisempää, jos hänkin laskeutuisi alemmaksi juoksuhaudaan. Hän ei noudattanut kehotustani vaan jatkoi kävelyään. Noin 20 metrin päässä hän sai osuman tarkka-ampujan luodista ja hänen sotansa päättyi siihen.

Seuraavana aamuna vihollinen jatkoi painostustaan, mutta me saimme lyötyä heidät takaisin. Päivän kuluessa taisto hiljeni ja iltapäivällä tuli lähetti luokseni sanomaan, että nyt vetäydytään kiireesti pois. "Olen jo kaikille toisille sanonut, sinä olet viimeinen", hän sanoi ja lähti. Minä jäin keräämään konepistoolini lippaita ja lähdin sitten juoksemaan hänen peräänsä taaksepäin juoksuhaudaa.

Maastossa oli notko, jonka kohdalla ei ollut juoksuhaudaa. Kun saavuin notkoon, makasi taistelulähetti edessäni. Koska juoksin aika vauhtia en ehtinyt pysähtyä, vaan hyppäsin hänen ylitseen notkon takana jatkuvaan juoksuhaudaan. Käännyin katsomaan miten kaverille oli käynyt. Hän näytti täysin elottomalta ja pään toinen puoli näytti läpimmutulta. Ajattelin, etten voi yksin mitään hänen auttamisekseen ja koska en tiennyt myöskään tilannetta, mitä edessäpäin oli, jatkoin matkaa.

Kun saavuin joukkueenjohtajan tykö, hän kysyi, että missä Vilppola on. Vastasin, että hän makaa pää veressä täysin liikkumattomana. Hän kysyi, että olenko varma, että hän on kuollut. Koska en ollut täysin varma, lähdimme joukkueenjohtajan kanssa katsomaan, miten Vilppolan laita oli. Venäläinen ei enää tulittanut, joten saimme kuljettaa hänet rauhassa pois. Ennen kuin saavuimme toisten luo, näimme hänessä pieniä elonmerkkejä. Lääkintämies antoi hänelle ensiavun.

Viholliset olivat päässeet etenemään järven toista laitaa sivustalle, josta olivat ampuneet Vilppolaa.

Lähdimme yrittämään vetäytymistä. Siitä järven rannasta löytyi vielä kapea miehittämätön aukko ja siitä pääsimme motista pois, kun juoksimme oikein lujaa. Näin saatiin kuljetettua pois myös Vilppola ja hän pääsi sairaalahoitoon.

(Kun olimme kesällä 1992 Kiimingissä kaatuneiden omaisten kesäjuhlassa, sain puhutella Vilppolan sisarta. Kuulin, että hän jäi melkein sokeaksi, mutta eli kuitenkin vielä kaksi vuotta sodan jälkeen.)

U-linjalle

Peräydyimme sitten U-linjalle, joka oli määrätty takimmaiseksi linjaksi, josta ei enää luovuteta. Meidän rykmenttimme vastualueeksi määrättiin Syskyjärven ja Katitsanlammen välinen lohko. Asetuimme sinne taloksi ja aloimme parannella asemia. Varustukset olivat keskeneräiset ja ehdimme tehdä siellä pari vuorokautta tärkeitä parannustöitä.

Sitten alkoivat hyökkäykset myös meidän lohkolamme. Takana oli Ruhtinaan-salmen tie, josta oli hyvät yhteydet Sisä-Suomeen johtavalle tielle. Vihollinen pyrki kaikin keinoin murtamaan linjamme päästäkseen etenemään nopeasti länttä kohti, mutta saimme kaikki hyökkäykset torjuttua.

Linjamme takana oli pitkä kapea järvi, jonka takana oli kukkula, jolla pidimme vartiota. Olin ryhmäni kanssa vartiovuorossa, kun oma tykistö alkoi ampua meitä. Aloin epäillä, että nyt eivät ole asiat kohdallaan ja lähdimme pakoon. Ehdimme noin sadan metrin päähän, kun tykistö lau-

"Siiramäki. Tässä oltiin 1944, kun venäläisten suurhyökkäys alkoi 1944", on Väinö Alatalo kirjoittanut tämän kuvansa taakse.

koi keskityksen kukkulalle, jolta juuri ehdimme poistua. Matkalla linjoja kohti tuli vaihtopartio meitä vastaan ja selitin, että oma tykistö ampuu vartiokukkulaa. Samassa tuli keskitys taas aivan lähelle. Silloin palasimme linjoihin. Sinne päästyämme saimme taas karaanattiryöpyä niskaamme. Siinä haavoittuikin muutama poika. Sellainen erehdys hän siinä oli tullut, että meitä oli luultu venäläisiksi. Tällaista sodan tuoksinassa sattui.

Vartiointi lopetettiin kukkulalla ja siirryimme kuulovartioon etumaastoon. Eräänä yönä jouduin vartioon äsken joukkoihimme tulleen iäkkäämmän miehen kanssa. Rintamakokemusta hänellä ei ollut, mutta muuten hän oli hyvin virkku mies.

Hän sanoi minulle, että katsohan, tuolla tulee ryssä. vastasin, että se voi hyvinkin olla konekiväärikomppanian luutnantti, joka oli partioreissullaan jäänyt selustaan. Tarkkailimme hänen tuloaan ja taivaankajoa vasten näin, että hänellä oli telttavaate harteillaan, josta päätin, että ryssä hän se onkin. Sanoin kaverille, että älä hän ammu, otetaan vangiksi. Kun välimatka oli enää noin 10 metriä karjaisin: "Ruki ver!".

Mies yllätettiin täysin, eikä hän ehtinyt tarttua kaulassaan roikkuvaan aseeseen, vaan nosti kätensä ylös. Viittasin konepistoolilla suuntaa, mihin oli kuljettava ja seurasin hänen perässään.

Pojat nukkuivat poteroissa niin sikiuudessa, etteivät kuulleet, kun huusin, että nousee ottamaan vieraita vastaan. Hyppäsimme juoksuhaudan yli ja kehotin vankia pysähtymään. Hän ampaisikin kovaan juoksuun läheisen koivikon suojaan. Minun oli pakko ampua sarjatuli hänen peräänsä. Yksi luodeista osui häntä pohkeeseen ja hän kaatui. Pojat heräsivät ampumiseen ja säntäsivät katsomaan ja korjasivat vangin talteen ja minä pääsin vartiopaikalleni.

Seuraavana päivänä alkoi venäläistä jalkaväkeä tulla parijonoissa asemiamme kohti suurina laumoina. He pääsivät noin 100 metrin päähän, kun avasimme tulen jalkaväen aseineen. Oman pesäkkeeni kohdalla oli metsälinja, josta oli hyvä näkyvyys kauemmaksikin.

Kun he ehtivät konepistoolin kantaman päähän, avasin tulen ja silloin alkoi hyökkääjien joukosta kuulua kova parkuminen ja huuto. Ryhmän kärki hajosi, mutta kohta alkoi ryhmittäminen leveällä rintamalla. Alkoi kova tykistötuli, jossa käytettiin mm. hehtaari- ja kääntötykistöä. Tätä tulitusta kesti pitkän aikaa. Sitten jalkaväki aloitti hyökkäyksen leveänä rintamana asemiamme kohti.

Kun hyökkäys oli kovimmillaan, iski hysteerinen pakokauhu oikealla puolellani oleviin poikiin. He lähtivät jo juoksemaan taakse päin, kun karjaisin voimasanoja käyttäen, että pysykää paikoillanne, nyt ei ole varaa yhdenkään miehen livistää. Niin pojat havahtuivat ja palasivat takaisin riviin ja suorittivat tehtävänsä kiitettävästi koko loppusodan ajan.

Näitä hyökkäyksiä linjojamme vastaan uusittiin vielä monta kertaa samana päivänä, mutta saimme ne kaikki torjuttua. Tosin meidänkin pataljoonamme alueella jossain kohti tuli läpimurtoja, mutta reservijoukkojen avulla vihollinen saatiin löytyä takaisin. Näin onnistuimme saamaan U-linjalla Syskyjärven loholla vihollisesta torjuntavoiton.

Nietjärven taistelut

Meidät siirrettiin reserviin erään kauniin järven rannalle. Saimme uida, paistatella auringossa ja levätä kokonaisen vuorokauden. Koska venäläiset eivät päässeet läpi Syskyjärven - Lemetin suunnassa, he keskittivät suurhyökkäyksen nyt Laatokan rantatielle. Pääkohteena heillä oli Pitkärannan pohjoispuolella oleva Nietjärvi, jossa meillä oli vahva puolustuslinja. Se oli porrastettu kolmeen linjaan, joista jokaisen väli oli 500 metriä.

Venäläinen oli vallannut kaksi ensimmäistä linjaa ja murtautunut jo kolmanteenkin noin 400 metrin leveydeltä tien molemmin puolin. Taustatukena hyökkääjällä oli yhdeksän hyökkäysvaunua ja vahva tykistö sekä voimakkaat ilmavoimat.

Keskityimme puolustukseen säästöliekillä, koska vihollisella oli suuri ylivoima. Suuria sotilasjoukkoja ei tuotu yhtä aikaa tulen alle ja siten säästyttiin suurilta miestappioilta.

15.7. meidät, II pataljoona, lastattiin autoihin ja siirrettiin Nietjärven takamaastoon ja edelleen etulinjaan. Maasto oli kuin kuun maisemaa. Täynnä kranaatin kaivamia kraatereita ja metsät paloivat ympärillä. Kaatuneita kuljettavia autoja tuli vastaan ja joukkosidontapaikat olivat täynnä haavoittuneita.

Armeijakunnan komentaja määräsi useita pataljoonia tälle paikalle, koska suunta oli elintärkeä ja U-linja oli ehdottomasti saatava omaan hallintaan.

Hyökkäys U-linjan takaisin saamiseksi eteni noin 50 metrin päähän tavoitteena olevasta juoksuhaudasta,

jolloin rävähti vihollisen ankara tulitus kaikilla jalkaväen aseilla. Meiltä meni hyökkäysketju aivan sekaisin ja kärsimme kovat tappiot. Näin kuinka komppanian päällikkö haavoittui samoin joukkueemme johtaja ja varajohtaja. Kaikki, jotka suinkin pääsivät, pyrkivät taakse suojaan. Itse huomasin tilanteeni toivottomuuden ja ryömin juurineen kaatuneen puun kuoppaan suojaan. En nostanut päätäni, enkä ampunut laukaustakaan, vaan odotin tilanteen rauhoittumista.

Sitten juoksin minkä koivistani pääsin. Pelastauduin onnellisesti takana olevan harjun taakse, jossa lääkintäalikersantti ja komppanian lähetti olivat sitomassa komppanian päällikköä ja liityin mukaan kantamaan häntä turvaan ja lääkintäajoneuvoon. Itse palasin takaisin linjoihin, jossa jo huudettiin porukkaamme kokoon.

Saimme taas käskyn lähteä liikkeelle linjoja päin. Osa porukasta jo hermostui niin, että karkasi takamaastoon. Me jäljelle jääneet kiersimme oikealta sivustalta Laatokan puoleiselta laidalta juoksuhaudaa pitkin murtumapaikkaa kohti. Luutnantti Korte jakoi joukkomme iskuryhmiin, jotka vuoron perään vyöryttivät juoksuhaudaa. Oma tykistö antoi kranaattikeskityksen ja ensimmäinen iskuryhmä aloitti vyörytyksen.

Taktiikkana oli, että paiskataan käsikranaatit mutkan taakse, kun ne räjähtävät konepistoolimies eteni ensimmäisenä ja toiset tulevat perässä. Ensimmäinen ryhmä pääsi etenemään jonkun matkaa ja ryhmiä vaihdettiin ja edettiin vähän kerrallaan tien laitaan asti. Tappioita tuli jokaiselle ryhmälle. Tien ylitys olikin sitten vaikea paikka. Ryhmä toisensa jälkeen yritti tien ylitystä ja saatiinkin jonkin verran jalansijaa, mutta suuria tappioita kärsittyämme jouduimme aina vetäytymään takaisin.

Korte antoi määräyksen, ettei vihollista saa päästää enää tien yli ja hän lähti kertomaan pataljoonan komentajalle, että miehet ovat niin vähissä, ettei vyöryttäminen enää onnistu. Hän palasi sellaisen tiedon kanssa, että me jääme varmistamaan, että tien tämä puoli pysyy meillä.

Ryssien jalkaväki ei enää yrittänyt hyökkäystä tähän juoksuhaudan osaan, mutta hyökkäysvaunut ja tykistö jatkoivat tulitusta tuottaen jatkuvia miehistötappioita.

Kun Suomen joukot olivat vyöryttäneet juoksuhaudaa myös toiselta laidalta, oli vihollisen joukot puristettu hyvin kapealle alueelle. Heidän taustansa yritti huoltaa juoksuhaudoissa olevia miehiä, mutta he eivät onnistuneet, koska meikäläiset hallitsivat kone- ja pikakiväärien ristitulella heidän etumaastonsa peltoaukeaman.

Illalla tuli uusi pataljoona tien laitaan vahvistukseksi ja se aloitti puolen yön aikaan uuden hyökkäyksen kymmenen patteriston ja kolmen raskaan kranaatinheitinkomppanian tuli-iskuun. Ensimmäisestä iskuryhmästä kaatuivat tai haavoittuivat lähes kaikki miehet. Toinen ryhmä pääsi vähän pitemmälle ja saimme myös tuotua omia kaatuneita pois.

Kun vyörytys eteni, seurasimme kärjen tuntumassa ja varmistimme sivustaa. Juoksuhaudat olivat jo täynnä venäläisten ruumiita, joiden päällä jouduimme kävelemään. Aamuyöllä alkoi näkyä jo antautumisen merkkejä ja vihollisotilaita alkoi pyrkiä vangiksi. Toiset yrittivät paeta omalle puolelleen hyökkäysvaunujen auttamana.

Tankkihyökkäys Uhtualla. (Kuva Väinö Alatalo)

Kaksi aktiivisinta hyökkäysvaunua, jotka tulivat liian liki asemiamme yrittäessään turvata näitä pakenijoita, ammuttiin tuleen. Ainoastaan harvat pääsivät pakoan. Näin saimme koko linjan murtumakohdan haltuumme. Heti aamulla sai pataljoonamme käskyn kokoontua takamaastoon ja joukkomme rippeet pääsivät lepovuoroon.

Tässä Nietjärven taistelussa kaatui noin 2000 venäläistä ja noin 800 suomalaista.

Urpo Ala-Mattila

SANKARIKOIRA ÄLY

Kunniakirja tuli myöhemmin Suomen marsalkka Mannerheimin käskystä tunnustukseksi tehdystä työstä Suomen puolustusvoimien hyväksi.

Erkki Järvelän omistama saksanpaimenkoira Äly osallistui sotaan vuosina 1941-44 partiokoirana.

Suoriuduttuaan palvelukoira-koulusta erinomaisesti Äly olisi haluttu ostaa valtiolle, mutta sitä ei myyty.

Se kuitenkin annettiin lainaksi sodan ajaksi, niin kuin miehetkin, valtion palvelukseen.

Äly kaatui ja jäi kentälle kaatui 27.7. -44 Loimolassa ollessaan partiomatkalla naapurin pöjan, Setti Vaaralan kanssa. Vaarala kaatui samassa tulituksessa.

Äly jäi kentälle, vain panta palautettiin.

Aino Pyhäluoto

Äly lienee aina Pyhäjoelta partiokoirana sodassa palvelullut koira. Äly kaatui sen hetkisen isäntänsä Setti Vaaralan kanssa. (Kuva Sinikka Järvelän)

Jyväskylän kylämaise-
maa vuodelta 1943.
(Kuva Leevi Hietalan
albumista)

SOTAJUTTUJA

Sotaveteraanien tavatessa kerrataan paitsi surullisia, myös niitä hupaisia juttuja. Seuraavat tarinat on poimittu sotaveteraaneilta.

Onko sota loppunut?

Teerelän Väinö tuli lomalta, jota hän oli ylittänyt, ja ilmoittautui komppanian päällikölle. Päällikkö katsoi papereita ja huomasi tilanteen. Hän alkoi moittia: "Sotamies Teerelä, teidän olette myöhästynyt!" "Onko sota jo loppunu, ku minä en oo sitä kuullukkaan?", kummasteli Väinö.

Ryssät ei oo nuukia

Matti Viitanen: Kun olimme Pistojoella, nuorenpuoleinen mies tuli sanomaan, että hän ei voi hyökätä, koska hänellä ei ole kansalaisluottamusta.

Mietimme asiaa ja sanoin sitten: "Minusta tuntuu, että en vaadi sinulta kansalaisluottamusta, mutta mene kysymään ryssiltä, jos ne sitä vaatii. Tuosta paukkeesta päätellen eivät ne niin nuukia ole, että menchän vaan hyökkäämään". Mies lähti, enkä tavannut häntä sen jälkeen.

Iso sattuma

Oli kaksi kaverusta **Pohjanojan Hannes**, joka oli kokki, ja **Uudentalon Setti**, joka oli sotamies. Setti oli monta kertaa sanonut Hannekselle, että hommaisi vähän sattumia hänellekin, kun niitä ei koskaan ole näkynyt. Vielä täällä siviilissäkin Setti moitti Hannesta samasta asiasta. Hannes selvitti, että saithan sinä kerran sen ison sattuman, etkös sinä sitä muista. Setti myönsi muistavansa ja sanoi: "Joo, sehän oli se hevosen kavio."

Varjelija mukana

Kalle Kultala: Haavoituin sodassa v. -41. Koska parantumiseni oli ollut vähän vaikeaa, pääsin v. -43 hevosmieheksi. Kun sain suitset haltuuni, ne myös pysyivät minulla melkein sodan loppuun asti.

Pataljoonamme oli Jyväskylässä v. -43. Oli kevättalven aamu ja sain määräyksen mennä viemään sapuskaa Enonsuuhun ja Alajärvelle ja tuoda samalla lomalainen Alajärveltä.

Ajaa köryyttelin hölkkää Kuittijärven rantaa koko kahdeksan kilometrin pituisen matkan. Tie meni vähän matkan päästä rannasta, mutta sieltä näkyi kuitenkin Uhtualle. Kun pääsin Alajärvelle, siellä aukaistiin minulle veräjä.

Perillä ihmeteltiin, että miten olin päässyt perille, kun kolmesta asti on ollut vihollispartio piirittämässä ja odottamassa, että saavat minusta vangin.

Sanoin, etten ole nähnyt. He sanoivat, että hevosen edestä meni juuri liki sadan miehen kolonna. "Tuolla järvellä ne hiihtävät, jos haluat nähdä. He ovat kivenheiton päässä menossa." Siellähän ne olivat, enkä ollut tiennyt heistä mitään.

Niin annoin viikon sapuskat sinne ja lomalainen lähti mukaani. Palatessa näimme kolonnan jäljet hangella paikassa, missä he olivat minua odottaneet. Järkytyin ja totesin, että onpa Kallella ollut hyvä varjelija mukana.

"Paras pataljoona"

Urpo Alamattila: Meillä oli vääpeli, joka oli armeijan vakituksessa palveluksessa. Olimme syksyllä -43 takana. ts. levossa. Vääpelillä oli tapana pitää käskynjakoa. Koska hän oli Porvoosta kotoisin, hän aloitti aina huonolla suomen kielellä: "Minä hyvä mies, mutta älkää hyppikö minun pitkälle nenälleni, olen paha mies".

Kun v. -44 kovien taistelujen aikaan tuli miehistötäydennystä, hänellä oli tapana sanoa uusille miehille: "Te tulitte parhaaseen pataljoonaan ja tämä on paras komppania ja meillä on paras komppanian päällikkö, mutta jos te hiippaa, minulla on oikeus ampua teidät ja jos en minä teitä ammu, niin komppanian päällikkö ampuu".

Talikkalan taitovoimistelijat ja muut viihdytysjoukot kävivät esittelemässä taitojaan lepovuorossa oleville sotilaille. Kuvat todennäköisesti vuodelta 1943. (Kuvat Leevi Hietalan albumista)

"Apu ylhäältä kelpasi ronskillekin"

Urpo Ala-Mattila: Oli määrä vetäytyä puolustuslinjaan. Sinne marssittiin samaa tietä, missä oli divisioonan huolto menossa Suomea kohti. Tie oli täynnä hevosia, tykkiä yms.

Maataistelukoneet rupesivat ankarasti ahdistelemaan. Olimme metsässä turvassa, mutta hevosmiehet olivat liemessä. Sattui sitten kerran, kun koneet taas ahdistelivat, että juoksimme metsään, missä sattui olemaan hietakuoppa. Syöksyimme sinne pohjalle ja olimme siellä kuin silakat nelikossa.

Päälläni makasi yksi poika, joka oli hyvin ronski puheissaan. Kun lentoaalto pyyhkäisi yli ja koneen kiväärisuihkut hakkasivat montun reunaan ja oksat varisivat niskaan, niin Helsingin poika, joka makasi päälläni huusi: "Herra Jumala, Herra Jumala!".

Itselleni tuli hyvä mieli siitä, että ronskinkin pojan piti pyydellä apua ylhäältä.

Sotamies Latvalahden rukous

Herman Seppälä: Syksyllä -41 tuli meidän pyhäjokisten komppaniaan täydennysmiehenä eräs kaveri naapurijokilaaksosta. Hän oli niitä vanhoja miehiä, jota sitten seuraavan talven aikana vapautettiin.

Hän oli hyvin tukeva, kortinpelaaja ja poverinakin hän esiintyi.

Hän tuli joskus komppanian päällikön korsiin "raatamaan". Tällaiset miehet ovat hyvin avomielisiä. Hän sanoi kerran näinkin, että lieköhän maailmassa toista niin laiskaa miestä kuin hän.

Paikkakunnan kanttori Mäntymaakin sanoi, että siinä Hemmo puhuu totta ja että on miehellä perhekin, muttei se siitä jaksa huolehtia.

Meidän komppania oli aivan äärimmäisenä oikealla pataljoonan rintama-alueella. Välillä oli pieni järvi ja siitä alkoi toinen joukko-osasto. Tällä naapurilohkon alueella suomalaiset aloittivat hyökkäyksen. Kun me olimme viereisellä sivustalla, meidät myös hälytettiin. Piti olla lähtövalmiina, jos vihollinen lähtisi vetäytymään tai yrittäisi vastahyökkäystä. Tämä tuntui ikävältä, kun oli valmiit korsut ja juoksuhaudat ja oli talvi. Jostan syystä tämä hyökkäys ei onnistunut ja asemat jäivät entiselleen.

Mies oli taas käymässä komppanian päällikön korsulla ja hyökkäys oli puheenaiheena. Hän kertoi, että kun hän oli juoksuhaudassa vartiassa hyökkäyksen aikana, niin "hän rukkoilla juttuutti Jumalaa, etteivät pääsisi eteenpäin, eikä tarvitsisi meidänkään lähteä".

MUKANA LAPIN SODASSA

Esko Hemmälä toimi ryhmänjohtajana Lapin sodassa. Ohessa hänen kokemuksiaan syksyiltä -44.

Neuvostojoukkojen suurhyökkäys oli saatu torjuttua kaikilla rintamilla syyskesällä -44. Aselepo oli nyt tosi-asia. Aselepoehdintoihin kuului, että suomalaisten on poistettava saksalaisjoukot Suomen alueelta. Etelä-Suomessa oli vain vähän saksalaisia joukkoja, mutta tilanne oli toisenlainen Pohjois-Suomessa. Saksalaisilla oli siellä vahva, täysin koskematon, kovan sotilaskoulutuksen saanut 220 000 miestä käsittävä 20. Vuoristoarmeija, jonka esikunta sijaitsi Rovaniemellä.

Suomen ylipäällikön käskystä 6. Divisioonaa siirtyi Karjalan Kannakselta Kajaaniin ja 15. Prikaati Laatokan pohjoispuolelta Ouluun. Kenraalimajuri **Laguksen** panssaridivisioonaa ja kenraalimajuri **Pajarin** komentama 3. Divisioonaa siirrettiin Kannakselta Ouluun, Kajaaniin siirtyi lisäksi rajajääkäriprikaati sekä kaksi rajajääkäripataljoonaa, jotka olivat olleet Kiestinki - Uhtua - Rukajärvi suunnilla. Osasto **Pennanen** komennettiin Petsamon suunnalta Kemiin ja kenraalimajuri **Heiskasen** komentama 11. Divisioonaa Kajaaniin. Lapin sotaa määrättiin johtamaan kenraaliluutnantti Jalmari Siilasvuo.

3. ja 6. D ja 15. Pr asetettiin etulinjaan. Huomattava osa näiden yhtymien miehistä oli kotoisin sotatoimialueelta joten heillä oli hyvä paikallistuntemus. Lisäksi he olivat toimineet saksalaisten lähellä jatkosodassa.

Rahtilaivoilla Oulusta Tornioon

3. D:aan kuuluva yksikkömme JR 11 saapui Kannakselta Ouluun torstaina 28.9. -44 ja majoittui Oulujoen pohjoispuolelle Hintankankaalle. JR 11 lienee tuossa vaiheessa ollut rykmentti, jonka kirjoissa pyhäjokisia oli enemmän kuin missään muussa yksikössä.

Lauantai-iltana 30.9. saimme määräyksen valmistautua lähtöön. Salassapidosta huolimatta oli tavallisen rivimiehenkin tietoon tihkunut, että merimatka oli edessä. Marssimme Toppilan satamaan, jossa oli rykmenttiämme varten varattu kolme rahtilaivaa.

Laivojen irrotessa laiturista, meille kerrottiin matkamme päämäärä. JR 11 tehtävänä oli nousta maihin Tornion Röytässä ja aloittaa sotatoimet saksalaisten karkottamiseksi. Rykmenttimme, jota komensi räväkköteinen everstiluutnantti **Wolf H. Halsti** oli saanut päänavaajan tehtävän.

Sunnuntai-aamu 1.10. oli vaalenemassa, kun saavuimme tiikusateessa Röytän satamaan.

Niin perusteellisia kuin saksalaiset yleensä olivatkin, oli heillä jäänyt jotain varmistamatta. Halsti kertoo kirjassaan "**Lapin sodassa, JR 11:n mukana Oulusta Kaaresuvantoon**" tuosta maihinnoususta ja sen onnistumisesta mm näin: "Koko yritys oli niin rämöpäinen, ettei toisella puolella kukaan tullut sitä ajatelleeksi. Niin se sitten onnistuikin."

Laivamme kulkivat aivan vastustajan vahvojen tukikohtien editse ilman saattajia. Onneksemme tulomme Röytään oli vain muutaman torniolaisen tiedossa. Heidän ansioistaan Röytän satamaraitteella höyräsi veturi, jolla oli perässään useampia avovaunuja.

Tuskin ensimmäinen laiva oli kiinnittynyt laituriin, kun sen ruumasta laivan keulaan nousut kiväärikomppania laskeutui jo laiturille ja kiirehti juoksujalkaa aseisiin. Rykmentin ja pataljoonien jääkärijoukkueista muodostettu jääkärikomppania laskeutui toisena laivasta ja lähti etenemään Tornion asemaseudulle. II

pataljoona nousi satamaraiteilla höyryävän junan avovaunuihin.

Juna ajoi Kirkkoputaan joen lähelle, jossa pataljoonan tuli astua junasta tehtävänäan hyökätä Kirkkoputaanjoen yli. Juna palasi heti takaisin noutamaan III pataljoonaa, joka purkautui laivasta ja marssi radan vartta junaa vastaan.

Emme ehtineet kulkea rautatietä pitkällekkään, kun juna jo palasi Kirkkoputaalta. Juna vei meidät Kirkkoputaan joen pohjoispuolelle. Saksalaiset olivat vartioineet joen siltoja. Jääkärikomppania, jossa oli useita pyhäjokisia, oli jo tyhjentynyt saksalaisten siltavartiomiesten teltan, joka sijaitsi joen pohjoispuolella rautatien länsipuolella. Totesimme, että entiset aseveljet olivat jo aloittaneet välien selvittelyn, kun näimme saksalaissotilaan makaavan vainajana teltan ja ratapenkan välissä ja suomalaissotilaan etsivän JSP:ta kannattaen toisella kädellään poikkiammuttua käsivarttaan.

Saksalaisten harhauttavat

Lähdimme välittömästi marssimaan Kemin suuntaan. Nousimme Tornio - Kemi tielle Raumon nuorisoseuran lähellä, johon jäimme aseisiin. Ammuimme siinä kolme Kemin suunnasta tullutta saksalaisautoa. Niistä viimeinen oli linja-auto, joka oli täynnä Saksaan menevää säkitettyä "feldpostia", eli kenttäpostia.

Tihkusateisen sunnuntain kallistuessa iltaan, alkoi Kemin suunnasta kuulua lähestyvän junan ääniä. Rautatien varressa ollut kiväärijoukkue rakensi esteen junan pysäyttämiseksi. Liekö junasta, joka tuli perä edellä ja jonka ensimmäinen vaunu oli avovaunu ja muut mullivaunuja, huomattu esteet, sillä juna hiljensi nopeutta ja pysähtyi esteisiin ilman suurempaa rysäystä.

Erään mullivaunun katon yläpuolella heilui valkoinen lippu antautumisen merkiksi. Kymmenkunta vaunua oli tupaten täynnä saksalaisia. Arvioimme, että heitä oli liki pataljoonan verran. Junasta laskeutui saksalainen ja todennäköisesti suomalainenkin upseeri ja he menivät joukkueemme johtajan **Arvi Junnilan** ja muiden upseerien luo.

Meitä kiellettiin avaamasta tulta ja vielä harhautettiin kauttakulkuneuvotteluilla ja niin päästimme junan käsistämme ampumatta laukaustakaan. Saksan sota-arkiston asiakirjojen mukaan junassa oli 6. jääkäripataljoonan puolitoista komppaniaa. Ennen kuin kaksi vuorokautta oli kulunut, oli varmasti vastuussa oleville selvinnyt, mikä erehdys oli tapahtunut.

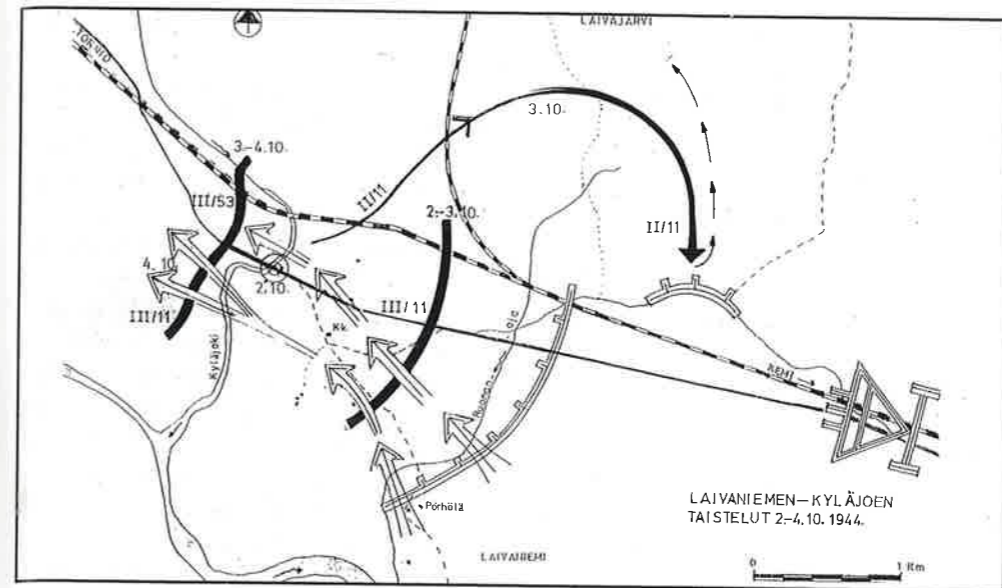
Tornion rautatieaseman ja "Pikku-Berliinin" seutu olivat illan kuluessa siirtyneet suomalaisten käsiin. Tien avauduttua seuraavana päivänä jatkoimme etenemistä Kemin suuntaan Tornio - Kemi ja Laivaniemen teitä myöten. Se osa pataljoonastamme, johon ryhmäni kuului, eteni Laivaniemen tietä.

Edettyämme runsaan kilometrin matkan, törmäsimme saksalaisten miehitykseen. Saksalaiset olivat valinneet puolustusasemat laajan viljelyaukean takaa, joten etenemisemme pysähtyi. Samoin oli käynyt pääosalle pataljoonastamme, joka eteni Tornio - Kemi -tietä. Konekivääriyhmäni oli alistettu kiväärijoukkueelle, jonka johtajana oli pyhäjokinen luutnantti **Erkki Jansson**. Levittäydymme ja valitsimme kaiken varalta puolustusasemat.

Lokakuun 2. päivä ja sitä seuraava yö kuuluivat kohdallamme rauhallisesti. 3. 10. saksalaiset osoittivat heti aamusta aktiivisuuden merkkejä. Saimme niskaamme muutaman kovan kranaattiryöpyä, ja kolme ryhmäni miestä haavoittui. Päivä kului puolin ja toisin valmistautuen tulevaan kovaan koitukseen ja saksalaisten puolelta kuului raskaiden moottoreiden käynnistystyksiä. Hetken kuluttua muutama hyökkäysvaunu ilmestyi näkösillemme ja samalla saksalaisten tykistö aloitti tappavan tuli-iskunsa. Saksalaiset ampuivat savuverhon tienvarteen, jonka suojassa panssareiden tukema hyökkäys eteni. Pääsimme tulittamaan jonkin aikaa sivusta panssareiden suojassa etenevää jalkaväkeä, ennen kuin he häipyivät savuverhon suojaan.

Linjamme murtuivat tien varressa ja jouduimme jättämään asemamme ja vetäytymään Tornio-Kemi -maantielle. Kun Kemin tienvarrenkin puolustus oli murtunut tai vetäytymässä, jouduimme vetäytymään Kyläjoen länsipuolelle. Joukkueenjohtaja Junnila makasi hevostärryissä haavoittuneena myös haavoittuneen lähettensä kanssa Kyläjoen rautatiesillalla. Kuulin hänen myöhemmin kuolleen sotasaairaalassa. Pataljoonamme kärsi tuon päivän aikana muutoinkin raskaat tappiot.

Järjestimme puolustuksen kuntoon Kyläjoen länsipuolelle. Ryhmäni oli puolustusasemissa Tornio - Kemi -rauta- ja maantien eteläpuolella. Odotimme seuraavan päivän vaaletessa jännistyksellä tulevia tapahtumia. Toivoimme puolustuksemme tukemiseksi omaa tykistöä ja lisää kranaatinheitteitä ja kranaatteja. Maaleista ei ollut puutetta. Entä missä olivat ilmavoimamme? Niitäkään ei näkynyt eikä kuulunut.

Laivaniemen ja Kyläjoen taistelut. (Kuva kirjasta Osmo Hyvönen: Tornio 1944)

Saksalainen avaa pellit

4. 10. kului maanpäällisten asemien teossa sivu puolenpäivän. Äänistä saattoi päätellä hyökkäysvalmistelun olevan käynnissä ja silloin räjähti. Tuntui kuin pala olisi tarttunut kurkkuun ja henkeä salpasi, kun saksalaiset "avasivat pellit"! Keskeytyksen siirryttyä taaemmas ja savun hiukan hälvettyä totesimme puolustuksemme jälleen pettäneen vasemmalla puolellamme, peltoaukealla lähellä rautatietä. Totesimme murtuman tapahtuneen myös oikealla ja saksalaisten päässeen jo selustaamme.

Lähdimme pyrkimään pois liki lopulliselta loukulta tuntuvasta paikasta. Etenimme matalina ja varovasti pellon ja metsän rajassa olevaa luonnonojan vartta, jonka reunassa oli pieni kuollut kulma. Saksalaiset ampuivat 20 - 30 metrin päästä ylitsemme pellolla vetäytyviä joukkojamme. Ilmeisesti heidän huomionsa oli kiinnittynyt edemmäksi pellolle ja niin onnistuimme selvittämään itsemme omalle puolelle.

Ylittäessämme Raumojoen varren peltoaukeata jouduimme stukiin hyökkäyksen kohteeksi. Multaa ja soraa satoi päallemme, mutta ryhmäni selvisi tappioitta. Koska kivääriampujamme ja apulainen olivat kadoksissa, saimme käyttöömmme panssarirykkeitä ja meidät määrättiin panssaritorjuntajoukkueeseen, jonka tehtäväksi tuli miehittää Tornio - Kemi -tien eteläpuolella Ala-Raumajoessa sijaitseva kahlaamo.

5. 10. aamun valjetessa odotimme saksalaisten jatkavat menestyneitä hyökkäyksiään. Näin ei kuitenkaan tapahtunut. Torniojoki-varresta, Tornion aseman pohjoispuolelta kuului sensijaan valtavaa jyminää, kun saksalaiset aloittivat siellä heti aamulla voimakkaan raskaiden aseiden tuli-iskun.

Seuraavan aamun sarastaessa tuntui kuin maailma repeäisi. Helvetti oli päässyt irti. Näistä 6. 10. taisteluista muodostui verinen yhteenotto. Aamun alkuhämmennyksestä ja pakojuoksusta selvitteään pataljoonamme rippeet taistelivat jälleen kuin joskus parhaina päivinä Karjalan Kannaksella.

Olimme tulleet liki viimeiselle rajalle ja selkä oli nyt seinää vasten. Mikäli nyt tukilinjan harjanne pettäisi ja vihollinen pääsisi harjanteen herraksi, heille avautuisi harjanteelta Torniojoen suuntaan avomaasto. Sellaisessa maastossa saksalaisten aseylivoima pääsisi entisistä tehokkaammin esille. Pataljoonamme komentaja **Pentti Valkonen** tiesi tilanteen vaikeutuessa, että hänen paikkansa on olla paikan päällä rohkaisemassa ja itse johtamassa puolustustaistelua, jotta lopen uupunut ja kovia kokenut pataljoona kestäisi vielä muutaman tunnin. Hän tiesi että apua oli tulossa ja yöllä viimeistään pataljoonamme pääsisi lepovuoroon.

Sampo Ahto kertoo kirjassaan "Aseveljet vastakkain" taistelusta seuraavaa: "Suomalaisten vastahyökkäys alkoi klo 14.28 ja se johti menetetyin alueen asteittaiseen takaisinvaltaukseseen. Viimeistä saksalaistukikohtaa vallattaessa kaatui majuri Pentti Valkonen hänen toimiessa panssaritorjuntatykin ampujana. Vihollisen tuli oli niin kova, etteivät tykin varsinaiset miehet uskaltaneet käyttää asettaan." Samassa taistelussa kaatui 9. komppanian päällikkö luutnantti **Aho** ja luutnantti **Simola** haavoittui vaikeasti ja kuoli

myöhemmin. Näiden hyvien upseerien poistuminen rivistä oli vaikea isku JR 11:lle. Valkoselle oli myönnetty Mannerheim-risti, mutta hän ei ehtinyt itse saada sitä.

Itaan mennessä taistelu taukosi Ala-Raumojoiki -linjalla. Vihollisen voimavarat tien aukaisemiseksi Tornion kautta pohjoiseen olivat huvonneet. Kohta taistelun tauottua saksalaiset lähtivät vetäytymään Kemin suuntaan.

Majuri Linnakorven pataljoona otti meiltä myöhemmin asemat vastaan. Pääsimme viimeinkin liki viikon kestäneiden yhtäjaksoisten taisteluiden jälkeen lepoon. Majoituimme "Pikku-Berliiniin". Olimme tosi surkean näköisiä sotilaita., väsyneitä, nälkäisiä, märkiä ja muraisia. Verestävät, hiukan elottoman oloiset silmät kuitenkin vielä kiiluivat partaisista ja likaisista naamoista.

Taistelut Torniossa jatkuivat: Tornion aseman pohjoispuolella Alavojakkalassa käytiin vielä 7. - 8. 10. erittäin verinen välienselvittely. Jos suomalaisten tappiot olivat suuret, olivat saksalaisten tappiot kaatuneina ja haavoittuneina huomattavasti suuremmat. Motista, Torniojoki-varresta joukkomme saivat lisäksi yli 300 saksalaista vangiksi. Näin oli Tornion taistelut, joita sanottiin koko Lapin sodan päätapahtumaksi ja jotka olivat koko sodan kovimmat, saatu päätökseen. 8.10 vastaisena yönä saksalaiset poistuivat lopullisesti Ala-Raumojoiki-linjalta.

Raskas takaa-ajo

Kemintien varressa rintamavastuussa ollut Er.P 13 sai aamuvarhaisella määräyksen lähteä viipymättä takaa-ajoon. Pataljoonamme hälytettiin ja sai määräyksen lähteä heti Er.P 13:n perään.

Saksalaiset vetäytyivät Laurilan ohi taisteluitta. Etenemistämme hidasti kuitenkin suuresti se, että vihollinen oli räjäyttänyt sillat ja rummut edestämme.

9.10. Kärkeä vaihdettiin. Jääkärikomppanian tehtävänä oli nyt päivän ajan toimia kärjessä tiedustelu- ja kosketuksenottotehtävissä. Kärkipataljoonaksi määrättiin III/JR 53, jota seurasi pataljoonamme III/JR 11.

Jääkärikomppanian eteneminen oli pysähtynyt muutama kilometri ennen Paakkolan tienhaaraa. Saksalaiset olivat asettuneet puolustukseen laajan viljelyaukean pohjoislaitaan. Pataljoonamme sai nyt määräyksen lähteä koukkaamaan saksalaisten selustaan, kiertää heidän puolustuksensa, hyökätä tielle ja iskeä heidän selkäänsä.

Lähdimme liikkeelle klo 18 illan jo hämärtyessä tuhruisessa säässä. Koko pitkän lokakuun yön harhailimme jossakin maastossa, kiersimme liki täyden ympyrän ja tulimme tielle paikassa, jossa saksalaisten puolustuslinjat olivat olleet. Mitään vakavaa ei onneksi sattunut. Saksalaiset olivat häipyneet ja mikä parasta, omatkaan eivät erehtyneet meitä ampumaan saksalaisina, kun aamuhämärässä nousimme tielle.

Pataljoonamme tehtävänä oli nyt heti lähteä etenemään Rovaniemeä kohti ensimmäisenä tavoitteena Tervola. Jouduin kauhuryhmäni kanssa kärkijoukkueen mukaan. Aamupäivällä jouduimme tekemisiin ensimmäisten miinoitusten kanssa. Saksalaiset olivat perääntyessään miinoittaneet tien. Tiehen upotettujen miinojen paikat kuitenkin erottuivat sateen liottamasta tiestä selvästi.

Siltojen ja rumpujen räjäyttämisen jälkeen ympäristöön kätkeytyneiden miinojen havaitseminen oli vaikeampaa ja räjäytyspaikkojen ohittaminen hidasti etenemistämme. Tiedustelijat, kärkiryhmä ja kärkijoukkue selvisivät miinoituksista tappioitta. Takaa kuului päivän mittaan useita räjähdyksiä, joten siellä miinat aiheuttivat vahinkoa.

Erillispataljoona 13 otti meiltä kärkipataljoonan tehtävät ja pääsimme Halstin lupauksen mukaan majoittumaan jokivarren taloihin. Olihan se toisenlaista päästä nukkumaan kuivalle talon lattialle, kuin johonkin maastoon märkien kuusen havujen päälle.

Kohdallamme, Kemijoen itäpuolella oli Laurilan korkeuksilta saakka edennyt eversti **Kuistion** komentama 15. Prikaati. Tuon prikaatin yksi pataljoona, entinen SissiP 3 oli koottu alunperin Siikajoen, Revonlahden, Lumijoen, Limingan ja Tyrnävän miehistä, johon täydennyksenä oli vuosien 1942-43 aikana joutunut muutama pyhäjokinenkin, mm. kaikkien pyhäjokisten tuntema, Sotaveteraaniyhdistyksen pitkäaikainen sihteeri, kauppias **Toivo Höglund**.

14.10. Jääkärikomppania ajoi Ternujoen eteläpuolella saksalaisten väijytykseen kärsien raskaita tappioita. Kun pimeän turvin koukkaamaan lähtenyt pataljoona kiersi saksalaisten oikean sivustan ja pääsi Ternujoen yli, olivat saksalaiset jo häipyneet.

Palava Rovaniemi ikuisesti muistissa

Runsaista miinoituksista huolimatta eteneminen edistyi hyvää vauhtia. Saksalaiset vetäytyivät nopeasti, eivätkä jättäneet viivytysojoukkoja, joten vasta muutama kilometri ennen Rovaniemeä kärkijoukko tapasi vihollisen.

Rautatielle noustessa ihmettelimme saksalaisten hävitysvimmaa. Puhelinlinja oli tuhottu räjäyttämällä. Ennen kuin saimme yhteyden edellämme edenneeseen 3. pataljoonaan, oli jo täysi pimeys. Vain Rovaniemen kauppalan laiteilla palavien talojen tulenloimut valaisivat taivaanrantaa.

Wolf H. Halsti kertoo Lapin sota-kirjassaan tuosta seuraavasti: "Tämä marssi kohti päämääräämme pysynee mukana olleiden mielessä heidän kuolemaansa asti. Marssimme kohti suunnatonta palavaa pätsiä, jonka loimu kasvamistaan kasvoi, kunnes liikuimme verenkarvaisessa hämärässä. Punaisina kiiltävät kiskot olivat viittanamme. Usein katkaisivat mustat kuilut tiemme, niiden pohjalla kohisi pimeässä vesi ja me ryömimme niihin tunnustellen käsin tietämme ja peläten joka hetki räjähdystä. Hajonneita ja kaatuneita vaunuja riippui kuilujen partailla ja kiskot kohosivat monikiemuraisina käärmeinä.

...Sivuutimme mustia raunioita ja sokeita tupia ja vihdoin pitkän junan, jonka vaunuissa kytevä tuli huokaili ja kohise. Lopuksi tulimme radan leikkaukseen, jossa sortunut veturi uhkaavana näytti syöksyvän päällemme. Sen takana astuimme palavan meren rannalle. Kello oli 1 yöllä lokakuun 16. p:nä ja väentynyt pylväis osoitti meidän olevan kolme kilometriä Rovaniemen aseman länsipuolella. Palava helvetti ja tuomiopäivän kaaos levittäytyivät edessämme."

Tarkoituksenamme oli edetä mahdollisimman pitkälle, selvittää saksalaisten miehitys ja jos mahdollista, aloittaa aamulla kauppalan valtaaminen. Saksalaiset olivat kuitenkin varuillaan. He huomasivat liikkeemme ja avasivat tulen. Vihollisen miehityksen osoittautuessa yhtenäiseksi ja vahvaksi, antoi Halsti määräyksen joukkojen vetämisestä taaemmaksi. Irrrottautuminen onnistui ja tulen loisteesta vetäydyimme säkkipimeään metsään.

Nyt olisi ollut tilaisuus syömiseen ja nukkumiseen, mutta syöpä ja nukupa siinä! Kun kaivelin reppuani, sieltä löytyi vain muutama polttopullo. Nuotion teko oli kielletty, joten oli aivan mahdoton märkänä yrittääkään nukkumista.

Väsymys painoi päälle, ei jaksanut enää lämpimikseen hypellä eikä liikkua ja jos yritti asettua kuusen juurelle istuma- tai kyykkyasentoon levähtämään, tuli hetkessä niin kylmä, että hampaat kalisivat. Noina aamuyön tunteina tuntui aika pysähtyneen. Elätimme toivoa, että aamun sarastaessa pääsisimme lepoon, saisimme ruokaa ja kuivata vaatteemme.

Toisin kävi. Tosin aamulla saimme leipää ja säilykelihä, mutta lisäksi saimme kovan haasteen. Häthätää ehdimme säilykelihaleivät haukata, kun jo olimme matkalla vihollisen selustaan. Tehtävänämmme oli kiertää Rovaniemi länsipuolitse ja katkaista saksalaisten vetäytymistie, Rovaniemi - Kittilä -maantie, noin kahdeksan kilometriä pohjoiseen Rovaniemeltä.

Vennivaaran taistelu

Saavuimme raskaan vaelluksen jälkeen korkealle Vennivaaralle. Alhaalla vaaran alla virtasi Ounasjoki ja ennen jokea oli Rovaniemen ja Kittilän välinen maantie.

Tarkoituksemme oli ottaa joku saksalainen vangiksi ja näyttää hänelle, että meillä on paljon joukkoja ja vahva miehitys, sekä lähettää hänet viemään Rovaniemelle viestiämme, jossa varoitamme tuhoamasta kauppala ja vaadimme antautumista. Tällaiset olivat Halstin suunnitelmat.

Monet hyvätkin suunnitelmat saattavat sotatouhussa heittää hetkessä "häränpyllyä". Niin nytkin. Halstin siinä kysellessä meiltä tunteitamme, alkoi tieltä Rovaniemen suunnasta kuulua kovaa kolinaa, auton moottoreiden ääniä, koväänistä saksan kieltä, kitaran rämpytystä ja naisten kikatusta.

Tie oli vielä niin etäällä, ettei sinne kunnolla nähnyt, vain joistakin puiden runkujen ja latvusten väleistä vilahteli joku auto ja sen jälkeen hevoskolonna. Halsti kysyi pataljoonamme komentaja **Vierimaalta**: "Mitäs nyt tehdään?" Hän ratkaisi asian itse ja teki päätöksen nopeasti sanomalla: "Saalishan se tuo kolonnakin, käydään kimppuun ja lyödään hajalle!"

Laskeuduimme Vennivaaran rinnettä alas tielle. Saksalaiset tulivat yllätetyiksi. Hevosmiehet yrittivät ohjata hevosensa tieltä metsään, mutta monelta se jäi yrittetykseksi. Moni saksalainen menetti hevosensa ja

putosi kärryiltä kuin Villin Lännen filmeissä.

Etenimme tien tuntumaan, mutta saksalaiset eivät luopuneet vastarinnasta. He vastasivat tuleemme ja saivat yllättävän nopeasti rivinsä kuntoon. Yritettyämme siinä vähentää väkeä toistemme muonavahvuudesta, huomiomme kiinnittyi hiljaisuuteen, joka vallitsi tien takana. Ryhmiemme matkaan jäänyt kiväärikompanian mies, joka oli ketjussa oikealla, ilmoitti saksalaisten etenevän oikealla olevalla rämeellä.

Hetken perästä kuulimme sakemannin kalittavan tien takana selustassamme ja teimme päätöksen irrottautumisesta. Se onnistui ja ilmeisesti saksalaisillakin olivat systeemit sen verran sekaisin, etteivät he älynneet tukkia vetäytymistietämme.

Pataljoonamme selvisi kolonnan kimpunkäynnistä melko pienin tappioin. Kauhu- ja nyrkkiryhmämme selvisivät täysin terveinä, vain kahdelle miehelle oli tullut vaatteisiin ylimääräisiä reikiä.

Alikersantti **Eino Riecki** oli nuoresta iästään huolimatta -vaiko sen ansiosta- rautahermoinen kaveri. Irtautumisvaiheessa saksalainen pääsi ampumaan Einon housuista takataskun pohjan kohdalta housut ja taskun pohjan rikki vioittaen lompakon päätä. Eino tunsu luodin pyyhkäisyä ja huomautti meille: "Kahtokaa pojat, taskuvarkaita ne ovat, meinasivat viijä lompakon!"

Koko yön ajan tieltä kuului autojen moottoreiden ja hevosvankkureiden ääniä ja kolinaa saksalaisten vetäytyessä tien avautumisen jälkeen Kittilää kohden.

Lopullisesti tie avautui muutama tunti sen jälkeen, kun kauhu- ja nyrkkiryhmämme poistui tienvarresta. Rykmenttimme II pataljoona, joka oli hyökännyt tielle ja katkaissut sen noin kilometrin verran meitä pohjoisempaan, joutui poistumisemme jälkeen sellaiseen paineeseen, että myös sen piti luovuttaa tie saksalaisille. Aamuyöstä liikenne tiellä hiljeni ja loppui kokonaan. Saksalaiset olivat lopullisesti vetäytyneet Rovaniemeltä.

"Vappaa ylöspito" päättyi

Marssimme jatkui kiireellä kohti Kittilää. Kittilään johtava tie oli rumpautunut ja muuttunut raskaan kaluston alla ja räntäsateiden johdosta savivelliuraksi, johon autot upposivat akseleitaan myöten.

Kahden päivämarssin jälkeen saavuimme Meltauksen lossille. Pataljoonamme majoittui teltoihin Ounasjoen länsipuolelle lossin läheisyyteen. Päivät kuuluivat nyt tien korjaustöissä ja varusteiden sekä aseiden huollossa.

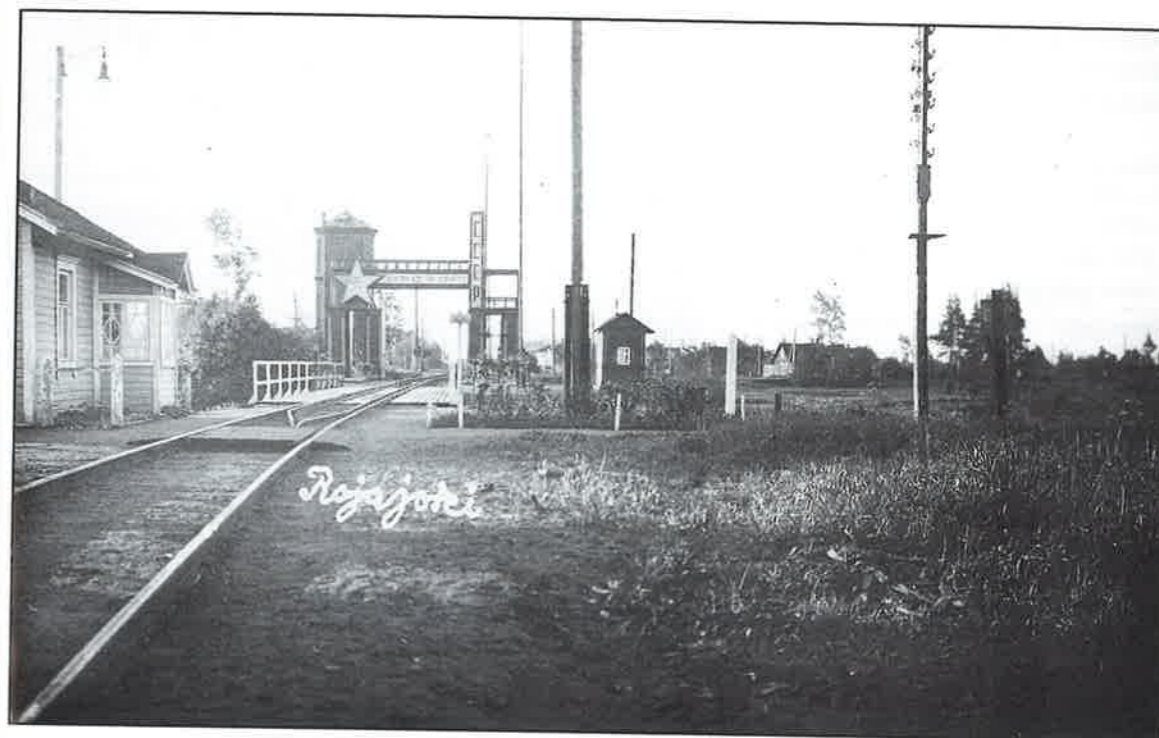
Eräänä päivänä **Yrjö Ohenoja**, tuo verraton velikulka, tuli teltaan ja kertoi: "Voi pojat, minä kuulin ikävän uutisen. Saamma lopputilin tästä savotasta, meijät kottiutetaan ja meijän on lähettävä sivviiliin." Toisten iloitessa uutisesta Yrjö lisäsi vakava ilme kasvoillaan: "Niin pojat, se alakaa sitte se totinen elämä. Tähän saakka on ollut valtion puolesta vaatteet ja vappaa ylöspito, ei oo tarvinnu huolehtia mistään. Mutta tämän jälkehen, ku pääsen kotimökille, on joka aamu jo aamupimiäsä nakattava jänisjahtipussi selekään ja pokasaha olalle ja työnnyttävä mökin kynnyksen yli pyrryyn ja pakkaseen, on hiihettävä hikilauvoilla palstalle ja parta kuurasa kyykistytävä sullipuun juurelle."

Yrjö Ohenojan kuulema "ikävä uutinen" toteutui. Lokakuun viimeisenä päivänä saimme aloittaa paluumarssin. Marssimme päätepuoleksi oli Kemi ja Veitsiluoto ja edessämme liki 200 kilometrin taival tietä, joka paikkapaikoin oli reunoja myöten niin vellinä, että oli paljon helpompi kävellä maastossa tien sivussa.

Kunniakas JR 11 siirtyi nyt historiaan ja JR 1 aloitti toimintansa. Tähän uuteen rykmenttiin koottiin koko divisioonasta kaikki vuonna -25 syntyneet sekä vuosiluokan -24 upseerit ja aliupseerit sekä lisäksi aliupseereiksi koulutettavat miehet.

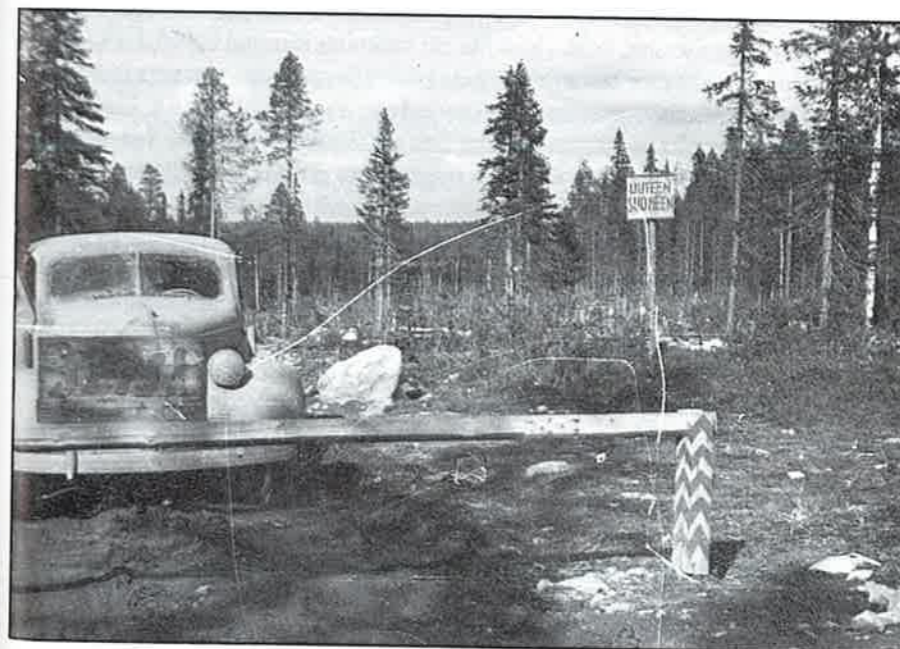
Uudella rykmentillä oli nyt edessään raskas ja vaativa tehtävä: ajettava saksalaisia takaa. Ensimmäisenä tavoitteena oli Muonio ja sieltä edelleen pohjoiseen ja sitten tyhjennettävä Enontekiö saksalaisista ja ajettava heidät viimein Suomen maaperältä.

Esko Hemmilä

Rajajoen silta. Suomen puolella sillan kateet olivat oli valkoiset ja naapurin puolella punaiset. (Kuva Erkki Kestilän)

SOTAVANKIEN KOKEMUKSIA

Suomen ja Neuvostoliiton rajapuomi Suomussalmella 1942. (Kuva Erkki Kestilän)

SOTAVANKEUS OLI RASKAS KOKEMUS

-Pyhäjokisten kokemuksia

Joidenkin pyhäjokisten sotakokemuksiin liittyy myös vaikeita sotavankeusaikoja. Suomalaissotilaita joutui venäläisten vangiksi ja myös saksalaiset vangitsivat suomalaisia Lapin sodan aikana. Sotavangeille sota-aika muodostui usein paljon pitemmäksi. Sotavankeus verotti myös rajusti miesten terveyttä. Seuraavassa pyhäjokisten sotavankien kokemuksia.

Vangiksi Vuoksella

Toivo Luoto palveli JR 11:ssä, JR 32:ssa ja JR 14:ssä konepistoolimiehenä. Hän osallistui Uhtuan pohjoispuolen, Jyväskylän ja Karjalan Kannaksen taisteluihin. Luoto joutui sotavangiksi kesällä 1944 kovissa Vuosalmen taisteluissa.

Vihollinen ylitti Vuoksen valtavalla ylivoimalla ja kovien taisteluiden jälkeen sai sillanpäaseimat haltuunsa.

Asemissa ei ollut juoksu- eikä taisteluhautoja. Oli ainoastaan tasaista metsämaastoa. Oli yö ja pimeä ja lisäksi räjähtävät luodit aiheuttivat tulituksessa kovan metelin.

Taistelujen melskeessä 20.7.-44 Toivo Luoto lähti Eino Haapakosken pesäkkeestä siirtymään omiin aseisiin. Koska oli pimeää ja meteli kova, hän ei kuulut tovereidensa varoittavia huutoja, vaan käveli etumaastossa vihollisen väijytykseen. Niin alkoi Luodolle sotavangin taival.

Sotavankeusajan koettelemukset, kylmä ja nälkä veivät Toivo Luodolta, niinkuin monelta muultakin terveyden. Hänet vapautettiin 26.12. -44 ja hän pääsi takaisin kotiseudulle.

Väijytys

Severi Seppälä palveli Kev.os. 3:ssa, sekä myöhemmin RjP 7:ssä konepistoolimiehenä. Hän oli aina valmis lähtemään vapaaehtoisena partioitehtäviin. Rohkeana sotilaana hän oli aina ensimmäisten joukossa menossa ja viimeisenä tulossa. Hänet ylennettiin alikersantiksi ansioittensa vuoksi.

Erällä pitkällä reissulla Sallassa, jonka tehtävänä oli Murmanskin radan katkaiseminen, joutui Severi tovereineen suuren vihollisjoukon saartamaksi. Kun toiset onnistuivat murtautumaan omalle puolelle, ei Severiä kuulunutkaan ja hänen luultiin kaatuneen. Parin vuorokauden kuluttua hän ilmestyi aseisiin väsyneenä, mutta hyväntuulisena. Hän kertoi, ettei hänellä ollut mitään hätää. Hän oli antanut ajajien mennä edellä ja tullut itse perässä. Tämä oli onnistunut, koska kaikilla oli valkoiset lumipuvut, eikä vihollinen erottanut Severiä omistaan. Vihollinen teki myös hyvät jäljet, joita pitkin Severi osasi omiensa joukkoon.

Erään toisen kohtalokkaaksi muodostuneen partiomatkan porukkaan kuuluivat Severin lisäksi yksi sotamies ja kersantti. He olivat muiden mukana ajamassa takaa isoa vihollisosastoa. Vaikka eteneminen tapahtui varovaisesti, onnistui vihollinen järjestämään sellaisen väijytyksen, että se pääsi yllättämään.

Kuten tavallista, oli Severi nytkin ensimmäisenä, sotamies seuraavana ja kersantti vähän taaempana.

Vihollisen avattua tulituksen, kaikki kolme haavoittuivat ja ainoastaan kersantti pääsi lumessa ryömiä pakenemaan. Koska vihollisia oli kahdella suunnalla ja hyvin lähellä, Severi ja hänen toverinsa eivät päässeet pakenemaan. Niin tapahtui se, mitä Severi oli pelännyt, hän joutui vihollisen vangiksi. Tämä tapahtui 6.2. -43 ja häntä pidettiin vankina Kantalahden leirillä.

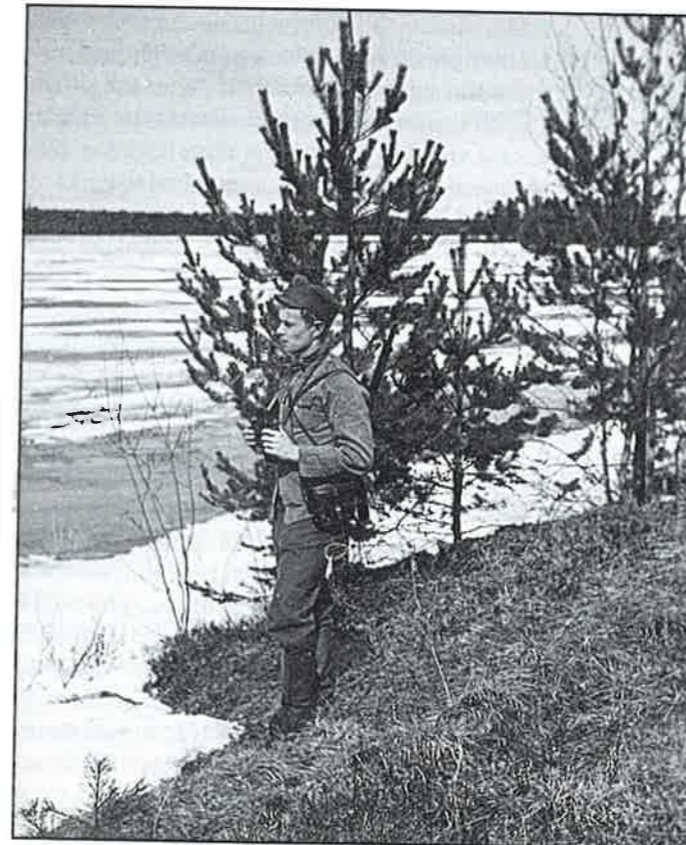
Severi kesti haavoittuneenakin vangille raskaat ja moninaiset rasitukset. Severi vapautettiin aikanaan ja hän pääsi takaisin kotimaahansa, joka oli tullut hänelle entistäkin rakkaammaksi.

Nyt tämä urhea isänmaallinen sotilas on jo poistunut joukostamme.

Perääntymisvaihe

Mikko Tuikkala syntyi Pyhäjoella 30.3. -21. Hän osallistui jatkosotaan ja oli sotilasarvoltaan korpraali. Hän palveli Jalkaväkirykmentti 21:ssä ja toimi siellä konepistoolimiehenä.

Mikon kohdalla sota sujui onnekaasti aina sen loppuvaiheisiin asti. Sitten tapahtui se, mikä hänenkin mielessään varmasti oli usein käynyt ja mitä hänkin oli varmasti pelännyt.

Perääntymisvaiheen aikana asetettiin aseisiin Karhumäelle. Näistä asemista Mikko joutui kahden muun asetoverin kanssa lähtemään partiointitehtäviin.

Kun he sitten tältä reissulta uupuneina palasivat, he eivät huomanneet, että vihollinen olikin vallannut sillä aikaa heidän asemansa. Niinpä he joutuivat vihollisen yllättämäksi ja joutuivat vangeiksi.

Yksi tovereista yritti paeta toisten varoituksista huolimatta, ja hänet ammuttiin.

Näin alkoi Mikon raskas ja hankala sotavankeus 27.6. -44 Karhumäellä.

Mikko joutui vankileirille. Hän sairastui siellä vakavasti, eikä koskaan toipunut vankeusajan jättämistä vaivoista.

Mikko vapautettiin 24.12. -45. Vapautumisensa jälkeen hän asettui asumaan Pyhäjoelle. Hän rakasti kovasti merta ja harrasti kovasti kalastusta. Tämän rakkaan harrastuksena hän piti liki kuolemaansa asti. Mikko Tuikkala kuoli Oulussa 29.5. -91.

Partiomiehet joutuivat usein vihollisten yllättämäksi. "Tuntematon sotilas" kiikaroi vihollisia. (Kuva Katri Viirteen)

Saksalaisten vankina

Eelis Ukonsaari ja Pauli Haapakoski

Eelis Ukonsaari syntyi 1913 ja Pauli Haapakoski 1.8. -18 Pyhäjoella.

Eelis osallistui talvisotaan Kannaksella, missä hän joutui taistelemaan todella kovissa paikoissa. Haapakoski palveli JR 64:ssä pikakivääriampujana. Hän osallistui Suomussalmen Raatteen ja Pitkärannan taisteluihin, jossa haavoittui.

Jatkosodassa Eelis halusi päästä välttämättä jääkärijoukkueeseen, mihin hän anoi siirtoa. Hän kertoi halunneensa joukkueeseen sen tähden, että oli kuullut kerrottavan tämän joukkueen jännittävistä partiomatkoista vihollisen puolelle. Ainahan näillä reissuilla oli omat vaaransa, kun matkalla viivytettiin useita päiviä. Haapakoski palveli samassa joukkueessa.

Viimein tuli ikimuistettava rauha raskaine ehtoineen. Niinpä Eeliskin uhosi, että tulevana talvena sitä ollaan jo metsäsavotassa töissä. Eelis kun oli ollut jo ennen sotia mainittavan hyvä hakkuumies.

Rauhanehtojen mukaan suomalaisten tuli karkottaa saksalaiset sotajoukot Pohjois-Suomesta. Eelis ja Paulikin uskoivat, että sinne ei tarvitse enää lähteä.

Toisin kuitenkin kävi ja niin heidänkin rykmenttinsä siirrettiin toisten mukana pohjoiseen tekemään maihinnousua uuden vihollisen selustaan Tornion Röyttään. Heidät vietiin laivalla Toppilan satamasta Oulusta. Niin alkoi eteneminen kohti kaupunkia, johon oli matkaa noin kahdeksan kilometriä. II pataljoona meni edellä ja Eeloksen ja Paulin jääkärijoukkue siinä ensimmäisenä.

Pyörillä edennyt jääkärijoukkue sai vallattua Kirkkoputaan sillat, ennen kuin jalkaväki ehti paikalle.

Jalkaväkijoukkojen tultua suomalaisjoukot siirtyivät kohti kaupunkia. Saksalaiset tekivät vastarintaa, mutta metri metriltä saksalaiset joutuivat perääntymään ja kaupunkia saatiin suomalaisten haltuun. Kolmisenkymmentä saksalaisvankia majoitettiin pappilan kivenavettaan.

Illalla 2.10. -44 ajoi linjaan saksalainen kapteeni valkoisella lipulla varustetulla sivuvaunullisella moottoripyörällä. Hän ehdotti, että jos suomalaiset vapauttavat vangit, niin saksalaiset lähtevät peräänty-

Tornion valtaus 1.10. -44. (Stig Roudasmaa, Pohjan Prikaatin historia 1626-1983)

"Uskoimme vielä, että meidät vapautetaan, kun mekin päästimme heidän vankinsa menemään. Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan meille alkoi tuskien taival kohti Norjaa. Kahden kuukauden aikana emme olleet yhtään yötä teltassa tai nuotiolla ja päivät vedimme nelipyöräisiä vankkureita, jotka oli tarkoitettu kahden hevosen vedettäväksi. Meillä oli vedettävänä kymmenet vankkurit, ja jokaista vankkuria vetämässä 12 miestä. Kyllä siinä itsekukin Herraansa rukoili. Suomen vapaus oli jokaiselle tärkeä ja meitä yhdisti yhteinen hätä isänmaasta."

"Välillä jouduimme korjaamaan tietä, jotta vihollisten auto- ja muut kolonnat pääsisivät etenemään.", Haapakoski kertoo rankasta matkasta Lapin läpi. "Meidät komennettiin metsään kaatamaan puita ja kantamaan ne kapulatieksi. Saksalaiset huusivat ja hakkasivat meitä ja jouduimme ampumisen pelossa työskentelemään juoksun kanssa."

"Vangeilla ei ollut mitään oikeuksia. Vaikka oli maahan kaadettu, siihenkin vielä potkittiin. Jotkut vielä sylkivätkin meitä, kun lähellä olivat. Saimme myös kuulla heidän huutojaan, kun he nimittelivät meitä kaikilla mahdollisilla tavoilla. Koko ajan tuntui sitä, että henki tässä rääkissä menee", hän muistaa..

"Eelis oli minun paras asekkumppanini. Hän oli sitkeä rasituksia ja nälkää vastaan. Vankileirillä ollessa aina kun toinen löysi jotain ruoaksi kelpaavaa, se jaettiin tasan. Kaikki kelpasi, ruu' antahteet olivat kysytyjä, mutta jopa riu'un altakin syötävää haettiin. Nälkä pakotti käyttämään kaikki keinot hyväksi."

Haapakoski kertoo, että hyvin monet sairastuivat tuberkuloosiin, vesipöhöön, vatsatautiin ja keripukkiin. Lisäksi monet potivat ankaraa masennusta. Eeliskin rupesi kärsimään erilaisista oireista ja Paulille tuli kova hätä hänen puolestaan. Hän sai parakin siivousreissulla siepattua melkoisen kantamuksen oikeita perunoita. Portinvartija luuli, että saksalaiset olivat antaneet, eikä ottanut niitä pois. Ehkä näiden perunoiden ansiosta Eeliskin sairaus hellitti ja hän pelastui.

"Sotavankina olo oli turvatonta, koskaan ei tiennyt, näkeekö seuraavaa iltaa ja aamua. Meille perheelliselle vankeus tuntui todella raskaalta, kun samalla painoi huoli vaimosta ja pienistä lapsista. Emme voineet muuta kuin rukoilla hiljaa. Kenellekään ihmiselle en soisi sellaista kurjuutta, mitä sotavankina olo oli",

mään taisteluita. Komentaja suostui tähän. Saksalaiset pitivät lupauksensa ja lähtivät perääntymään moottoroidulla osastolla. "Kun vangit luovutettiin, minut määrättiin alikersantti Piilolan kanssa viemään sotavankeja salaa heidän omalle linjalleen. Tällaiset sopimukset saksalaisten kanssa olivat kiellettyjä ja komentajaamme rangaisiinkin tästä teosta myöhemmin", Haapakoski kertoo.

Kohtalokkaasta tapahtumasta Pauli Haapakoski kertoo: "Kun palasimme takaisin komentopaikalle oli edessä Vojakkalan sillan valtaus. Meitä oli viisitoista miestä ja lähdimme liikkeelle polkupyörillä. Minä, Jokivartio ja Ukonsaari ajoimme edessä ja etenimme suurten rakennusten suojassa tarkastellen samalla pikaisesti paikkoja saksalaisten varalta. Kaikkiolla oli tyhjää ja hiljaista, joten oletimme vihollisen menneen joen yli. Päätimme ajaa vielä jonkin matkaa pyörillä, jotta matka etenisi nopeammin. Yhtäkkiä keskellä märkää pimeyttä syttyi edessämme kirkas valonheittäjä ja ennenkuin tajusimme mistä oli kyse, syöksyivät saksalaiset ojista ja olimme heidän konepistoolimiestensä saartamina. Olimme saksalaisten vankeja ja saimme sen myös kokea. Kaikki eivät joutuneet vangeiksi, vain me kuusi ensimmäistä, minä ja Eelis Ukonsaari heidän joukossaan."

Haapakoski vannoo.

Pauli Haapakoski pääsi pakenemaan saksalaisilta 10.4. -45 karjalaisen Antti Kuosan ja porvoollaisen Erkki Koskenlaidan kanssa. He karkasivat Norjasta Konsvingerin SS-linnasta ja pakenivat vuoristojen halki Ruotsiin. Tukholmassa vangit saivat apua suurlähetystöstä ja kun vangit viimein näkivät Turun, he huusivat riemusta.

Eelis karkasi myöhemmin siinä vaiheessa kun saksalaiset antautuivat 12.6. -45.

SOTAVANGIN KOTIINPALUU

Kun rauha tuli ja rauhanehtojen mukaan piilossa olleet kommunistit vapautettiin, he nousivat valtaan ja miehittivät valtiollisen poliisin, Valpon. He ryhtyivät tutkimaan sotarikoksia.

Kun olin päässyt kotiin sotavankireissultani, niin toisena päivänä ilmoittaudivin sotilaspiiriin. Minulle maksettiin päivä- ja kotiuttamisrahat ja kaikki tuntui olevan kunnossa. Olin tyytyväinen ja vapaa mies.

Tätä vapautta ei kuitenkaan kestänyt kauan, sillä Valposta oli tullut nimismiehelle määräys, että minut on heti vangittava ja saatettava Oulun vankilaan. Se oli melkoinen järkytys, kun käsirauhoissa ja vankivau-nussa kuljetettiin Ouluun. Luulin, että oli tapahtunut jokin erehdys, tai sitten joku oli tahallaan antanut väärää tietoa minusta.

Oulussa alkoivat tehokkaat kuulustelut. Minut vietiin Valpon toimistoon, jossa minua ristikuulusteltiin. Selitystäni, että olin karannut saksalaisilta, ei uskottu, vaan minun väitettiin olevan saksalaisten vakooja. Minä ihmettelin, että mitä minä voisin vakoilla pienessä maalaiskunnassa.

He olivat kuitenkin aivan tosissaan ja minua hiukan naurattikin heidän varuillaolonsa.

Kuulusteluja kesti kolme päivää ja kun mitään ei selvinnut, eikä löytynyt, enkä tunnustanut, minut lähetettiin muualle kuulusteltavaksi. Kaksi poliisia lähti saattamaan minua junaan. Minut kiinnitettiin käsirauhoihin toiseen poliisiin kiinni ja matka alkoi kohti etelää.

Juna pysähtyi Oulaisten asemalla. Tuli ikävä mieli, kun olin sieltä aina lähtenyt ja palannut rintamalta. Mietin siinä, mihin oikein olemme matkalla kun olimme ohittaneet Riihimäen, jossa epäiltyjä sotarikollisia pidettiin. Pelkäsin, että viedäänkö minut Venäjälle ja yritetäänkö minusta jollain konstilla tehdä rikollista.

Minut vietiin Hankoon tutkimusleirille. Siellä olin kolme viikkoa, välillä kävin töissä halkotarhalla ja välillä aina kuulusteltiin. Kotiin en saanut ottaa yhteyttä. Todettiin vain, että kun asiat selvenevät, pääsen pois.

Viimein he väsyivät kuulustelemiseen ja minut päästettiin kotiin. Ennen kotiinnlähtöäni pyysin, että minulle maksettaisiin palkkaa pidätysajalta. Minulle vastattiin, että kyllä se sota-oikeus ratkaisee asian aikanaan.

Olihan se ollut kotiväelle järkytys, kun sillä tavalla isä oli viety, eikä tiedetty minne ja miksi. Jotkut vieraatkin olivat luulleet, että minulla oli jokin hirveä rikos tehtynä. Itse uskoin, että eihän Lapin sodassa palveluksesta voida rangaista.

Elokuussa oli sota-oikeus, joka antoi tuomion. Oikeudessa luettiin niitä pitkiä kuulustelupöytäkirjoja ja odotin suuria korvauksia kärsimyksistäni. Toisin kuitenkin kävi. Minulta tuomittiin saamani päivä- ja kotiuttamisrahat pois. Lisäksi minulle tuomittiin useita sakkoja erilaisista asioista, joita en ollut tehnyt. Kaikki perustelut olivat täysin keksittyjä tekosyitä. Olin järkyttynyt, enkä mitenkään voinut ymmärtää tällaista päätöstä. Sotilasarvoni sain kuitenkin pitää.

Jouduin myymään hevoseni, että selvisin sakoista. Poliisitkin säälivät, kun kävivät sakkoja perimässä.

Olin myös sotaylioikeudessa Helsingissä ja sota-oikeudessa Tampereella, Oulussa ja Raahessa. Näissä kaikissa kelpasin kyllä todistajaksi, kun muiden saksalaisten sotavankina olleiden asioita käsiteltiin.

Myöhemmin Valpo lakkautettiin kokonaan. Tuomoita alettiin purkaa ja maksaa korvauksia pidätetyille. Itse en omistani enää kyselyt, kun sain olla vapaana miehenä vapaassa maassa.

Minulta kului kuusi vuotta ja kahdeksan kuukautta armeijan kirjoissa. En ole katkera, vaan iloinen siitä, että olen saanut elää ja nähdä tämän elintason nousun siitä tilasta, missä sotien jälkeen oltiin.

Pauli Haapakoski

Muonituskurssilaiset Pyhäjoella 14.2. -1.3. 1939. Neuvojana toimi neiti Vihla Lapualta. Kuvassa keskellä Matti Viitanen. (Kuva Lahja Isotalon)

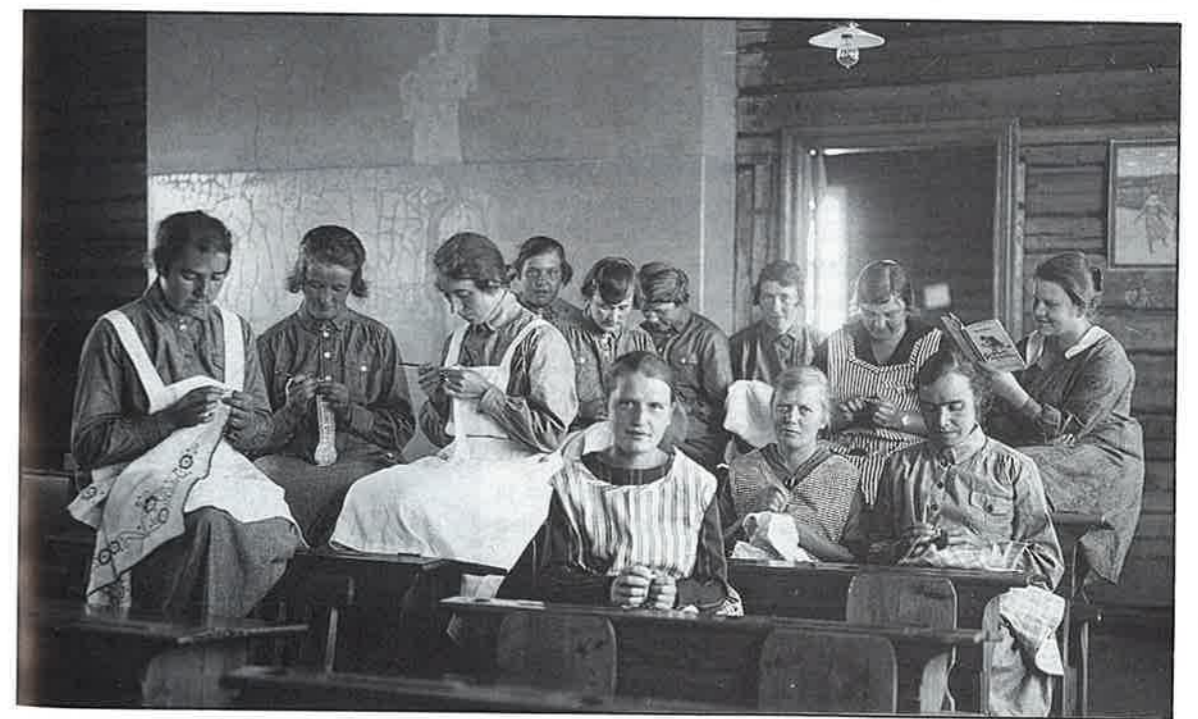
Yppäriin Petäjäsojan mäellä pidettiin 30-luvulla Suojeluskunnan ampumaharjoituksia, joiden muonituksesta lotat vastasivat. vasemmalta Einari Laaksonen, livari Koskela, Kalle Kiiskilä, Matti Viitanen, Martta Helaakoski, Antti Pirkola, Toivo Keskitalo, Martta Laaksonen, Heikki Tuomikoski, Erkki Kestilä, Nestori Majjala ja Samuli Ojala. (Kuva Martta Helaakosken)

Pyhäjoen lottia Liekki-patsaan paljastustilaisuudessa 11.7. -37 Yppärissä. (Kuva Mari Jussinojan)

LOTAT

- Naisten toiminta koti- ja sotarintamalla

Pyhäjoen lottien työltä -20-luvun lopulta. Oikealla Sylvi Orkamaa lukee kirjaa. Ääneen lukeminen kuului käsityötojen ohjelmaan. Vasemmalla Emma Mikkonen, oikealla Enni Majjala ja hänen vieressään opettaja Hulda Puikko. (Kuva Hilka Rauhalan)

Irja Asikkalan viimeinen matka kirkosta sankarihautaan. Kantamassa Aino Haapakoski, o.s. Leskelä, Kaino Hulanmäki, Sylvi Kittilä, Annikki Pahkala, o.s. Pärkkä, Aili Mannila, Rauha Eilo, Vieno Pärkkä, o.s. Koskela ja Anneli Alatalo, o.s. Sarpola. (Kuva Maunu Vehkalan)

IRJA ASIKKALA -LOTTIEN SANKARIVAINAJA

Pyhäjoen lotista joutui nuoren henkensä uhraamaan Irja Ester Asikkala, joka menehtyi tapaturmaisesti Syvärillä. Hän loukkaantui junavaunun kaaduttua niin, että menehtyi myöhemmin vammoihinsa. Hänestä oli paikallislehti Raahen Seudussa hautajaisten jälkeen seuraava muistokirjoitus:

"Lotta Irja Asikkala syntyi Pyhäjoella 21. 10. -20. Lottiin hän liittyi 1942. Jo samana vuonna lokakuussa hän pääsi komennukselle yhdessä monen muun pyhäjokisen lotan kanssa. Irja Asikkalan velvollisuuden tie oli lyhyt, vain 5 kk hän ehti kentälottana työskennellä, kun hän 19.3. -43 työpaikalla sattuneessa onnettomuudessa ruhjoutui niin pahoin, että muutaman tunnin kuluttua kuoli kenttäsairaalassa. Työn sankarina hän lepää veljiensä vieressä.

Ruumiinsiunaustilaisuudessa Pyhäjoen kirkossa 6.4. -43 oli Raahen lottapiirin ja Pyhäjoen suojeluskunnan lippuvartioiden, oman paikallisosaston harmaat lottarivit ja is-joukot. Pirttikosken kyläosaston lotat kantoivat siniristilipulla verhottua valkeaa arkkua. Ruumiinsiunauksen toimitti kirkkoherra J.I. Tihinen. Lähimpien omaisten laskettua seppeleensä toivat kukkansa Lotta Svärd keskusjohtokunnan rajatoimiston edustaja Lotta Sirkka-Liisa Korhonen, Yksikkö 9600:n lotat. Lotta Svärd Raahen piirin johtokunta, Lotta Svärd Pyhäjoen paikallisosasto ja suojeluskunta, Pirttikosken kyläosasto, koulutoverit ja opettajat sekä Pyhäjoen lottatyöt ja lukuisa sukulaisten ja ystävien piiri. Kukkaisrahastojen kautta kunnioittivat vainajan muistoa yksikkö 9600 sekä sen asevelikerho.

On kirkas, tuulinen varhaiskevään päivä. Liput hulmuavat. Hiljaisina, hartaana seisoo saattojoukko kukkaisen kummun äärellä. Kipeä kaipaus täyttää läheisten mielet. On kuin siunauksena leijailisi keväisessä ilmassa huokaus: Nuoruutes maalle si toi".

Irja Asikkalan arkkua laskettiin sankariveljiensä viereen.

Irjaa oli saattamassa suuri joukko lottatovereita. (Kuva Aino Haapakosken)

Irja Asikkalan siunaustilaisuus täytti kirkon penkit. (Kuva Olavi Salmun)

ASIKKALA IRJA ESTER

S. 21.10. -19 Pyhäjoella, k. 19.3. -43 tapaturmaisesti Syvärillä.

Jatkosota: Asikkala liittyi lottiin -42. Saman vuoden lokakuussa hän sai komennuksen Syvärille yksikkö 9600:aan. Hän ehti toimia kentälottana viisi kuukautta kun loukkaantui työpaikalla tapahtuneessa tapaturmassa ja kuoli kenttäsairaalassa samana päivänä vammoihinsa.

sairaalassa samana päivänä vammoihinsa.

AARNIO RAUNI

O.s. Rantala, s. 22.12. -22 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -46 Erkki Valdemar Aarnio, s. 16.3. -25 Raahessa, k. 7.12. -55 Kotkassa.
Lapset: Raija -48 ja Lea -55.
Talvisota: Aarnio toimi Raahen piirin Pyhäjoen osaston Lottajärjestössä.
Jatkosota: Aarnio sai komennuksen 1.10. -41 Oulaisten sotasairaalaan muonitustöihin. Tammikuussa -42 Aarnio komennettiin Karjalan Kannakselle. Hän toimi Kämärällä, Perkjärvelällä, Raivolassa, Tyrisevällä, Valkiasaarella JR 6/4. AK:ssa ja 18 D:ssa Mustolassa. Hänet kotiutettiin 1.11. -44.

ASIKKALA ELSI ELISABET

O.s. Mehtola, emäntä, s. 9.9. -17 Pattijoella.
Puoliso vuodesta -44 Matti Johannes Asikkala, s. 15.12. -12 Pyhäjoella.
Lapset: Asko -45, Jouko -48, Irja -50 ja Merja -54.
Talvisota: Asikkala toimi Raahen piirin Lottajärjestössä ja osallistui sotilaskotityöhön Raahessa.
Jatkosota: Asikkala toimi ilmavalvontalottana Vuotungin IvKpk 9, 5321:ssa ja Juntusrannan Iv Kpk 9, 5240 A:ssa. Hän toimi ilmavalvonta- ja muonitustyössä ilmavalvontayksikössä. Asikkalalle on myönnetty TsMm ja JsMm, rintamerkki ja veteraanimerkki.

BÄCKMAN TYINE SOFIA

O.s. Lämsä, emäntä, s. 27.8. -17 Kuusamossa.
Puoliso vuodesta -46 Viljami, s. 18.7. -22 Pyhäjoella.
Lapset: Asko -46, Reino -48 ja Antero -51.
Talvisota ja jatkosota: Bäckman ei toiminut lotissa, mutta hän kulki jalan sotavuosina Suomen läpi kolmeen kertaan. Bäckman joutui talviuudon aikana lähtemään evak-

koon Kuusamosta ja kuljetti karjaa Iihin. Sodan päätyttyä hän kuljetti karjan takaisin Kuusamoon ja Lapin sodan alettua hän joputui taas lähtemään karjan kanssa. Tällä kertaa evakkomatka päättyi

HAAPAKOSKI AINO ANNIKKI

O.s. Leskelä, emäntä, s. 11.4. -17 Lohtajalla.
Puoliso vuodesta -43 Väinö Akseli Haapakoski, s. 22.11. -16.
Lapset: Raimo -44, Maila -46, Matti -47, Raija -50, Ritva -54, Sakari -56 ja Saila -60.
Talvisota: Haapakoski koulutettiin ilmavalvontalotaksi 1939.
Jatkosota: Haapakoski komennettiin 1942 tammikuussa Petroskoihin, Jessilaan ja Maasjärvelle. Hän toimi ilmavalvontalottana ja hänelle on myönnetty TsMm ja JsMm.
Haapakoski harrastaa posliinimaalausta, käsitöitä ja lukemista.

HAGQVIST KERTTU MARIA

O.s. Martinmäki, hoitoapulainen, s. 15.4. -25 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -70 Esko Jaakko Johannes Hagqvist, s. 14.5. -20 Lopilla.
Lapset: Jukka Olavi -51.
Jatkosota: Hagqvist toimi hoitapulaisena ja muonittajana Sotas 60:ssa 27.7. -41 - 31.1. -42. Jv-KouluK 15:ssä hän oli 7.2. -31.7. -42 ja rajatoimiston kom. -22a V armeijakunnan os. 4:ssä 10.8. -42 - 23.11. -44. Työt jatkuivat rajatoimiston alaisena Oulun Hietasaarella 20.6. -45 asti, jonka jälkeen hän pääsi siviiliin. Lotta Hagqvistille on myönnetty VM2.

HAKOLA HELGA

O.s. Pyhälä, leipuri, e. Kopisto, s. 26.2. -24 Merijärvellä.
Puoliso vuodesta -64 Erkki Hakola, s. 3.7. -27 Jämsässä, k. 20.3. -77 Raahessa.
Lapset: Eva-Maria -68.
Jatkosota: Lotta Hakola toimi muonituslottana Limingan kansanopistolla jatkosodan aikana 1941-43.

HEIKKILÄ MARJA-LIISA

O.s. Polus, rouva, s. 12.9. -22 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -45 Ensti Antero Heikkilä, s. 17.2. -23 Pyhäjoella.
Lapset: Raakel Marjatta -47, Kari Ensio -48 Eeva Kaarina -51, Kaisu Marketta -52, Veli Pekka -55 Jaana Inkeri -63.
Jatkosota: Heikkilä komennettiin Suomen Punaisen apusisarjärjestön kortistosta 14.2. -42 Joensuun sotasairaalaan. 22.11. -42 hänet siirrettiin Rauhan sotasairaalaan ja 30.9. -43 Sortavalan sotasairaalaan. Hän toimi apusisarena. Hänet vapautettiin palvelusta 3.4. -44.
Heikkilälle on myönnetty Tammenlehti ja JsMm.

HIITOLA OLGA

O.s. Halonen, rouva, s. 28.4. -21 Pyhäjoella, k. 25.11. -64 Pudasjärvellä.
Puoliso vuodesta -48 Eino Andreas Hiitola, s. 9.2. -21 Pyhäjoella, k. 15.2. -91 Pudasjärvellä.
Lapset: Marketta -49 ja Eila -50.
Perhe muutti Pudasjärvelle -52.
Jatkosota: Hiitola komennettiin tammikuussa -42 Petroskoin, Jessoilan ja Määsjärven alueelle ilmavalvontalotaksi. Hän toimi myös Oulaisten sotasairaalassa. Hänelle on myönnetty JsMm.

HUHTAMÄKI TYINE SIGRID

O.s. Kestilä, s. 10.11. -23 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -46 Anders Lennart Huhtamäki, s. 29.11. -11 Munsalassa, k. 16.8. -86 Uuskaarlepyyssä.
Lapset: Allan -47, Liisa -49 ja Ritva -54.
Jatkosotasota: Huhtamäki palveli lääkintälottana 23.11. -43 - 20.11. -44 17. Sotasairaalassa Mikkelissä.

HUOVINEN SIRKKA ANNIKKI

O.s. Auranen, liikkeenharjoittaja, s. 20.3. -20 Saha-lahdella.
Puoliso vuodesta -40 Kaarlo Eemil Huovinen, s. 15.7. -13 Kestilässä, k. -94 Pyhäjoella..

Lapset: Marjut Katriina-44.
Jatkosota: Huovinen toimi Ruokolahden Jsp:lla lääkintälottana. Hänelle on myönnetty JsMm ja SininenR.

IMPOLA TYINE ANNIKKI

O.s. Pietilä, emäntä, s. 5.11. -17 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -43 Antto Mikael Impola, s. 13.12. -18, k. 28.5. -84 Saloisissa.
Lapset: Sirkka Annikki -44 ja Sinikka Orvokki -47.
Jatkosota: Impola toimi Raahen piirin Pyhäjoen osaston Lottajärjestössä ja osallistui ilmavalvontatehtäviin. Hän oli komennettuna Rovaniemellä, Savukoskella ja Nousunkoululla.

ISOTALO AINO ELISABET

Diakonissa, s. 9.4. -10 Pyhäjoella.
Jatkosota: Isotalo toimi 1.9. -30.11. -41 Kiestingin ja Tuoppajärven kenttäsairaalassa, 1.12. -41 6.9. -44 Sallan ja Sallan suunnan ensiapuasemilla sairaanhoitajana.

ISOTALO LAHJA KATARIINA

O.s. Kiiskilä, farmaseutti, s. 19.7. -13 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -47 Olavi Isotalo, s. 3.9. -12 Haapavedellä.
Lapset Aino Marjatta -48 ja Armi Sinikka -50.
Talvi- ja jatkosota: Isotalo toimi sotien ajan apteekissa farmaseuttina ja iltaisin puhelinkeskuksen hoitajana
Hän toimi Raahen piirin Pyhäjoen osaston lottajärjestön sihteerinä. Hänelle on myönnetty kotirintamanaisen m.

JANSSON ELSA LYYTI

O.s. Oinonen, s. 15.7. -20 Kuhmossa, k. 14.9. -82 Pyhäjoella. Puoliso Lauri Jansson, s. 2.8. -14 Paavolassa, k. 11.2. -90 Pyhäjoella.

Lapset: Kari Kalervo -50 ja Sirpa Sinikka -51.

Talvisota: Jansson toimi Kuhmon suunnalla Jonkerinkylässä, Rukajärvellä ja Saunajärvellä rintamalottana.

Jatkosota: Hän palveli välirauhan aikana lottana Kuhmon suunnalla ja jatkoi sodan aikana samalla suunnalla emäntänä ja ilmavartiotehtävissä. Hän haavoittui käteen.

JUSSINOJA MARI HILDA

Maanviljelijä, keittäjä, s. 13.3. -15 Pyhäjoella.

Talvisota: Jussinoja osallistui linnoitustöihin ja toimi muonituslottana myös välirauhan aikana Nousulla.

Jatkosota: Jussinoja toimi muonituslottana 5237:ssä. Lokakuussa 1941 hänet siirrettiin 1175:een, Syvärin suunnalla 8071:ssä hän toimi toukokuun

loppuun -43 ja syksystä 1943 syksyyn -44 muonitustöihin 1175:ssä. Hänelle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm.

Jussinoja toimi koulunkeittäjänä 18 vuotta. Hän harrastaa käsitöitä, naisosasto-, kerho- ja kuorotoimintaa.

KARJALUOTO SIRKKA EMILIA

O.s. Juntunen, emäntä, s. 27.2. -23 Suomussalmella.

Puoliso vuodesta -45 Frans Oskari Karjaluoto, s. 7.3. -14 Pyhäjoella, k. 19.12. -77 OYKS:ssa.

Lapset: Raili -46, Tapio -48, Frans -49, Kerttu -51 ja Mikko -65.

Talvisota: Karjaluoto toimi EtPj:ssa rintamalohkon muonitustehtävissä Raatteen tien suun-

nalla.

Jatkosota: Karjaluoto toimi Viitalan IV:ssa ilmavaltovontatehtävissä.

Hänelle on myönnetty VM2, TsMm ja JsMm sekä rintamapalvelutunnus.

KESTILÄ VERNA KYLLIKKI

O.s. Kestilä, e. Rantala, meijeristi, s. 16.11. -18 Pyhäjoella.

Lapset: Tuomo Rantala -41.

Talvisota: Kestilä toimi Raahen Sotasairaala 14:ssä koko sodan ajan muonituslottana.

Jatkosota: Lotta Kestilä toimi sodan aikana Uhtuan rintamalla kanttinnissa.

KIISKILÄ JENNY IRENE

O.s. Mattila, emäntä, s. 5.4. -09 Nastolassa, k. 2.2. -88 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -36 Kalle Kiiskilä, s. 10.9. -01 Pyhäjoella, k. 14.4. -74 Oulaisissa.

Lapset: Aino Annikki -41.

Jatkosota: Kiiskilä toimi muonituslottana. Hänelle on myönnetty JsMm.

Jenny Kiiskilä kuvassa oikealla.

KIPPOLA KATRI LEMPI MARIA

O.s. Isotalo, s. 25.7. -21 Pyhäjoella, k. 9.10 -84 Degerforsissa, Ruotsissa.

Puoliso vuodesta -46 Pentti Woltemar Kippola, s. 9.4. -22 Pyhäjoella.

Lapset: Marja-Leena -46, Hely Mirjam Kaarina -47, Paula Ingeri -50 ja Ulla Kaisa -57.

Jatkosota: Kippola toimi Kenttäsaairaala 25:ssä lääkintälottana. Hän oli Maaselänkankaan kenttäsairalaissa noin kolme vuotta.

KIVIMÄKI TAIMI KATARIINA

O.s. Eilo, emäntä, s. 14.3. -20 Pyhäjoella, k. 18.1. -90 Pyhäjoella.

Puoliso Heino Akseli, s. 8.3. -16 Pyhäjoella, k. 20.6. -87 Pyhäjoella.

Lapset Tuula -44, Osmo -48, Outi -49, Ilpo -51, Teija -54, Seppo -55 ja Kaisu -56.

Jatkoasota: Kivimäki toimi muonituslottana 5237:ssä Konkan suunnalla 1941-42.

KOSKI AINO AMANDA

O.s. Toikkanen, oikolukija, s. 26.10. -21 Pyhäjoella, k. 11.10. -91 Mikkelin Kyyhkylässä.

Puoliso Tyko Uolevi Koski.

Talvisota: Koski toimi Oulun sotilaspiirissä etupäässä ilmavaltovontatehtävissä, mutta toimi myös rintamajoukoissa. Hän loukaantui Juntusrannalla.

Koski oli mukana useissa naisjärjestöissä sekä ns-toiminnassa lottakuva

KUJALA ANJA ELISABET

O.s. Hällström, s. 15.10. -20 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Pentti Johannes Kujala.

Lapset: Aulikki -46, Matti -48, Kari -49, Jorma -50, Raimo -52, Kyllikki -55, Pekka -59 ja Anne -62.

Jatkosota: Kujala toimi SPR:n kouluttamana apusisarena Kajaanin sotasaairaalassa ja Oulun saksalaisessa sotasaairaalassa. Hänelle on myönnetty rintamatunnus.

KUPULISOJA LEA

O.s. Larkkonen, emäntä, s. 1.4. -20 Suojärvellä.

Puoliso vuodesta -41 Kalle Kupulisoja, s. 27.11. -14 Pyhäjoella, k. 14.4. -91 Pyhäjoella.

Lapset: Irma -43, Reijo -44, Erkki -48 ja Esko -56.

Talvisota: Kupulisoja sai komennuksen suojeluskuntatalolle lii-

kennekannallepanon yhteydessä. lokakuussa -39. Hänet siirrettiin 4.RakP/IV Kpk14 Kollaajoelle kantiinilotaksi. Kun rintama Suojärveltä siirtyi, vaihtui paikka Loimolaan ja viimeiseksi hän toimi toimi muonitustehtävissä Sortavalassa 7./Sotapoliisikomppaniassa komppanian, evakuoitokeskuksen ja SPR:n ensiapuaseman muonitustehtävissä toukokuuhun -40 saakka. Kotiutuksen jälkeen hän siirtyi Pyhäjoelle, jonne hänen vanhempansa olivat jo aikaisemmin tulleet evakkoon Suojärveltä.

LAINE VIIVI KERTTU KAARINA

O.s. Anttila, s. 31.8. -22 Pyhäjoella

Puoliso vuodesta -48 Reino Laine, s. 10.1. -20 Vampulassa.

Lapset: Arja -52 ja Asko -56.

Jatkosota: Kaarina Laine toimi muonituslottana Impilahden, Salmien, Roikonkosen, Aunuksen ja Syvärin sotatoimialueella. Hänelle on myönnetty VM2.

LAURONEN KIRSTI KAARINA

O.s. Kestilä, s. 20.6. -17 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -44 Johan Einari Lauronen, s. 8.9. -13 Kuusamossa.

Lapset: Eero Juhani -46, Anna-Liisa -48, Lea Marja -50 ja Sakari Johan -55.

Jatkosota Lauronen astui palvelukseen 1.10. -42. Hän palveli Oulun lääninsairaalassa ja 32. sotasaairaalassa. Hän toimi keittiötehtävissä.

LEINONEN VIENO EINE JOHANNA

O.s. Suni, s. 7.1. -10 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Kalle Leinonen, s. 31.12. -13 Kuusamossa.

Lapset: Lilja -47, Ellen -48, Esko -50 ja Eila -53.

Jatkosota: Leinonen toimi Juntusrannalla ja Korpijärvellä -42 ja Uhtuan, Pistojoen sekä Vaaran alueella -43 rajatoimiston muonituslottana.

LESKELÄ RAUNI MARJATTA

O.s.Eilo, kirjaltaja, s. 7.10. -22 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -45 Aate Matias Leskelä, s. 10.5. -20 Lohtajalla.
Lapset: Ritva Marjatta -46 ja Matti Sakari -51.
Talvisota: Leskelä toimi ilmavartiotehtävissä Pyhäjoella. Väli­rauhan aikana hän toimi muonituslottana sekä osallistui Vaahersa-

lon saarella linnoitustöihin.

Jatkosota: Leskelä toimi Kemijärvellä vuodet -41-42, kävi Sorajan lottaopistolla viestikurssin syksyllä 43 ja toimi sen jälkeen Rukajärvellä viestitehtävissä -44. Hänelle on myönnetty TsMm, JsMm, Rukajärven Mr ja SininenR.

LUOTO ANNA INKERI

O.s.Rytkönen, kättilö, terveydenhoitaja, s. 18.4. -22 Iisalmen mlk:ssa.

Puoliso vuodesta -52 Erkki Aleksanteri Luoto, s. 21.12. -26 Pyhäjoella, k. 5.6. -75 OYKS:ssa.
Lapset: Raimo Pekka -53, Vesa Sakari -54 ja Annamari -56.

Talvisota: Luoto osallistui evakuoitujen ja sotilaiden muonitustehtäviin Vieremällä.
Jatkosota: Luoto siirtyi Lapinlahden sotasairaalaan heinäkuussa -41. Sen jälkeen hän toimi Sotasairaala -57:ssä Kemin Ammattikoululla ja -42 kenttäsaairaala 27:ssä Paateneella, Selkissä ja Karjalan Kannaksella. Lapin sodan aikana hän oli samassa yksikössä Ranualla ja Vuojärvellä. Hän toimi lääkintälottana.

Anna Luoto on kirjoittanut sotakokemuksistaan kirjan "Näin sodan armottomat kasvot".

LUOTO TYINE KATARIINA

O.s.Tornberg, keittolan hoitaja, s. 10.1. -22 Kuusamossa.
Puoliso vuodesta -46 Väinö Luoto, s. 31.1. -14 Pyhäjoella, k. 30.4. -72 Pyhäjoella.

Lapset: Anneli -46, Jorma -49, Jouko -51, Anna-Leena -53, Jouni ja Jarmo -55.

Jatkosota: Luoto toimi muonituslottana Kiestingin suunnalla.

MATIKKA SUOMA HELENA

O.s.Heinonen, vaatturi, s. 6.10. -22 Kannuksessa.

Puoliso vuodesta -42 Heikki Herman Matikka, s. 14.4. -18 Räisälässä.

Lapset: Mikko -51 ja Marja-Liisa -52.

Talvisota: Matikka toimi lottana Kannuksessa patruunatehtaalla.

MATTILA AINO HILLERVO

Siivooja, s. 21.1. -20 Pyhäjoella.
Talvisota: Aino Mattila toimi Raahen piirin Lotta Svärd-järjestön Pyhäjoen osastossa Iv-lottana Pyhäjoen suojeluskuntatalolla.

Jatkosota: Mattila toimi Iv- ja muonituslottana Lieksan, Repolan, Kuusamon ja Paanajärven sotatoimialueilla.

Hänelle on myönnetty TsMm ja

JsMm.

MELTS EVA MARIA

O.s.Pehkonen, merkonomi, s. 29.2. -24 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -58 Rein Melts, s. 7.9. -18 Karussa Eestissä, k. 1.3. -60 Helsingissä.

Lapset: Ulla Reine -58.

Talvisota: Eva Melts osallistui talvisodan aikana lottajärjestön järjestämiin keräyksiin, ja toimintaan.

Jatkosota: Lotta Melts toimi 5. D:n EK/2200:ssa Aunuksella, Syvärillä ja Uutujärvellä 1943-44 ja 60. Sotasairalassa Oulaisissa vuodet 1944 - 45 kanslistin tehtävissä. Hänelle on myönnetty VM2.

MONTONEN AINO TELLERVO

O.s.Salmenaho, emäntä, s. 8.11. -12 Ähtärissä.

Puoliso vuodesta -49 Matti Arthur Montonen, s. 27.9. -14 Kalajoella.

Jatkosota: Montonen toimi lääkintälottana kenttäsaaraloissa kirurgisella osastolla Hangossa ja Syvärin luostarissa 1940-44.

MUSTAKALLIO KERTTU ANNIKKI

Kerttu Mustakallio lottatoverinsa kanssa.

O.s. Takalo, s. 8.10. -20 Pyhäjoella, k. 14.12. -93 Raahessa.

Puoliso vuodesta -43 Niilo Viljo Mustakallio, s. 20.11. -18 Pyhäjoella, k. 21.11. -90 Raahessa.

Lapset: Raija Tuula -45, Arja Liisa -46, Seppo Tapio -48 ja Ilkka Sakari -51.

Jatkosota: Mustakallio toimi Raahen sot. piirin Pyhäjoen lottaosastossa.

Hänet komennettiin Äänislinnaan RPr:iin sotilaskotisisareksi jatkosodan aikana.

Kerttu Mustakallio harrasti kirkkokuoro-laulua ja yhdistystoimintaa mm. Mannerheimin Lastensuojeluliitossa..

OJAKANGAS RAUNI ONERVA

S. 1.3. -23 Oulaisissa, k. 23.4. -42 Pyhäjoella.

Rauni Ojakangas toimi kenttäpostikonttorin hoitajana. Hän sai keuhkotaudin ja menehtyi siihen. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

ORAVISJÄRVI HELMI MARIA

O.s.Eilo, emäntä, s. 18.3. -18 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -43 Erkki Oravisjärvi, s. 15.11. -15 Pyhäjoella.
Lapset: Pekka -43, Sirkka -46, Sinikka -46, Pasi -51, Arja -55, Tarja -59 ja Aila -61.

Talvisota: Oravisjärvi toimi väli­rauhan aikana Savukoskella ja Nousualla.

Jatkosota: Oravisjärvi palveli Oulaisten sotasairaala­ssa, Latvan rajatoimistossa ja Iivinässä 3515 vuosi­na 1941-43. Hänelle on myönnetty rintamatunnus ja JsMm.

ORAVISJÄRVI HILDA EMILIA

O.s.Sarpola, keittäjä, s. 3.6. -23 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -45 Vilho Johannes Oravisjärvi, s. 20.4. -23 Pyhäjoella, k. 3.10. -57 Raahessa.
Lapset: Teuvo Tapani -45.

Jatkosota: Hilda Oravisjärvi astui palvelukseen syyskuussa -41. Hän palveli Aunuksenrannan AE:ssa, Äänislinnan AE:ssa aluealaisen

erilaisissa tehtävissä toimisto- ja viestijaostossa sekä 25. Sotasairaalassa potilastoimistolla sodan loppuun asti. Hänet kotiutettiin joulukuussa -44. Hänelle on myönnetty JsMm ja 25. Sotas.Mm.

ORAVISJÄRVI KERTTU

Kerttu Oravisjärvi kuvassa keskellä.

O.s. Parhaniemi, s. 18.10. -20 Pyhäjoella, k. 19.8. -71 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -41 Väinö Albert Oravisjärvi, s. 4.5. -17 Pyhäjoella.

Lapset: Paula Teller­vo -46.

Jatkosota: Oravisjärvi toimi muonituslot­tana Karhumäellä ja Aunuksella.

Hänelle on myönnetty JsMm.

PAHKALA SYLVI ANNIKKI

O.s.Pärkkä, emäntä, s. 11.3. -20 Merijärvellä.

Puoliso vuodesta -46 Vilho, s. 30.10. -09 Pyhäjoella, k. 3.12. -93 Pyhäjoella.

Lapset: Marja-Liisa -47, Paula -49, Matti -51 ja Mirja -54.

Talvisota: Pahkala osallistui var­tiointitehtäviin.

Jatkosota: Pahkala palveli sota­saairaala 60:ssä Sallassa.

Hänelle on myönnetty JsMm. Pahkala on kuulunut keskikoulun johtokuntaan ja diakoniatoimikuntaan.

PALJAKKA AINO ANNIKKI

O.s.Maijala, paistaja, s. 10.5. -20 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -56 Eino Paljakka, s. 2.1. -17 Mäntyharjulla.
Jatkosota: Paljakka palveli VP 5:ssä puhelinvälittäjänä Hyrynsalmen ja Äänislinnan alueella.
Lotta Paljakalle on myönnetty JsMm.

PELTONIEMI ELLI MARIA SOFIA

O.s.Kivimäki, e. Ahonen, liikealalla, s. 10.8. -22 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -73 Veikko Peltoniemi, s. 15.9. -25 Haapavedellä.
Lapset 1. avioliitosta: Seppo -47, Seija -48 ja Sirpa -56.
Talvisota: Elli Peltoniemi osallistui ilmailuvontatehtäviin Pyhäjoella. Väli rauhan aikana hän toimi linnoitustöissä muonituslottana.

Jatkosota: Peltoniemi toimi A/24. Kenttäsairaalassa Uhtuan suunnalla sekä 5156:ssa kenttäsairaalassa, samoin Lapin sodan aikana. Hän toimi lääkintä- ja muonituslottana.
Hänelle on myönnetty TsMm ja JsMm.

PIRKOLA IMPI SOFIA

O.s. P Sipilä, s. 17.12. -21 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -48 Arvi Herman Pirkola s. 2.12. -12 Pyhäjoella, k. 11.6. -85 Tampereella.
Jatkosota: Pirkola toimi lottana 5383/A:n mukana ja oli Kiestinissä motissa 12 vuorokautta. Hän toimi muonitustehtävissä myös Kuusamossa, Karhumäellä ja Juustjärvellä. Hänelle on myönnetty VM2.

PULSKA LIISA ANNELI

O.s.Oravisjärvi, emäntä, s. 6.6. -22 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -44 Taubel Pulska, s. 23.3. -20 Savukoskella.
Lapset: Leo Joonas -45, Lahja Sisko Hannele -53 ja Liisa Kataariina -56.
Talvisota: Pulska osallistui ilmailuvontatehtäviin Pyhäjoella 1939-40.

Jatkosota: Hän toimi ilmailuvontatehtävissä Pyhäjoella 1941-42 ja Savukosken Nousun IV:ssa 1942-44.

Pulskalle on myönnetty TsMm, JsMm, SininenR, IvR ja Kotij. am.

PYHÄLÄ HILMA KYLLIKKI

Rouva, s. 8.2. -21 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -46 Arvo Pyhälä, s. 9.12. -19 Merijärvellä, k. 15.12. -84 Raahessa.
Lapset: Kirsti -47, Pirjo -49 ja Pertti -51.
Talvisota: Pyhälä palveli väli rauhan aikana linnoitustyömaan kanttiinissa.

Jatkosota: Pyhälä oli 3.D:n nro 5000, 24. Kenttäsairaalassa Uhtuan suunnalla muonittajana ja Rukajärvellä viestitehtävissä.
Hänelle on myönnetty VM2.

RAHKALA ESTER MIRJAMI

O.s. Jaakola, s. 12.3. -19 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -59 Paavo Artturi Rahkala, s. 30.10. -26 Ylivieskassa.
Lapset: Marja Sinikka -60.
Jatkosota: Rahkala toimi Äänislinnassa ja Laivue 16 ta:n mukana sekä Hirvaksen kentän sairaalalla muonitustehtävissä.

RUOHOMAA EEDITH ELISABET

O.s. Tähjänjoki, s. 1.2. -21 Pyhäjoella, k. 30.5. -93 Eurassa.
Puoliso vuodesta -44 Onni Nikolai, s. 1.7. -16 Oripäässä.
Lapset: Sirkka-Liisa -47, Seppo Ilmari -48, Pentti Pellervo -51 ja Olli Juhani -52.
Talvisota: Ruohomaa palveli Oulaisten sotasairaalassa lääkintälottana.

Jatkosota: Ruohomaa toimi lääkintälottana Muurlan sotasairaalassa -41 ja Koikarin ja Äänislinnan kenttäsairaalassa -42-44.

SIIKANIVA VIENO ARMIDA

O.s.Kallio, s. 19.9. -19 Pyhäjoella.
Puoliso Viljo Valtteri, s. 21.5. -22 Pyhäjoella
Lapset:Markku -47 ja Martti -49.

Talvisota: Siikaniva osallistui Raahen piirin Lottajärjestön Pyhäjoen osaston toimintaan.
Jatkosota: Siikaniva komennettiin ensin lottien kokoamiskeskukseen Juntusrannalle ja toimi sitten muonitus- ja huoltotehtävissä Junturannan sotatoimialueella.

Siikaniva harrastaa piha- ja puutarhatöitä sekä kuorolaulua.

SIPILÄ KERSTI HELINÄ

O.s.Hilden, lääketieteen lisensiaatti, filosofian maisteri, s. 28.3. -22 Pyhäjoella, k. 25.3. -83 Ähtärissä.
Puoliso vuodesta -55 Matti Sipilä, s. 2.5. -27 Heinolan maalaiskunnassa.
Lapset: Petri -58 ja Panu -61.
Talvisota: Helinä Sipilä osallistui ilmailuvontatehtäviin Oulaisissa.

Jatkosota: Sipilä palveli Oulaisten sotasairaalassa ja Uhtuan suunnalla Vuonnisen sotasairaalassa, A/24. kenttäsairaalassa lääkintälottana.

Hänelle on myönnetty TsMm, JsMm ja Pohjois-Vienan mr.

STOLT EINE REGINA

O.s. Karjaluohto, ompelija, s. 7.9. -21 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -44 Lars-Erik Stolt, s. 5.7. -20 Lapinjärvellä.
Lapset: Klaus Erik -49, Anne Regina -59 ja Johan Robert -62.
Talvisota: Eine Stolt toimi Raahen sotasairaalassa useissa eri tehtävissä.

Jatkosota: Stolt palveli Äänislinnan Viestiosaston puhelinkeskuksen puhelinvälittäjänä 1942-44 ja Helsingin sotilaspiirissä vuoden -44 lopussa sotasairaala "Tilkan" puhelinvälittäjänä. Perääntymisvaiheessa hän toimi Leppäsyvän ja Matkaselän puhelinkeskuksen välittäjänä. Viestilotta Stoltille on myönnetty VM2. Stolt asuu Espoossa.

SÖDERLUND HILDA ELISABET

O.s. Erkkilä, s. 15.12. -23 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -82 Allan, s. 27.12. -20 Närpiössä.
Lapset 1. avioliitosta: Kalevi -46, Marjatta -51 ja Olavi -57.
Jatkosota: Söderlund palveli Juustjärvellä autokompaniassa muonituslottana.

TAURIAINEN VIENO ANNIKKI

O.s.Sarpola, emäntä, s. 27.7. -20 Pyhäjoella, k. 9.2. -93.
Puoliso vuodesta -45 Toivo, s. 5.4. -12 Kuusamossa.
Lapset: Tuula Anneli -46, Seija Kaarina -47, Aila Annikki -50 ja Riitta Sanelma -54.
Jatkosota: Tauriainen palveli Raahen sot.piirin Pyhäjoen osaston Lotta Svärd- järjestössä puhelinvälittäjänä ja kirjurina Raahen sotilaspiirissä. Hänet komennettiin myöhemmin sotatoimialueelle Kivennavalle ja Vuottaalle.

TUIKKALA ANNA ADELE

O.s.Rautio, emäntä, s. 28.5. -18 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -45 Erkki Tuikkala, s. 10.7. -14 Pyhäjoella.
Lapset: Ulla-Maija -47, Marja Elisa -49 ja Ilkka Erkki Sakari -64.
Talvisota: Tuikkala palveli Hinnericksenin osastossa kanttiinin hoitaja Märkäjärven ja Vilajoen

alueella.

Jatkosota: Tuikkala palveli kenttäsairaala A/24:ssä lääkintälottana Uhtuan suunnalla 1941-44, Karjalan Kannaksen viivytys- ja torjuntataisteluissa kesällä -44 sekä Lapin sodassa Tornion ja Meltauksen taisteluissa. Hänelle on myönnetty VM2.

Tuikkala on toiminut diakoniatuimikunnassa sekä seurakunnan naistoimikunnassa.

TUIKKALA SYLVIA

O.s.Kittilä, perhepäivähoitaja, s. 21.6. -21 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -48 Matti Tuikkala, s. 20.11. -23 Pyhäjoella.
Lapset: Mauri Tapani -48 ja Matti Kalevi -50.
Jatkosota: Tuikkala palveli ilmavalvontalottana Kuusamon Vuotungissa, Suomusalmella ja Juntusrannalla.

TÄHJÄNJOKI RAUHA KAARINA

O.s.Parhaniemi, s. 3.1. -23 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -52 Väinö Tähjänjoki, s. 2.10. -23 Pyhäjoella, k. 21.11. -81 Raahessa.
Lapset: Vuokko Marjut Kaarin -52, Veijo Allan -54, k. -91, Raimo Ensio -56 ja Jarmo -57.
Jatkosota: Tähjänjoki palveli puhelinkeskuksen hoitajana viesti-

komppaniassa Rukajärvellä.

Hänelle on myönnetty rintamapalvelutunnus tlk.

VIINIKANGAS EINE KYLLIKKI

O.s.Pyörälä, emäntä, s. 11.1. -18 Vihannissa.
Puoliso vuodesta -46 Armas Viinikangas, s. 7.4. -18 Pyhäjoella.
Lapset: Pertti -47 ja Raili -51.
Talvisota: Viinikangas palveli lottana Kuusamossa kanttiinissa ja Taivalkoskella sotasairaalas-

sa.
Jatkosota: Viinikangas palveli kotirintamalla ilmavalvonnassa sekä syksyllä -44 Pudasjärvellä Kuusamosta ja Taivalkoskelta tulevien evakoiden muonittajana.

Hänelle on myönnetty TsMm.

VUORINEN RAUNI ANNIKKI

O.s.Herrala, postinjakaja, s. 1.10. -23 Pyhäjoella, k. 22.12. -76 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -44 Risto Olavi Vuorinen, s. 12.3. -18 Kauvitsassa.
Lapset: Maila -45, Maire -46, Markku -49 ja Martti -52.

Jatkosota: Vuorinen palveli työkomppaniassa muonituslottana Karhumäen ja Karjalan Kannaksen taisteluissa.

VÄÄRÄLÄ EDITH JULIA

O.s.Takalo, emäntä, s. 11.2. -15 Pyhäjoella.

Puoliso vuodesta -46 Lauri Väärälä.

Lapset: Erkki Juhani -48.

Jatkosota: Väärälä palveli rannikkoprikaatissa ja kävi Syvärännan lottaopistolla 15.2. -1.3. -43 viestikurssin ja hän toimi sen jäl-

keen viestilottana Kuusamon lin-

noitusjoukoissa.
Hänelle on myönnetty VM2, JsMm ja Kotirintama-

naisten m.

YLIKIISKILÄ AINO MARIA

Apuhoitaja, s. 11.12. -17 Pyhäjoella.
Talvisota: Ylikiiskilä palveli kotijoukoissa ilmavalvontalottana.
Jatkosota: Ylikiiskilä palveli Oulaisten sotasairaalassa muonituslottana sekä Äänislinnassa ja Kontupohjalla ilmavalvontalottana.
Hänelle on myönnetty VM2 ja JsMm.

YPPÄRILÄ KYLLIKKI

O.s.Arola, emäntä, s. 17.10. -22 Pyhäjoella.
Puoliso vuodesta -46 Eino Yppärilä, s. 17.5. -21 Merijärvellä, k. 30.1. -67 Merijärvellä.
Lapset: Ritva -46, Maila -48, Pekka -51, Matti -56 ja Jukka -62.
Jatkosota: Yppärilä palveli Kuusamon linnoitustöissä -41 ja Itä-Karjalan sotilashallinnon palve-

luksessa 8.2. -42- 31.7. -44. Hän toimi desinfektio-

lottana Raahen sotasairaalassa 2.8.-44 alkaen sairaalan lopettamiseen saakka.
Hänelle on myönnetty VM2 ja JsMm.

Kenttäsairaala 24:n henkilökuntaa. Pyhäjokiset takarivissä kolmas oikealta Anna Tuikkala ja keskellä kurkistaa Elli Peltoniemi o.s. Kivimäki. (Kuva Anna Tuikkalan)

Muonituskurssilaisia Pyhäjoella (Kuva Helvi Vehkalan)

IV-LOTTANA KARJALASSA

Tammikuussa 1942 tuli Raahen lottapiiristä tieto, että minun pitäisi lähteä Äänislinnaan ilmavalvontatehtäviin. Olin käynyt kaksiviikkoisen IV-kurssin Oulaisissa jo 1939 kesä-heinäkuussa. Lähtö tuntui vaikealta, koska kaikki veljetkin olivat linjoilla. Toisaalta teki mielikin lähteä mukaan palvelemaan isänmaatamme sotatoimialueelle.

Sain kotiasiani järjestymään ja pääsin lähtemään. Oili Helanen lähti myös ja Pyhäjoelta Aino Ylikiiskilä. Menimme ensin Raahen lottapiiriin, josta saimme vaateteita sekä paperit mukaan.

Matkustimme junalla Ylivieskaan, jossa vaihdoimme itään menevään junaan ja tulimme Joensuuun. Olimme siellä yötä lottien majapaikassa. Aamulla nousimme Äänislinnaan menevään junaan ja tulimme viimein perille.

Majoituimme hirsimökkiin, jossa oli jo useita ennen meitä tulleita lottia. Vartiovuoro kesti kaksi tuntia kerrallaan, myös yöllä. Kyllä tunsu vastuunsa pimeässä yössä, kun piti kuunnella tarkoin.

Eräänä iltana kun menimme Oilin kanssa elokuviin tapasimme tuttuja tyttöjä, Sarpolan Hildan ja Arolan Kyllikin. Oli mukava tavata tuttuja pyhäjokisia.

Vartioimme kaupungin tornissa viikon ajan, sitten saimme siirron Jessoila-nimiseen kylään. Kolmantena lottana meillä oli kaverina Lahja-Liisa Ryhänen Ilomantsista, joka oli oikein mukava ja laulutaitoinen tyttö. Torni asennettu sairaalan katolle. Sairaalassa oli venäläisiä vankeja, eikä sitä tarvinnut vartioida öisin.

Olimme Jessoilassa kuukauden. Sitten tuli tieto, että joudumme jälleen uuteen paikkaan. Palasimme kaupunkiin ja uusi kohde oli Maasjärvi. Meidät vietiin perille kahdella hevosella. Matkaa oli 30 kilometriä. Kylällä oli paljon taloja, mutta monet niistä olivat autioina. Asukkaat oli evakuoitu Uraliin asti, ainakin sellainen tieto meille kerrottiin. Vain muutamia perheitä oli jäänyt kylään.

Vartiopäällikkömme oli Laihialta kotoisin, vanhempi mies Kalistaja nimeltään. Kävimme taloksi. Takat olivat meille outoja, emmekä oikein ymmärtäneet pelteistä mitään. Tulta kuitenkin pidimme ja keitimme ja kävimme nukkumaan. Yöllä heräsin ja voim pahoin ja ymmärsin, että sisälle oli tullut häkää. Oili heräsi kun huusin, että nyt tytöt ulos ja potkaisin ovet auki. Ryhänen oli vetänyt manttelin päänsä yli, eikä saanut häkää, vaan nukkui vain. Kalistaja nukkui toisessa huoneessa, eikä hänkään tiennyt häkäongelmasta mitään, ihmetteli vain, että mitä ne tytöt hosuvat. Minä ja Oili olimme seuraavan päivän melko sairaita.

Maasjärvellä ei ollut yövartioita. Avotorni seisoi korkealla mäellä, jonne nousimme suksilla. Tornista näki kiikarilla kauas ja saimme ihailla Karjalan kaunista maisemaa.

Kylässä asui vanha mies, joka puhui suomea. Hän oli jäänyt v. -18 Karjalaan. Hän kertoi olevansa pappi, mutta en muista enää hänen nimeään. Toinen suomalainen oli Vilho Lahti. Hän oli Sievistä kotoisin. Hän oli aikanaan muuttanut Amerikkaan ja tullut sieltä Neuvostoliittoon v. -32. Hänen vaimonsa ja kaksi poikaa oli evakuoitu Uraliin. Vilho harmitteli omaa tyhmyyttään, että oli tullut lähteneeksi Amerikasta ihannevaltakuntaan, joka olikin osoittautunut suureksi pettymykseksi. Hän oli kylän päällikkö ja teetti siviileillä töitä.

Venäläiset tytöt vierailivat meillä ja lauloivat ja tanssivat venäläisiä tansseja. Heille oli välirauhan aikana opetettu suomea. Aika kului Maasjärvellä mukavasti, kun kukin vuorollaan kävi tornissa.

Muonaa meille tuotiin tosin huonosti. Kuukauden aikana kerran tuotiin jäätyneitä lanttuja ja herneitä, joskus perunoita, leipää ja vähän muutakin. Viikkoja kului, eikä meillä ollut enää kuin vähän leipää ja suolaa

IV-lotta Aino Haapakoski Jessoilan tornissa.

jäljellä. Silloin menin Vilhon puheille ja kerroin olevani maalaistalon tyttö ja osaavani ajaa hevosta ja että jos saisin hevosen lainaksi, lähtisin Lahja-Liisan kanssa muonanhakuun.

Aamulla olikin hänen paras hevoseensa pihalla odottamassa. Oili jäi Kalistajan kanssa vartioon. Ajoimme 10 kilometriä, kun tuli joki vastaan, jonka rannalla oli talo. Talossa asui venäläinen perhe, jonka pappa hoiti patolaitosta, joka sääтели järvestä vettä voimalaitokseen.

Talossa istui yllätykseksemme kaksi suomalaissotilasta, jotka olivat kaataneet hirven. Emäntä oli keittänyt lihavellin ja antoi sitä meillekin. Se oli vain niin voimakkaasti maustettua, että aivan tahtoi suu palaa. Pojat pyysivät kyytiä pääpaikkaan, että saisivat lihat vietyä. Totta kai me otimme heidät mukaamme. Perillä väepeli sanoi, että olipa hyvä kun tulitte, että saadaan teidät rokottaa. Minä vähän suutahdinkin ja sanoin, että me tulimme kyllä hakemaan ruokaa, koska olitte unohtaneet meidät aivan oman onnemme nojaan.

Aamulla saimme rekeemme ruokalaatikoita. Yksi sotilas lähti saattamaan, emmekä varmaan olisi yksin osanneetkaan oikealle tielle. Sotilas ajoi mukanamme muutaman kilometrin ja palasi hiihtäen takaisin. Pysähdyimme jälleen jokivarren venäläistalossa teellä. Lopun matkaa laulelimme ja perillekin päästiin. Jälkeenpäin on tullut monta kertaa mieleen, että oli onni, kun vastaamme ei tullut venäläisiä. Silloin emme osanneet edes pelätä.

Navetassa venäläisiä sotilaita piilossa

Kalistaja pääsi lomalle ja me tytöt jäimme kolmisiin kylälle. Eräänä päivänä venäläistytöt tulivat hätäntyneinä kyselelemään: "Onko finski soltaat, ruski soltaat on kylällä?"

Oili oli tornissa ja soitin hänelle, että tulisi pois. Olimme ihmeissämme ja soitimme Ivakkiin, että meiltä päin on tulossa desantteja.

Menimme itse navettaan piiloon eläinten suojiin. Jännitimme kovasti, meillähän ei ollut muita aseita kuin kirves. Ladoimme halkoja oven eteen, vaikka ei niistä varmaan paljon apua olisi ollut, mutta jotain kuitenkin tehtiin.

Kuulimme askeleita ja puhetta ja ovea nykäistiin. Olimme hiirenhiljaa ja venäläiset lähtivät pois.

Päätimme mennä papan luona käymään. Siellä olikin suomalaisia sotilaita. Oli helpotus kuulla papalta, että venäläiset sotilaat, joita oli kaksi, olivat menneet metsään, kun suomalaiset saapuivat. Pojat jäivät turvaksemme ja kalastelemaan kylään muutamaksi päiväksi ennen kuin lähtivät pois.

Kevät tuli mielestäni hyvinkin aikaisin. Olimme niin etelässä, että tuomikin kukki jo huhtikuussa. Kyselin siviiliin pääsyä, mutta minulle sanottiin, ettei ei tule kuuloonkaan, ennenkuin koulut loppuvat, jolloin Maasjärvelle saadaan opettajia meidän tilallemme.

Koitti viimein se päivä, että pääsimme lähtemään. Luutnantti Ranta tuli autolla kylään tarkastamaan

asemamme. Kun kävimme kylässä, niin kyläläiset panivat meille kananmunan käteen. Annoimme papoille tupakkaa ja papat vuorostaan antoivat kalaa, joka olikin tarpeen, kun meillä oli niin heikko muonapuoli.

Pääsin luutnantin auton kyydissä kaupunkiin ja aamulla nousin junaan. Oulun asemalla olin niin pyörällä päästäni, etten osannut lottien asunnolle ja tuttu poliisi, Helantin vei minut perille. Kaikkiaan matkalla kului kolme päivää.

Oli ihanaa tulla kotiin ja mukava oli myös tunne, että omalta osaltani olin saanut olla puolustustehtävissä, että rakas isänmaamme saisi olla itsenäinen ja vapaa.

Kotikylällä kukkivat tuomet. Oli kaunis kesä.

Aino Haapakoski, o.s. Leskelä

Äänislinnan ilmavalvontaporukkaa Kannaksella -42. Aino Haapakoski lottatoverinsa Lahja-Liisa Ryhäsen ja yövartiosta vastanneiden poikien kanssa. Yövartio oli poikien vastuulla sen vaarallisuuden takia.

SAIN PALVELLA ISÄNMAATANI

Olin 17-vuotias, kun liityin Lotta Svärd-järjestöön. Talvisodan alla kävin Vieremän paikallisosaston järjestämän lääkintälotta-kurssin, mutta en ikäni puolesta saanut pysyvää komennusta lottatehtäviin. Tilapäisesti olin muonittamassa evakoita ja sotilaita kotikylälläni.

On kai tarpeen mainita, että lotat eivät saaneet minkäänlaista sotilaskoulutusta. Emme kantaneet asetta edes itsepuolustukseksi, emmekä kuuluneet mihinkään puolueeseen. Meille oli yhteistä se, että olimme kaikki tehneet kirkossa lottalupauksen: "rakastaa ja palvella isänmaatamme kaikin voimin ja kunnioittaa Jumalaa yli kaiken".

Kun jatkosota alkoi, sain komennuksen Lapinlahdelle Portaanpään kansanopistolle, jossa sijaitsi sotasairaala. Sairaala oli järkyttävä kokemus nuorelle lotalle. Suuri sali oli täynnä vaikeasti haavoittuneita, silpoutuneita sotilaita. Joillakin oli nyrkin kokoisia koloja reidessä, jalkoja ja käsiä pois ja monia muita vammoja.

Myöhemmin sain komennuksen Kemin ammattikoululle, jossa sijaitsi saksalaisten sotasairaala. Siellä oli myös suomalaisia sotilaita. Siellä opin lääkintälotan työt kantapäähän kautta.

Kun lottapiirissä katsottiin minut pystyväksi lääkintälotan tehtäviin ja käytökseni oli moitteetonta, sain komennuksen rintamalle Itä-Karjalaan, Paateneen kenttäsairaalaan A/27:ään. Se sijaitsi aivan suuren, liki rannattoman Seesjärven rannalla. Järven toisella rannalla asusti vihollinen.

A-sairaala oli vain vaikeasti haavoittuneita varten. Kauempana sijaitsevassa B-sairaalassa hoidettiin sisätautipotilaita. Molemmissa sairaaloissa mukauduttiin kuitenkin tilanteen mukaan, tyhjäkäyntiä ei päässyt syntymään.

Sairaalamme oli aina rintaman lähin sairaala, noin 10 kilometriä linjasta. Se oli siis vaarallisella paikalla. Asemasota-aikana ei varsinaisia taisteluja ollut, pieniä kahakoita vain. Olimme ehkä ajanoloon suhtautuneet vartiointiin liian väljästi, koska eräänä pakkasyönä ollessani yövuorossa suuri vihollispartio yllätti meidät. Se oli vain muutamien satojen metrien päässä sairaalasta ja puolustajien kerrottiin olevan hakusalla.

Henkilökunta ja sairaala oli majoitettu ympäristön taloihin. Vain lääkäreille ja sairaanhoitajille oli puhelin. Päivystäjäpoika lähti kiertämään ja herättämään hädissään lottia ja miehistöä. Automiehet olivat tehneet korsun, josta heille tuli tulinen lähtö lämmittämään autoja, jotka kaikki olivat jäässä.

Minä puin kovalla kiireellä vaikeasti puettavia leikattuja potilaita. Pakoon piti päästä kiireellä. Ylilääkäri ehti paikalle ensimmäisenä. "Pane turkki heti päälle tai jäät alastomana ryssän käsiin", hän hätäili. En ymmärtänyt edes pelätä, vaan lähdin toiseen taloon pukemaan poikia. "Joku saattamaan pikku-Annia", komensi ylilääkäri, mutta huomasi samassa, ettei koko sairaalassa ollut mitään muuta asetta kuin lääkintämajurin olalla roikkuva konepistooli. Niinpä hän saatteli itse minut rantaa pitkin osastolle.

Autot eivät lähteneet käyntiin. Tulet vain loimusivat autojen alta, kun pojat yrittivät niitä sulatella. Pakkanen hipoi kolmekymmentä astetta.

Tämän tapauksen vuoksi sairaala siirrettiin parikymmentä kilometriä taaemmaksi, Selkin isolle kansakoululle. Kun Kannas murtui, saimme määräyksen siirtyä sinne.

Tikkalan Jussi kertoi myöhemmin olleensa silloin Paateneessa. Hän kertoi, miten vakava tilanne oli ollut. Onneksi vihollispartio kääntyi takaisin ja olimme pelastuneet. Olimme kai melko vähällä jäädä vihollisen vangiksi tai tulla tapetuiksi.

"Pikku-Annin, Anna Luodon sotaretki alkoi kesällä -41. Kuva "häistä" jossain sotasairaalassa.

"Vettä, vettä!"

Jouduin lottatoverini Senni Gerströmin kanssa poliklinikatyöhön. Vasta nyt näin, mitä sota kauhistuttavimmillaan on. Lattiat, eteiset ja kaikki muut mahdolliset paikat olivat täynnä vaikeasti haavoittuneita. Suurin osa potilaista oli haavoittunut vatsaan ja kuolleisuus oli suuri, koska Suomessa ei ollut antibiootteja. Miehet olivat joka paikasta niin repaleisia, että yhden potilaan kokoon parsimisessa meni tuntikausia. Potilaamme eivät valittaneet. Olivatko niin uupuneita vaiko vain helpottuneita, kun olivat päässeet rintaman helvetistä pois.

Kaikkialta kuului vain hiljainen pyyntö: "Vettä, vettä, voi antaa vähän vettä!" Siellä lattialla minäkin konttasin ja juotin varovasti samasta korttelista kutakin vuoronsa perään. Välillä riisuimme poikia leikkauskuntoon ja hoidimme kuolevia.

Muistan kuinka nuorimies oven alla toisteli minulle: "Enhän minä voi kuolla, minulla on vaimo ja lapset!". Tätä samaa hän toisteli, kun menin hänen vierelleen, lisäten vielä äitinsä nimen. Viimein hän taipui Tuonen kutsuun ja sanoi: "Kirjoittakaa vaimolleni, että näin minun kävi." Lastensa nimet huulillaan hän kuoli melkein syliini.

Montakohan kirjettä jouduin kirjoittamaan. Vaikeaa, miltei ylitsepääsemättömän raskasta, oli olla 18-vuotiaan pojan vierellä kun hän viime sanoinaan toisteli: "Äiti, äiti!" Ei ole olemassa sanoja, jotka sillä hetkellä hänen äitiään lohduttaisivat. Miten voisi sanoa hellästi ne kipeät viimeiset terveiset? Ne oli vain kaiken sen surkeuden keskellä pystyttävä kirjoittamaan.

Olimme kaikki niin uupuneita, että tuskin tunsimme olevamme edes ihmisiä. Viikkokausiin emme ehtineet muuta kuin joskus torakhaa. Kerran ehdin käydä pesulla saunassa. Ei ollut aikaa ajatella puhdasta vaatetta päälle tai kammata tukkaansa. Sellaiseen ei ollut aikaa eikä voimia. Oli vain kerättävä viimeisetkin voimanrippeet. Oli pakko jaksaa, kun näki avuttoman tai kuolevan veljen jaloissaan paareilla. Moni pyörtyi uupumuksesta ja muistan kuin Senni kerran putosi kasvot edellä pesuvatiin, kun nukahti seisaalleen.

Vuosalmelta meidät siirrettiin Ihantalan lohkolle, siellä oli sama helvetti kunnes rintama pysähtyi Vuoksen tälle puolelle. Tuli rauhallisempaa ja kohta välirauha.

Saksalaisten uhreja hoitamassa

Siirryimme Kajaaniin lepoon ja pian lähdimme saksalaisten perässä Lapin sotaan. Perustimme ensin sairaalan Puolangalle, sieltä velloimme kurjia teitä Ranuulle, jossa jouduimme kiireellä perustamaan sairaalan Haarahiltusen isoon taloon.

Leikkasimme taas vuorokausikaupalla ja tilat kävivät ahtaiksi, joten siirryimme Portimojärven taloihin, jotka otimme kaikki käyttöömmme. Potilaita tuli solkenaan, mutta nyt potilaiden vammat olivat erilaisia. Nyt jouduimme tekemään amputaatioita ja jatkuvasti tuli vaikeita monivammaapotilaita. Tietysti vieläkin oli vatsaan haavoittuneita, mutta kuolleisuus oli kuitenkin pienempi. Nyt jäi vaikeasti vammautuneita.

Rintama eteni ja meidän piti lähteä seuraamaan sitä kohti pohjoista. Ohitimme tulesa roihuavan Rovaniemen ja teimme sotareissumme vaarallisimman matkan. Tie oli miinoitettu, eivätkä miinaharavat ehtineet raivata tietä. Vain yksi henkilöauto oli mennyt tietä pitkin ennen meitä, kun lähdimme eteenpäin. Olin ensimmäisessä linja-autossa. Vaikeuksien kautta pääsimme Sodankylään Vuojärven koululle, jota aloimme pestä sairaalakuntoon. Eräessä talossa oli lattia täynnä haavoittuneita odottanut leikkausta jo vuorokauden. Seuraavana oli tulossa leikkausalin auton väki, joka oli ajanut miinaan. Haavoittuneet joutuivat odottamaan vielä toisenkin vuorokauden, ennen kuin pääsimme aloittamaan leikkaukset. Onneksemme kaikki viivytyksistä huolimatta selvisivät elävinä.

Jostain syystä emme olleet enää niin uupuneita kuin Kannaksella, vaikka unta ei monta tuntia viikossa kertynytäkään. Liekö Kajaanissa leväty viikko antanut meille voimia, vaiko se, että vihollinen perääntyi edessämme? Mekin saimme perääntyä ja pystytimme viimeisen kerran sairaalamme Muurolaan, parantolan kansakoululle. Parantolasta ei ollut jäljellä kiveäkään, kaikki oli poltettu tai räjäytetty. Toimimme siellä jonkin aikaa, pakkasimme sairaalan ja palasimme siviiliin.

Olimme käyneet läpi kaksi sotaa. Jokainen lotta, palvelipa hän kotirintamalla tai rintamajoukoissa, teki yhtä arvokasta työtä isänmaan puolesta. Ilman palkkaa me lotat sen työn teimme, silti palkkamme oli suurin mahdollinen: Itsenäinen, vapaa isänmaa. Emme palvelleet turhaan.

KANTTIINILOTTANA KOLLAALLA

Sain 10.10.1939 komennuksen muonitustehtäviin suojeluskunnan talolle, josta pian siirryimme Kollaajoelle.

Kollaajoella työpaikkanani oli kaksi kanttiinia, joita lepovuosissa olevat sotilaat käyttivät. Rintama oli tuolloin Suojärvellä, jossa käytiin kovia taisteluita.

Kanttiinista ei ollut kovin pitkä Kollaan asemalle ja niin menimme kerran sinne, kun tiesimme haavoittuneita kuljettavan junan olevan tulossa. Junasta kuului hirveä valitus ja huuto ja kun se sitten lähti liikkeelle, jäi paikalle verilammikko. Järkytyimme valtavasti.

Kun rintama sitten myöhemmin siirtyi Kollaalle, sain komennuksen ensin Loimolaan ja sieltä taas Sortavalan sotapoliisikomppaniaan muonitustehtäviin. Muonitettavana oli sotapoliisikomppanian lisäksi evakuointikeskuksen ja SPR:n ensiapuaseman väki.

Sortavalasta lähdimme vain tuntia ennen kuin kaupunki luovutettiin venäläisille klo 24.yöllä.

Ehdin vielä aamulla käydä kotona Helylässä ja pakkaamassa reppuuni vaatteitani, muuta ei ollut lupa ottaa. Matka jatkui sitten Kiteelle, Joensuuun ja siviiliin 19.5. -40.

Matkustin Pyhäjoelle, jonne vanhempani olivat jo aikaisemmin tulleet evakkoon. Niin Pyhäjoesta tuli uusi kotipitäjäni ja täällä olen viihtynyt hyvin.

Lea Kupulisoja

MUISTOJA LAPIN SODASTA

Kun sotatoimet syyskuussa 1944 oli lopetettu, niin ilon ja helpotuksen ohella rauha antoi aihetta myös itkuun. Syynä olivat kovat ja epäoikeudenmukaiset rauhanehdot. Joukossamme olivat karjalaiset olivat menettäneet kotinsa ja kotiseutunsa, eikä kaikista omaisistakaan ollut tietoa.

Kesäkuusta lähtien olimme kenttäsairaalamme A-osaston kanssa kiertäneet Karjalan Kannasta rintamalinjaa seuraten. Olimme tulleet Nuijamaan pitäjään, lähelle Saimaan kanavaa, odottamaan, mitä tuleman pitää. Siviiliin pääsy liikkui itsekunkin mielessä, mutta mitään ei tapahtunut. Lomia kyllä myönnettiin, mutta takaisin oli palattava.

Sitten tuli lähtö Lapin sotaan. -Vieläkö tämä, eivätkö uhrin jo riittäneet, kävi mielessämme. Meidät

lastattiin junaan 30. syyskuuta Lappeenrannan asemalla ja suuntasimme kohti pohjoista. Tulimme ensin Ouluun ja Haukiputaalle, jossa yövyimme. Seuraavana aamuna tuli tieto, että Torniossa taistellaan ja että sinne on kiireesti saatava kenttäsairaala.

Koska kuljetus maitse oli taistelujen vuoksi mahdotonta, meidät vietiin meritse Per Brahe -nimisellä laivalla Nuottasaaren satamasta Tornion Röyhtään. Onneksemme meitä ei pommitettu, mutta pian tulomme jälkeen alkoivat niin ankarat pommitukset, ettei sairaalamme B-osasto enää päässyt Tornion.

Kenttäsairaala A /24:n henkilökunta vietiin laivalla Oulusta Tornioon. Takana keskellä Anna Tuikkala.

Kenttäsairaala A 24:n kirurgit Elias Ervola ja Heino Ziliacus työssään. (Kuva Anna Tuikkalan)

Oli ilta, kun pääsimme perille ja majoituimme silloisen Tornion kansanopiston rakennukseen. Oli tarkoitus, että saamme nukkua seuraavan yön ja aamulla pannaan sairaala pystyyn. Tornion yleisen sairaalan oli määrä päivystää yli yön.

Kukaan ei ehtinyt vielä mennä nukkumaan, kun ylihoitaja tuli sanomaan: "Kaikki töihin! Tornion sairaala on jo täysi ja lisää haavoittuneita on tulossa."

Siitä meno taas alkoi ja jatkui tauotta yötä päivää. Olimme saarroksissa ja paine oli melkoinen, kun B-osasto, joka oli suurempi, ei päässyt tulemaan Tornioon. Lepotaukoihin ei ollut varaa, koska henkilökuntaa oli liian vähän, lääkäreitäkin vain kolme.

Ruotsalaisia sotilashenkilöitä kävi tarkkailemassa, miltä sota näyttää rauhallisen rajan takana. Kai he totesivat, että hätä voi olla juuri tämänkin näköinen ja niin Ruotsi alkoi ottaa vastaan kaikkein vaikeimmat, suolisto- tai kalloleikkausta tarvitsevat potilaat. Tämä auttoi tilannettamme valtavasti, näin pääsivät toisetkin nopeammin lääkärin hoitoon. Monet invalidit muistavat kiitollisina sitä onnenpotkua, kun pääsivät naapurin rauhanomaisiin oloihin hyvään hoitoon.

Kun sairaalan hulinasta pääsi muutaman tunnin levolle, saattoi herätä konekiväärin rätinä. Saksalaiset olivat pureutuneet talojen kellareihin ja epätoivoissaan ampuivat sieltä pitkin katuja.

Sairaalan paikat olivat yhä täynnä, talon pitkällä käytävällä makasi paripotilaita vierä vieressä. Ei tahtonut jalansijaa löytää, kun käytävällä joutui liikkumaan.

Tehtäväkseni tuli tarkastaa jokaisen tulijan lähete ja antaa jäykkäkouristus-rokote niille, jotka eivät sitä olleet JSP:lla saaneet. Monet pyysivät vettä janoonsa, mutta sitä ei saanut leikkaukseen meneville antaa, vain vähän sai suuta kostuttaa. Näin tapasin monia Pyhäjoen miehiäkin ja aina sai kuulla ikäviä viestejä; kuka milloinkin oli kaatunut tai kadonnut.

Tilanteen vähän rauhoituttua saimme työvuorot. Asuimme talon yläkerrassa ja illan pimetessä katselimme Torniojoen yli kirkkaasti valaistuun Haaparantaan kuin johonkin luvattuun maahan. Että voikin näin lähellä, melkein käden ulottuvilla olla paikka, jossa ihmiset saavat kulkea valaistuilla kaduille ja asua valaistuissa kodeissa ilman "Molotovin verhoja", kuten pimennysverhoja silloin nimitettiin.

Kun vihollinen irtaantui Tornioista, niin rintama alkoi liikkua nopeammin. Monta koulua me ehdimme siivota ja muuttaa sairaalaksi, Paakkola, Hirvaa, Koivu ja Muurola käytiin läpi ja viimeinen sairaalapaikkamme oli Meltaus.

Palasimme Ounasjoki-varilta alaspäin ja ajoimme läpi Rovaniemen aavemaisen rauniokaupungin. Mustat savupiiput vain töröttivät pystyssä. Se oli todella masentava näky.

Pysähdyimme vuolaan Kemijoen rannalle Laurilan vanhainkotiin pakkaamaan sairaalan kalustoa jälleen kerran. Nyt emme enää olleetkaan niin varmoja, että saisimme tehdä sen viimeisen kerran. Aika oli todella ankea ja liikkeellä oli toinen toistaan hurjempia huhuja.

Vapautemme lunnaat olivat raskaat, mutta historian kulku on osoittanut, että elleivät veteraanit ja kotirintama olisi kestäneet, olisimme saman kohtalon alaisia kuin kovia kokeneet heimokansamme.

Anna Tuikkala

LOTAT MUONITTIVAT JA VAATETTIVAT

Pyhäjoen paikallisosasto perustettiin 10.3. 1920. Osaston puheenjohtajana toimi pitkään Maritta Ojala. Yhteistyö Raahen piirissä alkoi 1921, josta vuodesta alkaen Pyhäjoen paikallisosastokin oli aluetuossa mukana. Koko maan keskusjärjestöön Raahen piiri liittyi 5.12. -23.

Jäseniä oli vuonna 1938 88, joista koulutettuja tuona vuonna vain viisi. Sota-aikana lottatoiminnassa oli naisia huomattavasti enemmän. Myös koulutukseen osallistuneiden määrä nousi. Osaston toiminnasta tärkeintä oli alkuvuosina suojeluskunnan tilaisuuksien muonituksesta huolehtiminen, erilaisten juhlien järjestäminen yhdessä suojeluskunnan kanssa sekä sankarihaudan hoito. Lisäksi Raahen piirissä toimivat Pikku-Lotat vuodesta 1932 lähtien. Raahen ja Kokkolan piirin tyttöyönjohtaja Oili Kettunen kirjoittaa Kuormarengissä (1939) näin: "Tuntui siltä, että lottahenki tulisi nuorten kautta saada sinne, missä sitä ei vielä ole. Päämäärä oli selvä: nuoriso isänmaalle. Toiminnan suunta, sekin oli selvä: vakavassa, isänmaallisessa hengessä kasvattaminen".

Pyhäjoen tyttöosasto perustettiin 20.1. -38, jolloin jäsenmäärä oli 18. Ensimmäisillä 2-viikkoisilla muonituskursseilla oli mukana 10 pikkulottaa. Pikkulottien toimintaa olivat laulu, leikki, retkeily ja juhlat. He avustivat myös muonituksissa. Tyttöyön johtajina toimivat Pyhäjoella Lahja Kiiskilä ja Helvi Kivellä. Kiiskilä, (nyk. Isotalo) toimi myös paikallisoaston sihteerinä.

Lotat hankkivat varoja toimintaansa varten arpajaisilla ja keräyksillä. Raahen Suojeluskuntapiirin julkaisun Kuormarengin vuoden 1939 kesänumerossa Pyhäjoen osasto kertoo toiminnastaan mm näin: "Viime vuosien aikana on paikallisosastomme "sammoksi" muodostunut virvoitusjuomakone, jonka avulla monet rahahuolet on poistettu. Jonkun verran olemme voineet avustaa suojeluskuntaakin pienellä avustuksella."

Sota-aikana kotirintaman lotat huolehtivat monista tehtävistä, he huolehtivat yhdessä kotirintaman miesten kanssa ilmavalvonnasta.

Vaatteita korjaamassa suojeluskuntatalon pihalla vasemmalta Nasti Kriis, Maunu Vehkala, Helvi Vehkala, Armas Kallio, Toini Haapakoski, Irja Nousiainen, Aino Metso ja Väinö Pahkamaa. Kuva on otettu jatkosodan aikana. (Kuva Helvi Vehkalan)

Pirttikosken pikkulottia puhtaissa esiliinoissaan v. -38 Säästöpankin 25-vuotisjuhlien aikaan. Kuvassa vasemmalta Anneli Oravisjärvi, Laina Seppälä, Taimi Kivimäki o.s. Eilo, Rauha Tiirola o.s. Eilo, Ida Huttunen, Mari Jussinoja ja Elli Peltoniemi, o.s. Kivimäki. (Kuva Aino Haapakosken)

*"Minä olen pikkulotta, pieni lapsonen.
Minä tahdon aina tehdä työni rukoillen.
Jumalalle aamuin, illoin,
kiitos kohotkoon,
Hänpä synnyinmaatani ain'
onneen johtakoon."*

Kirkonkylän pikkulottia oik. vuonna -39 muonituskursseilla. Vasemmalta Vappu Turunen, Kerttu Keskitalo, Eva Melts, Vieno Virkkunen, Helvi Vehkala ja Kaija Majjala. (Kuva Helvi Vehkalan)

Pirttikosken lottia vaatteiden korjaustalkoissa. Vasemmalta Vieno Pärkkä, o.s. Koskela, Elli Haapakoski, o.s. Pärkkä, Vieno Siikaniva, o.s. Kallio, Saimi Luoto o.s. Kupulisoja, Esteri Jaakola, Anneli Alatalo, o.s. Sarpola ja Rauha Eilo.

Naiset ja vanhukset viljan korjuussa jatkosodan aikana Frans Karjaluodon pellolla. (Kuva Maija Karjaluodon)

Tässä Kalliokosken myllyssä tehtiin koivupilkkeitä autojen polttoaineeksi. (Kuva Väinö Alatalon)

KOTIRINTAMALTA

-Sodan vaikutukset siviiliväestöön

HALONHAKKUUVELVOLLISUUS 1943
TÄYTETTY

TEHTY *5* PM³
Työvoimapäällikkö
MERK *Pyhäjoki*

Uusi työ

TYÖVOIMAPÄÄLLIKKÖ
PYHÄJOKI

Työpaikan saannista, menetyksestä tai v...

Motti talkoot

Nimi: *Maija Karjaluodon* Paikokirjaimin
on lainannut saksyllä 1942 p.-m³

SEKÄ LAHJOITTANUT TYÖPALKAN PAIKKAKUNTANSA ASEVELJIEN TALKOORAHASTOON

Työmaa: *Karjaluodon m... ..*

Työn väluoja: *Suomi v...*

Ostanut "motti" merkin *20/12* 1942

LAINAUSKUITTI

Olen lainannut halkootalkoissa _____/____ 1942 _____ kirvestä, _____ sahaa _____/____ 1942

Nimi _____ Paikkakunta _____ kunnalle

(TÄMÄ JÄÄ TALKOOLAISELLI) (TÄMÄ JÄÄ MATERIAN JAKAJALLE)

Leima

Oikeutetaan talkooteriaan _____/____ 1942

Mottitalkoot pistivät naisetkin halkomet-sään. Halonhakuvelvollisuuden täyttämisestä sai mottikirveen.

3393563

Z12	Z11	X92	X91
Z14	Z13	X94	X93
Z16	Z15	X96	X95

VALTION YLEISSTATENS ALLMÄ
Voimassaoloaika 1. 10. 3393563

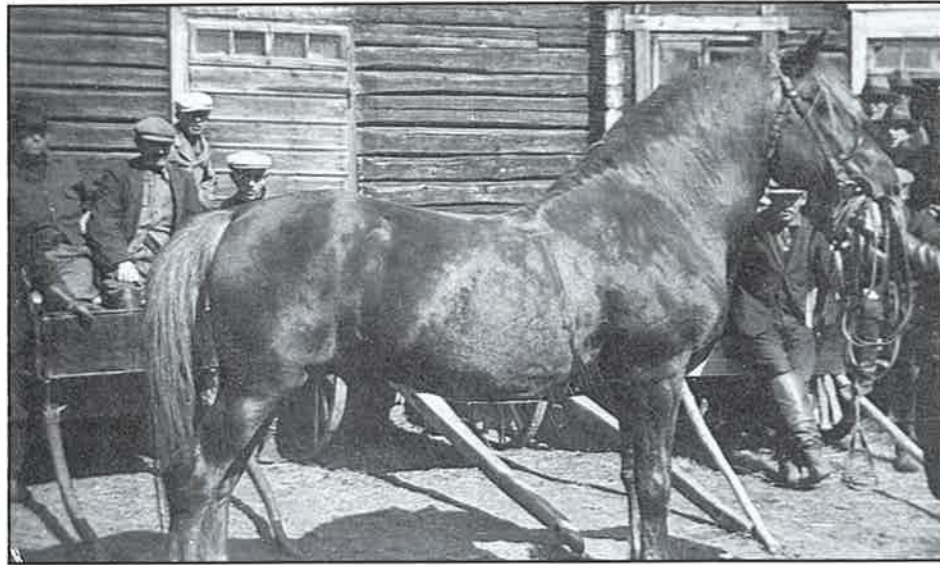
Suku- ja etunimet - Sida - Adress - Kontrollremsan - Tarkkailuluska - Kansallisen - Suku- ja etunimet - Sida - Synymaika - Födelseår och dag

N 201	N 202	N 203	N 204
N 205	N 206	N 207	N 208
N 209	N 210	N 211	N 212

Kansanhuoltolautakunnan merkintöjä: *1941... 1942... 1943... 1944... 1945... 1946... 1947... 1948... 1949... 1950...*

N 606	N 609	N 612	N 615
N 605	N 608	N 611	N 614
N 604	N 607	N 610	N 613

"Kun kaikki oli kortilla". Valtion yleisostokortti ja kansanhuolto-lautakunta määrittivät ihmisten tarpeet ja tavaraa myytiin tasa-puolisesti.

Kuvassa on menossa hevoston otto ja tarkastus armeijan palvelukseen Annalan pihalla kesäkuussa 1941. Hevosia vastaanottamassa Arvi Pokela. (Kuva Arvi Pokelan)

SOTA VAIKUTTI KOTIRINTAMALLAKIN

Kun talvisota alkoi vuonna 1939, armeija oli hyvin huonosti varustautunut ja miehet joutuivat lähtemään sotaan siviilipukineissa. Monilla oli armeijan puolesta vain vyö ja kokardi. Talvi oli erittäin kylmä ja luminen ja niinpä kotirintamalla alkoivat avustustyöt.

Pyhäjoen naisetkin karstasivat ja kehräsivät villoista lankaa, josta kudottiin armeijan tarpeisiin sukkaa, lapasia, puseroita ja päänsuojuksia.

Pyhäjoen eri kouluilla taas valmistettiin suksia ja sauvoja armeijalle. Mestarina toimi jokin osaava puuseppä ja apuna oli kylän vanhimpia miehiä ja nuoria, joita ei oltu vielä sotaan viety. Ne olivat todellisia talkoita.

Kotirintamalta kelpasi mikä tahansa. niinpä kerittiin piikkilanka-aidatkin eri kyliltä rullille ja vietiin sota-alueelle, jossa niistä tehtiin esteitä.

Kun valuutasta oli kova puute, kerättiin kotirintamalta lahjoituksena kultaa ja monet pyhäjokiset naisetkin antoivat ainoan kultaesineensä, vihki - tai kihlasormuksensa, kultakeräykseen. Tilalle he saivat rautasormuksen.

Saksalainen lentokone teki pakkolaskun Tervoon kesällä -42. Lentokonetta tultiin katsomaan joukolla. (Kuva Aino Keskitalon)

Talvisodan aikana Yppärissä tehtiin suksia armeijalle. Emäntinä suksitaloissa toimivat Hilja Pisilä ja Elsa Björkman. (Kuva Helli Karsikon)

Sukset paahdettiin ja tervattiin Yppärin koulun pihalla. Pahtajina Annikki Kestilä ja Antti Seppälä. (Kuva Helli Karsikon)

Hevoset vietiin sotimaan

Maanviljelijöille oli määrätty pakkoluovutuskiintiöt maidosta, lihasta, viljasta, heinästä ja puusta. Myös parhaat hevoset otettiin armeijan palvelukseen. Pyhäjoella hevosten sotaanottajina toimivat Kalle Leskelä, Kalle G. Luoto ja Viktor Viirret

Metsässä pidettiin mottitalkoita ja esimerkiksi aikuisen naisen piti hakata yksi kuutio ja miehen viisi kuutiota halkoja. Töitä johti ja valvoi joka kylälle määrätty työpäällikkö. Työnsuorituksesta annettiin todistus ja pieni mottikirves.

Pyhäjoella oli heikko sähkö, joka tuli pääosin Tuikkalan sähkölaitokselta. Sitä riitti vain heikkoon valaistukseen, jos aina siihenkään. Radioon, kenellä sellainen oli, riitti virtaa vain silloin tällöin. Uutisia, jotka siihen aikaan olivat tärkeitä ei aina kyennyt kuuntelemaan.

Heikosta valaistuksesta huolimatta piti ikkunat suojata niin ettei ulos näkynyt valoa pimeällä. Vahdit kiersivät tarkastamassa kylillä ja huomauttivat, jos valoa pilkisti jostain.

Autoja ei siihen aikaan vielä paljon ollut ja niistäkin osa otettiin armeijan käyttöön. Bensaa ei saanut ja niinpä autojen polttoaineena käytettiin hiiltä tai puupilkettä.

Kesä ja syksy olivat hyvin kuivia ja kun talvi -42 oli erittäin kylmä, loppui monista kaivoista vesi. Yppärissä ja Parhalahdella ajettiin vettä merestä hevosilla ja jokivarren asukkaat saivat veden joesta.

Sodan jatkuessa tuli erilaisia säännöstelyjä ja Kansanhuolto, josta jaettiin kansalaisille elintarvike-vaateyynnä muita kortteja, joilla tarpeellista tavaraa saattoi ostaa.

Vuoden -42 syyskesällä pidettiin Parhalahdella kaksi saksalaista sotilaskarkuria, jotka antautuivatkin ilman vastarintaa.

Kesällä -42 putosi saksalainen sotilaskone Tervon tien varteen. Kyläläisille koneen putoamisesta oli hyötyä, sillä he saivat koneesta bensaa puimakoneisiinsa.

Helli Karsikko

NAISET TEKIVÄT MIESTENKIN TYÖT

Heinäntekoa Frans Karjaluodon tilalla jatkosodan aikana Yppärissä. Hevosten ohjaksissa, koneen istuimella Maija Karjaluoto, viikatetta pitelee Anna Karjaluoto. Naapurin heinäntekijät, Haaralan naiset tulivat kuvaan mukaan. (Kuva Maija Karjaluodon)

Etelänkylän työpäällikkönä toimi Erkki Järvelä, joka kävi sanomassa minulle, että Enni menee nyt Tiirinkiin niitulle.

Niin aloitimme Esteri-emännän kanssa heinätyöt. Järvelä kävi niittämässä kedot koneella ja lopusta pidimme Esterin kanssa huolen.

Seivästimme heinää ja osan kokosimme suoraan latoon. Esteri osasi käsitellä ja ajaa hevosta.

Sitten tuli maaniittujen vuoro. Koska ei ollut polkupyöriä, Esteri valjasti hevosen kiesien eteen ja kokosimme kyytiin viikatteen, haravat ja "takkavihtan".

Matkat menivät hauskasti. Tämä luonnonniitty sijaitsi Viirteen takana ja oli nimeltäänkin Viirroja. Matkaa sinne oli ainakin neljä kilometriä.

Osasimme molemmat niittää, mutta Esteri ei osannut teroittaa viikatetta. Minulle oli isä opettanut tämän touhun aivan lapsena, joten sain teroittaa aina molempien viikatteen.

Viirrojalla oli vähän lehtoheinää, mutta suurin osa oli ns. "siantakkua", mutta koitti sekin päivä, että olimme saaneet heinän poikki. Heinää oli kaikkiaan muistaakseni kaksi latoalaa, jota siihen aikaan käytettiin mittana.

Eräänä päivänä Esterille tuli tieto, että hänen sisarelleen oli syntynyt lapsi. Sisar asui jossain Etelä-Pohjanmaalla kauppias Aitosen vaimona. Myöhemmin heillä oli liike Yppärissä.

Esterin ehdotuksesta jäin hänen kotinsa huoltajaksi viikon ajaksi, jotta hän pääsi siskoaan katsomaan. Vastuulleni jäi kolme tytärtä, Terttu, Toini ja 5-vuotias Tellervo.

Ensiksi oli edessä heinäkokous Viirrojalla. Mutta koska en ollut hevosnainen ja Esterin pyörän kumit olivat lopussa, oli matka tehtävä kävellen. Kaverikseni sain nuorimman, 13-vuotiaan siskoni nostelemaan takkavihtoja selkääni. Nykyisin muistelen tuota heinäkokoaamista hymyssäsuin.

Kotona minulla oli aamuin ja illoin huollettavan karja. Maitoa ei viety meijeriin, vaan kerma erotettiin maidosta separaattorilla kotona. Niinpä separaattorin pesukin vei aikaa aamuin ja illoin. Niin uskomattomalta, kuin nyt tuntuukin, saimme heinät Viirrojalta latoon ja kaikki kohdallaan, kun emäntä tuli kotiin.

Esteri oli aina hyväntuulinen, yritteliäs ja sitkeä nainen. Tämä sotakesä yhdisti meitä ja meistä tuli ystävät.

Vaikka työtä tehtiin kovasti koko kesän, elämänmyönteisyys antoi meille voimia.

Enni Peltoketo

MUISTOJA SOTAVUOSILTA

Vuonna 1939 mieheni Jalmari lähti ensimmäisten joukossa sotaan huoltomieheksi ja sairaankantajaksi. Naisten huolena olivat kotona maatyöt. Me naiset pärjäsimme vain vaivoin villikkohevosten kanssa. Meillä asui myös evakkoperheitä, joiden kanssa yritimme yhdessä eteenpäin.

Raskaita töitä oli paljon, heinäkaatoa, riihenpuintia ja muuta. Työmiehen apua olisi tarvittu.

Kaikki työ tuntui olevan yhtä sekamelskaa. Työn rasittamana ja uuvuttamana oli meille suurena tukena kylässämme asuva Laaksosen pariskunta ja läheinen sukulaisemme Kaino Hautala.

Elämä oli tiukkaa, ja koska meillä oli maatila, emme saaneet Kansanhuollosta apua, ei edes vehnä jauhoja lasten vellien keittoa varten.

Jalmari haavoittui 4.1. -40 kun kranaatinsirpale tuli otsaan ja siitä silmään ja korvaan.

Jatkosotaankin oli Jalmarin lähdettävä kaikesta huolimatta. Toiset veljet, Yrjö, Lauri ja Tomi olivat sodassa myös. Jalmari joutui olemaan monilla suunnilla. Järkyttyneenä hän kertoi mm. Raatteen suunnan tapahtumista, miten siellä oli röykkiöittäin kaatuneita ja eteenpäin päästäkseen oli käveltävä ruumiiden ylitse. Haavoittuneet huusivat tuskissaan ja pyysivät lääkintämieheltä apua kärsimyksiinsä.

Asemasota Uhtuan suunnalla oli toisinaan pitkäveiteistä aikaa ja rintamamiehet rakensivat siellä aikansa kuluksi taloa etelänkyläläiselle soteleskelle, Edla Tuikkalalle.

Sirpaleet aiheuttivat elinikäisen vaivan Jalmarille. Häntä hoidettiin Lahden sairaalassa ja myöhemmin Oulussa. Vaiva paheni ajan myötä vieden silmästä näön ja korvasta kuulon.

Jalmari kesti vaivansa kuitenkin suuren huumorintajunsa ja syvän isänmaallisuutensa turvin.

Martta Helaakoski

Lääkintäkomppania 24:n miehet salvasivat soteleski Edla Tuikkalalle asevelitalon Eldankajärven rannalla. Hirret kuljetettiin junalla ja kuorma-autolla Pyhäjoen Rautiperälle ja sen pystyttivät Matti Tuuttila, Väinö Sillanpää, Erkki Kestilä ja Väinö Pyhälä. Tikapuilla Edla Tuikkala. Vastaavanlaisia asevelitaloja tehtiin muillekin. (Kuva Erkki Kestilän)

ELÄIMIÄ SODAN JALOISTA

Vuodelta 1944 muistan tapauksen, kun piti lähteä hakemaan lehmä Oulaisten asemalta. Koska kotona ei ollut muita aikuisia, kuin kahdeksannella kymmenennellä oleva vaari, niin kuka muu sinne meni kuin minä.

Eläimet alkoivat inua hirveästi, kun pääsin asemalle. Ne eivät tarvinneet ajajaa, eikä piiskaa, vaan ne seurasivat kiltisti perässä. Kun kävelin edellä, eläimet seurasivat minua, vaikka olin niille aivan outo ihminen. Eläimethän seuraavat yleensä vain vakituista hoitajaansa.

Kun pääsin kotiin ja aukaisin navetan oven, ne rupesivat ammumaan kuin yhdestä suusta ja menivät navettaan. Myös navetassa ne menivät järjestyksessä parsiinsa. Mukana oli myös mullikoita ja koska ne eivät mahtuneet enää navettaan, menin niiden kanssa vähän matkaa tanhutta eteenpäin ja aukaisin siinä olevan mökin oven. Sinne menivät mullikatkin, aivan kuin olisivat siellä ennenkin käyneet.

Eläimet inuivat surkeasti ja vesi valui niiden suusta. Minä aivan itkin, koska minulla oli niin paha mieli niiden eläimien vuoksi. En uskaltanut ruokkia niitä muulla kuin heinillä, mutta kyllä sekin niille maistui.

Muistini mukaan eläimet olivat meillä viikon tai vähän kauemmin. Kun niitä tultiin noutamaan, niin hakija tuumasi, että olisi ne saanut vaihtaakin, joko parempiin tai huonompiin, jos olisi halunnut. Sanoin, ettemme nyt enää sitä virhettä tee, kun ovat tänne asti päässeet. "Kyllä niiden pitää nyt kotiin päästä."

En tiedä minne eläimet sijoitettiin, mutta kirkonkylään ne joka tapauksessa ensin tuotiin.

Helmi Vuoti

Vedenajoa mereltä Rajaniemessä. Vesikuskina Svante Rajaniemi. (Kuva Helli Karsikon)

Voiteluöljyä annamme kansanhuoltolautakunnan ostolupaa vastaan niittokoneisiin. (Lisäannos)

Voikukanjuuria ostetaan.

Pyhäjoen Osuuskauppa r.l.

Pyhäjoen Osuuskaupan ilmoituksia Raahen Seudussa kesällä -41.

Vapaan Huollon

Raahen paikallistoimikunta

kehoittaa alueellaan asuvia kaupunkilaisia antamaan ympäristön maalaisväestölle apuaan ennenkaikkea piakkoin alkavassa heinätyössä. Useimmilla kaupunkilaisilla on maaseudulla joku tuttu talo, johon he voisivat apuaan tarjota. Samoin esim. ne perheet, joissa on palvelijoita lähikunnista, voisivat ehkä järjestää näiden lomat niin, että he pääsisivät koteihinsa auttamaan heinäkorjuussa. Näin yhteisvoimin saataisiin monen maalaistalouden asiat myös tässä suhteessa autettua.

Juttu Raahen Seudussa 17.7. -41.

Maija Karjaluoto hevostmiehenä. Hän on tässä jonain jatkosodan kesäpäivänä tulossa meijeristä maidonvientireissulta. Kuva on otettu Viirteessä. Taustalla näkyvä talo on Eino Viirteen. Tiestä näkee, että liikenne nykyisellä valtatiellä ei ollut kovin vilkasta, koska tien keskiosakin pääsi nurmettumaan. (Kuva Maija Karjaluodon)

Voiteluöljyä
Separaattoreihin ja venemootoreihin
saapuu
Pyhäjoen Osuuskauppa r.l.

MUISTELMIA JATKOSODAN AJALTA JA EVAKKOMATKASTA YPPÄRIIN

Tornbergin perhettä Kuusamon Kuontivaaralla kesällä -39. Takana Paavo ja Jukka Tornberg, poikien tati ja perheen palvelija ja edessä Antti ja Ulla-Marja ja Aino Tornberg, nyk. Karjaluo.

Oli hyvin kaunis ja aurinkoinen syyspäivä 8. syyskuuta 1944. Olimme elopellolla kotona Kuusamon Kuontivaarassa laittamassa viimeisiä ohriä seipäille kun yhtäkkiä naapurista alkoi kuulua huuto, että tulkaa nopeasti pois, nyt tuli evakkoon lähtö.

Samalla tuli meillemme evakuointikäsky. Aikaa järjestelyihin annettiin vain se iltapäivä. Seuraavana aamuna pitäisi kaikkien olla jo matkalla. Olihan se hämmäntävä tilanne. Minun äitini ja isäni tahtoivat jo väsyä ajatukseen, että taas pitää lähteä kotoa. Entiset evakkokokemukset talvisodan ajalta olivat vielä niin selvästi muistissa. Aloitimme kiireiseen pakkaamiseen. Kuorma-autot tulisivat noutamaan tavaroita sitä mukaa pois, kuin niitä saataisiin pakattua. Jyvät laitettiin aitaista säkkeihin ja lehmille laitettiin nahasta nimilaput kaulaan. Viimeisenä yönä emme ehtineet nukkua lainkaan.

Autoja, joiden piti saapua tavarankuun ja noutamaan ihmisiä, ei tullutkaan. Vanha äitini joutui lähtemään kävellen matkaan, samoin naapurin vanha setä ja naapurin lapset äitinsä kantamana toivoen, että kuorma-autot ottaisivat heidät matkan varrelta kyytiin.

Yhdessä isäni kanssa sain kotimme karjan järjestettyä. Yhteen kolonnaan laitettiin noin 50 lehmää. Isä oli meidän kolonnamme johtaja. Matkaan lähdimme niin nopeasti kuin suinkin ehdimme. Ensin alkuun taivalsimme kinttupolkuja pitkin. Maantielle ei ollut karjan kanssa asiaa, koska teillä liikkui niin valtavat auto- ja ihmismäärät. Taivalsimme Posion, Livon ja Ranuan kautta Pudasjärven kirkonkylään. Saksalaiset olivat miinoittamassa tien laitoja ja kairaamassa puhelinpylväitä ja laittamassa siltoja räjäytyskuntoon. Saksalaiset kertoivat meille lypsäjille, milloin räjäytykset toteutettaisiin ja saimme olla ripeänä, että ehdimme karjoinemme jokien yli.

20 kilometrin päivätaipaleet

Kurenalta saavuimme Muhokselle Oulujoen rannalle. Ei ollut helppoa saada lehmä lautalle, joilla karja kuljetettiin joen yli. Onneksi yksikään lehmä ei hukkunut. Muhoksella viivyimme viisi vuorokautta. Meille luvattiin junakyytiä eteenpäin, mutta toisin kävi. Vaunuja ei riittänytäkään eläinkuljetuksiin, vaikka noin 5 000 lehmää oli odottamassa. Kylmä komento kuului, että taas on lähdettävä kävellen matkaan. Muhoksella saimme ruokaa kenttäkeittiöltä, samasta jonosta kuin sotilaatkin. Kenraali Laguksen porukka oli siinä meidän kanssamme yhtä aikaa. He olivat matkalla pohjoiseen sotaan.

Meidän matkamme jatkui kävellen noin 20 kilometriä päivässä. Välille oli järjestetty huoltopaikkoja, joissa saimme yöpyä, ruokkia ja lypsää lehmät. Kaipa me huoltajakin jostain lienemme ruokaa saaneet. Usein annoimme lypsämämme maidon johonkin maataloon ja saimme siten vaihdossa itsellemme leipää ja keittoa. Minulla oli omassa kolonnassani työntäyteiset päivät. Kun toisilla oli pienet karjat ja useampia kuljettajia, sain minä jossain puun juurella tai aitassa lypsää lehmiamme yksin iltapimeään saakka.

Parhalahden kautta Yppäriin

Viimeinen yöpymispaikkamme oli Parhalahden koulun luona. Koulun aitaan sidoin minäkin lehmäni kiinni.

Seuraava päivä oli jännittävä, koska oli tiedossa, että kortteeripaikkamme on pian edessä. Pelkäsin isän kanssa, miten tulisimme saamaan omat lehmämme erilleen muista, koska ensimmäisiä karjoja tulisi jäämään jo Pyhäjoen kirkonkylään.

Sataa tihuutti koko päivän, mutta loppumatka sujui kuitenkin hyvin. Pääsin isäni kanssa Yppäriin ja saavuimme Karjaluodon portille. Talon vanhin poika, Setti, oli meitä vastassa. Karjamme ohjattiin ensin alkuun päärakennuksen ohi Kivivainioon.

Oli liikuttavaa päästä määränpäähän, koska äitinikin oli aikaisemmin tullut Karjaluoonaan. Äiti oli melko hyvässä kunnossa. Kotoa lähdettäessä minä olin pelännyt, että tokko meillä enää on mahdollisuutta nähdä toisiamme.

Siinä sitten tervehdimme Esteri ja Setti Karjaluoona sekä talon vanhaa isäntää, Svante Karjaluoona. Talossa asui evakkona myös inkeriläinen Katri kahden pienen poikansa kanssa. Kaikki olivat meille tulijoille hyvin ystävällisiä. Äidistäni oli talossa pidetty, koska hän laittoi talossa ruokaa ja teki muitakin talon töitä. Svante-pappa tuumasikin sitten, kun äitini oli lähdössä takaisin Kuusamoon, että kuinkahan tässä nyt pärjätään, kun heiltä emäntä lähtee.

Sitten alkoivat järjestelyt. Karjaamme annettiin ruokolle Yppäriin taloihin, mm. Pirkolan taloihin, Nevalan Selmalle ja Siivertin puolelle. Itselleni ei jäänyt hoitoon kuin neljä lehmää. Hoidin niitä Karjaluodon navetassa ja autoin talon väkeä myös ulkotöissä.

Tuntui masentavalta, kun joutui vieraisiin paikkoihin asumaan. Tilanne oli tietysti raskain vanhalle isälleni ja äidilleni. Mutta tilanteestahan ei päästy mihinkään ja meille oli hyvin tilaa Karjaluodossa, toisin kuin talvisotaevakossa ollessamme.

Laitoimme itse ruokaa, leivoimme, ostimme talosta jauhot ja kirnusimme omien lehmien maidosta voita. Autoimme talon väkeä kaikenlaisissa töissä. Inkeriläis-Katrin kanssa kävin puolukassa ja siellä juttelimme elämäkokemuksistamme.

Eräs talvi-ilta 1945 oli mieleenpainuva. Olimme Karjaluodon tuvassa nauttimassa iltapalaa. Talon väki istui pitkän pöydän toisessa ja me evakot toisessa päässä. Oveen koputettiin.

Minäkin aivan säpsähdin, että kukahan sieltä näin myöhällä tulee, sillä olimme kotona Kuusamossa tottuneet siihen, että ovet lukitaan ja pimennysverhot laitetaan ikkunoihin aina illan tullessa. Ulospäin ei saanut näkyä valoa lainkaan.

Hyvin reipas sotilas astui sisään. Svante-isä huudahti, että Väinö on tullut lomalle. Isä tarttui liikuttuneena poikaansa kaulasta. Kyyneleet valuiivat hänen poskilleen. Meidän ruokailumme taisi loppua siihen.

Väinö oli lomalla vain kolme vuorokautta, kun hänen piti taas lähteä palvelukseen. Meillä evakoilla ei ollut oman perheemme pojista mitään tietoa. Kenttäposti oli aivan sekaisin. Odotimme vain jännityksellä, mistä kuuluu uutisia ja mitä ne ovat. Aina oli kaikista pahin mielessä.

Kuitenkin lopulta koitti se aika, että pojat kotiutettiin rintamalta, myös Karjaluodon pojat. Siinä sitä sitten olikin väkeä talossa.

Töitä ja tupailtoja

Meillä naisilla oli kovasti työtä: hoitaa karjat, leipoa, kirnuta, kutoa kankaita. Kudoimme pellava-, pyyheliina- ja lakanakankaita, jopa huonekalukankaita, koska kauppoista ei tuolloin saatu näitäkään tuotteita. Miehet hoitivat hevosia, ajoivat heinää, hakkasivat puita sekä pilkkoiivat pikkupuita. Leikkasimme oljista silppua, josta tehtiin hevosille ja lehmille appeita, mikä olikin isona apuna heinien jatkoksi.

Aino ja Väinö Karjaluodon kihlakuva.

Yhtenä aamuna kun kuusamolainen Armas Määttä astui Karjaluodon tupaan ja sanoi kohta istumaan päästyään, että joko me kohta Aino täältä lähdetään. Svante-isä kuuli tämän kamariinsa ja tuli tupaan. Hän tuumasi vieraalle, että "tätä tyttöähän ei meiltä päästetä". Svante-pappa lupasi minulle niin paljon maata, ettei minun tarvitsisi enää evakkotielle lähteä.

Samoihin aikoihin Yppäriin evakot alkoivat päästä takaisin Kuusamoon. Ensin lähtivät miehet järjestämään kotiinpaluuta.

Karjaluodossa oli määrä pitää kinkerit 27. maaliskuuta 1945. Oli sovittu, että Väinön ja minun vihkiminen järjestettäisiin kinkereiden yhteydessä.

Yhtäkkiä saimme määräyksen koota karja ja viedä se taluttamalla Pyhäjoelle Annalan navettaan, josta eteenpäin järjestettäisiin kuorma-autokuljetus. Autoa sain odottaa liki viikon, lopulta Möttösen Ilmari tuli kuorma-autollaan ja karjani lastattiin kyytiin.

Kuljetussuunnitelman muuttumisen takia emme kuitenkaan päässeet Raahen kunnalliskotia pidemmälle. Kohta navettaan päästyämme, poiki yksi lehmä. Se oli kai loukkaantunut kuljetuksessa, kun Saloisten Santinmäkeä oli jouduttu tulemaan takaperin alas, koska auton hiilipöntössä ei voima riittänytkaan raskaassa lastissa.

Raahen kunnalliskodissa sain apua. Johtajatar määräsi kaikki kynnelle kykenevät asukkaat töihin navettaan lehmiä hoitamaan. Tarkoitus oli, että laittaisiin lehmät Raahessa junaan ja äitini lähtisi niiden kanssa. Mutta vaunuja ei taaskaan ollut ja minun olisi pitänyt jäädä odottamaan junavaunuja Raahen.

Silloin soitettiin Karjaluodosta, että minun pitäisi tulla kiireesti kinkereitä ja häitä valmistelemaan. Niin joutui äitini tulemaan Raahen lehmiä hoitamaan ja minä palasin Karjaluotoon.

Kyllä minulle tuli mieleen, että miksi olinkin tullut luvanneeksi jäädä jo näin pian Karjaluotoon, mutta erityisesti Väinön vanha ja sairas isä kävi minua sääliksi, koska hänellä ei ollut muuta hoitajaa kuin minä.

Häämme pidettiin kinkeritilaisuuden jälkeen. Kinkerivieraiden mentyä vietettiin hääjuhlaa melkein vain oman perheen kesken. Minun omaiseni olivat jo kaikki palanneet kotiin Kuusamoon.

Noin vuoden verran asuimme muiden Karjaluodon veljesten kanssa samaa taloa, ennen kuin pääsimme elämään omaa elämäämme.

Siinä oli monenlaista järjestelyä, ennen kuin oman elämän alkuun oli päästy. Alussa meillä ei ollut mitään koneita, vaan kaikki peltotyöt tehtiin hevosvoimin. Lopulta koitti sekin aika, että saimme vesijohdot sekä erilaisia koneita pelto- ja navettatöihin ja kotitalouteen. Vihdoin saimme autonkin, jolla pääsimme pienten lastemme kanssa käymään synnyinseudullani Kuusamossa. Lapsille oli hauskaa päästä aivan erilaisiin maisemiin ja kiipeämään korkeille tuntureille.

Elämämme on ollut täysipäiväistä yrittämistä. Omin voimin Väinön kanssa teimme kaikki maatilan ja talon työt, samoin kuin kasvatimme ja koulutimme lapset, joiden menestymisestä maailmalla olemme sydämestämme onnellisia.

Aino Karjaluo, o.s. Tornberg.

Yhtenä iltana viikossa pidettiin vuoronperään eri taloissa tupailtoja, "kökkiä", joissa me evakotkin tapasimme käydä. Kökissä tehtiin käsitoita, laulettiin, pidettiin tietokilpailuja ja juotiin korviketta. Kun ei ollut oikeaa kahvia, valmistettiin kahvinvastiketta; jauhettiin kahvimyllyllä paahdettuja jyviä ja laitettiin sikuria sekaan.

Niin minä ystävystyin Väinön kanssa ja pikkuhiljaa hän sai puhuttua minut Raahen kihlojen oston. Koko Karjaluodon väki oli sitä mieltä, ettei minua enää päästettäisi lähtemään takaisin Kuusamoon.

Kunniakäynti sankarihaudalla Kaatuneitten muistopäivänä - 94. (Kuva Raili Viirret-Heiskarin)

LOPUKSI

-Sotaveteraanien ja sotainvalidien toiminta
-Tervehdykset

Veteraani-ilta Jussinkarin majalla kesällä -91. Pöydän vasemmalla puolella Aarno Kivimäki, Erkki Peltoketo ja Risto Niemi. Oikealla puolella takaa Otto Alakulju, Urpo Ala-Mattila, Vilho Oravisjärvi ja Alpo Virkkunen. (Kuva Esko Hemmilän)

Pohjois-Pohjanmaan piirin kesäjuhla Pyhäjoen monitoimitalolla 23.8. -87 keräsi yleisöä yli 400 henkeä.

SOTAVETERAANIEIEN TOIMINTA PYHÄJOELLA

Heti talvisodan jälkeen, huhtikuussa 1940 perustettiin maahamme Suomen Aseveljien Liitto ry. Liiton tarkoituksena oli ylläpitää sodassa syntyneitä aseveljeyttä ja huolehtia sotaleskien, -orpojen, -invalidien ja muiden sodassa kärsimään joutuneiden aineellisesta avusta ja henkisestä tuesta.

Suomen ja Neuvostoliiton välinen sota, jatkosota, päättyi aselepoon 4. syyskuuta 1944. Rauhansopimus-ehdojen 21. artiklassa sanotaan: "Suomi sitoutuu heti hajoittamaan kaikki sen alueella toimivat hitleriläis-mieliset (fasisiminluontoiset) sotilaalliset ja sotilasluonteiset, samoin kuin muutkin järjestöt, jotka harjoittavat Yhdistyneille Kansakunnille ja erityisesti Neuvostoliitolle vihamielistä propagandaa, sekä vastaisuudessa olemaan sallimatta tämäntapaisten järjestöjen olemassaoloa."

Vaikka Aseveljien Liitto ei todellisuudessa ollutkaan em. järjestöjen luontoinen, herätti sen olemassaolo Neuvostoliiton valvontakomission epäluuloja. Se jouduttiinkin lakkauttamaan valvontakomission vaatimuksesta helmikuussa -45. Näin sodan käyneet veteraanit olivat jääneet ilman omaa yhteistä etujärjestöä.

Pyhäjoen Sotaveteraaniyhdistyksen perustaminen

Kesti kauan, pitkästi toistakymmentä vuotta, ennen kuin sodassa olleet miehet ryhtyivät perustamaan omia yhdistyksiä ja yhteistä keskusjärjestöä omien etujensa ajamiseksi. Tosin pian sodan päätyttyä syntyi maahamme jokunen puhtaasti veteraanien asunnon hankkimisen tukemiseen tarkoitettu yhdistys.

Vasta 60-luvun alkuvuosina perustettiin ensimmäiset yhdistykset, jotka toimivat nimenomaan sotaveteraaniyhdistyksen nimellä. Vaikka tuolloin elettiin maassamme aikaa, jolloin meitä sodassa olleita ei kaikkien kansalaispiirien taholta ymmärretty, perustettiin tuolla vuosikymmenellä melkein kaikki nyt toiminnassa olevat veteraaniyhdistykset.

Sodan vaikeissa oloissa syntynyt aseveljeys, heikommissa asemassa elävien veljien tukeminen ja yhteisvastuun tunne olivat voimakkaana pyhäjokisten veteraanien keskuudessa.

Oman sotaveteraaniyhdistyksen perustamisesta Pyhäjoelle teki aloitteen veteraaniveli, silloinen Parha-

lahden koulun opettaja **Sulo Niemelä**. Perustamiskokous pidettiin keskuskoululla 12. tammikuuta 1966. Tuossa kokouksessa päätettiin yksimielisesti oman sotaveteraaniyhdistyksen perustamisesta. Yhdistyksen nimeksi päätettiin Pyhäjoen Sotaveteraanit ry.

Samalla hyväksyttiin sotaveteraaniliiton mallisääntöjen mukaiset säännöt ja valittiin yhdistykselle puheenjohtajaksi Sulo Niemelä. Hallitukseen valittiin **Matti Viitanen, Pauli Haapakoski, Toivo Höglund, Matti Jaakola, Väinö Alatalo, Vilho Karjaluo, Lauri Kippola ja Timo Lahnaoja**.

Perustamiskokouksen pöytäkirjassa sanotaan myös, että kaikki kokouksessa olleet 43 veteraania liittyivät yhdistyksen jäseneksi.

Vuosikertomus ensimmäiseltä toimintavuodelta kertoo myös oman yhdistyksen ja järjestäytymisen tarpeellisuudesta sekä siitä asevelihengestä, joka tuolloin vallitsi. Siinä mainitaan mm. että, yhdistyksen jäsenmäärä oli vuoden päättyessä 347. Lisäksi kertomuksessa sanotaan: "Jäsenluvun perusteella voidaan olettaa, että lähes kaikki Pyhäjoen veteraanit ovat liittyneet yhdistyksen jäseneksi." Jäsenhankinta ja toiminta lähti siis ripeästi käyntiin.

Yhdistyksen sääntöjen mukaan sen tarkoituksena on Suomen Sotaveteraaniliiton paikallisena jäsenyhdistyksenä hankkia ja antaa veljesapua ja -huoltoa sekä henkistä tukea sosiaalisiin, terveydellisiin tai taloudellisiin vaikeuksiin joutuneille sotaveteraaneille.

Tuolloin yhdistyksen perustamisen aikaan elettiin vielä huomattavasti puutteellisemmin kuin tänään. Monet veteraaniveljet elivät silloin erittäin vaatimattomissa oloissa ja pienenkin vastoinkäymisen, kuten sairauden, onnettomuuden tai vahingon sattuessa, he joutuivat vaikeaan taloudelliseen tilanteeseen. Tuolloin yhdistyksen hallitus joutui paneutumaan juoksevien asioiden ohella erittäin painokkaasti veljesavun käynnistämiseen.

Koska jäsenmaksutulo oli pieni, pääasiassa nimellinen, ei jäsenmaksuista liiennyt veljesapuun. Yhdistyksessä etsittiin keinoja tuloja tuottavien toimintojen aikaansaamiseksi. Se järjesti veljesiltoja, joissa veteraanien puoliset pitivät puffettia, järjesti luvanvaraisia arpajaisia ja tansseja. Eräänä varainhankintamuotona oli pääsiäiskokoon polttaminen grillimakkaran ja virvokkeiden myynteineen.

Raha-avustukset, joita näin hankituilla varoilla pystyttiin jakamaan, olivat suhteellisen vaatimattomia, mutta ne olivat kuitenkin monelle veljelle ja perheelle tuiki tarpeeseen. Erittäin merkityksellistä oli se monipuolinen talkootyö, jota käytiin avun tarpeessa olevien veljien perheiden luona tekemässä.

Kun talkootöihin osallistuneiden veljien kunto oli tuolloin vielä kohtalaiset hyvä ja he olivat tottuneita työntekoon, talkoissa syntyi jälkeä aina kiitettävästi. Avunsaajat olivat aina kiitollisia, joskus jopa liikuttuneita saamastaan tuesta.

Veteraanimajan rakentaminen

Aloitteen virkistysalueen hankkimisesta ja mahdollisesti majan rakentamisesta yhdistykselle teki Sulo Niemelä. Yhdistyksen hallitus kutsui ylimääräisen kokouksen päättämään hankkeesta. Virkistyspaikan hankkiminen katsottiin tuolloin hallituksen keskuudessa erittäin tarpeelliseksi.

Kiinnostusta hanketta kohtaa ilmeni myös jäsenistön keskuudessa. Kokoukseen, joka pidettiin Parhalahden koululla 23.11. -70 oli saapunut peräti 165 yhdistyksen ja naisosaston jäsentä. Kokous päätti yksimielisesti, että maja tarvitaan ja se rakennetaan ehdottomasti meren rannalle.

Sopiva majan paikka löytyi Yppäriin jakokunnan omistamalta maalta Jussinkarista. Yhdistyksen hallitus toimi ripeästi ja tontti saatiin vuokrattua jakokunnalta. Majan piirustukset teetettiin ja pantiin toimeen rakennuspuutalkoot. Majan rakentaminen alkoi keväällä 1971.

Työt tehtiin veteraanien talkootyönä ja kun veteraanien keski-ikä oli tuolloin vielä alle 60 vuotta ja nuorimmat vain hiukan yli nelikymppisiä, työ kävi laatuun ja edistyi nopeasti. Maja valmistuikin jo saman vuoden syksyyn mennessä.

Majalla on sen valmistumisesta lähtien ollut runsaasti käyttöä. Siitä muodostui heti alusta lähtien siskojen ja veljien mieluinen juhlien, illanviettojen, kokousten ja hyvin moninaisten tilaisuuksien pitopaikka.

Toiminta yhdistyksemme ja sotainvalidien paikallisosaston kanssa on ollut hyvin läheistä ja majan käytöstä sovittiin jo alkuun, että maja on sekä yhdistyksemme, että sotainvalidien ja siskojen vapaassa käytössä.

Kuntoutus alkoi 70-luvulla

Yhdistyksemme on Suomen Sotaveteraaniliiton ja Pohjois-Pohjanmaan Sotaveteraanipiirin jäsen. Niin liiton kuin piirinkin taholta on niiden koko toiminnan ajan pyritty tarmokkaasti kiinnittämään valtiovaltan huomiota rintamasotilaiden elinehtojen ja sosiaaliturvan parantamiseen. Yhdistyksemme on omalta osaltaan tukenut kattojärjestöjemme hyväksyttäviä toimenpiteitä.

Valtiovaltan suhtautuminen veteraaneja kohtaan oli erittäin nihkeää koko 60-luvun ajan. Asetus rintamasotilastunnuksesta astui voimaan vuonna 1970. Vasta vuoden 1977 valtion tulo- ja menoarviossa oli ensimmäisen kerran varattu veteraanien kuntoutukseen erillinen määräraha.

Vuonna 1978 pääsivät sitten ensimmäiset pyhäjokiset veteraanit kuntoutukseen valtion varoin. Eihän sinne silloin kovin suurta joukkoa päässyt, sillä vain kaksi veljeä sai tuolloin kahden viikon kuntoutuksen.

Kehitystä tuosta ajasta on kuitenkin tapahtunut. Veteraanijärjestöt ovat toki jäsenkuntansa tukemana saaneet toiminnallaan huomattavia parannuksia. Niinpä esimerkiksi vuonna 1992 pääsi valtion varoin laitospääntöön peräti 29 pyhäjokista veteraania.

Suurin osa Pyhäjoen veteraaneista on tähän mennessä ollut laitospääntöön jo 2-3 kertaa ja ehkä jo muutama on kuntonsa johdosta saanut useammankin kuntoutusjakson.

Kun nyt eletään vuotta 1994, on tilanne veteraanienkin osalta aivan toinen kuin yhdistyksemme perustamisajana. Kaikki rintamasotilas tai vastaavan tunnuksen omaavat saavat nykyisin kuukausittain pienen rintamalisän ja valtaosa pyhäjokisista tunnuksen omaavista saa lisäksi pienen ylimääräisen rintamalisän.

Veteraanit saavat tukea Pyhäjoella

Pyhäjoella on kuntoutusta saaneiden veteraanien kohdalla tilanne huomattavasti parempi kuin monessa naapurikunnassa ja parempi kuin Sotaveteraanipiirin alueella yleisesti.

Ilman Pyhäjoen kunnan päättäjien myönteistä suhtautumista veteraaneja kohtaan ei tuollaiseen hyvään tulokseen olisi päästy. Kunta on vuodesta 1982 alkaen varannut vuosittain talousarviossaan veteraanikuntoutukseen huomattavan määrärahan, jolla on joinakin vuosina voitu kuntouttaa enemmän veteraaneja kuin valtion myöntämällä määrärahoilla.

Pyhäjoen Sotaveteraaniyhdistys on saanut Pyhäjoen kunnan ja seurakunnan aineellisen ja henkisen tuen lisäksi taloudellista tukea jokseenkin kaikilta kuntamme alueen liikelaitokselta. Metsästysseurat, eri yhteisöt ja yhdistykset, sekä monen monet yksityiset henkilötkin ovat tukeneet toimintaamme.

Pyhäjokiset ovat suhtautuneet tavattoman myönteisesti veteraaneihinsa. Pyhäjoella on ymmärretty veteraanien aikoinaan suorittama työ silloinkin, kun maamme itsenäisyyden turvaajia melko yleisesti "potkittiin päähän".

Myönteiseen suhtautumiseen on osaltaan ollut vaikuttamassa se, että yhdistys on onnistunut aina valitsemaan puheenjohtajakseen sellaisen veteraaniveljen, joka on pystynyt luomaan jäsenistön keskuuteen hyvän yhteishengen ja lisäksi hyvät suhteet ulospäin.

Puheenjohtajina ovat vuosien varrella toimineet 1966-72 opettaja Sulo Niemelä, 1972-82 opettaja Matti Viitanen, 1983-87 maanviljelijä Pauli Haapakoski ja vuodesta 1988 alkaen maanviljelijä **Urpo Ala-Mattila**.

Erittäin paljon yhdistyksen toimintaan ja sen saamaan myönteiseen suhtautumiseen on vaikuttanut 20 vuotta sihteerin tehtäviä hoitanut kauppias **Toivo Höglund**. Hänelle veteraanien asia oli vahvasti sydämenasia. Aikaansa ja vaivojaan säästämättä hän pancutui aina tarmolla yhdistyksen ja veljien asioiden hoitamiseen.

Lisäksi voimme olla tyytyväisiä siitä, että Pyhäjoella on toiminut vain yksi veteraaniyhdistys, sillä se on luonut jäsenistön keskuuteen erittäin hyvän aseveli- ja yhteishengen.

Esko Hemmilä

"HUOLTA LÄHIMMÄISESTÄ..."

Sotainvalidien Veljesliitto perustettiin talvisodan miesten toimesta 1940. Aikaa noista ajoista on kulunut jo yli 50 vuotta.

Veljesliitto huolto-, etu- ja veljesjärjestönä on olemassaolonsa vuosikymmeninä kyntänyt merkittävän ja monipuolisen uran itsenäisen Suomen elämään ja elämäntapoihin. Suoritettua työtä voisi kuvata muutamalla sanalla: On kannettu huolta ja vastuuta ihmisestä ja lähimmäisestä - tässä tapauksessa erikoisesti sotiemme invalideista.

Pyhäjoen Sotainvalidit toimivat Raahen alaosastossa vuoteen 1943, jolloin perustettiin Sotainvalidien veljesliiton Pyhäjoen alaosasto Pyhäjoen sotainvalidien asioita hoitamaan. Ensimmäisenä puheenjohtajana toimi Väinö Pahkamaa ja hänen jälkeensä peräti 16 vuotta 1944-60 Erkki Järvelä. Pitkään toimineista puheenjohtajista mainittakoon myös Kalle Keskitalo 1972-82 ja Olavi Halunen 1969-71 ja uudelleen vuodesta 1983-.

Veljesliiton rinnalla on toiminut vuodesta -63 asti naisjaosto. Naisjaosto on osaston rinnalla järjestänyt juhlatilaisuuksia, hankkinut varoja ja näin on ollut mahdollisuus virkistystoimintaan.

Naisosaston hankkimilla varoilla hankittiin myös osastomme oma lippu 1976.

Kun toiminta alkoi, maamme oli vielä sotatilassa ja olot olivat sen mukaiset. Toiminta oli alussa hyvinkin vilkasta, joskin hajanaista, sillä sotavammalakeja ei tuolloin vielä ollut. Laki tuli voimaan 1948. Osaston pääasiallinen tehtävä on ollut ohjata jäseniä lakisääteisissä ja muissa veljien huoltoa koskevissa asioissa.

Pitkän toimintamme aikana on moni veli nukkunut pois keskuudestamme. Sotilasvammalain piiriin on saatu uusia ihmisiä tapaturmatoimiston päätöksellä ja näin yhdistyksen jäsenmäärä on ollut keskimäärin 70.

Nyt kun hartioillemme on kertynyt lisää ikävuosia, lapsemme ovat varttuneet ja muuttaneet pois kotoaan ja vammat heijastelevat uudenlaisia haittoja ja vastuksia, on entistä suurempi tarve säilyttää ja syventää elämän merkityksen rakenteita.

Vaikka ikääntymisemme vuoksi oma toimintamme vuosien myötä hiipuu, on rinnallamme onneksi epäitsekkeitä ystäviä, jotka tukevat toimintaamme.

Syvää kiitollisuutta tuntien saamme todeta, että meitä sotainvalideja ei ole unohdettu.

Sotainvalidien kunniakäynti sankarihaudalla Kaatuneiden muistopäivänä 15.4. -94. Seppelien laskivat Olavi Halunen ja Arvo Perälä.

Sotainvalidien Pyhäjoen Osasto
Olavi Halunen
puheenjohtaja

KUNNAN TERVEHDYS VETERAANEILLE

Kirjoitan tätä tervehdystä jouluiltana. lapsuuteni muistoista nousee esiin eräs jatkosodan jouluaika: Vanhemmat veljeni olivat "siellä jossakin" toisten kanssa puolustamassa isänmaata. Kipunoivan jouluyön pakkasen keskellä, pienessä kodissa rukoiltiin varjelusta Teidän kaikkien ja isänmaan puolesta. Noina aikoina sama pyyntö lähti lukuisten isien ja äitien sydämiltä kautta Suomen.

Siellä olitte myös Te kotikuntamme miehet ja naiset, joiden osaksi tuli kansamme historian vaativa vartiovuoro. Talvisodan tilittäjänä runoilija ja komppanianpäällikkö Yrjö Jylhää lainaten:

*"Te saitte suurimman voiton,
Te voititte veljen veljelleen,
Te löysitte kansan eksyneen,
Te airuet aamunkoiton."*

Yhdessä iloitsimme siitä johdatuksesta, että saimme suurimman ajallisen lahjan - vapaan isänmaan. Monet antoivat kalleimman henkilökohtaisen uhrin - henkensä. Lukuisat ruumiillisen ja henkisen terveytensä.

Lähes viisikymmentä olemme saaneet kanssanne tehdä rakennustyötä kotiseudun ja isänmaan hyväksi. Se työ ei ole ollut turha. Vaivojen kanssa eläen olette antaneet meille nuoremmille esikuvan sitkeydestä, rakkaudesta kanssaveljeen ja -sisarcen ja tulevaisuuden uskon. Olemme kiitolliset kaikesta. Tahdomme siirtää kalleimmat ihanteenne tuleviin sukupolviin. heille, jotka jatkavat Teidän ja meidän jälkeemme. Toivomme, että tämä veteraanimatrikkeli osaltaan palvelisi myös tätä työtä.

Pyhäjoen kunnan puolesta tervehdin Teitä, jotka olette vielä matkalla. Teemme kunniaa Teidän ja poisnukkuneiden isänmaan puolustajien elämäntyölle nöyrin ja kiitollisin mielin. Suokoon kaikkivaltias siunauksensa kotiseudulle, Isänmaalle ja meille kaikille.

Pyhäjoella 25.12. 1993
Martti Nuorala
kunnanjohtaja

SEURAKUNNAN TERVEHDYS VETERAANEILLE

"Herra siunatkoon sinua ja varjelkoon sinua.."

Teitä on joukossamme vielä satamäärin. Te olette tärkeä silta kansamme historiaan. Te tuotte meille oman sukupolvenne kokemukset ratkaisevista vaiheista kansamme taipaleella. Te kerrotte rakkaudesta, uskosta ja toivosta.

Taistelujen vuosina tuskin koitte tekevänne suurtekoja. Te kestitte, kun oli pakko, oli vain jaksettava. Teillä oli palava elämänusko ja tietoisuus asianne oikeutuksesta.

Nyt me ymmärrämme paremmin, mitä teitte sodissa ja niiden jälkeisinä rakennusvuosina. Työllänne on ollut siunaus. Äiteinä, isinä, siskoina ja veljinä taistelitte meille vapauden ja rakensitte meille mahdollisuuden itsenäiseen elämään.

Teitä on vielä paljon. Pyydämme elämäänne siunausta Jumalalta, jonka johdatuksessa olemme tähän saakka varjeltuneet. Pyydämme Kaikkivaltiaasta antamaan voimia jokaiseen päiväänne ja lahjoittamaan iloa arkeenkin. Antakoon Jumala valonsa myös silloin, kun vuorollaan jokaisen elämän liekki sammuu ja kaikki näyttää vaipuvan pimeään. Hän tahtoi silloin taluttaa teidät ikuisen rauhaan.

Niinkuin taistelitte kerran, uskoitte ja voititte, niin uskokaa vieläkin. Te tiedätte, että voimakaskin vihollinen, myös synti ja kuolema, on voitettavissa. Kristus on voittanut, ja hän jakaa lahjansa jokaiselle, joka tahtoo ottaa vastaan.

Monet tämän kirjan sankareista ovat ylittäneet jo viimeisen rajan. Muistamme heitä kunnioittaen ja kiitoksin. Siunatkoon Jumala heidän ja teidän työnne niin, että se kantaa hedelmää siinä sukupolvessa, jonka te synnytitte, kasvatitte ja ohjasitte elämän tielle.

Aaro Leipälä

ARVOISAT SOTAINVALIDIT, SOTAVETERAANIT JA LOTAT

Eräs suurista tavoitteistanne on nyt toteutunut. Veteraanimatrikkeli on vihdoinkin valmistunut. Tämän matrikkelin myötä me Pyhäjoen reserviläiset haluamme tervehtiä teitä.

Teidän uhrinne ja työnne on ratkaisevasti vaikuttanut siihen, että Suomi on vapaa ja itsenäinen valtio kansakuntien joukossa.

Olemme teille siitä syvästi kiitollisia. Olette ansainneet kaiken kunnioituksemme ja apumme.

Pyhäjoen Reservin aliupseerit
Pyhäjoen Reservin upseerit

LOPUKSI

Pyhäjoen sotaveteraanimatrikkelin kokoaminen oli rankka, mutta mieluista työtä. Uskon, että nyt kun kirja on viimein valmiina, se kiinnostaa paitsi sota-ajat elänyttä, myös nuorempaa sukupolvea.

Samalla kun kokosin tätä kirjaa, elin mielessäni sota-ajan elämää. Kun selasin tuhansia paperiliuskoja, kirjekuoria, valokuvia, kirjoja ja lehtiä, kirjoitin ja tuijotin tietokoneen näyttöruutua, muuttui historia todemmaksi. Veteraanit, lotat ja sankarivainajat eivät enää olleetkaan vanhoja miehiä ja naisia, vaan he nuortuivat sisarikseni ja veljikseni.

Näinä kuukausina olen tuntenut suunnatonta surua kaikkien menetettyjen elämien puolesta. Kun katselin lapsenkasvoisten sankarivainajien valokuvia, muutuivat heidän äidikseen, sisarekseen, lapsekseen, ystäväkseen. Olen surrut miehensä menettäneen sotalesken kanssa, olen itkenyt äidin kanssa nuoren sankarivainajan haudalla. Olen silittänyt pienen sota-orvon päätä ja taluttanut vanhusta.

Näinä kuukausina sotaveteraanien parissa olen tuntenut kuolemanpelkoa, väsymystä ja uupumusta, nälkää, kylmää ja ahdistusta. Olen miettinyt sodan armottomuutta, sotimisen ja taistelun kauhua.

Mutta sodan toivottomuudessakin olen kokenut toivoa ja uskonut parempaan huomiseen. Olen myös ymmärtänyt enemmän siitä uhruksesta ja työstä joka tehtiin yli 50 vuotta sitten.

Nyt tuota työtä on palanen näiden kansien välissä. Tunnen puhdasta kiitollisuutta vapaasta isänmaasta ja toivon sotien vuosien olevan maamme osalta ikuisesti ohi.

Pyhäjoella 1.6. 1994
Raili Viirret-Heiskari

SISÄLLYSLUETTELO

Lukijalle	5
Synnyinmaa	7
VAPAUSSOTA	8
Kokemuksia vapaussodasta	10
Vapaussotureiden hautajaiset	13
Rovasti muistelee	13
Simon Rantalan kaatuminen	14
Vapaussodan sankarivainajat	15
Heimosoturit ja Petsamon retki	17
Vapaussoturit	19
Naiset vapaussodassa	48
Luettelo vapausmitalin saajista	51
Kirjeitä rintamalta	52
Voittajat	55
Kasakat Pyhäjoella	55
SUOJELUSKUNTA, kuvien kertomaa	56
TALVISOTA	62
Pyhäjoen miesten taistelujen tie 1939 -44	64
Sankarihaudalla	68
Talvisodan sankarivainajat	69
Pyhäjokisten lähtö talvisotaan	74
Toivo Martinmäen rengasmatkat	76
Kirjeitä kotiin	77
Isä ei palannutkaan	78
Enkö minä kelpaa?	79
Raatteen tiellä	80
Jääsota Laatokalla	81
"Ukkosenilma täällä on ..."	84
Eräs sotamuisto, Erkki Hourulan ennustus	85
Kaatuneiden huoltoa Kainuussa	86
JATKOSOTA JA LAPIN SOTA	88
Jatkosodan sankarivainajat	90
Jatkosodan ensimmäinen sankarihaudaus	110
Kuvia sankarihautajaisista	111
Pistojoen uhreilla yhteishautajaiset	112
Kotiinpaluu	114
TALVISODAN, JATKOSODAN JA LAPIN SODAN VETERAANIT	116
SOTARINTAMALTA	274
Pistojoen ylityksen ankaria vaiheita	276
Kiestingin kiila	279
Vuonnisen tunnelmia	281
Koti-ikävä kalvaa	283
Tule pois ja tuo Ahvenlampi, jos saat	284
IT-miehiä Syvärillä	286
Vetäytyminen Syväriltä U-linjalle	287
Sankarikoira Äly	294
Sotajuttuja	295
Mukana Lapin sodasta	297
SOTAVANKIEN KOKEMUKSIA	303

Sotavankeus oli raskas kokemus	304
Sotavangin kotiinpaluu	307
LOTAT, naisten toiminta koti- ja sotarintamalla	308
Irja Asikkala, Lottien sankarivainaja	310
Lotat	312
IV-lottana Karjalassa	322
Sain palvella isänmaatani	324
Kanttiinilottana Kollaalla	326
Muistoja Lapin sodasta	326
Lotat muonittivat ja vaatettivat	328
KOTIRINTAMALTA	330
Sota vaikutti kotirintamallakin	332
Naiset tekivät miestenkin työt	334
Muistoja sotavuosilta	335
Eläimiä sodan jaloista	336
Muistelmia jatkosodan ajalta ja evakkomatkasta Yppäriin	338
Sotaveteraanien toiminta Pyhäjoella	341
Huolta lähimmäisestä, Sotainvalidien toiminta	345
Kunnan tervehdys veteraaneille	346
Seurakunnan tervehdys veteraaneille	346
Reservin aliupseerien ja upseerien tervehdys	347
Lopuksi	347
Sisällysluettelo	348
Kirjassa käytettyjä lyhtenteitä	350

Kirjan ja kannen graafinen suunnittelu ja taitto: Raili Viirret-Heiskari

KIRJASSA KÄYTETYJÄ LYHTENTEITÄ

AK	Armeijakunta	Os	Osasto
ATp	Ampumatarviketäydennyspaikka	P	Pataljoona
Au	Aliupseeri	PioP	Pioneeripataljoona
D	Divisioona	PPK	Polkupyöräkomppania
E	Esikunta	Pr	Prikaati
EKM	Elintarvikekenttämakasiini	Ps	Panssari
ELK	Eläinlääkintäkomppania	Pst	Panssaritorjunta
Er	Erillinen	Psto	Patteristo
ErLiikJ	Erillinen liikennejoukkue	Ptri	Patteri
EsPsK	Erillinen panssarikomppania	R	Rykmentti
EV	Elintarvikevarikko	RautK	Rautatiekomppania
HLeLv	Hävittäjälentolaivue	RautLiikK	Rautatieliikennekomppania
HRR	Hämeen ratsurykmentti	RjP	Rajajääkäripataljoona
HTK	Henkilötäydennyskeskus	Rs	Raskas
It	Ilmatorjunta	RTR	Rannikkotykistörykmentti
ITR	Ilmatorjuntarykmentti	RvPr	Ratsuväkiprikaati
Ipak	Ilmapuolustuksen aluekeskus	Skp	Suojeluskuntapiiri
IV	Ilmavalvonta	SPoK	Sotapoliisikomppania
Ivak	Ilmavalvonta-aluekeskus	SS, Sotas	Sotasairaala
JP	Jääkäripataljoona	Sv-leiri	Sotavankileiri
2./JP 4	Jääkäripataljoona 4:n 2. komppania	TaK	Taloukomppania
JR	Jalkaväkirykmentti	Tj	Tulenohtue
2./JR 11	Jalkaväkirykmentti 11:n I pataljoonan 2. komppania	TykKouluK	Tykistökoulutuskeskus
JSp	Joukkosidontapaikka	Täyd	Täydennys
Jv	Jalkaväki	URR	Uudenmaan rakuunarykmentti
JvKouluK	Jalkaväen Koulutuskeskus	VP	Viestipataljoona
Jääk.	Jääkäri	5031	Numerosarja viittaa yksikön tunnusnumeroon
K	Komppania	Kunnia- ja ansiomerkkejä	
KEN	Kaatuneiden evakoimiskeskus	JsMm	Jatkosodan muistomitali
KHevS	Kenttähevossairaala	Kunnallis.kult.am.	Kunnallisliiton kultainen ansiomerkki. (hop. hopeinen)
KK	Konekivääri	SininenR	Sininen risti
Kpk	Kenttäpostikonttori	Sl.Ar. (SLR.Ar.)	Suomen Leijonan ritarikunnan ansiomerkki Am= ansiomerkki, Rm= ritarimerkki
Krh	Kranaatinheitin	SVL:n suuri am	Sotainvalidien Veljesliiton suuri ansiomerkki
KS	Kenttäsairaala	SVR.Rml	Suomen Valkoisen Ruusun I Lk:n ritarimerkki, MI = I lk, kr = kultaristein
Kss	Kaasunsuojelu	Tamp.valt.Mm	Tampereen valtauksen muistomitali
KTR	Kenttätykistörykmentti	TsMm	Talvisodan muistomitali
2./KTR 4	Kenttätykistörykmentti 4:n I:n Patteriston 2. patteri	VMI	Vapaudenmitali I lk.
Kv	Kevyt	VM2 = II lk	
LejKouluK	Lentojoukkojen koulutuskeskus	VR	Vapaudenristi
LeLv	Lentolaivue	VR4 tlk	IV lk:n vapudenristi tammenlehvän kera, mk = miekkojen kera
LeV	Lentovarikko	VsMm	Vapaussodan muistomitali
LinPsto	Linnoitustykistöpatteristo		
LinRakP	Linnoitusrakennuspataljoona		
Mitt.	Mittaus		
Muonav	Muonavarikko		